R. LESTHAL

DEUTSCH-ESTNISCHES WÖRTERBUCH FÜR SCHULEN

1965 VERLAG «EESTI RAAMAT» * TALLINN

R. LESTHAL

SAKSA-EESTI SÕNARAAMAT KOOLIDELE

1965 KIRJASTUS «EESTI RAAMAT» * TALLINN

413 L 48

Kaane kujundanud *E. Tali*

Kinnitatud Eesti NSV Haridusministeeriumi poolt

НЕМЕЦКО-ЭСТОНСКИЙ СЛОВАРь Составил Р. Лестхаль На немецком и эстонском языках Обложка Э. Тали Издательство «Ээсти Раамат» Таллин. Пярнуское шоссе 10 * Toimetaja H. Abo Kunstiline toimetaja H. Keigo Tehniline toimetaja I. Vahtre Korrektorid M. Amon ja S. Aron

Ladumisele antud 9. IX 1964. Trükkimisele antud 13. IV 1965. Paber 60×90, 1/16. Trükipoognaid 18. Arvestuspoognaid 29,76. Trükiarv 75 000 (1—40 000). Tellimise nr. 6989. Hans Heidemanni nim. trükikoda Tartu Ülikooli 17/19. I

Hind 74 kop

6—2

Preface to the electronic edition

This German-Estonian dictionary for schools was printed in 1965. It was digitized in October 2015. All pages were scanned in 400 dpi.

For the German headwords, this dictionary uses accents on wovels to indicate stress or emphasis. This accent has sometimes, perhaps of typographical necessity, been put in front of the wovel, e.g. **zw'ölfjährig**. When proofreading, this should be replaced by a combining acute accent, i.e. **zwö́lfjährig** (**page 268**), following the same principle that we use for Russian dictionaries.

We have also digitized an **Estonian-German dictionary**.

EESSÕNA

Käesolev sõnaraamat sisaldab umbes 16 000 märksõna. Kuigi eeskätt koolidele määratud, on selle koostamisel — sõnade ja fraseoloogiliste väljendite valikul — arvestatud ka kõiki neid, kes keskmise raskusega saksakeelse ilukirjanduse ja tänapäeva publitsistlike ning populaarteaduslike tekstide lugemisel sõnaraamatu abi vajavad. Peale igapäevase ja laialdasemalt kasutatava ühiskondlik-poliitilise sõnavara on antud ka kirjasõnas sagedamini tarvitatavad lühendid. Lõppu on lisatud valimik tuntumaid geograafilisi nimesid ja grammatiline teatmik. Geograafilistest nimedest on esitatud üldiselt ainult need, mille kirjapilt saksa ja eesti keeles erineb või mille grammatilise soo määramine võib raskusi valmistada.

R. Lesthal JUH ENDEH) SÕNARAAMATU KASUTAMISEKS

Märksõnad on esitatud tähestikulises järjekorras. Märksõnad ja nende juurde kuuluvad leksikaalsed ühendid on antud poolpaksus kirjas.

Rõhk saksakeelsetel sõnadel on tähistatud rõhumärgiga (') rõhulise sHbi täishääliku kohal (näit. Wetter); ainult suurtähega märgitud täishääliku ja ä, ö, ü puhul on rõhu märk asetatud vastava tähe ette (näit. 'Adler, wofür). Liitsõnadel on näidatud ainult pearõhk.

Asendusmärk (~) kordab kogu märksõna, näit. märksõna Lehrer puhul tähistab ~s vormi Lehrers; märksõna Wässer puhul tähistab zu ~ und zu Lände leksikaalset ühendit zu Wasser und zu Lande.

Punktiir (..) kordab osa märksõnast, näit. märksõna 'Amboß puhul tähistab . . osses ainsuse genitiivi Ambosses-, märksõna Weidmann puhul tähistab ..manner vormi Weidmänner.

Umlaut ehk metafoonia on märgitud kahe täpikesega ("); nii näitab "er märksõna Dach juures, et selle sõna mitmuse tüvi on Dächer.

Eraldusmärk (j) osutab selle ees ja järel olevate vokaalide lahus hääldamisele, näit. sõnas Seriie. Eraldusmärki on kasutatud ka sch puhul, kui sellele täheühendile vastab häälikuliselt mitte [J], vaid [s^], näit. sõnas Radies|chen.

Nurksulgudes [] on antud märksõna täielik või osaline foneetiline transkriptsioon juhtudel, kui vastava sõna õige hääldamine võib raskusi valmistada. Seletused foneetilise transkriptsiooni märkide kohta on toodud lk. 10.

ümarsulgudes ( ) on antud sõnaseletused, selgitussõnad ja saksa tegusõnade põhivormid. Ka on ümarsulge kasutatud paralleelvormide märkimisel ja rööpväljendite puhul; näit. ~(e)s märksõna Wald järel osutab sellele, et ainsuse genitiiv on nii Waldes kui ka Walds; eine 'Ehe schließen (eingehen) näitab, et tarvitatakse nii ühendit eine Ehe schließen kui ka eine Ehe eingehen

Tähenduselt lähedased eestikeelsed vasted on eraldatud komaga, kaugemad semikooloniga; semikooloniga on eraldatud ka eri grammatilised kategooriad, näit. sihiline ja sihitu tegusõna või omadussõna ja määrsõna.

Kui eestikeelsel vastel on oluline ära märkida tüvehäälik, antakse see sulgudes; nii näitab maks (-u), et on mõeldud sõna, mille omastav on maksu (mitte maksa)

Erineva päritoluga homonüümid on antud eri märksõnadena ja tähistatud araabia numbritega, näit. 'Ball ja 2Ball.

Koolon märksõna järel näitab, et sõna esineb ainult või peamiselt ainult toodud leksikaalses ühendis (või leksikaalsetes ühendites), näit. zuliebe: j-m etw. ~ tun (jemand (em) etwas zuliebe tun).

Võrdsusmärki on kasutatud lühendi ja seilega tähistatavate sõnade ning lühemate ja pikemate vormide seostamisel, näit. z.B. = zum Beispiel, zum — zu dem. Sõnaraamatus kasutatud lühendite loetelu on toodud lk. 8 —9.

Nimisõnade kohta antakse sõnastikus järgmised grammatilised andmed: grammatiline sugu, ainsuse genitiiv ja mitmuse tüvi. Näit. Tisch m ~es, ~e tähendab, et sõna Tisch on maskuliin ehk meessoost nimisõna, tema ainsuse genitiiv on Tisches, mitmuse tüvi (ja antud juhul mitmuse nominatiiv, genitiiv7

ja akusatiiv) on Tische. Kui sõna mitmuses ei tarvitata, esitatakse ainult genitiivi vorm, näit. Milch f

Tegusõnade puhul antakse rektsioon ning sulgudes imperfekti ainsuse 1. (3.) pööre ja II partitsiip; need kaks vormi tuuakse kõikidest tugevatest ning ebakorrapärastest tegusõnadest ja nõrkade tegusõnade erirühmast, nõrkadest tegusõnadest antakse mõlemad vormid või üks neist ainult juhul, kui õige vormi moodustamisel võib raskusi tekkida (näit. handhaben puhul). Samuti on märgitud, kas antud tegusõna pöördub abiverbiga sein või haben-, lühend (s) osutab, e.t antud tegusõna pöördub abiverbiga sein; kui niisugune lühend puudub või on märgitud (/z), pöördub tegusõna abiverbiga haben. Tegusõna, mille järel sulgudes on antud nii 5 kui ka h, pöördub kummagi abiverbiga. Kui märksõnaks on tegusõna, mille juurde kuulub sich, esitatakse see tegusõna järel, näit. abgrämen, sich = sich abgrämen.

Kui märksõna esineb nii omadus- kui ka määrsõnana, antakse määrsõna vaste omadussõna vaste järel kas vahetult või selle juurde kuuluvate leksikaalsete ühendite ja näidete järel, näit. bestimmt kindel, kindlaksmääratud [-[omadussõna];-] {+[omadus- sõna];+} der ~e Artikel gramm, määrav artikkel näide]; kindlasti [määrsõna]. LÜHENDID

! Saksa- ja ladinakeelsed

A — Akkusativ (sihitav) adj — Adjektiv (omadussõna) adu — Adverb (määrsõna) co/ij — Konjunktion (sidesõna) D — Dativ (alaleütlev) etw. — etwas (midagi) f — Femininum (naissoost sõna) G — Genitiv (omastav) (h) — pöördub abiverbiga haben impf — Imperfekt (lihtminevik) inf — Infinitiv (tegevusnimi) j-m — jemand (em) (kellelegi) j-n — jemand (en) (kedagi) j-s — jemand (e)s (kellegi) m — Maskulinum (meessoost sõna) n — Neutrum (kesksoost sõna) N — Nominativ (nimetav) part — Partizip (kesksõna) parte — Partikel (kildsõna)

pl — Plural (mitmus)

präp — Präposition (eessõna)

pron dem — Demonstrativpronomen

(näitav asesõna) pron imp — unpersönliches Pronomen

(umbisikuline asesõna) pron pers — Personalpronomen (isikuline asesõna) pron poss — Possessivpronomen

(omastav asesõna) (s) — pöördub abiverbiga sein sg — Singular (ainsus) subst — Substantiv (nimisõna) ui — intransitives Verb (sihitu tegusõna)

uimp — unpersönliches Verb (umbisikuline tegusõna) ui — transitives Verb (sihiline tegusõna)

2. Eestikeelsed

aiand. — aiandus

aj. — ajalugu; ajalooline

anat. — anatoomia (õpetus organisjni

ehitusest) astr. — astronoomia (täheteadus) biol. — bioloogia (teadus taimede, loomade ja mikroorganismide elutegevusest) bot. — botaanika e. — ehk ehit. — ehitusala ei. — elekter, elektrotehnika filos. — filosoofia (teadus looduse, inimühiskonna ja mõtlemise kõige üldisemaist arenemissead ustest) fot. — fotograafia fiiiis. — füüsika geogr. — geograafia

geol. — geoloogia (teadus maakoore

ehitusest ja ajaloost) gramm. — grammatika haru. — harvem, harvemini jms. — ja muud seesugust; ja muud

säärased jne. — ja nii edasi jur. — jurisprudents (õigusteadus) keem. — keemia kirj. — kirjandus kok. — kokandus kunst. — kunstiala lenn. — lennundus lüh. — lühend, lühendatult maj. — majandus mat. — matemaatika med. — meditsiin (arstiteadus) tner. — merendus9

meteor. — meteoroloogia (teadus ilmastikust) mets. — metsandus muus. — mwusika mäend. — mäeasjandus milt. — mütoloogia (teadus müütidest; müüt — muistend jumalatest või kangelastest) nai j. — naljatlevalt näit. — näiteks otn. — omastav pilti. — piltlikult poeet. — poeetiline, luulekeeles poi. — poliitika

põll. — põllundus raad. — raadioasjandus rel. — religioosne

SDV — Saksa Demokraatlik Vabariik s. o. — see on

sport. — sport ja kehakultuur

sõj. — sõjandus

zool. — zooloogia

teat. — teatav

teatr. — teatriala

tehn. — tehnika

trük. — trükiasjandus

v. — või

vt. — vaata SELETUS! FONEETIL fSF TRANSKRIPTSIOON'? MÄRKIDE KOHTA

Foneetilise transkriptsiooni märgid tähistavad:

' — järgneva silbi rõhulisust

: — eelneva täishääliku pikkust

ä — nasaleeritud o-häälikut, näit. sõnas Chance ['Jäsaj

A — lühikest a sarnast häälikut, näit. sõnas Pumps [pAmps]

g — i'c/z-häälikut, näit. sõnas nicht

e — lühikest lahtist e-häälikut, näit. sõnas Mensch

E — nasaleeritud lahtist e-häälikut, näit. sõnas Refrain [ra'frej

9 — ebaselget, redutseerunud e-häälikut, näit. sõnas Mutter

1 — silpi mittemoodustavat i-häälikut, näit. sõnas Milieu [mi'li0:]

0 — lühikest lahtist o-häälikut, näit. sõnas Sommer

5 — nasaleeritud o-häälikut, näit. sõnas Bonbon [bõ'b51

0`. — pikka kinnist õ-häälikut, näit. sõnas Söhne

ce — lühikest lahtist ö-häälikut, näit. sõnas Löffel

1 — ^-häälikut, näit. sõnas schon

x — ac/z-häälikut, näit. sõnas Dach

y: — pikka kinnist «-häälikut, näit. sõnas Übung

z — helilist s-häälikut, näit. sõnas Sohn

3 — i-häälikut, näit. sõnas Genie f.^e'ni:]

rj — nasaleeritud ^-häälikut, näit. sõnas singen

SAKSA TÄHESTIK

A a B b

C c D d

E e F f G g

H h I i

J j

K k L 1 M m N n O o P p Q q R r

S s

T t U u

V v

W w

X x

Y y Z z SELETUS! FONEETIL fSF TRANSKRIPTSIOON'? MÄRKIDE KOHTA

Foneetilise transkriptsiooni märgid tähistavad:

' — järgneva silbi rõhulisust

: — eelneva täishääliku pikkust

ä — nasaleeritud o-häälikut, näit. sõnas Chance ['Jäsaj

A — lühikest a sarnast häälikut, näit. sõnas Pumps [pAmps]

g — i'c/z-häälikut, näit. sõnas nicht

e — lühikest lahtist e-häälikut, näit. sõnas Mensch

E — nasaleeritud lahtist e-häälikut, näit. sõnas Refrain [ra'frej

9 — ebaselget, redutseerunud e-häälikut, näit. sõnas Mutter

1 — silpi mittemoodustavat i-häälikut, näit. sõnas Milieu [mi'li0:]

0 — lühikest lahtist o-häälikut, näit. sõnas Sommer

5 — nasaleeritud o-häälikut, näit. sõnas Bonbon [bõ'b51

0`. — pikka kinnist õ-häälikut, näit. sõnas Söhne

ce — lühikest lahtist ö-häälikut, näit. sõnas Löffel

1 — ^-häälikut, näit. sõnas schon

x — ac/z-häälikut, näit. sõnas Dach

y: — pikka kinnist «-häälikut, näit. sõnas Übung

z — helilist s-häälikut, näit. sõnas Sohn

3 — i-häälikut, näit. sõnas Genie f.^e'ni:]

rj — nasaleeritud ^-häälikut, näit. sõnas singen

SAKSA TÄHESTIK

A a B b

C c D d

E e F f G g

H h I i

J j

K k L 1 M m N n O o P p Q q R r

S s

T t U u

V v

W w

X x

Y y Z z A

Aal m ~(e)s, ~e angerjas

Aas n ~es, ~e ja 'Äser raibe

ab: ~ und zu vahetevahel; ~ heute

tänasest päevast (peale) ab- tegusõna lahutatav eesliide, mis osutab: 1) liikumisele allapoole: abspringen; 2) eemaldumisele, eraldamisele: abreisen; abreißen; 3) kahanemisele: abnehmen; 4) kulumisele, kurnamisele: abtragen; sich abarbeiten; 5) muutmisele, keeldumisele: abschaffen; ablehnen; 6) lõpetamisele: abblühen abarbeiten vt tööga tasa teenima; töötamist lõpetama; sich ~ end tööga kurnama 'Abart f ~, ~en teisend äbarten vi (s) teisenduma; manduma abbauen vt (telki) koost lahti võtma, demonteerima; (koosseise) koondama; (sütt, maaki) kaevandama abbeißen (biß äb, abgebissen) vt ära

hammustama abberufen (berief äb, abberufen) vt (saadikut) ära kutsuma, ametist vabastama

abbestellen vt (tellimust) tühistama abbiegen (bog äb, abgebogen) vt kõrvale painutama; vi (s) (teelt) kõrvale pöörama abbilden vt kujutama ' 'Abbildung f ~, ~en (lüh. Abb.) kujutis, pilt, illustratsioon; filos. peegeldumine,. peegeldus abbinden (band äb, ägebunden) vt

lahti siduma abbitten (bat äb, ägebeten) vt andeks

paluma abblenden vt pimendama abblühen vi (s) ära õitsema abbrechen (brach äb, abgebrochen) vt ära murdma; lammutama; katkestama, lõpetama; vi (s) (ära) murduma

abbrennen (brannte ab, abgebrannt) vt ära v. maha põletama; vi (s) ära v. maha põlema abbringen (brachte ab, abgebracht) vt

(von D) kõrvale juhtima abbröckeln vi (s) maha pudenema 'Abbruch m ~(e)s, .. brüche lammutus; katkestus; kahju (stus); j-m ~ tun kedagi kahjustama abbrühen vt kupatama abbürsten vt puhtaks harjama abbüßen vt (süüd) lunastama; (karistust) kandma Abc n ~, ~ tähestik abdampfen vi (s) ära aurama; ära sõitma

abdanken vi erru minema; troonist loobuma

abdecken vt katet v. katust ära võtma;

den Tisch ~ lauda koristama abdichten vt tihendama abdienen vt tasa teenima; (teatud ajani) välja teenima abdrehen vt otsast v. küljest ära keerama; (kraani) kinni keerama 'Abdruck m ~(e)s, ..drücke jäljend, koopia; der ~ eines Fingers sõrmejälg; ~(e)s, ~e äratrükk ' abdrucken vt ära trükkima 'Abend m ~s, ~e õhtu; des ~s õhtul; gegen ~ õhtu poole, vastu õhtut; zu ~ essen õhtust sööma 'Abendbrot n ~(e)s, ~e õhtusöök abendlich õhtune, õhtu-äbends õhtul; õhtuti; ~ spät hilja õhtul 'Abenteuer n ~s, ~ seiklus abenteuerlich seikluslik, ebaharilik,

kummaline Abenteurer m ~s, ~ seikleja äber aga, kuid, ent 'Abergiaube(n) m . . bens ebausk abergläubisch ebausklik abermalig veel-, teistkordne abermals jälle, taas, teist kordaabernten

abernten vt saaki koristama abfahren (fuhr ab, abgefahren) vi (s) ära v. välja sõitma; vt ära vedama 'Abfahrt f ~, ~en ärasõit 'Abfall tn ~ (e)s, ..fälle jäätmed; kallak; lahkulöömine; 'Abfälle verwerten jäätmeid kasutama abfallen (fiel äb, abgefallen) vi (s) ära

v. küljest langema; lahku lööma abfällig ebasoodne, eitav abfärben vi värvi välja andma abfassen vt koostama, sõnastama; kinni püüdma

abfinden (fand äb, abgefunden) oi rahuldama; sich ~ (mit D) (millegagi) rahulduma, leppima abfließen (floß äb, abgeflossen) vi (s`)

ära v. välja voolama 'Abflug m ~(e>e, . . flüge äralend,

(lennuki) start abführen vt ära viima 'Abführmittel n ~s, ~ med. lahtisti,

lahtistav vahend 'Abgabe f ~, ~n ära- v. üleandmine;

maks (-u); müü+c 'Abgang m ~(e)s, .. gänge ärami`nek;

lahkumine; (kauba)minek; kadu 'Abgangsprüfung f ~, ~en lõpueksam abgeben (gab ab, abgegeben) vt ära v. üle andma; sich ~ (mit D) tegelema

abgedroschen kulunud, labane abgehen (ging äb, abgegangen) vi {s)

ära minema, eemalduma abgelegen kauge, kõrvaline 'Abgeordnete m, f ~n, ~n saadik, rahvasaadik, deputaat abgesehen: ~ davon, daß ... rääkimata sellest, et... abgespannt roidunud abgewöhnen vt võõrutama; sich (D) etw. ~ millestki võõrduma; ich häbe mir das Rauchen abgewöhnt ma jätsin suitsetamise maha 'Abgott tn ~(e)s, .. götter ebajumal abgrämen, sich (um A) murest v. kurvastusest rusutud olema 'Abgrund m ~(e)s, ..gründe sügavik, kuristik

abhandeln vt käsitlema; tingima, välja kauplema

abhanden: ~ kommen kaotsi minema 'Abhandlung f ~, ~en kirjutis; m'ünd-liche ~ ettekanne; (gelehrte) ~

traktaat

'Abhang tn ~(e)s, . . hänge kallak, nõlv abhängen (hing äb, abgehangen) vi sõltuma

abhängig veer]as, kaid-; sõltuv; die

~e Rede gramm, kaudne kõne abhärten vt karastama äbhauen (hieb äb, äbgehauen) vt ära v. maha raiuma: vi (s) (haute äb, äbgehauen) kõnekeeles minema lipsama, jalga laskma; hau äb! käi minema!

äbholen vt ära tooma; (kellelegi) järele v. vastu minema v. tulema; er holte mich vom (am) Bahnhof ab ta tuli mulle jaama vastu Abitür n ~s, ~e abituurium Abiturient tn ~en, ~en abiturient abkaufen vt ära ostma abkochen vt valmis keetma 'Abkomme m ~n. ~n järeltulija, järglane

abkommen (kam äb, abgekommen) vi (s) kõrvale kalduma, eemalduma; tarvituselt kaduma 'Abkommen n ~s, ~

kokkulepe, leping; ein ~ treffen (schließen) kokkulepet sõlmima; das Moskauer ~ 'über das Verbot von Kernwaffenexperimenten in der Luft, im Weltraum und unter Wässer Moskva leping tuumarelvakatsetuste keelustamise kohta atmosfääris, kosmoses ja vee all

'Abkömmling in ~s, ~e järglane;

keem. derivaat abkühlen vt jahutama; sich ~ jahtuma abkürzen vt lühendama, kärpima 'Abkürzung f ~, ~en lühend; lühendamine

abladen (lud äb, äjageladen) vt maha laadima

ablaufen (lief äb, abgelaufen) vi (s) ära voolama; lõpule jõudma; die Uhr ist abgelaufen kell on maha käinud

'Ablaut tn ~(e)s, ~e ablaut (reeglipärane täishäälikute vaheldus sõna tüves, näit. heifen : half) ablegen vt (üleriideid) seljast võtma: eine Prüfung ~ eksamit õiendama. Rechenschaft ~ aru andma ablehnen vt tagasi lükkama; keelduma ableiten vt kõrvale juhtima; tuletama Ableitung f ~, ~en kõrvalejuhtimine;

tuletamine; tuletis ablenken vt kõrvale juhtima v. kallutama; vi kõrvale pöörduma 'Ablieferung f ~, ~en (ära)andmine; kätteandmine, kättetoimetamine; kohustusliku normi andmine13

abliegen (lag ab, abgelegen) vi (s) eemal asuma (näit. elavast liiklusest) ablösen vt eemaldama, eraldama: vahetama

äbmachen vt eraldama, maha võtma; lõpule viima: .kokku leppima; abgemacht! tehtud!, nõus! 'Abmachung f ~, ~en kokkulepe; eine

~ treffen kokku leppima abmagern vi (s) kõhnuma abmelden vt välja registreerima; (kellegi lahkumisest, ärasõidust) teatama

'Abmessung f ~, ~en mõõde (om.

mõõtme); mõõtmine abmühen, sich (mit D) (millegagi) vaeva nägema abnehmen (nahm äb, abgenommen) vt ära võtma; vi kahanema; kõhnuma 'Abneigung f ~, ~en (gegen A) vastumeelsus

abnutzen, abnützen vt ära kandma, ära

v. läbi kulutama abonnieren vt e. vi (auf A) tellima

(näit. ajalehte) 'Abordnung f ~, ~en esindajad, delegatsioon; lähetamine 'Abort m ~s, ~e käimla abpflücken vt (ära) noppima abprallen vi (s) tagasi põrkama abraten (riet äb, abgeraten) vt maha laitma

abräumen vt (ära) koristama abreisen vi (s) ära reisima v. sõitma abreißen (riß äb, abgerissen) vt (küljest) ära rebima; lammutama; vi (s) (küljest) lahti rebenema; katkema 'Abriß tn . . risses, . . risse visand; (lii-

hi) ülevaade abrüsten vt desarmeerima; vi desarmee-ruma

'Abrüstung f ~, ~en desarmeerimine absagen vt ära ütlema, tühistama; vi

(von D) lahti ütlema, loobuma 'Absatz m ~es, .. sätze lõik; trepi vahe-platvorm; konts (-a); (kauba) minek abschaffen vt kaotama, ära muutma; loobuma

abschalten vt ei. välja lülitama; katkestama, lahutama abschätzig põlglik, halvustav; põlglikult, halvustavalt 'Abscheu m ~(e)s e. f ~ vastikus, jälestus

abscheulich vastik, jälk; kole; koledasti abschicken vt ära saatma

'Abschied m ~(e)s, ~e hüvastijätt; vallandamine; ~ nehmen (von D) hüvasti jätma, lahkuma abschirmen vt ei. varjestama, ekranee-

rima; varjama, kaitsma abschlachten vt tapma abschlagen (schlug äb. abgeschlagen) vt küljest ära lööma, tagasi lööma v. tõrjuma; keelduma abschlägig keelduv, eitav; eine ~e 'Antwort erteilen ära ütlema; keelduvalt

abschließen (schloß äb, abgeschlossen) vt lukustama; (kokkulepet) sõlmima; lõpetama

'Abschluß tn . . schlusses, . . schlüsse lõpetamine; lõpp; (kokkuleppe) sõlmimine

'Abschlußprüfung f ~, ~en lõpueksam abschneiden (schnitt äb, abgeschnitten) vt ära lõikama, (millegi) küljest lõikama: katkestama 'Abschnitt m ~(e)s, ~e lõik; osa, jagu; peatükk

abschrauben vt (pealt) ära kruvima abschreiben (schrieb äb, abgeschrieben)

vt ära v. maha kirjutama 'Abschrift f ~, ~en ärakiri abschüssig järsk; libajas abschütteln vt maha raputama abschwächen vt nõrgendama absehbar nähtav; ettenähtav: in ~er

Zeit lähemas tulevikus absehen (sah äb, abgesehen) vt (kellegi järgi) ära õppima; ära nägema; vi (auf A) pilti, (millelegi) sihtima; (von D) mitte arvesse võtma; abgesehen davon, daß ... rääkimata sellest, et ... abseits kõrval (e) 'Absender m ~s, ~ saatja absetzen vt maha panema; maha võtma; tagandama; sadestama; turustama

'Absicht f ~, ~en kavatsus absichtlich tahtlik; tahtlikult, meelega absolut absoluutne; absoluutselt absolvieren vt (õpinguid) lõpetama absondern vt eraldama; eritama abspenstig: ~ mächen (D, A) (kelleltki kedagi) ära meelitama, «üle lööma»

abspielen, sich toimuma abspringen (sprang äb, abgesprungen) vi (s) alla v. maha hüppama; küljest lahti tulema (näit. nööp) abstammen vi (s) pärit olema, põlvnema14

'Abstammung f ~, ~en päritolu, põlvnemine

'Abstand m ~(e)s, ..stände vahemaa, kaugus

abstatten: einen Besuch ~ külastama absteigen (stieg äb, abgestiegen) vi (s) alla tulema; (peatuspaika) asuma abstellen vt ära v. eemale panema; välja lülitama; seiskama (masinat); kõrvaldama abstimmen vi ('über A) hääletama; vt (muusikariista) häälestama: kooskõlastama 'Abstimmung f ~, ~en hääletamine;

(muusikariista) häälestamine abstoßend eemaletõukav abstrakt abstraktne: abstraktselt abstreifen vt ära võtma (näit. kindaid, sõrmust)

abstürzen vt alla tõukama; vi (s) alla

langema 'Abteil n ~(e)s, ~e kupee abteilen vt eraldama; jaotama; (sõnu) poolitama

Abteilung † ~, ~en osakond; salk (-ga) abtragen (trug äb, abgetragen) vt ära

kandma; lammutama abtreten (trat äb, abgetreten) vt viltu tallama; loovutama; vi (s) eemalduma, erru minema; lahkuma (lavalt) 'Abtritt m ~(e)s, ~e ametist lahkumine, erruminek; käimla abtrocknen vt kuivatama; sich ~ end

kuivatama äbtun (tat äb, abgetan) vt (seljast, peast) võtma; lõpetama; damit ist die Sache nicht abgetan asi pole sellega veel lõppenud abwälzen vt ära v. kõrvale veeretama abwarten vt (ära) ootama abwärts allapoole

abwaschen (wusch äb, abgewaschen) vt maha pesema, puhtaks pesema abwechseln vi vahetuma, vahelduma abwechselnd vahelduv; vahelduvalt,

kordamööda 'Abwechs(e)lung f ~, ~en vaheldus abwehren vt tagasi tõrjuma; ära hoidma

abweichen (wich äb, abgewichen) vi

(s) kõrvale kalduma; erinema 'Abweichung f ~, ~en kõrvalekaldumine, hälve; erinevus: von der Rege| erand abwenden, sich (wandte sich äb, sich äbgewandt, harv. wendete sich äb, sich abgewendet) ära v. kõrvale pöörduma

abwerfen (warf äb, abgeworfen) vt maha viskama; kasu tooma abwesend äraolev; ~ sein ära olema, puuduma

abwiegen (wog äb, äbgewogen) vt

(ära) kaaluma abwischen vt (ära) pühkima, kuivaks pühkima

'Abzahlung f ~, ~en (järel)maks;

auf ~ kaufen järelmaksuga ostma 'Abzpichen n ~s. ~ (eraldav) märk; tunnus

abziehen (zog äb, abgezogen) vt ära võtma; niat. lahutama; maha tõmbama; vi (s) lahkuma; taganema 'Abzug m ~(e)s, .. züge mahaarvamine; äraminek; taganemine; äratõmme; (foto) koopia abzüglich maha arvatud 'Achse f ~, ~n telg 'Achsel f ~, ~n õlg; die ~n zucken õlgu kehitama; etw. auf die leichte ~ nehmen millessegi kergelt e. muretult suhtuma acht kaheksa; in ~ Tägen nädala pärast

Acht f ~ tähelepanu; valvsus; sich in

acht nehmen ettevaatlik olema ächten vt lugu pidama; vi (auf A) tähele panema, hoolima ächtgeben (gab acht, ächtgegeben) vi

(auf A) tähele panema 'Achtung f ~ lugupidamine; tähelepanu

achtzehn kaheksateist

achtzig kaheksakümmend

'ächzen vi oigama, ägama

'Acker m ~s, " põld, nurm; den ~

bestellen põldu harima 'Ackerbau m ~(e)s maaharimine, põllundus; ~ treiben põllundusega tegelema

a. D. == äußer Dienst erus

addieren vt mat. liitma

Addition f ~, ~en mat. liitmine

ade! hüvasti*

'Adel m ~s aadel

ädelig aadlisoost; õilis, üllas

'Ader f ~, ~n soon

adieu! [adi'0:] hüvasti!, ela(ge) hästi!

'Adjektiv n ~s, ~e gramm, adjektiiv,

omadussõna 'Adler m ~s, ~ kotkas adlig vt. ädelig Adresse f ~, ~n aadress adressieren vt (an A) adresseerima (kellegi aadressil saatma; ka pilti.)Adverb

amphib

Adverb n ~s, ~i|en gramm, adverb Adverbiale n —s, .. li|en gramm, adverbiaal, määrus Adverbialsatz m ~es, .. satze gramm

määruslause 'Affe m ~n, ~n ahv Afrikaner m ~s, ~ aafriklane afrikanisch aafrika

AG = 'Akti|engesellschaft aktsiaselts Agitation f ~, ~en agitatsioon Agitator m ~s, Agitatoren agitaator agitieren vi agiteerima Agronom m ~en, ~en agronoom Agronomie f ~ agronoomia agronomisch agronoomiline Ägypter m ~s, ~ egiptlane 'Ahle f ~, ~n naaskel Ahn m ~(e)s e. ~en, ~en, 'Ahne m

~n, ~n esivanem ahnen vt aimama

'ähnlich (D) sarnane; j-m ~ sehen

kellegagi sarnanema; sarnaselt 'Ähnlichkeit f ~, ~en sarnasus 'Ahnung f ^en aimus; er hätte keine (blässe) ~ davon tal polnud sellest (õrna) aimugi ahnungslos mitte midagi aimav; mitte

midagi aimates ahnungsvoll aimuslik; aimates 'Ahorn m ~(e)s, ~e vaher 'Ähre / ~, ~n viljapea; in die ~n

schießen pead looma (vilja kohta) Akademie j ~, . . mi|en akadeemia; die ~ der Wissenschaften teaduste akadeemia Akk. = 'Akkusativ akusatiiv 'Akkusativ m ~s, ~e gramm, akusatiiv, sihitav kääne Akt m ~(e)s, ~e akt,

toiming; vaatus;

kunst, akt 'Akte f ~, ~n dokument; toimik 'Aktentasche f ~, ~n portfell aktiv [. . 'ti:f e. 'ak ..] aktiivne; aktiivselt 'Aktiv n ~s, ~e gramm, aktiiv; Aktiv

n ~s, ~e e. ~s aktiiv Aktivi'st m ~en, ~en aktivist Aktualit'ät f ~, ~en aktuaalsus aktuell aktuaalne; aktuaalselt akut akuutne; akuutselt Akzent m ~(e)s, ~e aktsent. ;õhk Alarm tn ~(e)s, ~e häire alarmieren vt alarmeerima Albaner m ~s, ~ albaanlane älbern alp, rumal; rumalalt 'Albernheit / ~, ~en alpus, rumalus 'Album n ~s, . - ben album 'Algebra f~,..bren algebra Algeri er m ~s. ~ alžeerlane

all kõik: iga; ~e fünf Jähre iga viie aasta pärast: ~e sein otsas olema; ~es in ~em kõik kokku; in ~er 'Eile kiirustades, kiiruga; vor ~em e. vor ~en Dingen kõigepealt All n ~s kogu maailm, universum ällbekannt üldtuntud Allee f~,., le|en puiestee allein üksik; üksi; üksnes, ainult; conj aga, kuid

ällemal alati, igakord; ein für ~ lõplikult

ällerdings igatahes, muidugi allerlei igasugune allerletzt viimne, äärmine allgemein üldine, üld-: im ~en üldiselt

alliieren, sich liituma

Alliierte m, f ~n, ~n liitlane

ällj'ährlich iga-aastane; iga (1) aasta (1)

allm'ächtig kõikvõimas

allm'ählich järkjärguline; vähehaaval

allseitig igakülgne

'Alltag m ~(e)s. ~e argipäev(ad);

tööpäev(ad) allt'äglich igapäevane; harilik: iga päev Allunións- üleliiduline ällzu liiga

Alm f ~, ~en mägikarjamaa 'Almosen n ~s, ~ almus Alphabet n ~(e)s, ~e tähestik ais kui; ~ ob e. ~ wenn justkui älso niisiis, järelikult alt vana; er ist immer der ~e ta on ikka seesama; die 'Alte Welt Euroopa; die 'Alte Geschichte vanaaja ajalugu

'Alter n ~s, ~ iga, vanus; vanadus;

von alters her vanast ajast (peale) 'Altertum n ~(e)s vanaaeg; 'Altertümer pl muistised, muinasjäänused altertümlich vanaaegne, antiikne,

muistne 'ältlich vanapoolne

altmodisch vanamoeline; vanamoeliselt

'Altweibersommer tn ~s, ~ järelsuvi am = an dem

'Amboß m . . osses, .. osse alasi 'Ameise f ~, ~n sipelgas Amerikaner m ~s, ~ ameeriklane amerikanisch ameerika 'Ami m ~(s), ~s Ameerika okupatsioonivägede sõdur (Euroopas) 'Ampel f ~, ~n ripplamp; rippvaas;

valgusfoor amphib vt. amphibischAmphibienflugzeug

Amphibi|enflugzeug n ~(e)s, ~e tehn.

amfiiblennuk amphibisch amfiib-, kahepaikne 'Amsel f ~, ~n musträstas Amt n ~(e)s, "er amet: ametiasutus ämtlich ametlik; ametlikult amüsant naljakas; huvitav amüsieren vt lõbustama; sich ~ lõbutsema

an präp (D) -1, juures, ääres, küljes; (A) -le, juurde, äärde, külge; adu von gestern ~ eilsest peale; von

jetzt ~ nüüdsest peale an- tegusõna lahutatav eesliide, mis osutab: 1) tegevuse algusele: anstimmen; 2) lähenemisele; (millegi külge) kinnitamisele: anrücken; anbringen; 3) mahu suurenemisele: anschwellen

Analphabet m ~en, ~en kirjaoskamatu Anatöm m ~en, ~en anatoom Anatomie f ~ anatoomia 'Anbau m ~(e)s kasvatamine, viljelus;

m ~(e)s, ~ten juurdeehitus anbauen vt (maad) harima; kasvatama, aretama; juurde ehitama 'Anbaufläche f ~, ~n külvipind anbehalten (behielt än, anbehalten) vt

(rõivaid) selga jätma anbei siinjuures

anbelangen vimp (kellessegi, millessegi) puutuma; was mich anbelangt ... mis minusse puutub . . anbeten vt kummardama; jumaldama anbieten (bot än, angeboten) vt pakkuma

'Anblick m ~(e)s, ~e pilk; vaade; bei

diesem ~ seda nähes anblicken vt (kellelegi) otsa vaatama anbrechen (brach än, angebrochen) vi (s) algama; der Tag bricht an koidab

anbringen (brächte än, angebracht) vi

külge kinnitama; paigutama 'Anbruch m ~(e)s, .. brüche algus;

vor ~ des Tages enne koitu andächtig harras; hardalt andauernd pikaajaline, kestev; kestvalt 'Andenken n ~s, ~ mälestus; mälestusese; zum ~ mälestuseks andere teine; unter änder(e)m muu seas

anderenfalls vastasel korral, muidu

andererseits teisest küljest

'ändern vt muutma; sich ~ muutuma

andernfalls vt. anderenfalls

anders teisiti

anderseits vt. ändererseits

änderswö mujal anderswohin mujale anderthalb poolteist 'Änderung f ~, ~en muutus; muudatus; muutmine anderwärts mujal andeuten vt vihjama 'Andeutung f ~, ~en vihje 'Andrang m ~(e)s (rahva) tung ändre vt. andere

andrehen vt külge keerama; sisse lülitama

andrücken vt külge v. vastu suruma aneignen, sich (D) omastama; omandama

aneinander koos, kokku, külg külje

kõrval v. kõrvale 'Anerbieten n ~s, ~ pakkumine; pakkumus

anerkennen (erkannte än, anerkannt)

vt tunnustama 'Anerkennung / ~, ~en tunnustus anfachen vt lõkkele puhuma anfahren (fuhr än, angefahren) vi (s) sõitma hakkama; vastu v. otsa sõitma; vt j-n ~ kellegi peale kärkima 'Anfall m ~(e)s, ..fälle rünnak; (haigus) hoog

anfallen (fiel än, angefallen) vt kallale tungima, ründama 'Anfang m ~(e)s, .. fänge algus; von ~ an algusest peale; ~ Dezember detsembri algul anfangen (fing än, angefangen) vt alustama; ette võtma; vi algama, hakkama 'Anfänger m ~s, ~ algaja anfangs algul

anfassen vt haarama; puudutama anfertigen vt valmistama; koostama anfeuchten vt niisutama anfeuern vt õhutama, ergutama 'Anforderung f ~, ~en nõue; nõudmine; nõudlus; er stellt große ~en ta esitab suuri nõudeid 'Anfrage { ~, ~n järelepärimine; teadete nõutamine anfragen vt, vi järele pärima; teateid

nõutama; küsima anfreunden, sich sõbrunema anfrieren (fror än, angefroren) vi (s)

(millegi külge) kinni külmuma anfügen vt juurde lisama; tekitama anführen vt juhtima; tsiteerima; esitama; tüssama 'Anführer m ~s, ~ juht (-hi); eestvedaja

'Anführungszeichen n ~s, ~ jutumärkAngabe

'Anlasser

'Angabe f ~, ~n nimetamine, teada-

andmine; ~n pl andmed angeben (gab an, angegeben) vt nimetama, teada andma; peale kaebama; hooplema angeblich oletatav; kuuldavasti angeboren sünnipärane, kaasasündinud 'Angebot n ~(e)s, ~e pakkumus angebracht kohane, sobiv angehen (ging än, angegangen) vt (kellessegi, millessegi) puutuma; algama; das geht nicht an see ei lähe, nii ei kõlba ängehörig kuuluv; die 'Angehörigen

sugulased, omaksed 'Angeklagte m, f ~n, ~n kaebealune 'Angel f ~, ~n õng 'Angelegenheit f ~, ~en asi; ich mische mich nicht in fremde 'Angelegenheiten ma ei sega end võõrastesse asjadesse ängeln vt õngitsema 'Angelrute f ~, ~n õngeritv angemessen paras; kohane, sobiv angenehm mõnus, meeldiv; mõnusalt,

meeldivalt angesehen lugupeetud angesichts (G) juuresolekul, nähes; arvestades

'Angestellte m, f ~n, ~n teenistuja angewöhnen vt (kedagi millegagi) harjutama; sich (D) etw. ~ (millegagi) harjuma 'Angewohnheit f ~, ~en harjumus 'Angler m ~s, ~ õngitseja angliedern vt liitma, ühendama angreifen (griff än, angegriffen) vt (kinni) haarama; puudutama; kurnama, väsitama; ründama angreifend ründav; kurnav 'Angreifer m ~s, ~ agressor, kallaletungija

angrenzen vi (an A) (millegagi) piirnema, külgnema 'Angriff m ~(e)s, ~e rünnak; in ~

nehmen alustama, pihta hakkama Angst f ~, ~e hirm, kartus; ~ häben kartma

'ängstigen vt hirmutama; sich ~ kartma

'ängstlich kartlik, arg; kartlikult, aralt änhaben (hatte än, ängehabt) vt (millessegi) riietatud olema; er kann mir nichts ~ ta ei saa mulle midagi teha anhalten (hielt än, angehalten) vt peatama; vi peatuma; kestma anhaltend kestev, pidev; kestvalt, pidevalt

anhand (G, von D) abil, kaudu 'Anhang m ~(e)s, ..hänge lisand; lisa; kaaslased, pooldajad; er hat großen ~ tal on palju pooldajaid anhängen vt külge riputama; lisama

'Anhänger m ~s, ~ poolehoidja; jä-relvanker (autol), järelvagun (trammil)

anhänglich kiindunud 'Anhänglichkeit f ~ kiindumus, doo-lenoid

anhäufen vt (kokku) kuhjama; sich ~ kuhjuma

anheften vt (kuhugi v. millegi külge)

kinnitama anheizen vt küdema panema 'Anhöhe f ~, ~n kõrgendik, küngas änhören vt kuulama 'Anker m ~s, ~ ankur; vor ~ gehen ankurduma; vor ~ liegen ankrus olema; den ~ lichten ankrut hiivama anketten vt (millegi külge) aheldama 'Anklage / ~, ~n süüdistus, kaebus 'Anklagebank f~,., bänke kaebealuste pink

anklagen vt (G e. wegen G) (kedagi milleski) süüdistama, (kellegi peale) kaebama anklammern, sich klammerduma 'Anklang tn ~(e)s, ..klänge kooskõla,

vastukaja; poolehoid, heakskiit ankleben vt peale v. üles kleepima; vt

külge kleepuma ankleiden vt riietama; sich ~ riietuma anklopfen vi koputama anknüpfen vt külge siduma; (kõnelust)

alustama; (tutvust) sõlmima ankommen (kam än, angekommen) vi (s) saabuma; es kommt ihm sehr darauf an see on temale väga tähtis; sie sind in Moskau angekommen nad saabusid Moskvasse ankündigen vt kuulutama, teatama 'Ankunft f ~ saabumine 'Anlage f ~, ~n seade (om. seadme); (vaimt»)arme; park, haljasala; (kapi-tali)mahutus; plaan, kavand anlangen vi (s) saabuma, sihile jõudma; vt, vimp (kellessegi v. millessegi) puutuma;

was mich anlangt... mis minusse puutub ... 'Anlaß m .. lasses, .. lässe ajend, põhjus; aus ~ (millegi) puhul anlassen (ließ än, angelassen) vt selga jätma; käivitama 'Anlasser tn ~s, ~ tehn. käiviti, starter

anläßlich (millegi) puhul . 'Anlauf m ~(e)s, . . laufe hoovõtt anlaufen (lief an, angelaufen) vt: einen Häfen ~ sadamasse sõitma; vi (s) juurde jooksma; tuhmuma (näit. metalli kohta); jooksma hakkama (näit. filmi kohta); paistetama. tursuma anlegen vt (millegi) külge v. najale panema: selga panema; rajama; vi randuma anlehnen, sich najatuma 'Anleihe [~, ~n laen anliegen (lag än, angelegen) vi liibuma (kleidi kohta); piirnema; tungivalt paluma 'Anliegen n ~s, ~ (tungiv) palve, soov; asi

anliegend liibuv (kleidi kohta); piirnev; siinjuures anmaßend jultunud; ülbe; jultunult: ülbelt

anmelden vt teatama; sich ~ end (sisse) registreerima; sich ~ lassen endast teatada laskma 'Anmerkung f ~, ~en märkus; märge 'Anmut f ~ veetlevus, sarm anmutig veetlev, sarmikas; veetlevalt annageln vt Wilge naelutama ännähen vt külge õmblema, (nööpi)

ette õmblema annähernd ligikaudne; ligikaudu, umbes

'Annahme f ~, ~n vastuvõtmine; oletus

annehmbar vastuvõetav annehmen (nahm än, angenommen) vt vastu võtma; oletama; sich ~ (G) (kellegi eest) hoolitsema Annonce [a'nõisa] f ~, ~n kuulutus (ajalehes)

annoncieren [anõ'siiran] vt kuulutama

(ajalehes) anordnen vt määrama; käskima 'Anordnung f ~, ~en korraldus; määrus

anorganisch anorgaaniline anpacken vt (kinni) haarama anpassen vt selga proovima; kohandama; sich ~ (D) kohanema anpassungsfähig kohanemisvõimel ine 'Anpassungsfähigkeit f ~, ~en kohanemisvõime 'Anprobe f ~, ~n proov, selgaproovi-mine

anprobieren vt selga proovima anrauchen vt süütama (näit. sigaretti)

anrechnen vt arvesse panema, arvestama

'Anrede f ~, ~n kõnetlus; gramm. üte

änreden vt kõnetama anregen vt ajendama; elustama, erutama

'Anregung f ~, ~en ajend 'Anrichte f ~, ~n serveerimislaud;

väike puhvet anrichten vt valmistama; tekitama; korda saatma anrüchig halva kuulsusega, kahtlane anrücken vt lähemale nihutama; vi (s) lähenema

anrufen (rief än, angerufen) vt hüüdma. kutsuma; helistama, telefoneerima; um Hi'lfe ~ abi paluma anrühren vt puudutama; (toidu) hulka

segama

ansagen vt teadustama, teatama 'Ansager m ~s, ~ teadustaja, konferansjee (näit. kontserdil), raad. diktor

ansässig paikne; ~ sein alatiselt elunema

anschaffen vt soetama, muretsema änschauen vt silmitsema, vaatlema;

otsa vaatama anschaulich näitlik, kujukas 'Anschauung f ~, ~en arvamus, vaade, mõtteviis 'Anschein m ~(e)s näilikkus; ällem ~ nach nähtavasti; den ~ häben näima

anscheinend näilik; nähtavasti anschicken, sich (millekski) valmistuma

anschirren vt ette rakendama 'Anschlag tn ~(e)s, ..schlage müüri-leht, afišš; eelarve; tapmiskatse, atentaat

anschließen (schloß än, angeschlossen) vt ühendama; sich ~ (D, an A) ühinema, liituma anschließend kohe pärast, vahetult 'Anschluß m .. schlusses, .. schlüsse ühendus; ühendamine: tutvus; lisa: im ~ an meinen vorigen Brief lisaks minu eelmisele kirjale 'Anschlußdose f ~, ~n pistikupesa anschmiegen, sich liibuma anschreiben (schrieb än, angeschrieben) vt üles kirjutama, üles märkima

'Anschrift / ~, ~en aadress anschwellen (schwoll än, angeschwollen) vi (s) paisuma; paistetamaansehen

ansehen (sah an, angesehen) vt (kel-* legi otsa) vaatama; man sieht es ihm an, daß ... temast on märgata, et...; er sah mich groß an ta vaatas mulle imestunult otsa; sich (D) etw. ~ midagi vaatlema, silmitsema 'Ansehen n ~s välimus; lugupidamine;

ohne ~ der Person erapooletult ansehnlich silmapaistev, esinduslik ansetzen vt külge v. otsa panema; kindlaks määrama; Fett ~ paksene-ma; vi (millekski) valmistuma 'Ansicht f ~, ~en vaade; arvamus;

meiner ~ nach minu arvates ansiedeln, sich elama asuma 'Ansiedler m ~s, ~ asunik, kolonist anspannen vt ette rakendama; pingutama

anspielen vi (auf A) (millelegi) vihjama

anspornen vt kannustama; ergutama 'Ansprache f ~, ~n (lühike) kõne ansprechen (sprach än, angesprochen)

vt kõnetama; meeldima 'Anspruch tn ~(e)s, . . sprüche nõudlus; õigus; in ~ nehmen võtma v. nõudma (näit. aega) anspruchslos vähenõudlik anspruchsvoll nõudlik 'Anstalt f ~, ~en asutus; ettevalmistus; ~en treffen ettevalmistusi v. korraldusi tegema anständig viisakas, korralik; viisakalt,

korralikult anstarren vt põrnitsema anstatt präp (G) (kellegi v. millegi)

asemel; conj selle asemel et anstecken vt külge pistma; süütama;

nakatama ansteckend nakatav, nakkus-änstehen (stand än, angestanden) vi

sobima; järjekorras seisma ansteigen (stieg än, angestiegen) vi (s) tõusma

anstelle (G, von D) (kellegi v. millegi) asemel anstellen vt teenistusse võtma, teostama, tegema; sisse lülitama; sich ~ teesklema; (ootajate) järjekorda asuma

'Anstellung f ~, ~en teenistuskoht anstiften vt tekitama; õhutama anstimmen vt laulma hakkama Anstoß tn ~es, . . stoße aje; ~ erregen (geben) rahulolematust esile kutsuma 1*

anstoßen (stieß än, angestoßen) vt müksama; die Gl'äser ~ klaase kokku lööma; vi (an A) piirnema, külgnema anstoßend külgnev, naaber-änstößig ebaviisakas, ebasünnis anstreichen (strich än, angestrichen)

vt värvima; alla kriipsutama 'Anstreicher m ~s, ~ maaler anstrengen vt pingutama, väsitama;

sich ~ jõudu pingutama anstrengend pingutav, väsitav 'Anstrengung f ~, ~en pingutus 'Anstrich m ~(e)s, ~e värvimine; võõp; einen g'ünstigen ~ geben pilti, soodsas valguses esitama 'Ansuchen n ~s, ~ palve, taotlus antarktisch antarktiline 'Anteil tn ~(e)s, ~e osa, jagu; osavõtt; kaastunne; ~ nehmen (an D) osa võtma; kaasa tundma 'Anteilnahme f ~ osavõtlikkus, kaastunne

Antifaschist m ~en, ~en antifašist antifaschistisch fašismi vastane antik antiikne

Antiquit'ät † ~, ~en antiikese 'Antlitz n ~es, ~e poeet, nägu Antonym n ~s, ~e antonüüm, vas-tandsõna

'Antrag tn ~(e)s, ..träge ettepanek; palve, avaldus; einen ~ stellen ettepanekut tegema antreiben (trieb än, angetrieben) vt

ajama; sundima; käivitama antreten (trat än, angetreten) vt alustama; (ametisse) astuma; vi (s) ri-vistuma

'Antrieb m ~(e)s, ~e tehn. ajam; ajend, stiimul, tung; aus nat'ürlichem ~ loomusunnil; er fühlte nicht den geringsten ~ zum Spiel tal puudus mänguks vähimgi soov äntun (tat än, ängetan) vt selga panema; tekitama,

tegema 'Antwort f ~, ~en vastus antworten vi vastama; auf eine Fräge

~ küsimusele vastama anvertrauen vt (D) (kellegi hooleks v. kätte) usaldama; (kellelegi midagi) (saladusena) avaldama 'Anwalt tn ~(e)s, ~e e. .. wälte advokaat, volinik, kaitsja Anwärter tn ~s, ~ kandidaat 'Anweisung f ~, ~en juhend, õpetus;

tnaj. maksekäsund anwendbar rakendatav; tarvitatavanwenden

anwenden (wendete an, angewendet e. wandte an, angewandt) ut tarvitama; rakendama anwerfen (warf an, angeworfen) vt (millegi) külge v. vastu viskama; krohvima; (mootorit) käivitama anwesend juuresolev, kohalolev 'Anwesenheit f ~ juuresolek, kohalolek

anwidern vt vastik olema, vastikust tekitama

anwurzeln vi [s) juurduma; wie angewurzelt stehen liikumatult seisma 'Anzahl f ~ hulk; arv 'Anzahlung f ~, ~en käsiraha 'Anzeichen n ~s, ~ tunnus, sümptoom

'Anzeige f ~, ~n teadaanne; kuulutus; ülesandmine anziehen (zog än, angezogen) vt külge tõmbama; kätte v. jalga v. selga panema, riietama; sich ~ riietuma anziehend külgetõmbav; veetlev, paeluv

'Anziehungskraft f ~, ..kräfte külgetõmbejõud 'Anzug m ~(e)s, .. züge ülikond; lähenemine; im ~ sein lähenema anzünden vt süütama 'Anzünder m ~s, ~ tulemasin, välgumihkel 'Apfel m ~s, " õun Apfelsine f ~, ~n apelsin Apostroph m ~s, ~e apostroof, ülakoma

Apotheke f ~, ~n apteek Apotheker tn ~s, ~ apteeker Apparat m ~(e)s, ~e aparaat Appell m ~s, ~e üleskutse, läkitus;

sõj. rivistumine, kogunemine appellieren vi (an A) apelleerima Appetit m ~(e)s, ~e (söögi) isu applaudieren vi (kiiduavaldusena) käsi

plaksutama Apposition f ~, ~en gramm, lisand Apr. = April apr. = aprill April m ~ (s), ~e aprill; j-n in den ~ schicken kellelegi aprilli tegema Aquarium n ~s, . . riien akvaarium äquivalent ekvivalentne 'Ära † ~, 'Ären ajajärk; geol. aegkond 'Araber m ~s, ~ araablane arabisch araabia 'Arbeit f ~, ~en töö arbeiten vi töötama 'Arbeiter m ~s, ~ tööline; töötaja 'Arbeiterschaft / ~ tööliskond arbeitsam töökas

'Arbeitsbummelei f ~, ~en tööluus 'Arbeitsgemeinschaft f ~, ~en (harrastus) ring arbeitslos töötu; tööta 'Arbeitslosigkeit f ~ tööpuudus 'Arbeitsproduktivität f ~ tööviljakus Archipel m ~s, ~e saarestik Architekt m ~eii, ~en arhitekt arg halb; kuri; das ist zu ~! see on

liig!; halvasti; väga Argentini|er tn ~s, ~ argentiinlane 'Ärger tn ~s pahameel; pahandus 'ärgerlich pahane; pahandav; pahaselt 'ärgern vt vihastama; sich ~ vihastuma: vihane olema 'Ärgernis n ~ses, ~se pahandus; meelepaha

ärglistig salakaval: salakavalalt ärglos kergesti usaldav, lihtsameelne;

kergesti usaldades, lihtsameelselt 'Argwohn m ~(e)s kahtlus: umbusaldus

argwöhnisch kahtlustav, umbusklik;

kahtlustavalt, umbusklikult Arithmetik, Arithmetik f ~ aritmeetika arktisch arktiline arm vaene; ~e Seele vaeseke Arm m ~(e)s, ~e käsivars; ~ in ~ käe alt kinni hoides; unter dem ~ kaenla all 'Armband n ~(e)s, .. bänder käevõru;

käekellarihm 'Armbanduhr f ~. ~en käekell Armee f~,., mejen armee 'Ärmel m ~s, ~ varrukas Armeni|er m ~s, ~ armeenlane 'ärmlich vaene, kehvavõitu; viletsalt armselig vilets, armetu 'Armut f ~ vaesus 'Armvoll m ~, ~ sületäis Arõm n ~s, ~e aroom aromatisch aromaat(ili)ne, healõhnali-ne

Art f ~, ~en liik, sort; viis, la^ad; auf diese ~ sel viisil, niiviisi; einzig in seiner ~ ainulaadne ärtig viisakas; sõnakuulelik; kena Artikel tn ~s, ~ kirjutis; kaubaliik,

ese; gramm, artikkel Artillerie f ~, ..riien suurtükivägi Arznei f ~. ~en ravim Arzt m ~es, ~e arst 'ärztlich arstlik: arstlikult As n ~ses, ~se äss 'Asche f ~, ~n tuhk 'Aschenbecher m ~s, ~ tuhatoos 'Aschenbrödel n ~s, ~ Tuhkatriinu (muinasjutus)Aserbaidshaner

21

Aserbaidshaner f. . dg ..] m ~s, ~

aserbaidzaanlane Asiat m ~en, ~en aasialane Asphält m ~(e)s, ~e asfalt aß vt. essen

Ast m ~es, ~e oks, haru 'Aster f ~, ~n bot. aster Ästhetik f ~ esteetika ästhetisch esteetiline Astronom m ~en, ~en astronoom Astronomie f ~ astronoomia astronomisch astronoomiline Asyl n ~s, ~e varjupaik, peavari Atelier [.. l'je:] n ~s, ~s atel jee 'Atem tn ~s hingamine; hingeõhk; ~ holen (sch'öpfen) hinge tagasi tõmbama; den ~ anhalten hinge kinni pidama: äußer ~ sein hingeldama atemlos hingetu; ~e Stiile hauavai-

kus: hing`eldades 'Atempause f ~. ~n (lühike) puhkeaeg 'Äther m ~s eeter 'Atlas m~e. ~ses, Atlänten atlas atmen vi hingama Atmosph'äre f ~, ~n atmosfäär Atom n ~s. ~e aatom Atomeisbrecher tn ~s, ~ aatomijäälõhkujal

Atomkraftwerk n ~(e)s, ~e aatomi-

elektrijaam Attentat n ~(e)s, ~e atentaat Attribut n ~(e)s, ~e atribuut (omadus, oluline tunnus; gramm, täiend) 'ätzen vt soovitama auch ka; wenn ~ kuigi 'Aue f ~, ~n org; aas 'Auerhahn m ~(e)s, ..Hähne metsis auf präp (D) -1, peal; (A) -le, peale; adv: ~ und ab edasi-tagasi; üles-alla

auf- tegusõna lahutatav eesliide, mis osutab: 1) liikumisele ülespoole: aufgehen; 2) avamisele: aufmachen; 3) lõpuleviimisele: aufessen aufatmen vi kergendatult hingama 'Aufbau m ~(e)s ülesehitus; konstruktsioon, ehitus aufbäumen, sich end (tagumistele jalgadele) püsti ajama: pilti. vastu hakkama

aufbauschen vt täis puhuma; pilti, suureks puhuma, liialdama aufbehalten (behielt auf. aufbehalten) vt (peakatet) pähe jätma; lahti hoidma aufbewahren vt alal hoidma, säilitama aufbieten (bot äuf, aufgeboten) vt tarvitusele võtma, rakendama; kokku kutsuma, mobiliseerima

aufblähen vt täis v. üles puhuma, paisutama; sich ~ puhevile minema, kehklema

aufbleiben (blieb äuf, aufgeblieben)

vi (s) üles, ärkvele jääma; lahti, avatuks jääma aufblühen vi (s) õitsema hakkama e. puhkema

aufbrausen vi (s) kihisema, käärima

hakkama; ägestuma aufbrechen (brach äuf, aufgebrochen) vt lahti murdma; vi (s) minema hakkama

aufbringen (brachte äuf, aufgebracht) vt koguma, muretsema; 'avama; ärritama, vihastama aufbürden vt koormama (millegagi) aufdecken vt (katet) peale laotama;

paljastama aufdrängen, sich peale tükkima aufdrehen vt lahti v. üles keerama aufdringlich pealetükkiv aufeinander üksteise peal(e); üksteise järel

'Aufenthalt tn ~(e)s, ~e viibimiskoht; viibimine, peatus; der Zug hat 5 Minuten ~ rong peatub 5 minutit auferstehen (auferstand, auferstanden) vi (s) ellu ärkama, elustuma, taastuma

aufessen (aß äuf, aufgegessen) vt ära sööma

auffallen (fiel äuf, aufgefallen) vi (s)

silma torkama; hämmastama auffällig silmatorkav; hämmastav auffassen vt käsitama, mõistma aufflammen vi (s) süttima, leegitsema hakkama

auffliegen (flog äuf, aufgeflogen) vi (s) lendu tõusma, üles lendama; lahti paiskuma; nurjuma auffordern vt

kutsuma; üles kutsuma 'Aufforderung f ~. ~en kutse; üleskutse

auffrischen vt värskendama aufführen vt püstitama; esitama; etendama: sich ~ käituma 'Aufführung f ~, ~en püstitamine;

etendus; esitus; käitumine 'Aufgabe † ~, ~n ülesanne; (kirja jne.) äraandmine (edasitoimetamiseks); loobumine 'Aufgang m ~(e)s, . . gänge ülesmi-nek; tõus

aufgeben (gab äuf, aufgegeben) vt üles andma; ära andma (edasitoimetamiseks); loobuma aufgeblasen upsakas, täispuhutudaufgebracht

aufgebracht vihane

aufgehen (ging auf, aufgegangen)

vi (s) tõusma; avanema; puhkema aufgelegt: zu etw. ~ sein millekski sobivas meeleolus olema aufgeräumt korrastatud, koristatud;

heatujuline aufgeregt ärritatud, erutatud; ärritatult

aufgeweckt reibas; taibukas 'Aufguß m .. usses, .. üsse pealevala-

mine; leotis aufhalten (hielt auf, aufgehalten) vt lahti hoidma; kinni pidama, peatama; sich ~ viibima aufhängen vt (üles) riputama; (üles) pooma; sich ~ end (üles) pooma aufheben (hob äuf, aufgehoben) vt üles tõstma; tühistama; alal hoidma, säilitama

aufheitern vt heatujuliseks tegema;

sich ~ selgima (ilma kohta) aufhören vi lakkama; lõpetama aufkaufen vt üles ostma aufklären vt selgitama; sõj. luurama; sich ~ selguma; selgima (ilma kohta)

'Aufklärer tn ~s, ~ luuraja 'Aufklärung f ~, ~en selgitus; luure; das Zeitalter der ~ aj. valgustusajastu

'Aufklärungsarbeit f ~, ~en selgitustöö, agitatsioonitöö 'Aufklärungslokal n ~(e)s, ~e agitat-

sioonipunkt aufknöpfen vt lahti nööpima aufkommen (kam äuf, aufgekommen) vi [s) üles v. püsti tõusma; tervene-ma; tekkima; tarvitusele tulema aufkrempeln vt üles käärima (näit. varrukaid)

auflachen vi naerma hakkama v. pah-vatama

'Auflage f ~, ~n trükk; tiraaž auflassen (ließ äuf, aufgelassen) vt lahti jätma; (peakatet) pähe jätma 'Auflauf tn ~(e)s, . . läufe (inimeste)

kokkujooks aufleben vi (s) elustuma auflegen vt peale panema; kirjastama auflesen (las äuf, aufgelesen) vt üles korjama

auflösen vt lahti sõlmima v. siduma; lahendama (näit. mõistatust); tühistama; (koosolekut) laiali saatma; lahustama; sich ~ lahti tulema (näit. sõlme kohta): lahenema; laiali minema; lahustuma

aufmachen vt avama; sich ~ teele minema

äufmerksam tähelepanelik; j-n ~ mächen (auf A) kellegi tähelepanu juhtima (kellelegi, millelegi); tähelepanelikult

'Aufmerksamkeit / ~, ~en tähelepanu;

~ schenken tähelepanu osutama äufmuntern vt ergutama, julgustama 'Aufnahme f ~, ~n vastuvõtt; pildistamine, ülesvõte; käsilevõtmine, alustamine

äufnehmen (nahm äuf, aufgenommen) vt üles võtma e. tõstma; vastu võtma: pildistama; käsile võtma, alustama;

ein Protokoll ~ protokolli koostama

äufnötigen vt peale sundima, kaela määrima aufpassen vi tähele panema; (auf A)

jälgima; silmas pidama aufprallen vi (s) vastu põrkama aufpumpen vt täis pumpama aufraffen vt üles haarama, kõrgemale tõstma; sich ~ end üles ajama; end kokku võtma aufräumen vt koristama; korda seadma * aufrecht püstine, püst-; püsti, sirgelt; den Kopf ~ halten pead püsti hoidma; julgust mitte kaotama aufregen vt erutama: sich ~ erutuma 'Aufregung f ~, ~en erutus; ärevus aufrichten vt üles v. püsti tõstma: püstitama; sich ~ püsti tõusma aufrichtig siiras; siiralt 'Aufruf m ~(e)s, ~e üleskutse aufrufen (rief äuf, aufgerufen) vt üles kutsuma; välja hõikama, vastama kutsuma

'Aufruhr tn ~(e)s, ~e mäss; ülestõus 'Aufrührer rn ~s, ~ mässaja aufrüsten vi relvastuma 'Aufrüstung f ~, ~en relvastumine aufsagen vt peast ütlema; üles ütlema, lõpetama

'Aufsatz m ~es, . . sätze kirjand; kirjutis

äufschieben (schob äuf, aufgeschoben)

vt edasi lükkama ` aufschlagen (schlug äuf, äufgeschla-gen) vt lahti lööma, avama; püstitama

aufschließen (schloß äuf, äufgeschlos-

sen) vt lukust lahti keerama aufschneiden (schnitt äuf, aufgeschnitten) vt lahti lõikama; vi luiskama, liialdama'Aufschneider

aus

'Aufschneider tn ~s. ~ praalija, valetaja

aufschreiben (schrieb auf, aufgeschrieben) vt üles kirjutama e. märkima aufschreien (schrie auf, aufgeschrieen) vi karjatama, kiljatama 'Aufschrift f ~, ~en pealkiri 'Aufschub m ~(e)s, ..schübe edasilükkamine, viivitamine aufschütten vt peale puistama 'Aufschwung m ~(e)s, .. schwünge üleslend; tõus; einen ~ nehmen arenema

aufsehen (sah äuf, aufgesehen) vi üles

vaatama; järele vaatama 'Aufsehen: ~ erregen tähelepanu äratama; kõmu tekitama 'Aufseher tn ~s, ~ järelevaataja; valvur

äufsein (war äuf, aufgewesen) vi (s)

üleval olema; avatud olema aufsetzen vt pähe panema; sich ~

(voodis) istukile tõusma 'Aufsicht f ~ järelevalve aufsperren vt pärani avama aufspringen (sprang äuf, aufgesprungen) vi (s) püsti kargama; järsku avanema, lahti kargama; die Knospen springen auf pungad puhkevad

'Aufstand tn ~(e)s, ..stände ülestõus;

mäss

aufständisch ülestõusu-; mässuline aufstehen (stand äuf, aufgestanden) vi (s) üles tõusma; ülestõusu alustama; (h, s) avatud olema aufsteigen (stieg äuf, aufgestiegen) vi (s) (üles) tõusma; üles lendama; tärkama

aufstellen vt üles seadma; rivistama; koostama; sich ~ asetuma; rivistu-ma

'Aufstieg tn ~(e)s, ~e tõus; üleslend, start

aufstöbern vt üles otsima, üles tuhnima

aufstoßen (stieß äuf, aufgestoßen) vt lahti tõukama; vi [s) (millegi vastu) põrkama; (h) rohitsema aufsuchen vt üles otsima; külastama 'Auftakt m ~(e)s, ~e algus auftauchen vi (s) veepinnale tõusma;

äkki nähtavale ilmuma auftauen vi (s) ära sulama 'Auftrag m ~(e)s, ..träge ülesanne; tellimus

auftragen (trug auf, aufgetragen) vt (kellelegi midagi) ülesandeks tegema; lauale kandma auftreiben (trieb auf,

aufgetrieben) vt

üles ajama; muretsema, hankima auftreten (trat auf, aufgetreten) vi (s)

peale astuma; esinema; käituma 'Auftritt m ~(e)s, ~e stseen; teatr.

etteaste; esinemine (laval) äuftun (tat äuf, äufgetan) vt avama;

sich ~ avanema aufwachen vi (s) ärkama aufwachsen (wuchs äuf, aufgewachsen) vi (s) üles v. suureks kasvama 'Aufwand m ~(e)s kulu, kulutus 'Aufwartefrau f ~, ~en koristaja 'Aufwärterin f ~, ~nen vt. 'Aufwartefrau aufwärts üles (poole) äufwaschen (wusch äuf, abgewaschen) vt nõusid pesema aufwecken vt (üles) äratama aufwiegeln vt üles kihutama, ässitama

aufzählen vt loetlema aufzehren vt ära sööma; ära tarvitama; kurnama aufziehen (zog äuf, aufgezogen) vt üles tõmbama; üles keerama; üles kasvatama; tögama; vi (s) lähenema, üles kerkima (äikese kohta) 'Aufzug m ~(e)s, .. ziige rongkäik;-

vaatus; tõstuk aufzwingen (zwang äuf, aufgezwungen) vt peale sundima, kaela määrima

'Augapfel m ~s, ., äpfel anat. silmamuna; wie seinen ~ h'üten pilti. hoidma nagu (oma) silmatera Aug. = August aug. = august 'Auge n ~s, ~n silm (-a); große ~n mächen pilti, (imestusest) silmad pärani ajama, hämmastuma; in die ~n fällen (stechen) silma torkama; j-n ins ~ fässen kedagi jälgima, kedagi silmas pidama; unter vier ~n nelja silma all 'Augenblick m ~(e)s, ~e hetk äugenblicklich hetkeline; praegune;

käesoleval momendil; kohe äugenscheinlich ilmne; ilmselt 'Augenzeuge tri ~n, ~n pealtnägija August m ~(e)s e. ~, ~e augustikuu)

Auktion / ~, ~en oksjon aus präp (D) -st; adv otsas; es ist ~ damit sellega on lõppaus

a`us- tegusõna lahutatav eesliide, mis osutab: 1) liikumisele väljapoole: ausfahren; 2) tegevuse lõpuleviimisele: auslernen ausarten vi (s) manduma ausbessern vt parandama ausbeuten vt ekspluateerima 'Ausbeuter m ~s, ~ ekspluateerija 'Ausbeutung f ~, ~en ekspluateerimine

ausbilden vt välja õpetama, harima ausbleiben (blieb äus, äusgeblieben) vi (s) ära jääma, tulemata jääma 'Ausblick m ~(e)s, ~e väljavaade ausblühen vi (li, s) ära õitsema äusbomben vt puruks pommitama ausbrechen (brach äus, ausgebrochen) vt välja v. lahti murdma; vi (s) põgenema (näit. vanglast); puhkema; purskama

ausbreiten vt laiali laotama; levitama;

sich ~ laotuma; levima 'Ausbruch m ~(e)s, .. brüche algus,

puhkemine; purse; põgenemine 'Ausdauer f ~ püsivus, visadus ausdehnen vt venitama: sich ~ venima; laiuma ausdenken (dachte äus, ausgedacht) vt

välja mõtlema 'Ausdruck m ~(e)s, ..drücke ilme; väljend; zum ~ kommen väljenduma

ausdrücken vt välja pigistama; väljendama; sich ~ väljenduma ausdrücklich selge; kategooriline; selgelt; kategooriliselt ausdrucksvoll ilmekas; ilmekalt auseinander laiali; lahku; lahus Auseinandersetzung f ~, ~en riid;

mõttevahetus; seletus auserlesen (välja)valitud ausfahren (fuhr äus, äusgefahren)

vi (s) välja sõitma 'Ausfahrt f ~, ~en väljasõit; värav ausfallen (fiel äus, ausgefallen) vi (5) välja langema; ära jääma; (hästi v. halvasti) välja kukkuma ausfindig: ~ mächen (üles) leidma

(pärast pikka otsimist) ausfliegen (flog äus, ausgeflogen)

vi (s) välja lendama 'Ausflucht f~, . . flüchte ettekääne, puige

'Ausflug m ~(e)s, .. flüge väljalend;

väljasõit, matk ausfragen vt küsitlema 'Ausfuhr f ~, ~en väljavedu ausführbar teostatav

ausführen vt välja vedama; teostama; käsitlema

äusführiich üksikasjaline, põhjalik; üksikasjaliselt, põhjalikult äusfiillen vt täitma

'Ausgabe f ~, ~n väljaandmine; väljaminek, kulu; väljaanne 'Ausgang tn ~(e)s, .. gänge väljapääs; lõpp; tulemus; ei. väljund ausgeben (gab aus, ausgegeben) vt välja andma; kulutama; sich ~ (für A) (kellenagi) esinema äusgedehnt laialdane, suur ausgehen (ging äus, ausgegangen) vi (s) välja minema; lõppema, otsa saama

ausgelassen vallatu, ülemeelik; vallatult, ülemeelikult ausgenommen välja arvatud; keinen ~

eranditult kõik ausgerechnet just, nimelt äusgeschlossen võimatu ausgesprochen ilmne, silmanähtav ausgezeichnet oivaline; oivaliselt äusgiebig rikkalik, ohter; ohtralt äusgleichen (glich äus, äusgeglichen)

vt tasandama; tasakaalustama 'Ausgrabung f ~, ~en väljakaevamine 'Ausguß m . . gusses, .. güsse valamu äushalten (hielt äus, äusgehalten) vt taluma

aushändigen vt kätte andma 'Aushilfe f ~, ~n (ajutine) abi; abiline

äusholen vi (löögiks v. viskeks) kätt

tõstma; hoogu võtma äuskennen, sich (kännte sich äus, sich äusgekannt) orienteeruma, aru saama

äuskleiden vt lahti riietama; sich ~

lahti riietuma äuskommen (kam äus, ausgekommen) vi (s) (kellegagi v. rahaga) läbi saama

'Auskommen n ~s hea läbisaamine; elatumine; sein gütes ~ häben jõukalt elama auskosten vt tunda saama; maitsma, nautima

'Auskunft f ~, .. künfte teade, informatsioon

'Auskunftsstelle f ~, ~n teadetebüroo auslachen vt välja naerma ausladen (lud äus, ausgeladen) vt välja v. maha laadima 'Auslage / ~, ~n väljapanek (vaateaknal); väljaminek, kulutus'Ausland

außen

'Ausland n ~(e)s välismaa; ins ~

välismaale 'Ausländer m ~s, ~ välismaalane ausländisch välismaine auslassen (ließ aus, ausgelassen) vt välja laskma; välja v. ära jätma; sich des länger, und breiten ~ (millestki) pikalt ja laialt rääkima 'Auslassungssatz m ~es, ..sätze

gramm, elliptiline lause auslaufen (lief aus, ausgelaufen) vi (s)

välja sõitma, lõppema ausleihen (lieh aus, ausgeliehen) vt laenutama auslernen vt ära õppima 'Auslese f ~, ~n väljavalik, selektsioon; paremik, eliit auslesen (las aus, ausgelesen) vt välja valima; lõpuni lugema ausliefern vt välja v. kätte andma 'Auslieferung f ~, ~en välja- v. kätteandmine auslöschen (losch äus, äusgeloschen) vi (s) kustuma; (l'öschte äus, ausgelöscht) vt kustutama auslosen vt välja loosima; liisku heitma

'Auslosung f ~, ~en (välja)loosimine ausmachen vt moodustama (näit. summat); kustutama; kokku leppima; das macht nichts aus see ei tähenda midagi

'Ausmaß n ~es, ~e suurus, ulatus; hulk

ausmerzen vt (juurteni) hävitama, kõrvaldama 'Ausnahme f ~, ~n erand ausnahmsweise erandina ausnutzen, ausnützen vt (ära) kasutama

auspacken vt välja v. lahti pakkima ausprägen vt müntima; sich ~ avalduma, väljenduma 'Ausrede f ~, ~n ettekääne, puige ausreden vi lõpuni kõnelema: ära laitma, kõrvale kallutama ausreichen vi piisama, jätkuma ausreißen (riß äus, ausgerissen) vt välja kiskuma; vi (s) plehku panema 'Ausreißer m ~s, ~ põgenik, jooksik ausrenken vt nikastama ausrichten vt õgvendama; täitma, teostama; edasi andma ausrücken vi (s) välja

marssima; plehku panema ausrufen (rief äus, ausgerufen) vt välja hüüdma; (välja) kuulutama 'Ausrufezeichen n ~s, ~ hüüumärk

ausruhen vi e. sich ~ (välja) puhkama

ausrüsten vt varustama; relvastama 'Aussaat f ~, ~en külv; külviseeme 'Aussage f ~, ~n avaldus, tunnistus; gramm, öeldis; seiner ~ nach tema sõnade järgi aussagen vt ütlema; tunnistama 'Aussatz m ~es pidalitõbi ausschalten vt välja lülitama, ka pilti. 'Ausschalter m ~s, ~ ei. lüliti ausschauen vi välja nägema; (nach D)

silmadega otsima ausscheiden (schied äus, ausgeschieden) vt eritama; vi (s) lahkuma ausschiffen vt (laevalt) maandama; lossima

ausschlafen (schlief äus, ausgeschlafen) vi e. sich ~ (end) välja magama

ausschlagen (schlug aus, ausgeschlagen) vt välja lööma; vooderdama, katma; vi (li) tagant üles lööma, vehkima; (s) puhkema (pungade kohta); (s) lõppema; (5) med. löö-bima

ausschlaggebend otsustav ausschließen (schloß äus, ausgeschlossen) vt välja heitma äusschließlich ainult, vaid 'Ausschließung f ~, ~en väljaheitmine

'Ausschluß in . . schlusses, .. schlüsse väljaheitmine; sport, diskvalifitseerimine; unter ~ der 'Öffentlichkeit kinniste uste taga ausschmücken vt ilustama, kaunistama 'Ausschnitt m ~(e)s, ~e väljalõige; dekoltee

ausschreiben (schrieb äus, ausgeschrieben) vt välja kirjutama; sõnadega kirjutama (arvu) 'Ausschreitung f ~, ~en korrarikkumine; liialdus 'Ausschuß m . . schusses, . . schüsse

komitee; komisjon; praak ausschütten vt välja puistama; sein

Herz ~ pilti, südant puistama 'Ausschweifung f ~, ~en kombelõtvus;

kõrvalekaldumine aussehen (sah aus, ausgesehen) vi välja nägema, näima 'Aussehen n ~s välimus; dem ~ nach

välimuselt aussein (war aus, ausgewesen) vi (s)

lõppenud olema außen väljaspool; nach ~ väljapoole; von ~ (her) väljastpoolt26

auswendig

'Außenhandel m ~s väliskaubandus 'Außenpolitik f ~ välispoliitika äußer (D) välja arvatud, peale; väljaspool; ~ sieh (D) sein endast e. tasakaalust väljas olema außerdem peale selle 'äußere väline, välis-'Äußere n ~n välimus äußergewöhnlich ebaharilik; ebaharilikult

äußerhalb präp (G), adv väljaspool 'äußerlich välispidine, väline 'äußern vt avaldama; väljendama; sich ~ väljenduma; arvamust avaldama außerordentlich erakorraline; erakordselt

äußerplanmäßig plaaniväline; väljaspool plaani 'äußerst äärmine; im ~en Fall(e) äärmisel juhul; äärmiselt, väga außerstände: ~ sein (zu D) (millekski)

mittesuuteline olema aussetzen vt välja panema; maandama; (an D) laitma; katkestama; edasi lükkama Aussicht f ~, ~en väljavaade aussichtslos lootusetu aussöhnen vt lepitama; sich ~ (ära) leppima

aussondern vt eraldama; välja valima ausspannen vt lahti rakendama; (pingule) laiali tõmbama; vi puhkama 'Aussperrung f ~, ~en lokaut (kapitalistliku ettevõtte sulgemine tööliste massiliseks vallandamiseks) ausspielen vt välja mängima; vi lakkama mängimast; er hat ausgespielt pilti, tema laul on lauldud 'Aussprache f ~, ~n hääldamine; mõttevahetus, diskussioon aussprechen (sprach äus, ausgesprochen) vt hääldama; väljendama; vi kõik ära ütlema 'Ausspruch m ~(e)s, .. sprüche mõttetera

'Ausstand m ~(e)s, ..stände streik;

in den ~ treten streikima hakkama 'Ausstattung f ~, ~en varustamine;

kaasavara; sisustus; dekoratsioon ausstehen (stand aus, ausgestanden) vt taluma

aussteigen (stieg aus, ausgestiegen) vi (s) maha minema, väljuma (sõidukist)

ausstellen vt välja panema; (välja) andma

'Ausstellung; ~, ~en näitus; eine ~ beschicken näitusele eksponaate saatma

'Aussteuer f ~, ~n kaasavara aussteuern vt kaasavara andma ausstoßen (stieß äus, ausgestoßen) vt

välja tõukama: kuuldavale tooma ausstrahlen vt kiirgama; vi (s) kiirgu-ma

äusstrecken vt välja sirutama ausstreichen (strich äus, ausgestrichen) vt maha kriipsutama ausströmen vi (s) välja hoovama; välja voolama aussuchen vt välja valima 'Austausch m ~es vahetamine; ~ der 'Arbeitserfahrungen töökogemuste vahetamine austeilen vt (välja) jagama, jaotama austragen (trug äus, äusgetragen) vt välja kandma; laiali kandma; lõpule viima, otsustama (näit. võitlust) Australi|er m ~s, ~ austraallane austreten (trat äus, ausgetreten) vt ära tallama, laiaks sõtkuma; vi (s) välja astuma; üle kallaste tulema äustrinken (trank äus, ausgetrunken)

vt ära jooma ausüben vt teostama; tegelema 'Ausverkauf m ~(e)s, .. käufe väljamüük

äusverkauft välja müüdud Auswahl f ~ valik auswählen vt (välja) valima 'Auswanderer m ~s, ~ väljarändaja auswandern vi (s) välja rändama auswärtig välismaine; valis-; Minister

des 'Auswärtigen välisminister auswärts väljapoole; väljas, mujal auswaschen (wusch äus, ausgewaschen) vt (puhtaks) pesema; ära v. maha pesema; uhtudes uuristama 'Ausweg m ~(e)s, ~e väljapääs

(raskusest) ausweichen (wich äus, äusgewichen) vi (s) teed andma; kõrvale hoiduma, vältima

'Ausweis m ~es, ~e tõendav dokument, tunnistus ausweisen (wies äus, ausgewiesen) vt välja saatma; tõendama, esitama, näitama; sich ~ (enda kohta) tõendavaid dokumente esitama 'Ausweisung f ~, ~en väljasaatmine auswendig väline, välispidine; välispidiselt; peast; ~ lernen pähe õppimaauswirken

27

auswirken vt saavutama, muretsema; sich ~ end (hiljem) tunda andma, tagajärjena avalduma 'Auswirkung f ~, ~en toime, mõju;

tagajärg auszahlen vt välja maksma auszeichnen vt autasustama; sich ~

välja paistma 'Auszeichnung f ~, ~en aumärk, autasu; autasustamine ausziehen (zog aus, ausgezogen) vt välja tõmbama; (seljast v. jalast v. käest) ära võtma; vi (s) välja kolima; sich ~ lahti riietuma

'Auszug m ~(e)s, .. züge väljavõte,

katkend; väljakolimine 'Auto n ~s, ~s auto 'Autobus tn ~ses, ~se autobuss Automat m ~en, ~en automaat automatisch automaatne; automaatselt automatisieren vt automatiseerima Automatisierung f ~ automatiseerimine

autonom autonoomne; ~es Gebiet autonoomne oblast 'Autor m ~s, Autoren autor Autorit'ät f ~, ~en autoriteet Axt f ~, kirves

Baby r'be:bi] n ~s. ~s beebi, imik, lapsuke

Bach tn ~(e)s, ~e oja

Backe f ~, ~n põsk

backen (buk e. backte, gebacken) vt

küpsetama Backenbart tn' ~(e)s, .. bärte põsk-habe

Backenzahn tn ~(e)s, . . zähne anat.

purihammas B'äcker tn ~s, ~ pagar Bäckerei f ~, ~en pagaritööstus; lei-

vakauplus Bäckfisch tn ~es, ~e (12—16-aastane)

tütarlaps: küpsekala Bäckröhre f ~, ~n praeahi Bäckzahn vt. Backenzahn Bad n ~(e)s, "er suplus, kümblus;

vann(ituba); kuurort bäden vt vannitama: vi ja sich ~

suplema, ktimblema Badezimmer n ~s, ~ vannituba Bagage [ba'gai^oj f ~, ~n pagas Bägger tn ~s, ~ bager, ekskavaator Bahn f ~, ~en tee; orbiit; raudtee; ~ brechen teed rajama: mit der ~ raudteega

Bahnbrecher m ~s, ~ teerajaja, novaator

Bahnhof tn ~(e)s, .. höfe raudteejaam, vaksal, jaamahoone Bahnhofshalle f ~, ~n suur vaksali-siseruum; katusega kaetud platvorm (ühes vastava raudtee-osaga) Bahnhofsvorsteher m ~s, ~ jaamaülem

öähnsperre f ~, ~n sõidupiletite

kontrollpunkt Bahnsteig m ~(e)s, ~e perroon Bahnsteigkarte f ~, ~n perroonipilet

Bahnübergang tn ~(e)s, .. gänge

raudtee ülesõidukoht Bahre f ~, ~n kanderaam Bajonett n ~(e)s, ~e tääk Bakelit n ~(e)s, ~e bakeliit Bakteri|e f ~, ~n bakter Bakteri|enwaffe f ~, ~n bakterioloogiline relv balancieren [.. la'si: ..] vt tasakaalus hoidma

baid varsti, pea; ~ ..., ~ ... kord .... kord...; wir haben ~ dies(es), ~ jenes versucht me proovisime kord seda, kord teist bäldig varstine

Balg m ~(e)s, ~e (looma)nahk; lõõts; topis; m, n ~(e)s, "e e. "er põngerjas

bälgen, sich rüselema, kaklema Balken m ~s, ~ palk (-gi); tala Balkon tn [. /kõ] ~s, ~s ja [. ,'ko:n]

~s, ~e palkon 'Ball m ~(e)s, "e pall; kera; ~ spielen palli mängima 2Ball m ~ (e)s, ~e ball Ballade f ~, ~n ballaad Bällen tn ~s, ~ (kauba)pall, (kan-

ga)rull; päkk Ballett n ~(e)s, ~e ballett Ballon m [.. '15] ~s, ~s ja [. . 'lõin]

~s, ~e balloon baltisch balti

Banane f ~, ~n banaan Band m ~(e)s, ~e köide; n ~(e)s, "er pael, lint; laufendes ~ konveier; n ~(e)s, ~e ahel, vangirauad; side; die ~e der Freundschaft sõprussidemed

band vt. binden

Bände f ~, ~n salk, jõuk auswirken

27

auswirken vt saavutama, muretsema; sich ~ end (hiljem) tunda andma, tagajärjena avalduma 'Auswirkung f ~, ~en toime, mõju;

tagajärg auszahlen vt välja maksma auszeichnen vt autasustama; sich ~

välja paistma 'Auszeichnung f ~, ~en aumärk, autasu; autasustamine ausziehen (zog aus, ausgezogen) vt välja tõmbama; (seljast v. jalast v. käest) ära võtma; vi (s) välja kolima; sich ~ lahti riietuma

'Auszug m ~(e)s, .. züge väljavõte,

katkend; väljakolimine 'Auto n ~s, ~s auto 'Autobus tn ~ses, ~se autobuss Automat m ~en, ~en automaat automatisch automaatne; automaatselt automatisieren vt automatiseerima Automatisierung f ~ automatiseerimine

autonom autonoomne; ~es Gebiet autonoomne oblast 'Autor m ~s, Autoren autor Autorit'ät f ~, ~en autoriteet Axt f ~, kirves

Baby r'be:bi] n ~s. ~s beebi, imik, lapsuke

Bach tn ~(e)s, ~e oja

Backe f ~, ~n põsk

backen (buk e. backte, gebacken) vt

küpsetama Backenbart tn' ~(e)s, .. bärte põsk-habe

Backenzahn tn ~(e)s, . . zähne anat.

purihammas B'äcker tn ~s, ~ pagar Bäckerei f ~, ~en pagaritööstus; lei-

vakauplus Bäckfisch tn ~es, ~e (12—16-aastane)

tütarlaps: küpsekala Bäckröhre f ~, ~n praeahi Bäckzahn vt. Backenzahn Bad n ~(e)s, "er suplus, kümblus;

vann(ituba); kuurort bäden vt vannitama: vi ja sich ~

suplema, ktimblema Badezimmer n ~s, ~ vannituba Bagage [ba'gai^oj f ~, ~n pagas Bägger tn ~s, ~ bager, ekskavaator Bahn f ~, ~en tee; orbiit; raudtee; ~ brechen teed rajama: mit der ~ raudteega

Bahnbrecher m ~s, ~ teerajaja, novaator

Bahnhof tn ~(e)s, .. höfe raudteejaam, vaksal, jaamahoone Bahnhofshalle f ~, ~n suur vaksali-siseruum; katusega kaetud platvorm (ühes vastava raudtee-osaga) Bahnhofsvorsteher m ~s, ~ jaamaülem

öähnsperre f ~, ~n sõidupiletite

kontrollpunkt Bahnsteig m ~(e)s, ~e perroon Bahnsteigkarte f ~, ~n perroonipilet

Bahnübergang tn ~(e)s, .. gänge

raudtee ülesõidukoht Bahre f ~, ~n kanderaam Bajonett n ~(e)s, ~e tääk Bakelit n ~(e)s, ~e bakeliit Bakteri|e f ~, ~n bakter Bakteri|enwaffe f ~, ~n bakterioloogiline relv balancieren [.. la'si: ..] vt tasakaalus hoidma

baid varsti, pea; ~ ..., ~ ... kord .... kord...; wir haben ~ dies(es), ~ jenes versucht me proovisime kord seda, kord teist bäldig varstine

Balg m ~(e)s, ~e (looma)nahk; lõõts; topis; m, n ~(e)s, "e e. "er põngerjas

bälgen, sich rüselema, kaklema Balken m ~s, ~ palk (-gi); tala Balkon tn [. /kõ] ~s, ~s ja [. ,'ko:n]

~s, ~e palkon 'Ball m ~(e)s, "e pall; kera; ~ spielen palli mängima 2Ball m ~ (e)s, ~e ball Ballade f ~, ~n ballaad Bällen tn ~s, ~ (kauba)pall, (kan-

ga)rull; päkk Ballett n ~(e)s, ~e ballett Ballon m [.. '15] ~s, ~s ja [. . 'lõin]

~s, ~e balloon baltisch balti

Banane f ~, ~n banaan Band m ~(e)s, ~e köide; n ~(e)s, "er pael, lint; laufendes ~ konveier; n ~(e)s, ~e ahel, vangirauad; side; die ~e der Freundschaft sõprussidemed

band vt. binden

Bände f ~, ~n salk, jõukb'ändigen

b'ändigen vt taltsutama Bändmaß n ~es, ~e mõõdulint bang(e) arg, kartlik bangen vi ja sich ~ hirmul olema; es bangt mir (vor D) ma kardan (midagi)

'Bank f ~, ~e pink; madalik; auf die lange ~ schieben pilti, edasi lükkama, viivitama; durch die ~ pilti. eranditult kõik 2Bank f ~, ~en pank (rahaasutus) Bankerott m ~(e)s, ~e pankrot Bänknote f ~, ~n pangatäht, rahatäht

Bankrott vt. Bankerott bannen vt pagendama; võluma Bänner n ~s, ~ (sõja)lipp bar sularaha-; ilma (milletagi); ilmne;

~es Geld sularaha; in ~ sularahas Bär m ~en, ~en karu; der Große ~

astr. Suur Vanker barbarisch barbaarne; barbaarselt Barbier m ~s, ~e habemeajaja B'ärenhaut / ~, . . häute karunahk; auf

der ~ liegen pilti, laisklema B'ärenhunger tn ~s hundiisu bärfuß paljajalu barg vt. bergen

barmherzig halastav, kaastundlik Barometer n ~s, ~ baromeeter; sein ~ steht auf Sturm pilti, tal on halb tuju

Bärren m ~s, ~ kang; rööbaspuud Barriere f ~, ~n barjäär, tõke barsch jäme, järsk; jämedalt, järsult Barsch tn ~es, ~e e. ~e ahven barst vt. bersten

Bart m ~(e)s, ~e habe; võtmekeel b'ärtig habemega Bäse f ~, ~n onu-, täditütar 2Bäse f ~. ~n keem. alus Bäsis f ~, Bäsen baas, alus basisch keem. aluseline Baskenmütze f ~, ~n barett Basketball m ~(e)s sport, korvpall Baß m Bässes, B'ässe bass Bast m ~es, ~e niin bästeln vt, vi (asjaarmastajana) mingi käsitööga tegelema; (midagi) meisterdama, nokitsema Bastler m ~s, ~ meisterdaja, nokitseja bat vt. bitten

Bataillon [batal'jom] n ~s, ~e sõj. pataljon

Batterie f~,., riien sõj., ei. patarei

Bau tn ~(e)s, ~e ehitus, ehitamine; urg; im (in) ~ begriffen ehitatav; m ~(e)s, ~ten ehitus, hoone Bauch tn ~(e)s, ~e kõht bauen vt ehitama; (maad) harima; kasvatama; vi (auf A) (kellelegi, millelegi) lootma 'Bauer m ~n e. ~s, ~n talupoeg; tn ~n, ~n ettur (males), soldat (kaardimängus) 2Bäuer n (ka m) ~s, ~ (linnu-, looma) puur B'äuerin f ~, ~nen talunaine b'äuerisch maamehelik; mühaklik Bauernhof m ~(e)s, . . höfe talu baufällig lagunev Baum t'n ~ (e)s, ~e puu bäumein vi kõlkuma, ripnema b'äumen, sich end tagumistele jalgadele püsti ajama: tõrkuma Bäumwolle f ~, ~n puuvill b'äurisch vt. b'äuerisch Bazillus m~,.. len batsill Bd. = Band kd. = köide be- tegusõna lahutamatu eesliide, mis näit. 1) muudab sihitu tegusõna (vi) sihiliseks (vt): antworten vi — beantworten vt; 2) osutab tegevuse levimisele kogu esemele: befühlen beabsichtigen vt kavatsema beächten vt tähele panema; silmas pidama

beachtenswert tähelepanuväärne Beamte m ~n, ~n ametnik beanspruchen vt nõudlema, nõudma beanstanden vt vastuväidet esitama,

(puudusi v. vigu) laitma beantragen ("beantragte, beantragt) vt

ettepanekut tegema beantworten vt (millelegi) vastama bearbeiten vt töötlema, läbi töötama: harima

Bearbeitung f ~, ~en töötlemine; harimine

Beärbeitungsvorgang tn ~(e)s, . . gän-ge tehnoloogiline protsess, töötle-miskäik

beaufsichtigen vt järele vaatama, (järele) valvama beauftragen vt (zu D) (kellelegi midagi) ülesandeks tegema beben vi värisema, vabisema Becher m ~s, ~ peeker, karikas Becken n ~s, ~ kauss; bassein; anat vaagen

bedächt: auf etw. (A) ~ sein midagi taotlema, silmas pidama, millelegi mõtlemabed ächtig

bed'ächtig kaalutlev; ettevaatlik; aeglane; kaalutledes; ettevaatlikult; aeglaselt

bedanken, sich (für A) (millegi eest)

tänama bedarf vt. bed'ürfen Bedärf m ~(e)s tarvidus, vajadus;

nach ~ tarviduse järgi bedauern vt kahetsema bedauernswert, bedauernswürdig kahetsusväärne bedecken vt katma; der Himmel ist

bedeckt taevas on lauspilves bedenken (bedächte, bedächt) vt kaalutlema; sich ~ järele mõtlema; sich eines änderen ~ ümber mõtlema Bedenken n ~s, ~ kaalutlus; kahtlus bedenklich kahtlane; ohtlik, bedeuten vt tähendama: das hat nichts

zu ~ sel pole tähtsust bedeutend tähtis: tunduv; tunduvalt Bedeutung f ~, ~en tähendus; tähtsus; von ~ tähtis, tähelepanuväärne bedeutungslos tähtsusetu bedienen vt teenindama; töötama, sich ~ (G) tarvitama, kasutama; ~ Sie sich! palun (võtke)! Bedienung f ~, ~en teenindamine,

hooldamine; teenindav personal bedingt tingimuslik, suhteline; tingimisi, teatud tingimustel Bedingung f ~, ~en tingimus Bedingungsform f ~, ~en gramm, tingiv kõneviis bedr'ängen vt rõhuma, ahistama; (kellelegi) peale käima bedrohlich ähvardav; ohtlik bedrücken vt peale trükkima bedr'ücken vt rõhuma bed'ürfen (bedürfte, bedürft) vi (G),

vt vajama Bed'ürfnis n ~ses, ~se (nach D) vajadus, tarvidus Bed'ürfnisanstalt f ~, ~en (avalik) käimla

beeilen, sich ruttama, tõttama beeindrucken vt muljet, mõju avaldama

beeinflussen vt mõjutama beend(ig)en vt lõpetama beerdigen vt matma Beerdigung f ~, ~en matmine, matus Beere f ~, ~n mari Beet n ~(e)s, ~e peenar Befähigung f ~, ~en võimed, võimelisus; jur. õigusvõime befahl vt. befehlen

befangen kohmetunud, arg; erapoolik;

aralt: erapoolikult Befangenheit f ~ kohmetus, argus;

erapoolikus befassen, sich tegelema Befehl m ~(e)s, ~e käsk; zu ~! kuulen!

befehlen (befahl, beföhlen) vt (D) käskima; ('über A) käsutama Befehlsform f ~, ~en gramm, käskiv kõneviis

Befehlshaber m ~s, ~ sõj. ülem, juhataja

.befestigen vt kindlustama; tugevdama; (külge) kinnitama Befestigung f ~, ~en kindlustus; külgekinnitamine befeuchten vt niisutama befinden, sich (befand sich, sich befunden) olema, asuma; wie befinden Sie sich? kuidas te end tunnete? befindlich (kusagil) olev e. asuv befleißigen, sich innukalt püüdma, harrastama

befl'ügeln vt tiivustama, innustama befolgen vt (millegi järgi) toimima befördern vt edasi v. kohale toimetama; edutama; soodustama befragen vt küsima, küsitlema befreien vt vabastama Befreiung f ~, ~en vabastamine, vabastus

befremden vt hämmastama, võõrastama panema befreunden, sich sõbraks saama befriedigen vt rahuldama Befriedigung f ~, ~en rahuldus befruchten vt viljastama Befugnis f ~, ~se õigus; võimupiirid befühlen vt kompima, katsuma befürchten vt kartma Befürchtung † ~, ~en kartus befürworten vt (kellegi eest) kostma,

(millegi kasuks) kõnelema begäbt andekas

Begäbung f ~, ~en anne; andekus begangen vt. begehen begann vt. beginnen begeben, sich (begab sich, sich begeben) minema (kuhugi); juhtuma, toimuma

Begebenheit f ~, ~en sündmus, juhtumus

begegnen vi (D) (s) kohtama; leiduma, esinema; wir begegneten diesem Wort bei Goethe see sõna esines GoethelBegegnung

Begegnung f ~, ~en kohtamine, kohtumine

begehen (beging, begangen) vt (vaadeldes) läbi käima; pühitsema; korda saatma, toime panema; einen Geburtstag ~ sünnipäeva pühitsema begehren vt ihaldama, himustama begeistern vt vaimustama; sich ~ (für A) vaimustuma, vaimustuses olema Begeisterung f ~, ~en vaimustus Begierde f ~, ~n iha, himu begierig ahne; ahnelt begießen (begoß, begössen) vt kastma Beginn tn ~(e)s algus; zu ~ algul beginnen (begann, begönnen) vt alustama; ette võtma; vi algama begleichen (beglich, beglichen) vt tasuma

begleiten vt saatma, saatjaks olema:

saatma (muusikariistal) begl'ücken vt õnnelikuks tegema beglückwünschen vt õnnitlema begnädigen vt armu andma, amnesteerima

begn'ügen, sich rahulduma, leppima begönnen vt. beginnen begraben (begrub, begräben) vt matma

Begr'äbnis n ~ses, ~se matus; matmispaik

begreifen (begriff, begriffen) vt aru saama, taipama; in sich ~ sisaldama begreiflich arusaadav begrenzen vt piirama Begriff m ~(e)s, ~e mõiste; kujutlus: im ~ sein zu (inf) valmistuma, kavatsema (midagi teha) begriffen vt. begreifen begründen vt põhjendama; asutama Begründer tn ~s, ~ asutaja, rajaja begr'üßen vt tervitama Begr'üßung f ~, ~en tervitus beg'ünstigen vt soodustama; soosima begutachten vt otsust v. arvamust avaldama

beg'ütert jõukas, rikas beg'iitigen vt rahustama; leevendama behäftet (mit D) koormatud; nakatatud

Behagen n ~s mõnu behaglich hubane, mõnus; hubaselt, mõnusalt

behälten (behielt, behalten) vt jätma; säilitama; meeles pidama; im 'Auge ~ silmas pidama Beh'älter m ~s, ~ mahuti, nõu behandeln vt kohtlema; ravima; käsitlema; käsitsema

Behandlung / ~, ~en kohtlemine;

ravimine; käsitlus: käsitsus beharren vi (millegi juurde) kindlaks jääma

Beharrlichkeit f ~ püsivus; visadus behaupten vt väitma; mitte taganema,

enda käes pidama Behauptung f ~, ~en väide: eine ~

aufstellen väitma behelfen, sich (behälf sich, sich be-

hõlfen) toime tulema behend(e) väle, kärmas; osav beherbergen vt peavarju andma beherrschen vt valitsema; eine Spräche ~ mõnda keelt valdama; sich ~ end valitsema beherzt vapper; kindlameelne behexen vt .ära nõiduma, ära võluma behilflich: ~ sein (D) abiks olema Beh'örde f ~, ~n ametiasutus; ametivõimud

beh'üten vt (vor D) kaitsma, hoidma

(millegi eest) behutsam ettevaatlik; ettevaatlikult bei (D) juures; -l; -ga; ~ Licht tulevalgel; ~ weitem palju, hoopis; ~ weitem nicht kaugeltki mitte bei- tegusõna lahutatav eesliide, osutab näit. lisandamisele: beigeben; Lähenemisele: beitreten beibehalten (behielt bei, beibehalten)

vt säilitama beibringen (brächte bei, beigebracht) vt tooma; esitama; tekitama; õpetama

beichten vt pihtima

beide mõlemad; welcher von ~n kumb (neist); keiner von ~n ei kumbki beiderseitig mõlemapoolne, vastastikune; vastastikku beieinänder üksteise juures, kõrvuti Beifall m ~(e)s heakskiit; kiiduavaldus; menu; ~ klatschen käsi plaksutama (kiiduavaldusena) beifügen vt lisandama beige ['bei.^a] beež

beigeben (gab bei, beigegeben) vt ii-

sandama; klein ~ järele andma Beigeschmack m ~(e)s, . . geschmäcke

kõrvalmaik beikommen (kam bei, beigekommen) vi (s) (D) lähenema; ligi pääsema; das ist mir gar nicht beigekommen see pole mulle mõttessegi tulnud Beil n ~(e)s, ~e kirves Beilage f ~, ~n lisa, kaasanne; garneeringbeiläufig

beiläufig juhuslik; möödaminnes, muuseas

beileibe: ~ nicht ei mingi hinna eest Beileid n ~(e)s kaastunne; sein ~

ausdrücken kaastunnet avaldama beiliegend juurdelisatud; siinjuures beimessen (maß bei, beigemessen) vt omistama

beimischen vt (D) juurde v. hulka segama

Bein n ~(e)s, ~e jalg; luu; sich auf die ~e mächen teele asuma; wieder auf die ~e kommen pilti, jalad alla saama beinäh(e) peaaegu Beiname tn ~ns, ~n hüüdnimi Beinkleid n ~(e)s, ~er püksid beiordnen vt gramm rinnastama; ~de Konjunktion gramm, rinnastav sidesõna beisammen koos

Beisatz m ~es, . . sätze lisand, ka

gramm. Beisein n ~s juuresolek beiseite kõrvale, ära beisetzen vt lisandama, matma Beisitzer m ~s, ~ jur. kaasistuja Beispiel n ~(e)s. ~e näide; eeskuju;

zum ~ näiteks beispiellos võrratu, ainulaadne beispielsweise näiteks beispringen (sprang bei, beigesprungen) vi (s) (D) appi minema v tulema, aitama beißen (biß, gebissen) vt hammustama; salvama; der Rauch beißt in die 'Augen suits paneb silmad kipitama Beistand tn ~(e)s, ..stände abi; abiline; kaitsja (kohtus); ~ leisten abistama

beistehen (stand bei, beigestanden)

vi (D) abiks olema beistimmen vi nõustuma, (arvamusega) ühinema Beistrich m ~(e)s, ~e koma Beitel m ~s, ~ peitel Beitrag m ~(e)s, .. träge panus; maks

(-u); kirjutis beitragen (trug bei, beigetragen) vi (zu D) kaasa aitama, soodustama; (oma osa) sisse maksma beitreten (trat bei, beigetreten) vi (s) (D) (mingi organisatsiooni liikmeks) astuma; ühinema Beiwagen m ~s, ~ (mootorratta)

külgkorv; järelvagun Beiwagenmaschine f ~, ~n külgkorviga mootorratas

beiwohnen vi (D) osa võtma, juures olema

Beiwort n ~(e)s, . . wörter gramm.

omadussõna beizeiten õigel ajal, aegsasti beizen vt soovitama, peitsima; med.

pealt põletama bejahen vt jaatama bejährt elatanud, eakas bek'ämpfen vt (millegi vastu) võitlema bekannt tuttav, tuntud; ~ mächen

(mit D) tutvustama Bekannte m, f ~n, ~n tuttav (isik) bekanntlich teatavasti bekanntmachen vt kuulutama, teada

andma; avaldama Bekanntmachung f ~, ~en kuulutus,

teadaanne Bekanntschaft / ~, ~en tutvus; tutvus (ring) kond bekennen (bekannte, bekannt) vt üles tunnistama; tunnistama; sich (ais e. für) schuldig ~ end süüdi tunnistama

beklagen vt kahetsema, haletsema; sich ~ ('über A) kaebama, kurtma (kellegi v. millegi üle) beklagenswert kahetsemis-, haletsemis-väärne

bekleiden vt rõivastama; ein Amt ~

ametis olema Bekleidung / ~, ~en rõivastus; ~

eines Amt(e)s ametisolek beklemmen vt ängistama, rõhuma bekommen (bekam, bekommen) vt saama; vi (5): gut (schlecht) ~ hästi (halvasti) mõjuma bek'östigen vt toitma, kostitama bekräftigen vt kinnitama bek'ümmern vt muret tegema, kurvastama; sich ~ (um A) hoolima (kellestki, millestki) beladen (belüd, beläden) vt koormama; lastima belägern vt sõj. piirama Belagerung f ~, ~en sõj. piiramine Belang m ~(e)s, ~e tähtsus; von ~ tähtis

belangen vt vastutusele võtma belanglos tähtsusetu bel'ästigen vt tülitama; tüütama Belastung f ~, ~en koormamine,

koormus beläubt lehtes

belaufen, sich (beli'ef sich, sich belaufen) ulatuma (teatud summani); die Kosten belaufen sich auf ... kulud ulatuvad ...beleben

bereit

beleben vt elustama

belebt elav, rahvarikas; elava liikkise-

ga

Beleg m ~(e)s, ~e tõend; tõendnäide; dokument

belegen vt katma; määrama; (ettemaksmisega) endale kindlustama; (dokumentaalselt) tõestama; mit einer Geldstrafe ~ rahatrahvi määrama

Belegschaft / ~, ~en asutuse v. ettevõtte isikuline koosseis, personal belegt kaetud; ~es Br'ötchen võileib

(näit. singiga, juustuga) belehren vt õpetama, selgeks tegema beleibt tüse, paks beleidigen vt solvama, haavama Beleidigung f ~, ~en solvang, solvamine belesen paljulugenud beleuchten vt valgustama Beleuchtung f ~, ~en valgustus Beleuchtungskörper m ~s, ~ tehn.

valgusti Belgi|er m ~s, ~ belglane belichten vt fot. säritama, valgustama belieben vt, vi suvatsema, heaks arvama; wie (es) 'Ihnen beliebt kuidas soovite

beliebig iga, mis tahes; jeder ~e igaüks, kes tahes beliebt armastatud, populaarne bellen vi haukuma belobigen vt kiitma

belohnen vt tasuma, hüvitama: autasustama

Belohnung / ~, ~en tasu, hüvitus; autasu

Belorusse m ~n, ~n valgevenelane belorussisch valgevene bel'ügen (belog, belogen) vt (kellelegi) (ette) valetama, petma belustigen vt lõbustama, meelt lahutama; sich ~ lõbutsema, (kellegi v. millegi üle) naerma Belustigung f ~, ~en lõbustus, meelelahutus

bem'ächtigen, sich (G) vallutama; kinni võtma

bemerkbar märgatav, tajutav; sich ~ mächen endale tähelepanu tõmbama bemerken vt tähendama, märkima; tähele panema, märkama Bemerkung f ~, ~en märkus bemitleiden vt (kellelegi) kaasa tundma; haletsema bemitleidenswert, bemitleidenswürdig haletsusväärne

bemittelt jõukas

bemoost sammaldunud

bem'ühen vt tüli tekitama; sich ~

(um A) vaeva nägema; püüdma benachbart naaber-, naabruses asuv benächrichtigen vt teatama, informeerima

benachteiligen vt kahjustama benehmen (benahm, benommen) vt ära

võtma; sich ~ käituma Benehmen n ~s käitumine beneiden vt (um A) kadestama beneidenswert kadestamisväärne benennen (benannte, benannt) vt nimeks panema; nimetama benetzen vt niisutama Bengel m ~s, ~ poisijõmpsikas; mühakas benommen uimane ben'ötigen vt vajama benützen, ben'ützen vi tarvitama, kasutama

Benzin n ~s, ~e bensiin beobachten vt vaatlema, jälgima; tähele panema Beobachter m ~s, ~ vaatleja Beobachtung / ~, ~en vaatlus; tähelepanek bepflänzen vt täis istutama bequem mugav; sobiv; es sich ~ mächen end mugavalt sisse seadma Bequemlichkeit f ~, ~en mugavus beraten (beriet, beraten) vt nõu andma; arutama; sich ~ nõu pidama Beräter m ~s, ~ nõuandja, konsultant berätschlagen vi nõu pidama Beratung / ~en nõupidamine; konsultatsioon Beratungsstelle / ~, ~n nõuandla berauben vt paljaks röövima, riisuma beräuschen vt joovastama berechnen vt (välja) arvutama; arvestama

berechnend kaalutlev, arvestav Berechnung f ~, ~en arvutamine, arvutus; kaalutlus, arvestus berechtigen vt (zu D) (millekski) õigustama

Berechtigung / ~, ~en õigus (millelegi), õigustus bereden vt veenma; (läbi) arutama beredsam, beredt kõneosav Bereich m (harv. n) ~(e)s, ~e ald,

valdkond; piirkond bereichern vt rikastama bereit (zu D) (millekski) valmis; sei ~! ole valmis!; immer ~! alati valmis!bereiten

bereiten vt valmistama; tekitama, tegema

bereits juba

Bereitschaft f ~ valmisolek; in ~ valmis v. tagavaraks (olema) bereitwillig abi- v teenistusvalmis;

abivalmilt, meeleldi . bereuen vt kahetsema Berg tn ~(e)s, ~e mägi; 'über alle

~e pilti, väga kaugel bergäb allamäge, mäest alla bergäuf mäkke, ülesmäge Bergbau m ~(e)s mäeasjandus bergen (barg, geborgen) vt päästma,

varjule viima bergig mägine

Bergmann tn ~(e)s, .. leute kaevur Bergwerk n ~(e)s, ~e kaevandus Bericht m ~(e)s, ~e ettekanne, teade; aruanne; ~ erstatten aru andma, ettekannet tegema berichten vt teatama, aru andma; jutustama

Berichterstatter tn ~s, ~ aruandja;

(ajalehe) kirjasaatja, reporter Berichterstattung f ~, ~en aruandmine, aruanne; ettekanne berichtigen vt parandama, korrigeeri-

iHa; õiendama, korraldama berieseln vt niisutama beritten ratsa-

Bernstein m ~(e)s, ~e merevaik bersten (barst, gebörsten) vi (s) pragunema; lõhkema ber'üchtigt kurikuulus berücksichtigen vt arvesse võtma, ar-vestarüä

Berüf m, Me)š, elukutse; kutsumus; von /~ ... elukutselt ... berufen (berief, berufen) vt (kokku) kutsuma; (ametisse) määrama; sich ~ (auf Ä) viitama, toetuma; zu etw. (D) sein millekski loodud olema beruflich kutsealane; kutseline; ametialane

berufstätig (mingil kutsealal) töötav beruhen vi (auf D) põhinema, rajanema; auf sich ~ lassen endist viisi jätma beruhigen vt rahustama, vaigistama;

sich ~ rahunema ber'ühmt kuulus

Ber'ühmtheit f ~, ~en kuulsus; kuulus isik

ber'ühren vt puudutama, riivama; sich

~ kokku puutuma, külgnema Berührende f ~n, ntat. puutuja

Ber ührung / ~, ~en puudutus; kokkupuude

besagen vt tähendama; ütlema bes'änftigen vt rahustama, leevendama

Besätz rn ~es, ~e ääris; volang Besatzung f ~, ~en meeskond; garnison; okupatsioon Besätzungstruppen pl okupatsiooniväed besch'ädigen vt vigastama; rikkuma beschäffen vt muretsema, hankima; adj: er ist von Natür so ~ ta on loomult selline; damit ist es schlecht ~ sellega on lood halvad Beschaffenheit / ~, ~en omadus, laad; olek

beschäftigen vt tööd v. tegevust andma; sich ~ (mit D) tegelema Beschäftigung f ~, ~en töö; tegevus besch'ämen vt häbistama beschäuen vt vaatlema, silmitsema Bescheid tn ~(e)s, ~e vastus; teade; ~ sägen (geben) informeerima; ~ wissen (millestki) hästi teadlik olema

bescheiden (beschied, beschieden) vt teatama, vastama; välja kutsuma; andma, määrama; sich ~ rahulduma; adj tagasihoidlik; vähenõudlik; adv tagasihoidlikult; vähenõudlikult Bescheidenheit f ~ tagasihoidlikkus;

vähenõudlikkus bescheinen (beschien, beschienen) vt

peale paistma, valgustama Bescheinigung f ~, ~en tunnistus; tõend

Bescherung / ~, ~en kinkimine; ebameeldiv üllatus; da haben wir die

~! säh sulle! beschießen (beschoß, beschössen) vt tulistama

Beschießung / ~, ~en tulistamine beschimpfen vt sõimama; teotama beschlagen (in D) (teatavat ala) hästi tundev; udune, märg (klaasi jne. kohta)

Beschlagnahme / ~, ~n konfiskeerimine

beschlagnahmen vt konfiskeerima beschleunigen vt kiirendama beschließen (beschloß, beschlössen) vt

lõpetama; otsustama Beschluß tn .. lüsses, .. l'üsse lõpp; otsus; einen ~ fassen otsustama (midagi teha) beschmutzen vt ära määrima, räpaseks tegema

beschneiden (beschnitt, beschnitten) vt

(ääri) lõikama; kärpima beschränken vt piirama, kitsendama; sich ~ (auf A) piirduma, rahulduma

Beschränktheit / ~, ~en piiratus Beschränkung f ~, ~en piiramine, kitsendus

beschreiben (beschrieb, beschrieben) vt kirjeldama; täis kirjutama; tegema

Beschreibung / ~, ~en kirjeldus beschuldigen vt (G) (milleski) süüdistama

Beschuldigung f ~, ~en süüdistus besch'ützen vt kaitsma Beschwerde f ~, ~n raskus, vaev; kaebus

Beschwerdebuch n ~(e)s, .. bücher

kaebusteraamat beschweren, sich ('über A) (kellegi v.

millegi üle) kaebama, kurtma beschwerlich raske, vaevaline; ~ sein

(kellelegi) koormaks olema beschwichtigen vt rahustama, vaigistama

beschwindeln vt tüssama, petma beschw'ören (beschwur e. beschwör, beschwören) vt anuma; vandega kinnitama; manama beseelen vt hingestama besehen (besäh, besehen) vt vaatlema,

silmitsema beseitigen vt kõrvaldama Besen tn ~s, ~ luud, hari besessen (von D) haaratud, innustunud; pöörane, meeletu besetzen vt okupeerima; hõivama; garneerima; besetzt! kinni!, hõivatud! besichtigen vt vaatlema; üle vaatama besiedeln vt asustama besiegen vt võitma

besinnen, sich (besann sich, sich besonnen) järele mõtlema; (auf A) mäletama; sich eines' änd(e)ren (ändern) besinnen ümber mõtlema Besinnung f ~, ~en teadvus; die ~

verlieren minestama besinnungslos teadvusetu Besitz m ~es, ~e vara; valdus; ~ ergreifen (von D) omandama, vallutama

besitzen (besaß, besessen) vt omama Besitzer tn ~s, ~ omanik besohlen vt tallutama besonder eriline, eri-; iseäralik; im ~en eriti

Besonderheit f ~, ~en iseärasus

besonders eriti

besonnen rahulik; arukas; rahulikult; arukalt

besorgen vt muretsema; toimetama,

õiendama; muret tundma, kartma Besorgnis / ~, ~se kartus, mure besprechen (bespräch, besprochen) vt (läbi) arutama; arvustama; sich ~ nõu pidama Besprechung / ~, ~en arutelu; nõupidamine; arvustus, retsensioon bespritzen vt (üle v. täis) pritsima besser parem; desto (um so) ~ seda parem; j-n eines Besser(e)n (Beßren) belehren kellelegi mõistust pähe panema, kellelegi seletama; paremini bessern vt parendama; sich ~ end

parandama, paranema Bestand m ~(e)s, ..stände püsivus;

tagavara; (kassa)seis best'ändig alatine, püsiv; alati Beständteil tn ~(e)s, ~e koostisosa, element

best'ätigen vt kinnitama, tõestama;

sich ~ tõeks osutuma bestatten vt matma

beste parim; der erste ~ esimene ette-juhluv; beim ~n Willen parima tahtmise juures; zum ~n geben ette kandma; kostitama; zum ~n häben tögama; er hat sein Bestes getan ta tegi kõik, mis võimalik; aufs ~ kõige paremini bestechen (bestach, bestochen) vt ära ostina, altkäemaksu andma; (durch A) soodsat muljet avaldama Bestechung f ~, ~en altkäemaksu andmine

Besteck n ~(e)s, ~e söögiriistad (nuga, kahvel ja lusikas); riistade komp`lekt

bestehen (bestand, beständen) vt sooritama; vastu panema; vi olemas olema; (auf D) visalt nõudma, oma arvamuse juurde jääma; (aus D) koosnema; (in D) seisnema besteigen (bestieg, bestiegen) vt üles minema; (hobuse selga) istuma; (sõidukisse) astuma bestellen vt tellima; (tulla) paluma, kutsuma; edasi andma (näit. tervitusi, kirja); (põldu) harima; es ist schlecht um ihn bestellt tema käsi käib halvasti Bestellung f ~, ~en tellimus; (kirjade jne.) kättetoimetamine; (põllu-) harimine; auf ~ tellimise peale bestens kõige pareminiBestie

Besti|e f ~, ~n elajas bestimmen vt kindlaks tegema; (kindlaks) määrama, piiritlema; mõjutama

bestimmt kindel, kindlaksmääratud; der ~e Artikel gramm, määrav artikkel: kindlasti Bestimmtheit f ~, ~en otsustavus, kindlameelsus; kindlus, täpsus; etw. mit ~ wissen midagi kindlasti teadma

Bestimmung f ~, ~en (kindlaks) määramine, piiritlemine; määrus, korraldus; , siht Bestleistung f ~, ~en rekord bestrafen vt karistama bestrahlen vt kiiritama: heledalt valgustama

Bestreben n ~s, Bestrebung f ~, ~en

püüdlus, jõupingutus bestreichen (bestrich, bestrichen) vt võõpama, peale määrima; sõj. tule all pidama bestreiten (bestritt, bestritten) vt vastu vaidlema; (kulusid) tasuma bestreuen vt üle puistama, peale riputama

bestritt vt. bestreiten best'iirmen vt ründama best'ürzt hämmeldunud, jahmunud Best'ürzung f ~, ~en hämmeldus, jah-mattiš1 '

Besuch `tk ~(e)s, ~e külastus, külaskäik;'külaline, külalised; zu ~ sein külas (käigul) olema besuchten' vt külastama Besucher m ~s, ~ külastaja besudeln vt (ära) määrima, rüvetama betägt elatanud, eakas bet'ätigen vt tegevusse rakendama; (teoga)' tõestama; sich ~ tegelema, osa võtma (millestki) bet'äubeh vt uimastama: tuimastama beteiligen, sich (bei, an D) osa võtma

(millestki) beten üt` palvetama beteuern vt (pühalikult) kinnitama betiteln vt pealkirjastama betonen vt rõhutama Betonung f ~, ~en rõhk; rõhutamine bet'ören vt hurmama, pimestama; petma, tuSsama Beträcht: in ~ kommen arvesse tulema; in ~ ziehen arvesse võtma beträchten vt vaatlema, silmitsema; (ais A) pidama (kellekski, millekski)

beträchtlich tunduv, kaunis suur; tunduvalt; um ein ~es tunduvalt betraf vt. betreffen Betrag m ~(e)s, ~e summa beträgen (betrüg, betragen) vt moo* dustama, ulatuma (arvu kohta); sich ~ käituma Beträgen n ~s käitumine betreffen (betraf, betroffen) vt puutuma (kellessegi, millessegi); tabama; was dich betrifft mis sinusse puutub betreffend vastav; (kellessegi, millessegi) puutuv betreiben (betrieb, betrieben) vt tegelema; liikuma panema

betreten (beträt, betreten) vt astuma,

sisenema; adj hämmeldunud Betreten n ~s astumine, sisenemine; das ~ des Bahndammes ist verböten raudteel käimine keelatud betreuen vt hoolitsema, hooldama Betrieb tn ~(e)s, ~e käitis; eksplua-tatsioon, tegevus; liiklus, elevus; in ~ setzen käiku laskma betrieb vt. betreiben betriebsam tegev, aktiivne; hoolas Betriebskapital n ~s, ~e e. ~ijen

käibekapital betrog vt. betr'ügen betr'üben vt kurvastama betrüg vt. beträgen Betrüg tn ~(e)s pettus betr'ügen (betrog, betrögen) vt petma Betr'üger tn ~s, ~ petis betrügerisch petlik betrunken joobnud, purjus Betrunkenheit f ~ joobnud olek Bett n ~(e)s, ~en voodi; jõesäng; zu ~(e) gehen voodisse heitma, magama minema betteln vi kerjama

bettlägerig (haiguse tõttu) voodis lamav

Bettler tn ~s, ~ kerjus Bettzeug n ~(e)s, ~e voodipesu betupfen vt tupsutama beugen vt (alla) painutama; gramm. käänama, pöörama; sich ~ painduma; alistuma Beule f ~, ~n muhk; mõik beunruhigen vt rahutuks tegema, häirima

beünruhigend erutav, häiriv beurlauben vt (ameti)puhkust andma; sich ~ (ameti)puhkusele minema; lahkuma

beurteilen vt (millegi üle) otsustama

3abiegen

Beurteilung f ~, ~en otsustus; arvustus; hinnang Beute f ~ saak (sõjas, jahil jne.); zur

~ fällen saagiks langema Beutel m ~s, ~ kotike; kukkur Bev'ölkerung f ~, ~en elanikkond,

rahvastik bevollmächtigen vt volitama bevor enne kui

bevorstehen (stand bevor, bevorgestanden) vi eel seisma; ihm steht noch ein länger Heimweg bevõr tal seisab veel pikk kodutee ees bevorstehend eelseisev bevorzugen vt eelistama bewachen vt valvama bewachsen (bewüchs. bewachsen) vi

(s) täis kasvama, kattuma bewaffnen vt relvastama; sich ~ rel-vastuma

bewähren vt hoidma, säilitama; (vor

D) (millegi eest) kaitsma bew'ähren, sich kõlblikuks osutuma;

ootustele vastama bew'ältigen vt võitma, alistama; jagu saama

bewandert (mingit ala) põhjalikult

tundev, kogenud bew'ässern vt niisutama bewegen vt liigutama; erutama; sich ~ end liigutama: liikuma; (bewög, bewogen) vt mõjutama Beweggrund m ~(e)s, .. gründe ajend, motiiv

beweglich liikuv; reibas; ~e Häbe vallasvara

Bewegung / ~, ~en liikumine; liigutus: meeleliigutusi sich in ~ setzen liikuma hakkama bewegungslos liikumatu; liikumatult Beweis m ~es, ~e tõestus; tõend;

~e liefern tõendeid esitama beweisen (bewies, bewiesen) vt tõestama; (üles) näitama, osutama bewerben, sich (bewarb sich, sich beworben) (um A) (midagi) taotlema, püüdlema: (kedagi) kosima Bewerber m ~s, ~ kandidaat, taotleja;

kosilane bewies vt. beweisen bewilligen vt lubama, jaatavalt otsustama

bewirken vt esile kutsuma, põhjustama; tekitama bewirten vt kostitama, võõrustama bewirtschaften vt majandama bewõg vt. bewegen bewohnen vt elama, elunema

Bewohner m ~s, ~ elanik bew'ülkt pilves, pilvine Bevv'ölkung f ~ pilvisus bewündern vt imetlema bewündernswert imetlusväärne Bewünderung f ~, ~en imetlus bewüßt teadlik: tuntud, teatud; ich bin mir keiner

Schuld ~ ma ei tea endal mingit süüd olevat bewußtlos teadvusetu; teadvusetult Bewüßtlosigkeit f ~ teadvusetus Bewußtsein n ~s teadvus: teadlikkus bezählen vt tasuma, maksma Bezahlung f ~, ~en maksmine, tasu bezaubern vt võluma, veetlema; ära nõiduma

bezäubernd võluv, veetlev: võluvalt,

veetlevalt bezeichnen vt tähistama; nimetama bezeichnend iseloomulik Bezeichnung f ~, ~en tähistamine; nimetus

bezeugen vt tunnistama; kinnitama bezichtigen vt (G) süüdistama beziehen (bezog, bezögen) vt katma, peale tõmbama: (majja, korterisse) sisse kolima; (ülikooli) astuma; (auf A) ühendusse viima: (von, aus D) saama; tellima; sich ~ (auf A) (kellelegi, millelegi) toetuma v. viitama; (kellegi v. millegi kohta) käima

Beziehung f ~, ~en seos. ühendus; pl

suhted; in dieser ~ ses suhtes Bezirk m ~(e)s, ~e ringkond, rajoon bezog vt. beziehen

Bezüg m ~(e)s, "'e kate. padjapüür; saamine; sissetulek; suhe. ühendus; mit ~ auf (A) (millelegi) toetudes, (midagi) silmas pidades bez'üglich (auf A) (kellessegi, millessegi) puutuv; ~es F'ürwort gramm. siduv asesõna: (G) suhtes Bezüg(s)schein m ~(e)s, ~e ostuluba bezwecken vt taotlema, kavatsema bezweifeln vt kahtlema bezwingen (bezwäng, bezwungen) vt võitma: jagu saama; sich ~ endast võitu saama Bibel f ~, ~n rcl. piibel Biber m ~s, ~ kobras, piiber Bibliothek f ~, ~en raamatukogu Bibliothekär m ~s, ~e raamatukoguhoidja

bieder tubli; aus; lihtsameelne biegen (bog, gebögen) vt painutama; vi (s) (um A) pöörduma (näit. ümber nurga); sich ~ painduma biegsam

biegsam painduv, nõtke; järeleandlik Biegung f ~, ~en käänukoht; painu-tus

Biene f ~, ~n mesilane Bienenkorb tn ~(e)s, ..kõrbe taru Bienenstock m ~(e)s, . .stocke vt. Bienenkorb Bier n ~(e)s, ~e õlu Bierbrauerei f ~, ~en õllevabrik bieten (bot, geböten) vt pakkuma; das lasse ich mir nicht ~ sellega ma ei lepi, seda ma ei kannata Bild n ~(e)s, ~er pilt; im ~e sein

(asjaga) kursis olema bilden vf moodustama, kujundama; ha-rima, õpetama; die ~den K'unste kujutav kunst Bildhauer m ~s, ~ kujur, skulptor bildlich piltlik; piltlikult Bildnis n ~ses, ~se portree; kujutis Bildröhre f ~, ~n kineskoop (televiisoril)

Bildsäule f ~, ~n (raid)kuju Bildschirm tn ~(e)s, ~e televiisori-ekraan

Bildung / ~, ~en moodustamine, kujundamine; haridus, kasvatus Bildwand f ~, ..wände kinoekraan Billard f'biljart] n ~s, ~e [..da] piljard

Billett [bil'jet] n ~(e)s, ~e e. ~s sedel; pääse, (sõidu)pilet billig odav; õiglane; odavalt; õiglaselt billigen vt heaks kiitma, nõustuma Billigung f ~, ~en heakskiitmine,

nõustumine bin vt. 2sein

Binde f ~, ~n side; lips; die ~ fiel ihm von den 'Augen pilti, tal langes nagu kae silmilt binden (band, gebunden) vt (kinni) siduma; köitma Bindestrich m ~(e)s, ~e sidekriips Bindewort n ~(e)s, ..Wörter gramm. sidesõna

Bindfaden m ~s, . . fäden (sidumis-) nöör

binnen (D, ka G) sees, jooksul; ~

kurzem lühikese aja jooksul Binnenhandel tn ~s sisekaubandus Binse f ~, ~n kõrkjas; in die ~n gehen pilti, kaotsi minema Binsenwahrheit f ~, ~en aabitsatõde Biographie / ~, . . phi|en elulugu Biologie f ~ bioloogia Birke f ~, ~n kask Birkhahn m ~(e)s, .. hähne tedrekukk

Birnbaum m ~(e)s, ..bäume pirnipuu

Birne f ~, ~n pirn; elektripirn bis präp ~ an, ~ auf, ~ nach, ~ zu kuni, -ni; ~ jetzt seni, seniajani; ~ morgen homseni; ~ oben tipuni; ääreni; ~ wann? mis ajani?; ~ wohin? kustsaadik?; älle ~ auf einen kõik peale ühe; conj ~

(daß) kuni Bischof tn ~s, ~e rel. piiskop bisher seni, tänini biß vt. beißen

Biß m Bisses, Bisse hammustus bißchen: ein ~ veidi, pisut Bissen tn ~s, ~ suutäis, pala bissig hammustav; salvav, sapine, tige; sapiselt, tigedalt bist vt. 2sein

bisweilen mõnikord, vahetevahel Bitte f ~, ~n palve bitten (bat, gebeten) vt (um A) (midagi) paluma; bitte schön (sehr) palun väga; bitte sehr! e. o bitte! pole tänu väärt!; wie bitte? kuidas, palun?

bitter kibe, mõru; kibedasti; es ist ~

kalt on käre külm bitterlich kibekas, mõrkjas; ~ weinen

kibedasti nutma Bittschrift f ~, ~en palvekiri, kirjalik palve

Bittsteller m ~s, ~ paluja

bl'ähen vt paisutama

blamieren vt blameerima

blank läikiv; puhas; paljas; die ~e

Wäffe külmrelv Blase f ~, ~n vill, rakk; mull; põis blasen (blies, geblasen) vt, vi puhuma blasiert blaseerunud, üleolevalt ükskõikne

Bläsinstrument n ~(e)s, ~e muus.

puhkpill blaß kahvatu B|'asse f ~ kahvatus Blatt n ~(e)s, ~er leht; ajaleht; laba; kein ~ vor den Mund nehmen pilti. kõik välja ütlema, lopsakalt väljenduma

bl'ättern vi (in D) lehitsema, sirvima Blättern pl med. rõuged blätternarbig rõugearmiline blau sinine; j-m ~en Dunst vormachen

pilti, kedagi tüssama Blau n ~s sina, sinine värvus; sine blauäugig sinisilmne Blaubeere f ~, ~n mustikas bläumachen vi töölt põhjuseta puudumaBlausäure

38

Bläusäure f ~ keem. sinihape Blech n ~(e)s, ~e plekk, kard Blechinstrument n ~(e)s, ~e muus.

vask (puhk) pill Blei n ~(e)s plii, seatina bleiben (blieb, geblieben) vi (s) jääma: ich bleibe bei euch ma jään teie juurde; es bleibt dabei! jääb nii!; er bleibt mein Freund ta jääb minu sõbraks

bleibenlassen (ließ bleiben, bleibenlassen) vt (tegemata) jätma, mitte puudutama bleich kahvatu; pleekinud bleichen vt (kangast) pleegitama; vi

pleekima, luituma bleiern tina-, tinast; tinaraske Bleistift tn ~(e)s, ~e pliiats Blende f ~, ~n kant (näit. kleidil); petik (akent, ust v. kaart imiteeriv süvendatud osa seinast), nišš; fot. diafragma blenden vt pimestama '

bleuen vt peksma, kolkima Blick tn ~(e)s, ~e pilk; vaade; auf

den ersten ~ esimesest pilgust blicken vi pilku heitma; vaatama; sich ~ lässen end näitama, nähtavale tulema, blieb vt. bleiben blies vt. blasen

blind pime: tuhm: vale, ebaõige; ~er Alarm valehäire; ~er Passagier piletita reisija, «jänes» Blinddarm tn ~(e)s, .. därme anat. pimesool

Blinde tn, f ~n, ~n pime (inimene) Blindekuh: ~ spielen pimesikku mängima

Blindgänger tn ~s, ~ lõhkemata mürsk

blindlings pimesi, huupi

blinken vi sirama, vilkuma; vatgussig-

naale andma blinzeln vi silma pilgutama; silmi pilutama

Blitz m ~es, ~e välk, pikne Blitzableiter tn ~s, ~ piksevarras blitzblank läikivalt puhas blitzen vi särama, läikima; vimp välku

lööma; es blitzt lööb välku Block m ~(e)s, ~e puupakk; rahn,

pank; (pl ~s) märkmik; blokk blöd(e) rumal; arglik, häbelik Bl'ödsinn tn ~(e)s nõdrameelsus; mõttetus, rumalus; rede keinen ~! ära räägi rumalusi!

bl'ödsinnig juhm, totter; juhmilt, totralt

bl'öken vi ammuma; määgima bloß alasti, paljas; mit ~em 'Auge

palja silmaga; ainult, vaid bloßstellen vt kompromiteerima; paljastama

bPühen vi õitsema; hästi edenema bl'ühend õitsev Blüme f ~, ~n lill Blumenkohl tn ~(e)s, ~e lillkapsas Blumenstrauß tn ~es, .. Sträuße lillekimp

Blüse f ~, ~n pluus Blut n ~(e)s veri; b'öses ~ mächen pilti, paksu verd tekitama; bis zurr» letzten Tropfen ~ viimse veretilgani; junges ~ noored, noorsugu Blutader f ~, ~n anat. veen, tõmbsoon

blutarm verevaene

blütärm väga vaene

blutdürstig verejanuline

Bl'üte f ~, ~n õis; õitseng, õitseaeg;

paremik, etüt; in ~ stehen õitsema Blutegel tn ~s, ~ kaan blüten vi verd jooksma; (für A) pilti. (kellegi v. millegi eest) verd valama; (kellegi v. millegi eest) maksma

Blutgerüst n ~(e)s, ~e tapalava blutig verine blutjung üsna nooruke Blutkreislauf tn ~(e)s, ..läufe vereringe

Blutspender tn ~s, ~ doonor Blütsturz tn ~es, . . stürze äge verejooks

Bluttransfusion f ~, ~en vereülekanne Blutung f ~, ~en verejooks Bö f ~, ~en iil

Bock m ~(e)s, ~e sikk, sokk; (tõlla-) pukk; saagimispukk; pukk (võimle-misriist); vfga; einen ~ schießen pilti, viga tegema, eksima bõckig tõrges

Bockshorn: ins ~ jägen ära heidutama, jahmatam`a Böckwurst f ~, . . würste sardell Boden tn ~s, ~e." pinnas; põhi; põrand; pööning; der Grund und ~ maa, krunt; auf dem (am) ~ põrandal; zu ~ maha Bödenreform f ~, ~en maareform Bodensatz m ~es, .. sätze sete, pära-paks

Bodenschätze p`l maapõuevarad bog vt. biegenBogen

39

Brecheisen

Bögen m ~s, ~e." kaar; vibu; poogen; in Bausch und ~ hulgi bogenweise poognakaupa Bohle f ~, ~n plank, paks laud Bohne £ ~, ~n uba; bläue ~ pilti.

püssikuul; nicht die ~ mitte midagi bõhne(r)n vt poonima Bohnerwachs m ~es, ~e poonimisvaha böhren vt, vi puurima Bõhrer tn ~s, ~ puurija; puur Bohrturm tn ~(e)s, ..türme -tehn.,

tnäend. puurtorn Böhrung / ~, ~en puurimine; puuritud auk Bõje / ~, ~n tner. poi Bolivianer tn ~s, ~ boliivlane Bollwerk n ~(e)s, ~e kai; sõj. bastion; kants Bolschewik tn ~en, ~i e. Bolschewik!

bolševik bolschewistisch bolševistlik Bölzen tn ~s, ~ polt; (lühike) nool bombardieren vt pommitama Bõmbe f ~, ~n pomm Bonbon [b5'bõ] m e. n ~s, ~s kompvek

Boot n ~(e)s, ~e paat; ~ fähren

paadiga sõitma Bor n ~s keem. boor Bord tn ~(e)s, ~e parras; äär; an ~ pardal; an ~ gehen laevale minema; von ~ gehen laevalt lahkuma; 'über ~ werfen üle parda heitma, ka pilti. Borg tn ~(e)s laenamine; laen; auf ~

laenuks, võlgu borgen vt (bei, von D') (kelleltki) laenama; (D) (kellelegi) laenutama B'örse f ~, ~n börs; rahakott Borste / ~, ~n harjas Börte f ~, ~n ääris, poort b'ösartig pahatahtlik; med. pahaloomuline

B'öschung [~, ~en kallak, nõlv bös(e) kuri; halb; ~ werden vihastuma; kurjalt; halvasti; es ist nicht ~ gemeint see ei ole halvasti mõeldud B'ösewicht tn ~(e)s, ~er, ka ~e paha`, kurjategija boshaft pahatahtlik, õel b'öswillig kuritahtlik bot vt. bieten Botanik j ~ botaanika Böte tn ~n, ~n saadik, sõnumitooja; käskjalg

Bötschaft f ~, ~en sõnum, teade; läkitus; suursaatkond Botschafter tn ~s, ~ suursaadik

B'öttcher tn ~s, ~ püttsepp Bottich tn ~(e)s, ~e tõrs Bourgeoisie [bur.^oa'zi:] / ~, ..sijen

kodanlus böxen vi poksima Böxer tn ~s, ~ poksija Boykott m ~(e)s, ~e boikott; mit ~

belegen boikoteerima 'brach vt. brechen 2brach söötis

brächliegen (lag brach, brächgelegen)

vi (h, s) söötis olema brächte vt. bringen

Brand m ~(e)s, ~e põlemine; tulekahju; p/-ta med. gangreen; pl-ta nõgihaigus (taimedel); in ~ geraten süttima; in ~ stecken süütama

Brändmal n ~(e)s, ~e e. .. mäler

pöletusmärk; häbimärk brandmarken vt häbimärgistama brandschatzen vt (põletamise ja rüüstamise ähvardusel) raha välja pressima

Brändstifter tn ~s, ~ (kuritegelik) süütaja

Brandung / ~, ~en murdlainetus brannte vt. brennen Bränntwein tn ~(e)s, ~e viin Brasilianer m ~s, ~ brasiillane bräten (briet, gebraten) vt praadima,

küpsetama; vi praadima, küpsema Bräten tn ~s, ~ praad; ein fetter ~

pilti, hea suutäis Brauch tn ~(e)s, ~e komme, tava bräuchbar tarvitamiskõlblik, kasulik brauchen vt vajama; tarvitama, kasutama; er braucht nicht zu kommen tal ei ole tarvis tulla Bräue f ~, ~n kulm bräuen vt pruulima

Brauerei / ~, ~en pruulimine; õllevabrik

braun pruun; ~es Pferd kõrb (pruun hobune)

Bräune f ~ pruun värvus; päevitus; angiin

Bräunkohle / ~, ~n pruunsüsi br'äunlich pruunikas Brause f ~, ~n dušš; sõel (kastekannul); limonaad bräusen vi kohisema, mühisema; kihi-sema

Braut / ~, ~e pruut, mõrsja Br'äutigam m ~s, ~e peigmees brav vahva, vapper; tubli; hea, pai;

vahvalt; tublilt; hästi Brecheisen n ~s, ~ kangbrechen

brechen (brach, gebrochen) vt murdma; rikkuma; vi (s) murduma; sich ~ murduma; sich (D) Bahn ~ pilti. teed rajama; sich (D) den Hals ~ pilti, endal kaela murdma Brechstange f ~, ~n vt. Brecheisen Brei m ~(e)s, ~e puder breit lai; des längen und (des) ~en

üksikasjaliselt Breite / ~, ~n laius (ka geogr.) Breitenkreis m ~es, ~e geogr. paralleel

breitmachen, sich laiutama breitschult(e)rig laiaõlgne breitspurig laiarööpmeline (raudtee);

ülbe, upsakas Breitwandfilm tn ~(e)s, ~e laiekraa-nifilm

•Bremse f ~, ~n parm 2Bremse f ~, ~n pidur bremsen vt pidurdama brennen (brannte, gebrannt) vt põletama; vi põlema; kipitama; die Sõnne brennt päike kõrvetab; es brennt ihm auf der Zunge pilti, tal keel sügeleb

Brenner m ~s, ~ tehn. põleti Brennerei f ~, ~en piiritusvabrik; tellisetehas

Brennessel (poolitamisel: Brenn-nes-

sel) f ~, ~n kõrvenõges Brenngas n ~es, ~e valgustusgaas Brennpunkt m ~(e)s, ~e tulipunkt,

fookus

Brennweite f ~, ~n fiiüs. fookuskau-

gus

brenzlig kärsahaisuline; kahtlane, täbar

Bresche / ~, ~n läbimurd (ekoht); in die ~ springen pilti, asendama; appi tulema

Brett n ~(e)s, ~er laud; kandik; suusk; pl (näite)lava; er hat ein ~ vor dem Kopf pilti, ta on piiratud mõistusega Brezel / ~, ~n kringel Brief m ~(e)s, ~e kiri; ~e wechseln

kirjavahetuses olema brieflich kirjalik, kirja-; kirja teel Brieftasche f ~, ~n rahatasku Briefträger tn ~s, ~ kirjakandja Briefwechsel m ~s kirjavahetus; in (im) ~ stehen kirjavahetuses olema briet vt. braten

Brigade j ~, ~n brigaad; ~ der ausgezeichneten Qualit'ät eeskujuliku kvaliteedi brigaad Brigadier tn ~s, ~e brigadir

Brille / ~, ~n prillid; durch eine rõsa (rõsige) ~ pilti, läbi roosade prillide

bringen (brächte, gebrächt) vt tooma; viima; j-n auf etw. ~ kedagi mingile mõttele viima; j-n um etw. ~ kelleltki midagi ära võtma, kedagi millestki ilma jätma; es zu etw. ~ midagi saavutama, kellekski saama Brise f ~, ~n briis, kerge tuul br'öckeln vt murendama, pudendama;

vi (s) murenema, pudenema Brocken m ~s, ^ raas(uke), paluke: kild; einige ~ Deutsch katkendlikud teadmised saksa keeles brodeln vi pulbitsema, mulinal keema Brom n ~s keem. broom Bronze ['brõsa] f ~, ~n pronks;

pronksese Brõsche / ~, ~n pross, rinnanõel Brosch'üre f ~, ~n brošüür Brot n ~(e)s, ~e leib Br'ötchen n ~s, ~ (väike) sai Bruch m ~(e)s, ~e murdumine; (lubaduse jne.) murdmine, rikkumine; murd (ka mat.); med. luumurd; med. song; viik (pükstel); in die ~e gehen purunema, nurjuma Brüchstrich tn ~(e)s, ~e mat. mur-rujoon

Brüchstück n ~(e)s, ~e tükk, kild; katkend

Brüchzahl f ~, ~en murdarv Br'ücke f ~, ~n sild Brüder m ~s, ~ vend br'üderlich vennalik; vennalikult Brüderschaft f ~, ~en vendlus; mit j-m ~ trinken kellegagi sinasõprust jooma

Br'ühe } ~, ~n rammuleem; kaste, soust; in der ~ pilti, täbaras olukorras br'ühen vt kupatama br'üllen vi, vt möirgama, röökima Brümmbär tn ~en, ~en toriseja, iri-seja

brümmen vi mõrnisema, sumisema; torisema; kumisema; kinni e. vanglas istuma Brünnen tn ~s, ~ kaev; mineraalvee-

allikas; mineraalvesi Brust f ~, ~e rind; sich in die ~ werfen pilti, rinda uhkelt ette lööma, praalima

br'üsten, sich (mit D) uhkustama, hooplema

Brut / ~, ~en haue, haudumine; lõi-metis (looma noor järglaskond)Brutapparat

Brutapparat m ~(e)s, ~e inkubaator br'üten vi hauduma; ('über D) mõtisklema; die Sõnne br'ütet päike kõrvetab

Bube m ~n, ~n poiss; soldat (kaardimängus); kelm, lurjus Buch n ~(e)s, "er raamat; er redet wie ein ~ ta räägib nagu raamatust Büchbinder m ~s, ~ raamatukõitja Buche f ~, ~n bot. pöökpuu Bücherei f ~, ~en raamatukogu B'ücherregal n ~s, ~e raamaturiiul Buchgewerbe n ~s polügraafiatööstus Büchhalter tn ~s, ~ raamatupidaja Büchhandlung f ~, ~en raamatukauplus

B'üchse f ~, ~n karp, toos; vintpüss Büchsenfleisch n ~es lihakonserv Büchstabe tn ~n(s), ~n (kirja)täht buchstabieren vt veerima büchstäblich sõnasõnaline; sõna-sõnalt;

tõeliselt, otseselt Bucht f ~, ~en laht Büchweizen tn ~s tatar Bückel tn ~s, ~ küür buckelig küürakas; vimmas b'ücken, sich kummarduma bücklig vt. bückelig 'Bückling tn ~s, ~e suitsuheerin-gas

-Bückling tn ~s, ~e kummardus Büde f ~, ~n putka; (väike) tuba Büfett n ~(e)s, ~e einelaud; puhveti'; app

B'üffel m ~s, ~ zool. pühvel b'üffeln vt tuupima Btig tn ~(e)s, ~e, ka ~e käil, laevanina; (pl ~e) paindekoht B'ügel m ~s, ~ jalus (sadulal); sang,

käepide; riidepuu; prillisang B ügeleisen n ~s, ~ triikraud; elektrisches ~ elektritriikraud b'ügeln vt triikima bugsieren vt pukseerima (näit. laeva) B'ühne f ~, ~n (näite)lava; ein Schauspiel auf die ~ bringen näidendit lavastama; zur ~ gehen pilti, näitlejaks saama buk vt. backen

Bulgare tn ~n, ~n bulgaarlane

bulgarisch bulgaaria

Bulgarisch n ~(s) bulgaaria keel

Bullauge n ~s, ~n mer. illuminaator

Bülle tn ~n, ~n pull

bümmeln vi lonkima; pummeldama

Bund tn ~(e)s, ~e liit, föderatsioon;

n ~(e)s, ~e kimp; kubu B'iindel n ~s, ~ komps; kimp; ku-

bu; sein ~ schn'üren pilti, oma kolid kokku panema, teeleminekuks valmistuma B undesgenosse tn ~n, ~n liitlane b'ündig kohustuslik; veenev; täpne B'ündnis n ~ses, ~se liit; ein ~ schließen liitu sõlmima; ein ~ l ösen liitu tühistama Bunker m ~s, ~ punker bünkern vi tner. sütt laadima bunt kirju; värviline; mitmekesine; ein ~er 'Abend mitmekesise eeskavaga etendus; das wird mir zu ~! pilti. see on juba liig! Buntstift tn ~(e)s, ~e värvipliiats B ürde f ~, ~n raskus, kandam Burg f ~, ~en linnus, (keskaegne)

kindlustatud loss; kants b'ürgen vi käendama; tagama, garanteerima

B'ürger tn ~s, ~ kodanik; linnaelanik;

(väike) kodanlane B ürgerkrieg tn ~(e)s, ~e kodusõda b'ürgerlich kodanlik; väikekodanlik; era-, tsiviil-; Bürgerliches Gesetzbuch jur. tsiviilkoodeks B'ürgermeister tn ~s, ~ linnapea B'ürgersteig tn ~(e)s, ~e kõnnitee B ürgschaft f ~, ~en käendus; ~

leisten käendama Bürö n ~s, ~s büroo Büroklammer f ~, ~n kirjaklamber Bursch m ~en, ~en e. Bursche m ~n, ~n noormees, nooruk; õpipoiss; burš; sõj. tentsik B'ürste f ~, ~n hari b'ürsten vt harjama Bus m ~ses, ~se ('Autobus e. 'Omnibus) buss Busch tn ~es, ~e põõsas; tihe troopi-kamets; tihnik, padrik; auf den ~ klopfen pilti, (järele) pärima, pinda sondeerima Büsen tn ~s, ~ rind; põu; laht Busenfreund tn ~(e)s, ~e südame-sõber

Büße / ~, ~n patukahetsus; karistus b'üßen vt, vi (millegi pärast) karistust kandma, kannatama; mit dem Leben ~ eluga maksma B'üste f ~, ~n büst, rinnakuju B üstenhalter tn ~s, ~ rinnahoidja B'ütte f ~, ~n tõrs, pütt Bütter f ~ või

Butterbrot n ~(e)s, ~e võileib; für ein ~ pilti, võileiva eest, poolmuidu bzw. = beziehungsweise või, või vastavalt, või pigem ca.

ca. = zirka ca — circa = umbes Cafe [ka'fe:] n ~s, ~s kohvik Celio ['tjelo] n ~s, ~s e. Celli m«hs. tšello

Champion ['tjempian, ka .fä'piõ] m

~s, ~s tšempion Chance f'Jasa] f ~, ~n šanss, soodus

võimalus, väljavaade Chaos ['kalas] n ~ kaos chaotisch Tka'o:. .] kaootiline; kaootiliselt

Charakter [ka . .j m ~s, Charaktere iseloom, karakter charakterisieren [ka . .] vt iseloomustama

charakteristisch [ka . .] iseloomulik Chassis [Ja'si:] n ~ [j`a'si:s], ~

[.fa'siis] tehn. šassii Chauffeur [Jo'f0:r] m ~s, ~e vt. Schoff'ör

Chaussee [jo'se:] / ~, .. ssejen šossee (suur kunstliku sillutisega maantee) Chauvinismus [j`ovi ..]m~ šovinism Chef [Jef] m ~s, ~s šeff (ülem, juhataja), peremees Chefredakteur [.. t0:r] m ~s, ~e peatoimetaja

Chemie [ge ..]f ~ keemia Chemikalien pl kemikaalid, keemilised ained

Chemiker ['<^e:. .] tn ~s, ~ keemik chemisch ['ge:..] keemiline, keemia-;

keemiliselt chiffrieren [J`i . .] vt šifreerima Chinese [gi ..] tn ~n, ~n hiinlane chinesisch [gi ..] hiina Chirurg [gi..] tn ~en, ~en kirurg Chlor [klo:r] n ~s keem. kloor Cholera ['ko: . .] / ~ koolera Chor [ko:r] m ~s, ~e koor (-i); im ~

singen kooris laulma Christ [kr..] tn ~en, ~en rel. kristlane

Chrom [kro:m] n ~s keem. kroom Chronik ['kro: ..] f ~, ~en kroonika chronisch ['kro: ..] krooniline Clique ['kiika] f ~, ~n klikk Clown [klaun] m ~s, ~s vt. Klaun cm = Zentimeter cm e. sm = sentimeeter

Couch [kautj`] f ~es kušett Coupe [ku'pei] n ~s, ~s vt. Kupee Courage [ku'raga] f ~ julgus Creme fkreim] f ~, ~s kreem

da adv seal; siin; siis; von ~ an (ab) sellest ajast peale; siit alates; conj sest et, kuna; kui dabei juures, ligi; seejuures; es bleibt ~! jääb sellega!; was ist denn ~? mis se(lle)st siis on? dableiben (blieb dä, dageblieben) vi

(s) kohale jääma Dach n ~(e)s, "er katus; j-n ünter ~ und Fach bringen kedagi ulualla viima

Dächboden tn ~s, ~e... böden pööning

Dachdecker tn ~s, ~ katusekatja Dächgeschoß n .. osses, .. osse pööningukorrus Dachs m ~es, ~e mäger; wie ein ~ schlafen kaua ja sügavasti magama

Dächstuhl tn ~(c)s, .. stühle eliit, ka-

tusekere dächte vt. denken Däckel tn ~s, ~ taksikoer dadurch sellega; seeläbi, seetõttu dafür selle eest; see-eest; ich kann

nichts ~ ma ei saa sinna midagi parata; wer ist ~? kes on (selle) poolt?

dagegen adv võrreldes sellega; selle vastu; ich häbe nichts ~ mul pole midagi selle vastu; ich bin nicht ~ ma ei oie (selle) vastu; conj seevastu aga daheim kodus; kodumaal daher adv sealt; sellest; conj seepärast

dahin sinna; möödas; bis ~ sinnamaani; sich ~ 'äußern, daß ... kõnelema selles mõttes, et ... dahingehen (ging dahin, dahingegangen) vi (5) mööduma (aja kohta); surema; wie schnell die Tage ~! kui kiiresti päevad kaovad! dahingestellt: etw. ~ sein lässen midagi otsustamata jätma dahinrollen vi (s) edasi veerema dahinten seal taga, tagapool dahinter selle taga; es ist nichts ~

see pole midagi väärt dahinterstecken vi peituma ca.

42

ca. = zirka ca — circa = umbes Cafe [ka'fe:] n ~s, ~s kohvik Celio ['tjelo] n ~s, ~s e. Celli m«hs. tšello

Champion ['tjempian, ka .fä'piõ] m

~s, ~s tšempion Chance f'Jasa] f ~, ~n šanss, soodus

võimalus, väljavaade Chaos ['kalas] n ~ kaos chaotisch Tka'o:. .] kaootiline; kaootiliselt

Charakter [ka . .j m ~s, Charaktere iseloom, karakter charakterisieren [ka . .] vt iseloomustama

charakteristisch [ka . .] iseloomulik Chassis [Ja'si:] n ~ [j`a'si:s], ~

[.fa'siis] tehn. šassii Chauffeur [Jo'f0:r] m ~s, ~e vt. Schoff'ör

Chaussee [jo'se:] / ~, .. ssejen šossee (suur kunstliku sillutisega maantee) Chauvinismus [j`ovi ..]m~ šovinism Chef [Jef] m ~s, ~s šeff (ülem, juhataja), peremees Chefredakteur [.. t0:r] m ~s, ~e peatoimetaja

Chemie [ge ..]f ~ keemia Chemikalien pl kemikaalid, keemilised ained

Chemiker ['<^e:. .] tn ~s, ~ keemik chemisch ['ge:..] keemiline, keemia-;

keemiliselt chiffrieren [J`i . .] vt šifreerima Chinese [gi ..] tn ~n, ~n hiinlane chinesisch [gi ..] hiina Chirurg [gi..] tn ~en, ~en kirurg Chlor [klo:r] n ~s keem. kloor Cholera ['ko: . .] / ~ koolera Chor [ko:r] m ~s, ~e koor (-i); im ~

singen kooris laulma Christ [kr..] tn ~en, ~en rel. kristlane

Chrom [kro:m] n ~s keem. kroom Chronik ['kro: ..] f ~, ~en kroonika chronisch ['kro: ..] krooniline Clique ['kiika] f ~, ~n klikk Clown [klaun] m ~s, ~s vt. Klaun cm = Zentimeter cm e. sm = sentimeeter

Couch [kautj`] f ~es kušett Coupe [ku'pei] n ~s, ~s vt. Kupee Courage [ku'raga] f ~ julgus Creme fkreim] f ~, ~s kreem

da adv seal; siin; siis; von ~ an (ab) sellest ajast peale; siit alates; conj sest et, kuna; kui dabei juures, ligi; seejuures; es bleibt ~! jääb sellega!; was ist denn ~? mis se(lle)st siis on? dableiben (blieb dä, dageblieben) vi

(s) kohale jääma Dach n ~(e)s, "er katus; j-n ünter ~ und Fach bringen kedagi ulualla viima

Dächboden tn ~s, ~e... böden pööning

Dachdecker tn ~s, ~ katusekatja Dächgeschoß n .. osses, .. osse pööningukorrus Dachs m ~es, ~e mäger; wie ein ~ schlafen kaua ja sügavasti magama

Dächstuhl tn ~(c)s, .. stühle eliit, ka-

tusekere dächte vt. denken Däckel tn ~s, ~ taksikoer dadurch sellega; seeläbi, seetõttu dafür selle eest; see-eest; ich kann

nichts ~ ma ei saa sinna midagi parata; wer ist ~? kes on (selle) poolt?

dagegen adv võrreldes sellega; selle vastu; ich häbe nichts ~ mul pole midagi selle vastu; ich bin nicht ~ ma ei oie (selle) vastu; conj seevastu aga daheim kodus; kodumaal daher adv sealt; sellest; conj seepärast

dahin sinna; möödas; bis ~ sinnamaani; sich ~ 'äußern, daß ... kõnelema selles mõttes, et ... dahingehen (ging dahin, dahingegangen) vi (5) mööduma (aja kohta); surema; wie schnell die Tage ~! kui kiiresti päevad kaovad! dahingestellt: etw. ~ sein lässen midagi otsustamata jätma dahinrollen vi (s) edasi veerema dahinten seal taga, tagapool dahinter selle taga; es ist nichts ~

see pole midagi väärt dahinterstecken vi peitumadamalig

damalig tolleaegne damals siis, tollal

Dame f ~, ~n daam; lipp (males); tamm (kabes); emand (kaardimängus); ~ spielen kabet mängima damit adv seega, sellega; was soll ich ~ (tun)? mida ma pean sellega tegema?; heraus ~! anna aga siia!; räägi ära!; conj et, selleks et Damm m ~(e)s, ~e tamm (-i); (raudtee) muldkeha; sõidutee; aut dem ~ sein pilti, reibas olema

d'ämmern vi hämarduma; koitma; unelema; poolunes olema; es dämmert bei ihm ta hakkab taipama D'ämmerung f ~, ~en hämarus; videvik, koit

Dampf m ~(e)s, ~e aur; mit vollem

~ pilti, täie auruga dämpfen vi aurama d'ämpfen vt kok. hautama; aurutama; summutama; mit ged ämpfter Stimme poolvaljusti Dämpfer tn ~s, ~ aurik danäch pärast seda, siis; selle järgi; sich ~ richten end selle järgi kohandama

D äne tn ~n, ~n taanlane daneben selle kõrval; peale selle daniederliegen (lag danieder, daniedergelegen) vi (h, s) haigena voodis lamama; soikus olema (näit. kaubanduse kohta) d'änisch taani dank (D, G) tänu, tõttu Dank tn ~ (e)s tänu; vielen ~! suur

tänu! dankbar tänulik

dänken vi (D) tänama; vt tänu võlgnema (millegi eest); danke schön (sehr)! tänan väga! dann siis, sel ajal; pärast (seda); ~

und wann mõnikord, vahetevahel darän (selle) küljes, juures; (selle) külge, juurde; sellest; sellele; es ist nichts ~ (sel) pole tähtsust; jetzt bist du ~ nüüd on sinu käes kord daränliegen (lag darän, darängele-gen) vi: es liegt mir (viel) daran ... mulle on (väga) tähtis ... darauf sellele; sellel; pärast seda; ein Jahr ~ aasta hiljem; das Jahr ~ järgmine aasta; er gibt viel ~ ta omistab sellele suurt tähtsust; es kommt ~ an (see) oleneb sellest daraufkommen (kam daräuf, daräuf-gekommen) vi {s) sellele tulema; meenuma

daraus sellest; ~ wird nichts sellest ei tule midagi välja; ich kann nicht klug ~ werden ma ei saa sellest aru; er macht sich nichts ~ ta ei tee sellest väljagi, see on temale ükskõik

därben vi puudust kannatama

darein sellesse; sisse

dareinreden vi vahele rääkima, end

jutu vahele segama darf vt. d'ürfen

darin selles; (seal) sees; ses suhtes darinnen sees (pool) därlegen vt esitama; seletama Darlegung f ~, ~en esitus; seletus Därleh(e)n n ~s, ~ laen Darm tn ~(e)s, ~e sool, soolikas därbieten (bot där, därgeboten) vt ulatama, pakkuma; esitama darreichen vt ulatama, pakkuma Därre f ~, ~n kuivati darstellen vt kujutama, moodustama; esitama, kirjeldama; (osa) mängima

Därsteller tn ~s, ~ esineja (laval, filmis)

dar'über selle peale; selle peal; selle üle; ~ hinaus peale selle; ~ geht nichts sellest pole midagi paremat darum selle ümber; selle pärast; seepärast; es handelt sich daß .. asi seisneb selles, et ...; es ist mir sehr ~ zu tun see on mulle väga tähtis

darunter selle all; selle alla; (selle)

seas; (selle) sekka; odavamini das vt. der

das. = daselbst seals. = sealsamas dasein (war dä, dagewesen) vi (s)

kohal olema; olemas olema Dasein n ~s olemasolu, eksistents; elu; ins ~ rufen ellu kutsuma, looma

daselbst sealsamas

dasjenige vt. derjenige

daß et; selleks et; ohne ~ ilma et;

als ~ kui et dasselbe vt. derselbe Dat. = Dätiv daativ, alaleütlev datieren vt dateerima, kuupäevaga varustama; vi pärinema; dieses Ge-m'älde datiert aus dem 17. Jahrhundert see maal pärineb 17. sajandist

Dätiv m ~s, ~e gramm, daativ, alaleütlev

Dättel / ~, ~n dattel

Dätum n ~s, Däten daatum, kuupäevDauer

Dauer f ~ kestus, vältus; kestvus, püsivus; auf die ~ pikapeale dauerhaft kestev, püsiv; vastupidav;

~er Frieden püsiv rahu dauern vi, vimp kestma, vältama 2däuern vt, vimp kahju tundma; kaastunnet äratama; er dauert mich mul on temast kahju; es däuert mich, daß ... mul on kahju, et ... Dauerwellen pl kestvuslokid Däumen m ~s, ~ pöial; die ~ drehen pilti, logelema; den ~ dr'ücken pilti. pöialt hoidma D'äumiing m ~s, ~e pöial (kindal);

pöialpoiss Däune f ~, ~n udusulg davon sellest; was hat er ~? mis kasu tal sellest on?; nichts mehr ~! mitte sõnagi enam sellest!; er ist auf und ~ pilti, ta on nagu tina tuhka kadunud

davonkommen (kam davon, davongekommen) vi (s) pääsema; mit dem Leben ~ eluga pääsema; mit heiler Haut ~ pilti, terve nahaga pääsema davontragen (trug davon, davongetragen) vt ära viima davor selle ees; selle eest; enne seda dazü selle juurde; selleks; peale selle,

lisaks sellele däzumal tollal, siis; 'Anno ~ kunagi, vanasti

dazwischen selle vahel; vahetevahel dazwischenkommen (kam dazwischen, dazwischengekommen) vi (s) vahele rääkima; end vahele segama, vahele tulema

DDR f (Deutsche Demokrätische Republik) SDV (Saksa Demokraatlik Vabariik)

Debatte f ~, ~n vaidlus; arutlus, läbirääkimised Debüt [de'by:] n ~s, ~s debüüt dechiffrieren [de.fi ..] vt dešifreerima Deck n ~(e)s, ~e e. ~s tekk, laeva-lagi; auf (dem) ~ tekil; an ~ tekile

Decke f ~, ~n kate; voodivaip, tekk; laudlina; lagi; sich nach der ~ strecken pilti, vastavalt olukorrale elama; unter einer ~ stecken pilti. (kellegagi) ühel nõul tegutsema v. olema, (kellegagi) ühe mütsi all olema

Deckel m ~s, ~ kaas decken vt katma: kaitsma; maksma, tasuma; (den Tisch) ~ lauda katma; sich ~ ühtima

Deckname m ~ns, ~n varjunimi Deckung f ~, ~en kate; sport., sõj. kaitse; sõj. varje, varjumine; in ~ gehen e. ~ nehmen sõj. varjuma D'EFA f (Deutsche Film-Aktienge-sellschaft) saksa filmiühing DEFA defekt defektne Defekt m ~(e)s, ~e defekt Defensive f ~, ~n kaitse (tegevus) Definition / ~, ~en definitsioon, määratlus

Degen m ~s, ~ mõõk dehnbar veniv, venitatav; ein ~er Begriff pilti, veniv mõiste dehnen vt venitama; sich ~ venima;

laiuma; end sirutama Deich in ~(e)s, ~e (kaitse)tamm Deichsel / ~, ~n tiisel dein m (f deine, n dein, pl deine) sinu (oma); das Deine sinu omand; die Deinen pl sinu sugulased, omaksed

deinerseits sinu poolt deinesgleichen sinusugune deinetwegen sinu pärast deinetwillen: um ~ vt. deinetwegen deinige: der (die, das) ~ sinu oma; die Deinigen pl sinu sugulased, omaksed

Deklination f ~, ~en gramm, dekli-

natsioon (käändkond; käänamine) deklinieren vt gramm, käänama Dekollete [..'te:] n ~s, ~s dekoltee dekolletiert dekolteeritud Dekoration f ~, ~en dekoratsioon; aumärk

Dekret n ~(e)s, ~e dekreet Delegation f ~, ~en delegatsioon delegieren vt esindajaks v. saadikuks saatma

Delegierte m, f ~n, ~n delegaat delikät delikaatne; hõrk, isuäratav;

delikaatselt dein vt. der; wie ~ auch sei kuidas

see ka oleks dementieren vt dementeerima (ümber

lükkama, valeks tunnistama) dementsprechend vastavalt sellele demgegenüber seevastu demgem'äß vt. dementsprechend demnach selle järgi, vastavalt sellele;

niisiis, järelikult demn'ächst varsti, pea; siis Demokrat m ~en, ~en demokraat Demokratie f~,., tijen demokraatia demokratisch demokraatlik; demokraatlikult

demolieren vt purustamaDemonstration

Demonstration f ~, ~en demonstratsioon

Demonstrativpronomen n ~s, ~ e.

. . mina gramm, näitav asesõna demonstrieren vt demonstreerima Demut f ~ alandlikkus demütig alandlik; alandlikult demütigen vt alandama; sich ~ alan-duma

Demütigung f ~, ~en alandus, alandamine demzufolge järelikult denkbar mõeldav, kujuteldav denken (dächte, gedächt) vt, vi (an A) mõtlema; arvama; kavatsema; er denkt morgen zu verreisen ta kavatseb homme ära reisida; sich (D) ~ endamisi mõtlema, kujutlema Denker m ~s, ~ mõtleja; filosoof Denkmal n ~(e)s. "er e. ~e mälestussammas Denkschrift f ~, ~en märgukiri denkwürdig mälestusväärne denn sest. sest et; siis; kui; sei es ~! olgu siis nii; mehr ~ je rqhkem kui kunagi dennoch ikkagi, siiski denunzieren vt denuntseerima, peale kaebama

Depesche } ~, ~n depešš (kiirteade,

telegramm) Depot [de'po:] n ~s, ~s depoo Deputierte tn, f ~n, ~n deputaat, rahvasaadik

der m (f die, n das, pl die) see; kes, mis; määrav artikkel — jääb eesti keelde tõlkimata derart nii, niivõrd derartig selline

derb tugev; jäme, mühaklik; kare; jämedalt, mühaklikult Derbheit / ~, ~en tugevus; jämedus,

mühaklikkus; karedus dereinst kunagi, kord dergleichen seesugune, säärane derjenige m (f diejenige, n dasjenige,

pl diejenigen) too, see dermaßen nõnda, niivõrd • derselbe m (f dieselbe, n dasselbe, pl dieselben) seesama; ein und ~ seesama

derzeitig praegune; nüüdne deshalb se(ll)epärast, seetõttu Despotismus tn ~ despotism dessenungeachtet sellele vaatamata,

sellest hoolimata destillieren vt keem. destilleerima

desto seda; je mehr, ~ besser mida

rohkem, seda parem deswegen vt. deshalb

Detail [de'tai] n ~s, ~s detail Detektiv tn ~s, ~e detektiiv Detonation f ~, ~en detonatsiöon, (lõhkeaine) plahvatus, muus. õigest helikõrgusest kõrvalekaldumine deuten vi (auf A) (millelegi) osutama; vt tõlgendama, seletama deutlich selge, arusaadav; eine ~e Spräche reden avameelselt rääkima; selgelt, arusaadavalt deutsch saksa; die ~e Spräche saksa keel; saksa keeles; auf ~ e. zu ~ saksa keeles Deutsch tl ~ (s) saksa keel; er kann ~ ta oskab saksa keelt; im heutigen ~ tänapäeva saksa keeles Deutsche tn, f ~n, ~n sakslane, sakslanna; ti ~n saksa keel; ins ~ übersetzen saksa keelde tõlkima Devise f ~, ~n deviis, juhtlause Dez. = Dezember dets. = detsember Dezember tn ~(s), ~ detsember; 'Anfang (Mitte, 'Ende) ~ detsembri algul (keskel, lõpul) Dezimalbruch m ~(e)s, .. brüche mat.

kümnendmurd DFD tn (Demokrätischer Frauenbund Deutschlands) Saksamaa Demokraatlik Na istel i it DGB m (Deutscher Gewerkschaftsbund) Saksa Ametiühingute Liit dg|. = dergleichen seesugune, säärane d. h. = das heißt s. t. = see tähendab Di. = Dienstag teisipäev d. i. = das ist s. o. = see on diagonal diagonaalne Dialekt m ~(e)s, ~e dialekt, murre Dialektik f ~ filos. dialektika dialektisch filos. dialektiline; ~er Materialismus dialektiline

materialism Dialõg m ~(e)s, ~e dialoog, kahekõne

Diamänt tn ~en, ~en teemant Di'ät f ~, ~en dieet dicht tihe; tihke, kompaktne; ~ an (bei, neben, vor) lähedal, päris juures

dichten vt tihkeks tegema, tihendama -dichten vt, vi luuletama; välja mõtlema

Dichter m ~s, ~ luuletaja, kirjanik Dichtung f ~, ~en luule; luuleteos;

väljamõeldis dick paks, jäme; ~e Milch hapupiim; ~e Luft pilti, hädaoht; pinev mee-Dickdarm

leolu; mit j-m durch ~ und dünn gehen pilti, kellegagi läbi tule ja vee minema, kõike kaasa tegema; er hat ein ~es Fell pilti, tal on paks nahk; sie sind ~e Freunde pilti, nad on südamesõbrad Dickdarm m ~(e)s, .. därme anat. jä-mesool

Dicke f ~ paksus, jämedus dicketun, sich (tat sich dicke, sich

dickegetan) end tähtsaks tegema Dickicht n ~(e)s, ~e tihnik, padrik dickköpfig kangekaelne, põikpäine didäktisch didaktiline, õpetuslik Dieb m ~(e)s, ~e varas diebisch vargalik; hullupööra; er freut

sich ~ ta on hullupööra rõõmus Diebstahl m ~(e)s, ..stähle vargus diejenige(n) vt. derjenige Diele / ~, ~n põrandalaud; eeskoda; lõbustuskoht väikese tantsupõrandaga

dienen vi (D) teenima; olema (millekski); teenindama; damit ist mir nicht gedient see ei sobi mulle, see ei rahulda mind; er dient mir als Beispiel ta on mulle eeskujuks Diener tn ~s, ~ teener Dienerschaft f ~, ~en teenijaskond Dienst m ~es, ~e teenistus; teene; den ~ quittieren teenistusest lahkuma; den ~ antreten tööle asuma; äußer ~ sein tööst vaba olema; j-m einen ~ leisten (erweisen) kellelegi teenet osutama Dienstag tn ~(e)s, ~e teisipäev dienstags teisipäeviti Dienstalter n ~s tööstaaž Dienstausweis tn ~es, ~e töötõend dienstfertig abivalmis; abivalmilt dienstfrei teenistusest vaba diensthabend valvekorras olev dienstlich ameti-, teenistusalane; ametiasjus; ametlikult dienstpflichtig sõjaväekohustuslik; ~es

'Alter kutsealune iga Dienstreise f ~, ~n komandeering Dienstreisebescheinigung f ~, ~en

komandeerimistunnistus diensttuend vt. diensthabend diesbezüglich sellekohane dieser tn (f diese, n dies (es), pl. diese) see

diesmal seekord

diesseits präp (G) ja adv siinpool;

~ des Flüsses siinpool jõge Dietrich tn ~(e)s, ~e muukraud, vale võti

Differenz f ~, ~en diferents, vahe,

erinevus; vastuolu Diktat n ~(e)s, ~e diktaat Diktatur f ~, ~en diktatuur Dill tn ~ (e)s, ~e bot. till Diner [..'ne:] n ~s, ~s dinee Ding tl ~(e)s, ~e ja ~er asi; tüdruk; ein h'übsches ~ kena tüdruk; güter ~e sein heas tujus olema; vor allen ~en kõigepealt i

Dingwort n ~(e)s, .. wörter gramm. nimisõna

Diphthong tn ~(e)s, ~e diftong, kak-

siktäishäälik Diplöm n ~(e)s, ~e diplom Diplomät m ~en, ~en diplomaat Diplomatie † ~, ..tijen diplomaatia diplomatisch diplomaatiline direkt vahetu, otsene; die ~e Rede gramm, otsene kõne; vahetult, otse Direktor tn ~s, Direktoren direktor Dirigent tn ~en, ~en dirigent dirigieren vt dirigeerima Di'rnd(e)lkleid n ~(e)s. ~er tirooli kleit

Diskus m~,., ken e. ~se ketas Diskussion f ~, ~en diskussioon Diskuswerfer m ~s, ~ sport, kettaheitja

Distel f ~, ~n bot. karuohakas Distrikt m ~(e)s, ~e distrikt (ringkond, piirkond) : Disziplin f ~ distsipliin, kord; f

~,

~en distsipliin (teadusharu) divers mitmesugune, igasugune dividieren vt mat. jagama; durch drei

~ kolmega jagama Division f ~, ~en sõj. diviis; mat. jagamine

Divisionszeichen n ~s, ~ mat. jagamismärk Diwan tn ~s. ~e diivan d. J. = dieses e. desselben Jahr(e)s

s. a. = sel aastal dm — Dezimeter dm = detsimeeter DM f (Deutsche Mark) Saksa mark

(rahaühik) d. M. = dieses e. desselben Monats

skp. — selle kuu päeval Do. — Donnerstag neljapäev doch siiski, ometi; (so) sprechen Sie ~! rääkige ometi!; ja ~! jah!, ja muidugi! Docht tn ~(e)s, ~e taht Dock n ~(e)s, ~e e. ~s dokk Dögge f ~, ~n dogi Dohle f ~, ~n hakk (lind) Doktor m ~s. Doktoren doktorDokument

Dokument n ~(e)s, ~e dokument Dokumentärfilm m ~(e)s, ~e dokumentaalfilm Dolch m ~(e)s, ~e pistoda Dolle f ~, ~n tull (aerutugi paadiserval)

Dolmetscher m ~s, ~ tõlk Dom m ~(e)s, ~e rel. toomkirik, peakirik

Dompfaff m ~en, ~en leevike Donner m ~s, ~ müristamine; mürin donnern vi, vitnp müristama; mürise-

ma; es donnert müristab Donnerstag tn ~(e)s, ~e neljapäev Donnerwetter n ~s, ~ äge tüli; zum

~ (noch einmal)! tuhat ja tuline! doppeldeutig kahemõtteline; kahemõtteliselt

Doppelgänger tn ~s, ~ teisik doppeln vt kahekordistama Doppelpunkt tn ~(e)s, ~e koolon,

kaksikpunkt doppelt kahekordne; kahesugune; kahekordselt; kahtepidi doppelzüngig kahekeelne, petlik; kahekeelselt Dorf n ~(e)s, "er küla Dorn tn ~(e)s, ~en okas; j-m ein ~ im 'Auge sein pilti, kellelegi pinnuks silmas olema dornig okkaline

Dornrös|chen n ~s Okasroosike (muinasjutus) d'örren vt kuivatama D örrobst n ~es kuivatatud puuvili Dorsch m ~es, ~e (noor) tursk dort seal; von ~ sealt dörther sealt dörthin sinna dõrtig sealne

Döse / ~, ~n toos, karp; doos, annus d'ösen vi tukkuma Dösis / ~, . . sen doos, annus Dötter m, n ~s, ~ rebu Dotterblume f ~, ~n bot. varsakabi Dr. = Doktor dr. = doktor Dräche m ~n, ~n e. Drächen tn ~s, ~ lendmadu, draakon; paberlohe; riiakas inimene Draht tn ~(e)s, ~e traat; per (durch)

~ telegraafi teel drähten vt telegrafeerima Drähtseil n ~(e)s, ~e tross Drähtzieher tn ~s, ~ traaditõmbaja,

ka pilti. drall pingul (olev), tugev Dräma n ~s, .. men draama

Dramatiker tn ~s, ~ dramaturg, näitekirjanik

dramatisch dramaatiline; dramaatiliselt

Dramaturg tn ~en, ~en teatri kirjanduslik nõuandja dran vt. darän drang vt. dringen

Drang tn ~(e)s, (harva) "e surve; tung

dr'ängeln vi tõuklema, peale suruma dr'ängen vt, vi (peale) suruma; kiirustama, taga kihutama; die Zeit drängt aeg ei luba, on kiire; sich ~ tunglema drasch vt. dreschen drastisch drastiline; drastiliselt drauf vt. darauf Dräufgänger m ~s, ~ uljaspea draus vt. daraus dräußen väljas, õues; võõrsil Drechselbank / ~, .. bänke treipink

(puidu, elevandiluu jaoks) drechseln vt (puitu, elevandiluud) treima

Drechsler tn ~s, ~ (puidu)treial Dreck tn ~(e)s mustus, pori; roe; pisiasi; er k ümmert sich um jeden ~ ta

hoolib igast pisiasjast, ta `muretseb iga pisiasja pärast dreckig räpane, määrdunud; räbal, halb; räbalasti, halvasti;

es geht ihm ~ tema käsi käib räbalasti Drehbank / ~, .. bänke treipink Drehbuch n ~(e)s, .. bücher filmistsenaarium

Drehbühne / ~, ~n teatr. pöördlava drehen vt keerama, keerutama; pöörama; väntama; (metalli) treima; sich ~ pöörlema, keerlema Dreher tn ~s, ~ (metalli)treial Drehtür f ~, ~en pöörduks Drehung f ~, ~en pöörlemine; pööre drei kolm; zu ~en e. ~ Mann hoch kolmekesi

Drei f ~, ~en kolm (number, hinne) Dreieck n ~(e)s, ~e kolmnurk dreieckig kolmnurkne dreierlei kolmesugune; auf ~ Art

(Weise) kolmel viisil dreifach kolmekordne; kolmekordselt dreimal kolm korda Dreimaster tn ~s, ~ kolmemastiline

purjekas; kolmnurkkiibar dreißig kolmkümmend dreißiger: in den ~ Jähren kolmekümnendatel aastateldreist

dreist julge; jultunud; julgelt; jultunult

Dreistigkeit f ~, ~en julgus; jultumus

dreiviertel kolmveerand dreizehn kolmteist

dreschen (drasch e. drosch, gedroschen) vt vilja peksma; peksma, kolkima

Dreschmaschine / ~, ~n viljapeksu-masin

dressieren vt dresseerima Dressur f ~, ~en dressuur Drift f ~, ~en mer. triiv(imine) Drill tn ~(e)s drill drillen vt drillima; (trillpüuriga) puurima; reas (tikku) külvama Drillinge pl kolmikud drin vt. darin

dringen (drang, gedrungen) vi (s) tungima; (Ii) (auf A) visalt nõudma

dringend kiire, pakiline, äärmiselt tähtis; ~e Bitte tungiv palve; kiires korras, tungivalt drinnen sees (pool); von ~ seest (poolt) dritt: zu ~ kolmekesi dritte kolmas; ein Dritter kõrvaline isik Drittel n ~s, ~ kolmandik drõben seal ülal

Drogerie f ~, ..riien rohukauplus drohen vi (D) ähvardama (kedagi); er drohte mir niit dem Finger ta ähvardas mind sõrmega dröhnen vi kõmisema, kõmama Drohung f ~, ~en ähvardus drõllig naljakas, kentsakas; naljakalt,

kentsakalt drosch vt. dreschen Drossel / ~, ~n rästas drosseln vt kägistama; (mootorit) summutama; tõkestama; die 'Einfuhr ~ sissevedu tõkestama dr'üben sealpool, teisel pool; vastas dr'über vt. dar'über Druck m ~(e)s, ~e surve; (pl. ~e) trükkimine, trükk; trükitööde; in ~ geben trükki andma: alte ~e vanad trükised

Dr'ückeberger m ~s, ~ looder, logard;

viili ja, nahahoidja drücken vt trükkima dr'ücken vt suruma, rõhuma, pigistama; die Preise ~ hindu alla lööma; sich ~ end vastu v. ligi suruma; vargsi kaduma; (von D) (kõrvale) hoiduma

Drücker tn ~s, ~ trükki ja, trükitööline

Dr'ücker tn ~s, ~ link; sneprivõti;

päästik, trikkel Druckerei f ~, ~en trükikoda Drücksache / ~, ~n trükitööde (pealkirjana postisaadetisel) drünten seal all

drünter vt. darunter; es geht alles ~ und dr'iiber kõik läheb uperkuuti; kõik on täielikus korratuses Dr'iise f ~, ~n nääre Dtzd. = Dutzend tosin du (kirjades: Du) (G deiner, D dir, A dich) sina, sa; ich bin (stehe) mit ihm auf ~ und ~ ma olen temaga sinasõber ducken vt (pead) alla suruma; sich ~

kummarduma, küüru tõmbuma Düdelsack tn ~(e)s, .. säcke torupill Duft m ~ (e)s, ~e lõhn duften vi lõhnama düftig lõhnav; õhuline, kerge dulden vt lubama, sallima; kannatama, taluma duldsam salliv, tolerantne; kannatlik

dumm rumal, juhm; das wird mir zu ~ see on mind ära tüüdanud; ~es Zeug! lollus!; sich ~ stellen rumalat teesklema, lolli mängima; rumalasti

Dummheit / ~, ~en rumalus; eine ~

begehen rumalust tegema Dummkopf tn ~(e)s, ..köpfe lollpea,

tobu

dumpf sumbunud, umbne; ebaselge,

turne; kopitanud; kume D'üne f ~, ~n diiün, luide d üngen vt väetama D'ünger m ~s, ~ väetis; sõnnik D üngerschuppen tn ~s, ~ väetise-hoidla

dünkel pime; tume; ebaselge; kahtlane; j-n ('über etw.) im ~n lassen kedagi (millegi suhtes) teadmatusse jätma

Dünkel n ~s pimedus D'ünkel tn ~s iseteadvus; upsakus Dunkelheit f ~, ~en pimedus; tumedus; ebaselgus dunkeln vitnp hämarduma, pimedaks minema; es dunkelt hämardub, läheb pimedaks

d ünken (d'ünkte, ged'ünkt, ka deuchte, gedeucht) vt, ui näima; mich (mir) dünkt (deucht) mulle näib; sich ~ ennast pidama (kellekski); ich d'ün-dünn

ke mich gl'ücklich ma pean end õnnelikuks

dünn õhuke, peenike; hõre; lahja; ~es Bier lahja õlu; õhukeselt; hõredalt; ~ bev'ölkert hõredalt asustatud D ünndarm tn ~(e)s, . . därme anat. peensool

D'ünne f ~, D'ünnheit / ~ õhedus,

peenus; hõredus; lahjus Dunst tn ~es, ~e (udu-, suitsu)vine; aur; ving; j-m bläuen ~ võrmachen pilti, kellelegi puru silma puistama d'ünsten vt hautama, aurutama dünstig udune, sombune; vingune duräbel püsiv, kestev durch präp (A) läbi; abil, varal; adv. ~ und ~ läbinisti, läbi ja läbi, täiesti; die ganze Nacht ~ kogu öö durchaus täiesti, tingimata; ~ nicht

mitte sugugi durchblättern vt läbi lehitsema durchblicken vi läbi vaatama; ~ lassen vihjama, läbi paista laskma durchblicken vt läbi nägema durchbohren vt läbistama, läbi puurima dürchbrennen (brannte durch, durchgebrannt) vi (s) läbi põlema; plehku pistma; er ist seinen 'Eltern durchgebrannt ta on oma vanemate juurest plehku pistnud Dürchbruch m ~(e)s, .. brüche läbimurre (ka sõj.)-, tekkimine; läbimurd

durchdenken (durchdächte, durchdächt) vt (kaalutledes) läbi mõtlema; ein gut durchdächter Plan hästi läbimõeldud plaan dürchdrängen, sich läbi pugema v. läbi trügima

durchdringen (durchdräng, durchdrungen) vt läbistama, läbi tungima durchdringend läbitungiv, terav; läbilõikav, kriiskav durcheilen vt läbi ruttama, kiiresti läbi sõitma; er hat dieses Land durcheilt ta on selle maa-ala kiiresti läbinud durcheinander läbisegi, segamini durchfahren (fuhr durch, durchgefahren) vi (s) läbi sõitma Durchfahrt f ~, ~en läbisõit; läbisõi-dukoht; auf der ~ läbisõidul; ~ verböten! läbisõit keelatud! Durchfall m ~(e)s, ..fälle med. kõhulahtisus; läbikukkumine, nurjumine durchfallen (fiel durch, durchgefallen)

vi (s) läbi kukkuma, nurjuma durchforschen vt läbi uurima; uurides läbi otsima

49 Durchschnitt

durchführen vt läbi viima v. juhtima;

teostama; läbi vedama Durchgang tn ~(e)s, . . gänge läbikäik. läbipääs; vahetus; transiit Dürchgangszug tn ~(e)s, . . züge kiirrong

durchgehen (ging durch, durchgegangen) vi (s) läbi minema; läbi vaatama, kontrollima; ära jooksma; lõhkuma (hakkama) (hobuse kohta) dürchgehends eranditult, täiesti durchgreifend mõjuv, põhjalik durchhalten (hielt durch, durchgehalten) vi (lõpuni) vastu pidama durchkneten vt läbi sõtkuma durchkommen (kam durch, durchgekommen) vi (s) läbima; läbi pääsema; läbi saama, hakkama saama durchkreuzen vt segama, nurja ajama

Durchlaß m . . lasses, .. lässe (kitsas)

läbikäik; sõel durchlassen (ließ durch, durchgelassen) vt läbi laskma Durchlaucht f ~, ~en hiilgus, vürst-

lik kõrgus (kõnetlusena) durchlaufen (durchlief, durchlaufen) vt läbi jooksma; kiiresti läbi vaatama durchlesen (las durch, durchgelesen)

vt läbi lugema durchlõchen vt augustama (näit. piletit)

durchmachen vt läbi elama; läbi tegema

Durchmesser tn ~s, ~ mat. läbimõõt, diameeter

durchmustern e. durchmustern vt (hoolikalt) läbi v. üle vaatama durchn'ässen vt läbimärjaks tegema durchnehmen (nahm durch, durchgenommen) vt läbi võtma, käsitlema durchschauen vt läbi nägema; ära arvama, taipama Durchschlag m ~(e)s, .. schläge (kirjutusmasinal kirjutatud) ärakiri; kurnsõel

durchschlagen (schlug durch, durchgeschlagen) vt läbi sõela laskma, läbi kurnama; vi (5) läbi tungima (näit. vedeliku kohta); sich ~ e,n-dale teed murdma durchschlagen (durchschlug, durchschlagen) vt läbi lööma durchschlagend otsustav, mõjuv durchschneiden (schnitt durch, durchgeschnitten) vt läbi lõikama Durchschnitt m ~(e)s, ~e läbilõige; keskpärasus; keskmine; im ~ keskmiselt

durchschnittlich keskmine, keskpärane;

keskmiselt durchsehen (sah durch, durchgesehen) vt läbi vaatama, kontrollima; vi läbi nägema durchsetzen vt (midagi) läbi viima, teostama; seinen Willen ~ oma tahtmist läbi viima; sich ~ tunnustust v. edu saavutama durchsetzt läbisegi, läbi põimunud Durchsicht / ~, ~en läbi- v. ülevaatus, kontrollimine durchsichtig läbipaistev durchst'öbern vt läbi tuhnima, sorima durchstreichen (strich durch, durchgestrichen) vt läbi kriipsutama; Nichtzutreffendes ist durchzustreichen mittevajalik läbi kriipsutada durchstreichen (durchstrich, durchstrichen) vt läbi hulkuma; er hat das ganze Land durchstrichen ta hulkus kogu maa läbi durchstreifen vt vt. durchstreichen durchsuchen e. durchsuchen vt läbi otsima

Durchsuchung f ~, ~en läbiotsimine durchtrieben kaval, riukaline durchweg [. /vek e. 'durQ . .] kõik, eranditult

durchweichen vt pehmeks tegema; läbi leotama

Durchzug tn ~(e)s, .. züge läbimine;

läbilend; tõmbetuul d'ürfen (dürfte, gedürft) vi tohtima; das d'ürfte so sein see on arvatavasti

nii; wenn ich bitten darf olge lahke!, palun! dürfte vt. d'ürfen

d'ürftig puudulik, vilets, kehv; puudulikult, viletsasti dürr kuiv; kehv, vilets (pinnase kohta); kuivetu, kõhn; mit ~en Worten kuivalt, ilustamata, avameelselt D'ürre f ~, ~n põud; kuivus; kõhnus Durst tn ~es janu; ich häbe ~ mul on janu; den ~ l'öschen (stillen) janu kustutama d'ürsten, dürsten vi janunema; mich d'ürstet mul on janu, ma janunen dürstig janune; ~ sein janunema Dusche f ~, ~n dušš Düsel tn ~s peapööritus; unisus; uim (-a); er hat ~ pilti, tal on õnne, tal veab

düselig unine; uimane D'üsenantrieb tn ~(e)s, ~e reaktiiv-mootor

D'üsenflugzeug n ~(e)s, ~e reaktiivlennuk

D'tisenjäger tn ~s, ~ sõj. reaktiiv`

hävitaja d'üster pime; sünge Dutzend n ~s, ~e tosin Dutzendmensch m ~en, ~en tavaline

e. keskpärane inimene düzen vt (kedagi) sinatama; sich ~

(kellegagi) sinasõber olema D-Zug tn ~(e)s, D-Züge (Dürch-gangszug) kiirrong

E

'Ebbe f ~, ~n mõõn ebd. = ebenda seals. = sealsamas eben lame, ühtlane, tasane; zu ~er •'Erde esimesel korrusel; just, nimelt; praegu

'Ebenbild n ~(e)s, ~er (kellegagi) täiesti sarnane olend; er ist das ~ seines Vaters ta on täiesti sarnane oma isaga ebenbürtig päritolult üheväärne; samaväärne; tasavägine ebenda sealsamas 'Ebene f ~, ~n tasandik; tasapind ebenfalls samuti

'Ebenholz n ~'es, . . hölzer eebenipuu ebenso samuti; niisama, samal määral 'Eber m ~s, ~ kult 'Eberesche f ~, ~n pihlakas ebnen vt tasandama

'Echo n ~s, ~s (vastu)kaja; pilti. järelkaja

echt ehtne, võltsimatu; tõeline, õige 'Ecke / ~, ~n nurk; an der ~ nurgal; an ällen ~n und Enden igal pool

eckig nurgeline; tahumatu, kohmakas

(inimese kohta) 'Eckzahn m ~(e)s, .. zähne silma-

hammas; kihv edel õilis, üllas; vääris-, kallihinnaline;

õilsalt, üllalt 'Edelgas n ~es, ~e keem. inertgaas,

värisgaas 'Edelmann m ~(e)s, .. leute aadlik 'Edelmut m ~ (e)s, õilsus, suuremeelsus 'Efeu tn ~s eefeu, luuderohi egäl võrdne, ühesugune; ükskõik; das durchschnittlich

durchschnittlich keskmine, keskpärane;

keskmiselt durchsehen (sah durch, durchgesehen) vt läbi vaatama, kontrollima; vi läbi nägema durchsetzen vt (midagi) läbi viima, teostama; seinen Willen ~ oma tahtmist läbi viima; sich ~ tunnustust v. edu saavutama durchsetzt läbisegi, läbi põimunud Durchsicht / ~, ~en läbi- v. ülevaatus, kontrollimine durchsichtig läbipaistev durchst'öbern vt läbi tuhnima, sorima durchstreichen (strich durch, durchgestrichen) vt läbi kriipsutama; Nichtzutreffendes ist durchzustreichen mittevajalik läbi kriipsutada durchstreichen (durchstrich, durchstrichen) vt läbi hulkuma; er hat das ganze Land durchstrichen ta hulkus kogu maa läbi durchstreifen vt vt. durchstreichen durchsuchen e. durchsuchen vt läbi otsima

Durchsuchung f ~, ~en läbiotsimine durchtrieben kaval, riukaline durchweg [. /vek e. 'durQ . .] kõik, eranditult

durchweichen vt pehmeks tegema; läbi leotama

Durchzug tn ~(e)s, .. züge läbimine;

läbilend; tõmbetuul d'ürfen (dürfte, gedürft) vi tohtima; das d'ürfte so sein see on arvatavasti

nii; wenn ich bitten darf olge lahke!, palun! dürfte vt. d'ürfen

d'ürftig puudulik, vilets, kehv; puudulikult, viletsasti dürr kuiv; kehv, vilets (pinnase kohta); kuivetu, kõhn; mit ~en Worten kuivalt, ilustamata, avameelselt D'ürre f ~, ~n põud; kuivus; kõhnus Durst tn ~es janu; ich häbe ~ mul on janu; den ~ l'öschen (stillen) janu kustutama d'ürsten, dürsten vi janunema; mich d'ürstet mul on janu, ma janunen dürstig janune; ~ sein janunema Dusche f ~, ~n dušš Düsel tn ~s peapööritus; unisus; uim (-a); er hat ~ pilti, tal on õnne, tal veab

düselig unine; uimane D'üsenantrieb tn ~(e)s, ~e reaktiiv-mootor

D'üsenflugzeug n ~(e)s, ~e reaktiivlennuk

D'tisenjäger tn ~s, ~ sõj. reaktiiv`

hävitaja d'üster pime; sünge Dutzend n ~s, ~e tosin Dutzendmensch m ~en, ~en tavaline

e. keskpärane inimene düzen vt (kedagi) sinatama; sich ~

(kellegagi) sinasõber olema D-Zug tn ~(e)s, D-Züge (Dürch-gangszug) kiirrong

E

'Ebbe f ~, ~n mõõn ebd. = ebenda seals. = sealsamas eben lame, ühtlane, tasane; zu ~er •'Erde esimesel korrusel; just, nimelt; praegu

'Ebenbild n ~(e)s, ~er (kellegagi) täiesti sarnane olend; er ist das ~ seines Vaters ta on täiesti sarnane oma isaga ebenbürtig päritolult üheväärne; samaväärne; tasavägine ebenda sealsamas 'Ebene f ~, ~n tasandik; tasapind ebenfalls samuti

'Ebenholz n ~'es, . . hölzer eebenipuu ebenso samuti; niisama, samal määral 'Eber m ~s, ~ kult 'Eberesche f ~, ~n pihlakas ebnen vt tasandama

'Echo n ~s, ~s (vastu)kaja; pilti. järelkaja

echt ehtne, võltsimatu; tõeline, õige 'Ecke / ~, ~n nurk; an der ~ nurgal; an ällen ~n und Enden igal pool

eckig nurgeline; tahumatu, kohmakas

(inimese kohta) 'Eckzahn m ~(e)s, .. zähne silma-

hammas; kihv edel õilis, üllas; vääris-, kallihinnaline;

õilsalt, üllalt 'Edelgas n ~es, ~e keem. inertgaas,

väärisgaas 'Edelmann m ~(e)s, .. leute aadlik 'Edelmut m ~ (e)s, õilsus, suuremeelsus 'Efeu tn ~s eefeu, luuderohi egäl võrdne, ühesugune; ükskõik; das'Egge

ein

ist mir ganz ~ see on minule täiesti ükskõik 'Egge f ~, ~n äke 'eggen vt äestama ehe enne kui

'Ehe f ~, ~n abielu; eine ~ schließen (eingehen) abielluma; eine ~ trennen (auflösen) abielu lahutama ehedem varemalt, vanasti 'Eheleute pl abielupaar ehemalig endine, kunagine ehemals vanasti, kunagi eher varem; pigemini ehern vask-; pronks-; pilti, kõva, karm;

mit ~er Stirn vankumatult, visalt ehestens kõige varem 'Ehre f ~, ~n au; austus; auf ~! ausõna!; wieder zu ~n bringen (kellegi) au jalule seadma, rehabiliteerima ehren vt austama 'Ehrenabzeichen n ~s, ~ aumärk 'Ehrenfriedhof m ~(e)s, . . höfe ven-

naskalmistu 'Ehrenrunde f ~, ~n sport, auring 'Ehrentafel f ~, ~n autahvel ehrerbietig (gegen A) aupaklik; aupaklikult 'Ehrfurcht f ~ aukartus 'Ehrgeiz tn ~es auahnus ehrgeizig auahne ehrlich aus; ausalt 'Ehrlichkeit f ~ ausus ehrwürdig auväärne, austamisväärne Ei n ~(e)s, ~er muna; wie aus dem ~ gesch'ält (gepellt) pilti nagu nõelasilmast tulnud; ~er legen munema 'Eibe f ~, ~n jugapuu 'Eiche f ~, ~n tamm (-e) 'Eichel f ~, ~n tammetõru; risti

(kaardimängus) Richen tammepuust 2eichen vt (mõõte) kontrollima; auf etw. geeicht sein mingi asja peale meister olema 'Eichhorn n ~(e)s, .. hörner, Eichhörnchen n ~s, ~ orav 'Eichkätzchen n ~s, ~, 'Eichkatze) ~n vt. 'Eichhorn, 'Eichhörnchen Eid m ~(e)s, ~e vanne; einen ~

ablegen (leisten) vannet andma 'Eidechse f ~, ~n sisalik 'Eidgenosse tn ~n, ~n (vandega seotud) liitlane; Šveitsi kodanik 'Eierkuchen tn ~s, ~ munakook, omlett 'Eifer m ~s ind, agarus; im ~ des Gefechts lahingu- (v. vaidlus)hoos 'Eifersucht f ~ armukadedus

eifersüchtig (auf A) armukade; armukadedalt eiförmig munakujuline, ovaalne eifrig innukas, agar; äge, tuline;

innukalt, agaralt 'Eigelb n ~(e)s, ~e rebu eigen oma; omane; omapärane; sich zu ~ mächen omastama; omandama 'Eigenart f ~, ~en omapära, iseärasus

eigenartig omapärane, iseäralik; omapäraselt, iseäralikult eigenhändig omakäeline; oma käega 'Eigenheim n ~(e)s, ~e individuaal-elamu

'Eigenheit f ~, ~en iseärasus 'Eigenliebe f ~ enesearmastus eigenmächtig omavoliline; omavoliliselt; ~ handeln omavolitsemä 'Eigenname tn ~ns, ~n pärisnimi 'Eigennutz tn ~es omakasu,' kasuiha eigennützig omakasupüüdlik; omakasupüüdlikult eigens eriti, nimelt just 'Eigenschaft f ~, ~en omadus 'Eigenschaftswort n ~(e)s, .. wörter

gramm, omadussõna 'Eigensinn tn ~(e)s kangekaelsus, jonn eigensüchtig isekas, egoistlik; egoistlikult

eigentlich tõeline, päris; im ~en Si nn(e) otseses mõttes; õigupoolest 'Eigentum n ~(e)s, .. tümer omand eigentümlich oma; iseloomulik; omapärane; iseloomulikult; omapäraselt eignen, sich (zu D, für A) (kellekski,

millekski) sobima, kohane olema 'Eiland n ~(e)s, ~e (väike) saar, laid 'Eilbote tn ~n, ~n kuller, kiirkäsk-ja'g

'Eile f ~ rutt; in aller ~ suure kiiruga

eilen ui (s) ruttama, tõttama; eile mit Weile! tasa ja targu!; zu Hilfe ~ appi ruttama eilends kiirustades, kiiruga eilfertig rutakas, ennatlik; rutakalt,

ennatlikult eilig kiire, pakiline; ich häbe es ~ mul

on kiire 'Eimer tn ~s, ~ ämber ein tn (f eine, n ein) üks; ~ für allemal lõplikult; umbmäärane artikkel — i`ääb eesti keelde tõlkimata; einer m (f eine, n ein(e)s) üks; keegi: ~er meiner Freunde iiks v. keegi minu sõpradest: das tut ~em wohl see mõjub hästi, see on meeldiv

4'ein-

ein- tegusõna lahutatav eesliide, mis osutab liikumisele sissepoole, sissetungimisele: eindringen einander teineteist, üksteist einarbeiten, sich end sisse töötama,

tööga harjuma einarmig ühekäeline einäschern vt tuhaks põletama einatmen vt sisse hingama einäugig ühesilmne

'Einband m ~(e)s, ..bände köide

(raamatul) einbändig üheköiteline einbegriffen kaasa arvatud einbeinig ühejalgne einberufen (berief ein, einberufen) vt kokku kutsuma; sõjaväeteenistusse kutsuma; eine Versämmlung ~ koosolekut kokku kutsuma einbiegen (bog ein, eingebogen) vt (sissepoole) painutama, koolutama; vi (s) (kuhugi) sisse pöörduma einbilden, sich (D) ekslikult kujutlema; enesest palju arvama; bilde dir nur nichts ein! ära arva enesest nii palju!

.'Einbildung f ~, ~en kujutlus 'Einbildungsvermögen n ~s, ~ kujutlusvõime, fantaasia einbinden (band ein. eingebunden) vt (kuhugi sisse) pakkima; (raamatut) köitma

einbrechen (brach ein, eingebrochen) vi (s) sisse murdma; sisse tungima; murduma, kokku varisema; algama, kätte jõudma; vt läbi raiuma 'Einbrecher tn ~s, ~ murdvaras einbrennen (brannte ein, eingebrannt) vi (s) päevituma; vt sisse põletama einbringen (brächte ein, eingebracht) vt sisse tooma v. toimetama; tulu tooma; tasa tegema; die 'Ernte ~ saaki koristama 'Einbruch m ~(e)s, .. brüche sissemurdmine; sissetungimine; kokkuvarisemine; mit ~ der Dunkelheit pimeduse saabudes einbüßen vt kaotama, ilma jääma eindämmen vt tammiga tõkestama; piirama; eine Epidemie ~ epideemiat lokaliseei ima eindeutig ühemõtteline, selge; ühemõtteliselt, selgelt eindringen (drang ein, eingedrungen) vi (s) sisse tungima; süvenema; (auf A) (kellelegi) peale käima, (kedagi) keelitama 'Eindringling m ~s, ~e sissetungija

'Eindruck tn ~(e)s, ..drücke mulje, mõju; ~ mächen muljet v. mõju avaldama

eindrücken vt sisse vajutama e. muljuma

eindrucksvoll ilmekas; mõjuv, imposantne eine vt. ein

einengen vt kitsendama, ahendama; piirama

'Einer tn ~s, ~ mat. üheline einerlei ükskõik; ühesugune; das ist

mir ~ see on mulle ükskõik einerseits ühelt poolt einfach lihtne, liht-; lihtsalt einfädeln vt (niiti nõela) taha ajama 'Einfahrt f ~, ~en sissesõit; sissesõi-dukoht

'Einfall tn ~(e)s, ..fälle sissetung; sisselangemine; mõttesähvatus, idee; ich kam auf den ~, ... mul tuli mõte, ...

einfallen (fiel ein, eingefallen) vi (s) sisse langema, kokku varisema; sisse tungima (vaenlase kohta); lohku vajuma; (D) meenuma; fällt mir nicht ein! ma ei mõtlegi! 'Einfalt / ~ lihtsameelsus, naiivsus:

piiratud mõistus einfältig lihtsameelne, naiivne; kohtlane; lihtsameelselt, naiivselt einfarbig ühevärviline einfassen vt (vääriskivi metalliga)

ääristama; tarastama einfetten vt rasvatama einfinden, sich (fand sich ein, sich

eingefunden) (kohale) ilmuma einflößen vt (arstimit) suhu valama;

sisendama 'Einfluß tn .. flusses, .. flüsse mõju;

~ äusiiben mõju avaldama einflußreich mõjukas einförmig üksluine, igav 'Einfried(ig)ung f ~, ~en (ümbritsev) müür v. tara; tarastus einfügen vt s sse v. vahele liitma 'Einfuhr f ~, ~en sissevedu, import einführen vt sisse viima; sisse vedama, importima; sisse juhatama; esitlema, tutvustama 'Eingabe f ~, ~n (kirjalik) avaldus 'Eingang tn ~(e)s, ..gänge sissekäik; sissejuhatus, algus; laekumine; ei. sisend

eingeben (gab ein, eingegeben) vt (näit. arstimit) (sisse) andma; sisendamaeingebildet

einlassen

eingebildet kujutletud; enesest palju arvav

eingeboren sünnipärane; pärismaine; 'Eingebor(e)ne rn, f ~n, ~n pärismaalane

eingefallen sissevajunud, aukus (silmad, põsed) eingefleischt (sisse)juurdunud, paadunud

eingehen (ging ein, eingegangen) vi (s) sisse tulema (kirjade kohta), laekuma (raha kohta); (auf A) nõustuma (millegagi); hukkuma (taimede, loomade kohta); kokku tõmbuma (näit. riide kohta) eingehend üksikasjaline, põhjalik; laekuv; ~er Betrag laekuv summa; üksikasjaliselt, põhjalikult 'Eingemachte n ~n hoidis eingenommen: von sich ~ sein enesest palju arvama; ~ sein gegen (A) eelarvamusega olema (kellegi, millegi suhies); ~ sein für (A) (kellestki) väga heas arvamuses olema eingerechnet e. niit ~ kaasa arvatud eingeschneit lumme maetud e. tuisanud

eingeschrieben tähitud (postisaadetise

kohta) eingesessen paikne

eingestehen (gestand ein, eingestanden) vt tunnistama, möönma 'Eingeweide n ~s, ~ siseelundid, sisikond

eingewöhnen, sich harjuma, kodunema eingewurzelt sügavale juurdunud eingezogen üksildane; tagasihoidlik;

üksildaselt; tagasihoidlikult eingießen (goß ein, eingegossen) vt

sisse valama eingleisig üherööpmeline 'Eingriff m ~(e)s, ~e vahelesegamine; med. operatsioon 'Einhalt: ~ gebieten (tun) takistama,

peatama, lõpetama einhalten (hielt ein, eingehalten) vt (tähtajast, tingimusest) kinni pidama; vi lakkama; mit der 'Arbeit ~ tööd katkestama einhändigen vt kätte andma einhängen vt (uksi, aknaid) hingedele tõstma; (varna) riputama; sich ~ (bei D) (kellegi) käe alt kinni võtma

einheimisch kodumaine; kohalik; 'Einheimische m, f ~n, ~n kohalik elanik •

'Einheit f ~, ~en ühtsus; üksmeel;

ühik; sõj. allüksus einheitlich ühtne; üksmeelne; ühtlane,.

ühetaoline 'Einheitsfront f ~ ühtsusrinne einheizen vt küdema panema; soojaks-kütma; einem ~ pilti, kellelegi säru tegema

einhellig üksmeelne; üksmeelselt einhergehen (ging einher, einhergegangen) vi (s) (edasi-tagasi) käima,, (pidulikult) sammuma einholen vt (kellelegi) järele jõudma, tasa tegema; sisseoste tegema; nõutama, hankima 'Einhol(e)tasche f ~, '~n vt. 'Einkaufstasche einig üksmeelne, nõusolev; ~ sein ühel nõul olema; ~ werden ('über etw.) kokku leppima (millegi suhtes)1 einige pl mõned einigen, sich kokku leppima einigermaßen mõningal määral einjagen vt sisendama; j-m Schrecken

~ kelle'legi hirmu peale ajama einjährig (ühe) aastane 'Einkauf m ~(e)s, ..käufe sisseost;

'Einkäufe mächen sisseoste tegema 'Einkaufstasche f ~, ~n kandekott einkehren vi (s) (bei, in D) sisse astuma, külastama; peatuma (kellegi pool)

einkerkern vt vanglasse paigutama einklammern vt sulgudesse panema 'Einklang m ~(e)s, ..klänge kooskõla; in ~ bringen kooskõlastama; in ~ stehen kooskõlas olema einkleiden vt rõivastama; mundrisse panema; einen Gedänken in Wörte ~ mõtet sõnastama einkochen vt sisse keetma; vi (s) vähemaks keema 'Einkommen n ~s, ~ tulu, sissetulek 'Einkommenssteuer f ~, ~n tulumaks

'Einkünfte pl tulud, sissetulekud einladen (lud ein, eingeladen) vt kutsuma; j-n zu sich ~ kedagi enda poole külla kutsuma 'Einladung f ~, ~en kutse 'Einlage f ~, ~n lisa(nd); hoius;

panus; vaheriie; med. tampoon einlassen (ließ ein, eingelassen) vt sisse laskma; sich ~ (auf A, in A) (millegagi) tegemist tegema; sich ~ (mit j-m) (kellegagi) suhteid looma; sich in ein Gespr'äch mit j-m ~ kellegagi vestlusse astumaeinlaufen

'Einschreibebrief

einlaufen (lief ein, eingelaufen) vi (s) saabuma; sisse sõitma (sadamasse, jaama); vanuma, kokku tõmbuma einleben, sich (in A) harjuma, kodunema

einleiten vt alustama; vi (in A) sisse juhatama

'Einleitung / ~, ~en sissejuhatus einlenken vi (teelt) kõrvale pöörduma;

järeleandlikuks muutuma einleuchten vi ilmne v. selge olema;

es leuchtet mir ein mulle on selge einmachen vt kok. hoidistama, sisse tegema

'Einmachglas tl ~es, . . gläser (klaas-)

purk (hoidiste jaoks) einmal üks kord; (üks)kord, kunagi; auf ~ äkki, korraga; nicht ~ isegi mitte

Einmaleins n ~, ~ ükskordüks einmalig ühekordne, ainukordne einmischen vt hulka segama; sich ~

(in A) end vahele segama einmumme(l)n vt üleni riideisse mässima

einmütig üksmeelne; üksmeelselt 'Einmütigkeit f ~ üksmeel 'Einnahme f ~, ~n tulu; sõj. vallutamine, hõivamine einnebeln vt sõj. suitsukattega varjama einnehmen (nahm ein, eingenommen) vt (tulu) saama; (ametikohal) olema; hõivama, vallutama; sisse võtma; (für A) (kedagi) veetlema, võluma: er nimmt durch sein freundliches Wesen für sich ein ta võlub oma sõbralikkusega; einen Platz ~ kohale asuma, istuma einnehmend veetlev, meeldiv (näit. käitumine)

'Einöde f ~, ~n kõnnumaa; kolgas einpacken vt sisse pakkima einpferchen vt (loomi) tarandikku ajama; (inimesi kitsasse ruumi) kokku kiiluma

einprägen vt (kellelegi midagi) mällu suruma; sich ~ mällu sööbima, meelde jääma; sich (D) etw. ~ (endale) midagi meelde jätma einquartieren vt majutama einräumen vt kohale paigutama, korrastama; möönma; lubama, võimaldama

'Einrede f ~, ~n vastuväide einreden vt sisendama; vi (auf A) (tungivalt) veenma; das lasse ich mir nicht ~ pilti, ma ei lase endale auku pähe rääkida

einreichen vt esitama, sisse andma

(näit. avaldust) einrichten vt korraldama, seadma, organiseerima; sisustama; sich ~ end sisse seadma, oma majapidamist korraldama; sich auf etw. ~ millekski valmistuma 'Einrichtung f ~, ~en korraldamine;

institutsioon; sisustus; seadeldis einrücken vi (s) sõj. sisse marssima; sõjaväeteenistusse astuma; 'vt sisse paigutama, mahutama (näit. mingisse nimekirja); eine 'Anzeige in eine Zeitung ~ kuulutust ajalehte panema

eins üks; es ist ~ e. die Uhr ist ~ kell on üks; halb ~ pool üks; ~ zu null 1 : 0; inir ist alles ~ mulle on kõik ükspuha; es läuft auf ~ hinäus see on üks ja seesama Eins f ~, ~en üks (number, hinne) einsam üksildane; üksildaselt 'Einsamkeit f ~ üksildus 'Einsatz m ~es, . . sätze vaheleaseta-tav osa (ka vahepits): panus; tegevusse rakendamine; mit ~ des Lebens elu kaalule pannes: unter (mit) ~ aller Kr'äfte jõudu säästmata einsatzbereit tegevusvalmis einschalten vt vahele lisama; sisse lülitama

einschenken vt sisse valama einschiffen vt laevale laadima; sich ~

laevale minema einschlafen (schlief ein, eingeschlafen) vi (s) uinuma; ära surema (jäsemete kohta) einschlagen (schlug ein, eingeschlagen) vt sisse lööma; katki lööma: (paberisse) mähkima; (raamatule) kattepaberit ümber panema; valima (näit. suunda, teed); käed (kellegagi) kokku lööma (kokkuleppe märgiks); vi sisse lööma, tabama; der Blitz hat eingeschlagen välk lõi sisse

einschlägig vastav

'Einschlagpapier n ~s, ~e pakkimis-paber

einschließlich kaasa arvatud einschneidend põhjalik, radikaalne 'Einschnitt tn ~(e)s, ~e sisselõige.

täke; süvend einschränken vt kitsendama, kärpima;

sich ~ oma väljaminekuid kärpima 'Einschränkung f ~, ~en kitsendus 'Einschreibebrief tn ~(e)s, ~e täht-kiri, tähitud kirieinschreiben 55 einverleiben

einschreiben (schrieb ein, eingeschrieben) vt sisse kirjutama, registreerima; tähtima einschreiten (schritt ein, eingeschritten) vi (s) end vahele segama; (gegen A) (kellegi v. millegi vastu) välja astuma einschrumpfen vi (s) kokku tõmbuma;

kortsuma einschüchtern vt ära hirmutama einsehen (sah ein, eingesehen) vt aru saama; (ära) tundma; läbi vaatama, tutvuma

einseitig ühekülgne; ühepoolne; ühekülgselt

einsetzen vt sisse panema; istutama; hoidistama; määrama; panustama; rakendama; sein Leben ~ oma eluga riskima; vi algama; die Musik setzte ein algas muusika; sich ~ (für A) (kellegi v. millegi eest) välja astuma 'Einsicht f ~ arusaamine, taip; läbivaatamine, tutvumine; zur ~ kommen arusaamisele jõudma; ~ nehmen (midagi) läbi vaatama, (millegagi) tutvuma einsichtig, einsichtsvoll arusaaja, arukas

'Einsiedler m ~s, ~ erak einsilbig ühesilbiline; sõnaaher; sõna-

ahtralt einsitzig üheistmeline einspannen vt ette rakendama einsperren vt (kuhugi) sulgema; vanglasse paigutama; puuri pistma einspringen (sprang ein, eingesprungen) vi (s) sisse hüppama; vanuma, kokku tõmbuma (riide kohta); (für j-n) asendama 'Einspritzung f ~, ~en med. süstimine 'Einspruch m ~(e)s, . . sprüche vastuväide, protest; ~ erheben protesteerima

einspurig üherööpmeline einst kord, kunagi, vanasti; (üks)kord, kunagi (tulevikus); ~ und jetzt enne ja nüüd

einstehen (stand ein, eingestanden) vi (s, h) (für A) (millegi v. kellegi eest) vastutama einsteigen (stieg ein, eingestiegen) vi (s) (laevale) astuma; (rongile, vagunisse, trammi, bussi) minema, sisenema; ~! kohtadele asuda!,

ärasõit!

einstellen vt sisse panema; tehn. reguleerima; (teenistusse) võtma; lõpe-

tama; katkestama; sich ~ ilmuma; sich auf etw. ~ end millegi järgi seadma, meelestuma 'Einstellung / ~, ~en sissepanek; tehn. reguleerimine; (teenistusse) võtmine: lõpetamine; katkestamine; suhtumine, seisukoht; er hat keine ~ zu dieser Frage tal pole selles küsimuses mingit seisukohta einstig endine; kunagine; tulevane einstimmen vi nõustuma; (lauluga) ühinema

einstimmig üksmeelne; ühehäälne; üksmeelselt einstöckig ühekorruseline einstudieren vt selgeks õppima 'Einsturz tn ~es, .. stürze kokkuvarisemine, sisselangemine einstürzen vi (s) kokku varisema, sisse

langema einstweilen vahepeal; esialgu einstweilig esialgne, ajutine; esialgu, ajutiselt

eintägig (ühe) päevane; ööpäevane eintauchen vt sisse kastma eintauschen vt (gegen A) (millegi vastu) vahetama einteilen vt liigitama; jaotama eintönig ühetooniline, üksluine; ühetooniliselt, üksluiselt 'Eintracht f ~ üksmeel einträchtig üksmeelne; üksmeelselt eintragen (trug ein, eingetragen) vt sisse ka`ndma, registreerima; tulu tooma einträglich tulutoov eintreffen (traf ein, eingetroffen) vi

(.s) saabuma; täituma eintreiben (trieb ein, eingetrieben) vt sisse ajama; sisse lööma; sisse nõudma

eintreten (trat ein, eingetreten) vi (s) sisenema; (liikmeks v. ametisse) astuma; saabuma; juhtuma; (für A) (kellegi v. millegi eest) välja astuma; es kann der Fall ~, daß ... võib juhtuda, et... 'Eintritt tn ~(e)s, ~e sisseminek; (liikmeks v. ametisse) astumine; saabumine, algus; bei ~ der Dunkelheit pimeduse saabudes 'Eintrittskarte f ~, ~n pääse, pilet eintunken vt sisse kastma einüben vt selgeks õppima; (kedagi)

välja õpetama einverleiben vt (D) liitma (millegi külge); annekteerimaeinverstanden

einverstanden nõus (millegagi); ~ sein

nõus olema 'Einverständnis n ~ses, ~se nõustumine; im ~ (mit D) kokkuleppel (kellegagi) 'Einwand tn ~(e)s, ..wände vastuväide

'Einwanderer tn ~s, ~ sisserändaja einwandern vi (s) sisse rändama einwandfrei laitmatu; laitmatult 'Einwandrer tn ~s, ~ vt. 'Einwanderer

einwärts sissepoole

einweichen vt (pehmeks) leotama, likku panema einweihen vt pidulikult avama (näit. ausammast); pühendama (millessegi)

einwenden (wandte ein, eingewandt e. wendete ein, eingewendet) vt vastu väitma, vastu vaidlema einwickeln vt sisse mähkima, mässima 'Einwickelpapier n ~s, ~e vt. 'Einschlagpapier einwilligen vi (in A) nõustuma 'Einwilligung f ~, ~en nõusolek einwirken vi (auf A) (kedagi v. midagi) mõjustama 'Einwohner tn ~s, ~ elanik; üürnik 'Einwohnerschaft f ~ elanikkond einwurzeln vi (5) e. sich ~ (sisse)

juurduma 'Einzahl / ~ gramm, ainsus -einzahlen vt sisse maksma 'Einzelheit f ~, ~en üksikasi, detail; auf ~en eingehen üksikasjusse tungima

'Einzeller tn ~s, ~ ainurakne organism; pl. ainuraksed einzeln üksik; bis ins ~e üksikasjalikult; üksikult, eraldi einziehen (zog ein, eingezogen) vt sisse tõmbama; (niiti nõelale) taha ajama; sõjaväeteenistusse kutsuma; konfiskeerima; die Flägge ~ lippu langetama; Steuern ~ makse sisse nõudma; vi (s) sisse kolima; sisse marssima

einzig ainus; ~ in seiner Art ainulaadne; kein ~er mitte ükski; ~ uncf allein ainult einzigartig ainulaadne; ainulaadselt 'Einzug tn ~(e)s, .. züge (pidulik)

sissemarssimine; sissekolimine einzwängen vt sisse v. vahele suruma Eis n ~es jää; jäätis 'Eisbahn f ~, ~en liuväli 'Eisbrecher tn ~s, ~ jäälõhkuja

'Eisen n ~s, ~ raud; ältes ~ vanaraud

'Eisenbahn f ~, ~en raudtee 'Eisenbahner m ~s, ~ raudteelane eisenhaltig rauda sisaldav 'Eisenhüttenwerk n ~(e)s, ~e metal-

lurgiatehas eisern raud-, raudne 'Eisgang tn ~(e)s, ..gänge jääminek 'Eishockey [.. ki] n ~s jäähoki eisig jääne; jäine

'Eiskunstlauf tn ~(e)s iluuisutamine 'Eislauf m ~(e)s uisutamine 'Eisschnellauf [poolitamisel: 'Eisschnell|auf) tn ~(e)s kiiruisutamine 'Eiszapfen tn ~s, ~ jääpurikas eite| tühine; edev; er tut es aus eitlem Geiz ta teeb seda ainult ihnsuse pärast

'Eitelkeit f ~, ~en tühisus; edevus 'Eiter tn ~s mäda; rähm eitern vi mädanema; rähmama 'Eiweiß n ~es, (harva) ~e valk; munavalge

'Eiweißstoff tn ~(e)s, ~e valkaine 'Ekel tn ~s (vor D) vastikus, jälestus (kellegi v. millegi vastu); n ~s, ~ vastik inimene ekelhaft, ekelig vastik, jälk ekeln, sich vastikust tundma; ich ek(e)le mich davor mulle on see vastik, see ajab mind iiveldama eklig vt. ekelhaft, ekelig elastisch elastne Elastizit'ät / ~ elastsus Elch tn ~(e)s, ~e põder Elefänt tn ~en, ~en elevant elegant elegantne; elegantselt Eleganz / ~ elegantsus elektrifizieren vt elektrifitseerima Elektriker tn ~s, ~ elektrotehnik elektrisch elektri-; ~er Strom elektrivool; ~e Kochplatte elektripliit Elektrische f ~n, ~n tramm Elektrizit'ät f ~ elekter Elektrizitätswerk n ~(e)s, ~e elektrijaam

Elektron n ~s, Elektronen füiis. elektron

Elektrotechniker tn ~s, ~ vt. Elektriker

Element n ~(e)s, ~e element Elementarschule f ~, ~n algkool t 'Elen tn, n ~s, ~ vt. Elch elend vilets, armetu; ein ~er L'ügner

alatu valetaja; viletsalt, armetult 'Elend n ~(e)s häda, õnnetus; viletsus, äärmine vaesus; es ist ein ~,57

entdecken

ihn anzusehen on valus teda vaadata elf üksteist (klimmend) Elf / ~, ~en üksteist(kümmend) (arv, number); jalgpalli-, väravpallimees-kond

'Elfenbein n ~(e)s elevandiluu 'EII(en)bogen tn ~s, ~ küünarnukk; sich auf die ~ st'ützen küünarnukkidele toetuma 'Elster f ~, ~n harakas 'Eltern pl vanemad

'Elternbeirat tn ~(e)s, . . räte lastevanemate komitee elternlos vanemateta Emigrant tn ~en, ~en emigrant Emigration f ~, ~en emigratsioon emigrieren vi (s) emigreerima, välja

rändama empfahl vt. empfehlen empfand vt. empfinden Empfang m ~(e)s, .. fänge vastuvõtt;

in ~ nehmen vastu võtma empfangen (empfing, empfängen) vt

vastu võtma; saama Empfänger m ~s, ~ vastuvõtja; saaja; raadioaparaat empfehlen (empfahl, empföhlen) vt soovitama; tervitada laskma; sich ~ hüvasti jätma; bitte ~ Sie mich 'Ihren 'Eltern palun tervitage minu poolt oma vanemaid; es empfiehlt sich ... on soovitav ... empfehlenswert soovitatav Empfehlung f ~, ~en soovitus; tervitus

empfinden (empfänd, empfunden) vt

tundma, aistima empfindlich õrnatundeline, kergesti erutuv; tundlik; tunduv; tunduvalt Empfindlichkeit f ~, ~en tundlikkus;

tundelisus empfindsam härdameelne Empfindung f ~, ~en tunne; aisting Empfindungswort n ~(e)s, ..wörter

gramm, hüüdsõna empfing vt. empfängen empföhlen vt. empfehlen empfunden vt. empfinden empör üles(poole)

empörarbeiten, sich end üles töötama,

edu saavutama enip'ören vt nördimust tekitama; sich ~ ülestõusu alustama; mässama hakkama; ('über A) sügavat meelepaha tundma

Emporkömmling tn ~s, ~e tõusik empörragen vi kõrguma; ('über A) (kellestki) üle olema

emporrichten vt üles tõstma; sich ~

üles tõusma, end sirgu ajama empörschnellen vi (s) püsti kargama Emp'örung f ~, ~en mäss; 'ü'lestõus;

nördimus emsig virk, usin; virgalt 'Ende n ~s, ~n lõpp; ots, äär; ~ Jänuar jaanuari lõpul; ein ~ mächen lõpetama; letzten ~s lõppude lõpuks; zu ~ sein lõppenud olema, otsas olema; ein ~ nehmen lakkama, lõppema; am ~ lõpul; võib-olla, vahest; zu ~ gehen lõpule jõudma enden vt lõpetama; vi lõppema endgültig lõplik; lõplikult endigen vt. enden endlich lõpuks, viimaks endlos lõpmatu; lõpmatult 'Endung / ~, ~en gramm, muutelõpp Energetiker tn ~s, ~ energeetik energetisch energeetiline Energie f ~, ..gi|en energia energisch energiline; energiliselt eng kitsas; tihe; ~e Verhältnisse kitsad olud, vaesus; tihedalt; ~ anliegend liibuv 'Enge f ~, ~n kitsus; kitsikus; kitsastee; j-n in die ~ treiben pilti. kedagi ummikusse viima 'Engel m ~s, ~ ingel 'Engelaut tn ~(e)s, ~e ahtushäälik. spirant

'Engländer tn ~s, ~ inglane englisch inglise 'Englisch n ~(s) inglise keel .'Enkel tn ~s, ~ lapselaps, poja- v. tütrepoeg

'Enkelin f ~, ~nen lapselaps, poja-

v. tütretütar enõrm tohutu, ülisuur Ensemble [ä'säblo] n ~s, ~s ansambel ent- tegusõna lahutamatu eesliide, mis osutab: 1) eemaldumisele: entlaufen; 2) äravõtmisele v. eraldamisele: enterben; 3) tekkimisele: entstehen entarten vi (s) manduma Entartung f ~, ~en mandumine entbehren vt (liarv. vi G-ga) (millestki) ilma olema; etw. ~ k'önnen (ilma) milletagi läbi saama entbehrlich liigne

Entbehrung f ~, ~en puudus, ilmaolek (millestki) Entbindungsanstalt f ~, ~en sünnitusmaja

entbl'ößen vt paljastama entdecken vt avastama; (D) (kellelegi) avaldamaEntdeckung

Entdeckung f ~, ~en avastamine, avastus

'Ente f ~, ~n part; valeteade (eriti

ajalehes avaldatud) enteignen vt sundvõõrandama, ekspro-prieerima

Enteignung / ~, ~en sundvõõrandus,

ekspropriatsioon enterben vt pärandist ilma jätma 'Enterich m ~s, ~e isapart entfalten vt laiali laotama, avama; arendama; sich ~ puhkema, arenema

entfernen vt eemaldama; sich ~ eemalduma

entfernt kauge; ~e Verwandte kauged sugulased; nicht im ~esten sugugi mitte; ich bin weit (davön) es zu

tun ma ei kavatsegi seda teha Entfernung f ~, ~en kaugus, vahemaa; eemalolek; (ametikohalt) tagandamine; in einer ~ von 4 Metern 4 meetri kaugusel entfesseln vt köidikuist vabastama: valla päästma, ka pilti. entfliehen (entflöh, entflöhen) vi [s) (D) (ära) põgenema (kellegi käest), (kiirelt) mööduma (näit. aja kohta) entführen vt röövima; (D) (kelleltki

midagi) ära viima entgangen vt. entgehen entgegen präp (D) ja adv vastu entgegengesetzt vastupidine entgegenkommen (kam entgegen, entgegengekommen) vi (s) vastu tulema, ka pilti. Entgegenkommen n ~s vastutulelikkus entgegenkommend (gegen A) vastutulelik

entgegensehen (sah entgegen, entgegengesehen) vi (D) (midagi) ootama

entgegnen vi vastama entgehen (entging, entgangen) vi (s) (D) pääsema (kellegi käest v. millestki); tähele panemata jääma Entgelt n ~(e)s tasu, hüvitus; gegen

~ tasu eest; õhne ~ tasuta entgleisen vi (s) rööpaist välja jooksma; pilti, õigelt teelt kõrvale kalduma

enthalten (enthielt, enthalten) vt sisaldama; sich ~ loobuma, hoiduma; sich der Stimme ~ (hääletamisel) erapooletuks jääma enthaltsam mõõdukas, karske Enthältsamkeit f ~ mõõdukus, karskus enthäupten vt pead maha raiuma

entheben (enthob, enthöben) vt (G) vabastama; tagandama enth'üllen vt kattest vabastama; avastama, paljastama; ein Denkmal ~ mälestussammast avama entkleiden vt lahti riietama; j-n seines 'Amtes ~ kedagi ametikohalt vallandama; sich ~ lahti riietuma entkommen (entkam, entkommen) vi (s) (D) pääsema (kellegi käest v. millestki): einer Gefähr ~ hädaohust pääsema

Entladung f ~, ~en tühjendamine,

tühjakslaadimine entläng präp (A, ka D) ja adv piki; das 'Ufer ~ e. dem 'Ufer ~ e. ~ das 'Ufer e. ~ dem 'Ufer e. am 'Ufer ~ piki kallast entlässen (entließ, entlässen) vt minna laskma; (vanglast) vabaks laskma; vallandama entlaufen (entlief, entläufen) vi (s) ära

jooksma, põgenema entleeren vt tühjendama entlegen kauge, kõrvaline entlehnen vt laenuks võtma; laenama,

laenu teel üle võtma (näit. sõnu) fntmilitarisieren vt demilitariseerima entmutigen vt araks tegema; sich ~

lässen julgust kaotama entr'ätseln vt (ära) mõistatama entrichten vt (ära) maksma, tasuma entr'üsten vt äärmiselt pahandama, vihastama; sich ~ sügavat meelepaha tundma

Entr'üstung / ~, ~en nördimus entsägen vi (D) loobuma Entsägung f ~, ~en loobumine entsch'ädigen vt (für A) hüvitama Entschädigung / ~, ~en hüvitus entscheiden (entschied, entschieden) vt otsustama; sich ~ otsustuma, selguma; (für A) (millegi kasuks) otsustama entscheidend otsustav Entscheidung / ~, ~en otsustus, lahendus; sport, finaal; in die ~ gelängen sport, finaali jõudma Entschiedenheit f ~ otsustavus entschließen, sich (entschloß sich, sich entschlössen) (für v. gegen A, zu D) otsustama (millegi kasuks v. vastu) Entschlossenheit f ~ otsustavus, kindlameelsus

Entschluß tn .. schlüsses, .. schl'üsse

otsus; einen ~ fassen otsustama entschuldigen vt vabandama, andestama; sich ~ vabandust palumaEntschuldigung

Entschuldigung f ~, ~en vabandus;

ich bitte um ~ palun vabandust Entsetzen n ~s pöörane hirm, õudus entsetzlich kohutav, kole; kohutavalt entsinnen, sich (entsann sich, sich entsonnen) (G) mäletama, meeles pidama; wenn ich mich recht entsinne pilti. kui mu mälu mind ei peta Entspännung f ~, ~en (pinge) lõdvenemine; rahu, puhkus entsprechen (entsprach, entsprochen) vi (millelegi) vastama e. vastav olema; (soovile) vastu tulema entsprechend (millelegi) vastav, sobiv;

vastavalt, kohaselt entspringen (entspräng, entsprungen) vi (s) algama, tekkima, tulenema; põgenema

entstammen vi (s) (D) pärit olema,

põlvnema entständen vt. entstehen entstehen (entstand, entständen) vi (s)

tekkima Entstehung f ~, ~en teke entstellen vt moonutama entt'äuschen vt pettumust valmistama; entt'äuscht sein pettunud olema

Enttäuschung f ~, ~en pettumus enttr'ümmern vt rusudest v. varemetest puhastama entwaffnen vt relvituks tegema, desar-

meerima entw'ässern vt kuivendama entweder: ~ ... oder ... kas ... või . .. ; ~ ich öder mein Väter kas mina või mu isa; ~ oder! üks kahest! entweichen (entwich, entwichen) vi (s) välja voolama; haihtuma; eemalduma, põgenema

entwerfen (entwarf, entworfen) vt vi-

sandarria, kavandama Entwertung f ~, ~en väärtusetuks

muutmi'ne, väärtuse alandamine entwickeln vt arendama; esitama (näit. plaani); fot. ilmutama; sich ~ arenema; tekkima Entwick(e)Iung f ~, ~en arendamine; arenemine, areng; tekkimine; fot. ilmutamine

entwischen vi (s) minema lipsama, ära

põgenema entworfen vt. entwerfen Entwurf m ~(e)s, ..würfe kavand,

visand, projekt entz'ücken vt hurmaina, vaimustama entz'ückend hurmav, vaimustav; hurmavalt

entz'ünden vt süütama; sich ~ süttima; med. põletikuliseks muutuma Entz'ündung f ~, ~en süttimine; med. põletik

entzwei katki; pooleks; ~ sein katki olema

entzweien vt tülli ajama; sich ~ tülli

minema; vastuollu sattuma Enzyklopädie f~,., di|en entsüklopeedia

Epidemie f~,., mi|en epideemia

Episode f ~, ~n episood

Epoche f ~, ~n epohh, ajajärk

'Epos n ~, 'Epen eepos

er (G seiner, D ihm, A ihn) tema

(meessugu) er- tegusõna lahutamatu eesliide, mis-on näit.: /) tegusõnade omadussõnadest tuletamise vahendiks: erkranken v. osutab 2) (mingi eesmärgi) saavutamisele: erbeuten v. 3) tegevuse lõpuleviimisele: erbauen Erächten n ~s arvamus, heaksarvamine; meines ~s e. meinem ~ nach minu arvates Erbärmen n ~s halastus erbärmen, sich ('über A, G) halastama erb'ärmlich haletsemisväärne, armetu:

alatu; armetult; alatult erbärmungslos halastamatu; halastamatult

erbäuen vt ehitama, püstitama; meelt

ülendama, rõõmustama 'Erbe m ~n, ~n pärija; n ~s pärand erben vt (von D) pärima, pärandiks saama

erbeuten vt saagiks saama 'Erbfeind m ~(e)s, ~e verivaenlane erbittern vt kibestama, vihastama erblässen vi (s) kahvatama; (Vor D>

pilti, varju jääma erbleichen (erbleichte, erbleicht ja erblichen) vi (s) vt. erblässen erblich pärilik

erblicken vt silmama; nägema; das. Licht der Welt ~ ilmavalgust nägema, sündima erblinden vi (s) pimedaks jääma 'Erbschaft f ~, ~en vt. 'Erbe n 'Erbse f ~, ~n hernes 'Erdbeben n ~s, ~ maavärisemine 'Erdbeere f ~, ~n maasikas 'Erdboden m ~s maa, maapind; et w_ dem ~ gleichmachen midagi maatasa tegema 'Erde f ~, ~n maa; muld; f ~ maakera; auf die ~ maha erden vt ei. maandamaerdenken

erdenken (erdächte, erdächt) vt välja

mõtlema erdenklich mõeldav, võimalik 'Erdgeschoß n .. geschosses, . . ge-

schosse alumine (esimene) korrus 'Erdkugel f ~ maakera 'Erdkunde f ~ maateadus 'Erdöl n ~(e)s nafta erdreisten, sich julgema, (millekski)

küllalt häbematust jätkuma erdrosseln vt surnuks kägistama 'Erdteil tn ~(e)s, ~e maailmajagu 'Erdtrabant m ~en,

~en asir. Maa

kaaslane erdulden vt taluma ereignen, sich juhtuma, toimuma Ereignis n ~ses, ~se sündmus erfahren (erführ, erfähren) vt teada saama; kogema: adj kogenud, vilunud

Erfährung / ~, ~en kogemus, vilumus; aus ~ kogemusest; in ~ bringen teada saama erfassen vt haarama; hõlmama; aru

saama, käsitama erfinden (erfand, erfunden) vt leiutama; välja mõtlema Erfinder tn ~s, ~ leiutaja erfinderisch leidlik

Erfindung f ~, ~en leiutus, leiutis;

väljamõeldis Erfölg tn ~(e)s, ~e edu, menu; tulemus; ~ erzielen edu saavutama erfolgen vi (5) järgnema; toimuma erfolglos menutu; tagajärjetu; menit-

tult; tagajärjetult erfolgreich edukas, menukas; edukalt,

menukalt erforderlich vajalik, nõutav erforschen vt uurima Erforscher tn ~s, ~ uurija Erforschung f ~, ~en uurimine erfreuen vt rõõmustama (kedagi); sich ~ (an D) rõõmustama, rõõmu tundma; er erfreut sich keines güten Rufes tal on halb kuulsus erfreulich rõõmustav; soodus erfrieren (erfrõr, erfrören) vi (5) ära külmuma

erfrischen vt värskendama, karastama Erfrischung f ~, ~en värskendus, karastus; karastav jook; kerge eine erfrören vt. erfrieren erfüllen vt täitma; teostama; sich ~ täituma

Erfüllung f ~, ~en täitmine; teostamine; in ~ gehen täituma ergangen vt. ergehen

erg'änzen vt täiendama erg'änzend täiendav, lisa-; täiendavalt Erg'änzung f ~, ~en täiendamine; lisand; gramm, sihitis ergeben (ergäb, ergeben) vt (tulemusena, kokkuvõttena) andma; sich ~ (D) alla andma; (D) pühenduma, and uma (millelegi); (aus D) ilmnema, tulenema; (in A) alistuma (millelegi); adi ~ (D) ustav, andunud; (in A) alistunud (millelegi) Ergebenheit f ~ ustavus, andumus; alistumus

Ergebnis n ~ses, ~se tulemus; tagajärg

ergebnislos tulemusteta: tagajärjetu;

tagajärjetult ergehen (erging, ergangen) vi (s) ilmuma (näit. käskkirja kohta); vimp minema; es wird ihm 'übel ~ tal läheb halvasti (tulevikus); etw. 'über sich ~ lassen midagi kannatlikult tahuna; sich ~ jalutama, ringi kõndima; sich in Lob ~ kiidulaulu laulma

ergiebig rikkalik; viljakas; tulukas erging vt. ergehen

erg'ötzen vt lõbustama, meelt lahutama, rõõmustama; sich ~ (an D) nautima, lõbu tundma ergötzlich naljakas, lõbus ergrauen vi (s) halliks minema ergreifen (ergriff, ergriffen) vt (kinni) haarama; tabama; kaasa kiskuma, (meelt) liigutama ergriffen vt. ergreifen erhaben pinnast kõrgemale tõusev, reljeefne; ülev; 'über etw. ~ sein pilti. millestki kõrgemal seisma erhalten (erhielt, erhalten) vt säilitama; ülal pidama; (kätte) saama; den Frieden ~ rahu säilitama; sich ~ säilima

erh'ältlich miiügilolev, saadav erh'ängen, sich end üles pooma erheben (erhob, erhöben) vt (üles) tõstma; (häält, kära) tõstma; sisse nõudma (näit. makse); algatama (näit. kaebust); sich ~ (üles) tõusma; ülestõusu alustama erheblich tunduv, tähtis; tunduvalt, märksa

erheitern vt meelt lahutama, lõbustama; heatujuliseks tegema erhitzen vt kuumutama; sich ~ kuumu-

ma. kuumaks muutuma; ägestuma Erh'öhung / ~, ~en kõrgendamine; kõrgendikerholen

öl

ernenne:

erholen, sich puhkama, (von D) (millestki) kosuma, toibuma Erholung f ~, ~en puhkus; kosumine Erholungsheim n ~(e)s, ~e puhkekodu

erh'ören vt kuulda võtma 'Erika f .. ken kanarbik erinnerlich meeles (olev); ~ sein meeles olema; ~ bleiben meelde jääma erinnern vt (an A) meenutama (kellelegi midagi); sich ~ (G e. an A) mäletama

Erinnerung f ~, ~en meenutus; mälestus; j-m etw. in ~ bringen kellelegi midagi meenutama; zur ~ mälestuseks

erkälten vi (s) jahtuma; ~ lässen ja-

hutama erk'üllen, sich külmetuma Erk'ältung / ~, ~en külmetus; sich eine ~ zuziehen (holen) külmetuma erkannt vt. erkennen erkennbar märgatav, nähtav; leicht ~

kergesti äratuntav erkennen (erkannte, erkannt) vt ära tundma; märkama, aru saama; sich ~ teineteist v. üksteist ära tundma erkenntlich tänulik; sich ~ zeigen (für A) (millegi eest) oma tänulikkust üles näitama Erkenntnis / ~, ~se tunnetus; arusaamine

'Erker rn ~s, ~ eend, etteulatuv osa (majal)

erkl'ärbar seletatav, arusaadav erkl'ären vt seletama; (välja) kuulutama; j-n für schuldig ~ kedagi süüdlaseks tunnistama erkl'ärlich vt. erkl'ärbar Erkl'ärung f ~, ~en seletus: (välja-)

kuulutamine; deklaratsioon erklettern vt, erklimmen (erklomm, erklömmen e. erklimmte, erklimmt) vt üles e. otsa ronima erklingen (ereling, erklungen) vi (s)

kõlama v. helisema (hakkama) erkränken vi (s) (an D) haigestuma

(millessegi) Erkränkung f ~, ~en haigestumine erkunden vt luurama; järele kuulama,

välja uurima erkündigen, sich (nach D) järele pärima, teateid hankima Erkundigung f ~, ~en järelepärimine; ~en einziehen (einholen) teateid hankima erlangen vt kätte saama; saavutama

Erlaß tri .. lässes, .. lasse korraldus, määrus; tühistamine (näit. karistuse) erläuben vt lubama, luba andma; seine Mittel ~ ihm das nicht tema aineline olukord ei luba talle seda Erlaubnis f ~, ~se luba; die ~ geben (erteilen) lubama erl'äutern vt seletama Erl'äuterung / ~, ~en seletus 'Erle f ~, ~n lepp erleben vt läbi elama, (elus) kogema;

(teatud ajal v teatud ajani) elama Erlebnis n ~ses, ~se elamus erledigen vt lõpetama, täitma; kõrvaldama; eine erledigte Steile vaba e. vakantne koht erleichtern vt kergendama Erleichterung f ~, ~en kergendus erleiden (erlitt, erlitten) vt (midagi

halba) läbi elama; taluma erlernen vt selgeks õppima erlesen (välja)valitud erleuchten vt valgustama; selgitama Erl'ös tn ~es, ~e (müügist saadud) raha

erl'öschen (erlösch, erlöschen) vi (s)

kustuma; lakkama olemast erl'ösen vt vabastama, päästma; (müügist) raha saama ermähnen vt manitsema Ermähnung f ~, ~en manitsus Ermäng(e)lung f ~ puudumine, puudus; in ~ (G) (millegi) puudumisel; (millegi) asemel erm'äßigen vt vähendama, alandama (näit. hindu); zu ermäßigten Preisen alandatud hindadega ermatten vt väsitama, rammestama:

vi (.s) väsima, roidtima Ermattung / ~. ~en väsimus, roidumus

Ermessen n ~s arvamus; nach meinem

~ minu arvates ermitteln vt üles leidma, välja uurima, (välja) selgitama (juurdluse teel) erm'öglichen vt võimaldama ermorden vt mõrvama Ermordung f ~, ~en mõrvamine erm'üden vt väsitama; vi (5) väsima erm üdend väsitav Erm'üdung f ~, ~en väsimus ermutigen vt julgustama ern ähren vt toitma; ülal pidama Ern'ährung f ~, ~en toitmine; ülalpidamine

ernennen (ernannte, ernannt) vt (zu D) (kellekski) nimetama e. määramaErnennung

Ernennung f ~, ~en (kellekski) nimetamine, määramine erneuern vt uuendama erniedrigen vt alandama; sich ~ alan-duma

ernst tõsine; tõsiselt; etw. ~ nehmen

millessegi tõsiselt suhtuma Ernst tn ~es tõsidus; in vollem ~ e. allen ~es täie tõsidusega; ist es dein ~? kas sa mõtled seda tõsiselt? ernsthaft vt. ernst ernstlich tõsiselt

'Ernte f ~, ~n (vilja)koristamine:

(vilja)saak 'Ernteeinsatz m ~es, . . einsätze abistamine viljakoristustöödel 'Ernteertrag tn ~(e)s, ..träge saagi-

and,.,saak ernten vt (vilja) koristama; saavutama

(näit. menu) erobern vt vallutama, ka pilt!. Eroberungskrieg tn ~(e)s, ~e vallu-tussÕda

er'öffnen vt avama; alustama; (D) teatavaks tegema Er'öffnüng / ~, ~en avamine; alustamine, algus; teatavakstegemine; avang (males) er'örtern vt arutlema; selgitama erpressen vt välja pressima (kelleltki) erproben vt (järele) proovima erquicken vt värskendama, kosutama errang vt. erringen

erraten (erriet, erraten) vt ära arvama;, (mõistatust) lahendama erregbar erutatav; (kergesti) ärrituv, erutuv

erregen vt erutama, ärritama; tekitama, esile kutsuma; Bedenken ~ kahtlust tekitama, mõtlema panema Erregung j ~, ~en erutus, ärritus erreichen vt kätte saama, saavutama;

(kuhugi) jõudma errichten vt püstitama, ehitama; asutama; kehtestama Errichtung / ~, ~en püstitamine, ehitus; asutamine; kehtestamine; die ~ der Sowjetmacht nõukogude võimu kehtestamine erringen (errang, errungen) vt kätte

võitlema err'öten vi (5) punastama Errungenschaft / ~, ~en saavutus Ersatz m ~es aseaine, asendus; sõj. täiendus, abivägi; kahjutasu; ~ leisten (für A) kahjutasu maksma (millegi eest)

Ersätzmann tn ~(e)s, .. männer e. .. leute varumees, asendaja; sport. varumängija Ersätzteil m, n ~(e)s, ~e tagavara-

osa

erscheinen (erschien, erschienen) vi (s)

ilmuma (ka trükise kohta); näima Erscheinung f ~, ~en välimus; nähtus; viirasius; ilmumine; in (in die) ~ treten nähtavale tulema, ilmnema

erschießen (erschoß, erschössen) vt maha laskma; sich ~ end maha laskma

erschlagen (erschlug, erschlagen) vt

maha e. surnuks lööma ersch'öpfen vt ammendama; (ära) kurnama, roiutama ersch'öpft kurnatud, roidunud erschrecken vt ehmatama; (erschrak, erschrocken) vi (s) (vor D, 'über A) ehmuma

ersch'üttern vt kõigutama; vapustama ersch'ütternd vapustav erschweren vt raskendama ersehnen vt igatsusega ootama, ihaldama

ersetzbar asendatav; hüvitatav ersetzen vt asendama; hüvitama ersichtlich silmanähtav, ilmne; ~ sein ilmnema

ersinnen (ersann, ersonnen) vt välja mõtlema

erspären vt (raha) säästma. kokku hoidma; j-m etw. ~ kedagi säästma v. millestki vabastama; die M'ühe h'atte er sich (D) ~ k'önnen ta nägi asjata vaeva Ersparnis f ~, ~se sääst, kokkuhoid; (enamasti pl) sääst, säästetud summa

erst enne, algul; alles; ~ gestern alles

eile; ~ recht seda enam, just erstarren vi (s) kangestuma; tarduma erstatten vt tagastama; tasuma; hüvitama; Bericht ~ aru andma, ettekannet tegema 'Erstaufführung f ~, ~en esiettekanne,

esilinastus (ühel või teisel maal) erstäunen vt hämmastama; ich bin erstaunt ('über A) ma imestan (millegi üle)

erstaunlich imestusväärne, hämmastav;

hämmastavalt erstbeste esimene ettejuhtuv erste esimene; der (die, das) ~ beste esimene ettejuhtuv; der 'Erste Mai esimese mai püha; fürs ~ esialgu63

'Eßlöffel

erstehen (erstand, erständen) vt (von D) (kelleltki) ostma, omandama; vi (s) tekkima; elustuma ersteigen (erstieg, erstiegen) vt üles e.

otsa ronima erstens esiteks erstere esimene (kahest) ersticken vt ära lämmatama; vi (5)

ära lämbuma Erstickung f ~, ~en med lämbumis-

seisund erstklassig esmajärguline erstmalig esmakordne; esmakordselt erstrählen vi (s) särama hakkama erstreben vt taotlema, püüdlema erstrecken, sich laiuma, ulatuma erst'ürmen vt tormijooksuga vallutama ersuchen vt (um A) paluma (midagi) ertappen vt (bei, auf D) tabama (milleltki); auf frischer Tat ~ teolt tabama

erteilen vt andma; einen Befehl ~ käsku andma; 'Unterricht ~ õpetama ert'önen vi (s) kostma (hakkama) Ertrag tn ~(e)s, ..träge tulu, saak ertragen (ertrüg, ertragen) vt taluma ertr'äglich talutav; keskmine; keskmiselt; wie geht's? — ~ kuidas käsi käib? — keskmiselt ertr'änken vt uputama ertrinken (ertränk, ertrunken) vi (s) uppuma

Ertrunkene tn, f ~n, ~n uppunu er'übrigen vt säästma, kokku hoidma; Zeit ~ aega leidma (millekski, kellegi jaoks); es er'übrigt sich ... on (üle)liigne ... Eruption f ~, ~en purse; med. lööve erwachen vi (s) ärkama erwächsen täiskasvanud; Erwächsene

m, j ~n, ~n täiskasvanu erw'ägen (erwog, erwögen) vt kaalutlema

Erw'ägung / ~, ~en kaalutlus; in ~

ziehen arvesse võtma erw'ähnen vt mainima, nimetama erw'ärmen vt soojendama; sich ~ end soojendama; soojaks minema; (fiir A) vaimustuma erwarten vt ootama erwartungsvoll täis ootust erwecken vt äratama; esile kutsuma erweisen (erwies, erwiesen) vt tõestama; osutama; einen Dienst ~ teenet osutama; sich ~ osutuma erweitern vt laiendama, suurendama Erwerb tn ~(e)s, ~e töö, amet; teenistus, töötasu; omandamine

erwerben (erwarb, erworben) vt omandama; võitma; teenima Erwerbslose m, f ~n, ~n töötu Erwerbslosigkeit f ~ tööpuudus, tööta-olek

erwidern vt__ vastama; tasuma; Gleiches mit Gleichem ~ samaga tasuma, tasa tegema erwiesen vt. erweisen erwischen vt tabama; kinni haarama,

kahmama erworben vt. erwerben erw'ünscht soovitav erw'ürgen vt kägistama erz-, Erz- omadussõna ja nimisõna eesliide, mis sõna tähendust tugevdab: erzfaul; 'Erzfeind Erz n ~es, ~e maak; vask; pronks-erz'ählen vt jutustama Erz'ählung f ~, ~en jutustus, novell erzdümm pururumal erzeugen vt tekitama; ilmale tooma;

valmistama, tootma Erzeugnis n ~ses, ~se toode, saadus erzfaul purulaisk

'Erzfeind m ~(e)s, ~e verivaenlane erziehen (erzõg, erzögen) vt kasvatama

Erzieher m ~s, ~ kasvataja erzieherisch kasvatuslik Erziehung f ~, ~en kasvatus erzielen vt saavutama 'Erzlager n ~s, ~ maagilademed erz'ürnen vt vihastama; vi (s) ja sich

~ vihastuma 'Erzvorkommen n ~s, ~ vt. 'Erzlager erzwingen (erzwäng, erzwungen) vt (ähvardusega jne.) saavutama, välja pressima es pr on pers (G seiner, D ihm, A es) tema (kesksugu)-, pron dem see; er weiß ~ nicht ta ei tea seda; pron imp (jääb eesti keelde tõlkimata): ~ regnet sajab (vihma): parte (jääb eesti keelde tõlkimata): ~ blies ein eisiger Wind puhus jäine tuul 'Esche / ~, ~n saar (puu) 'Ese| m ~s, ~ eesel 'Espe f ~, ~n haab eßbar söödav

'Esse f ~, ~n korsten; sepaääs essen (aß, gegessen) vt sööma; zu 'Abend ~ õhtustama; zu Mittag ~ lõunastama

'Essen n ~s, ~ söök; (p/-ta) söömine 'Essig m ~s, ~e äädikas; damit ist es

~ sellega on asi räbal 'Eßlöffel tn ~s, ~ supilusikas'Eßwaren

'Eßwaren pl toiduained 'Este m ~n, ~n eestlane e-'.nisch eesti; das 'Estnische e. die ~e Spräche eesti keel; (auf) ~ eesti keeles

Etage [e'tai^o] / ~, ~n korrus

Etappe f ~, ~n etapp

Etat [e'ta:] rn ~s, ~s (riigi)eelarve;

(isikuline) koosseis etc. = et cetera jne. = ja nii edasi etliche pl mõned, mõningad etwa umbes, ligikaudu; vahest, ehk; wenn er ~ k'ärne juhul kui ta ehk tuleb

etwas miski, midagi; natuke euer pron pers (G asesõnast ihr) teie; pron poss tn (f eure, n euer, pl eure) `teie (oma) euerseits teie poolt 'Eule / ~, ~n öökull eurerseits vt. euerseits eurethalben, euretwegen, um euretwillen teie pärast eurige teie (oma) Europ'äer m ~s, ~ eurooplane europäisch euroopa 'Euter n ~s, ~ udar eventuell juhtumisi võimalik; antud juhul; vahest ewig igavene; igavesti; auf ~ igaveseks

'Ewigkeit / ~, ~en igavik Exämen n ~s, ~e... mina eksam

Exekutivkomitee n ~s, ~s täitevkomitee

Exemplar n ~s, ~e eksemplar exerzieren vt sõj. välja õpetama; vi sõj.

õppust tegema Exil n ~s, ~e pagendus Existenz f ~, ~en eksistents, olemasolu; elatus Existenzminimum n ~s, .. nima elatusmiinimumi

existieren vi eksisteerima, olemas olema; elatuma exkl. = exklusive excl. = exclusive,

(viimane) mitte kaasa arvatud Exkursion f ~, ~en ekskursioon, õppekäik, -reis Exlibris n ~, ~ eksliibris

exmatrikulieren vt eksmatrikuleerima,

(üliõpilaste) nimestikust kustutama Expedition f ~, ~en ekspeditsioon Experiment n ~(e)s, ~e eksperiment explodieren vi (s) plahvatama exploitieren [.. ploa'ti: ..] vt ekspluateerima

Explosiõn / ~, ~en plahvatus Exponat n ~(e)s, ~e eksponaat expoitieren vt eksportima extra lisaks, pealekauba; spetsiaalselt, eriti

'Extrablatt n ~(e)s, .. blätter (ajalehe) eriväljaanne Extrem n ~s, ~e äärmus

F

f. = und folgende (Seite) jj. = ja

järgmine (lehekülg) Fäbel / ~, ~n valm; faabula (kirjandusliku teose põhisündmustik); väljamõeldis

fäbelhaft suurepärane; suurepäraselt;

väga; ~ billig väga odav Fabrik f ~, ~en vabrik, tehas fabrizieren vt fabritseerima, vabrikus

(hulgaliselt) tootma Fach n ~(e)s, "er laegas, riiul; (teadus- v. kunsti) haru, ala; õppeaine; eriala; das schlägt nicht in mein ~ see ei ole minu eriala(lt) Fächarbeiler tn ~s, ~ oskustööline Fächausdruck tn ~(e)s, ..ausdrücke

oskussõna Fächbildung / ~, ~en kutseharidus F'ächer tn ~s, ~ lehvik Fachmann tn ~(e)s, . . männer e. .. leute eriteadlane, spetsialist

fachmännisch asjatundlik, kompetentne

Fächschule / ~, ~n tehnikum, kutsekool

Fäckel f ~, ~n tõrvik

fäckeln vi (peaaegu ainult eitavates

väljendites) kõhklema, viivitama fad(e) maitsetu, lääge; igav; labane Fäden tn ~s, " niit; an einem ~ h'än-gen pilti, juuksekarva otsas rippuma; wie ein röter ~ pilti, punase niidina

fädenscheinig vile, õhuke (seks kulu^ nud); ein ~er Vörwand pilti, läbi^ paistev ettekääne f'ähig andekas; (G e. zu D) võimeline

(millekski) F'ähigkeit f ~, ~en anne, talent; võime, võimekus fali| kahvatu; luitunud fähnoen vi (nach D, auf A) jälitama 'Eßwaren

64

'Eßwaren pl toiduained 'Este m ~n, ~n eestlane e-'.nisch eesti; das 'Estnische e. die ~e Spräche eesti keel; (auf) ~ eesti keeles

Etage [e'tai^o] / ~, ~n korrus

Etappe f ~, ~n etapp

Etat [e'ta:] rn ~s, ~s (riigi)eelarve;

(isikuline) koosseis etc. = et cetera jne. = ja nii edasi etliche pl mõned, mõningad etwa umbes, ligikaudu; vahest, ehk; wenn er ~ k'ärne juhul kui ta ehk tuleb

etwas miski, midagi; natuke euer pron pers (G asesõnast ihr) teie; pron poss tn (f eure, n euer, pl eure) `teie (oma) euerseits teie poolt 'Eule / ~, ~n öökull eurerseits vt. euerseits eurethalben, euretwegen, um euretwillen teie pärast eurige teie (oma) Europ'äer m ~s, ~ eurooplane europäisch euroopa 'Euter n ~s, ~ udar eventuell juhtumisi võimalik; antud juhul; vahest ewig igavene; igavesti; auf ~ igaveseks

'Ewigkeit / ~, ~en igavik Exämen n ~s, ~e... mina eksam

Exekutivkomitee n ~s, ~s täitevkomitee

Exemplar n ~s, ~e eksemplar exerzieren vt sõj. välja õpetama; vi sõj.

õppust tegema Exil n ~s, ~e pagendus Existenz f ~, ~en eksistents, olemasolu; elatus Existenzminimum n ~s, .. nima elatusmiinimumi

existieren vi eksisteerima, olemas olema; elatuma exkl. = exklusive excl. = exclusive,

(viimane) mitte kaasa arvatud Exkursion f ~, ~en ekskursioon, õppekäik, -reis Exlibris n ~, ~ eksliibris

exmatrikulieren vt eksmatrikuleerima,

(üliõpilaste) nimestikust kustutama Expedition f ~, ~en ekspeditsioon Experiment n ~(e)s, ~e eksperiment explodieren vi (s) plahvatama exploitieren [.. ploa'ti: ..] vt ekspluateerima

Explosiõn / ~, ~en plahvatus Exponat n ~(e)s, ~e eksponaat expoitieren vt eksportima extra lisaks, pealekauba; spetsiaalselt, eriti

'Extrablatt n ~(e)s, .. blätter (ajalehe) eriväljaanne Extrem n ~s, ~e äärmus

F

f. = und folgende (Seite) jj. = ja

järgmine (lehekülg) Fäbel / ~, ~n valm; faabula (kirjandusliku teose põhisündmustik); väljamõeldis

fäbelhaft suurepärane; suurepäraselt;

väga; ~ billig väga odav Fabrik f ~, ~en vabrik, tehas fabrizieren vt fabritseerima, vabrikus

(hulgaliselt) tootma Fach n ~(e)s, "er laegas, riiul; (teadus- v. kunsti) haru, ala; õppeaine; eriala; das schlägt nicht in mein ~ see ei ole minu eriala(lt) Fächarbeiler tn ~s, ~ oskustööline Fächausdruck tn ~(e)s, ..ausdrücke

oskussõna Fächbildung / ~, ~en kutseharidus F'ächer tn ~s, ~ lehvik Fachmann tn ~(e)s, . . männer e. .. leute eriteadlane, spetsialist

fachmännisch asjatundlik, kompetentne

Fächschule / ~, ~n tehnikum, kutsekool

Fäckel f ~, ~n tõrvik

fäckeln vi (peaaegu ainult eitavates

väljendites) kõhklema, viivitama fad(e) maitsetu, lääge; igav; labane Fäden tn ~s, " niit; an einem ~ h'än-gen pilti, juuksekarva otsas rippuma; wie ein röter ~ pilti, punase niidina

fädenscheinig vile, õhuke (seks kulu^ nud); ein ~er Vörwand pilti, läbi^ paistev ettekääne f'ähig andekas; (G e. zu D) võimeline

(millekski) F'ähigkeit f ~, ~en anne, talent; võime, võimekus fali| kahvatu; luitunud fähnoen vi (nach D, auf A) jälitamaFähne

Fähne f ~, ~n lipp; unter der ~ stehen oiltl. sõjaväeteenistuses olema Fahnenflucht f ~ sõj. omavoliline lahkumine väeosast, deserteerimine Fähnenflüc htige m ~n, ~n sõj. väejooksik. desertöör fährhv»reit sõiduvalmis Fährdamm m ~(e)s, ..dämme sõidutee

F'ähre f ~, ~n parv, praam fähren (fuhr, gefahren) vi (s) sõitma; vt sõidutama, vedama: (sõidukit) juhtima; in die H'öhe ~ üles v. püsti kargama, in die Täsche ~ kätt kiiresti tasku pistma; in die Kleider ~ kiiresti riietuma fährenlassen (ließ fähren, fähren (ge)-lassen) vt (kellestki v. millestki) loobuma; lahti laskma Fährer m ~s, ~ (sõiduki)juht Fährerlaubnis f ~, ~se juhiluba (näit. autojuhil)

Fährgast m ~es, .. gäste reisija, sõitja

Fahrkarte f ~, ~n soidupilet; eine ~

l'ösen sõidupiletit ostma fährlrtfsig hooletu, lohakas; hooletult, lohakalt

Fahrlässigkeit f ~, ~en hooletus, lohakus

Fährplan tn ~(e)s, .. pläne sõiduplaan Fährrad n ~ (e)s, . . räder jalgratas Fährschein m ~(e)s, ~e vt. Fährkarte Fährstuhl m ~(e)s, .. stühle ratastool; lift

Fahrt f ~, ~en sõit; reis, matk; freie ~ tasuta sõit; (läbisõiduks) vaba

tee

F'ähne f ~, ~n jäljed; auf fälscher ~ valejälgedel; eine ~ verfolgen (kellegi) jälgi ajama Fährzeug n ~(e)s, ~e sõiduk Faktor m ~s, Faktoren faktor, tegur, ka mat.

Fakult'ät f ~, ~en teaduskond fakultativ fakultatiivne, mittekohustus-

lik; fakultatiivselt Fälke m ~n, ~n jahikull Fail tn ~(e)s, ~e kukkumine; langus, alanemine; juhtum, sündmus; kohtuasi; gramm, kääne; juga, kosk; auf jeden ~ igal juhul; auf keinen ~ (ei) mingil juhul; im ~(e), daß ... juhul kui ...; den ~ setzen oletama; ist das der ~ . . kui see nii on ...

Fälle / ~, ~n püünis, lõks, ka pilti. fällen (fiel, gefallen) vi (s) kukkuma;

langema, alanema; ~ lassen maha pillama; es fiel ein Schuß kõlas pauk; j-m ins Wort ~ kellelegi vahele rääkima; das Gehen fällt ihm scnwer tal on käimine raske fallen vt raiuma, langetama; ein 'Urteil ~ kohtuotsust langetama fällenlassen (ließ fällen, fällen(ge)-

lassen) vt lahti ütlema, loobuma falls kui, juhul kui Fällschirm m ~(e)s, ~e langevari Fällschirmjäger tn ~s, ~ sõj. langevarjur, parašütist Fällsucht f ~ med langetõbi falsch vale-, kunstlik; väär: ~es Geld valeraha; ein ~es Spiel mit j-m treiben kedagi petma: vääralt, valesti Fälschen vt võltsima fälschlich ebaõige, väär; ebaõigesti, vääralt

Falschmünzer m ~s, ~ valerahategija F'älschung / ~, ~en võltsimine: võltsitud ese v. dokument Fältboot n ~(e)s, ~e sport, kokkupandav süst Fälte f ~, ~n volt, kurd; korts; die Stirn in ~n ziehen otsaesist kortsu-tama

fälten vt voltima; kokku panema; kort-sutama: die Stirn ~ otsaesist kortsu-tama; die H'ände ~ käsi ristama Fältenrock tn ~(e)s. . . röcke volditud sec-lik

Fälter m ~s, ~ liblikas Famili|e f ~, ~n perekond; eine ~ gr ünden abielluma; es bleibt in der vc pilti, see jääb ainult meie teada Famili|enangehörige m, f ~n, ~n perekonnaliige FamMi|enname m ~ns, ~n perekonnanimi

famös suurepärane; suurepäraselt fand vt. finden Fanf.tie f ~, ~n fanfaar Fang m ~(e)s, ~e püük, saak fängen (fing, gefängen) vt püüdma Fant tn ~(e)s, ~e poisikeseohtu noormees

Färbe f ~, ~n värvus; värv; -mast (kaardimängus); die ~ verlieren kahvatama; mit stärken ~n äuftra-gen liialdama; ~ bekennen masti käima; pilti, oma vaateid avaldama färbecht värvikindel

f'ärben vt värvima; värvustama; die Sõnne färbt die Wölken rot päike värvib pilved punaseks; sich ~ vär-vuma; end värvima e. minkima

1farbenblind 66

farbenblind värvipime färbenreich värvirikas, värviküllane Färberei f ~, ~en värvimine (elukutsena); värvimistöökoda Färbfiim m — (e)s, ~e värvifilm färbig värviline, kirju Färbige m, f ~n, ~n värviline (inimese kohta) färblos värvitu

Farbstift m ~(e)s, ~e värvipliiats Färbstoff m ~(e)s, ~e värvaine, pigment

F'ärbung f ~, ~en värvimine; värvus;

pilti, varjund Farm f ~, ~en farm Farn m ~(e)s, ~e e. Färnkraut n

~(e)s, .. kräuter sõnajalg Fäsching m ~s, ~e e. ~s fašing (paastueelne lõbustuste, rongkäikude ja maskipidude aeg, näit. Baieris)

Faschismus m ~ fašism Faschist m ~en, ~en fašist faschistisch fašistlik fäseln vi mõttetusi rääkima, lorama Fäser f ~, ~n kiud fäs(e)rig kiudne; kiuline Faß n Fasses, F'ässer vaat; das schlägt dem ~ den Böden aus' pilti, see on juDa liig! Fäßbinder m ~s, ~ püttsepp fassen vt (kinni) haarama; tabama; mahutama; aru saama, taipama; (vääriskivi metalliga) ääristama; der Saal faßt kaum die Menge saal suudab vaevalt rahvahulka mahutada; ich kann es kaum ~ ma ei suuda seda hästi uskuda, mõista; sich ~ pilti, end koguma; sich kurz ~ lühidalt väljenduma; fässe dich kurz! räägi lühidalt! fäßlirh arusaadav, mõistetav Fässung f ~, ~en ääris (eriti metalliäris vääriskivi ümber): sõnastus; enesevalitsus; aus der ~ bringen piitl. (kedagi) endast välja viima; aus der ~ geräten enesevalitsust kaotama

fässungslos hämmeldunud, nõutu fast peaaegu fästen vi paastuma Fästnacht f ~ vastlapäev fauchen vi turtsuma faul laisk; roiskunud, kõdunenud; die Sache ist ~ asi on räbal; ein ~er Witz labane nali Fäuibaum m ~(e)s, ..bäume toomingas

Fehde

Faulbeere f ~, ~n toomingamari faulen vi roiskuma, kõdunema faulenzen vi laisklema, logelema Faulheit f ~ laiskus F'äulnis f ~ roiskumine, kõdunemine; roisk, kõdu; in ~ 'übergehen roiskuma hakkama Fäulpelz m ~es, ~e laiskvorst Faust / ~, rusikas; etw. auf eigene ~ tun pilti, midagi omapead tegema; die ~ bällen kätt rusikasse tõmbama

F'äustchen: sich (D) ins ~ lachen

pilti, pihku naerma, salamahti rõõ-mutsema

fäustdick: er hat es ~ hinter den 'Ohren ta on täis kavalust, ta on «vana kala» Fäusthandschuh m ~(e)s, ~e laba-

kinnas, käpik Fäxe f ~, ~n vigur, temp; ~n

machen vigurdama, tembutama FDGtt m (Freier Deutscher Gewerkschaftsbund) Vabade Saksa Ametiühingute Koondis FDJ [(Freie Deutsche Jügend) Vaba Saksa Noorsugu (noorsooühing SDV-s)

FDJ-ler m ~s, ~ Vaba Saksa Noorsoo liige (SDV noorsooühingu liige)

Febr. = Februar veebr. — veebruar Februar m ~(s), ~e veebruar fechten (focht, geföchten) vi vehklema; võitlema; kätega vehkima; ~ gehen kerjama Fechter m ~s, ~ vehkleja Feder f ~, ~n sulg; vedru; in den

~n pilti, voodis Federhalter m ~s, ~ sulepea Federkasten m ~s, .. kästen e. ~ pinal, sulekarp federleicht sulgkerge Federlesen: nicht vieS ~s mächen pikema jututa toimima Federmesser n ~s, ~ sulenuga, väike

taskunuga federn vi vetruma federnd vetruv, elastne Federvieh n ~(e)s kodulinnud Fee / ~, Feien fee, haldjas fe|enhaft nõiduslik, imeilus fegen vt (luuaga) pühkima; vi kihutama (tuule, tormi kohta) Fehde / ~, ~n vaenus (sõjategevusega seotud vaenulik vahekord feodaalide vahel); riid, vaen

Fehlbetrag m ~(e)s, ..betrage puudujääk. defitsiit fehlen vi puuduma; (an D) puudu olema (millestki); süüdi olema, eksima- märgist mööda laskma; das hat noch gefehlt! see veel puudus!; wer fehlt? kes puudub?; was fehlt dir? mis sul (viga) on?; an mir soll es nicht ~ minu taha ei pea asi seisma jääma; es fehlt mir an Geld mul on rahast puudu Fehler m ~s, ~ viga, eksimus; puudus; es sind ihm einige ~ (mit) untergelaufen (unterläufen) tema töösse sattusid mõned vead fehlerfrei veatu; veatult fehlerhaft vigane; ebaõige; vigaselt fehlgreifen (griff fehl, fehlgegriffen)

vi eksima, viga tegema Fehlgriff m ~(e)s, ~e eksimus, viga fehlschlagen (schlug fehl, fehlgeschlagen) vi (h) (märgist) mööda lööma; (h, s) nurjuma, äparduma Fehltritt m ~(e)s, ~e väärsamm, eksimus

Feier f ~, ~n pühitsemine; pidustus;

zur ~ des Tages (teat.) päeva auks Feierabend m ~s, ~e tööpäeva lõpp; puhkepäeva eelõhtu; ~ mächen (päeva)tööd lõpetama feierlich pidulik; pidulikult Feierlichkeit f ~, ~en pidulikkus; pidustus

feiern vt pühitsema; austust avaldama, ülistama; eine gefeierte Schauspielerin kuulus näitlejanna; vi puhkama, mitte töötama Feiertag m ~(e)s, ~e pidupäev, püha;

puhkepäev feig(e) arg, kartlik; aralt, kartlikult Feige f ~, ~n viigimari Feigheit f ~, ~en argus, kartlikkus Feigling m ~s, ~e argpüks, pelgur feil müüdav

feilbieten (bot feil, feilgeboten) vt

müütama Feile f ~, ~n viil (-i) feilen vt viilima; viimistlema feilhalten (hielt feil, feilgehalten) vt

vt. feilbieten feilschen vi tingima, kauplema fein õhuke, peenike; tore; peen, elegantne; das ist äber ~! see on alles tore!

Feind m ~(e)s, ~e vaenlane feindlich vaenulik; vaenlase; ~er 'Einfall vaenlase sissetung; vaenulikult Feindschaft f ~, ~en vaen

feindselig (gegen A) vaenulik (kellegi

vastu); vaenulikult Feindseligkeit f ~, ~en vaenulikkus; pl sõjategevus: die ~en er'öffnen sõjategevust alustama; die ~en einstellen sõjategevust lõpetama Feinheit f ~, ~en peensus, üksikasi; peenus

Feinmeßgerät n ~(e)s, ~e tehn. täp-

pismõõteriist Feinschmecker m ~s, ~ maiasmokk feist rasvane, tüse

Feld n ~(e)s, ~er põld; väli; sõja-tanner; ala: ins ~ r'ücken (ziehen) rindele minema; das ~ r'äumen sõj. taganema; das ~ behaupten võitjaks jääma; j-n aus dem ~ schlagen kellegi üle võitu saavutama Feldarbeiter m ~s, ~ põllutööline Feldbau m ~(e)s põllundus, maaharimine

Feldbaubrigade f ~, ~n põllundusbri-gaad

Feldbett n ~(e)s, ~en välivoodi Felddienst m ~es, ~e sõj. väliteenis-tus

Feldgericht n ~(e)s, ~e välikohus feldgrau sõj. kaitsevärvi Feldherr m ~n, ~en väejuht Feldküche f ~, ~n sõj. väliköök Feldmesser m ~s, ~ maamõõtja Feldpost f ~, ~en välipost Feldrain m ~(e)s, ~e põllupeenar Feldstecher m ~s, ~ välibinokkel Feldzug m ~(e)s, .. züge sõjaretk,

kampaania Felge / ~, ~n (ratta)pöid Fell n ~(e)s, ~e (looma) karvkate; karusnahk; j-m das ~ 'über die 'Ohren ziehen pilti, kellelgi nahka üle kõrvade tõmbama, kedagi tüssa-ma; dir juckt wohl das ~? kas su nahk sügeleb?, kas tahad peksa saada?

Felleisen n ~s, ~ reisipaun, ranits Fels m ~en, ~en e. Felsen m ~s, ~ kalju

felsenfest kaljukindel; kaljukindlalt felsig kaljune

Femininum n ~s, .. ina gramm, naissugu; naissoost nimisõna Fenster n ~s, ~ aken Fensterladen m ~s, ~e... läden ak-naluuk

Fensterscheibe f ~, ~n aknaruut Feri|en pl õppevaheaeg Feri|enheim n ~(e)s, ~e puhkekodu Feri|enlager n ~s, ~ suvelaager

5*Ferkel

Ferkel n ~s, ~ põrsas; die Sau hat

~ geworfen emis tõi põrsad fern kauge; kaugel; kaugele; von nah und ~ kõikjalt; von ~(e) kaugelt, eemalt

Ferne f ~, ~n kaugus; in der ~ kaugel; kauguses ferner edasine; kaugem; edasi, siis

veel; kauemini: edaspidi fernerhin edaspidi, tulevikus Ferngespräch n ~(e)s. ~e kaugekõne Fernglas n ~es, .. gläser binokkel fernhalten (hielt fern, ferngehalten) vt eemal hoidma; sich ~ (von D) eemale hoiduma Fernlenkung f ~, ~en tehn. (laeva, lennuki jne.) kaugjuhtimine (raadio teel) fernöstlich Kaug-Ida... Fernrohr n ~(e)s, ~e pikksilm, teles-knop

Fernschreiber m ~s, ~ ei. teletaip

(tähti trükkiv telegraafiaparaat) Fernsehempfänger m ~s, ~ televiisor Fernsehen n ~s televisioon Fernsehgerät n ~(e)s, ~e vt. Fernsehempfänger Fernsehprogramm n ~s, ~e televisioo-

niprogramm Fernsprecher m ~s, ~ telefon Fernspruch m ~(e)s, .. sprüche tele-

fonogramm Fernstudent m ~en, ~en kaugõppija

(üliõpilane) Fernstudium n ~s, Fernunterricht tn

~(e)s kaugõpe Ferse f ~. ~n kand; die ~n zeigen

pilti, plehku panema fertig valmis; osav, vilunud; ich bin mit meiner 'Arbeit ~ ma olen oma tööga valmis; mit etw. ~ werden millegagi toime tulema Fertigkeit f ~, ~en oskus, osavus fesch elegantne; uljas, vahva; elegantselt; uljalt, vahvalt Fessel f ~, ~n ahel, köidik, kammits fesseln vt köitma, aheldama; paeluma fest tahke; kõva; kindel, alaline; ~es 'Einkommen kindel sissetulek; ~e Preise kindlad hinnad; ~er Schlaf raske uni; kõvasti, kindlasti; ~ überzeugt sein kindlasti veendunud olo-ma

Fest n ~es, ~e pidu; pidupäev Feste f ~, ~n kindlus; manner festhalten (hielt fest, festgehalten) vt kinni hoidma; vahistama; vi (an D) (mi'llestki) kinni pidama; sich ~

(an D) (end) kinni hoidma (millestki, kellestki) festigen vt kindlustama Festigkeit f ~ tugevus, vastupidavus Festigkeitslehre f ~ tehn. tugevusõpetus

Festigung f ~, ~en kindlustamine Festival ['f£ .., ka .. 'vai] n ~s, ~s

festival

Festland n — (e) s, . . länder maismaa;

manner, kontinent festlich pidulik: pidulikult Festnahme f ~, ~n kinnivõtmine, vahistamine

festnehmen (nahm fest, festgenommen)

vt kinni võtma, vahistama festsetzen vt kindlaks määrama; (kedagi) vanglasse paigutama; sich ~ elama asuma; kogunema (näit. tolmu)

feststehen (stand fest, festgestanden) vi kindel olema; es steht fest, daß ... on kindel, et ... feststellen vt kindlaks tegema; tõsiasjaks tunnistama, konstateerima Festung f ~, ~en kindlus Festzug m ~(e)s, .. züge pidulik rongkäik

fett rasvane; rammus; tulutoov; ~e Schrift rasvane e. poolpaks kiri; ein ~es Amt tulutoov amet; rasvaselt Fett n ~ (e)s, ~e rasv; ~ ansetzen

rasvuma

fettgedruckt rasvaselt e. poolpaksult trükitud

fettig rasvane; rasvaga määrdunud Fetzen m ~s, ~ tükike, räbal; in ~

zerreißen tükkideks rebima feucht niiske, rõske Feuchtigkeit f ~ niiskus, rõskus Feuchtigkeitsmesser tn ~s, ~ nieteor

hügromeeter, niiskusemõõtja feudäl feodaalne

Feuer n ~s, ~ tuli; tulisus, ägedus; tulekahju; ~ und Flamme sein (für A) (millestki) vaimustatud olema; ~ fängen süttima feuerfest tulekindel feuergefährlich tuleohtlik Feuermelder m ~s, ~ tuletõrjesignali-saator (automaatseadis tuletõrje väljakutsumiseks) feuern vi kütma; tulistama Feuersbrunst f ~, .. brünste tulekahju Feuerschein m ~(e)s. ~e tu`lekahju kuma

feuerspeiend tuldpurskav; ein ~er Berg vulkaanFeuerwehr

Flagge

Feuerwehr f ~en tuletõrje Feuerwehrmann m ~(e)s, .. männer e.

.. leute tuletõrjuja Feuerwerk n ~(e)s, ~e ilutulestik Feuilleton [fceja'tõs] n ~s, ~s följeton feurig lõõmav; tuline, temperamentne;

tuliselt, temperamentselt ff. = und folgende (Seiten) jj. = ja

järgmised (leheküljed) 'Fibel / ~, ~n aabits 2Fibel / ~, ~n sõlg Fiber f ~, ~n kiud Fichte f ~, ~n kuusk fidel lõbus; lõbusalt Fieber n ~s, ~ palavik; im ~ sprechen sonima

fieberhaft palavikuline; palavikuliselt fiebern vi palavikus olema Fiedel f ~, ~n (odav) viiul fiel vt. fällen

Figür f ~, ~en figuur, kuju; joonis, kujutis; kujund; vigur (males); isik, kogu

Filiale f ~, ~n filiaal

Film m ~(e)s, ~e film; einen ~

drehen filmi väntama filmen vt, vi filmima Filmfestspiele pl filmifestival Filter m, n ~s, ~ filter, kurn Filz m ~es, ~e vilt; kitsipung Finale n ~s, ~s, ka ..li finaal finanzi|ell finants-, rahanduslik; rahanduslikult Finanzwesen n ~s

rahandus Findelkind n ~(e)s, ~er leidlaps,

(vanemate poolt) mahajäetud laps finden (fand, gefunden) vt leidma; arvama; sich ~ leiduma; üksteist v. teineteist leidma; osutuma; (in etw.) (millegagi) leppima v. harjuma; das wird sich noch ~ küllap näeme, selle asjaga saab hakkama Finder m ~s, ~ leidja Finderlohn tn ~(e)s, ..löhne leiutasu findig leidlik; ein ~er Kopf leidlik inimene

Findling m ~s, ~e vt. Findelkind Finesse / ~, ~n finess (peensus; riu-

gas) fing vt. fangen

Finger tn ~s, ~ sõrm; drei ~ breit

kolme sõrme laiune; länge ~ mächen pilti, näppama, varastama; j-m durch die ~ sehen pilti, (kellegi väärsammudele) läbi sõrmede vaatama; sich (D) die ~ verbrennen pilti, endal näppe kõrvetama Fingerhut m ~(e)s, ..hüte sõrmkübar

fingieren vt välja mõtlema; simuleerima; eeldama Fink m ~en, ~en vint (lind) 'Finne f ~, ~n vinn, vistrik 2Finne tn ~n, ~n soomlane finnisch soome Finnisch n ~ (s) soome keel finster pime; sünge, morn; im Fmstern täppen pimeduses kobama; im ~n täppen teadmatuses olema Finsternis f ~, ~se pimedus; astr.

varjutus Finte / ~, ~n puige, riugas firm (in A) (midagi) põhjalikult tundev

Firma / ~, .. men firma

Firn m ~(e)s, ~e, ka ~en firn, sõ-

merlumi; liustik Firnis m ~ses, ~se värnits; pilti, väline hiilgus First tn ~es, ~e katusehari; mäehari Fisch m ~es, ~e kala; weder ~ noch Fleisch pilti ei liha ega kala, ei see ega teine; das sind faule ~e pilti. need on tühised ettekäänded fischen vi kalastama; vt (välja) õngitsema

Fischer m ~s, ~ kalur Fischerei f ~, ~en kalapüük; kalandus

Fischzucht f ~ kalakasvatus Fittich m ~(e)s, ~e tiib; hõlm; j-n unter seine ~e nehmen pilti kedagi oma kaitse v. hoole alla võtma fix kindel; väle; osav; eine ~e Idee kinnisidee; ein ~er Keri täitsamees; ~ und fertig täiesti valmis (millegagi); ~! kiiresti! fixieren vt fikseerima (kindlaks määrama; üksisilmi otsa vaatama; fot. kinnistama) Fixstern m ~(e)s, ~e astr. kinnistäht flach tasane, lame; madal, mittesügav; labane, ilmetu; ~es Land lauskmaa; das ~e Land maa (vastandina linnale); die ~e Hand labakäsi, peopesa; lapiti Fl'äche f ~, ~n pind (om. pinna): tasapind

Fl'ächeninhalt m ~(e)s, ~e pindala Fl'ächenmaß n ~es, ~e pinnamõõt Flachs m ~es lina (taim) flackern vi võbisedes loitma Flägge f ~, ~n plagu (lipp, eriti laeval); die ~ streichen plagu alla laskma: pilti end võidetuks tunnistama; unter falscher ~ segeln pilti. võõra nime all tegutsema

flaggen vi lipuehtesse panema Flak f (Flugzeugabwehrkanone e. Fliegerabwehrkanone) õhukaitseka-hur: (Flakartillerie) õhukaitse-suur-tükivägi Flame m ~n, ~n flaam(lane) fl'ämisch flaami

Flamme f ~, ~n leek; in ~n aufgehen tuleroaks saama; in ~n setzen süütama; in ~n stehen lõõmama; meine ~ minu armsam Flammenblume f ~n floks flammend leegitsev, tuline Flanke f ~, ~n külg (loomal); sõj. tiib, külg; in die ~ fällen tiiba ründama

Flasche f ~, ~n pudel flatterhaft muutliku meelega, tuisupäine

flattern vi (h, s) lehvima; lendlema;

püsimatu olema flau loid, jõuetu; mir ist ~ mul on halb enesetunne (eriti nälja tagajärjel); eine ~e Brise kerge tuul

Flaum m ~(e)s ebemed, udusuled; udemed

Fläuse f ~, ~n (enamasti pl) puige. vigur, riugas; ~n mächen puiklema, kavaldama Flechte f ~, ~n juuksepalmik; bot.

samblik; med. ekseem (nahahaigus) flechten (flocht, geflöchten) vt punuma, palmima Fleck m ~(e)s, ~e plekk, laik; koht, paik; tükk, lapp; nicht vom ~ kommen paigalt mitte liikuma; er hat das Herz auf dem rechten ~ piltl. ta on südamega inimene (hea, aus, õiglane)

Flecken m ~s, ~ plekk, laik; alev;

ein kleiner ~ alevik Fledermaus f ~, . . mäuse nahkhiir Flegel m ~s, ~ koot, pint; mühakas flegelhaft mühaklik; mühaklikult flehen vi anuma

Fleisch n ~es liha; sich ins eigene ~ schneiden piltl. iseendale kahju tekitama; das ist ihm in ~ und Blut 'übergegangen pilti, see on talle omaseks saanud Fleischer m ~s, ~ lihunik fleischfarben, fleischfarbig ihuvärvi Fleischwolf m ~(e)s, ..wölfe hakk-masin

Fleiß m ~es virkus, usinus; mit ~ virgalt, usinasti; tahtlikult, meelega fleißig virk, usin; virgalt, usinasti flennen vi töinama

fletschen: die Z'ähne ~ hambaid ire-

` vile ajama v. kiristama

Flexion f ~, ~en gramm, fleksioon,

(sõnade) muutmine Flexionsendung f ~, ~en gramm.

muutelõpp flicken vt paikama, lappima Flieder m ~s sirel Fliege f ~, ~n kärbes; sie starben wie die ~n piltl. neid suri massiliselt; in der Not frißt der Teufel ~n piltl. häda ajab härja kaevu fliegen (flog, geflögen) vi (s) lendama; lehvima; in die Luft ~ (näit. plahvatuse tagajärjel) õhku lendama; vt (lennukit) juhtima fliegend lendav, lend-; ~e Fische lendkalad; mit ~en Fähnen lehvivate lippudega Flieger m ~s, ~ lendur fliehen (floh, geflohen) vt (kedagi, midagi) vältima; vi (5) (vor D) (kellegi v. millegi eest) põgenema Fliese f ~, ~n kiviplaat (põranda v.

seina käimiseks) Fließband n ~(e)s, .. bänder konveier fließen (floß, geflössen) vi (5) voolama: valguma fließend voolav; sorav; ähmane, laialivalguv; in ~em Deutsch soravas saksa keeles; soravalt, vabalt; ~ Deutsch sprechen saksa keelt vabalt rääkima

Fließpapier n ~s, ~e kuivatuspaber;

filterpaber flimmern vi virvendama, vilkuma flink väle, nobe; väledalt, nobedalt Flinte f ~, ~n (haavli)püss: die ~ ins Korn werfen piltl. julgust kaotama

Flitterwochen pl mesinädalad flocht vt. flechten

Flocke f ~, ~n lumehelves; ebe; hel-

ves

flog vt. fliegen

Floh m ~(e)s, Äe kirp; j-m einen ~ ins Ohr setzen pilti, kellelegi midagi rahu häirivat teatama floh vt. fliehen floß vt. fließen

Floß n ~es, "e parv, palgiparv Flösse f ~, ~n uim (-e) fl'ößen vt parvetama Fl'ößer m ~s, ~ parvetaja Fl'öte f ~, ~n flööt flott ujuv; ladus, kärmas: lõbus ja muretu; elegantne: ein ~er Ver-k'äufer kärmas müüja; ein ~esFlotte

Form

Leben führen lõbusat ja muretut elu elama; ladusalt; lõbusalt ja muretult; elegantselt; die Erz'ählung ist ~ geschrieben jutustus on ladusalt kirjutatud Fiötte f ~, ~n laevastik flottmachen: ein Schiff ~ laeva madalikult

vabastama; laeva sõiduvalmis seadma

Fluch m ~(e)s, vandesõna; needus

flüchen vi (D) (ära) needma; kiruma,

vanduma; (auf A) sõimama Flucht f ~, ~en põgenemine; die ~ ergreifen põgenema pistma; in die ~ schlagen põgenema lööma fl'üchten vi (s) ja sich ~ põgenema,

end põgenemisega päästma fl'üchtig põgenev; põgus; pealiskaudne, hooletu; haihtuv, lenduv; -~es Glück üürike õnn; eine ~e 'Arbeit pealiskaudne töö; pealiskaudselt; põgusalt

Fl'üchtling m ~s, ~e põgenik, pagulane; jooksik Flug m ~(e)s, ^e lend; im ~e väga kiiresti

Flügblatt n ~(e)s, .. blätter lendleht Fl'üge! tn ~s, ~ tiib; tiibklaver Flüggast m ~es, .. gäste lennukil reisija

fl'ügge lennuvõimeline; ~ werden len-nuvõimeliseks saama (linnupoegade kohta); pilti, iseseisvaks saama Flüghafen m ~s, .. häfen lennujaam Flügpost f ~, ~en lennupost flugs otsekohe, jalamaid Flügzeug n ~(e)s, ~e lennuk Flügzeugträger tn ~s, ~ lennukite emalaev

flunkern vi luiskama, valetama Flur tn ~(e)s, ~e esik; koridor; f ~,

~en põld, nurm Fluß m Flusses, Fl'üsse jõgi; vool, jooks, voog; alles ist in (im) ~ kõik muutub; etw. in ~ bringen midagi korda seadma, käima panema flußab, flußabwärts pärivoolu Flüßatm m ~(e)s, ~e jõeharu flußäuf, flußaufwärts vastuvoolu Flüßbett n ~(e)s, ~en jõesäng fl'üssig vedel; sorav, ladus; ~es Geld vabad summad; sularaha; ~ mächen sulatama

Fl'üssigkeit / ~, ~en vedelik; vedelus fl'üstern vt sosistama Flut f ~, ~en (mere)tõus; veevoog; vool; eine ~ von Tr'änen pisarate

vool; eine ~ von Schimpfreden sõi-muvaling focht vt. fechten

Föderation / ~, ~en föderatsioon

Fohlen n ~s, ~ varss; sälg

Föhn m ~(e)s, ~e föön (mägismail

esinev kuiv soe tuul) F'öhre f ~, ~n mänd (om. männi) Fõlge f ~, ~n tagajärg; järgnevus; rida, sari; das kann b'öse ~n häben sel võivad halvad tagajärjed olla; zur ~ häben (endaga) kaasa tooma, tagajärjeks olema; die ~n trägen tagajärgede eest vastutama; tagajärgede all kannatama; ~ leisten (D) kuuletuma, (midagi) järgima; in der ~ edaspidi, hiljem folgen vi (s) järgnema; (aus D) järelduma; (h) (D) kuuletuma, (midagi) järgima; Brief folgt kiri järgneb; daräus folgt, daß ... sellest järeldub, et ...; wie folgt järgmiselt

folgend järgmine; järgnev; am ~en Täge järgmisel päeval; im ~en e. in ~em järgnevalt; wir teilen 'Ihnen ~es mit meie teatame Teile järgmist

folgendermaßen, fõlgenderweise järgmiselt

folgerecht, folgerichtig järjekindel, loogiline; loogiliselt folgern vt (aus D) (millestki) järeldama

Folgerung f ~, ~en järeldus folglich järelikult, niisiis fölgsam kuulekas, alistuv; kuulekalt Folter f ~, ~n piinamine; piin foltern vt piinama

Fond [fõ] m ~s, ~s alus; foon, taust;

tagaiste (näit. autol) Font'äne f ~, ~n purskkaev föppen vt tögama, nöökama fördern vt (von D) nõudma (kelleltki); välja kutsuma (näit. kahevõitlusele)

fördern vt soodustama, edendama, toetama; kaevandama (näit. sütt); zutäge ~ päevavalgele tooma, ka pilti.

Förderung f ~, ~en nõudmine, nõue; nõudlus, pretensioon; väljakutse (kahevõitlusele); ~en stellen nõudmisi esitama Forelle f ~, ~n forell Form f ~, ~en vorm; kuju; er war nicht in ~ sport, ta ei olnud vormisFormat

Format n ~(e)s, ~e formaat Formel f ~, ~n valem; auf eine

ktirže ~ gebrächt lühidalt öeldes formell formaalne; formaalselt formen vt vormima förmlich vormikohane; formaalne; päris, tõeline; formaalselt; päriselt, lausa; man k'önnte ~ verzweifeln võiks lausa meelt heita Formular n ~s, ~e formular, blankett forschen vi (nach D) uurima; järele pärima

forschend uuriv, juurdlev; uurivalt,

juurdlevalt Forschung } ~, ~en uurimine; uurimus Forst m ~es, ~e (majanduslikult kasutatav) mets F'örster m ~s, ~ metsnik Forstwirtschaft f ~ metsamajandus fort ära; edasi; ~ mit dir! käi minema!; in einem ~ pidevalt; und so ~ ja nii edasi fortän nüüdsest peale, edaspidi fortbilden, sich edasi õppima Fortbildungskurse pl täienduskursused fortbleiben (blieb fört, fortgeblieben) vi [s) ära jääma, tulemata jääma fortdauern vi edasi kestma, jätkuma fortfahren (fuhr fört, fortgefahren) vi (s) ära sõitma; (h) jätkama; sie fuhr fort zu lesen ta jätkas lugemist; vt ära vedama, ära viima fortgehe.i (ging fort, fortgegangen) vi (s) ära minema; jätkuma; so kann es nicht ~ nii ei või see edasi kesta

fortgeschritten edasijõudnud fortgesetzt kestev, lakkamatu; kestvalt Fortkommen n ~s elatus, ülalpidamine; edasijõudmine; äratulek, -minek; kadumine

fortlassen (ließ fort, fortgelassen) vt

minna laskma; ära v. välja jätma fortlaufend jätkuv; ~e Nümmern järjestikku numbrid; järgemööda fortpflanzen vt (suguvõsa) jätkama; levitama; sich ~ levima; paljunema; (pärimise teel) üle kanduma (näit. omaduste kohta) fortschaffen vt ära koristama v. viima Fortschritt m ~(e)s, ~e edu(samm), progress; ~e mächen edusamme tegema

fortschrittlich eesrindlik, progressiivne fortsetzen vt jätkama Fortsetzung f ~, ~en järg (om. järje); jätkamine; ~ folgt järgneb; ~ auf Seite 16 järg leheküljel 16

fortwährend kestev; kestvalt, ühtelugu Foto n ~s, ~s foto Fotograf m ~en, ~en fotograaf fotografieren vt fotografeerima Foyer rfoa'je:] n ~s, ~s fuajee, (teatri) jalutusruum Fr. = Frau pr. = proua Fr. = Freitag reede Fracht f ~, ~en veos; veoraha Frachter tn ~s, ~, Frachtschiff n

~(e)s, ~e kauba-, prahilaev Frage f ~, ~n küsimus; eine ~ aufwerten küsimust tõstatama; eine ~ stellen küsimust esitama; das kommt nicht in ~ see ei tule arvesse, see ei tule kõne alla; auf eine ~ eingehen küsimuse juures (lähemalt) peatuma

Fragebogen m ~s, ~, ka . . bögen ankeet

fragen vt (nach D, 'über A) küsima (kellegi, millegi kohta); ich fräge nicht danach sellest ma ei hooli; es fragt sich, ob ... on küsitav, kas ...; ohne (um Erlaubnis) zu ~ luba küsimata fragend küsiv; küsivalt Fragewort n ~(e)s, .. wörter küsisõ-na

Fragezeichen n ~s, ~ küsimärk fräglich küsitav, kaheldav Fraktion f ~, ~en fraktsioon frankieren vt frankeerima (postisaadetist margistama) Franse f ~, ~n narmas Franzose m ~n, ~n prantslane franz'ösisch prantsuse Franz'ösisch n ~ (s) prantsuse keel fr'äsen vt freesima Fr'äser m ~s, ~ freesija; frees fraß vt. fressen

Fraß m ~es, ~e loomasööt; halvustavalt halb toit Frätze f ~. ~n lõust, grimass; ~n

schneiden grimasse tegema Frau f ~, ~en naine; abikaasa (naine); proua; älle ~en der Welt kõik maailma naised; meine ~ minu abikaasa frauenhaft naiselik

Frauentag: Internationaler ~ rahvusvaheline naistepäev Frauenzimmer n ~s, ~ nalj. naisterahvas, naisisik Fr'äulein n ~s, ~ preili frech häbematu, jultunud; häbematult, jultunultFrechdachs

Frechdachs m ~es, ~e häbematu (isik)

Frechheit f ~, ~en häbematus, jultumus

frei vaba, sõltumatu; hõivamata; lage, lahtine: tasuta, maksuta; aut ~en Fuß setzen (vahi alt) vabaks laskma; aus ~en St'ücken vabatahtlikult; ünter ~em Himmel lageda taeva all; 'Eintritt ~ sissepääs tasuta; ~e Station prii ülalpidamine; vabalt; ~ von der Leber (weg) reden avameelselt kõnelema Freibeuter m ~s, ~ mereröövel; marodöör

Freie n ~n avarus; im ~n vabas

õhus; ins ~ vaba õhu kätte freien vi (um A) (kellegi) kätt paluma

Freier m ~s, ~ kosilane

freigebig helde; heldelt

freihalten (hielt frei, freigehalten) vt

kellegi eest maksma Freiheit f ~, ~en vabadus; avarus; sich die ~ nehmen julgema, söandama; sich große ~en herausnehmen pilti, endale palju lubama freiheitliebend vt freiheitsliebend Freiheitskampf m ~(e)s, ..kämpfe

vabadusvõitlus Freiheitskämpfer m ~s, ~ vabadusvõitleja

freiheitsliebend vabadustarmastav freilassen (ließ frei, freigelassen) vt

vabaks laskma, vabastama Freileitung f ~, ~en ei. õhuliin freilich küll, tõsi küll; kindlasti, muidugi

Freilichtbühne f ~, ~n vabaõhulava Freilichtmuseum n ~s, . .muse|en vabaõhumuuseum Freimut m ~(e)s otsekohesus, siirus freimütig otsekohene, siiras; otsekoheselt, siiralt freischaffend: ~er Schriftsteller vabakutseline kirjanik Freischärler m ~s, ~ partisan freisinnig vabameelne, liberaalne freisprechen (sprach frei, freigesprochen) vt õigeks mõistma Freisprechung f ~, ~en, Freispruch m ~(e)s, ..sprüche õigeksmõistmine, õigeksmõistev otsus freistehen (stand frei, freigestanden) vi (kellelegi) lubatud olema (midagi teha v. tegemata jätta); es steht mir frei zu w'ählen ma võin valida Freitag m ~(e)s, ~e reede

freiwillig vabatahtlik`; vabatahtlikult Freiwillige m, f ~n, ~n vabatahtlik Freizeitgestaltung f ~, ~en vaba aja

veetmise organiseerimine fremd võõras; tundmatu; das war mir bisner ~ see oli mulle senini tundmatu; ich bin hier ~ ma olen siin võõras

fremdartig võõrapärane, harjumatu,

kummaline Fremde f ~ võõras maa; in der ~ võõrsil; in die ~ võõrsile; m, f ~n, ~n võõras (isik); võõramaalane Fremdling m ~s, ~e võõras (isik);

võõramaalane Fremdsprache f ~, ~n võõrkeel fremdsprachig võõrkeelt kõnelev; võõrkeelne; ~er 'Unterricht õpetamine (õppetöö) võõrkeeles fremdsprachlich võõrkeelealane; ~er

'Unterricht võõrkeele õpetamine Fremdwort n ~(e)s, .. wörter võõrsõna

fressen (fraß, gefressen) vt sööma (loomade kohta); õgima; Rost frißt rooste sööb; das Unternehmen frißt viel Geld ettevõte nõuab palju raha Freude f ~, ~n rõõm; vor ~ rõõmust; zur ~ rõõmuks; seine helle ~ haben (an D) (kellegi v. millegi üle) tõelist rõõmu tundma freudig rõõmus, rõõmustav; rõõmsalt freudlos rõõmutu

freuen vt rõõmustama; es freut mich

see rõõmustab mind; sich ~ ('über A) rõõmutsema (kellegi, millegi üle); (auf A) rõõmutsema (millegi eelseisva üle) Freund m ~(e)s, ~e sõber; mit j-m

gut ~ sein kellegagi sõbrutsema freundlich sõbralik, lahke; seien Sie so ~! olge lahke (hea)!; ~es Wetter meeldiv ilm; sõbralikult, lahkelt Freundschaft f ~, ~en sõprus; sõpruskond; kõik ühe kooli pioneerisal-gad (SDV-s); ~ schließen sõpradeks saama; ~! sõprus! (Vaba Saksa Noorsoo tervitus) freundschaftlich sõbralik; sõbralikult

Freundschaftstreffen n ~s, ~ sport.

sõpruskohtumine Frevel [.. f . .] m ~s, ~ eksimus, süütegu; seaduserikkumine; roim frevelhaft [.. f..] kuritegelik; jultunud freveln [.. f ..] vi seadust v. õigust

meelevaldselt rikkuma; patustama Friede m ~ns, ~n vt. FriedenFrieden

Frieden m ~s, ~ rahu; laß mich in

~! jäta mind rahule!; ~ schließen rahu sõlmima; ~ stiften lepitama Friedensanhänger m ~s, ~ rahupool-

daja

Friedensfront f ~, ~en rahurinne Friedenskräfte pl rahujõud Friedensvertrag tn ~(e)s, ..träge rahuleping

Friedenswacht / ~, ~en rahuvalve; auf

~ stehen rahuvalvel olema friedfertig rahuarmastav; rahulik Friedhof m ~(e)s, .. höfe kalmistu friedlich rahu-; rahulik, vaikne; rahuarmastav friedliebend rahuarmastav frieren (fror, gefrören) vi külmetama; ich friere e. mich friert (es) mul on külm; mir ~ die H'ände (F'üße) mu käed (jalad) külmetavad; ~ wie ein Schneider pilti, tugevasti külmetama; (s) (kinni) külmuma, jäätu-ma; der Fluß ist gefrören jõgi on kinni külmunud; vimp: es friert draußen väljas külmetab; es friert Stein und Bein väljas on käre külm frisch värske; rõõsk; karge, jahe; reibas; auf ~er Tat ertappen teolt tabama; ~er Wind jahe tuul; värskelt; ~ gestrichen värskelt värvitud; ~ gemolkene Milch värskelt lüpstud piim; ~ im Ged'ächtnis häben hästi mäletama; ~ gewägt ist halb gewönnen julge pealehakkamine on pool võitu Frische f ~ värskus; jahedus frischweg reipalt

Friseur [..'z0:r] tn ~s, ~e juuksur Friseuse [.. 'z0:za] f ~, ~n naisjuuk-sur

frisieren vt soengut tegema; sich ~

endale soengut tegema Fris'ör tn ~s, ~e vt. Friseur Fris'öse f ~n vt. Friseuse Frist f ~, ~en tähtaeg; aeg; eine ~ von zwei Jähren kaheaastane tähtaeg; in kürzer ~ lühikese aja pärast

fristen vt tähtaega pikendama; (elu) alal hoidma; sein Leben k'ümmerlich ~ virelema, kiratsema Frisur f ~, ~en soeng Frl. = Fr'äulein prl. = preili froh rõõmus; rõõmustav; eine ~e

Bötschaft rõõmusõnum fr'öhlich rõõmsameelne, lõbus frohlocken vi ('über A) juubeldama, võidurõõmutsema

Frohsinn m ~(e)s rõõmsameelsus, hea tuju

fromm vaga, jumalakartlik; vagur; eiri ~es Pferd vagur hobune; die ~e 'Einfalt püha lihtsameelsus frommen vi kasuks olema, kasu tooma; was frommt es ihm? mis kasu tal sest on?

Fron f ~. ~en teoorjus; sunniviisiline töö

fr'önen vi (D) (pahele, kirele jne.) anduma; der Mode ~ moenarr olema Front f ~, ~en eeskülg; rinne; rivi; an der ~ sõj. rindel; in der ~ rivis; gegen j-n ~ mächen kellelegi vastu hakkama fror vt. frieren Frosch m ~(e)s, "e konn Frost tn ~es, ~e külm, pakane; külmavärin

fr'östeln vi, vimp külmavärinaid tundma, külma pärast lõdisema; ich fr'öst(e)le e. mich fr'östelt mul on külmavärinad, ma lõdisen trõstig külm, ka pilti.-, külmatundlik; ein ~er Ernpfäng pilti, külm vastuvõtt

Frucht f ~, *e vili; puuvili; die Fr'üchte

seiner 'Arbeit tema töö vili früchtbar viljakas

früh vara (ja) ne; am ~en Morgen varahommikul: vara, varakult; von ~ bis spät varahommikust hilisõhtuni; heute (morgen) ~ täna (homme) hommikul

Fr'ühbeet n ~(e)s, ~e (taime)lava,

sõnnikulava Frühe f ~ varahommik; in aller ~

varavalgel fr'üher vara(ja)sem; endine; in ~en Zeiten möödunud aegadel; varemini; wie ~ nagu ennegi, endist viisi frühestens kõige varem, mitte varem kui

Fr'ühjahr n ~(e)s, ~e vt. Frühling Fr'ühling m ~s, ~e kevad Fr'ühstück n ~(e)s, ~e hommikueine fr'ühstücken vi hommikueinet võtma Fuchs m ~es. ~e rebane; raudjas (punakaspruun hobune) fuchteln vi vehkima; mit den H'änden

~ kätega vehkima Füder n ~s, ~ koorem (näit. heina) Fug: mit ~ und Recht täie õigusega Füge f ~, ~n tehn. vuuk. liitekoht, soon; muus. fuuga; aus den ~ft gehen pilti, koost lagunema; in allenfügen

~n krachen pilti, kõigist õmblustest kärisema

fügen vt (kokku) liitma; lisandama; põhjustama; sich ~ juhtuma, kujunema (näit. olude kohta); (in A) (millelegi) alistuma; (D) kuuletuma

fügsam (kergesti) alistuv; kuulekas fühlbar tuntav; tunduv; sich ~ mächen

end tunda andma fühlen vt tundma; kompama, katsuma; sich ~ end tundma; sich getroffen ~ end puudutatuna tundma F'ühler m ~s, ~ zool. tundel, katse-sarv

F'ühlung f ~, ~en kokkupuude, kontakt; (mit j-m) ~ nehmen (kellegagi) kontakti astuma fuhr vt. fähren

Führe f ~, ~n veok; koorem; vedu führen vt viima, juhatama; juhtima; käsutama; müügil olema (kauba kohta); teostama; omama, (kaasas) kandma; W'äsche ~ wir nicht pesu meil müügil ei ole; vi viima; juhtima, vedama, esimene olema (näit. võistlustel); der Weg führt zur Br'ücke tee viib silla juurde; sich ~ käituma F'ührer m ~s, ~ juht, juhataja; (sõiduki) juht; teejuht, juht (raamat) F'ührerschein m ~(e)s, ~e juhiluba Führmann m ~(e)s, ..manner e.

leute voorimees Führwerk n ~(e)s, ~e veok F'iille f ~ täius; küllus; ohtrus, rohkus füllen vt täitma; einen (schädhaften) Zahn ~ (haiget) hammast plombee-rima; sich ~ täituma F'iillen n ~s, ~ varss; sälg F'üller m ~s, ~, F'üll(feder)halter m

~s, ~ täitesulepea Fund tn ~(e)s, ~e leidmine; leid, leitud ese

Fundbüro n ~s, ~s leiubüroo Fundgrube f ~, ~n (maavara) leiu-

koht; pilti varasalv fünf viis (om viie); es geht auf ~ kell on varsti viis; wir sind (unser) ~(e) meid on viis; ~ gerade sein lassen pilti, millelegi läbi sõrmede vaatama Fünf f ~, ~en viis (number, hinne) F'ünfeck n ~(e)s, ~e viisnurk fünffach, f'ünffältig viiekordne; viiekordselt

Fünfjahrplan m ~(e)s, .. pläne viie

aasta plaan F'ünfkampf tn ~(e)s, ..kämpfe sport. viievõistlus

fünfzehn viisteist fünfzig viiskümmend F'ünfziger m ~s, ~ 50—60-aastane (mees)

fungieren vi funktsioneerima, töötama;

als Direktor ~ direktorina töötama Funk m ~(e)s raadio, ringhääling Funkamateur [.. t0:r] m ~s, ~e raadioamatöör

Funkanlage f ~, ~n raadioseade Fünke m ~ns, ~n vt. Fünken funkeln vi sätendama; vilkuma funkelnagelneu uhiuus fünken vt raadio teel üle kandma e. saatma

Fünken m ~s, ~ säde; pilti, kübe; ~ spr'ühen sädemeid pilduma; kein ~ von Versfändnis mitte kübetki arusaamist

Funker m ~s, ~ radist, raadiotele-grafist

Funkspruch m ~(e)s, .. sprüche ei.

radiogramm Funkstation f ~, ~en raadio(saate)-jaam

Funktion f ~, ~en funktsioon Funktion'är m ~s, ~e tegelane, aktivist; leitender ~ vastutav töötaja funktionieren vi funktsioneerima für präp (A) (millegi) eest. jaoks, -le, -ks; ~ einen Rubel ühe rubla eest; ~ einen Monat üheks kuuks; ~ immer alatiseks; Tag ~ Tag päevast päeva; ~s erste esialgu; was ~ ein ...? missugune ... ?; adv ~ und ~ alati; bist du ~ öder gegen? kas sa oled poolt või vastu?; das ist eine Säche ~ sich see on omaette asi Für: das ~ und (das) Wider poolt- ja

vastuväited F'ürbitte f ~, ~n palve (kellegi teise eest)

Fürche f ~, ~n vagu; korts fürchen vt vagusid ajama; kortsutama Furcht f ~ hirm, kartus; ~ häben kartma: in ~ versetzen (kellelegi) hirmu tegema fürchtbar hirmus, kohutav; hirmsasti,

kohutavalt fürchten vt ja sich ~ (vor D) kartma fürchterlich vt. fürchtbar fürchtlos kartmatu, julge; kartmatult, julgelt

furchtsam kartlik, arg; kartlikult, aralt fürliebnehmen vi vt. vorliebnehmen Furnier n ~s, ~e vineer fürs = für das

F'ürsorge f ~ hooldus; hoolitsusFürsprache

F'ürsprache f ~, ~n taotlus (kellegi teise eest); ~ für j-n einlegen kellegi teise eest taotlema (midagi) Fürst m ~en, ~en vürst F'ürstentum n ~(e)s, .. tümer vürstkond, vürstiriik fürstlich vürstlik; pilti, tore, luksuslik;

pilti, toredalt, luksuslikult Furt f ~, ~en koole fürwähr tõesti, tõepoolest F'ürwort n ~(e)s, .. wõrter gramm. asesõna

Fuß m ~es, ~e jalalaba; jalg (näit. toolil; pikkusmõõt); jalam; värsijalg; zu ~ gehen jalgsi käima; festen ~ fassen kanda kinnitama; juurduma; mit j-m auf gutem ~ stehen kellegagi heas vahekorras olema; stehenden ~es kohe, jalamaid; mit bloßen ~en palja jalu; drei ~ lang kolm jalga pikk; etw. mit ~en treten piltl. midagi jalge alla tallama Füßball m ~(e)s, .. bälle jalgpall Füßballelf f ~, ~en jalgpallimeeskond

Fußballmannschaft f ~, ~en vt. Füßballelf

Füßboden m ~s, .. böden põrand Füßbreit: keinen ~ Landes mitte jala-

täitki maad fußen vi (auf D) (millelegi) tuginema,

(millelgi) rajanema Fußende n ~s, ~n jaluts Füßgänger m ~s, ~ jalakäija Füßnote f ~, ~n joonealune märkus Füß(s)tapfe f ~, ~n, Füß(s)tapfen nt ~s, ~ jalajälg; in j-s Füß(s)tapfen treten pilti, kellegi jälgedes käima futsch! (niuhti) läinud!, mokas!; alles

ist ~! kõik on mokas! 'Fütter n ~s sööt, loomatoit 2Fütter n ~s, ~ vooder Futteral n ~s, ~e ümbris 'füttern vt söötma, toitma 2f'üttern vt vooderdama Futterrübe f ~, ~n söödapeet Futür n ~s, ~e, Futurum n ~s, ., ra gramm, tulevik, futuurum

G

g = Gramm g = gramm gab vt. geben

Gäbe f ~, ~n kink, annetus; almus;

anne, talent; annus, doos Gäbe! f ~, ~n kahvel; hang, hark; ei. pistik

Gäbelfrühstück n ~(e)s, ~e (soe)

lõunaoode gäbein, sich hargnema gackern vi kaagutama gäffen vi ammuli sui vahtima Gage ['gai^a] f ~. ~n (kunstnike) töötasu

g'ähnen vi haigutama; pilti, (vastu) haigutama, avanema; ein 'Abgrund gähnt vor uns pilti, kuristik haigutab meile vastu Gäla f ~ pidulik rõivastus; sich in ~

werfen pidulikult rõivastuma Galanterie f~,., riien galantsus, üliviisakus

Galanteriewaren pl galanterii, ehte-,

pudukaubad Galerie f ~, ..rijen galerii Gälgen tn ~s, ~ võllas Galle f ~, ~n sapp; pilti, viha, paha tuju; ihm lief die ~ 'über pilti, tal läks kops üle maksa Gällert n ~(e)s, ~e, Gallerte f ~, ~n tarrend; tarretis, želee; želatiin

gällig sapi-; pilti, sapine, kuri; sapiselt, kurjalt

galoppieren vi (h, s) galopeerima galoppierend: ~e Schwindsucht ägedalt kulgev tiisikus Galosche f ~, ~n kaloss galt vt. gelten

Gamasche f ~, ~n säärekate; kinga-kate

gang: es ist ~ und g'äbe see on päris

tavaline, see on üldiselt tavaks Gang m ~(e)s, ~e kõnnak; kulg, liikumine; käik. roog (om. roa); sport. voor, ring; (läbi)käik, koridor; in ~ setzen liikuma panema; seinen ~ gehen omasoodu minema: im vollen ~e täies hoos gängbar käidav, käimiseks kõlblik; üld-tarvitusel olev, käibiv, (kauba kohta) (hästi)minev Gans / ~, "e hani

Gänsefüßchen pl hanejalad, jutumärgid

G'änsehaut f ~, ..häute hanenahk; pilti, kananahk; es überl'äuft mich eine ~ mul tuleb kananahk ihule G'änsemarsch: im ~ gehen hanereas

minema

G'änserich tn ~s, ~e isahani ganz terve; täis-; kogu; ~e Zählen Fürsprache

F'ürsprache f ~, ~n taotlus (kellegi teise eest); ~ für j-n einlegen kellegi teise eest taotlema (midagi) Fürst m ~en, ~en vürst F'ürstentum n ~(e)s, .. tümer vürstkond, vürstiriik fürstlich vürstlik; pilti, tore, luksuslik;

pilti, toredalt, luksuslikult Furt f ~, ~en koole fürwähr tõesti, tõepoolest F'ürwort n ~(e)s, .. wõrter gramm. asesõna

Fuß m ~es, ~e jalalaba; jalg (näit. toolil; pikkusmõõt); jalam; värsijalg; zu ~ gehen jalgsi käima; festen ~ fassen kanda kinnitama; juurduma; mit j-m auf gutem ~ stehen kellegagi heas vahekorras olema; stehenden ~es kohe, jalamaid; mit bloßen ~en palja jalu; drei ~ lang kolm jalga pikk; etw. mit ~en treten piltl. midagi jalge alla tallama Füßball m ~(e)s, .. bälle jalgpall Füßballelf f ~, ~en jalgpallimeeskond

Fußballmannschaft f ~, ~en vt. Füßballelf

Füßboden m ~s, .. böden põrand Füßbreit: keinen ~ Landes mitte jala-

täitki maad fußen vi (auf D) (millelegi) tuginema,

(millelgi) rajanema Fußende n ~s, ~n jaluts Füßgänger m ~s, ~ jalakäija Füßnote f ~, ~n joonealune märkus Füß(s)tapfe f ~, ~n, Füß(s)tapfen nt ~s, ~ jalajälg; in j-s Füß(s)tapfen treten pilti, kellegi jälgedes käima futsch! (niuhti) läinud!, mokas!; alles

ist ~! kõik on mokas! 'Fütter n ~s sööt, loomatoit 2Fütter n ~s, ~ vooder Futteral n ~s, ~e ümbris 'füttern vt söötma, toitma 2f'üttern vt vooderdama Futterrübe f ~, ~n söödapeet Futür n ~s, ~e, Futurum n ~s, ., ra gramm, tulevik, futuurum

G

g = Gramm g = gramm gab vt. geben

Gäbe f ~, ~n kink, annetus; almus;

anne, talent; annus, doos Gäbe! f ~, ~n kahvel; hang, hark; ei. pistik

Gäbelfrühstück n ~(e)s, ~e (soe)

lõunaoode gäbein, sich hargnema gackern vi kaagutama gäffen vi ammuli sui vahtima Gage ['gai^a] f ~. ~n (kunstnike) töötasu

g'ähnen vi haigutama; pilti, (vastu) haigutama, avanema; ein 'Abgrund gähnt vor uns pilti, kuristik haigutab meile vastu Gäla f ~ pidulik rõivastus; sich in ~

werfen pidulikult rõivastuma Galanterie f~,., riien galantsus, üliviisakus

Galanteriewaren pl galanterii, ehte-,

pudukaubad Galerie f ~, ..rijen galerii Gälgen tn ~s, ~ võllas Galle f ~, ~n sapp; pilti, viha, paha tuju; ihm lief die ~ 'über pilti, tal läks kops üle maksa Gällert n ~(e)s, ~e, Gallerte f ~, ~n tarrend; tarretis, želee; želatiin

gällig sapi-; pilti, sapine, kuri; sapiselt, kurjalt

galoppieren vi (h, s) galopeerima galoppierend: ~e Schwindsucht ägedalt kulgev tiisikus Galosche f ~, ~n kaloss galt vt. gelten

Gamasche f ~, ~n säärekate; kinga-kate

gang: es ist ~ und g'äbe see on päris

tavaline, see on üldiselt tavaks Gang m ~(e)s, ~e kõnnak; kulg, liikumine; käik. roog (om. roa); sport. voor, ring; (läbi)käik, koridor; in ~ setzen liikuma panema; seinen ~ gehen omasoodu minema: im vollen ~e täies hoos gängbar käidav, käimiseks kõlblik; üld-tarvitusel olev, käibiv, (kauba kohta) (hästi)minev Gans / ~, "e hani

Gänsefüßchen pl hanejalad, jutumärgid

G'änsehaut f ~, ..häute hanenahk; pilti, kananahk; es überl'äuft mich eine ~ mul tuleb kananahk ihule G'änsemarsch: im ~ gehen hanereas

minema

G'änserich tn ~s, ~e isahani ganz terve; täis-; kogu; ~e ZählenGänze

77

täisarvud; ein ~er Kerl täitsamees; ~ Europa kogu Euroopa; ~ Ohr sein tähelepanuga kuulama; täiesti; im ~en kokku, kogusummas; ~ und gar täielikult; ~ und gar nicht sugugi mitte; ~ gut kaunis hea; kaunis hästi

Gänze n ~n tervik, kogum g'änzlich täielik; täiesti gar küps, valmis; das Fleisch ist noch nicht ganz ~ liha ei ole veel täiesti küps; väga; ~ nicht sugugi mitte; ~ nichts mitte midagi; ~ zu sehr liiga

Garage [..'ra^o] f ~, ~n garaaž Garantie f ~, .. tijen garantii, tagatis Garaus: j-m den ~ mächen kellelegi

otsa peale tegema Gärbe f ~, ~n (vilja)vihk, (õle)kubu; die ~n in Püppen setzen viljavihke hakki panema Gärde f ~, ~n kaardivägi Garderobe f ~, ~n garderoob Gardine f ~, ~n kardin, eesriie: hinter schwedischen ~n pilti, rootsi kardinate taga e. vanglas Gardinenpredigt f ~, ~en (kodune)

peapesu e. noomitus g'ären (gor, gegõren, ka (eriti pilti.)

g'ärte, geg'ärt) vi käärima, ka pilti. G'ärfutter n ~s silo(sööt) G'ärfutterbehälter m ~s, ~ silohoidla Garn n ~(e)s, ~e niit (-di); lõng; võrk; linnupael, püünis; zusammengeflochtenes ~ korrutatud lõng; ins ~ gehen pilti lõksu langema gärstig jälk, vastik, inetu Gärten m ~s, " aed Gärtenbau m ~(e)s aiandus G'ärtner m ~s, ~ aednik Gärtnerei f ~, ~en aiandus; aiand G'ärung f ~, ~en käärimine; pilti.

rahulolematus, rahutus Gas n ~es, ~e gaas Gasabwehr f ~ gaasikaitse Gasanstalt f ~, ~en gaasivabrik gasartig

'gaasitaoline Gaserzeuger tn ~s, ~ tehn. gaasigene-raator

Gäsherd m ~(e)s, ~e gaasipliit Gasmaske f ~, ~n gaasitorbik Gasschieferwerk n ~(e)s, ~e põlev-

kivigaasitehas Gässe f ~, ~n (kitsas) tänav; kitsas läbikäik

Gassenhauer m ~s, ~ (äraleierdatud) lööklaul

Gassenjunge m ~n, ~n tänavapoiss

Gast m ~es, Äe külaline; teatr külalis-näitleja; zu ~ sein külaliseks olema; zu ~(e) bitten külla kutsuma gästfrei, gastfreundlich külalislahke;

külalislahkelt Gästfreundschaft f ~, ~en külalislahkus

Gästgeber m ~s, ~ piduperemees, võõrustaja

Gasthof m ~(e)s, .. hõfe võõrastemaja, hotell gastieren vi külalisetendust, -kontserti

andma, gastroleerima gästlich külalislahke; mugav: külalislahkelt; mugavalt Gästspiel n ~(e)s, ~e külalisetendus Gäststätte f ~, ~n söökla v. restoran v. kohvik

Gästwirt m ~(e)s, ~e söökla v. restorani v. kohviku v. võõrastemaja omanik

Gasuhr f ~, ~en gaasimõõtja Gaswerk n ~(e)s, ~e vt. Gasanstalt Gätte tn ~n, ~n abikaasa (mees) Gättin f ~, ~nen abikaasa (naine) Gattung f ~, ~en liik, sort; bot., zool. perekond

Gattungsname m ~ns, ~n gramm. üldnimi

Gau m ~(e)s, ~e (suurem) maa-ala; piirkond

Gaukler m ~s, ~ mustkunstnik, illusionist

Gaul tn ~(e)s, ~e hobusekronu, setukas; (murdeline) hobune; einem geschenkten ~ sieht man nicht ins Maul pilti, kingitud hobuse suhu ei vaadata Gäumen m ~s, ~ suulagi Gäuner m ~s, ~ kelm, petis Gaunerei f ~, ~en kelmus, pettus geb. = geboren sünd. = sündinud; ~

M'üller sünd. Müller Geb'äck n ~(e)s, ~e küpsis gebär vt. geb'ären

Geb'ärde / ~, ~n käeliigutus, žest;

näoilme geb'ärden, sich käituma Geb'ärdenspiel n ~(e)s miimika; žes-

tikulatsioon geb'ären (gebär, geboren) vt sünnitama

Geb'ärmutter f~, . . mütter anat. emakas

Geb'äude n ~s, ~ hoone, ehitis; struktuur

Gebell n ~(e)s haukumine

geben (gab, gegeben) vt andma; er78

Gedanke

gab uns zu verstehen ta andis meile mõista: was wird heute (im Theater) gegeben? mida täna (teatris) etendatakse?; es gibt (A) on olemas, leidub; hier gibt es einen Sportplatz siin on olemas spordiväljak; viel auf etw. ~ millestki palju pidama, midagi kõrgelt hindama: was gibt's? mis on?, mis on juhtunud?; sich ~ end näitama; esinema (kellenagi); lakkama, vaibuma; er gibt sich anders, als er ist ta näitab end teisena kui ta on, teeskleb

Gebet n ~(e)s, ~e palvus; j-n ins ~

nehmen pilti, kedagi manitsema gebeten vt. bitten

Gebiet n ~(e)s, ~e maa-ala, territoorium; ala; oblast; auf dem ~ der Naturkunde loodusteaduse alal gebieten

(gebõt, geböten) vt käskima, nõudma; vi ('über A) käsutama, (millegi üle) valitsema Gebieter tn ~s, ~ käskija, valitseja gebieterisch käskiv; käskivalt Gebilde n ~s, ~ moodustis, kujutis;

toode; kujund gebildet haritud

Gebildete m, f ~n, ~n haritlane Gebirge n ~s, ~ mäestik gebirgig mägine

Gebirgszug m ~(e)s, .. züge mäeahelik

Gebiß n .. bisses, .. bisse hambad; suurauad; (k'ünstliches) ~ kunst-hambad gebissen vt. beißen geblieben vt. bleiben gebl'ümt lilleline (mustri kohta) gebogen vt. biegen geboren sündinud; ein ~er Moskauer sündinud (e. päritolult) moskvalane; er ist ein ~er Dichter pilti, ta on sündinud luuletaja; ~ sein (werden) sündima; vt. geb'ären geborgen päästetud, kindlas e. ohutus

kohas olev; vt. bergen geborsten vt. bersten Gebot n ~(e)s, ~e käsk; pakkumus; j-m zu ~(e) stehen kellegi käsutuses olema geböten vt. bieten, gebieten gebrächt vt. bringen gebrännt vt. brennen Gebräuch m ~(e)s, ~e tarvitamine, kasutamine; komme, tava; nach ~ zurückzugehen pärast tarvitamist tagasi anda; in ~ kommen tarvitu-

sele tulema; diese Form ist äußer

~ seda vormi ei tarvitata gebrauchen vt tarvitama, kasutama gebräuchlich (üld) tarvitatav, tavaline; nicht mehr ~ tarvituselt kadunud, vananenud Gebräuchsanweisung f ~, ~en tarvi-

tamisjuhend Gebräuchsgüter pl tarbekaubad Gebrechen n ~s, ~ puudus, defekt gebrechlich jõuetu, nõder (vanadusest); habras, rabe; puudulik gebrochen murtud; eine ~e Zahl murdarv; ~es Deutsch vigane saksa keel; ~ deutsch sprechen saksa keelt vigaselt rääkima: vt. brechen Gebrüder pl (mingil alal ühiselt tegutsevad) vennad Gebr'üll n ~(e)s möirgamine, ammumine; röökimine, kisa geb'ückt küürus

Geb'ühr f ~, ~en maks, lõiv; sündsus, viisakus; dafür ist eine ~ von 20 Rubel zu entrichten selle eest tuleb tasuda 20 rubla lõivu; 'über ~ ülemäära; nach ~ teenete järgi geb'ühren vi ja sich ~ sobima, sünnis olema; wie es sich geb'ührt nagu sobib, nagu kord ja kohus geb'ührend kohane, vääriline; vääriliselt, nagu kord ja kohus gebunden seotud; köidetud; ~e Rede

seotud kõne, värsid; vt. binden Geburt f ~, ~en sünd; sünnitus; päritolu; eine ~ seines Geistes tema vaimusünnitus; Deutscher von ~ päritolult sakslane geb'ürtig (aus D) sünnilt, (kuskilt) pärit; aus Moskau ~ sünnilt moskvalane, Moskvast pärit Geburtsjahr n ~(e)s, ~e sünniaasta Geburtstag m ~(e)s, ~e sünnipäev Geb'üsch n ~es, ~e põõsastik, võsa Geck m ~en, ~en keigar, moenarr geckenhaft keigarlik, alp; keigarlikult, albilt

gedacht vt. denken, gedenken Ged'ächtnis n ~ses, ~se mälu; mälestus; im ~ häben mäletama; zum ~ mälestuseks; sich etw. ins ~ (zu-r'ück)rufen midagi meenutama Ged'ächtnisfeier f ~, ~n mälestusak-tus, pidustus (kellegi v. millegi mälestuseks)

Gedanke m ~ns, ~n mõte; idee; in ~n vertieft (versunken) mõtteisse süvenenud; sich (D) ~n mächen ('über A) (kellegi v. millegi pä-79

rast) muretsema; auf den ~n bringen mõttele viima gedankenlos mõtlematu, masinlik; mõtlematult, masinlikult Gedankenstrich m ~(e)s, ~e mõttekriips

Ged'ärm n ~(e)s, ~e soolestik, sooled

Gedeck n ~(e)s, ~e (laua)nõud; ein ~ für zwei Personen (laua) nõud kahe inimese jaoks gedeihen (gedieh, gediehen) vi (s) edenema, edusamme tegema; kasvama, arenema; wie weit ist die Sache gediehen? kui kaugele on asi edenenud?

gedeihlich kasulik, tulus, soodne gedenken (gedächte, gedächt) vi kavatsema; (G) mälestama; (G) meenutama; (G) mainima (eriti testamendis)

Gedenktafel f ~, ~n mälestustahvel gedeucht vt. d'ünken Gedicht n ~(e)s, ~e luuletus; poeem gediegen ehe,

puhas; soliidne (iseloomu, töö, teadmiste kohta) gedieh, gediehen vt. gedeihen Gedr'änge n ~s rahvatung; tunglemine, rüselemine: pilti, kitsikus, kimbatus; ins ~ kommen pilti, kimbatusse sattuma gedr'ängt kokkusurutud; ~ voll puupüsti täis gedroschen vt. dreschen gedrückt trükitud; trükitult gedrückt rusutud; rõhutud, (maha-) surutud

gedrungen jässakas, tugev; kokkusurutud (stiili kohta); von der Not ~ häda sunnil; vt. dringen Geduld f ~ kannatus; ~ 'üben kannatlik olema; mir reißt die ~ e. ich verliere die ~ minu kannatus katkeb

gedulden, sich kannatlik olema, rahulikult (ära) ootama geduldig kannatlik; kannatlikult gedunsen puudunud, tursunud gedurft vt. d'ürfen

geeignet (zu D) (millekski) v. (für A)

(kellelegi) kohane, sobiv Gefähr f ~, ~en (häda)oht; auf die ~ hin riskides; ~ läufen hädaohtu sattuma; riskima; in ~ schweben hädaohus olema; sich einer ~ aussetzen hädaohtu sattuma; auf eigene ~ omal vastutusel (riisikol) gefährden vt ohustama

gefährlich ohtlik, kardetav gefahrlos ohutu Gefahrlosigkeit f ~ ohutus Gefährt n ~(e)s, ~e veok Gefährte m ~n, ~ri kaaslane, seltsiline

gefallen (gefiel, gefallen) vi (D) (kellelegi) meeldima; sich (D) etw. ~ lassen millegagi leppima Gefällen m ~s, ~ teene, vastutulek, lahkus; j-m einen ~ tun kellelegi teenet osutama, n ~s meeldivus, hea meel, ~ an etw. finden millestki head meelt tundma gefällig vastutulelik, lahke; meeldiv;

was ist ~? mida soovite? Gefälligkeit f ~, ~en teene, vastutulek, lahkus; j-m eine ~ erweisen kellelegi teenet osutama gefälligst palun (tungivalt), ol(g)e lahke; verlassen Sie ~ mein Haus! palun lahkuge mu majast! Gefällsucht f ~ edevus, koketsus gefällsüchtig edev, koketne gefälscht võltsitud, vale-Gefängene m, f ~n, ~n vangilange-

nu; vang, vahialune Gefangennahme f ~ vangivõtmine gefangennehmen (nahm gefangen, gefangengenommen) vt vangi võtma Gefangenschaft f ~ vangistus, vangi põli; in ~ geraten vangi langema Gefängnis n ~ses, ~se vangla; vanglakaristus

Gefäß n ~es, ~e nõu, anum; soon,

mõõgapideme kaitse gefaßt (väliselt) rahulik; (auf A) (millekski) valmisolev; (in A) (metalliga) ääristatud (vääriskivi kohta); sich auf etw. ~ mächen millekski valmis olema (näit. ebameeldivuse talumiseks) Gefecht n ~(e)s, ~e (väiksem) lahing, kokkupõrge; äußer ~ setzen rivist välja viima, võitlusvõimetuks tegema

gefeit (gegen A) (millegi vastu) kindel, kaitstud Gefieder n ~s, ~ sulestik, suled gefiedert sulgedega kaetud; bot. sulg-jas

Gefilde n ~s, ~ väli, nurm gefleckt laiguline, tähniline (mustri kohta)

geflissentlich tahtlik; tahtlikult, meelega

geflochten vt. flechten geflogen vt. fliegengeflohen

geflohen vt. fliehen geflössen vt. fließen Gefl'ügel n ~s kodulinnud Geflügelfarm f ~, ~en linnufarm gefi'ügeit tiivuline, tiibadega; ein ~es Wort lendsõna; eine ~e Phantasie elav fantaasia Gefl'üster n ~s sosin; sahin; vulin geföchten vt. fechten Gefolge n ~s, ~ saatjaskond; etw. im ~ häben midagi põhjustama, midagi (tagajärjena) endaga kaasa tooma

gefr'äßig ablas, täitmatu Gefreite m ~n, ~n sõj. jefreitor Gefrieranlage f ~, ~n külmutusseade gefrieren (gefror, gefrören) vi (s) kül-

muma; ~ lassen külmutama Gefrierfleisch n ~es külmutatud liha Gefrierobst n ~es külmutatud puuvili Gefrierpunkt m ~(e)s, ~e fiilis, külmumispunkt gefrören vt. frieren, gefrieren Gefrör(e)ne n ~n jäätis Gef'üge n

~s, ~ (sisemine) ehitus, struktuur

gefügig järeleandlik, sõnakuulelik, paindlik

Gefühl n ~(e)s, ~e tunne, tundmus, (für A) arusaamine (millestki), meel; ein ~ der Dankbarkeit tänutunne; ~ für Kunst arusaamine kunstist, kuns-timeel

gefühllos tundetu, tuim gefühlvoll tundeline gefunden vt. finden gegangen vt. gehen gegebenenfalls antud juhul; eventuaalselt

gegen (A) (kellegi v. millegi) vastu; (kellegi) suhtes; poole; paiku; (kellegagi v. millegagi) võrreldes; eest; ~ den Krieg sõja vastu: ~ mich minu vastu; minu suhtes; minuga võrreldes; ~ 'Osten ida poole; ~ acht Uhr kella kaheksa paiku; ~ bar (Bärzahlung) sularaha eest Gegenangriff m ~ (e)s, ~e vasturünnak Gegenbesuch m ~(e)s, ~e vastukülas-käik

Gegend f ~, ~en maakoht, koht; piirkond, ala; die umliegende ~ ümbrus

gegeneinander üksteise v. teineteise

vastu; vastastikku Gegenmaßnahme f ~, ~n vastuabinõu

Gegensatz m ~es, .. sätze vastandlik-

kus; vastand; vastuolu; sich im ~ befinden vastuolus olema gegensätzlich vastandlik; vastupidine gegenseitig vastastikune; vastastikku Gegenstand m ~(e)s, ..stände ese,

asi; aine, teema Gegenteil tl ~(e)s, ~e vastand; im

~ vastupidi gegen'iiber (D) vastas; vastu, suhtes; mir ~ minu vastas; minu suhtes e. vastu

gegen'überliegend vastaspoolne, das

~e Haus vastasmaja gegenüberstellen vt vastandama; j-n j-m ~ kedagi kellegagi silm silma vastu seadma Gegenwart f ~ olevik, ka gramm:, juuresolek; in deiner ~ sinu juuresolekul

gegenwärtig käesolev, nüüdisaegne; ~

sein juures olema; praegu, nüüd Gegenwind m ~(e)s, ~e vastutuul gegessen vt. essen geglichen vt. gleichen gegliedert liigestatud; lüliline geglitten vt. gleiten geglommen vt. glimmen Gegner m ~s, ~ vastane, vaenlane gegnerisch vastase, vaenlase gegolten vt. gelten gegoren vt. g'ären gegössen vt. gießen gegriffen vt. greifen gehäben, sich käituma; gehäb(e) dich

wohl! ela hästi!, hüvasti! gehabt vt. häben

Gehält n ~(e)s, "er töötasu, palk; tn ~(e)s, ~e sisu; väärtus; sisaldus

gehaltlos sisutu, tühine gehaltvoll sisukas, tuumakas gehangen vt. h'ängen geh'ässig vihkav, õel, salvav Geh'äuse n ~s, ~ kest, ümbris, kapsel, korpus; tehn. karter; õunasüda Gehege n ~s, ~ jahipiirkond; tarandik; tara; j-m ins ~ kommen pilti. end kellegi asjadesse segama geheim salajane, sala-; im ~en salaja, vargsi

geheimhalten (hielt geheim, geheimgehalten) vt (vor D) (kellegi ees) salajas hoidma Geheimnis n ~ses, ~se saladus; ein 'öffentliches ~ avalik saladus; hinter ein ~ kommen saladuse jälile saama; ein ~ preisgeben saladust reetmageheimnisvoll

geheimnisvoll saladuslik; saladuslikult Geheimschrift f ~, ~en salakiri geheimtun (tat geheim, geheimgetan)

vi salatsema, salapäratsema Geheiß n ~es käsk; auf ~ käsul gehen (ging, gegangen) vi (s) käima, minema; an die 'Arbeit ~ tööle asuma; in St'ücke ~ purunema; vor sich ~ toimuma, wann geht der Zug? millal läheb rong?; wie geht es 'Ihnen? kuidas käsi käib?; so gut es geht võimalust mööda, das geht nicht see er lähe, see ei sobi

gehenlassen, sich (ließ sich gehen, sich gehenlassen) hoolimatult käituma, end mitte ohjeldama geheuer: dort ist es nicht ~ seal on ohtlik; seal on õudne; seal kummitab; es ist mir nicht ~ zumute mul on halb enesetunne Geheul n ~(e)s ulgumine, vingumine Gehilfe m ~n, ~n abiline; sell Gehirn n ~(e)s, ~e aju Gehirnschlag m ~(e)s med. ajurabandus

gehoben ülev, kõrgendatud (meeleolu kohta); valitud (väljendusviisi kohta); vt. heben Geh'öft n ~(e)s, ~e talu geholfen vt. helfen Geh'ölz n ~es, ~e metsatukk, salu Geh'ör n ~(e)s kuulmine (ka muusikaline); er hat (ein gutes) ~ tal on hea kuulmine; nach ~ kuulmise järgi; j-m ~ geben kedagi kuulda võtma

gehorchen vi (D) kuuletuma; aufs

Wort ~ tõrkumatult kuuletuma_s geh'ören vi (D v. zu D) kuuluma; dieses Buch geh'ört ihm see raamat kuulub talle; er geh'ört zu deinen besten Freunden ta kuulub sinu parimate sõprade hulka; das geh'ört nicht zur Sache see ei kuulu asja juurde; sich ~ sobima, sünnis olema geh'örig (kellelegi, kuhugi) kuuluv; nõutav; korralik; nagu kord ja kohus, tublisti

gehorsam kuulekas, sõnakuulelik; kuulekalt

Gehörsam m ~s kuulekus; j-m ~ leisten kuuletuma Gehrock m ~(e)s, .. röcke saterkuub

(põlvini ulatuv kuub meestel) Geier m ~s, ~ raisakotkas; hol dich

der ~! pilti pagan sind võtku! Geifer m ~s sülg, ila; pilti mürk Geige f ~, ~n viiul; die erste ~ spi'e-

len esimest viiulit mängima, ka pilti. Geiger m ~s, ~ viiuldaja geil lokkav, vohav; ihar Geisel m ~s, ~, f ~, ~n pantvang Geiß f ~, ~en kits

Geißel f ~, ~n piits, nuut; nuhtlus, häda

geißeln vt piitsutama, nuhtlema Geist m ~es vaim, hing, mõistus, mõte; den ~ aufgehen hinge heitma; im ~e des Patriotismus händeln patriotismi vaimus toimima; im ~e war er bei uns mõttes oli ta meie juures; von ~ spr'ühen vaimukusega sädelema; tn ~es, ~er tont, viirastus; tark, silmapaistev inimene geisterhaft viirastuslik geistesabwesend hajameelne Geistesgegenwart / ~ kiire otsustusvõime, meelekindlus Geisteswissenschaften pl ühiskonnateadused, humanitaarteadused geistig vaimne, vaimu-; intellektuaalne, mõistuslik; alkohoolne; ~e Ge-tr'änke alkohoolsed joogid geistlich vaimulik, kiriklik Geistliche tn ~n, ~n vaimulik, kirikuõpetaja

geistreich teravmeelne, vaimukas; teravmeelselt, vaimukalt Geiz m ~es ihnsus, ahnus geizen vi (mit D) ihnutsema Geizhals m ~es, . . hälse ihnuskoi geizig ihne, kitsi Geizkragen m ~s, ~ vt. Geizhals Gejämmer n ~s halamine, hädaldamine

gekännt vt. kennen geklommen vt. klimmen geklungen vt. klingen Geknatter n ~s ragin, pragin gekniffen vt. kneifen gekönnt vt. k'önnen gekröchen vt. kriechen gek'ünstelt ebaloomulik, teeseldud Gel'ächter n ~s, ~ naerulagin; zum ~ werden (dienen) pilkealuseks saama

gei'ähmt halvatud Gel'ände n ~s, ~ maastik geländegängig maastiku- (näit. auto) Geländelauf m ~(e)s, .. läufe sport.

murdmaajooks Gel'änder n ~s, ~ käsipuu; kaitsevõ-re

Gel'ändespiel n ~(e)s, ~e maastiku-

mäng geläng vt. gelingengelängen

gelängen vi (s) jõudma, sattuma; der Brief ist nicht in seine H'ände gelängt kiri ei jõudnud temani gelassen rahulik, külmavereline; rahulikult, külmavereliselt Gelässenheit f ~ rahulikkus, külma-

verelisus Gelatine [^e ..] f ~ želatiin gel'äufig hästi tuntud; sorav, ladus; das ist mir ~ see on mulle hästi tuntud; in ~em Russisch soravas vene keeles; soravalt, vabalt gelaunt: gut (schlecht) ~ sein heas

(halvas) tujus olema gelb kollane; ~ werden kolletuma gelblich kollakas Gelbsucht f ~ med. kollatõbi Geld n ~ (e)s, ~er raha; bei ~e sein palju raha omama; bäres ~ sularaha; zu ~ kommen rikastuma Geldstück n ~(e)s, ~e münt, metallraha

Geldumlauf m ~(e)s, .. läufe, Geldumsatz m ~es, .. sätze raharinglus

Gelee [^e'le:] n ~s, ~s želee, tarre-tis

gelegen (kuskil) asetsev; sobiv, kohane; ein im Wälde ~es Geh'öft metsas asuv talu; zu ~er Zeit sobival ajal; daran ist mir nichts ~ see ei ole mulle tähtis; parajal ajal; kommen wir ~? kas meie ei sega?: vt. liegen

Gelegenheit f ~, ~en juhus, soodus juhtum; puhk; eine ~ ergreifen juhust kasutama; die ~ beim Schöpfe fässen pilti, juhust kasutama; bei dieser ~ sel puhul gelegentlich juhuslik: juhuslikult; puhul

gelehrig taibukas, meeleldi õppiv Gelehrsamkeit f ~ õpetatus, eruditsioon

Gelehrte m, f ~n, ~n õpetlane; ein

~r von Ruf nimekas õpetlane Geleise n ~s, ~ rööbastik: vankriröö-bas; ein totes ~ tupik; er ist aus dem ~ gekommen pilti, ta on rööpast (tasakaalust) väljas geleiten vt (kaitsesalgana) saatma,

eskortima; saatjaks olema Gelenk n ~(e)s, ~e liiges; tehn.

šarniir gelenkig painduv, nõtke Geliebte m, f ~n, ~n armastatu; armuke , geliehen vt. leihen

gelind(e) pehme, mahe, leebe; leebelt gelingen (geläng, gelungen) vi (s)

(D) ja vimp õnnestuma Gelingen n ~s õnnestumine, edu gelitten vt. leiden

gellend läbilõikav, kriiskav; läbilõikavalt, kriiskavalt geloben vt (pühalikult) tõotama gelogen vt. l ügen

gelt? eks?, eks ole (ju)?, kas pole nii? gelten (galt, gegolten) vi kehtima; väärt olema; er gilt für dumm teda peetakse rumalaks; dieser Vorwurf gilt dir see etteheide käib sinu kohta; was gilt die Wette? mille peale veame kihla?; es gilt zu (schreiben) on vaja (kirjutada); sein Wort gilt etwas tema sõnal on kaalu; 1 Rübel gilt 100 Kopeken 1 rubla on 100 kopikat; das lasse ich ~ ma nõustun sellega, mul pole selle vastu midagi; es gilt! olgu!, hüva! geltend kehtiv; seine Rechte ~ mächen oma õigusi maksma panema Geltung f ~, ~en kehtivus; väärtus; zur ~ bringen maksma panema; esile tõstma; zur ~ kommen maksvusele pääsema; äußer ~ sein kehtetu olema

gelungen õnnestunud, kordaläinud; vt. gelingen

gel'üsten: es gel'üstet ihn (nach D)

ta himustab v. ihaldab (midagi) Gemäch n ~(e)s, "er tuba, ruum gem'ächlich mugav, hubane: rahulik, pikaldane; der ~e 'Alte rahulik ja pikaldane vanake; kiirustamata Gemächlichkeit f ~ mugavus; rahulikkus, aeglus Gemähl m ~(e)s, ~e abikaasa (mees) Gemahlin f ~, ~nen abikaasa (naine) Gem'älde n ~s, ~ maal gemäß (D) (millegi) kohaselt, (millegi) järgi; ~ 'Abschnitt 2 2. lõigu kohaselt; dem Befehl ~ käsu järgi gem'äßigt mõõdukas; paras; der ~e

G'ürtel geogr. parasvööde gemein lihtne, tavaline: alatu; labane; ühine; er hat vieles mit seinem Väter ~ tal on oma isaga palju ühist Gemeinde f ~, ~n kogukond; kogudus gemeinfaßlich üldarusaadav, populaarne; populaarselt gemeingefährlich ühiskonnale ohtlik Gemeingut n ~(e)s ühiskondlik vara; ühisvara

Gemeinheit f ~, ~en alatus, nurjatus gemeinhin harilikult, tavaliselt83

gemeinnützig üldkasulik; ~e 'Arbeit

ühiskondlikult kasulik töö gemeinsam ühine, kollektiivne; ühiselt, koos

Gemeinschaft f ~, ~en ühisus; koondis; ~ der Interessen huvide ühtsus; in ~ (mit D) ühiselt, koos (kellegagi)

gemeinschaftlich vt. gemeinsam Gemeinschaftsverpflegung f ~ ühis-toitlustus

gemeinverständlich vt. gemeinfaßlich Gemeinwohl n ~(e)s üldine hüve Gemenge n ~s, ~ segu; rüsin, möll

gemessen väärikas, rahulik; kindel Gemetzel n ~s, ~ veresaun, tapatalgud

gemieden vt. meiden

Gemisch n ~es, ~e segu

gemischt sega-; die ~e Deklination

gramm, segakäändkond gemocht vt. m'ögen gemölken vt. melken Gemse f ~, ~n mägikits Gemünkel n ~s kuuldused, kuulujutud Gem'üse n ~s, ~ köögivili Gem'üsebau m ~(e)s köögiviljakasva-tus

gemüßt vt. m'üssen Gem'üt n ~(e)s, ~er meel, hingelaad, loomus; die ~er sind erregt meeled on ärevil

gem'ütlich mõnus, hubane; mõnusalt, hubaselt

Gem ütlichkeit f ~ mõnusus, hubasus Gem'ütsart f ~, ~en meelelaad, temperament gem'ütskrank vaimuhaige Gemütsverfassung f ~, Gemütszustand m ~(e)s meeleolu gem'ütvoll südamlik gen (millegi) poole gen. = genannt nimetatud, ülalnimetatud

Gen. = Genitiv gramm, omastav, genitiiv

genannt vt. nennen genäs vt. genesen

genau täpne; üksikasjalik; der ~e Preis äärmine e. viimane hind (kauplemisel); mit ~er Not vaevu, hädavaevalt; täpselt; üksikasjalikult; es ist ~ dasselbe see on täpselt seesama

Genauigkeit f ~, ~en täpsus; üksikasjalikkus

genehmigen vt (D) lubama, heaks kiitma

Genehmigung f ~, ~en luba, nõusolek, heakskiit geneigt heatahtlik; (zu etw.) (millelegi) kalduv, (millekski) valmis; kaldne, kaid-; er ist leicht dazü ~, äl'en zu vertrauen ta kaldub kergesti kõiki usaldama General m ~s, ~e e. Äe kindral Generälprobe f ~, ~n peaproov Generälstab m ~(e)s, . . stäbe sõj.

kindralstaap Generälstreik m ~(e)s, ~s üldstreik Generälversammlung f ~, ~en üldkoosolek Generation f ~, ~en põlvkond genesen (genäs, genesen) vi (s) ter-venema; eines Kindes ~ last sünnitama

Genesung / ~, ~en tervenemine genial geniaalne

Genick n ~(e)s, ~e kukal; turi; am (beim) ~ packen turjast kinni haarama; sich (D) das ~ brechen endal kaela murdma, ka pilti. Genie [.^e'ni:] n ~s, ~s geenius; geniaalsus

genieren foe'nirran] vt tülitama, häirima; sich ~ häbenema, piinlikkust tundma

genießbar söödav, joodav; talutav; nauditav

genießen (genoß, genössen) vt nautima; sööma, jooma; omama, saama; er genoß allgemeine 'Achtung ta omas üldist lugupidamist; er hat eine gute Erziehung genössen ta sai hea kasvatuse Genitiv m ~s, ~e gramm, omastav,

genitiiv genommen vt. nehmen genoß vt. genießen Genösse m ~n, ~n seltsimees, kaaslane (mehe kohta) genössen vt. genießen Genossenschaft f ~, ~en ühistu, kooperatiiv; artell; ühing genossenschaftlich seltsimehelik; kooperatiivne Genossin f ~, ~nen seltsimees, kaaslane (naise kohta) gen'ötigt sunnitud; ~ sein sunnitud olema

Genre [^är (a)] n ~s, ~s žanr genüg küllalt, piisavalt; mehr als ~ liiga palju; ich habe ~ (davön) mulle aitab sellest, ma olen sellest tüdinud; gut ~ küllalt hea; küllalt hästi

Gen'üge f ~ piisavus; rahuldus; zur ~ küllalt, piisavalt; j-m ~ leisten (tun) kedagi rahuldama gen'ügen vi jätkuma, piisama; (nõudmisi) rahuldama; das 'Essen ge-n'ügt für drei söögist jätkub kolmele: die Bedienung gen'ügte gar

nicht teenindamine ei rahuldanud sugugi gen'ügend küllaldane; rahuldav; er hat mit (der Nöte) beständen ta

sooritas (eksami) hindele «rahuldav»; küllaldaselt gen'ügsam vähenõudlik Gen'ügsamkeit / ~ vähenõudlikkus Genügtu ung f ~, ~en satisfaktsiooni rahuldus; ~ empfinden rahuldust tundma

Genus n ~, .. nera geenus (gramm. sugu; tegumood tegusõnal; bot., zool. perekond)

Genuß m .. nüsses, .. n'üsse nauding, mõnu; (millegi) tarvitamine (toiduks, uimastusvahendina) genußsüchtig nautimishimuline Geographie f ~ geograafia Geologie f ~ geoloogia Geometrie f ~, .. triien geomeetria geometrisch geomeetriline Gep'äck n ~(e)s, ~e pagas; pakid Gepäckaufbewahrung f ~. ~en pakki.)e hoiuruum Gep'&i'ksohein m ~(e)s, ~e pagasikviitung

Gep'äckträger m ~s, ~ pakikandja gepanzert soomustatud, soomus-gepffffen vt pfeifen gepflegt (hästi)hoolitsetud; ein ~es 'Äußere(s) (hästi) hoolitsetud välimus

Gepflogenheit f ~, ~en harjumus, tava Gepl'änkel n ~s, ~ sõj. (korratu) tulevahetus; nääklemine Gepläpper n ~s lobisemine, vadistamine

Gepolter n ~s kolin, mürts; vali sõim-lus

Gepr'äge n ~s, ~ sissevajutatud v. pealelöödud kujutis, jäljend; ilme; tunnus

Geprässel n ~s ragin, praksumine gepriesen vt. preisen gequöllen vt. quellen 'gerade paaris-; eine ~ Zahl paaris-arv; fünf ~ sein lässen pilti, (millelegi) läbi sõrmede vaatama 2geräde sirge, otsene; otsekohene, siiras: eine ~ Linie sirgjoon; otse; just, täpselt, parajasti; ~ in der

Mitte just keskel; er ist ~ gekommen

ta just tuli Gerade f ~n, ~n sirgjoon geradeaus otse; otsekoheselt, siiralt geradezu lihtsalt; es ist ~ l'ächerlich

see on lihtsalt naeruväärne geradlinig sirgjooneline gerädsinnig otsekohene, sirgjooneline gerädwinklig täisnurkne gerännt vt. rennen

Ger'ät n ~(e)s, ~e (töö)riist(ad);

aparaat; seadmed geraten (geriet, geraten) vi [s) (kuhugi) sattuma; õnnestuma; in Brand ~ süttima: in Streit ~ tülli minema: in Vergessenheit ~ ununema; in Zorn ~ vihastuma; äußer sich ~ enesevalitsust kaotama Geratewohl: aufs ~ hea õnne peale, huupi

geräum: ~e Zeit pikk aeg; seit ~er

Zeit ammust ajast ger'äumig avar, ruumikas Geräumigkeit f ~ avarus, ruumikus Ger'äusch n ~es, ~e kahin, sahin;

müra, lärm ger'äuschlos müratu, vaikne; vaikselt ger'äuschvoll mürarikas, lärmikas; lär-mikalt

gerben vt parkima (toornahka töötlema); j-m das Fell ~ piltl. kedagi läbi kolkima Gerber m ~s, ~ parkal Gerberei f ~, ~en parkimine; parki-

mistöökoda gerecht õiglane: allen 'Anforderungen ~ werden kõiki nõudmisi rahuldama; in allen S'ätteln ~ sein iga töö peale meister olema; õiglaselt Gerechtigkeit f ~ õiglus; õigusemõistmine

Gerede n ~s lobisemine; klatš; ins ~ kommen klatšijuttude alla sattuma gereichen vi (zu D) (millekski) olema, (midagi) tegema; j-m zur 'Ehre ~ kellelegi auks olema; j-m zur Schande ~ kellelegi häbi tegema gereizt ärritatud; ärritatult Gereiztheit f ~ ärritus Gericht n ~(e)s, ~e kohus (om. kohtu): roog (om. roa); eine Sache vor ~ bringen kohtuasja algatama; das 'Oberste ~ ülemkohus: das Mittagessen besteht aus drei ~en lõuna koosneb kolmest roast gerichtlich kohtulik, kohtu-; kohtulikult; ~ belangen kohtulikule vastutusele võtmaGerichtshof

Gerichtshof m ~(e)s, .. höfe kohtukoda

Gerichtsvollzieher m ~s, ~ kohtutäitur gerieben kaval, riukaline; vt. reiben geriet vt. geraten

gering väike, tühine, tähtsusetu: nicht das ~ste mitte midagi; nicht im ~sten sugugi mitte geringfügig väike, tühine, tähtsusetu geringschätzen vt halvustama, mitte hoolima

geringschätzig halvustav; halvustavalt gerinnen (geränn, geronnen) vi [s)

hüübima, tarduma Gerippe n ~s, ~ luukere, skelett; kere,

sõrestik gerippt roideline, sooniline gerissen kaval; vt. reißen geritten vt. reiten

Germane m ~n. ~n ajal. germaanlane gern(e) meeleldi; j-n (etw.) ~ häben

kedagi (midagi) armastama gerochen vt. riechen gerönnen vt. gerinnen, rinnen G?rste f ~ oder Gerte f ~, ~n vits; ratsapiits Geruch m ~(e)s, ~e lõhn; haistmine;

einen ~ häben lõhnama gerüchlos lõhnatu

Ger'ücht n ~(e)s, ~e kuuldus, kuulujutt; das ~ läuft um, daß ... e. es geht das daß ... liigub kuuldus. et . .. geruhen vi suvatsema, heaks arvama Ger'ümpel n ~s koli gerungen vt. ringen Ger'üst n ~(e)s, ~e toestik; tribüün;

telling(ud) gesammelt kogutud, ühendatud; keskendatud; ~e Werke kogutud teosed gesämt kogu. terve; die ~e Belegschaft

kogu personal Gesämtausgabe f ~, ~n koguteos; pl üldkulud

Gesämteindruck tn ~(e)s, ..drücke

üldmulje, kogumulje Gesamtheit f ~ kogum, tervik gesändt vt. senden Gesandte m ~n. ~n saadik Gesandtschaft f ~, ~en saatkond; esindajad

Gesäng tn ~(e)s, ~e laulmine, laul; unter fr'öhlichem ~ lõbusa laulu saatel

Ges'äß n ~es, ~e istmik Gesch'äft n ~(e)s, ~e tegevus, äritegevus); tehing; kauplus: ich bin hier in ~en ma olen siin äriasjus

gesch'äftig toimekas, agar; agaralt geschäftlich äriline, kaubanduslik; äriasjus ' geschäh vt. geschehen geschehen (geschäh, geschehen) vi (s) toimuma, juhtuma, teostuma; es ist um ihn ~ ta on kadunud, temaga on lõpp; es ist ihm recht ~ see on talle paras; ~ lässen juhtuda laskma, sallima

gescheit tark, mõistlik, arukas; targalt,

mõistlikult, arukalt Gescheitheit f ~ tarkus, mõistlikkus, arukus

Geschenk n ~(e)s, ~e kingitus; zum

~ kingituseks Geschichte f ~, ~n ajalugu: lugu, asi; jutt, jutustus: das ist eine dumme ~ see on rumal lugu; eine älte ~! vana lugu!

geschichtlich ajalooline, ajaloo-Geschick n ~(e)s, ~e saatus; oskus, anne

Geschicklichkeit f ~, ~en osavus, oskus

geschickt osav, oskuslik; osavalt, oskuslikult -----

geschieden eraldatud; lahutatud; vt.

scheiden geschienen vt. scheinen Geschirr n ~(e)s, ~e sööginõud, anum, nõu; hobuseriistad, rakmed; sich ins ~ legen pilti, pingsalt töötama

Geschlecht n ~(e)s, ~er sugu, ka gramm ; sugukond, suguvõsa; põlvkond: das schwäche (sch'öne) ~ õrnem sugu, naised; kommende ~er tulevased põlvkonnad geschlechtlich sugukondlik, sugukonna`: seksuaalne Geschlechtswort n ~(e)s, . . wörter

gramm artikkel geschlichen vt. schleichen geschaffen vt. schleifen geschlossen suletud; kinnine; vt. schließen

geschlungen vt. 'schlingen, 2schlingen Geschmäck m ~(e)s, ~e maitse; maik;_ mit ~ maitsekalt; ~ finden (an D) (millestki) mõnu tundma geschmäcklos maitsetu; maitsetult Geschmäcklosigkeit f ~, ~en maitsetus

geschmäckvoll maitsekas; maitsekalt Geschmeide n ~s, ~ väärisehted, vää-risehe

geschmeidig painduv, nõtke; paindlikgeschmölzen

gesonnen

geschmölzen vt. schmelzen geschniegelt mukitud, klanitud; ~ und

geb'ügelt tipp-topp riides geschnitten vt. schneiden geschoben vt. schieben gescholten vt. schelten Gesch'öpf n ~ (e)s, ~e olend; sünnitis, vili; das ist ein ~ seiner 'Einbildung see on tema fantaasia vili geschoren vt. 'scheren Geschoß n .. össes, . . osse kuul, mürsk;

korrus geschossen vt. schießen Geschrei n ~(e)s kisa, karjumine geschrieben vt. schreiben ges?hrie(e)n vt. schreien geschritten vt. schreiten geschünden vt. schinden Gesch'ütz n ~es, ~e kahur, suurtükk; grobes (schweres) ~ auffahren pilti mõjuvaid abinõusid rakendama Geschwader n ~s, ~ eskaader Geschw'ätz n ~es, ~e loba, lobisemine

geschw'ätzig lobisemishimuline, jutukas

Geschw'ätzigkeit f ~ lobisemishimu, jutukus

geschweige: ~ denn kõnelemata sellest (et) ...; veel vähem (siis), liiatigi siis

geschwiegen vt. schweigen geschwind kiire, kärmas; kiiresti, kärmelt

Geschwindigkeit f ~, ~en kiirus; mit affenartiger ~ ahvikiirusega, ülisuure kiirusega Geschwister pl vend ja õde; õed-ven-nari

geschwollen vt. schwellen geschwommen vt. schwimmen geschworen vt. schw'ören Geschwör(e)ne m, f ~n, ~n vande-kohtunik

Geschwülst f ~, ~e paistetus; med.

kasvaja geschwunden vt. schwinden geschwungen vt. schwingen Geschw'ür n ~(e)s, ~e paise (om. paise)

Geselle m ~n, ~n kaaslane; nooruk; sell

gesellen, sich (zu D) (kellegagi) seltsima, ühinema gesellig seltsiv, seltskondlik Gesellschaft f ~, ~en ühiskond; selts, ühing; seltskond; külalised; ~ für Deutsch-Sowjetische Freundschaft

Saksa-Nõukogude Sõprusühing; in ~ mit ... (kellegagi) seltsis, koos; ~ leisten seltsiks olema Gesellschafter m ~s, ~ äriosanik,

kompanjon; seltsiline, kaaslane gesellschaftlich ühiskondlik; seltskondlik; ühiskondlikult; seltskondlikult; ~ n'ützliche 'Arbeit ühiskondlikult kasulik töö Gesellschaftsordnung f ~, ~en ühiskonnakord Gesellschaftstanz m ~es, .. tänze peo-

tants gesessen vt. sitzen

Gesetz n ~es, ~e seadus; reegel, eeskiri; ein ~ verabschieden seadust vastu võtma Gesetzbuch n ~(e)s, . . bücher iur. koodeks

Gesetzentwurf m ~(e)s, ..entwürfe

seaduseelnõu gesetzgebend seadusandlik Gesetzgebung f ~, ~en seadusandlus gesetzlich seaduslik; seaduslikult gesetzmäßig seaduspärane: seaduspäraselt

gesetzt rahulik, mõõdukas, väärikas: ~ den Fall, daß ... e. ~, (daß) ...

oletades, et ... gesetzwidrig seadusvastane; seadusvastaselt

Gesicht n ~(e)s nägemine; zu ~ bekommen silmama; n ~(e)s, ~er nägu; grimass; ilme; zu ~ stehen sobima; ~er schneiden (mächen) grimassitama; n ~(e)s, ~e nägemus, viirastus Gesichtskreis m ~es, ~e vaatepiir, horisont; pilti, silmaring Gesichtspunkt m ~(e)s, ~e vaatepunkt, seisukoht; es kommt auf den ~ an olenedes seisukohast Gesichtszüge pl näojooned Gesims n ~es, ~e karniis, simss Gesinde n ~s, ~ talusulased; teenijaskond

Gesindel n ~s kaabakad, jõuk gesinnt meelestatud; gut ~ (D) heatahtlik (kellegi suhtes) Gesinnung f ~, ~en meelsus, veendumused

Gesinnungsgenosse m ~n, ~n mõttekaaslane gesittet kasvatatud, kombeline gesoffen vt. säufen gesogen vt. säugen

gesonnen: ~ sein kavatsema; vt. sinnen87

gesotten vt. sieden

Gespann n ~(e)s, ~e rakend, ettera-kendatud veoloomad; veok ühe v. mitme veoloomaga gespännt pinguldatud, pinguletõmma-tud; põnevilolev, uudishimulik; pinev; auf etw. ~ sein midagi huviga ootama; auf ~em Füße stehen pinevas e. teravas vahekorras olema; ~e Beziehungen pinevad suhted; põnevusega Gespenst n ~es, ~er tont, kummitus gesperrt suletud; ~ gedrückt sõrendatult trükitud gespieen vt. speien Gespiele m ~n, ~n mänguseltsiline,

lapsepõlvesõber gespien vt. gespieen gesponnen vt. spinnen Gesp'ött n ~(e)s pilkamine, pilge, pilkealune; zum ~(e) sein (dienen) pilkealuseks olema Gespr'äch n ~(e)s, ~e kõnelus, jutuajamine, vestlus; kõneaine; (telefoni|kõne; der Flug war das ~ der gänzen Welt lend oli kogu maailma kõneaineks gespr'ächig jutukas Gesprächigkeit f ~ jutukus gespreizt harkis (olev); ülespuhutud,

peenutsev gesprochen vt. sprechen gesprossen vt. sprießen gesprüngen vt. springen gest. = gestorben surn. = surnud Gestäde n ~s, ~ mererannik, kallas Gestält f ~, ~en kuju, vorm; figuur, kasv; von höher (größer) ~ suure kasvuga; eine verd'ächtige ~ kahtlane isik

gestälten vt kujundama, vormima;

sich ~ kujunema gestältlos kujutu, vormitu Gestaltung f ~, ~en kujundus; kujundamine; kuju, vorm geständen vt. stehen, gestehen gest'ändig (oma süü) ülestunnistanud;

~ sein üles tunnistama Gest'ändnis n ~ses. ~se ülestunnistus; ein ~ äblegen üles tunnistama Gestänk m ~(e)s hais, lehk Gestäpo f (Geheime Staatspolizei) gestaapo (fašistlik poliitiline politsei hitlerlikul Saksamaal) gestätten vt lubama; ~ Sie! lubage, palun!

Geste [g . .} f ~, ~n žest

gestehen (gestand, geständen) vt

möönma; üles tunnistama Gestein n ~(e)s, ~e kivim Gestell n ~(e)s, ~e kandealus, alustugi; stellaaž; raam, šassii, korpus Gestellsäge / ~, ~n raamsaag gestern eile; seit ~ eilsest saadik; von ~ eilne; er ist nicht von ~ pilti, ta ei ole eile sündinud, ta on kogenud gestiefelt saabastega; der Gestiefelte Käter Saabastega Kass (muinasjutus)

gestiegen vt. steigen gestikulieren [g ..] vi žestikuleerima Gestirn n ~(e)s, ~e taevakeha gestirnt tähine, tähis-; ~er Himmel

tähistaevas gestoben vt. stieben Gest'öber n ~s, ~ tuisk, torm gestochen vt. stechen gestohlen vt. stehlen gestorben vt. sterben Gestr'äuch n ~(e)s, ~e põõsastik, võsa

gestreift vöödiline, triibuline gestreng range, karm, vali gestrichen vt. streichen gestrig eilne gestritten vt. streiten Gestrüpp n ~(e)s, ~e tihnik, padrik gestünken vt. stinken Gest'üt n ~(e)s, ~e hobusekasvandus Gesuch n ~(e)s, ~e (kirjalik) avaldus

Gesüchsteller m ~s, ~ (kirjaliku)

avalduse esitaja Gesümm n ~(e)s sumin gesünd terve; tervislik; ~ werden ter-venema; der ~e Menschenverstand

terve mõistus gesünden vi (s) tervenema Gesündheit f ~ tervis; eine ~ ausbringen terviseks jooma; bei guter ~ hea tervise juures; auf deine ~! sinu terviseks! Gesündheitsfürsorgestelle f ~, ~n

med dispanser Gesündheitspflege f ~ tervishoid,

hügieen gesüngen vt. singen gesunken vt. sinken getan vt. tun

Get'öse n ~s (suur) müra, mühin Geträmpel n ~s trampimine, müdin Getr'änk n ~(e)s, ~e jook geträuen, sich julgema, söandama Getreide n ~s, ~ teravili Getreidebau m ~(e)s teraviljakasvatusGetreidemähdrescher

Gewinner

Getreidemähdrescher m ~s, ~ teravilja kombain Getreidesilo m ~s, ~s viljahoidla, elev` aa tor

Getrenntschreibung f ~ lahkukirjutamine

getreu tõepärane, täpne; (D) truu, ustav

Getriebe n ~s, ~ (elav v. rahutu) liiki _`mine, askeldus; tehn. ülekandemehhanismi, ajam getrieben vt. treiben getroffen vt. treffen, triefen getrogen vt. tr'ügen getrost rahulik, enesekindel; er ist nicht ganz (recht) ~ ta on natuke arust ära; rahulikult getrünken vt. trinken Getüe n ~s askeldamine, sagimine Getüschel n ~s sosistamine, sosin ge'übt kogenud, vilunud; osav, oskuslik Gevätter m ~s e. ~n, ~n vader; ~

stehen vaderiks olema Gew'ächs n ~es, ~e taim; med. kasvaja

gewachsen: ~ sein jõukohane olema; er ist dieser 'Aufgabe (D) nicht ~

see ülesanne ei ole talle jõukohane; J-m ~ sein kellegagi võrdvõimeline olema

Gew'ächshaus n ~es, ..häuser kasvuhoone

gewägt riskantne, ohtlik, julge gewähr: ~ werden (A, G) (kedagi,

midagi) silmama, märkama Gew'ähr f ~ tagatis; käendus; ~

leisten tagama; käendama gewähren vt silmama, märkama gew'ähren vt lubama; täitma (näit. palvet); (õigust) andma; j-n ~ lässen kedagi oma tahtmist mööda toimida laskma gewährleisten vt tagama; käendama Gewährsam m ~(e)s, ~e alalhoidmine, järelevalve; arest, vangistus; in ~ nehmen vahi alla võtma; n ~(e)s, ~e vangla •Gewalt f ~, ~en vägivald; võim; võimsus, suur jõud; j-m ~ ärtun kellegi kallal vägivalda tarvitama; mit ~ vägisi, vägivaldselt; j-n ünter seine ~ bringen kedagi alistama; sich in der ~ häben end valitsema; der Wind bläst mit ~ tuul puhub suure jõuga Gewälthaber m ~s, ~ võimukandja gewältig hiiglasuur, tohutu, võimas, vägev; tugevasti, rängalt; tohutult

gewaltsam vägivaldne; vägisi, vägivaldselt

Gewand n ~(e)s, "er rõivas Gewändmeisterin f ~, ~nen teatr.

kostümeerija gewändt osav, kärme; osavalt, kärmelt; vt. wenden Gewändtheit / ~ osavus, kärmus gewann vt. gewinnen Gew'ässer n ~s, ~ veekogu Gewebe n ~s, ~ kangas, (kootud)

riie; anat. kude geweckt terane, taibukas, erk Gewehr n ~(e)s, ~e püss, vintpüss; das ~ präsentieren sõj. püssiga au andma

Geweih n ~(e)s, ~e sarved (näit. põdral)

Gewerbe n ~s, ~ tööndus, tööstus; tegevus (elatuseks), amet; ein ~ treiben tööndama, Händel und ~ kaubandus ja tööstus Gewerbegenossenschaft f ~, ~en

töönduskooperatsioon Gewerbeschule f ~, ~n tööstuskool gewerblich tööstuslik, töönduslik gewerbsmäßig (elu) kutseline, professionaalne Gewerkschaft / ~, ~en ametiühing Gewerkschaftler m ~s, ~ ameti-

ühingutöötaja; ametiühinguliige gewesen endine; vt. 2sein gewichen vt. 2weichen Gewicht n ~(e)s, ~e kaal, (keha) raskus; tähtsus, mõju; viht, kaalu-pomm; ~ legen auf (A) (millelegi) rõhku panema Gewichtheber tn ~s, ~

tõstesportlane gewichtig kaaluv, tähtis; täiekaaluli-ne

Gewieher n ~s hirnumine gewiesen vt. weisen gewillt: ~ sein kavatsema, tahtma Gewimmel n ~s tunglemine; kubise-

mine; tunglev hulk Gewinde n ~s, ~ tehn. keere, vint Gewinn m ~(e)s, ~e kasu; kasum; võit (näit. loteriil); tehn. kaevandamine; ~ aus etw. ziehen millestki kasu saama gewinnen (gewann, gewönnen) vt, vi võitma; tehn. kaevandama; tootma; saavutama, omandama, saama; 'Einfluß ~ mõju saavutama; für sich ~ enda poole võitma; 'Oberhand ~ ülevõimu saavutama Gewinner m ~s, ~ võitja (näit. loteriil); võidunumberGewinnung'

Gewinnung f ~, ~en tootmine; kaevandamine; saamine Gewirr n ~(e)s, ~e segadus, virvarr gewiß kindel; keegi, mingi (sugune); er weiß nichts Gewisses ta ei tea midagi kindlat; ein gewisser Genösse N. keegi seltsimees N.; es liegt ein gewisser Zauber darin selles on mingi võlu; kindlasti, kahtlemata Gewissen n ~s, ~ südametunnistus;

j-m ins ~ reden kedagi noomima gewissenhaft kohusetruu, südametunnistusega; südametunnistuse järgi, kohusetruult Gewissensbisse pl südametunnistuse piinad

gewissermaßen teataval määral, teatava määrani Gewißheit f ~, ~en kindel teadmine, veendumus; zur ~ werden õigeks osutuma, kinnitust leidma Gewitter n ~s, ~ äike gewittern vimp: es gewittert müristab

ja lööb välku gewogen: j-m ~ sein kellessegi heatahtlikult suhtuma; vt. 2wiegen, w'ägen

gew'öhnen vt (an A) harjutama; sich

~ (an A) harjuma Gewohnheit f ~, ~en harjumus; zur

~ werden harjumuseks saama gew'öhnlich harilik, tavaline; harilikult, tavaliselt

gewöhnt harjunud; ~ sein harjunud olema; ein ~er Weg harjunud tee Gew'ölbe n ~s, ~ võiv; võlvlaega ruum

gew'ölbt võlvitud; kumer; eine ~e

Stirn kumer (kõrge) laup Gew'ölk n ~(e)s pilved gewönnen vt. gewinnen geworben vt. werben geworden vt. werden geworfen vt. werfen gewrungen vt. wringen Gew'ühl n ~(e)s (rahva)tung, rüsin gewunden punutud; looklev, käänuline; pilti, liiga keeruline, kunstlik; vt. winden Gew'ürz n ~es, ~e vürts gewüßt vt. wissen

gez. = gezeichnet (oma käega) alla

kirjutanud gezähnt, gez'ähnt hambuline, sakitine Gezeiten pl tõus ja mõõn geziehen vt. zeihen geziemen, sich (für A) sobima, sünnis olema, viisakas olema

geziemend sobiv, sünnis, viisakas; teenetekohane; sündsalt, viisakalt; teenetekohaselt geziert teeseldud, ebaloomulik, peenutsev; teeseldes, ebaloomulikult, peenutsevalt gezögen vt. ziehen

Gezwitscher n ~s siristamine, sädistamine

gezwüngen vt. zwingen gezwungenermaßen vastu tahtmist, vägisi

Gicht f ~ med. luuvalu, podagra

gichtbrüchig podagrahaige

Giebel m ~s, ~ katuseviil

Gier f ~ (nach D) himu, ahnus, aplus

gierig (nach D, auf A) himur, ahne,

ablas; himuralt, ahnelt, aplalt gießen (goß, gegössen) vt kallama, valama, tehn. (vormi) valama; es gießt valab vihma Gießer m ~s, ~ valaja Gießerei f ~, ~en valutehas; valukoda, valutsehh Gießkanne f ~, ~n kastekann Gift n

~(e)s, ~e mürk; darauf kann man ~ nehmen pilti, selle peale võib mürki võtta; ~ und Galle speien pilti, tuld ja tõrva sülitama giftig mürgine, mürk-; salvav, sapine; salvavalt

Gilde f ~, ~n gild (keskaegne kaupmeeste v. käsitööliste koondis) Gimpel m ~s, ~ leevike; tobu, tohman ging vt. gehen

Gipfel m ~s, ~ tipp, hari; pilti, haripunkt

Gipfelkonferenz f ~, ~en tippnõupidamine

Gipfelleistung / ~, ~en tippsaavutus gipfeln vi (in D) oma kõrgeimat tippu

saavutama Gips m ~es, ~e kips Giräffe f ~, ~n kaelkirjak girren vi kudrutama Gischt m ~es, ~e vaht, kobrutis,.

pritsmed Gitärre / ~, ~n kitarr Gitter n ~s, ~ võre, rest, trellid Glacehandschuh [./se:..] m ~(e)s, ~e glasseekinnas; j-n mit ~en anfassen pilti, kedagi leebelt ja delikaatselt kohtlema Glanz m ~es, ~e sära, läige gl'änzen vi särama, läikima; pilti, hiilgama, silma paistma; er gl'änzte durch Geschichtskenntnisse ta hiilgas ajalooalaste teadmistegagl'änzend

Gleitflieger

gl'änzend särav, läikiv; pilti, hiilgav, suurepärane; pilti, hiilgavalt, suurepäraselt; es geht ihm ~ tema käsi käib suurepäraselt glänzlos tuhm, läiketu Glänznummer f ~, ~n hiilgenumber

(eeskavas) Glänzzeit f ~, ~en hiilgeaeg Glas n ~es, "er klaas; klaasnõu; binokkel

Gläser m ~s, ~ klaassepp

gl'äsern klaasist, klaas-; klaasistunud,

tardunud Gläshütte f ~, ~n klaasivabrik glatt sile, tasane; sujuv, takistusteta; libe, ka pilti.; das ist eine ~e L'üge see on ilmne vale; libedasti; täiesti; das geht ~ see läheb libedasti; ich häbe es ~ vergessen ma olen selle täiesti unustanud; ich säge ihr das ~ ins Gesicht ma ütlen talle seda otse näkku Gl'ätte f ~, ~n siledus; libedus Glätteis n ~es kiilasjää gl'ätten vt siluma, tasandama; sich ~

siledaks e. tasaseks muutuma Glätze f ~, ~n kiilaspea, paljas pealagi

glatzköpfig kiilaspäine Glaube m ~ns, ~n vt. Glauben glauben vt uskuma, arvama, oletama; vi (D) uskuma, usaldama; vi (an A) (millessegi) uskuma Glauben m ~s, ~ (an A) usk, usaldus, veendumus; usund, usk, religioon; in gutem ~ heas usus (et õigesti toimitakse); j-m ~ schenken kedagi usaldama glaubhaft usutav, uskumisväärne gl'äubig usklik; usalduslikult Gl'äubiger m ~s, ~ võlausaldaja gläubwürdig usutav gleich võrdne, ühesuurune; ühesugune; ükskõik; zu ~er Stünde samal tunnil; võrdselt, niisama; kohe, jalamaid; er ist ~ groß ta on niisama suur; ~ viel niisama palju; komm ~! tule kohe!; ~ daräuf kohe pärast seda gleichalt(e)rig samavanune gleichartig samasugune, ühelaadiline gleichberechtigt võrdõiguslik Gleichberechtigung f ~ võrdõiguslikkus gleichbleiben, sich (D) (blieb sich gleich, sich gleichgeblieben) muutumatuks jääma gleichen (glich, geglichen) vi (D) sarnanema; vt võrdsustama

Gleicher m ~s ekvaator gleichermaßen samuti, samal viisil gleicherweise vt. gleichermaßen gleichfalls samuti, ka Gleichgewicht n ~(e)s tasakaal; aus dem ~ bringen tasakaalust välja viima, ka pilti. gleichgültig (gegen A) ükskõikne, tuim (kellegi v. millegi vastu); ükskõik, ükspuha; das ist mir ~ see on mulle ükspuha; ükskõikselt, tuimalt

Gleichgültigkeit f ~ ükskõiksus, tuimus

Gleichheit / ~, ~en võrdsus, samasus

Gleichheitszeichen n ~s, ~ võrdsus-märk

gleichläufig tehn., ei. sünkroonn`e gleichlautend samakõlaline, kooskõlas

(olev); ~e Wörter homonüümid gleichmachen vt võrdsustama; nivel-

leerima, ka pilti. gleichmäßig ühtlane, korrapärane, sümmeetriline; ühtlaselt, korrapäraselt, sümmeetriliselt Gleichmut m ~(e)s (harva f ~) rahulikkus, külmaverelisus, osavõtmatus

gleichmütig rahulik, külmavereline, osavõtmatu; rahulikult, külmavereliselt, osavõtmatult gleichnamig samanimeline Gleichrichter m ~s, ~ ei. alaldi gleichsam justkui, otsekui; nagu Gleichschritt m ~(e)s jalga marssimine; im ~ jalga (marssima) gleichsehen (sah gleich, gleichgesehen) vi sarnanema; das sieht ihm gleich see on talle iseloomulik gleichseitig võrdkiilgne Gleichstrom m ~(e)s, ..ströme ei. ala-lisvool

Gleichung f ~, ~en mat. võrrand gleichviel ükskõik, kuidas ka oleks; ~, du wirst es sehen kuidas ka oleks, sa näed seda gleichwertig samaväärne, ekvivalentne gleichwohl siiski, ikkagi, sellest hoolimata

gleichzeitig samaaegne; samaaegselt Gleis n ~es, ~e vt. Geleise Gleisner m ~s, ~ silmakirjatseja gleiten (glitt, geglitten) vi (s) libisema; liuglema; aus den H'änden ~ käest libisema Gleiter m ~s, ~ purilennuk Gleitflieger m ~s, ~ purilendurGletscher

Gletscher m ~s, — jääliustik. gletšer glich vt gleichen

Glied n ~(e)s. ~er liige, lüli; sport., sõj. viirg; an allen ~ern zittern kogu kehast värisema gliedern vt liigendama, rühmitama Gliedmaßen pl jäsemed glimmen (glimmte, geglimmt, harva glomm, geglommen| vi hõõguma, õhkuma

Glimmer m ~s, ~ vilk, vilgukivi glimpflich hooliv, leebe; leebelt; ~

davonkommen kergelt pääsema glitschen vi (s) libisema glitschig libe; kleepuv glitt vt. gleiten

glitzern vi sätendama, välkuma Glõbus m~e. ~ses, . ben e. ~se gloobus

Glocke f ~, ~n kell; (klaas)kuppel; etw. an die große ~ h'ängen pilti. midagi suure kella külge riputama GPöckner m ~s, ~ kellalööja glomm vt. glimmen glorreich kuulsusrikas Glosse f ~, ~n gloss (sõnaseletus; ääremärkus); seine ~n 'über etw. mächen pilti, halvustavaid, iroonilisi märkusi millegi kohta tegema glotzen vi (auf A) jõllitama Glück n ~(e)s õnn; ~ w'ünschen ' õnnitlema; zum ~ õnneks; auf gut ~ hea õnne peale; ~ auf! õnn kaasa! (kaevurite tervitus); sein ~ verscherzen õnne käest laskma Glücke f ~, ~n hauduja kana gl'ücken ai (s, harva h) (D) ja vimp

õnnestuma, korda minema gl'ückiich õnnelik: j-n ~ preisen kedagi õnnelikuks nimetama; ~e Reise! head reisi!; õnnelikult glücklicherweise õnneks, õnnekombel gl'ückselig väga õnnelik, õnnis Glückseligkeit f ~ õndsus, õnnejoo-

vastus glucksen vi rohitsema Gl'ückwunsch tn ~es, . .wünsche õnnitlus

gl'ühen vi hõõguma; õhetama, lõkendama

gl'ühend hõõguv, tuline; äge, käre; ~e Hitze lõõmav kuumus; ~es Verlangen kange igatsus Gl'ühlampe f ~, ~n ei. hõõglamp Gl'ühwürmchen n ~s, ~ jaaniussike Glut f ~, ~en lõõm Glyzerin n ~s glütseriin Gnäde f ~, ~n arm, soosing, halas-

tus; um ~ bitten armu paluma; sich auf ~ und Ungnade ergeben tingimusteta alla andma; ohne ~ halastamatult

gn'ädig lahke, soosiv, armulik; ~e Frau! armuline proua!; armulikult, soosivalt, leebelt; mit j-m ~ verfahren kedagi leebelt kohtlema Gõckel m ~s, ~ kukk Gold n ~(e)s kuld; Morgenstunde hat ~ im Münde hommikune töö kuld, õhtune muld gõlden kuldne, kullast, kuld-, ka pilti.-, ein ~es Herz kuldne süda; die ~e Hochzeit kuldpulmad; die ~e Mitte e. der ~e Mittelweg kuldne kesktee;, das Goldene Vlies müt. kuldvillak Goldgräber m ~s, ~ kullaotsija Goldgrube f ~, ~n kullakaevandus;

pilti, kullaauk goldhaltig kulda sisaldav, kullasegane

(liiv) . goldig kuldne, ka pilti. Goldschmied m ~(e)s, ~e kullassepp Goldstück n ~(e)s, ~e kuldmünt,, -raha

Goldwaage f ~, ~n kullakaalud; etw. auf die ~ legen pilti, midagi hoolikalt kaaluma 'Golf m ~(e)s, ~e (suurem) merelaht 2Golf n ~s sport, golf Gong tn, n ~s, ~s muus. gong g'önnen vt (D) (heatahtlikult) soovima; lubama, võimaldama; ich g'önne mir Erholung ma luban endale puhkust G'önner m ~s, ~ soosija gor vt. g'ären goß vt. gießen Gösse f ~, ~n rentsel gotisch gooti; ~e Schrift gooti kiri Gott m ~(e)s, *er jumal; ~ sei Dank! õnneks!; um ~es willen! jumal hoidku!; jumala pärast! g'öttlich jumalik

gottverlassen mahajäetud, armetu G'ötze m ~n, ~n ebajumal, puuslik Gouvernante [guv ..]f ~, ~n guver-nant (koduõpetajanna, lastekasvata-janna)

Gouvernement iguverna'mä] n ~s, ~s

kubermang Grab n ~(e)s, ~er haud; zu ~e trägen (maha) matma; ein feuchtes ~ pilti, märg haud, uppumissurm graben (grub, gegraben) vt kaevama;

lõikama, uuristama; kaevandama Gräben tn ~s, u kraav; sõj. kaevikGräbmal

grob

Gräbmal n ~(e)s, ~e e. .. mäler

hauasammas Grad m ~(e)s, ~e aste, määr; kraad, pügal; auaste; im h'öchsten ~(e) ülimal määral gräde vt. 'geräde, 2geräde graduell järkjärguline; järk-järgult Graf m ~en, ~en krahv gram: j-m ~ sein kellegi vastu viha kandma

Gram m ~(e)s nukrus, kurbus gr ämen, sich ('über A, um A) meelehärmi tundma (kellegi v. millegi pärast)

Gramm n ~s, ~e gramm; zwei ~

kaks grammi Grammätik f ~, ~en grammatika; gegen die ~ verstoßen grammatika-reeglite vastu eksima grammatisch grammatiline Grammophon n ~s, ~e grammofon Granate f ~, ~n granaat Granit m ~(e)s, ~e graniit Graphiker m ~s, ~ kunst, graafik Graphit m ~(e)s, ~e min. grafiit Gras n ~es, "er rohi; ins ~ beißen pilti, kõrvad pea alla panema, surema; dar'über ist längst ~ gewachsen pilti see on ammu unustatud; das ~ wachsen h'ören pilti, end ülitargaks pidama grasen vi (karjamaal) rohtu sööma;

rohtu niitma Grashüpfer m ~s, ~ ritsikas, rohutirts Gräsmäher m ~s, ~, Gräsmähmaschi-

ne } ~, ~n heinaniidumasin grassieren vi levima, möllama (taudi kohta)

gr'äßlich kole, vastik, jälk Gr'äte f ~, ~n kalaluu gratis tasuta, muidu gratulieren vi (D zu D) (kedagi millegi puhul) õnnitlema grau hall; hallijuukseline; er läßt sich keine ~en Häare wächsen pilti, ta ei tunne selle üle muret 'gräuen vi halliks muutuma; vi, vimp valgeks minema, koitma; der Morgen graut läheb valgeks, koidab 2gräuen, sich (vor D) (midagi) kartma; es graut mir davor e. mir graut davor ma kardan seda gräuenhaft hirmuäratav, kole Gräupe f ~, ~n (enamasti pl) kruubid

grausam julm, halastamatu; julmalt,

halastamatult Grausen n ~s hirm, õudus

grausig kohutav, õudne Gravitation f ~ gravitatsioon Grazi|e f ~ graatsia grazi'ös graatsiline; graatsiliselt greifbar ilmne, käegakatsutav, mõistetav

greifen (griff, gegriffen) vt haarama; kinni võtma, tabama; vi (nach D) (millegi järele) kätt sirutama, (midagi) haarama; (zu D) (midagi) tarvitusele võtma; aus der Luft ~ pilti, õhust võtma; j-m ünter die 'Arme ~ pilti, kedagi jalule aitama; um sich ~ levima; zu strengeren Mäßnahmen ~ rangemaid abinõusid kasutusele võtma greinen vi nutma, töinama Greis m ~es, ~e rauk grell läbilõikav, kriiskav; ere Grenadier tn ~s, ~e sõj. grenader Grenze f ~, ~n piir; 'über die ~ gehen üle piiri minema; alle ~n überschreiten pilti, lubatud piire ületama

grenzen vi (an A) (millegagi) piirnema; das grenzt an 'Unverschämtheit

see sarnaneb juba häbematusega grenzenlos piiritu, ääretu Grenzer m ~s, ~ piiriäärne elanik;

piirivalvur Greuel m ~s, ~ vastikus, jälestus; koledus; vastik inimene, vastik asi; die ~ des Krieges sõjakoledused; er ist mir ein ~ ta on mulle vastik Grieche m ~n, ~n kreeklane griechisch kreeka

Griesgram m ~(e)s, ~e toriseja

griesgrämig torisev, tusane

Grieß m ~es, ~e kruus, sõmer; peen-

tangud (näit. manna) griff vt. greifen

Griff m ~(e)s. ~e (käe)pide; haare; võte; einen fälschen ~ tun pilti eksima: mit einem ~ ühekorraga, kohe Grille f ~, ~n siristaja (putukas): kapriis; ~n fängen e. ~n (im Kopf) häben pilti, tujutsema, kapriisitsema Grimasse f ~, ~n grimass; ~n schneiden grimassitama Grimm tn ~(e)s raev, viha grimmig raevune; hirmus, äge grindig kärnane grinsen vi irvitama Grippe f ~, ~n gripp grob jämedateraline; ebaviisakas, tahumatu; raske, jäme (näit. viga); kare; raske, lihtne (näit. töö); tormiline, rahutu (mere kohta)Grobheit

Grobheit f ~, ~en toorus, jämedus grölen vi röökima Groll m ~ (e)s viha grollen vi viha kandma (kellegi vastu): kõmisema Groschen m ~s, ~ kross (rahaühik); meine paar ~ minu (väike) sääst; minu väike töötasu groß suur; ~ und klein kõik inimesed; Peter der Große Peeter Suur; auf ~em Füße leben Dilti laialt elama; ein Wort ~ schreiben sõna suure algustähega kirjutama; im ~en (und) gänzen üldiselt großartig suurepärane, tore; suurepäraselt. toredasti Großbauer m ~n e. ~s, ~n kulak,

suurtalunik Großbaustelle f ~, ~n suurehitus Gr'öße f ~, ~n suurus: kuulus isik Großeltern pl vanavanemad Gr'ößenwahn m ~(e)s suurushullustus großjährig täisealine Großjährigkeit f ~ täisealisus Großmacht f~,., mächte suurriik Großmut f ~ suuremeelsus großmütig suuremeelne; suuremeelselt Großmutter f ~, .. mütter vanaema Großschreibung f ~, ~en suure algustähega kirjutamine Großstadt f~,., städte suurlinn Großstädter m ~s, ~ suurlinlane großstädtisch suurlinnalik größtenteils suuremalt osalt, enamasti großtun (tat groß, größgetan) vi kiitlema, hooplema, end tähtsaks tegema Großvater m ~s, .. väter vanaisa großziehen (zog groß, größgezogen) vt

üles kasvatama größzügig suurejooneline; in Geldfragen ~ sein helde olema; suurejooneliselt

Grotte f ~, ~n grott, mittesügav kal-

jukoobas grub vt. graben

Gr'übchen n ~s, ~ lohuke (näit. põsel)

Grübe f ~, ~n auk; urg, koobas (loomadel); kaevandus gr'übeln vi ('über A) pead murdma,

juurdlema, mõtisklema Grubenarbeiter m ~s, ~ kaevandustööline

Gruft f ~, ~e hauakamber, haud grün roheline; haljas; noor, värske, ebaküps; auf den ~en Zweig kommen pilti, haljale oksale jõudma; ein ~er Jünge piimahabe, nolk; es

würde mir ~ und gelb vor den 'Augen mul läks silmade ees mustaks; j-m ~ sein kedagi sallima Grün n ~s roheline värvus; rohelus Grünanlage f ~, ~n (enamasti pl) haljasala

Grund m ~(e)s, ~e pinnas; põhi; põhjus; taust; ~ und Boden maaomand; auf ~ dieses Gesetzes selle seaduse põhjal; von ~ aus põhjalikult, täielikult; im ~e genommen õieti öelda, õigupoolest; aus diesem ~e sel põhjusel

Gründbedeutung f ~, ~en põhitähendus

gr'ünden vt asutama, rajama; sich ~ (auf A) (millelgi) rajanema, (millelegi) tuginema Gr'ünder m ~s, ~ asutaja, rajaja gründfälsch täiesti va'<?; täitsa valesti Gründfeste f ~, ~n vundament; põhialus

Gründform f ~, ~en põhivorm, ka

gramm.

Gründgesetz n ~es, ~e põhiseadus;

põhikiri, statuut Grundlage f ~, ~n alus, baas; die ~n des Marxismus-Leninismus

marksismi-leninismi alused gründlich põhjalik; põhjalikult, tublisti Gründlichkeit f ~, ~en põhjalikkus gründlos põhjendamatu, alusetu; põhjatu; põhjendamatult, alusetult Grundriß m .. risses, ..risse plaan, põhijoonis; alused, peajooned (õpiku kohta)

Gründsatz m ~es, .. sätze põhimõte,

printsiip; aksioom grundsätzlich põhimõtteline; põhimõtteliselt

Gründschule f ~, ~n algkool Gründstein m ~(e)s, ~e nurgakivi; den ~ zu etw. legen (millegi) nurgakivi panema, ka pilti. Grundsteinlegung f ~, ~en nurgakivi-panek

Gründstück n ~(e)s, ~e krunt, maatükk

Gründstufe f ~, ~n gramm, algvõrre Gründung f ~. ~en asutamine, rajamine

gründverschieden täiesti erinev; täiesti

erinevalt Gründzahl f ~, ~en põhiarv Gr'üne n ~n roheline (loodus); ins ~ fähren rohelisse sõitmaGr'üngürtel

Haar

Grüngürtel m ~s, ~ roheline vöönd; der ~ um die Stadt linna roheline vöönd gr'ünlich rohekas

Gr'ünschnabel m ~s, .. schnäbel kollanokk. nolk grunzen vi röhkima, ruigama; mõmise-

ma

Gruppe f ~, ~n grupp, rühm gruppieren vt grupeerima, rühmitama gruselig jube, hirmujudinaid tekitav Grusin(i;)er m ~s, ~ grusiinlane grusinisch gruusia gruslig vt. gruselig Gruß m ~es, "e tervitus gr'üßen vt teretama, tervitama Gr'ütze f ~, ~n tang(ud); ~ im Kopf

haben pilti, nupukas olema GST f (Gesellschaft für Sport und Technik) Spordi- ja Tehnikaühing (SDV-s)

gucken vi vaatama; er hat sich die 'Augen aus dem Kopf geguckt pilti, ta vahtis endal silmad peast Guckloch n ~(e)s, .. löcher vaateava

(näit. ukses) g'ültig kehtiv; käibiv (raha kohta); ~

sein kehtima G'ültigkeit f ~ kehtivus; käibivus

(raha kohta) Gümmi tn ~s, ~ (s) kummi; kustutuskumm; n ~s, ~(s) kummi (kleep-ainena)

Gummischuh m ~(e)s, ~e kaloss Gunst f ~ heasoovlikkus; teene; soosing; in ~ stehen soosingus olema; j-m eine ~ erweisen kellelegi teenet osutama; zu deinen ~en sinu kasuks g'ünstig heasoovlik; soodus; ~er Wind

pärituul; heasoovlikult; soodsalt G'ünstling m ~s, ~e soosik; lemmik Gürgel f ~, ~n kõri; kurk (-gu) gurgeln vi pulbitsema (vee kohta); kuristama; sich (D) den Hals ~ kuristama Gürke f ~, ~n kurk (-gi) G'ürtel m ~s, ~ vöö; vöönd, tsoon g'iirten vt vöötama, vööd ümber panema

Guß tn Gusses, G'üsse vihmavaling; tehn. valu; kok. vaap, glasuur; valamu

Gußeisen n ~s, ~ malm gußeisern malmist, malm-gut hea; ~! hea küll!, hüva!; des Güten zuviel tun liialdama, pilti, üle soolama; ~er Dinge sein heas meeleolus olema; j-m ~ sein kedagi armastama, kellegi vastu hea olema; ~er Hoffnung sein last ootama (rase olema); eine ~e Stünde tublisti tund aega; im ~en heaga, sõbralikult; hästi; so ~ wie justkui, niihästi kui; du bist ~ d(a)ran sul veab; bei j-m ~ angeschrieben sein kellegi juures heas kirjas olema; laß es ~ sein! jäta see!, olgu nii! Gut n ~(e)s, £er aineline vara; mõis;

valmistoode Gütachten n ~s, ~ (asjatundjate) arvamus, (lõpp) järeldus Gutdünken n ~s suva, heaksarvamine;

nach seinem ~ tema suva järgi G'üte f ~ omadus, kvaliteet; headus; lahkus, heatahtlikkus; häben Sie die ~! olge lahke!; in (aller) ~ heaga, sõbralikult; du meine" ~! heldene aeg!

G'üterbahnhof m ~(e)s, .. höfe kaubajaam

G'üterwagen m ~s, ~ kaubavagun Guthaben n ~s, ~ saadaolev summa; hoius

gütheißen (hieß gut, gutgeheißen) vt

heaks kiitma; nõustuma g'ütig lahke, hea, heatahtlik: lahkelt,

heatahtlikult g'ütlich sõbralik, rahulik; sich (D) ~ tun nautima, lõbutsema: sõbralikult, kokkuleppe teel gütmachen vt heaks tegema, hüvitama gutmütig heasüdamlik; heasüdamlikult Gutmütigkeit f ~ heasüdamlikkus Gütsbesitzer m ~s, ~ mõisnik Gütschein m ~(e)s, ~e order, ostuluba Gymnäsium n ~s, .. sijen gümnaasium (keskkooli nimetus mõnedes maades)

Gymnästik f ~ võimlemine

H

ha = Hektar ha = hektar Haar n ~(e)s, ~e juus, juuksed; karv-(ad); jõhv; sich in den ~en liegen pilti, karvupidi koos olema; etw. an

den ~en herbeiziehen piltl. midagi karvupidi e. vägisi esile kiskuma, tooma; ~e auf den Z'ähnen häben piltl. terava keelega olema; das hängt Gr'üngürtel

Haar

Grüngürtel m ~s, ~ roheline vöönd; der ~ um die Stadt linna roheline vöönd gr'ünlich rohekas

Gr'ünschnabel m ~s, .. schnäbel kollanokk. nolk grunzen vi röhkima, ruigama; mõmise-

ma

Gruppe f ~, ~n grupp, rühm gruppieren vt grupeerima, rühmitama gruselig jube, hirmujudinaid tekitav Grusin(i;)er m ~s, ~ grusiinlane grusinisch gruusia gruslig vt. gruselig Gruß m ~es, "e tervitus gr'üßen vt teretama, tervitama Gr'ütze f ~, ~n tang(ud); ~ im Kopf

haben pilti, nupukas olema GST f (Gesellschaft für Sport und Technik) Spordi- ja Tehnikaühing (SDV-s)

gucken vi vaatama; er hat sich die 'Augen aus dem Kopf geguckt pilti, ta vahtis endal silmad peast Guckloch n ~(e)s, .. löcher vaateava

(näit. ukses) g'ültig kehtiv; käibiv (raha kohta); ~

sein kehtima G'ültigkeit f ~ kehtivus; käibivus

(raha kohta) Gümmi tn ~s, ~ (s) kummi; kustutuskumm; n ~s, ~(s) kummi (kleep-ainena)

Gummischuh m ~(e)s, ~e kaloss Gunst f ~ heasoovlikkus; teene; soosing; in ~ stehen soosingus olema; j-m eine ~ erweisen kellelegi teenet osutama; zu deinen ~en sinu kasuks g'ünstig heasoovlik; soodus; ~er Wind

pärituul; heasoovlikult; soodsalt G'ünstling m ~s, ~e soosik; lemmik Gürgel f ~, ~n kõri; kurk (-gu) gurgeln vi pulbitsema (vee kohta); kuristama; sich (D) den Hals ~ kuristama Gürke f ~, ~n kurk (-gi) G'ürtel m ~s, ~ vöö; vöönd, tsoon g'iirten vt vöötama, vööd ümber panema

Guß tn Gusses, G'üsse vihmavaling; tehn. valu; kok. vaap, glasuur; valamu

Gußeisen n ~s, ~ malm gußeisern malmist, malm-gut hea; ~! hea küll!, hüva!; des Güten zuviel tun liialdama, pilti, üle soolama; ~er Dinge sein heas meeleolus olema; j-m ~ sein kedagi armastama, kellegi vastu hea olema; ~er Hoffnung sein last ootama (rase olema); eine ~e Stünde tublisti tund aega; im ~en heaga, sõbralikult; hästi; so ~ wie justkui, niihästi kui; du bist ~ d(a)ran sul veab; bei j-m ~ angeschrieben sein kellegi juures heas kirjas olema; laß es ~ sein! jäta see!, olgu nii! Gut n ~(e)s, £er aineline vara; mõis;

valmistoode Gütachten n ~s, ~ (asjatundjate) arvamus, (lõpp) järeldus Gutdünken n ~s suva, heaksarvamine;

nach seinem ~ tema suva järgi G'üte f ~ omadus, kvaliteet; headus; lahkus, heatahtlikkus; häben Sie die ~! olge lahke!; in (aller) ~ heaga, sõbralikult; du meine" ~! heldene aeg!

G'üterbahnhof m ~(e)s, .. höfe kaubajaam

G'üterwagen m ~s, ~ kaubavagun Guthaben n ~s, ~ saadaolev summa; hoius

gütheißen (hieß gut, gutgeheißen) vt

heaks kiitma; nõustuma g'ütig lahke, hea, heatahtlik: lahkelt,

heatahtlikult g'ütlich sõbralik, rahulik; sich (D) ~ tun nautima, lõbutsema: sõbralikult, kokkuleppe teel gütmachen vt heaks tegema, hüvitama gutmütig heasüdamlik; heasüdamlikult Gutmütigkeit f ~ heasüdamlikkus Gütsbesitzer m ~s, ~ mõisnik Gütschein m ~(e)s, ~e order, ostuluba Gymnäsium n ~s, .. sijen gümnaasium (keskkooli nimetus mõnedes maades)

Gymnästik f ~ võimlemine

H

ha = Hektar ha = hektar Haar n ~(e)s, ~e juus, juuksed; karv-(ad); jõhv; sich in den ~en liegen pilti, karvupidi koos olema; etw. an

den ~en herbeiziehen piltl. midagi karvupidi e. vägisi esile kiskuma, tooma; ~e auf den Z'ähnen häben piltl. terava keelega olema; das hängthaaren

95

Hals

an einem ~ pilti see ripub juuksekarva otsas; um ein ~ peaaegu, ich werde dir kein ~ kr'ümmen pilti ma ei puuduta sind näpuotsagagi haaren vi karva ajama haarklein väga üksikasjalikult häarschärf üliterav; punktipealt, täpselt haarsträubend jube, hirmuäratav Häartracht f ~, ~en soeng Häbe f ~ vara, omand; das Hab und Gut (G. des Hab uhd Gut(e)s) kogu varandus

haben (hätte, gehabt) vt omama; ich häbe mul on, ma oman; er hat zu schreiben ta peab kirjutama; ich hab's! käes^, (ongi)!; was hast du? mis sul (viga) on?; er hat es gut tal läheb hästi; es ist hier alles zu ~ siin on kõike saada; abiverb er hat gelesen t? on lugenud, ta luges Habgier f ~ ahnus, kasupüüdlikkus häbgierig ahne, kasupüüdlik häbhaft: ~ werden (G) kätte saama Häbicht m ~(e)s, ~e kull Häbseligkeit f ~, ~en (enamasti pl)

majakraam, kimpsud-kompsud Häbsucht f ~ vt. Habgier habsüchtig vt. häbgierig 'Häcke f ~, ~n kirka, kõblas 2Häcke f ~, ~n, Hacken m ~s, ~ kand; konts (-a); sich die Häcken ablaufen pilti, endal kannad rakku jooksma

häcken vt katki raiuma, hakkima; kõplama; nokkima, täksima; Holz ~ puid lõhkuma Hackfleisch n ~es hakkliha Hackfrucht f ~, .. früchte rühvelkul-

tuur; juurvili Häder m ~s tüli, lahkheli (d) Häfen m ~s, 11 sadam Häfer m ~s kaer; ihn sticht der ~

pilti, ta on ülemeelik Häferflocken pl kaerahelbed Haft f ~ arest, vangistus; in ~ nehmen arreteerima häftbar vastutav; für angerichteten Schäden ~ sein tekitatud kahju eest vastutama häften vi (an D) (millegi) küljes kinni olema; (für A) (kellegi v. millegi eest) vastutama haftenbleiben (blieb häften, haftengeblieben) vi (s) (millegi) külge kinni jääma; meelde jääma Ti'äftling m ~s, ~e vahialune Hag m ~(e)s, ~e hekk; tarandik; metsaga kaetud ala

Hagebutte f ~n kibuvitsamari Hagel m ~s rahe; ein ~ von Schl'ägen

lõõkiderahe hägein vimp rahet sadama, pilti, rahe

na sadama; es hägelt sajab rahet Hä^elschiag m ~(e)s, . . schläge rahe-

kahjustus häger kõhn, kuivetu Hägestolz m ~es, ~e vanapoiss Hahn m ~(e)s, ~e kukk; isalind; kraan; danäch kräht kein ~ pilti ükski koer ei haugu selle järele Hähnenschrei m ~(e)s, ~e kukelaul Hain m ~(e)s, ~e hiis; salu h'äkeln vt heegeldama Häken m ~s, ~ konks, haak; sport. haak (poksis); die Säche hat einen ~ pilti, asjal on oma konks sees Häkenkreuz n ~es, ~e haakrist halb pool (-e); poolik, pool..; es ist ~ zwei kell on pool kaks; ein ~es Glas pool klaasi; die ~e Welt pool maailma; pooleldi: ~ so teuer poole odavam Hälbdunkel n ~s hämarus hälber (G) (millegi) pärast, tõttu; gewisser 'Umstände ~ teatud asjaolude pärast

Hälbfabrikat n ~(e)s, ~e poolfabri-kaat

halbieren vt poolitama Hälbinsel f ~, ~n poolsaa ` Halbleiter m ~s, ~ ei. pooljuht Hälbmesser m ~s, ~ mar. raadius hälbpart pooleks; ~ mächen (kellegagi) pooleks jagama Hälbstarke m, f ~n, ~n lõngus hälbwegs poolel teel; teatavál määral, pooleldi hälbwüchsig alaealine Hälbzeit f ~, ~en sport, poolaeg Hälde f ~, ~n mägi (näit. šlaki- või

tuhamägi), kuhi; nõlv, kallak half vt. helfen

H'älfte f ~, ~n pool (-e); zur ~ pooleldi, pooleks; seine bessere ~ pilti. tema teinepool e. abikaasa Hälle f ~. ~n hall (suurem ruum, saal)

hällen vi kõlama, kostma, kajama Hällenbad n ~(e)s, .. bäder siseujula Hallõ n ~s, ~s hallohüüe; lärm Halm m ~(e)s, ~e kõrs Hals m ~es, ~e kael, ka pudelil; kurk (-gu); j-m um den ~ fällen kellelegi kaela langema; sich (D) etw. vom ~e schäffen pilti, midagi oma kaelast ära veeretama; ~ 'über KopfHälsband

ülepeakaela; aus vollem ~e täiest kõrist, valjusti Hälsband n ~(e)s, .. bänder kaelakee; kaelarihm (koeral) halsbrecherisch kaelamurdev, ohtlik Hälsbruch: Häls- und Beinbruch! head

kordaminekut!, head õnne! hälsstarrig kangekaelne, jonnakas halt! seis(a)!, pea!; küllalt! Halt m ~(e)s peatus; tugi; toetus; wir mächten einen kürzen ~ me tegime lühikese peatuse; einen ~ haben (an D) (kelleski) tuge leidma haltbar vastupidav, püsiv; säiliv halten (hielt, gehalten) vt hoidma; sõj. käes pidama, kaitsma; pidama (näit. koduloomi); (für A) (kellekski, millekski) pidama; den Mund ~ suud pidama; eine Rede ~ kõnet pidama; Wort ~ sõna pidama; Maß ~ mõõdukas olema; vi peatuma; vastu pidama; hier hält der Zug nicht siin rong ei peatu; auf etw. ~ millelegi tähtsust omistama; sich ~ end hoidma; püsima; säilima (näit. puuvilja kohta)

Hälteplatz m ~es, .. plätze (sõidukite)

seisukoht Hältestelle / ~, ~n peatus (koht) haltlos tagasihoidmatu; ebakindel; põhjendamatu hältmachen vi peatuma Hältung f ~, ~en kehahoid; käitumisviis; enesevalitsus; orientatsioon, hoiak

Halünke m ~n, ~n lurjus, kelm h'ämisch õel, kahjurõõmus; õelalt, kahjurõõmsalt Hammel m ~s, ~ (harv. oinas Hammelfleisch n ~es lambaliha Hämmer m ~s, " haamer, vasar; sport. vasar; ünter den ~ kommen pilti. enampakkumisele minema (oksjonil) h'ämmern vi vasardama; taguma (näit.

ukse pihta) Hämmerwerfer m ~s, ~ sport, vasaraheitja

hämstern vt tagavaraks koguma, kokku ahnitsema Hand f ~, "e käsi; die fläche ~ peopesa; rechter ~ paremal; paremale; ~ in ~ käsikäes; von ~ zu ~ käest kätte; bei der ~ e. zur ~ käepärast; an (der) ~ (millestki) juhindudes, (millegi) abil; es liegt auf der ~ pilti, see on selge, see on ilmne; auf den ~en trägen pilti, (kedagi) kätel kandma; ~ und Fuß haben

pilti, hästi läbi mõeldud (olema); die ~e in den Schoß legen pilti, käed rüppe panema; eine offene ~ häben

pilti, helde olema; von der ~ in den Mund leben pilti peost suhu elama Handball tn ~(e)s sport, väravpall Händbuch n ~(e)s, . . bücher käsiraamat, teatmik H'ändedruck m ~(e)s, ..drücke käepigistus

H'ändeklatschen n ~s käteplaksutus, aplaus

Händel m ~s kaubandus; kauplemine; äritehing; ~ treiben kauplema, kaubanduse alal tegutsema; ~ und Wändel kaubanduslik tegevus; eluolu; tn ~s, ~ tüli, riid; ~ süchen tüli norima

händeln vi toimima, tegutsema; (von D) (midagi) käsitlema; kauplema, kaubitsema; sich ~ (um A) (millessegi, kellessegi) puutuma; worüm handelt es sich? milles asi seisab?; darüm händelt es sich nicht sellesse asi ei puutu händeltreibend kauplev; kaubanduslik

(organisatsiooni kohta) Händfertigkeit / ~, ~en osavus, vilumus

händfest tugev, kange, kaaluv; j-n ~

mächen kedagi tabama Händfläche / ~, ~n peopesa Händgemenge n ~s, ~ käsikähmlus, lööming

Händgepäckaufbewahrung f ~, ~en

käsipakkide hoiuruum handgreiflich käegakatsutav, ilmne; ~

werden kätele vaba voli andma Händgriff m ~(e)s, ~e võte; (käe-) pide; es ist nur ein ~ pilti see on ainult tühine vaev, see pole nimetamisväärt

händhaben (handhabte, gehändhabt) vt käsitsema, tarvitama, rakendama Händhabung f ~, ~en käsitsemine,

tarvitamine, rakendamine Händlanger m ~s, ~ käealune, abiline H'ändler m ~s, ~ kaupleja, kaupmees händlich käepärane, mugav käsitseda Händlung f ~, ~en tegu, toiming; tegevus; kauplus; die ~ spielt in Tallinn tegevus toimub Tallinnas Händschrift f ~, ~en käekiri; käsikiri Händschuh m ~(e)s, ~e kinnas Händtasche f ~, ~n käekott Händtuch n ~ (e)s, . . tücher käterätt Händumdrehen: im ~ välkkiirelt Händvoll f ~, ~ peotäis, käputäisHandwerk

Händwerk n ~(e)s, ~e käsitöö, töön-dus; j-m das ~ legen kellegi kahjulikule tegevusele lõppu tegema; (sich auf) sein ~ verstehen oma tööd tundma

Händwerker m ~s, ~ käsitööline, töön-daja

Hanf m ~ (e)s kanep Hang m ~(e)s, "e kallak, nõlvak; kalduvus

Hangar m ~s, ~s angaar, lennuki-kuur

H'ängebrücke f ~, ~n rippsild H'ängematte f ~, ~n võrkkiik h'ängen (hing, gehangen) vi rippuma; (an D) (kellessegi) kiindunud olema; edasi kestma, jätkuma; den Kopf ~ lassen pilti, pead norgu laskma; (h'ängte, geh'ängt) vt (an A) (millegi külge) riputama h'ängenbleiben (blieb h'ängen, hängengeblieben) vi (s) rippuma jääma, (millegi külge) kinni jääma; takerduma, kauaks jääma h'änseln vt narrima, tögama Hanswürsi m ~es, ~e narr, veiderdaja HänteT f ~, ~n sport, käsik (käelihaste

harjutamise vahend) hantieren vi askeldama, õiendama häpern vimp mitte edenema; mitte jätkuma; in Mathematik häpert es bei ihm matemaatika lonkab tal, ei edene hästi; es häpert an (mit) Geld rahast on nappus häppig ahne, ablas; ahnelt, aplalt H'ärchen n ~s, ~ juuksekarv; j-m kein ~ kr'ümmen pilti, kellelegi mitte karvavõrdki halba tegema Härfe f ~, ~n harf Härke f ~, ~n reha härken vt rehitsema, riisuma h'ärmen, sich meelehärmi tundma, kurvastama

härmlos süütu; lihtsameelne; süütult;

lihtsameelselt Härmlosigkeit f ~, ~en süütus; lihtsameelsus Harmonie f~,.. niien harmoonia harmonieren vi (mit D) harmoneeruma, kokku sobima Harmonika f~,., ken e. ~s lõõtspill harmonisch harmooniline Harn m ~ (e)s uriin Harnisch m ~(e)s, ~e soomusrüü, raudrüü; j-n in ~ bringen (jägen) pilti, kellelgi kopsu üle maksa ajama; in ~ kommen (geräten) pilti. vihaseks saama

harren vi (G, auf A) (pikisilmi) ootama hart kõva; karm, julm; raske, ränk; eine ~e Muß pilti, kõva pähkel; ein

~er Winter karm talv; ~e 'Arbeit raske töö; karmilt, julmalt; raskelt, rängalt; päris juures; ~ am Wässer päris vee juures H'ärte f ~, ~n kõvadus; karmus, julmus

h'ärten vt kõvaks tegema; tehn. (metalli) karastama härtgesotten kõva, kõvaks keedetud; paadunud; ein ~es Ei kõvaks keedetud muna; ein ~er Verbrecher paadunud kurjategija härtherzig kalk härthörig kõva kuulmisega Härtmetall n ~s, ~e tehn. kõvasulam hartnäckig kangekaelne, jonnakas;

visa; kangekaelselt; visalt Hartnäckigkeit f ~ kangekaelsus Harz n ~es, ~e vaik härzig vaigune

haschen vt (kinni) püüdma; vi (nach

D) haarama; püüdlema Häse tn ~n, ~n jänes; da liegt der ~ im Pfeffer pilti, selles see häda ongi; falscher ~ kok. pikkpoiss; mein Näme ist ~, ich weiß von nichts pilti, see minusse ei puutu Häsel f ~, ~n, harv. m ~s, ~ sarapuu

Haselhuhn n ~(e)s, .. hühner laanepüü

Haselnuß / ~, .. nüsse sarapuupähkel Häsenfuß tn ~es, .. füße argpüks Häsenpanier: das ~ ergreifen pilti.

plehku panema Haß tn Hässes vihkamine, vihavaen hässen vt vihkama

h'äßlich inetu, näotu; inetult, näotult

hast vt. häben

Hast / ~ rutt, tõttamine

hästen vi ruttama, tõttama

hat vt. häben

h'ätscheln vt paitama; hellitama hätte vt. häben

Häube f ~, ~n tanu; tutt (lindudel); tehn. kuppel, kaitsekate; unter die ~ kommen pilti, tanu alla saama Hauch m ~(e)s, ~e hingus; tuuleõhk; hõng; õhuke kord häuchd'ünn väga õhuke hauen (hieb, gehäuen) vi (relvaga) raiuma; (häute, gehäuen) vt (tööriistaga) raiuma; peksma; j-n 'übers Ohr ~ pilti, kedagi petma; 'über die Schnur ~ pilti, liiale minemaHäufe

Häufe tn ~ns, ~n vt. Häufen

h'äufen vt kuhjama; koguma; sich ~ kuhjuma

Häufen m ~s, ~ hunnik, kuhi; hulk, kari; ein ~ Menschen rahvahulk: j-n 'über den ~ rennen pilti, kedagi pikali jooksma häufenweise hunnikutena, kuhjadena;

hulgakaupa; parvedena h'äufig sage; sageli H äufigkeit f ~ sagedus Haupt n ~(e)s, ~er pea; ülem, juht; das ~ der Familie perekonnapea; aufs ~ Schlägen (vaenlast) puruks lööma, otsustavalt võitma Haupt- liitnimisõnades pea-: Hauptstadt pealinn H äuptling m ~s, ~e (hõimu)pealik;

eestvedaja Häuptmann m ~(e)s, .. leute sõj. hauptmann, kapten; (jõugu) pealik, juht

häuptsächlich peamine, oluline; peamiselt

Häuptwort n ~(e)s, .. wörter gramm. nimisõna

Haus n ~es, ~er maja; kodu; koda; nach ~(e) koju; zu ~(e) kodus; von ~ aus loomult; päritolult; von ~ zu ~ majast majja: das ~ ist ausverkauft kõik piletid on välja müüdud; ein ~ richten sarikaid püstitama; ein großes ~ mächen jõukalt, suurejooneliselt elama; in einem Fach zu ~e sein mingit ala hästi tundma

H'äuslchen n ~s, ~ majake; ganz aus dem ~ sein pilti endast väljas olema, ärritatud v. ülemeelik olema häusen vi elama, elunema; möllama,

omavolitsema Häusfrau f ~, ~en perenaine, koduperenaine

Häushalt m ~(e)s kodune majapidamine; eelarve Häushälterin f ~, ~nen majapidajanria Hausierer m ~s, ~ rändkaubitseja H'äusler m ~s, ~ pops (-i) h'äuslich kodune; majapidamises tubli: koduselt: sich ~ niederlassen (kusagile) elama asuma: end koduselt sisse seadma Häusmädchen n ~s, ~ teenija (tüdruk) Hausmeister tn ~s, ~ majahoidja; portjee

Häussuchung / ~, ~en maja v. korteri läbiotsimine Häustier n ~(e)s, ~e koduloom

Häusverwalter m ~s, ~ majavalitseja Häusverwaltung f ~, ~en majavalitsus

Haut f ~, ~e nahk; kile, kest; bis auf die ~ naß läbimärg; mit ~ und Haar(en) täielikult; aus der ~ fähren pilti, enesevalitsust kaotama: er ist eine gute (ehrliche) ~ ta on hea (aus) inimene Hebamme f ~, ~n ämmaemand Hebe| m ~s, ~ hoob, kang; älle ~ in Bewegung setzen pilt', kõik hoovad käiku laskma heben (hob, gehoben) vt tõstma; esile tõstma; mat. (murdarvu) taandama; sich ~ tõusma; mat. taanduma hecheln vt sugema (näit. linu); nööka-

ina, norima Hecht m ~(e)s, ~e haug Heck n ~(e)s, ~e e. ~s ahter (laeva

tagaosa) Hecke f ~, ~n hekk, elavtara Heckenrose / ~, ~n kibuvits Heer n ~(e)s, ~e sõjavägi; suur hulk;

ein ~ von Sorgen musttuhat muret Hefe f ~, ~n pärm Heft n ~(e)s, ~e vihik; (noa, tööriista v. relva) käepide; das ~ in der Hand häben pilti, juhtimist enda käes hoidma

heften vt brošeerima (kergelt köitma); (an A) (kergelt) (külge) kinnitama, (külge) traageldama; die 'Augen auf j-n ~ kellelegi üksisilmi otsa vaatama

Heftfaden m ~s, .. fäden traagelniit heftig tugev; äge; tugevasti; ägedalt hegen vt hoidma, kaitsma, hoolitsema; alal hoidma; Hoffnung ~ lootust hellitama; Verdächt ~ kaht`l`ustama Hehl n. Iiarv. tn ~(e)s varjamine, salgamine; ich mäche kein(en) ~ dar-äus ma ei varja seda hehlen vt salajas hoidma, varjama 'Heide tn ~n, ~n pagan 2Heide f ~, ~n nõmm; kanarbik Heidekraut n ~(e)s kanarbik Heidelbeere f ~, ~n mustikas heidnisch paganlik

heikel täbar, hell, delikaatne; eine

heikle Frage delikaatne küsimus beil terve, vigastamata; mit ~er Haut davonkommen pilti, terve nahaga pääsema

Heil n ~(e)s pääsemine; abi, hüvang; õnn; ~! (D) tervist!; elagu!; sein ~ versüchen õnne katsuma Heilanstalt f ~, ~en ravilaheilbar

heilbar ravitav

heilen vt (von D) ravima (millestki);

vi (s) terveks saama, paranema heilig püha

Heiligtum n ~(e)s, .. tümer pühamu;

pühadus heilkräftig tervistav Heilkunde f ~ arstiteadus; med. ravimine, teraapia Heilmittel n ~s, ~ ravim Heilpflanze f ~, ~n ravimtaim Heilquelle f ~, ~n tervisveeallikas heilsam kasulik, tervistav Heilstätte f ~, ~n sanatoorium heim koju; kodumaale Heim n ~(e)s, ~e kodu Heimat f ~, ~en kodumaa, kodupaik Heimatkunde f ~ kodulugu heimatlos kodumaatu, kodutu Heimatmuseum n ~s, ..se|en koduloomuuseum Heimchen n ~s, ~ zool. kilk heimisch kodumaine; kodune; sich ~ fühlen end kodusena tundma; ~ werden kodunema, harjuma Heimkehr / ~ kojutulek, kodumaale

tagasipöördumine heimlich salajane; salaja heimsuchen vt nuhtlema, tabama (näit.

loodusõnnetuse kohta); külastama heimtückisch õel, reetlik; õelalt, reetlikult

Heimweh n ~(e)s kojuigatsus heimzahlen vt (D) (kellelegi) kätte maksma

Heinzelmännchen n ~s, ~ (toimekas)

majavaim (saksa muinasjuttudes) Heirat f ~, ~en abiellumine heiraten vt abielluma; sie hat einen

Arzt geheiratet ta abiellus arstiga heischen vt (von D) (kelleltki midagi)

nõudma; (tungivalt) paluma heiser kähe, kähisev; er ist ~ ta hääl

on ära Heiserkeit / ~ kähedus heiß kuum, palav; ~e Tr'änen kibedad pisarad; ein ~er Kampf äge võitlus

heißblütig kuumavereline, äge heißen (hieß, geheißen) vt nimetama; käskima; vi nime kandma; tähendama; wie ~ Sie? kuidas Teie nimi on?; was soll das ~? mis see tähendab?; es heißt kõneldakse; hier heißt es aufpassen siin on vaja tähelepanu; das heißt see tähendab Heißhunger m ~s kibe nälg, hundiisu heißhungrig väga näljane

heiter rõõmsameelne, lõbus; selge, pilvitu; wie ein Blitz aus ~(e)m

Himmel niiti, nagu välk selgest taevast

Heiterkeit / ~ rõõmsameelsus; naer: der Witz erregte allgemeine ~ nali kutsus üldise naeru esile heizbar köetav heizen vt kütma Heizer tn ~s, ~ kütja Heizkissen n ~s, ~ soojenduspadi Heizung f ~, ~en kütmine, küte Hektar e. Hektar n, tn ~s, ~e hektar

Held tn ~en, ~en kangelane; ~ der Sowjetunion Nõukogude Liidu kangelane; ~ der sozialistischen 'Arbeit sotsialistliku töö kangelane; ~ der 'Arbeit töökangelane (SDV-s); er war der ~ des Täges ta oli päevakangelane heldenhaft vt. heldenmütig Heldenmut m ~(e)s vaprus, kangelaslikkus

heldenmütig vapper, kangelaslik; vapralt, kangelaslikult Heldentat f ~, ~en kangelastegu helfen (half, geholfen) vi (D) aitama; sich zu ~ wissen nõu leidma, leidlik olema; es hilft nichts midagi ei aita Helfershelfer tn ~s, ~ kaasaaitaja,

kaassüüdlane, käsilane hell valge, hele; selge; am ~en Täge päise päeva ajal; ~es Gel ächter hele naer; ein ~er Kopf pilti, selge pea; in ~en Häufen (Schären) hulkadena, murruna; heledasti; selgelt hellblau helesinine Helle f ~ heledus, valgus Helligkeit f ~ heledus, valgus; sära Helm m ~(e)s, ~e kiiver; torni kuppel

Hemd n ~(e)s, ~en särk Hemdsärmel tn ~s, ~ särgivarrukas;

in ~n vestiväel; kiirustades hemtnen vt pidurdama, takistama Hemmnis n ~ses, ~se takistus, raskus; j-m ~se bereiten kellelegi takistusi tegema hemmungslos takistamatu, ohjeldamatu: takistamatult, ohjeldamatult Hengst tn ~es, ~e täkk Henkel tn ~s, ~ sang, kõrv Henker tn ~s, ~ timukas; geh zum

~! pilti, käi põrgu!, käi minema! Henne f ~, ~n kana her siia; es ist länge ~ see oli ammu; es ist schon ein Jahr ~ sellest on

7herab

juba aasta möödunud; von oben ~ ülevalt; von da ~ sealt; nicht weit ~ sein mitte midagi erilist olema, mitte palju väärt olema: hinter j-m ~ kellegi kannul: ~ damit! anna siia!

heräb alla (poole) (ütleja juurde); von oben ~ ülevalt alla: üleolevalt, kõrgilt

herablassen (ließ herab, herabgelassen) vt alla laskma; (hinda) alla jätma; sich ~ alla laskuma; armulikkust osutama, vaevaks võtma herablassend üleolevalt armulik, kõrk;

üleolevalt armulikult, kõrgilt herabsetzen vt alla võtma; diskrediteerima; (hindu) alandama, (töötasu) kärpima

herabwürdigen vt alandama, alavääristama; sich ~ alanduma, end alavääristama herän lähemale, juurde heranbilden vt haridust andma, kasvatama; sich ~ õppima heranlassen (ließ herän, herangelassen) vt juurde laskma heranmachen, sich (an A) (midagi) käsile võtma; (kellelegi) ligi tükkima heranrücken vi (5) lähemale nihkuma heranwachsen (wuchs herän, herangewachsen) vi (s) üles kasvama, sirguma herauf üles(poole)

heraufarbeiten, sich end üles töötama heraufbeschwören vt esile manama; (kergemeelselt) esile kutsuma, põhjustama

heraufziehen (zog herauf, heraufgezogen) vt üles tõmbama; vi (s) lähenema (äikese kohta); (ülemisele korrusele) ümber kolima heraus välja (poole); von innen ~ seest (poolt); gerade ~ otsekoheselt; ~ mit der Spräche! e. ~ damit! räägi (rääkige) ära! herausbekommen (bekam heraus, herausbekommen) vt (jõupingutusega) välja tõmbama, eemaldama; (midagi) teada saama; (mõistatust) ära lahendama; (vahetusraha) tagasi saama

herausbringen (brächte heraus, herausgebracht) vt välja tooma v. viima; avaldama, välja laskma (näit. raamatut, filmi, uut autotiiüpi); eemaldama, välja võtma (näit. plekki); väljendama, lausuma; teada saama,

välj-a uurima; er könnte kein Wort

~ ta ei saanud sõnagi suust herausfordern vt (võitlusele, võistlusele) välja kutsuma; (kedagi) provotseerima Herausgabe f ~ väljaandmine; kirjastamine

herausgeben (gab heräus, heräusgege-ben) vt välja andma; (vahetusraha) tagasi andma; kirjastama; k'önnen Sie auf zehn Rubel ~? kas võite kümnest rublast tagasi anda? heräusmachen vt eemaldama, välja võtma (näit. riidelt plekki); sich ~ kosuma, edenema herausnehmen (nahm heräus, herausgenommen) vt välja võtma; sich (D) etw. ~ midagi endale lubama; sich (D) zuviel ~ endale liiga palju lubama

herausplatzen vi (s) (mit D) (midagi) välja lobisema; naerma pahvatama herausstellen vt välja panema v. asetama; näitama, esitama: sich ~ ilmnema, selguma; es stellte sich heräus, daß ... selgus, et ... herausstreichen (strich heraus, herausgestrichen) vt maha kriipsutama; ülistama

herauswachsen (wuchs heräus, herausgewachsen) vi [s) välja kasvama; das wächst mir zum Hälse heräus pilti, mul on sellest kõrini herauswollen (wollte heräus, herausgewollt) vi väljuda tahtma; er will mit der Spräche nicht heräus ta ei taha rääkida, üles tunnistada; er will mit der Wahrheit nicht heräus ta ei taha tõtt öelda herb mõrkjas; karm, rõõmutu: range, kinnine; ~er Wein mõrkjas vein; ein ~es Schicksal karm saatus; ein ~es Wädchen kinnise iseloomuga tüdruk; mõrkjalt herbei siia, juurde

herbeiführen vt kohale toimetama; põhjustama, tekitama herbeiwünschen vt (millegi saabumist) soovima

herbemühen vt paluma vaevaks võtta (tulla); sich ~ vaevaks võtma (tulla)

Herberge f ~, ~n öömaja, ulualune;

kodu, turismibaas Herbst m ~es, ~e sügis herbstlich sügisene, sügis-Herd m ~(e)s, ~e pliit; kolle, kaHerde

pilti.\ der ~ einer Krankheit haigus-kolle

Herde f ~, ~n kari (-ja) herdenweise karjakaupa herein sisse; ~! (astuge) sisse! hereinbrechen (brach herein, hereingebrochen) vi (s) sisse murdma, sisse tungima; algama, kätte jõudma herfallen (fiel her, hergefallen) vi (s) ('über A) (vihaselt kellegi, vihaselt v. aplalt millegi) kallale sööstma Hergang m ~(e)s, . . gänge siiatulek;

sündmuste kulg, lugu hergeben (gab her, hergegeben) vt kätte andma; ära andma, loovutama; suutma, võimeline olema; sich ~ (zu D) nõustuma (millegagi) hergebracht kohale toodud; tavaline,

traditsiooniline hergehen (ging her, hergegangen) vi (s) käima; hinter j-m ~ kellegi kannul käima; neben j-m ~ kellegi kõrval käima; vitnp: es geht hier hoch her pidu on täies hoos; in der Schlacht ging es scharf her lahing oli äge

herhaben (hätte her, hergehabt) vt. (kusagilt midagi) saama v. teada saama; wo er's wohl herhat? kust ta küll selle sai v. teada sai? Hering m ~s, ~e heeringas; kinnitus-

vai (telgil) herkommen (kam her, hergekommen) vi (s) (siia) tulema; pärinema, põlvnema; wo soll das Geld dazu

~? kust selleks raha võtta? herkömmlich tavaline, traditsiooniline Herkunft f ~ päritolu, põlvnemine hermachen, sich ('über A) (vihaselt kellegi, vihaselt v. aplalt millegi) kallale sööstma hernäch pärast seda, hiljem, siis hernehmen (nahm her, hergenommen)

vt (kuskilt) võtma v. hankima Herr tn ~n [harv, ~en), ~en härra; peremees, käskija: ~ 'über sich sein end valitsema: einer Säche ~ werden millestki jagu saama herrenlos omanikuta; ein ~er Hund

kodutu koer herrisch kõrk ning käskiv; kõrgilt ning käskivalt

herrlich suurepärane, oivaline; suurepäraselt, oivaliselt Herrlichkeit f ~, ~en suurepärasus, toredus, hiilgus; die ~ wird nicht länge däuern pilti, see pidu kaua ei kesta

Herrschaft / ~, ~en valitsemine, voim; härrased; zur ~ gefangen võimule pääsema herrschen vi ('über A) (kellegi v. millegi üle) valitsema; domineerima; hier herrscht Ordnung siin valitseb kord

Herrscher m ~s, ~ valitseja Herrschsucht f ~ valitsemishimu herrschsüchtig valitsemishimuline herstellen vt siia asetama; tootma, valmistama; taastama (ka tervise kohta)

Herstellung f ~, ~en tootmine, valmistamine; taastamine (ka tervise kohta)

Herstellungspreis m ~es, ~e ma j.

omahind her'über siiapoole üle herüm ringi, ümber; umbes; um die 'Ecke ~ ümber nurga; urn 10 Rubel ~ umbes 10 rubla: die Zeit ist ~ aeg on läbi herumdrücken, sich ringi aelema, logelema

herumführen vt ümber (millegi) viima v. juhtima; (kusagil) ringi talutama, (kellelegi) teejuhiks olema; an der Näse ~ pilti, ninapidi vedama herumgehen (ging herüm, herümgegan- • gen) vi (s) ümber (millegi) minema; (kusagil) ringi käima v. kõndima; der Kopf geht mir herüm pilti. mu pea käib ringi herumreichen vt (ringi) pakkuma herumsprechen, sich (sprach sich herüm, sich herumgesprochen): es hat sich herumgesprochen, daß ... levis kuuldus, et . . . herumtreiben, sich (trieb sich herüm, sich herumgetrieben) ringi hulkuma herunter alla (poole) (ütleja juurde) heruntergekommen allakäinud; vaesunud

herünterkommen (kam herunter, heruntergekommen) vi (5) alla tulema, laskuma; alla käima, laostuma heruntermachen: j-n ~ pilti, kedagi maha tegema, kellelegi peapesu tegema

herunterschlagen (schlug herunter, heruntergeschlagen) vt alla lööma: (kraed) alla laskma hervor ette (poole), esile hervorbringen (brächte hervõr, hervorgebracht) vt tekitama: kuuldavale tooma

hervorgehen (ging hervor, hervörge-102

hiermit

gangen) vi (s) tulenema, järelduma;, pärinema, tekkima; als Sieger ~ võitjana väljuma hervorheben (hob hervor, hervorgehoben) vt esile tõstma hervorragen vi esile e. välja ulatuma, nähtav olema; (ünter D, 'über A) (teiste hulgast) silma paistma hervorragend silmapaistev, tähtis hervorrufen (rief hervor, hervorgerufen) vt välja kutsuma; esile kutsuma, tekitama hervortun, sich (tat sich hervor, sich hervörgetan) silma paistma, tähelepanu äratama Herz n ~ens, -~en süda; ärtu (mast kaardimängus); es ist mir schwer ums ~ pilti, mu süda valutab; von ~en gern suurima heameelega, kõigest südamest; etw. auf dem ~en häben piltl. midagi südamel olema; sich (D) etw. zu ~en nehmen piltl. midagi südamesse võtma; sich (D) ein ~ fassen pilti, südant rindu võtma; etw. 'iibers ~ bringen piltl. midagi söandama; das ~ auf der Zünge häben pilti, avameelne olema herzählen vt loetlema Herzbeutel m ~s, ~ anat. südame-paun

herzbrechend südantlõhestav; südantlõhestavalt herzen vt kallistama herzensfroh: ~ sein kogu südamest

rõõmustama Herzenslust: nach ~ nii palju kui süda soovib

herzergreifend meeltliigutav, haarav herzhaft julge, südi; julgelt, südilt Herzhaftigkeit f ~ julgus, südidus herzig armas, kena

Herzkammer f ~, ~n anat. südamevatsake herzleidend südamehaige herzlich südamlik, siiras; südamlikult,

südamest; väga, äärmiselt; ein ~ schlechter 'Aufsatz väga halb kirjand; ~ wenig äärmiselt vähe herzlos südametu, kalk; südametult, kalgilt

Herzlosigkeit f ~, ~en südametus, kalkus

Herzog m ~(e)s, ~e e. ~e hertsog Herzogtum m ~(e)s, .. tümer hertsogi-riik

Herzschlag m ~(e)s, .. schläge südamelöök; südamerabandus herzü (siia) juurde

herzzerreißend vt. herzbrechend Hetze f ~, ~n (gegen A) (kellegi vastu) ässitamine; ajujaht koertega; koerakari; jõuk; rahmeldus, ruttamine

hetzen vi ruttama; vt taga ajama, ka

jahikoertega; (üles) ässitama Hetzjagd f ~, ~en ajujaht koertega;

pöörane rutt Heu n ~(e)s hein; Geld wie ~ piltl.

raha kui raba Heuboden m ~s, .. boden e. .. böden

(heina)lakk Heuchelei f ~, ~en teesklus heucheln vt (D) teesklema; 'Unschuld

~ süütut teesklema Heuchler m ~s, ~ teeskleja heuchlerisch teesklev; teesklevalt heuer tänavu, sel aastal heuern vt üürima; palkama Heuernte f ~, ~n heinategu; heinasaak

Heugabel f ~, ~n (heina)hang heulen vi uluma; töinama heurig tänavuaastane Heuschrecke f ~, ~n ritsikas, rohutirts heute täna; tänapäeval; ~ früh täna hommikul; ~ in acht Tagen e. ~ 'über acht Täge täna nädala pärast; von ~ äb tänasest peale; ~ hat man ändere 'Ansichten tänapäeval on teistsugused vaated; die Jügend von ~ tänapäeva noorsugu Heute n ~ olevik, tänapäev heutig tänane; tänapäevane heutzutage nüüd, tänapäeva! Hexe f ~, ~n nõid hexen vi nõiduma

Hexenschuß m .. schusses, .. schüsse med. lumbaago, äkiline ristluuvalu Hexerei f ~, ~en nõidus; das ist keine

~ pilti, see pole suur kunst hie vt. hier; ~ und da vahetevahel,

mõnikord; siin-seal-hieb vt. häuen

Hieb m ~(e)s, ~e löök, hoop; pilti.

salvav märkus, õel vihje hiebei vt. hierbei hielt vt. halten

hier siin; von ~ siit; von ~ an siitpeale, siit alates; ~ und da vahetevahel, mõnikord; siin-seal hierauf selle peal(e); seejärel hierbei seejuures; ~ fällt mir ein seejuures meenub mulle hierher siia; bis ~ siiani; senini hiermit sellega, käesolevaga103

hiernach seejärel, pärast seda; selle järgi , hierzulande siin (maal), meie pool hiesig siinne, kohalik hieß vt. heißen

Hilfe / ~, ~n abi; ~ leisten aitama; j-n zu ~ rufen kedagi appi kutsuma; j-m zu ~ eilen kellelegi appi ruttama; die 'Erste ~ med. esmaabi; mit ~ abil hilflos abitu, saamatu; abitult Hilflosigkeit f ~ abitus, saamatus hilfreich abivalmis, abistav; abivalmilt Hilfs- liitnimisõnades: abi-hilfsbedürftig abivajav hilfsbereit abivalmis; abivalmilt Himbeere f ~, ~n vaarikas Himmel m ~s, ~ taevas; unter freiem ~ lageda taeva all; wie aus ällen ~n gefallen pilti, nagu taevast kukkunud; der ~ hängt ihm völler Geigen pilti, ta näeb kõike roosiliselt; ~ und H'ölle in Bewegung setzen pilti, kõik rattad käima panema; j-n in den ~ erheben pilti, kedagi taevani ü`listama himmelblau taevassinine himmelhoch tüevakõrgune; ~ bitten anuma

himmelschreiend taevani kisendav, pöörane

Himmelsgegend f ~, ~en ilmakaar Himmelskörper tn ~s, ~ taevakeha Himmelsrichtung f ~, ~en vt. Himmelsgegend Himmelszelt n ~(e)s taevavõlv himmelweit lõpmatu kauge; hiiglasuur; ein ~er 'Unterschied hiiglasuur erinevus

himmlisch taeva-; taevalik, suurepärane hin sinna; nach der Stadt ~ linna poole, linna; ~ und her edasi-tagasi; ~ und wieder mõnikord, vahel; siinseal; vor sich ~ endamisi hinäb alla, maha (ütlejast eemale) hinauf üles(poole) (ütlejast eemale) hinaus välja (poole); dar'über ~ peale selle; zum Zimmer ~ toast välja; auf Jähre ~ paljudeks aastateks; dar'über ist er längst ~ pilti, sellest on ta ammugi üle hinäuslaufen (lief hinaus, hinausgelaufen) vi (s) välja jooksma; (auf A) (millenigi) välja jõudma, (millegi) tulemuseks olema; das läuft auf Betrüg hinaus selle tulemuseks on pettus; das läuft auf eins hinaus see

teeb üks ja seesama välja, sellel on üks ja sama tulemus hinäuswollen (wollte hinaus, hinausgewollt) vi väljuda tahtma: er wil hoch hinaus pilti, tal on suured kavatsused, kõrge lend; wo will das hinäus? pilti, millega see lõpeb? hinausziehen (zog hinäus. hinausgezogen) vt välja tõmbama; viivitama-vi (s) välja minema; ümber kolima: das zieht sich aber länge hinäus see venib aga pikale, kestab kaua Hinblick: im ~ auf (A) (midagi) silmas pidades hindern vt .(an, bei D) takistama, segama

Hindernis n ~ses, ~se takistus; tõke, raskus

Hindernislauf m ~(e)s, ..läufe sport.

takistusjooks hindeuten vi osutama, näitama: vihjama

hindurch (järgneb nimisõnale, mille juurde kuulub) läbi; die ganze Nacht ~ kogu öö läbi. öö otsa; die ganze Zeit ~ kogu aja hinein sisse (poole); bis in die Nacht ~ hilisööni; in den Tag ~ (leben) mõtlematult, muretult (elama) hineinarbeiten, sich end sisse taotama,

töös viluma hineinfinden, sich (fand sich hinein, sich hineingefunden) (in A) (millegagi) harjuma, kohanema hineinlegen vt sisse asetama; alt vedama, tüssama hineinwagen, sich siseneda julgema hinfällig nõrk, jõuetu, lagunev; kehtetu, alusetu hing vt. h'ängen

Hingabe f ~ andumus; eneseohverdus hingeben (gab hin, hingegeben) vt loovutama, ohverdama; sich ~ anduma; pühenduma Hingebung f ~, ~en vt. Hingabe hingegen seevastu, vastuoksa hingerissen kütkestatud, haaratud hinhalten (hielt hin, hingehalten) vt ulatama; kinni pidama, aega viitma, viivitama

hinken vi lonkama; der Vergleich hinkt

pilti, võrdlus lonkab hinlänglich küllaldane, piisav; küllalt, piisavalt

hinlegen vt ära panema; sich ~ pikali

heitma (eriti puhkamiseks) hinnehmen (nahm hin, hingenommen) vt (vastu) võtma; taluma, leppimahinnen

hinnen: von ~ gehen (siit) ära minema; pilti, surema hinreichend vt. hinlänglich hinreißen (riß hin, hingerissen) vt kaasa kiskuma, kütkestama; er war von dem Vortrag ganz hingerissen ettekanne kiskus teda täiesti kaasa; sich ~ lässen end kaasa kiskuda laskma

hinreißend kaasakiskuv, paeluv; kaasakiskuvalt, paeluvalt hinrichten vt hukkama Hinrichtung f ~, ~en hukkamine hinschlagen (schlug hin, hingeschlagen) vi (s) kukkuma, maha paiskuma

hinsein (war hin, hingewesen) vi (s) katki, rikutud olema; kütkestatud olema; alles ist hin pilti, kõik on läbi, asi on mokas; das Kleid ist hin kleit on rikutud hinsetzen, sich istet võtma, istuma Hinsicht f ~, ~en suhe, vaatekoht; in dieser ~ ses suhtes; in ~ auf (A) (kellegi, millegi) suhtes, (kedagi, midagi) silmas pidades hinsichtlich (G) (kellegi, millegi) suhtes; ~ seines Briefes mis puutub tema kirjasse hinstrecken vt välja sirutama, ulatama; (kedagi) pikali lööma; sich ~ pikali heitma-

hinten taga (pool); nach ~ taha; von ~ 't`agant

hinter (D) (kellegi, millegi) taga; (A) (kellegi, millegi) taha; ~ etw. kommen pilti, millegi jälile saama Hinterbein n ~(e)s, ~e tagajalg; sich auf die ~e stellen tagumistele jalgadele tõusma; pilti, tõrkuma hakkama

Hinterbliebene m, f ~n, ~n surnu lähedane sugulane hinterbringen (hinterbrächte, hinterbrächt) vt (D) (kellelegi midagi) salaja teatama, ette kandma hinterdrein tagantjärele; kannul, järel hintere tagumine, taga-Hintere rn ..r(e)n, ..r(e)n tagumik, istmik

hintereinander üksteise v. teineteise

järel v. taga hintergehen (hinterging, hintergängen) vt petma

Hintergrund m ~(e)s, ..gründe taust, tagapõhi; er bleibt im ~ e. er hält sich im ~ pilti, ta jääb tagaplaani-

le; die Hintergründe der Ereignisse

pilti, sündmuste telgitagune Hinterhalt m ~(e)s varitsuspaik, lõks;

õhne ~ tagamõtteta Hinterhaus n ~es, .. häuser hoovimaja hinterher tagantjärele, hiljem; ~ sein

(midagi) innukalt taotlema Hinterland n ~(e)s tagala hinterlassen (hinterließ, hinterlässen) vt (kuhugi midagi) maha jätma, järele jätma; pärandama Hinterlassenschaft / ~, ~en pärand Hinterlist f ~, ~en õelus, salakavalus

hinterlistig õel, salakaval; õelalt, salakavalalt

hinterrücks selja tagant; reetlikult, salakavalalt

hintertreiben (hintertrieb, hintertrieben)

vt nurja ajama hintun (tat hin, hi'ngetan) vt (kuhugi)

panema, pistma hin'über (sinnapoole) üle, teisele poole hinünter alla (poole); maha hinweg ära, välja; ~ mit dir! välja!, käi minema!; 'über das ganze Jahr ~ kogu aasta jooksul hinweggehen (ging hinweg, hinweggegangen) vi (5) ('über A) pilti, (millestki) vaikides mööda minema, (millestki) üle libisema hinwegsehen (sah hinweg, hinweggesehen) vi kõrvale vaatama, pilku ära pöörama; ('über A) (millestki) üle vaatama; (midagi) tähele panemata jätma, pilti, millegi suhtes silmi kinni pigistama hinwegsetzen, sich ('über A) (midagi) tähele panemata jätma, (millestki) mitte hoolima Hinweis m ~es, ~e näpunäide, viide hinweisen (wies hin, hingewiesen) vi (auf A) (kellelegi, millelegi) osutama, viitama Hinz: ~ und Kunz igamees, igaüks hinziehen, sich (zog sich hin, sich hingezogen) pikale venima, kaua kestma hinzü juurde, lisaks

hinzukommen (kam hinzü, hinzugekommen) vi (s) juurde astuma; lisanduma Hirn n ~(e)s, ~e peaaju Hirngespinst n ~es, ~e väljamõeldis,

pettekujutlus Hirnschale f ~, ~n anat. pealuu, kolju

hirnverbrannt hull, meeletuHirsch

Hirsch m ~es, ~e zool. hirvlane; isahirv

Hirschfänger m ~s, ~ (suur) jahinuga

Hirschkuh f~,., kühe emahirv Hirse f ~ hirss Hirt m ~en, ~en karjane hissen vt heiskama; die Fahne ~ lippu heiskama

historisch ajalooline; ~er Materialismus ajalooline materialism; ajalooliselt

Hitze f ~ kuumus; tulisus, ägedus; vor ~ kuumusest; in der ~ des Gefechts lahinguhoos; in ~ geräten ägestuma hitzig äge, tuline; ägedalt, tuliselt Hitzschlag tn ~(e)s, .. Schläge med.

kuumarabandus HO f (Händelsorganisation) riiklik kaubandusorganisatsioon (SDV-s); riiklik kaubandusettevõte, kauplus (SDV-s) hob vt. heben Höbe| m ~s, ~ höövel Hobelbank f~,., bänke höövelpink höbeln vt hööveldama hoch kõrge; vier Mann ~ neljakesi; ein hohes 'Alter kõrge iga; auf höher See ulgumerel; es ist höhe (h'öchste) Zeit on ülim aeg; kõrgel; kõrgele; kõrgelt; ~ anrechnen (midagi) suureks teeneks lugema; ~ und heilig

versprechen pühalikult tõotama; ~! elagu!

Hoch n ~s, ~s elaguhüüe, toost; me-

teor. kõrgrõhkkond hochachten vt väga lugu pidama Hochachtung f ~ suurim austus hochachtungsvoll suurima austusega e.

lugupidamisega (kirja lõpus) Hochbahn f ~, ~en õhuraudtee Hochbau m ~(e)s, ~ten kõrghoone höchbetagt väga vana, elatanud hochdeutsch ülemsaksa Hochdeutsch n ~(s) ülemsaksa keel Hochdruck m ~(e)s kõrgrõhk; suur rutt; kõrgtrükk; mit ~ arbeiten täie pingega töötama Hochebene f ~, ~n geogr. kõrglava, platoo

hochfahrend uhke, kõrk; uhkelt, kõrgilt hochfrequent ei. kõrgsageduslik Hochfrequenz f ~, ~en ei. kõrgsagedus

Hochgebirge n ~s, ~ geogr. kõrgmäestik hochgeehrt väga austatud

hochgehend tormine (mere kohta) hochgewachsen pikakasvuline Hochhaus n ~es, . . häuser vt. Hochbau hochherzig üllas, õilis; üllalt, õilsalt Hochherzigkeit f ~ üllus, õilsus Hochland n ~(e)s, .. länder (harv. ~e) geogr. kiltmaa (ala, mille kõrgus merepinnast on üle 200 m); mägismaa

hochleben: j-n ~ lassen kellegi terviseks jooma, kedagi elada laskma: es lebe hoch ...! elagu ...! Hochmut m ~(e)s kõrkus, upsakus hochmütig kõrk, upsakas; kõrgilt, upsakalt

hochnäsig ninakas, upsakas; ninakalt,

upsakalt Hochofen m ~s, . . öfen kõrgahi hochrot erepunane Hochruf tn ~(e)s, ~e elaguhüüe hochschätzen vt kõrgesti hindama,

väga lugu pidama hochschrauben vt üles kruvima (näit. hindu)

Hochschulbildung f ~, ~en kõrgem haridus; er verfügt 'über ~ tal on kõrgem haridus Hochschule f ~, ~n kõrgem õppeasutus

Hochseefischerei / ~, ~en kalapüük

avamerel Hochsommer m ~s, ~ südasuvi Hochspannung f ~, ~en ei. kõrgepinge; pingeline olukord Hõchsprung m ~(e)s, .. sprünge kõrgushüpe

höchst kõrgeim; ülim, suurim; von ~er Wichtigkeit ülitähtis; väga, üsna, äärmiselt

Hochstapler tn ~s, ~ pettur, seikleja, õnnekütt

h'öchstens kõige rohkem, mitte rohkem kui

Höchstleistung f ~, ~en tippsaavutus

Höchststufe f ~, ~n gramm, ülivõrre Höchsttemperatur f ~, ~en maksimaalne temperatuur hochtrabend ülespuhutud, kõrgelennuline; ülespuhutult, kõrgelennuliselt hochverehrt väga austatud Hochverrat tn ~(e)s riigireetmine Hochverräter tn ~s, ~ riigireetur Hochwasser n ~s, ~ suurvesi, uputus hochwertig kõrgeväärtuslik, kvaliteetne Hochzeit ['hox.] f ~, ~en pulmad hocken vi kükitama; zu Häuse ~ pilti. kodus konutama

Höcker m ~s, ~ taburet; koduskoriu-taja

H'öcker m ~s, ~ küür, kühm Hof m ~(e)s, ~e õu; talu; mõis; õukond; rõngas (päikese v. kuu ümber); j-m den ~ mächen kellelegi (naisisikule) austavat tähelepanu osutama, kellegi (naisisiku) soosingut püüdlema

Hõt`fart f ~ ülbus, suurelisus hõffärtig ülbe, suureline; ülbelt, suureliselt

hoffen vi (auf A) lootma hoffentlich loodetavasti Hoffnung } ~, ~en lootus; in der ~, daß ... lootuses, et ... ; sich ~ auf etw. mächen millegi suhtes lootust hellitama; güter ~ sein pilti, last ootama, rase olema hoffnungslos lootusetu; lootusetult hoffnungsvoll lootusrikas; lootusrikkalt h'öfisch õukondlik, peen höflich viisakas; viisakalt

H'öflichkeit / ~, ~en viisakus H öfling m ~s, ~e õukondlane H'öhe f ~, ~n kõrgus; kõrgendik; auf der ~ von ... mer. (millegi) lähedal v. (millegi) (geograafilisel) laiuskraadil; in ~ von ... (millegi) ulatuses, (millegi) suurune; die ~ des Beitrags maksu suurus; in die ~ fähren püsti kargama; in die ~ schießen kiiresti kasvama; das ist die ~! pilti, see on liig!, see on häbematuse tipp! Hoheit f ~, ~en (riigi) ülemvõim;

kõrgus (tiitlina) H'öhensonne / ~, ~n kõrgustikupäike Höhepunkt m ~(e)s, ~e kõrgpunkt,

haripunkt, tipp, ka pilti. hoh! õõnes; nõgus; kume; tühine, sisutu; ~e Wängen lolikuvajunud põsed; die ~e Hand peopesa; ~es Gerede sisutu lobisemine; die See geht ~ mer. on tugev lainetus Höhle / ~, ~n koobas; õõs; urgas Höhlmaß n ~es, ~e õõnesmõõt Höhlweg tn ~(e)s, ~e õõnestee, kitsastee

Hõim m ~(e)s mõnitus, salvav pilge h'öhnen vt mõnitama, salvavalt pilkama

h öhnisch mõnitav, salvav; mõnitavalt, salvavalt

hohnsprechen (sprach höhn, höhngesprochen) vi (D) (kedagi) mõnitama; (millegagi) teravas vastuolus olema; das spricht der gesunden Ver-

nünft höhn see on terve mõistusega teravas vastuolus hoid armas, veetlev; (D) heatahtlik, soosiv; das Glück ist ihm ~ pilti. õnn naeratab talle holen vt tooma; saama; ~ lassen tuua laskma; (kellegi) järele saatma; sich einen Schnupfen ~ nohu saama Holländer m ~s, ~ hollandlane; tehn. hollender (peenestusmasin paberitööstuses) holländisch hollandi H'ölle f ~, (harva) ~n põrgu; er macht uns das Leben zur ~ ta teeb meile elu põrguks; j-m die ~ heiß mächen pilti, kellelegi põrgut kuumaks kütma H'öllenlärm tn ~(e)s põrgulärm hölp(e)rig konarlik Holunder tn ~s, ~ bot. leeder Holz n ~es, ~er puit; küttepuud; mets; puidust tehtud ese; ~ s'ägen (kütte)puid saagima; pilti, norskama

Hölzabfälle pl puidujäätmed Hölzblasinstrument n ~(e)s, ~e muus. puupill

hõlzen vi puid v. metsa raiuma; sport.

reeglivastaselt, toorelt mängima h'ölzern puidust; pilti, puine, igav Holzfäller m ~s, ~ puuraiuja Holzfuhre f ~, ~n puukooreni Holzscheit n ~(e)s, ~e puuhalg Hölzschlag tn ~(e)s, .. schläge mets.

raie; raielank Homonym n ~s. ~e homonüüm Hönig m ~s mesi; j-m ~ um den Mund (ums Maul) schmieren piltl. kellelegi mett moka peale määrima, kedagi meelitama Höpfen m ~s, ~ (parem: Höpfensor-ten) humal, tapp; an ihm ist ~ und Malz verlören piltl. ta on parandamatu

hopsen vi (s) hüplema, keksima h'örbar kuuldav; kuuldavalt horchen vi salaja pealt kuulama; (auf A) (kedagi, midagi) tähelepanelikult kuulama v. jälgima; die Menge horchte gespännt auf seine Worte rahvahulk kuulas (jälgis) pingeliselt tema sõnu Horde / ~, ~n hord (suur jõuk; hõim

rändrahvastel) h'ören vt kuulma; kuulama; er hört das Gras wachsen e. er hört die Fl'öhe husten piltl. ta peab end väga targaks; das läßt sich ~ sellega võibH'örensagen

nõustuda, see on vastuvõetav; vi (auf A) (kedagi, midagi) kuulda võtma, tähele panema H'örensagen: vom ~ kuulu järgi H'örer tn ~s, ~ kuulaja; vabakuulaja (kõrgemas õppeasutuses); telefonitoru; pl raadio kõrvaklapid H'örerschaft f ~ kuulajaskond h'örig sõltuv; sunnismaine, pärisorjus-lik

Horizont tn ~(e)s, ~e horisont; pilti. silmaring; das geht 'über seinen ~

pilti, see käib üle tema mõistuse horizontal horisontaalne; horisontaalselt

Horn n ~(e)s, "er ja ~e sarv; sarv-aine; sarvekujuline moodustis (näit. mäeteravik); ins ~ stoßen sarve puhuma; sich die "er äblaufen (abstoßen) pilti, endal sarved maha jooksma, mõistlikuks muutuma; mit j-m in dasselbe ~ stoßen pilti, kellegagi ühel nõul olema Hornvieh tl ~(e)s sarvloomad; pilti.

lambapea, lollpea horrend hirmuäratav, kohutav; ~e 'Ausgaben kohutavad väljaminekud; ülemäära, väga H'örsaal tn ~(e)s, .. säle loengusaal,

auditoorium H örspiel n ~(e)s, ~e raad kuuldemäng

Horst tn ~es, ~e röövlinnu pesa Hort tn ~(e)s, ~e aare, peidetud varandus; päevakodu koolilastele; kaitse; pilti, kants H'örweite f ~, ~n kuuldekaugus; in ~ kuuldekaugusel; äußer ~ väljaspool kuuldekaugust Hõse f ~, ~n püksid Hosenträger tn ~s, ~ [enamasti pl)

(püksi) traksid hospitieren vi (bei D) hospiteerima. õppetundi pealt kuulama Hotel n ~s, ~s hotell Hptst. = Häuptstadt pealinn Hr. = Herr hr. = härra hub impf vananenud vorm tegusõnast heben

h'üben siinpool; ~ lind dr'üben siin-

"ja sealpool hübsch kena, arma`s; eine ~e Sümme pilti, kena summa; ilusasti; bleiben Sie ~ gesünd! jääge (ilusasti) terveks!; sitz ~ rühig! istu rahulikult! Hübschrauber m ~s, ~ helikopter hückepack: j-n ~ trägen kedagi kukil kandma

Huf m ~(e)s, ~e kabi

Hufeisen n ~s, ~ hobuseraud; hobuse-

rauakujuline ese (näit. magnet) H'üfte f ~, ~n puus H'ügel tn ~s, ~ küngas, kink h'üg(e)lig künklik Huhn ii ~{e)s, "er kana H'ühnchen n ~s, ~ e. H'ühnerchen kanake; ich häbe ein ~ mit ihm zu rupfen pilti, mul on temaga kana kitkuda

H ühnerauge n ~s, ~n med. konnasilm

H ühnerhund m ~(e)s, ~e linnukoer H'ühnerzucht f ~ kanakasvatus Huld f ~ heasoovlikkus, armulikkus huldigen vi (D). lugupidamist avaldama; aj. ustavusvannet andma; andunud olema, harrastama; einer 'Ansicht ~ mingi vaate pooldaja olema huldreich, hüldvoll heasoovlik, armulik; heasoovlikult, armulikult H'ülle f ~, ~n ümbris, pakend; kate; in ~ und F ülle pilti, külluses, rikkalikult

h'iillen vt (sisse) mähkima; sich in

Schweigen ~ pilti, visalt vaikima H'ülse / ~, ~n kest; kaun Hülsenfrucht f ~, .. früchte kaunvili humän inimlik, humaanne; humaanselt humanistisch humanistlik; humanitaar-Humanit'ät f ~ inimlikkus, humaansus Hümmel f ~, ~n kimalane, metsmesilane; eine wilde ~ pilti, vallatu e. ülemeelik tüdruk Hümmer in ~s, ~ merivähk, homaar Humõr tn ~s, (harva) ~e huumor humoristisch humoristlik hümpeln vi (s) lomberdama. longates kõndima; das Gesch'äft hümpelt pilti äri lonkab Hümus m ~ huumus Hund tn ~(e)s, ~e koer; mäcnd. vagonett; auf den ~ kommen pilti. täiesti alla käima, viletsusse sattuma; vor die ~ gehen pilti, hukkuma; da liegt der ~ begräben pilti, sinna on koer maetud Hundehütte f ~, ~n koerakuut Hundekälte f ~ käre külm hündem'üde väga väsinud hundert sada; ein paar ~ Zuschauer

paarsada pealtvaatajat Hunderter m ~s, ~ inat. sajaline hündertfach sajakordne; sajakordselt hiindertjährig saja-aastane hundertprozentig sajaprotsendiline; sajaprotsendiliselth'ündisch

h'ündisch lömitav, orjameelne hündsm'üde vt. hündem'üde H'üne m ~n, ~n hiiglane H'ünengrab n ~(e)s, . . gräber muistne hiigelkääbas, kurgaan Hünger m ~s nälg; ~ häben näljane olema; ~ leiden nälga kannatama, nälgima; vor ~ sterben e ~s sterben nälga surema hüngern vi nälgima; (nach D) (midagi) igatsema, ihaldama; vitnp näljane olema; mich hungert ma olen näljane

Hüngerpfote: an den ~n säugen pilti. näljakäppa imema, nälga kannatama

Hüngersnot f~,., nöte näljahäda

hüngrig näljane; näljaselt

Hüpe f ~, ~n sigrtaalipasun (näit.

autol) hüpen vi tuututama h'üpfen vi (s) hüplema, karglema H'ürde f ~, ~n sport, tõke; tarandik H ürdenlauf m ~ (e)s, ..läufe tõkkejooks

Hurraruf tn ~(e)s, ~e hurraahüüe hürtig väle, nobe; väledalt, nobedalt Hürtigkeit f ~ väledus, nobedus husch! vilksti!, kähku! hüschen vi (s) vilksama, lipsama h'üsteln vi kohatama hüsten vi köhima; ich werde dir was ~! pilti, minult ära midagi oota!;

er hustet darauf pilti, ta vilistab selle peale Hüsten tn ~s köha

Hut m ~(e)s, ~e kübar, kaabu; den ~ ziehen (l'üften) (kübarat tõstes) teretama; viele Menschen ünter einen ~ bringen pilti, palju inimesi ühe mütsi alla viima; f ~ kaitse, valve; auf der ~ sein valvel olema, ettevaatlik olema h üten vt hoidma, kaitsma, valvama; das Zimmer ~ (haiguse tõttu) tuppa jääma, toas olema; das Bett ~ (haiguse tõttu) voodisse jääma, voodis olema; sich ~ (vor D) (kellegi v. millegi suhtes) valvel olema, (kellestki v. millestki) hoiduma H üter m ~s. ~ karjane; hoidja, valvur

H'ütte f ~, ~n onn, hurtsik; metallur-

giatehas; klaasivabrik Hüttenindustrie f ~, ..strijen metal-

lurgiatööstus H'üttenwerk n ~(e)s, ~e metallurgia-tehas

H üttenwesen n ~s metallurgia hydraulisch hüdrauliline Hygi|ene f ~ hügieen, tervishoid hygi|enisch hügieeniline, tervishoiuline Hymne f ~, ~n hümn Hyperbel f ~, ~n hüperbool Hypothese f ~, ~n hüpotees, teaduslik oletus

I

ich (G meiner, D mir, A mich) mina, ma

'Ichform f ~ kirj. minavorm; Erz'äh-lung in der ~ minavormis jutustus 'Ichsucht f ~ enesearmastus, egoism ideäl ideaalne; ideaalselt Ideäl n ~s, ~e ideaal idealisieren vt idealiseerima idealistisch fil. idealistlik; idealistlikult Idee f ~, Ide|en idee; kavatsus; er hat keine ~ davon tal pole sellest mingit aimu; eine fixe ~ kinnisidee; eine ~ breiter veidi laiem; eine ~ mehr Zucker veidi rohkem suhkrut ideiell ideeline, ideesse puutuv; ideeliselt

identisch identne, sarnane Identit'ät f ~ identsus, samasus Ideologie / .. gi'ien ideoloogia ideologisch ideoloogiline; ideoloogiliselt

IDFF f (Internationale Demokratische Frauenföderation) Rahvusvaheline Demokraatlik Naiste Föderatsioon idiomatisch idiomaatiline; ~e Redewendung idiomaatiline väljend i. e. S. = im engeren Sinn(e) kitsamas mõttes fG f (Industriegewerkschaft) (mingi

tööstusharu tööliste) ametiühing 'Igel m ~s, ~ siil (-i) igeln vt muldama; kobestama IG-Färben f (Interessen-Gemeinschaft Färbenindustrie AG) keemiakontsern Lääne-Saksamaal ihr pron pers teie; (D) temale, talle; pron poss m (f ihre, n ihr, pl ihre) tema (oma); nende (oma) Ihr m (f 'Ihre, n Ihr, pl 'Ihre) Teie (oma)

ihrerseits tema poolt; nende poolt 'Ihrerseits Teie poolt h'ündisch

h'ündisch lömitav, orjameelne hündsm'üde vt. hündem'üde H'üne m ~n, ~n hiiglane H'ünengrab n ~(e)s, . . gräber muistne hiigelkääbas, kurgaan Hünger m ~s nälg; ~ häben näljane olema; ~ leiden nälga kannatama, nälgima; vor ~ sterben e ~s sterben nälga surema hüngern vi nälgima; (nach D) (midagi) igatsema, ihaldama; vitnp näljane olema; mich hungert ma olen näljane

Hüngerpfote: an den ~n säugen pilti. näljakäppa imema, nälga kannatama

Hüngersnot f~,., nöte näljahäda

hüngrig näljane; näljaselt

Hüpe f ~, ~n sigrtaalipasun (näit.

autol) hüpen vi tuututama h'üpfen vi (s) hüplema, karglema H'ürde f ~, ~n sport, tõke; tarandik H ürdenlauf m ~ (e)s, ..läufe tõkkejooks

Hurraruf tn ~(e)s, ~e hurraahüüe hürtig väle, nobe; väledalt, nobedalt Hürtigkeit f ~ väledus, nobedus husch! vilksti!, kähku! hüschen vi (s) vilksama, lipsama h'üsteln vi kohatama hüsten vi köhima; ich werde dir was ~! pilti, minult ära midagi oota!;

er hustet darauf pilti, ta vilistab selle peale Hüsten tn ~s köha

Hut m ~(e)s, ~e kübar, kaabu; den ~ ziehen (l'üften) (kübarat tõstes) teretama; viele Menschen ünter einen ~ bringen pilti, palju inimesi ühe mütsi alla viima; f ~ kaitse, valve; auf der ~ sein valvel olema, ettevaatlik olema h üten vt hoidma, kaitsma, valvama; das Zimmer ~ (haiguse tõttu) tuppa jääma, toas olema; das Bett ~ (haiguse tõttu) voodisse jääma, voodis olema; sich ~ (vor D) (kellegi v. millegi suhtes) valvel olema, (kellestki v. millestki) hoiduma H üter m ~s. ~ karjane; hoidja, valvur

H'ütte f ~, ~n onn, hurtsik; metallur-

giatehas; klaasivabrik Hüttenindustrie f ~, ..strijen metal-

lurgiatööstus H'üttenwerk n ~(e)s, ~e metallurgia-tehas

H üttenwesen n ~s metallurgia hydraulisch hüdrauliline Hygi|ene f ~ hügieen, tervishoid hygi|enisch hügieeniline, tervishoiuline Hymne f ~, ~n hümn Hyperbel f ~, ~n hüperbool Hypothese f ~, ~n hüpotees, teaduslik oletus

I

ich (G meiner, D mir, A mich) mina, ma

'Ichform f ~ kirj. minavorm; Erz'äh-lung in der ~ minavormis jutustus 'Ichsucht f ~ enesearmastus, egoism ideäl ideaalne; ideaalselt Ideäl n ~s, ~e ideaal idealisieren vt idealiseerima idealistisch fil. idealistlik; idealistlikult Idee f ~, Ide|en idee; kavatsus; er hat keine ~ davon tal pole sellest mingit aimu; eine fixe ~ kinnisidee; eine ~ breiter veidi laiem; eine ~ mehr Zucker veidi rohkem suhkrut ideiell ideeline, ideesse puutuv; ideeliselt

identisch identne, sarnane Identit'ät f ~ identsus, samasus Ideologie / .. gi'ien ideoloogia ideologisch ideoloogiline; ideoloogiliselt

IDFF f (Internationale Demokratische Frauenföderation) Rahvusvaheline Demokraatlik Naiste Föderatsioon idiomatisch idiomaatiline; ~e Redewendung idiomaatiline väljend i. e. S. = im engeren Sinn(e) kitsamas mõttes fG f (Industriegewerkschaft) (mingi

tööstusharu tööliste) ametiühing 'Igel m ~s, ~ siil (-i) igeln vt muldama; kobestama IG-Färben f (Interessen-Gemeinschaft Färbenindustrie AG) keemiakontsern Lääne-Saksamaal ihr pron pers teie; (D) temale, talle; pron poss m (f ihre, n ihr, pl ihre) tema (oma); nende (oma) Ihr m (f 'Ihre, n Ihr, pl 'Ihre) Teie (oma)

ihrerseits tema poolt; nende poolt 'Ihrerseits Teie pooltihresgleichen

'Ingrimm

ihresgleichen temataoline; nendetaoli-ne

'Ihresgleichen Teie-taoline ihrethalben, ihretwegen, um ihretwillen tema pärast; nende pärast Ihrethalben, 'Ihretwegen, um 'Ihretwillen Teie pärast ihrige: der, die, das ~ tema oma; nende oma

'Ihrige: der. die, das ~ Teie oma; die

~n pl Teie sugulased i. J. = im Jahr(e) ... aastal ... illegal illegaalne; illegaalselt Illegalität / ~, ~en illegaalsus; in die ~ gehen põranda alla minema Illusion f ~, ~en illusioon Illustration f ~, ~en illustratsioon illustrieren vt illustreerima 'Iltis tn ~ses, ~se zool. tuhkur im == in dem: ~ Konzert kontserdil 'Imbiß m .. isses, .. isse kerge eine; einen ~ mächen (einnehmen) kergelt einestama 'Imbißstube f ~, ~n toidubaar Imitation f ~, ~en imitatsioon imitieren vt imiteerima, matkima imitiert jäljendatud, ebaehtne 'Imker m ~s, ~ mesinik immatrikulieren vt immatrikuleerima, (üliõpilaste) nimestikku sisse kandma

immer ikka, alati; (keskvõrde ees) üha, aina; auf ~ e. für ~ alatiseks, jäädavalt; es wird ~ w'ärmer läheb üha soojemaks; wer (auch) ~' kes ka; wie (auch) ~ kuidas ka immerfort lakkamatult, vahetpidamata immergrün igihaljas immerhin ikkagi, siiski Immigränt m ~en, ~en sisserändaja,

immigrant immigrieren vi (s) sisse rändama, immigreerima Immobili|en pl kinnisvara immün immuunne Immunität f ~ immuniteet 'Imperativ m ~s, ~e gramm, käskiv

kõneviis, imperatiiv 'Imperfekt n ~(e)s, ~e gramm, lihtminevik, imperfekt Imperialismus m ~ imperialism Imperialist tn ~en, ~en imperialist imperialistisch imperialistlik impfen vt med. vaktsineerima; aiand. pookima

'Impfung / ~, ~en med. vaktsineerimine

imponieren vi (D) (kellelegi) imponee-

rima, (kelleski) lugupidamist v. aukartust äratama imstande: ~ sein (zu D) (millekski)

suuteline olema in (D) -s, sees; -1; jooksul; (A) -sse, sisse; ~ Tallinn Tallinnas; ~ der Nacht öösel; ~ einer Stünde ühe tunni jooksul; ühe tunni pärast Inangriffnahme / ~ alustamine, käsile-võtmine

Inanspruchnahme f ~ kasutamine, rakendamine, hõivamine; hõivatus (hõivatud olek) inbegriffen kaasa arvatud Inbetriebnahme f ~, Inbetriebsetzung / ~ käikulaskmine, ekspluatatsiooni võtmine 'Inbrunst f ~ ind, tulisus inbrünstig innukas, tuline; innukalt, tuliselt

Ind. = 'Indikativ indikatiiv, kindel kõneviis

Indefinitpronomen n ~s, ~ e. ..mina

gramm, umbmäärane asesõna indem sest et; sellega et; sel ajal (kui)

'Inder m ~s, ~ indialane

indes, indessen siiski, ikkagi; sellal,

vahepeal Indianer m ~s, ~ indiaanlane 'Indikativ m ~s, ~e gramm, kindel

kõneviis, indikatiiv indirekt kaudne; ~e Rede gramm.

kaudne kõne; kaudselt indisch india

indiskret ebadiskreetne; ebadiskreetselt Individuum n ~s, .. duen indiviid Indonesi|er m ~s, ~ indoneeslane Industrie f ~, ..n'jen tööstus industri|ell tööstuslik; tööstuslikult Industri|elle m ~n, ~n tööstur ineinander üksteises; teineteises; üksteisesse; teineteisesse Inf. = 'Infinitiv tegevusnimi, infinitiiv infäm autu, alatu; autult, alatult 'Infanterie / ~, Infanteri|en jalavägi 'Infanterist m ~en, ~en jalaväelane 'Infinitiv tn ~s, ~e gratnm. tegevusnimi, infinitiiv infolge (G) (millegi) tõttu, tagajärjel infolgedessen seepärast, seetõttu Information f ~, ~en informatsioon informieren vt informeerima Ingenieur [in3e'ni0:r] tn ~s, ~e insener

'Ingrimm m ~(e)s salaviha, salavimm'Inhaber

'Inhaber tn ~s, ~ omanik, valdaja; (aumärgi) kandja; ~ der Doktorwürde sein doktorikraadi omama inhaftieren vt arreteerima 'Inhalt tn ~(e)s, ~e sisu; der ~ des Pakets paki sisu; der ~ des Büches raamatu sisu; der ~ einer Fl'äche niat. pinna suurus, pindala inhaltlich sisult inhalt(s)los sisutu

'Inhaltsverzeichnis n ~ses, ~se sisukord

inhaltsvoll sisukas

Initiative f ~ initsiatiiv; die ~ ergreifen algatust enda kätte võtma, initsiatiivi haarama; aus eigener ~ omal algatusel Initiator m ~s, Initiatoren initsiaator inkl. = inklusive incl. = inclusive,

(viimane) kaasa arvatud inkonsequent inkonsekventne, ebajärjekindel; inkonsekventselt 'Inkonsequenz f ~, ~en inkonsekvent-

sus, ebajärjekindlus Inkrafttreten n ~s jur. jõustumine 'Inland n ~(e)s sisemaa; (oma) kodumaa

inliegend seesolev, juurdelisatud; siinjuures

inmitten (G) (kellegi v. millegi) keskel; (millegi) kestel, ajal; ~ dieser Leute nende inimeste keskel; ~ dieser Ereignisse nende sündmuste kestel

innehaben (hätte Inne, Innegehabt) vt

valdama, omama innehalten (hielt Inne, Innegehalten) vt (midagi) järgima; vi (in D, mit D) peatuma, (midagi) katkestama; er hielt m der Rede inne ta peatus kõnes

innen sees (pool); nach ~ sisse (poole); von ~ seest (poolt) ; von ~ und außen seest- ja väljastpoolt 'Innenpolitik f ~, [harva) ~en sisepoliitika

'Innenstadt f~,., städte kesklinn innere sisemine, sise-; ~ Reserven sisemised reservid 'Innere n ,.r(e)n sisemus; Ministerium

des 'Innern siseministeerium innerhalb adv sees(pool); präp (G) sees(pool); jooksul; ~ der Stadt linna piirides; ~ zweier Jähre kahe aasta jooksul innerlich sisemine; sisemiselt; ~ än-zuwenden med. seespidine (ravimi kohta)

Innewerden (würde Inne, Innegeworden) vt, vi (5) (G) märkama, taipama

innig südamlik, intiimne; südamlikult, intiimselt

'Innigkeit f ~ südamlikkus, intiimsus ins = in das

'Insasse m ~n, ~n elanik; (ruumis, sõidukis) olija; die ~n des Züges rongis viibijad insbesond(e)re iseäranis, eriti 'Inschrift f ~, ~en raidkiri; pealiskiri Insekt n ~(e)s, ~en putukas 'Insel f ~, ~n saar (näit. meres) Inserät n ~(e)s, ~e kuulutus (ajalehes v. ajakirjas) inserieren vt kuulutust (ajalehte v.

ajakirja) paigutama insgeheim salaja insgesämt (kõik) kokku insofern adv sedavõrd; insofern conj

niivõrd kui, niipalju kui 'Insolvenz f ~, ~en maksujõuetus insoweit, insoweit vt. insofern, insofern Inspiration f ~, ~en inspiratsioon inspirieren vt inspireerima Installation f ~, ~en tehn. seadmes-tus, vee-, gaasi-, elektriseadmete, masinate paigaleasetamine; sisseseadmine

inständ: ~ hälten korras hoidma; ~

setzen korrastama, remontima Instándhaltung f ~, ~en korrashoidmine)

inständig tungiv; tungivalt Inständsetzung / ~, ~en korrastamine, remont instinktiv, instinktmäßig instinktiivne Institut n ~(e)s, ~e instituut Instrukteur [..'t0:r] m ~s, ~e instruktor

Instruktion f ~, ~en instruktsioon Instrument n ~(e)s, ~e instrument Insuläner tn ~s, ~ saareelanik inszenieren vt instseneerima, lavastama

Inszenierung f ~, ~en instseneering, lavastus

Intellektuelle tn, f ~n, ~n haritlane, intelligent; pl intelligents, haritlaskond

intelligent intelligentne Intelligenz f ~ intelligentsus (taibukus, arukus); haritlaskond Intensit'ät f ~ intensiivsus intensiv intensiivne; intensiivselt interessänt huvitav; huvitavaltInteresse

i. w. S.

Interesse n ~b, ~n huvi; ~ nehmen (an D) e. ~ häben (für A) (kellestki, millestki) huvituma; in deinem (eigenen) ~ sinu oma huvides Interessengemeinschaft f ~, ~en huvide ühtsus; (harrastus) ring; maj. kontsern

interessieren vt huvitama; sich ~ (für

A) (kellestki, millestki) huvituma Interjektion / ~, ~en gramm, hüüdsõna, interjektsioon iritern sisemine, sise-internationäl internatsionaalne, rahvusvaheline; internatsionaalselt Internationale f ~ (Internationäle 'Arbeiterassoziation) Internatsionaal; «Internatsionaal» (kommunistliku partei hümn); die Dritte e. III. ~ III Internatsionaal Internationalismus tn ~ internatsionalism; proletärischer ~ proletaarne internatsionalism; ~, . . men internatsionalism, rahvusvaheliselt kasutatav sõna Internist m ~en, ~en sisehaiguste arst

interplanetar planeetidevaheline, inter-

planetaarne Interpunktion / ~, ~en interpunktsioon, kirjavahemärkide tarvitamine

Interpunktionszeichen n ~s, ~ kirjavahemärk

Interrogativpronomen n ~s, ~ e.

..mina gramm, küsiv asesõna Interrogativsatz m ~es, .. sätze

gramm, küsilause 'Interview f.. vju:] n ~s, ~s intervjuu interzonal tsoonidevaheline intim intiimne; intiimselt intransitiv gramm, sihitu, intransitiivne; ~es Verb sihitu tegusõna; intransitiivselt Invalide m, f ~n, ~n invaliid Inversion f ~, ~en gramm, inversioon, pöördne sõnade järjekord inwärts sisse (poole) inwendig sisemine, sise-; sees (pool) inwiefern, inwieweit kuivõrd; kuidas; ich weiß nicht, ~ er daran beteiligt ist ma ei tea, kuivõrd ta selles osaline on; ~ ist er der Schüldige? kuidas siis tema on süüdlane? inzwischen vahepeal, sel ajal irden savist, savi-irdisch maine 'Ire m ~n, ~n iirlane irgend kuidagi; ich kõmme, wenn ich

~ kann ma tulen, kui ma kuidagi saan; wenn ~ m'öglich kui kuidagi võimalik; ~ jemand keegi; ~ etwas miski, midagi irgendein mingi (sugune) irgendwann kunagi, ükskord irgendwas miski, midagi irgendwie kuidagi irgendwo kusagil irgendwoher kusagilt irgendwohin kusagile irisch iiri

'Irländer tn ~s, ~ vt. 'Ire Ironie f ~, ..niien iroonia ironisch irooniline; irooniliselt irr(e) ebakindel, segane; nõdra-, hullumeelne; ~ werden (an D) (kellegi suhtes) segadusse sattuma, (milleski, kelleski) eksima, usku kaotama

'Irre tn, f ~n, ~n nõdrameelne, vaimuhaige

irreführen vt eksiteele viima, ka pilti. irremachen vt segadusse ajama, eksitama

irren vi eksima; ekslema; sich ~ eksima

'Irrenhaus n ~es, .. häuser hullumaja irrereden vi jampsima, sonima irrig ekslik, väär

'Irrlicht n ~(e)s, ~er virvatuli, soo-tuluke

'Irrsinn tn ~(e)s hullumeelsus, nõdra-meelsus

irrsinnig hullumeelne, nõdrameelne 'Irrtum tn ~(e)s, .. tiimer eksitus; eksimus, viga irrtümlich ekslik, väär; ekslikult, vääralt

irrtümlicherweise ekslikult, vääralt ISB tn (Internationaler Studentenbund) Rahvusvaheline Üliõpilasliit 'Isländer tn ~s, ~ islandlane isländisch islandi isolieren vt isoleerima Isolierstoff m ~(e)s, ~e tehn. isoleer-aine

Isotop ti ~s, ~e keem. isotoop; radioaktives ~ radioaktiivne isotoop ißt vt. essen ist vt. 2sein

'Isthmus tn ~, .. men geogr. maakit-sus

Itali|ener tn ~s, ~ itaallane itali|enisch itaalia Itali|enisch n ~(s) itaalia keel i. w. S. — im weiteren Sinn(e) laiemas mõttes ja 112 jedermann

ia jah, jaa; isegi; ju; tingimata (selles tähenduses tarvitatuna on «ja» tugevasti rõhutatud)-, das ist ~ Fritz! see on

ju Fritz!; das mußt du ~ tun seda pead sa tingimata tegema; zu allem ~ sägen kõigega n`õus olema; das kann ich versichern, ~ beeiden seda võin ma kinnitada isegi vandega; mit Ja stimmen (millegi) poolt hääletama Jacht / ~, ~en jaht (kerge veesõiduk) Jäcke / ~, ~n jakk, kuub; die ~ voll kriegen pilti, kolki saama; das ist ~ wie Hose pilti, see on ükspuha Jackett [3a ..] n ~(e)s, ~e e. ~s pintsak

Jagd f ~, ~en jaht, küttimine; jälitamine; auf die ~ gehen jahile minema; die ~ nach dem Glück õnne-jaht; die ~ auf Verbrecher roimarite jälitamine Jagdflugzeug n ~(e)s, ~e sõj. hävitaja, hävituslennuk jägen vt küttima; ajama; taga ajama; üksteisele kiiresti järgnema; ein Ereignis jägte das andere üks sündmus järgnes kiiresti teisele; vi (s) kiirustama, kihutama; (Ii) (nach D) (midagi) püüdlema, taga ajama; (h) (auf A) küttima; die Wölken ~ am Himmel pilved kihutavad taevas; sie ~ nach Geld nad ajavad raha taga J'äger tn ~s, ~ kütt, jahimees J'ägerlatein n ~s pilti, jahimehejutud jäh äkiline, ootamatu; jääras, järsk; ein ~er Tod ootamatu surm; ein ~es 'Ende nehmen äkki lõppema; äkki; järsult j'ählings järsku, äkki; järsult Jahr n ~(e)s, ~e aasta; seit ~en juba aastaid, ammu; von ~ zu ~ aasta`aastalt, iga aastaga; bei ~en aastates, elatanud (inimene); nach ~ und Tag pärast pikka aega jahraus: ~, jahrein aastast aastasse, kestvalt

jährelang aastaid kestev; aastate viisi; das dauerte schon ~ see kestis juba aastaid

j'ähren, sich: es jährt sich, daß ... on

aasta möödunud sellest, kui ... Jähresplan tn ~(e)s, . . pläne aastaplaan

Jahreszeit f ~, ~en aastaaeg Jahrfünft n ~(e)s, ~e viisaastak

Jährgang m ~(e)s, .. gänge aastakäik

Jahrhundert n ~s, ~e sajand Jahrhundertwende f ~, ~n sajandivahetus

-jährig liitsõnades -aastane, näit.

zweijährig kaheaastane jährlich iga-aastane; igal aastal;

zweimal ~ kaks korda aastas Jährmarkt m ~(e)s, .. märkte laat Jahrtausend n ~s, ~e aastatuhat Jahrzehnt n <~(e)s, ~e aastakümme J'ähzorn m ~(e)s äkkviha, ägedus j'ähzornig äkkvihane, äge Jämmer tn ~s hädaldamine; viletsus, häda; es ist ein ~ um die sch'önen Blümen! kahju ilusatest lilledest! j'ämmerlich vilets, armetu; haletsusväärne

jämmern vi hädaldama, kurtma; vt kaastunnet äratama; er jammert mich mul on temast kahju jämmerschäde väga kahju Jan. = Jänuar jaan. = jaanuar Jänuar m ~(s), ~e jaanuar Japäner tn ~s, ~ jaapanlane japanisch jaapani

Jargon [.3ar'gõ] tn ~s, ~s žargoon j'äten vt rohima

Jäuche / ~, ~n virts (-a); med. mädane eritis (haavast) jauchzen vi rõõmust hõiskama jawohl jah (muidugi), seda küll Jäwort n ~(e)s, (harva) ~e jaa-sõna, nõusolek; sein ~ geben jaa-sõna andma, nõustuma Jazzmusik ['d^ez..] f ~ džässmuusi-ka

je kunagi; -kaupa; ä, iga(üks); hast du das ~ geh'ört? kas sa oled kunagi seda kuulnud?; ~ zwei kahekaupa; ~ desto ... mida ..., seda ...; ~ eher, desto besser mida varem, seda parem; ~ nachdem ... vastavalt sellele, kuidas ...; 2 Fährkarten ~ 50 Kopeken 2 sõidupiletit ä 50 kopikat; wir zählen 10 Kopeken ~ gefahrener Kilometer me maksame 10 kopikat iga sõidetud kilomeetri eest jedenfalls igal juhul, kindlasti jeder tn (f jede, n jedes) iga (üks); ~ von uns igaüks meist; zu ~ Zeit igal ajal; auf jeden Fall igaks juhuks

jedermann ~s igamees, igaüksjederzeit

jederzeit alati, igal ajal

jedesmal iga kord

jedesmalig igakordne

jedõch siiski, ometi

jeher: von ~ ammust ajast

jemals kunagi, millalgi

jemand keegi; ~ anders keegi teine;

~ Fremdes keegi võõras jener m (/ jene, n jenes) too; zu ~

Zeit tollal, tol ajal jenseitig sealpoolne, vastas-jenseits (G) sealpool; ~ des Wäldes

sealpool metsa Jenseits: j-n ins ~ befördern pilti, kedagi teise ilma saatma jetzig praegune, nüüdne; in der ~en

Zeit käesoleval ajal jetzt nüüd, praegu; bis ~ senini; von ~ ab (an) siitpeale, tänasest peale

Jh. = Jahrhundert saj. = sajand jmd. = jemand keegi Joch n ~(e)s, ~e ike; rakend (paar) veoloomi; kaelkoogud; . das ~ abschütteln (äbwerfen) iket maha raputama; drei ~ 'Ochsen kolm paari härgi Jod n ~(e)s jood jõdeln vi joodeldama Johannisbeere f ~, ~n sõstar johlen vi röökima, kisendama Jolle / ~, ~n julla (väike sõudepaat) Jõppe f ~, ~n jopp, poolpalitu Journal [^ur ..] n ~s, ~e žurnaal; ajaleht

Journalist [3ur. .] m ~en, ~en ajakirjanik, žurnalist JP pl (Jünge Pioniere) Noored Pioneerid (pioneeriorganisatsioon SDV-s) Jübel m ~s juubeldus jübeln vi juubeldama Jubilär m ~s, ~e juubilar Jubil'äium n ~s, ,.1'äjen juubel jubilieren vi vt. jübeln jucken vi sügelema, kihelema; ihm juckt es in den Fingern tal sügelevad sõrmed, ka pilti. Jude rn ~n, ~n juut j'üdisch juudi

Jügend f ~ noorus; noorsugu; von ~ auf noorest (saadik); die ~ von heute tänapäeva noorsugu

jugendfrei noorsoole lubatud (näit.

filmi kohta) Jugendfreund tn ~(e)s, ~e noorpõlvesõber; ühingu «Vaba Saksa Noorsugu» liige (SDV-s) Jugendliche m, f ~n, ~n nooruk, noor, alaealine; ~ (ünter 16 Jähren) haben keinen Zutritt noortele (alla 16 aasta) keelatud Jügendweihe j ~, ~n noorsoopidustu-sed täisealiseks saamise puhul (SDV-s) jügendlich nooruslik, noorsoo-Jugosläwe m ~n, ~n jugoslaavlane jugosläwisch jugoslaavia Jüli m ~ (s), ~s juuli Jumper ['d^ampar] tn ~s, ~ džemper jun. = jünior jun. = juunior, noorem jung noor; värske; ~ und alt igaüks, kõik; von ~ auf noorest (saadik); ~es Gem üse värske köögivili; ~ verheiratet äsja abiellunud Jünge tn ~n, ~n poiss; junga, laeva-poiss; die bläuen Jüngs madrused; n ~n, ~n (looma) poeg; ~ werfen poegima jüngenhaft poisilik; poisilikult Jungfer f ~, ~n neiu, piiga; toatüdruk; alte ~ vanatüdruk Jungfernrede f ~, ~n (kellegi) esimene avalik kõne lüngfrau f ~, ~en neitsi Junggeselle m ~n, ~n poissmees J üngling tn ~s, ~e nooruk, noormees jüngst äsjane, hiljutine; die ~en Ereignisse viimased sündmused; äsja, hiljuti Jüni m ~ (s), ~s juuni jünior juunior, noorem Jünker m ~s, ~ junkur Jüra pl (sg Jus n) juura, õigusteadus juridisch, juristisch juriidiline Jurist tn ~en, ~en jurist, õigusteadlane

Jury [gy'ri:] f ~, ~s žürii just just

Justizministerium n ~s, . . rüen kohtu-

ministeerium Jüte f ~ džuut (teat. kiudaine) Juwel n ~s, ~en e. tn ~s, ~e juveel Jux m ~es, ~e nali, naljatemp; ~ mächen naljatama, nalja tegema; aus ~ naljapärast

K

Kabale f ~, ~n intriigid, salakavalus

Kabel n ~s, ~ kaabel; kablogramm Käbelgramm n ~s, ~e kablogramm, (ülemere)kaabli kaudu lähetatud telegramm

Kabeljau m ~s, ~e e. ~s (täiskasvanud) tursk käbeln vt kaabli kaudu telegrafeerima

(ülemeremaadesse) Kabine / ~, ~n kabiin Kabinett n ~s, ~e kabinet Kadäver [.. v ..] tn ~s, ~ korjus Käder m ~s, ~ kaader K'äfer m ~s, ~ sitikas, põrnikas Kaffee ['ka . ., ka .. 'fe:] m ~s kohv K'äfigm ~(e)s, ~e (looma-, linnu-) puur

kahl paljas, tühi; lage kahlköpfig kiilaspäine Kahn m ~(e)s, ~e lootsik; jõelodi;

~ fähren lootsikuga sõitma Kai m ~s, ~e e. ~s kai, sadamasild Kaiser m ~s, ~ keiser Kaj'üte f ~, ~n kajut Kakäo tn ~s, ~s kakao; j-n durch den ~ ziehen pilti, kedagi laimama, pilkama, naeruväärseks tegema Kakte|e f ~, ~n, Käktus m ~, Kakte|en kaktus; pl kaktuselised Kalb n ~(e)s, ~er vasikas kälben vi poegima (lehma kohta) Kälbfleisch n ~es vasikaliha Kälbsbraten tn ~s, ~ vasikapraad Kalender m ~s, ~ kalender Kalesche f ~, ~n kaless (teat. hobu-sõiduk)

Kälidünger tn ~s, ~ põll. kaalium-

väetis, kaaliväetis Käliko m ~s, ~s kalingur Kälium n ~s keem. kaalium Kalk m ~(e)s, ~e lubi; gel'öschter ~

kustutatud lubi kalkhaltig lupja sisaldav Kälkofen m ~s, . . öfen lubjaahi Kalorie / ~, .. ri|en fiiüs. kalor kalt külm; ükskõikne; ~e K'üche külmroad; der ~e Krieg külm sõda; es läuft mir ~ über den R'ücken mul jookseb külrnajudin üle selja; ~ stellen (sööki, jooki) külma (kohta) panema; er bewährte ~es Blut pilti, ta säilitas külma verd kaltblütig külmavereline; külmavereliselt

Kaltblütigkeit / ~ külmaverelisus

K'äite / ~ külm; külmus; 2 Grad ~ 2 kraadi külma; strenge (bittere) ~

pakane, käre külm; in ihrem Blick lag eisige ~ pilti, tema pilgus oli jäine külmus k'ältebeständig külmakindel kälteempfindlich külmakartlik kältlassen (ließ kält, kältgelassen) vt (kedagi) külmaks jätma; das läßt mich kalt see jätab mind külmaks, see ei liiguta mind kältstellen vt (kellestki) enam mitte välja tegema; sie hat ihren Freund kältgestellt ta ei tee oma sõbrast enam väljagi Kältwelle f ~, ~n keemilised lokid Kalzium n ~s keem. kaltsium kam vt. kömmen Kamel n ~(e)s, ~e kaamel Kämera / ~, ~s kaamera (foto- v.

filmiaparaat) Kameräd tn ~en. ~en seltsimees, kaaslane

Kameradschaft / ~, ~en seltsimehelikkus; seltsimehed, kaaslased kameradschaftlich seltsimehelik; seltsimehelikult Kamerädschaftsgericht n ~(e)s, ~e

seltsimehelik kohus Katnerädschaftstreffen n ~s, ~ sõpruskohtumine Kämeramann m ~(e)s, . . männer e.

.. leute kinooperaator Kamille f ~, ~n bot. kummel Kamin m ~s, ~e kamin; korsten; kitsas järsk kaljupragu Kaminfeger tn ~s, ~ korstnapühkija Kamm m ~(e)s, ~e kamm; (kuke-, mäe-, laine)hari; kangasuga; ihm schwillt der ~ pilti, ta läheb upsakaks

k'ämmen vt kammima, sugema; kraa-sima; sich ~ end kammima; ich k'amme mir das Haar ma kammin endal juukseid Kämmer f ~, ~n tuba, kamber; koda Kampagne [..'panja] f ~, ~n kampaania

Kampf tn ~(e)s, ~e (um, für A; gegen A) võitlus, heitlus (millegi eest; kellegi v. millegi vastu); der ~ ums Dasein biol. olelusvõitlus; ein ~ auf Leben und Tod võitlus elu ja surma peale kämpfbereit võitlusvalmis Kämpfbereitschaft f ~ võitlusvalmidusk'ämpfen

Kastanie

k'ämpfen vi (um, für A; gegen A) võitlema, heitlema (millegi eest; kellegi v. millegi vastu) K'ämpfer m ~s, ~ võitleja kämpffähig võitlusvõimeline Kämpffähigkeit f ~ võitlusvõime Kämpfgenosse m ~n, ~n võitluskaaslane

Kämpfrichter m ~s, ~ sport, (vahe-) kohtunik; internationäler ~ sport. rahvusvahelise kategooria kohtunik kämpfunfähig võitlusvõimetu kampieren vi laagris olema Kanal m ~s, . 'äie kanal Kandidät tn ~en, ~en kandidaat; j-n ais ~en aufstellen kedagi kandidaadiks seadma K'änguruh n ~s, ~s e. (harv.) ~e

zool känguru Kaninchen n ~s, ~ küülik, kodujänes kann vt. k'önnen Kanne f ~, ~n kann (-u) Kannibale m ~n, ~n

kannibal (ini-mesesööja); pilti, toores, julm inimene kännte vt. kennen

Kanõne f ~, ~n kahur; das ist ünter

äller ~ pilti see on allpool igasugust kriitikat Kanonenfutter n ~s pilti, kahuriliha Kante f ~. ~n serv, äär; ääris, kant; auf die höhe ~ legen pilti, mustadeks päevadeks hoidma käntig kandiline, nurgeline Kantine f ~, ~n (tehase, kasarmu

jne.) einelaud Kanzlei f ~, ~en kantselei Kap n ~s, ~s neem, maanina Kap. = Kapitel ptk. = peatükk Kapazit'ät / ~, ~en mahtuvus, mahutavus; tootmisvõime, võimsus; silmapaistev eriteadlane Kapelle / ~, ~n kabel; kapell käpern vt kaaperdama (vaenlase v. salakaupa vedavat neutraalse riigi laeva ära võtma) kapieren vt taipama, aru saama kapital kapitaalne

Kapital n ~s, ~e e. ~ijen kapital Kapitalismus tn ~ kapitalism Kapitalist tn ~en, ~en kapitalist kapitalistisch kapitalistlik Kapit'än tn ~s, ~e kapten Kapitel n ~s, ~ peatükk; das ist ein ~ für sich pilti, see on peatükk omaette

Kapitulation f ~ kapitulatsioon kapitulieren vi kapituleeruma

Kappe t ~, ~n müts (-i): tehn. kapott, kate (näit. mootoril); etvv. auf seine ~ nehmen pilti, midagi oma v'astutusele võtma Kapsel f ~, ~n kapsel, ümbris kapütt katki; roidunud; hävitatud, otsas: ~ mächen katki tegema, ära rikkuma

kapüttgehen (ging kapütt, kaputtgegangen) vi (s) katki minema, rikki minema Karäffe f ~, ~n karahvin Kardinal m ~s, . . 'äie rel. kardinal Kardinälzahl / ~, ~en põhiarv, kardi-

naalarv karelisch karjala karg kehv, kasin

kargen vi (mit D) kitsi olema, ihnutsema kariert ruuduline

Karneval m ~s, ~e e. ~s karneval Käro n ~s, ~s romb, ruut; ruutu

(mast kaardimängus) Kärpfen m ~s, ~ karpkala Karre f ~, ~n, Karren m ~s, ~ käru, kaarik; die Karre aus dem Dreck ziehen pilti, täbarast olukorrast väljapääsu leidma Karri|ere / ~, ~n karjäär (kiire edu mingil alal); sport, ülikiire ratsasõit Kart'ätsche f ~, ~n kartetš (teat. mürsk)

Karte / ~, ~n postkaart; maakaart; mängukaart; pääse; sõidupilet; toidukaart, menüü; alles auf eine ~ setzen pilti, kõik ühele kaardile panema Kartet f ~, ~en kartoteek Kartoffel f ~, ~n kartul; ~n in der Schäle koorega kartulid; ~n 16sen kartuleid võtma Kartoffelroder m ~s, ~ põll. kartuli-

võtmismasin Kasäche m ~n, ~n kasahh K'äse m ~s, ~ juust Kaserne f ~, ~n kasarm Käsperle n, rn ~s, ~ Kasperle (koomiline kuju saksa nukuteatris) Kasse f ~, ~n kassa; die ~ der gegenseitigen Hilfe vastastikuse abistamise kassa; gut bei ~ sein rahaliselt lahedas olukorras olema Kässenreißer m ~s, ~ kassatükk, menukas lavateos v. film Kasserolle f ~, ~n kastrul Kassierer m ~s, ~ kassapidaja, laekur Kastäni|e f ~, ~n kastan; änderen die ~n aus dem Feuer holen pilti teiste eest tulle minema, riskeerima

8'Kästen

Kästen m ~s, ~e~ kast, kirst Käsus m ~, ~ gramm, kääne; juhtum Katalog m ~s, ~e kataloog Katastrophe f ~, ~n katastroof Kategorie f~,., ri'|en kategooria kategorisch kategooriline; kategooriliselt •Käter m ~s, ~ isakass 2Käter m ~s, ~ kassiahastus, pohmelus

Katheder n, m ~s, ~ kateeder Kathedräle f ~, ~n katedraal Kathete f ~, ~n mat. kaatet Kathode f ~, ~n ei. katood Katholik m ~en, ~en rel. katoliiklane katholisch katoliku usu Katöde f ~, ~n vt. Kathõde Kattun m ~s, ~e sits Kätze f ~, ~n kass; die ~ im Sack käufen pilti, põrsast kotis ostma; wie die ~ um den heißen Brei pilti, nagu kass ümber palava pudru Kätzenjammer m ~s kassiahastus, pohmelus

Kätzensprung: es ist nur ein ~ see on

täitsa lähedal Käuderwefsch n ~(s) segane jutt; vigane v. arusaamatu keel käuen vt mäluma, närima käuern vi kükitama Kauf m ~(e)s, ~e ost; etw. mit in (den) ~ nehmen pilti, millegagi leppima; leichten ~s davonkommen

pilti, kergelt pääsema käufen vt ostma K'äufer m ~s, ~ ostja Käufhaus n ~es, . . häuser kaubamaja Käufmann m ~ (e)s, .. leute kaupmees kaum vaevalt (küll); kommt ihr? Wohl

~ kas teie tulete? Vaevalt küll Kausälsatz m ~es, .. sätze gramm.

põhjuslause Kautschuk m, n ~s, ~e kautšuk Kauz m ~es, ~e (väiksem) öökull,

kakk; veidrik Kavalier m ~s, ~e kavaler Kavallerie f ~, ..ri|en ratsavägi Kavallerist m ~en, ~en ratsaväelane Käviar m ~s, ~e kaaviar, kalamari (toiduna)

keck julge, südi; nipsakas; julgelt, südilt; nipsakalt Kegel m ~s, ~ keegel; mat. koonus Kehle f ~, ~n kõri; aus voller ~ täiest kõrist; j-m die ~ zuschnüren kellelgi kõri kinni nöörima, ka pilti.-, in die fälsche (unrechte) ~ geräten (kommen) hingekurku minema

Kehlkopf m ~(e)s, . . köpfe kõrisõlm 'kehren vt pöörama, keerama; sich ~ end pö'örama e. keerama, pöörduma; sich ~ (an A) (millestki) hoolima 2kehren vt (luuaga) pühkima Kehricht n, m ~(e)s pühkmed Kehrreim m ~(e)s, ~e refrään kehrt! (käsklus) ümberpöörd! kehrtmachen vi end ümber pöörama;

tagasi pöörduma Kehrwert m ~(e)s, ~e mat. pöörd-väärtus

Keil m ~(e)s, ~e kiil, talb Keiler m ~s, ~ metskult Keilerei f ~, ~en lööming, kaklus Keilschrift f ~, ~en kiilkiri Keim m ~(e)s, ~e idu; etw. im ~e ersticken piltl. midagi eos hävitama keimen vi idanema keimfrei steriilne, haigusidutu Keimprobe f ~, ~n põll. idanevus-proov

kein m (f keine, n kein) ei mingi, mitte ükski; er hat ~en Hünger ta pole näljane; auf ~en Fail ei mingil juhul; nimisõnata: ~er m (f ~e, n ~es) (mitte) keegi; ~er wüßte es keegi ei teadnud seda keinerlei ei mingi, mitte ükski; auf ~

Weise mitte kuidagi keinesfalls ei mingil juhul keinmal mitte kordagi, iialgi Kelch m ~(e)s, ~e karikas; bot. õietupp

Kelle f ~, ~n kulp; kellu Keller m ~s, ~ kelder Kellner m ~s, ~ kelner kennen (kannte, gekannt) vt tundma kennenlernen vt tundma õppima Kenner m ~s, ~ asjatundja Kennlini|e f ~, ~n ei tunnusjoon Kenntnis f ~, ~se teadmine; etw. zur ~ nehmen e. ~ nehmen von etw. midagi teatavaks võtma; in ~ setzen teatavaks tegema, teatama Kennwort n ~(e)s, . . vvörter märgusõna, leppesõna, parool Kennzeichen n ~s, ~ tunnus kennzeichnen vt iseloomustama kentern vi (5) ümber v. kummuli minema (veesõiduki kohta) Keramik f ~ keraamika; f ~, ~en ke`

raamikaese Kerbe / ~, ~n täke, sälk Kerbholz n ~es, .. hölzer pügalpulk;: etw. auf dem ~ häben piltl. midagi võlgnema; milleski süüdlane olema Kerbtier n ~(e)s, ~e putukas117

Kerker m ~s, ~ vangla Kerl m ~(e)s, ~e (pl ka ~s) noormees, poiss; mees; er ist ein ~ ta on tubli inimene Kern tn ~(e)s, ~e tuum; (puuvilja) kivi, (õuna-, marja) seeme; tehn. südamik; in ihm steckt ein guter ~ pilti, ta ei ole täiesti rikutud kerngesund läbinisti terve Kernobst n ~es seemnetega puuvili

(näit. õunad, pirnid) Kerntruppen pl efiitväeosad Kernwaffe f ~, ~n tuumarelv Kerze f ~, ~n küünal kerzengerade küünalsirge; küünalsirgelt

Kessel m ~s, ~ katel; geogr. häil; sõj.

ümberpiiramine Kesselhaus n ~es, .. häuser katlamaja Kesselwärter m ~s, ~ katlakütja Kette / ~, ~n kett, ahel; kee; ahelik;

rodu, rida Ketzer m ~s, ~ ketser ketzerisch ketserlik; ketserlikult keuchen vi hingeldama, ähkima Keuchhusten tn ~s läkaköha Keule f ~, ~n nui keusch vooruslik, karske Keuschheit f ~ vooruslikkus, karskus kg = Kilogramm kg = kilogramm kichern vi naeru kihistama, itsitama 'Kiefer m ~s, ~ lõualuu 2Kiefer f ~, ~n mänd (om. männi) Kiel m ~(e)s, ~e kiil (laeval) Kieme f ~, ~n lõpus (veeloomade

hingamiselund) Kienapfel m ~s. .. äpfel männikäbi Kies m ~es, ~e kruus, sõmer Kiesel m ~s, ~ räni (kivi); väike kivi Kilo n ~s, ~ kilo, kilogramm Kilogramm n ~s, ~e kilogramm Kilometer n (ka m) ~s, ~ kilomeeter

Kind n ~(e)s, ~er laps (-e); von ~ auf lapsepõlvest peale; mit ~ und Kegel kogu perega; sich lieb ~ mächen meelitustega kellegi soosingut võitma; an ~es Statt annehmen lapsendama, adopteerima Kinderfunk m ~(e)s lastesaated raadios, lasteraadio Kindergarten m ~s, .. gärten lasteaed Kindergärtnerin f ~, ~nen lasteaednik (naine) Kinderheim n ~(e)s, ~e lastekodu Kinderkrippe f ~, ~n lastesõim kinderleicht (kerge kui) lapsemäng

kinderlieb lapsi armastav, lastearmas-taja

Kindertagesstätte / ~, ~n lastepäevakodu

Kinderwärterin f ~, ~nen lapsehoidja (naine)

Kindheit f ~ lapsepõlv; von ~ an

lapsepõlvest peale kindisch lapsik; lapsikult kindfich lapselik, lapse-; lapselikult Kinn n ~(e)s, ~e lõug Kino n ~s, ~s kino kippen vt kummutama; kallutama; vt (s) tasakaalu kaotama, ümber minema

Kipper tn ~s, ~ isekallutaja Kirche f ~, ~n kirik Kirchhof tn ~(e)s, .. höfe kalmistu Kirchspiel n ~(e)s, ~e kihelkond Kirgise m ~n, ~n kirgiis kirre taltsas, vagur; j-n ~ mächen kedagi kuulekaks tegema Kirsche f ~, ~n kirss Kissen n ~s, ~ padi Kissenbezug m ~(e)s, .. bezöge, Kissenüberzug m ~(e)s, .. überzüge padjapüür Kiste f ~, ~n kast Kitsch m ~(e)s kitš (alaväärtuslik

ning maitselage kunstiteos) kitschig maitselage, rämps Kitt tn ~ (e)s, ~e kitt kitten vt kittima Kitzel m ~s kõdi; iha kitzelig kõdikartlik; täbar, hell, delikaatne kitzeln vt kõditama kitzlig vt. kitzelig

Klädde f ~, ~n mustand; kaustik, klade

kläffen vi praokil olema, piltl. (vastu) haigutama; eine ~de Wünde lahtine haav

kl'äffen vi klähvima Kläge f ~, ~n kurtmine, hälin; kaebus; hagi, kohtu kaudu esitatud nõue klagen vi ('über A) kurtma, kaebama

(kellegi, millegi üle) Kl'äger m ~s, ~ kaebaja (kohtus), hageja

kl'äglich kaeblik; vilets, armetu; ein ~er Võrwand vilets ettekääne; kaeblikult

Klämmer f ~, ~n klamber; sulg (kirjavahemärk); die ~n äuflösen mat. sulgusid avama klammern, sich (an A) klammerduma Klamötten pl kiviprügi; hilbud, koliKlampfe

Klampfe f ~, ~n kitarr klang vt. klingen

Klang m ~es, ~e helin, kõla; sein Näme hat einen guten ~ pil'ti, ta on heas kuulsuses Klängfarbe f ~, ~n muus. kõlavär-

ving, tämber Kläppe f ~. ~n sulgur, sulgemisva-

hend; klapp; kärbselapats kläppen vi sobima, laabuma; die Sache

klappt asi laabub kläpperd'ürr nagu luu ja nahk, väga kõhn

kläppern vi klõbisema, klõbistama; logisema, lõgistama (hammaste kohta); seine Z'ähne klapperten vor K'äite tema hambad lõgisesid külma pärast

Klappstuhl m ~(e)s, .. stühle klapp-

tool, kokkupandav tool Klaps m ~es, ~e laks, plaks klar selge, läbipaistev; selge, arusaadav: ~er Himmel selge taevas; ~e Vorstellung selge kujutlus; klipp und ~ täiesti selge(sti); 'ins ~e kommen selgusele jõudma; selgelt, arusaadavalt

Wären vt selgitama: selgida laskma;

sich ~ selgima Klarheit j ~ selgus; läbipaistvus Klarinette f ~, ~n muus. klarnet klärmachen vt selgitama Klasse f ~, ~n klass Klassenälteste m. [~n, ~n klassior-

ganisaator (koolis) Klässenarbeit f ~. ~en klassitöö (koolis)

klassenbewußt klassiteadlik Klassenbuch n ~(e)s, .. bücher klassipäevik (koolis) Klässendienst: ~ häben korrapidaja

olema (koolis) Klassenkampf tn ~(e)s, . .kämpfe klassivõitlus

Klassenleiter tn ~s, ~ klassijuhataja

(koolis) Klassiker m ~s, ~ klassik klassisch klassikaline Klatsch m ~es, ~e plaks; klatš Klätschbase f ~, ~n keelepeksja (naine)

klatschen vi käsi plaksutama, aplodeerima; ('über A) klatšima, keelt peksma

klatschhaft klatšihimuline Kläue f ~, ~n sõrg; küünis; pilti, käekiri; du schreibst eine schreckliche ~

sul on kole käekiri

Klaun m ~(e)s, ~e kloun Klause f ~, ~n erakla, kong; kitsustik, kitsas mäekuru Klausner tn ~s, ~ erak Klavier [. /v. .] n ~s, ~e klaver; ~

spielen klaverit mängima kleben vt kleepima; vi (an D) kleepuma

klebenbleiben (blieb kleben, klebengeblieben) vi (s) (külge) kleepuma; (kuhugi) kauaks jääma klebrig kleepuv

Klecks tn ~es, ~e tindiplekk, värvilaik Klee m ~s ristik

Kleeblatt n ~(e)s, ..blätter ristikuleht;

pilti, lahutamatu kolmik Kleid n ~(e)s, ~er kleit; rõivas, rüü kleiden vt rõivastama; sobima; das kleidet Sie gut see sobib teile hästi; sich ~ rõivastuma Kleiderbügel tn ~s, ~ riidepuu Kleiderständer tn ~s, ~ (püstine) rii-devarn

kleidsam sobiv, nägus (näit. rõivastuse kohta)

Kleidung f ~, ~en rõivastus Kleie f ~, ~n kliid

klein väike, pisike: ~ von Wuchs lühikest kasvu: von ~ auf lapsepõlvest peale: ~ und groß igaüks; ein ~ wenig õige vähe, veidike; ~ beigeben järele andma; bis ins ~ste väga üksikasjalikult; ein Wort ~ schreiben sõna väikese algustähega kirjutama Kleinbahn f ~. ~en (kohaliku tähtsusega) kitsarööpmeline raudtee Kleinbürgertum n ~(e)s väikekodanlus

Klei ngeld n ~(e)s peenraha Kleinigkeit f ~. ~en pisiasi, tühine asi

kleinkriegen vt (kellestki) jagu saama kleinlaut julguse kaotanud, arglik; arglikult

kleinlich väiklane; väiklaselt Kleinlichkeit f ~, ~en väiklus kleinmütig julguse kaotanud, arg; aralt Kleinod n ~(e)s, ~e e. Kleinodi|en <

väärisese, aare Kleinschreibung / ~, ~en väikese algustähega kirjutamine Kleister m ~s, ~ kliister Klemme f ~, ~n klemm, klamber; kimbatus, kitsikus; in der ~ sein kimbatuses olema Klempner tn ~s, ~ plekksepp Klette f ~, ~n takjas119

Knockout

klettern vi (s) ronima; das ist, um auf die B'äume zu ~! see on juba liig! Klima n ~s, ~s e. Kiimate kliima klimmen (klomm, geklommen e. klimmte, geklimmt) vi (s) (üles) ronima klimpern vi kliinberdama; kõlistama; er klimperte mit dem Geld in seiner Tasche ta kõlistas raha oma taskus Klinge f ~, ~n tera (näit. noal); j-n 'über die ~ springen lassen pilti. kedagi surmama klingeln vi (kella) helistama, kõlistama

klingen (klang, geklungen) vi helisema, kõlisema; kõlama; mit ~dem Spiel kõlava muusika saatel • Klinik f ~, ~en kliinik; kliinika (arstiteaduse õpetamine haigevoodi juures)

Klinke / ~, ~n ukselink

Klippe f ~, ~n kalju (mere ääres v.

meres), kari, ka pilti klirren vi klirisema, kõlisema klitschig kleepuv; taignane klõbig kogukas, vormitu; kohmakas, jäme

klomm vt. klimmen

klopfen vt kloppima; Teppiche ~ vaipu kloppima; vi lööma, koputama; das Herz klopft süda lööb Klopfer m ~s, ~ klopits, kloppimis-

vahend; koputi Kloß tn ~es, ~e klimp, käkk; kamakas

Klöster tl ~s, ~ klooster Klotz tn ~es, ~e puupakk, klots Klub tn ~s, ~s klubi Kluft / ~, ~e lõhe, sügavik klug tark, arukas; daraus werde ich nicht ~ sellest ma ei saa aru; so ~ wie vorher niisama tark kui ennegi; targalt Klugheit f ~ tarkus, arukus Klumpen m ~s, ~ kamakas; hunnik,

hulk (inimesi) Kl'üngel m ~s, ~ klikk, kildkond km = Kilometer km = kilomeeter knabbern vi (an D) närima, krõbista-ma

Knabe m ~n, ~n poiss, nooruk; älter

~ vanapoiss [sõbralik kõnetlus) knacken vt lahti murdma, naksudes purustama; lahendama, pilti, pähklit purema; vi naksuma, praksuma Knacklaut m ~(e)s, ~e järsk sõna-

alg. kõrisulghäälik Knacks m ~es, ~e praks(atus); mõra, vigastus

Knall m ~(e)s, ~e pauk, kõmakas, laks; ~ und Fail paugupealt, sedamaid

knällen vi paugutama, kõmmutama.

laksutama; paukuma knällröt erepunane

knapp liibuv, kitsas (rõivastusesemete kohta); kehv; napp; mit ~er Not hädavaevalt; napilt knärren vi nagisema, kriuksuma knättern vi ragisema, porisema, plagisema

Kn'äuel tn, n ~s, ~ lõngakera; hunnik knäus(e)rig ihne, kitsi Knecht m ~(e)s, ~e sulane Knechtschaft f ~ vabadusetus, alandav sõltuvus kneifen (kniff, gekniffen) vt näpistama

Kneifer tn ~s, ~ näpitsprillid; argpüks, nahahoidja Kneipe f ~, ~n kõrts kneipen vi jooma, purjutama kneten vt sõtkuma; masseerima knicken vt (katki) murdma knick(e)rig ihne, kitsi Knicks tn ~es, ~e niks (-u) Knie n ~s, ~ ['kni:a] põlv; käänd, käär (näit. jõel); etw. 'über das ~ brechen pilti midagi ülepeakaela tegema; j-n in (auf) die ~ zwingen-kedagi põlvili suruma, ka pilti Kniebeuge / ~, ~n sport, kükk kniefällig põlvili

kni|en vi põlvitama, põlvili olema kniff vt. kneifen

Kniff m ~(e)s, ~e näpistus; kurd,.

volt, korts: riugas, vigur, trikk knipsen vt (sõidupiletit) augustama;.

fotografeerima; vi klõpsutama Knirps tn ~es, ~e põngerjas knirschen vi krudisema; mit den Z'äh-

nen ~ hambaid kiristama knistern vi pragisema, krudisema knitterfrei mittekortsuv (riide kohta) knitterig kortsutatud, kägardatud knittern vt kortsutama knittrig vt. knitterig Knoblauch tn ~(e)s küüslauk Kn'öchel tn ~s, ~ kederluu: sõrme-nukk

Knochen tn ~s, ~ kont, luu; bis auf

(in) die ~ läbi ja läbi, täiesti Knochengerüst n ~(e)s. ~e luukere, skelett

knochig kondine, suurekondiline Knockout 'nok'aotj tn ~(s), ~s sport.

nokatit120

kommandieren

Kn'ödel m ~s, ~ klimp, käkk Knõlle / ~, ~n e. Knollen m ~s, ~

mugul; klimp; muhk Knopf m ~(e)s, "e nööp; nupp Knõrpe' m ~s, ~ kõhr, krõmpsluu Knospe f ~, ~n pung; ~n treiben bot.

pungi ajama Knõten m ~s, ~ sõlm, ka mer.; einen ~ in etw. finden pilti, mingile takistusele põrkama Knotenpunkt tn ~(e)s, ~e sõlmpunkt kn'üllen vt kägardama, kortsutama kn üpfen vt siduma, sõlmima; sich ~ (an A) seotud olema (millegagi); darän ~ sich viele Erinnerungen sellega on seotud palju mälestusi Kn üppel m ~s, ~ malk, kaigas; j-m einen ~ zwischen die Beine werfen pilti, kellelegi kaikaid kodaraisse loopima

knurren vi urisema, torisema knüsp(e)rig krõbe Kn'üttel m ~s, ~ vt. Kn'üppel k.o. ['kaiöi]: j-n ~ schlagen sport, kedagi nokauti lööma Kojalitiõn / ~, ~en koalitsioon (ühinemine; liit) Kobalt n ~(e)s keem. koobalt Kõbold m ~(e)s, ~e ülemeelik majavaim; mäevaim Koch tn ~(e)s, ~e kokk (om. koka) kochen vt keetma; vi keema; er köchte

vor Zorn pilti, ta kees vihast Köchherd m ~(e)s, ~e pliit K'öchin f ~, ~nen naiskokk K'öder m ~s, ~ ahvatis, peibutis Ko|effizient tn ~en, ~en koefitsient Ko|existenz / ~ kooseksisteerimine ko|existieren vi koos eksisteerima Koffer m ~s, ~ kohver 'Kohi m ~(e)s, ~e kapsas 2Kohl tn ~(e)s loba, mõttetus; ~ reden mõttetusi rääkima Kõhle f ~, ~n süsi; wie auf g|ehenden ~n sitzen pilti, nagu tulistel sütel olema Kõhle(n)hydrat n ~(e)s, ~e keem. sü-sivesik

Köhlenstoff m ~(e)s keem. süsinik Kohlenwasserstoff m ~(e)s keem. süsi-vesinik

Kohlepapier n ~s, ~e kopeer(paber),

söepaber K'öhler m ~s, ~ söepõletaja Kohlrabi tn ~(s), ~(s) nuikapsas Köhlrübe f ~, ~n (sööda)kaalikas Kõje f ~, ~n koi (magamisase laevas)

kokett koketne; koketselt kokettieren vi koketeerima, edvistlema,

meeldida püüdma Koks m ~es, ~e koks Kolben m ~s, ~ tehn., keem. kolb;

bot. tõlvik; püssipära Kolchos m, ka n ~, Kolchose kolhoos Kolchosbauer m ~n e. ~s, ~n kolhoosnik

Kolchose f ~, ~n vt. Kolchos Kolchosvorsitzende m, f ~n, ~n kolhoosi esimees Kõlchosvorstand tn ~(e)s, ..stände

kolhoosi juhatus Kollege tn ~n, ~n kolleeg kollegial kollegiaalne; kollegiaalselt Kollektion f ~, ~en kollektsioon kollektiv kollektiivne; kollektiivselt Kollektiv n ~s, ~e (ka. ~s) kollektiiv;

gramm, kogunimi Kollektivbauer m ~n e. ~s, ~n vt.

Kolchosbauer kollektivieren vt kollektiviseerima Kollektivit'ät> / ~ kollektiivsus Kollektivwirtschaft / ~, ~en vt. Kolchos

Koller n ~s, ~ nahkjope; krae kollidieren vi (s) kokku põrkama; (h) vastuollu sattuma; ajaliselt kokku sattuma

Kölnischwasser n ~s kölni vesi, odekolonn kolonial koloniaalne Kolonialismus tn ~ kolonialism Koloniäljoch n ~(e)s koloniaalike Kolonie / ~, ..niien koloonia Kolonne / ~, ~n kolonn; (trüki)veerg kolossal kolossaalne, hiiglasuur; kolossaalselt

Kombinat n ~(e)s, ~e kombinaat Kombination f ~, ~en kombinatsioon Kombine [. /bi:na] / ~, ~n ja [. /baen]

f ~, ~s kombain Kombineführer tn ~s, ~ kombainer,

kombainijuht kombinieren vt ühitama, kokku sobitama; kombineerima, kombinatsioone looma

komisch koomiline; ein ~er Kauz

(Kerl) veidrik; koomiliselt Komitee n ~s, ~s komitee Kömma n ~s, ~s e. ~ta koma Kommandeur [.. 'd0:rj tn ~s, ~e komandör

Kommando n •—s, ~s komando käsklus; teat. väeüksus); juhtkond, juhatus

Kommandobrücke f ~, ~n tner. ko-

mandosild, kaptenisild kommen (kam, gekommen) vi (5) tulema; gelaufen ~ joostes tulema; auf etw. ~ millelegi tulema, meenuma; hinter etw. ~ millegi jälile saama; um etw. ~ midagi kaotama, millestki ilma jääma; zu etw. ~ midagi saavutama, midagi kätte saama; wieder zu sich ~ meelemärkusele tulema, toibuma; wer zuerst kommt, mahlt zuerst kes ees, see mees; so darfst du mir nicht ~ nii ei tohi sa mind kohelda kommend eelolev, tulev kommentieren vt kommenteerima, selgitama, kommentaaridega varustama

Kommission f ~, ~en komisjon Kommode f ~, ~n kummut Kommüne f ~ kommuun; die Pariser

~ Pariisi Kommuun Kommunique [.. myni'ke:] n ~s, ~s poi. kommünikee (teat. ametlik teadaanne)

Kornmunismus m ~ kommunism Kommunist m ~en, ~en kommunist kommunistisch kommunistlik; die Kommunistische Partei der Sowjetunion

Nõukogude Liidu Kommunistlik Partei

Kom'ödile f ~, ~n komöödia Komparation f ~, ~en gramm, võrdlemine, komparatsioon Komparativ m ~s, ~e gramm, keskvõrre, komparatiiv Komparse m ~n, ~n statist (filmis, teatris)

Kompaß tn .. asses, .. asse kompass komplett komplektne, täielik komplettieren vt komplekteerima Komplex m ~es, ~e kompleks Komplice [kom'plhsa] m ~n, ~n kaassüüdlane, kaasaaitaja kompliziert komplitseeritud, keerukas Komplott n ~(e)s, ~e komplott, (kuritegelik) vandenõu komponieren vt komponeerima Komponist m ~en, ~en helilooja Kompott n ~(e)s, ~e kompott Komsomol m ~ komsomol = Kommunistlik Noorsooühing Komsomolze m ~n, ~n kommunistlik noor

Konditional m ~s, -^e e. Konditionalis m —v. .. les gramm, tingiv kõneviis, konditsionaal Konditionalsatz m ~(e)s, ..sätze

gramm, tingimuslause Konditorei f ~, ~en kondiitritoodetc

kauplus; väike kohvik Konfekt ti ~(e)s, ~e maiustused.

kompvekid Konfektion f ~, ~en valmisriiete see-riaviisiline tootmine: valmisriided; õmblustööstus Konferenz f ~, ~en konverents; eine ~ beschicken delegaate konverentsile saatma Konfit'üre / ~, ~n puuviljakeedis,;

maiustus puuviljast ja suhkrust Konflikt m ~(e)s, ~e konflikt Konfliktkommission f -v, «v-en töötülide komisjon Kongreß m .. esses, ., esse kongress kongruieren vi gramm. ühilduma,

kongrueeruma; mat. ühtima. Konifere f ~, ~n bot. okaspuu K'önig m ~(e)s, ~e kuningas k'öniglich kuninglik; suurepäraselt Königreich n ~(e)s, ~e kuningriik Konjugation f ~, ~en gramm, pööramine; pöördkond konjugieren vt gramm, pöörama, kon-jugeerima

Konjunktion f ~, ~en gramm, sidesõna, konjunktsioon Konjunktiv m ~s, ~e gramm, kon-

junktiiv konkäv nõgus

konkret konkreetne; konkreetselt Konkurrenz f ~, ~en konkurents, võistlus

k'önnen (könnte, gekonnt) vi ja vi võima; oskama, valdama, er kann Russisch ta valdab vene keelt; ich kann nichts dafür ma ei saa sinna midagi parata könnte vt. k'önnen

Konsekutivsatz m ~es, . . sätze gramm.

tagajärjelause Konsequenz / ~, ~en konsekvents, järeldus, tagajärg; konsekventsus, järjekindlus konservativ

konservatiivne Konservatorium n ~s, ..riien konservatoorium Konserve f ~, ~n (enamasti pl) konserv

konservieren vt konserveerima Konsistenz / ~ konsistents122

Korrespondenz

Konsonant tn ~en, ~en konsonant,

kaashäälik Konspekt rn ~(e)s, ~e konspekt konspirativ konspiratiivne konstant konstantne, jääv, muutumatu konstatieren vt konstateerima konstruieren vt konstrueerima Konstruktion f ~, ~en konstruktsioon Konsul tn ~s, ~n konsul konsultieren vt konsulteerima Konsum {.. 'zu:m] tn ~s tarbimine; (enamasti ['lon ..]) tn ~s, ~s tarbijate ühistu; tarbijate ühistu müügikoht`

Konsumgenossenschaft f ~, ~en tarbijate ühistu Konsumgüter pl laiatarbekaubad Kontakt tn ~(e)s, ~e kontakt Vönterrevolutionär kontrrevolutsioonide

Kontinent tn ~(e)s, ~e kontinent, manner

Konto ti ~s, .. ten e. ~s konto Kontrakt m ~(e)s, ~e leping Kontrast tn ~es, ~e kontrast Kontrolle f ~, ~n kontroll Kontrolleur f.. 'l0:r] m ~s, ~e kontrolör

kontrollieren vt kontrollima konventionell kokkuleppele vastav; tavapärane, tavaline; seltskondlikel kombeil põhinev, formaalne Konversation f ~, ~en konversatsioon,

vestlus, jutlemine Konversationslexikon n ~s, .. ka, ka

. . ken entsüklopeedia konvex kumer

Konzentrationslager n ~s, ~ koonduslaager konzentrieren vt kontsentreerima Konzept n ~(e)s, ~e mustand; kontsept, kavand; plaan; aus dem ~ kommen pilti, segi minema, takerduma

Konzert n ~(e)s, ~e kontsert; wir gehen ins ~ me läheme kontserdile Konzessivsatz m ~es, .. sätze gramm.

mööndusiause ko|operieren vi koopereeruma •koi ordinieren vt kooskõlastama;

gramm, rinnastama Kop. = Kopeke kop. = kopikas Kopeke f ~, ~n kopikas Kopf m ~(e)s, ~e pea; aus dem ~ peast, mälu järgi; den ~ h ängen lassen pilti, pead norgu laskma, julgust kaotama; sich etw. in den ~ setzen pilti, endale mingit mõtet

pähe võtma; j-n vor den ~ stoßen

kedagi solvama; j-m den ~ verdrehen pilti, kellelgi pead segi ajama; sich den ~ zerbrechen pead murdma; j-m etw. auf den ~ zusagen kellelegi midagi otse näkku ütlema

k'öpfen vt pead maha raiuma; latva lõikama

Kopfhörer m ~s, ~ raad kõrvaklapp Köpfsteinpflaster n ~s, ~ munakivisillutis kopfüber pea ees Kopie f~,., pi|en koopia kopieren vt kopeerima Kopierpapier n ~s, ~e kopeer(paber) Kopierstift m ~(e)s, ~e tindipliiats,

keemiline pliiats koppeln vt siduma, ühendama; ei. si-destama

K6pp(e)lung f ~, ~en ühendus; ei. sidestus

Kopula f ~, ~s e. .. lä gramm, koopula, köide Korb m ~(e)s, ~e korv; einen ~

geben pilti, korvi andma Koreaner tn ~s, ~ korealane Kork tn ~(e)s, ~e, ka Korke» m ~s,

~ kork; korkaine Körk(en)zieher tn ~s, ~ korgits, kor-gitõmbaja

Korn n ~(e)s, ~er tera; (pl ~e) teravili (eriti rukis); n ~(e)s, (harva) ~e kirp (laskeriistal); j-n aufs ~ nehmen kellegi peale sihtima, pilti, kedagi kirbule võtma, kedagi teravalt silmas pidama Kornblume f ~, ~n rukkilill k'örnig teraline, terajas Kornkammer f ~, ~n viljaait K örper tn ~s, ~ keha; kere k'örperlich kehaline

Körperschaft f ~, ~en kogu, koondis Korps [ko:r] n ~ [ko:rs], ~ fkoirs] sõj. korpus; korporatsioon (reaktsiooniline

üliõpilasorganisatsioon mõnedes kodanlikes maades); diplomatisches ~ diplomaatiline korpus korrekt korrektne; korrektselt Korrektür f ~. ~en parandus; korrektuur, trükivigade parandus Korrespondent m ~en, ~en korrespondent

Korrespondenz f ~, ~en korrespondents (kirjavahetus; ajalehele saadetavad sõnumid; vastavus)Krätzfuft

korrespondieren vi (mit D) korrespondeerima (kirjavahetuses olema; vastav olema) Korridor m ~s, ~e koridor kosen vi (mit D) (teineteisega) õrnutsema; (mõnusalt) vestlema Kosewort n ~(e)s, ..Wörter hellitus-sõna

kösmisch kosmiline Kosmonaut tn ~en, ~eri kosmonaut Kosmonautik / ~ kosmonautika Kosmos m ~ kosmos Kost f ~ toit, kost; ~ und Logis flo'pil] häben täielikul pansionil olema (korter ühes söögiga) kostbar (kalli)hinnaline, väärtuslik 'kosten vt maitsma, proovima 2kõsten vt maksma; es koste, was es wölle! maksku mis maksab; es kostet mich (mir) M ühe see valmistab mulle raskusi Kosten pl kulud, väljaminekud; auf seine ~ kommen piltl. (millegagi) rahuldatud olema, oma kulusid mitte kahetsema Kostgänger m ~s, ~ kostiline k östlich suurepärane, oivaline; suurepäraselt, oivaliselt kostspielig kulukas, kallis Kot tn ~(e)s pori; väljaheide, roe Kotelett n ~(e)s, ~s e. ~e kotlet, ri-

bitükk, karbonaad kötig porine

KPD f (Kommunistische Partei Deutschlands) SKP (Saksamaa Kommunistlik Partei) KPdSU f (Kommunistische Partei der Sowjetunion) NLKP (Nõukogude Liidu Kommunistlik Partei) Kräbbe / ~, ~n krabi (teat. vähk) krabbeln vi (s| ronima; roomama; vt

kõditama, kabistama Krach m ~(e)s, ~e e. ~s mürts, prantsatus; riid, sõim; krahh, (majanduslik) kokkuvarisemine; mit Ach und ~ piltl. suure vaevaga kr'ächzen vi kraaksuma; ähkima kraft (G) (millegi) põhjal, alusel, jõul Krat`t f ~, ~e jõud, tugevus; tööjõud; von ~en kommen nõrgestuma; in ~ setzen jõustama; in ~ treten jõustuma

Kräftfahrer tn ~s, ~ mootorsõiduki juht

Kräftfahrzeug ti ~(e)s, ~e mootorsõiduk

kr äftig tugev; toitev, rammus kräftlos jõuetu, nõrk; jõuetult, nõrgalt

Kräftrad n ~(e)s, ..räder mootorratas

Kräftwagen m ~s, ~ auto Kräftwerk n ~(e)s, ~e elektrijaam Krägen tn ~s, ~ krae; es geht ihm an den ~ pilti, asi võtab talle halva pöörde; ta elu on kaalul Kr'ähe / ~, ~n vares kr'ähen ui kirema; kein Hahn kräht danach pilti, ükski koer ei haugu selle järele krakeele-n vi nääklema, tülitsema Krälle f ~, ~n küüs (linnul), küünis Kram tn ~ (e)s kraam, koli; das paßt mir nicht in meinen ~ pilti, see et kõlba mulle, see ei ole mulle sobiv krämen ui (in D) (milleski) sorima,, tuhnima

Käämer tn ~s, ~ väikekaupmees, kaubitseja; väiklane inimene Krampf tn ~(e)s, ~e kramp krampfhaft kramplik; kramplikult; sich ~ bemühen kramplikult püüdma, nahast välja pugema Kran m ~(e)s, ~e e. ~e (tõste)kraana

Kranich m ~(e)s, ~e kurg krank haige; sich ~ stellen haiget teesklema; sich ~ lachen pilti, end surnuks naerma Kränke tn, f ~n, ~n s-ubst haige kränkeln vi haiglane olema kränken vt solvama, haavama Krankenhaus n ~es, .. häuser haigla Kränkenpfleger tn ~s, ~ haigetalita-

ja, sanitar Kränkenschein tn ~(e)s, ~e haigusleht

Kränkenschwester f ~, ~n meditsiiniõde

Kränkenwärter m ~s, ~ vt. Krankenpfleger

krankhaft haiglane; haiglaselt Kränkheit f ~, ~en haigus krankheitshalber haiguse tõttu Kränkheitsvorbeugung f ~, ~en profülaktika, (haiguse) ärahoie kr'änklich haiglane, kidur Kranz tn ~es, ~e vanik, pärg kraß ennekuulmatu, jäme, kohmakas Kr'ätze / ~ med. sügelised krätz®n vt kraapima, kratsima, sügama; sich hinter dem Ohr ~ kõrvatagust kratsima, ka pilti. Krätzfuß m ~es,. .. füße kraapjalg (teretamisel)kraus

K'iiche

kraus kähar, lokkis; kipras, kortsuline; die Stirn ~ ziehen otsaesist kortsu-tama

Kraut n ~(e)s, "er rohi; juurvilja-pealsed; wie ~ und R'üben piltl. nagu puder ja kapsad; dagegen ist kein ~ gewachsen piltl. selle vastu pole rohtu Krawäll m ~s, ~e mürgel; kära; rahutus

Krawätte f ~, ~n kaelaside, lips Krebs m ~es, ~e vähk; vähktõbi Kredit m ~(e)s, ~e krediit (laen;

usaldus) Kreide f ~, ~n kriit Kreis m ~es, ~e ring; kreis, piirkond Kreisabschnitt m ~(e)s, ~e mat. segment

Kreisausschnitt m ~(e)s, ~e mat. sektor

Kreisbogen m ~s, ~, ka .. bögen mat. kaar

kreischen vi kriiskama Kreisel m ~s, ~ vurrkann kreisen vi tiirlema, ringlema Kreislauf m ~(e)s, ..laufe ringe,

tsirkulatsioon Krem [kre:m] f ~, ~s vt. Creme Kreml m ~s e. ~, ~ kreml Krempe f ~, ~n kübara äär krepieren vi [s) lõppema, kärvama;

lõhkema (mürsu kohta) Kreuz n ~es, ~e rist; ristluu (piirkond); risti (mast kaardimängus); muus. diees; das Röte ~ Punane Rist; zu ~(e) kriechen pilti, alistuma, alanduma kreuz: ~ und quer risti-rästi, risti ja põiki

kreuzen vt ristama (ristamisi panema; ristsugutama); (millestki) risti üle minema; vi mer. ristlema; sich ~ ristuma

Kreuzer m ~s, ~ sõj. ristleja; kroitser

(end. Austria metallraha) kreuzfidel läbi ja läbi lõbus; väga lõbusalt

Kreuzotter f ~, ~n rästik Kreuzung f ~, ~en teerist, risttee; ristamine; ristand (ristamise saadus)

Kreuzworträtsel n ~s, ~ ristsõnamõis-tatus

Kreuzzug tn ~(e)s, .. züge aj. ristisõda

kribbeln vi kihelema; kubisema, kihama; es kribbelt mir in den Fingern

piltl. mu sõrmed sügelevad

kriechen (kroch, gekröchen) vt (s) roomama; pugema; aus dem Ei ~ munast välja kooruma Kriecher m ~s, ~ pugeja, lömitaja kriecherisch pugejalik, lömitav; pugejalikult

Kriechtier n ~(e)s, ~e zool. roomaja Krieg tn ~(e)s, ~e sõda; den ~ erklären sõda kuulutama; ~ führen sõdima: der Größe Vaterländische ~ Suur Isamaasõda kriegen vi sõdima; vt (kätte) saama; etw. klein ~ pilti, millestki jagu saama; es mit der Angst ~ ehmuma, kohkuma Krieger tn ~s, ~ sõjamees, võitleja kriegerisch sõjakas; sõjaline; sõjakalt Kriegsfuß: mit j-m auf (dem) ~ stehen

kellegagi vaenujalal olema Kriegsgefangene m ~n, _~n sõjavang Kriegshetzer m ~s, ~ sõjaõhutaja Kriegsverbrecher m ~s, ~ sõjaroimar Kringel tn ~s, ~ kringel Krippe / ~, ~n sõim (-e); lastesõim Krise f ~, ~n kriis Kristall tn ~s, ~e kristall; n ~s kristallesemed Kritik f ~, ~en kriitika; unter aller

~ allpool igasugust kriitikat Kritiker m ~s, ~ kriitik, arvustaja kritisch kriitiline; kriitiliselt kritisieren vt kritiseerima kritzeln vt kritseldama kroch vt. kriechen

Kröne / ~, ~n kroon; võra, puu kroon kr'önen vt kroonima Kronleuchter m ~s, ~ kroonlühter Kropf m ~(e)s, "e pugu; med. hõõtsik, struuma Kr'öte / ~, ~n kärnkonn; meine paar

~n pilti, minu rahanatuke Kr'ücke f ~, ~n kark Krug m ~(e)s, ~e kruus, kann Krüme f ~, ~n raas, raasuke; leiva-

sisu; künnikiht krumm kõver, painutatud kr'ümmen vt kõverdama; sich ~ kõverduma

krümmnehmen (nahm krümm, krümmgenommen) vt pahaks panema Kr'üppel tn ~s, ~ vigane, sant Krüste f ~, ~n koorik, kooruke Kubaner m ~s, ~ kuubalane kubänisch kuuba K'übe| m ~s, ~ tõrs, toober Kubikwurzel / ~, ~n mat. kuupjuur K'üche f ~, ~n köök; die lateinische ~ pilti, ladina köök, apteekKüchen

Küchen m ~s, ~ kook (-gi) K'ücken n ~s ~ tibu, kanapoeg Kückuck m ~(e)s, ~e kägu; der ~ ruft kägu kukub; zum ~! pagan võtaks!; weiß der ~! pagan teab! Kufe f ~, ~n jalas (näit. saanil, reel) Kügel f ~, ~n kera; kuul kugelförmig kerajas, kerakujuline Kügellager n ~s, ~ tehn.- kuullaager Kugelregen m ~s, ~ kuulirahe Kügelschreiber tn ~s, ~ kuul-sulepea Kügelstoßen n ~s sport, kuulitõuge Kugelstoßer tn ~s, ~ sport, kuulitõukaja

Kuh f ~, ~e lehm

kühl jahe, karge; külm, ükskõikne; ein ~er Empfang külm vastuvõtt; jahedalt; ükskõikselt K'ühle f ~ jahedus, kargus; külmus,

ükskõiksus k'ühlen vt jahutama K'ühlschrank m ~(e)s, . . schränke kül-

mutuskapp kühn julge, uljas; julgelt, uljalt K'iihnheit f ~, ~en julgus, uljus K'üken n ~s, ~ vt. K'iicken Kultivator tn ~s. Kultivatoren kulti-vaator

kultivieren vt kultiveerima Kultur f ~, ~en kultuur kulturell kultuuriline, kultuuri-; kultuuri poolest K'ümmel tn ~s, ~ köömen Kümmer tn ~s kurvastus, mure k'ümmerlich vilets, armetu k'ümmern, sich (um A) (kellegi v. millegi eest) hoolitsema; (kellestki, millestki) hoolima kümmervoll nukker, murelik Kümpel tn ~s, ~ e. ~s kaevur; töökaaslane

Künde m ~n, ~n (alaline) ostja v. tellija; f ~, ~n teadus (esijoones liitsõnades); sõnum kündgeben (gab künd, kündgegeben) vt (D) teatavaks tegema, avaldama Kundgebung f ~, ~en meeleavaldus,

demonstratsioon k'ündigen vt, vi (D) üles ütlema (näit.

teenistuskohta) K'ündigung f ~, ~en ülesütlemine; mit vierteljähriger ~ veerandaasta-se ülesütlemise tähtajaga Kündschaft f ~, ~en (alaline) ostjaskond v. tellijaskond Kündschafter tn ~s, ~ sõj. luuraja k'ünftig tulevane; tulevikus, edaspidi

Kunst f "e kunst; die bildenden

K'ünste kujutav kunst künstfertig osav, vilunud künstgerecht kunstipärane; kunstipäraselt

Künstgeschichte f ~ kunstiajalugu Künstgewerbe n ~s kunstkäsitöö, tarbekunst

Künstler m ~s, ~ kunstnik künstlerisch kunstiline, kunstipärane;

kunstipäraselt k ünstlich kunstlik; kunstlikult Künstmaler m ~s, ~ maalikunstnik Künststoff m ~(e)s, ~e plastmass Kupee n ~s, ~s kupee Kupfer n ~s vask kupfern vaskne, vask-Küpferstich m ~(e)s, ~e vasegravüür Kuppel / ~, ~n kuppel küppeln vt ühendama, (kokku) haaki-

tna; kupeldama Küpp(e)lung f ~, ~en tehn. (muhv-)

sidur; haakeseadis Kur f ~, ~en kuur, (süstemaatiliselt

teostatud) ravijärk Kurbel f ~. ~n vänt kürbeln vt väntama Kurbelwelle f ~, ~n tehn. väntvõll K'ürbis tn ~ses, ~se kõrvits Kürgast tn ~es, .. gäste kuurordis ravil olija v. puhkaja Kurier tn ~s, ~e kuller, kiirkäskjalg kurieren vt ravima Kürort tn ~(e)s, ~e kuurort Kurs tn ~es, ~e kurss; kursus Kursbuch n ~(e)s, . . bücher sõiduplaan (raamatu kujul) K'ürschner tn ~s, ~ köösner Kursus tn ~, Kürse kursus Kürve f ~, ~n kurv; kõver (joon) Kürvenlineal n ~s, ~e tehn. lekaal kurz lühike; ~en Prozeß mächen pilti. kiiresti ära õiendama; den "er(e)n ziehen pilti, kaotajaks pooleks osutuma, alla jääma; lühidalt; ~ vor dem 'Unglück just enne õnnetust; vor ~em hiljuti; 'über ~ 'oder lang varem või hiljem; ~ angebunden pilti, ebalahke, järsk; ~ und b'ündig lühidalt ning selgelt; ~ und gut heakene küll, ühe sõnaga; ~ und klein schlagen pihuks ja põrmuks lööma: er kommt mit dem Geld (an der Zeit) zu ~ ta ei tule oma rahaga (ajaga) välja Kürzarbeiter m ~s, ~ mittetäieliku tööpäeva v. töönädalaga töötajaLamm

K'ürze / ~ lühidus; in aller ~ üsna lühidalt; in ~ lähemal ajal, varsti k'ürzen vt lühendama, kärpima; einen

Bruch ~ murdarvu taandama kurzerhand kaua mõtlemata, kähku kürzfristig lühiajaline k ürzlich hiljuti, äsja Kürzschluß m .. usses, .. üsse ei. lühis,

lühiühendus Kürzschrift f ~, ~en kiirkiri, stenograafia

kürzsichtig lühinägelik, ka pilti. Kürzsichtigkeit / ~ lühinägelikkus, ka pilti.

Kürzstreckler m ~s, ~ sport, sprinter,

liihimaajooksja kürzüm lühidalt, ühe sõnaga

Kürzwaren pl pudukaup, galanterii-kaup

kurzweg pikema jututa, lühidalt Kürzweil f ~ ajaviide, lõbustus Kürzwelle f ~, ~n raad. lühilaine Kürzwellensender m ~s, ~ raad lühi-

lainesaatja Kusine / ~, ~n onu-, täditütar Kuß m Küsses, K'üsse suudlus k'üssen vt suudlema K'üste / ~, ~n rannik Kütsche / ~, ~n tõld Kütscher tn ~s, ~ kutsar Kütter tn ~s, ~ kutter, ühemastiline

purjekas Kybernetik f ~ küberneetika KZ n (Konzentrationslager) koonduslaager

I = Liter 1 = liiter l. = lies! 1. = loe läben vt värskendama, kosutama; sich ~ (an D) (midagi) nautima; end värskendama, kosutama Labor [. ,'bo:r, ka 'la:..] n ~s, ~s

e. ~e laboratoorium Laboratorium n ~s, ..ri|en laboratoorium

laborieren vi (an D) (millegi kallal) töötama v. vaeva nägema; (millegi all) kannatama 'Lache f ~, ~n lomp, loik 2Läche f ~, ~n naer; eine gellende ~ aufschlagen (anschlagen) kriiskavalt naerma pahvatama Lächeln vi naeratama L'ächein n ~s naeratus lachen vi fiiber A) (kellegi v. millegi

üle) naerma Lächerlich naeruväärne; sich ~ mächen

end naeruvääristama Lachs m ~es, ~e lõhe (kala) lächsfarben, lächsfarbig lõhevärviline Lack tn ~(c)s, ~e lakk (om. laki) lackieren vt lakeerima, lakkima Läde f ~, ~n kirst, kast, laegas 'laden (lud, geläden) vt laadima 2läden (lud, geläden) vt kutsuma, (tulla) paluma Läden rn ~s, ~e." kauplus; akna-luuk

Lädenhüter tn ~s, ~ halvasti minev kaup

Lädentisch tn ~es, ~e (poe)lett

. 'Lädung f ~, ~en veos (koorem, laadung); laeng; elektrilaeng; laadimine

2Lädung f ~, ~en (välja)kutse; kohtukutse

Läffe m ~n, ~n kergats, kehkenpüks lag vt. liegen

Läge f ~, ~n asend; olukord; kiht; in der ~ sein suutma; sich in j-s ~ versetzen kellegi seisukorda asetuma, end kellegi seisukorras kujutlema

Läger n ~s, ~ laager; leer; ase; pesa-paik; geol. lade; ein ~ ,aufschlagen laagrisse asuma; (pl ~) ladu Lägerfeuer n ~s, ~ lõke, lõkketuli lägern vi laagris olema; vt laagerdama, seista laskma (näit. õlut); lattu panema; sich ~ laagrisse asuma; maha heitma lahm halvatud, lonkav l'ähmen vt halvama, ka pilti. lähmlegen vt pilti, halvama L'ähmung f ~, ~en halvatus; (mingi

tegevuse) pidurdus Laib tn ~(e)s, ~e leivapäts; juustu-

ratas laichen vi kudema Laie m ~n, ~n võhik, diletant Läienkunstzirkel m ~s, ~ kunstilise

isetegevuse ring Lakäi tn ~en, ~en lakei, teener Läken n ~s, ~ (voodi)lina |allen vi lällama; kõnes takerduma, pu-terdama

Lamm n ~(e)s, "er tall, voon Lamm

K'ürze / ~ lühidus; in aller ~ üsna lühidalt; in ~ lähemal ajal, varsti k'ürzen vt lühendama, kärpima; einen

Bruch ~ murdarvu taandama kurzerhand kaua mõtlemata, kähku kürzfristig lühiajaline k ürzlich hiljuti, äsja Kürzschluß m .. usses, .. üsse ei. lühis,

lühiühendus Kürzschrift f ~, ~en kiirkiri, stenograafia

kürzsichtig lühinägelik, ka pilti. Kürzsichtigkeit / ~ lühinägelikkus, ka pilti.

Kürzstreckler m ~s, ~ sport, sprinter,

liihimaajooksja kürzüm lühidalt, ühe sõnaga

Kürzwaren pl pudukaup, galanterii-kaup

kurzweg pikema jututa, lühidalt Kürzweil f ~ ajaviide, lõbustus Kürzwelle f ~, ~n raad. lühilaine Kürzwellensender m ~s, ~ raad lühi-

lainesaatja Kusine / ~, ~n onu-, täditütar Kuß m Küsses, K'üsse suudlus k'üssen vt suudlema K'üste / ~, ~n rannik Kütsche / ~, ~n tõld Kütscher tn ~s, ~ kutsar Kütter tn ~s, ~ kutter, ühemastiline

purjekas Kybernetik f ~ küberneetika KZ n (Konzentrationslager) koonduslaager

I = Liter 1 = liiter l. = lies! 1. = loe läben vt värskendama, kosutama; sich ~ (an D) (midagi) nautima; end värskendama, kosutama Labor [. ,'bo:r, ka 'la:..] n ~s, ~s

e. ~e laboratoorium Laboratorium n ~s, ..ri|en laboratoorium

laborieren vi (an D) (millegi kallal) töötama v. vaeva nägema; (millegi all) kannatama 'Lache f ~, ~n lomp, loik 2Läche f ~, ~n naer; eine gellende ~ aufschlagen (anschlagen) kriiskavalt naerma pahvatama Lächeln vi naeratama L'ächein n ~s naeratus lachen vi fiiber A) (kellegi v. millegi

üle) naerma Lächerlich naeruväärne; sich ~ mächen

end naeruvääristama Lachs m ~es, ~e lõhe (kala) lächsfarben, lächsfarbig lõhevärviline Lack tn ~(c)s, ~e lakk (om. laki) lackieren vt lakeerima, lakkima Läde f ~, ~n kirst, kast, laegas 'laden (lud, geläden) vt laadima 2läden (lud, geläden) vt kutsuma, (tulla) paluma Läden rn ~s, ~e." kauplus; akna-luuk

Lädenhüter tn ~s, ~ halvasti minev kaup

Lädentisch tn ~es, ~e (poe)lett

. 'Lädung f ~, ~en veos (koorem, laadung); laeng; elektrilaeng; laadimine

2Lädung f ~, ~en (välja)kutse; kohtukutse

Läffe m ~n, ~n kergats, kehkenpüks lag vt. liegen

Läge f ~, ~n asend; olukord; kiht; in der ~ sein suutma; sich in j-s ~ versetzen kellegi seisukorda asetuma, end kellegi seisukorras kujutlema

Läger n ~s, ~ laager; leer; ase; pesa-paik; geol. lade; ein ~ ,aufschlagen laagrisse asuma; (pl ~) ladu Lägerfeuer n ~s, ~ lõke, lõkketuli lägern vi laagris olema; vt laagerdama, seista laskma (näit. õlut); lattu panema; sich ~ laagrisse asuma; maha heitma lahm halvatud, lonkav l'ähmen vt halvama, ka pilti. lähmlegen vt pilti, halvama L'ähmung f ~, ~en halvatus; (mingi

tegevuse) pidurdus Laib tn ~(e)s, ~e leivapäts; juustu-

ratas laichen vi kudema Laie m ~n, ~n võhik, diletant Läienkunstzirkel m ~s, ~ kunstilise

isetegevuse ring Lakäi tn ~en, ~en lakei, teener Läken n ~s, ~ (voodi)lina |allen vi lällama; kõnes takerduma, puterdama

Lamm n ~(e)s, "er tall, voonLampe

Lampe / ~, ~n lamp Lamprete f ~, ~n (jõe)silm Land n ~(e)s, "er ja poeet, ~e maa; die "er der Völksdemokratie rah-vademokraatiamaad; zu ~e und zu Wässer maal ja merel: maa- ja veeteed mööda; an ~ gehen maabuma; auf dem (plätten) ~e maal; aufs ~ maale; äußer ~es sein välismaal e. võõrsil olema; von ~ zu ~ maalt maale

landen vt (laevalt) maale toimetama; (löögiga) hästi tabama; er landete einen linken Häken ta tabas vasaku haagiga hästi (poksis); vi (s) maanduma; maabuma, randuma Ländenge / ~, ~n geogr. maakitsus Länderei / ~, ~en maavaldus Landerkampf tn ~(e)s, .. kämpfe maavõistlus

landesflüchtig maalt põgenenud, emi-greeriHud

Ländesverrat m ~(e)s riigireetmine Landfunk tn ~(e)s põllumajandus-

saade (raadios) Ländhaus n ~es, .. häuser maamaja, suvila

Ländkarte / ~, ~n maakaart ländläufig üldiselt kombeks olev, üldtuntud l'ändlich maa-, küla-Ländmaschine / ~, ~n põllumajandus-

masin, põllutööriist Ländregen tn ~s, ~ lausvihm Ländschaft / ~, ~en maastik landschaftlich maastikuline Ländsknecht tn ~(e)s, ~e aj. lands-kneht (keskaegne saksa palgasõdur-jalaväelane) Ländsmann tn ~(e)s, .. leute kaasmaalane

Ländstraße f ~, ~n maantee Ländstreicher tn ~s, ~ hulkur, hul-gus

Landung / ~, ~en maandumine; maa-

bumine, randumine Ländungstruppen pl sõj. dessantüksu-sed

Ländwirt tn ~(e)s, ~e talunik, põllumees

Ländwirtschaft / ~ põllumajandus ländwirtschaftlich põllumajanduslik Ländzunge / ~, ~n neem, maanina lang pikk; auf ~e Zeit kauaks (ajaks);' vor nicht ~er Zeit hiljuti; seit (nach) ~em pika aja järel; ein ~es und breites erz'ählen üksikasjalikult

jutustama; pikalt; kaua; 3 Monate ~ kolm kuud, kolme kuu jooksu! länge kaua; es ist ~ her see oli ammu; ~ nicht kaugeltki mitte; das ist für ihn ~ gut see on tema jaoks küllalt hea

L'änge / ~, ~n pikkus, ka geogr.\ kestus; auf die ~ pikapeale; der ~ nach hinfallen siruli maha kukkuma; sich in die ~ ziehen pikale venima langen vi jätkuma, piisama, ulatuma, küündima; nach etw. ~ millegi järele kätt sirutama L'ängenkreis tn ~es, ~e gsogr. meridiaan

Langeweile / ~e. Längenweile igavus; aus (vor) ~ e. aus (vor) Längerweile igavusest langfristig pikaajaline, pika tähtajaga Länglich pikergune, piklik Längmut / ~ pikameelsus, kanoat-(likk)us

längs präp (G, harv. D) ja adv piki längsam aeglane; aeglaselt, pikkamisi Längschäfter m ~s, ~ säärik Längspielplatte / ~, ~n kauamängiv

heliplaat

längst ammu; kaugeltki; das ist ~ nicht erwiesen see ei ole kaugeltki

tõendatud

Langstreckler tn ~s, ~ sport, pikamaajooksja Längweile /`~e. Längenweile vt.

Längeweile längweilen vt (kelleski) igavust tekitama; sich ~ igavust tundma längweilig igav; igavalt Längwelle / ~, ~n raad. pikklaine längwierig kauakestev, pikaleveniv; ein

~es Leiden krooniline haigus Länze / ~, ~n piik; eine ~ für j-n brechen (einlegen) pilti, kellegi kaitseks välja astuma Lappäliie / ~, ~n tühi asi, pisiasi Läppen tn ~s, ~ lapp, kalts; durch die

~ gehen pilti, ära lipsama l'äppisch alp, mõttetu, rumal L'ärche / ~, ~n lehis, lehtmänd` Lärm tn ~(e)s lärm, kära; häire, alarm; ~ schlagen häiresignaali andma, alarmeerima l'ärmen vi lärmama, kärama Lärve / ~, ~n mask,

näokate; zool.

vastne las vt. lesen

lässen (ließ, gelässen) vt laskma; jätma; das läßt sich hören see on vastuvõetav; das muß man ihm ~l'ässig

seda ei või tema suhtes eitada; laß es dir gesägt sein võta teatavaks; er kann das Rauchen nicht ~ ta ei suuda suitsetamisest loobuda l'ässig loid; lohakas; loiult; lohakalt Last f ~, ~en raskus; koorem, laadung; j-m zur ~ fällen kellelegi koormaks olema; j-m etw. zur ~ legen kellelegi midagi süüks panema; zu ~en des K'äufers ostja arvel Lästauto n ~s, ~s vt. Lästkraftwagt n |ästen vi (auf D) (millelgi) lasuma,

koormaks olema Läster n ~s, ~ pahe lästerhaft paheline Lästern vt, vi teotama, laimama Lästig koormav, tüütu Lästkraftwagen m ~s, ~ veoauto Latein n ~s ladina keel; mit seinem ~ zu 'Ende sein pilti, oma tarkusega otsas olema lateinisch ladina; ladina keeles Laterne / ~, ~n latern lätschig lohakas; loid; lohakalt; loiult Lätte f ~, ~n latt; sport, hüppelatt lau leige, ka pilti.-, leigelt Laub n ~(e)s lehestik Läubbaum m ~(e)s, ..bäume lehtpuu Laube f ~, ~n lehtla, aiamajake Laubfrosch m ~(e)s, . . frösche zool. lehekonn

Läubsäge / ~, ~n jõhvsaag, vineeri-saag

Laubwald m ~(e)s, . . wälder lehtmets Läuer f ~ varitsuspaik; auf der ~

sein (liegen) varitsema, luurama lauern vi (auf A) varitsema, luurama (kedagi)

Lauf m ~(e)s, "e jooks; kulg; (tulirelva) raud; muus. passaaž, rulaad; im ~(e) der Zeit aja jooksul; freien ~ lassen pilti, vaba voli andma Läufbahn / ~, ~en teenistuskäik, karjäär; sport, jooksurada Läufband n ~(e)s, .. bänder konveier läufen (lief, gelaufen) vi (s) jooksma; (kõnekeeles) jalgsi käima; kulgemi; (edasi) kestma: der Film läuft schon die dritte Woche film jookseb juba kolmandat nädalat läufend jooksev; käesolev; das ~e Jahr käesolev aasta; ~e Nümmer jooksev number, järjekorranumber; am ~en Band konveieril; jooksval lindil; auf dem ~en sein asjaga kursis olema L'äufer m ~s, ~ jooksja; poolkaitsja (jalgpallimängus); põrandariie; linik; oda (males); tehn. rootor

Lauferei / ~, ~en siia-sinnajooksmine Läuffeuer n ~s, ~ sõj. kiirtuli; kulutuli; die Nachricht verbreitete sich

wie ein ~ pilti, teade levis kulutulena

Läufgraben m ~s, . . gräben sõj. kaevik

Läufkran m ~(e)s, ~e e. .. kräne tehn.

sildkraana Läufpaß: j-m den ~ geben pilti, kellelegi hundipassi andma Lauge / ~, ~n leeliselahus Läune / ~, ~n tuju, meeleolu; kapriis; (bei) güter ~ sein heas tujus olema; es war nur so eine ~ see oli ainult kapriis launenhaft tujukas läunig lõbus, naljatlev, vaimukas launisch tujukas; halvatujuline Laus / ~, ~e täi, j-m eine ~ in den Pelz setzen pilti, kellelegi tüli, ebameeldivusi tekitama; es ist ihm eine ~ 'über die Leber geläufen pilti, tal läheb kops üle maksa, ta on vihane Läusbub tn ~en, ~en poisijõmpsikas, poisinolk

läuschen vi salaja pealt kuulama; (D e. auf A) (tähelepanelikult) kuulama e. jälgima lauschig vaikne ja mugav (näit. nurgake)

laut vali, kova, kärarikas; ~ werden teatavaks saama, avalikuks tulema valjusti, valju häälega laut (G, D) (millegi) järgi, kohaselt

~ Rechnung arve järgi Laut m ~(e)s, ~e heli, hääl; häälik er gab keinen ~ von sich ta ei piik-satanudki

läuten vi kõlama, ütlema; es läutet so see kõlab nii, see ütleb järgmist; wie läutet deine Adresse? kuidas on su aadress?

I'äuten vt, vi helistama; helisema; es

l'äutet helistatakse, kell heliseb lauter puhas, selge; aus, õilis; aina, muud midagi kui; ~ dümmes Zeug aina rumalused; er sieht den Wald vor ~ B'äumen nicht pilti, ta ei näe puude tagant metsa läutlos hääletu, kuuldamatu; hääletult,

kuuldamatult Läutschrift / ~, ~en foneetiline transkriptsioon (häälduse täpne märkimine kirjas; selleks kasutatavate tähtede ja märkide süsteem) Läutsprecher m ~s, ~ valjuhääldaja läuwärm leigeLawine

Lehre

Lawine f ~, ~n laviin

lax lodev, lõtv

Lazarett n ~(e)s, ~e laatsaret, sõjaväehaigla

leben vi elama; es lebe! elagu!; lebe

wohl! ela hästi!, hüvasti! Leben n ~s, ~ elu; mein ~ lang kogu oma eluaia (1); am ~ bleiben ellu jääma; ums ~ kommen elu kaotama, hukkuma; ~ ,und Treiben eluolu, elavus, askeldamine; sein ~ in die Schänze schlagen pilti, elu kaalule panema; sich durchs ~ schlagen (raskustega võideldes) endale elus teed rajama; etw. für sein ~ gern tun 'midagi suurima heameelega tegema

lebenbejahend elujaatav

lebend elav, elus; ~e Spräche elav

keel; elusalt lebendig elus; elav, elavaloomuline; ein ~es Kind elav laps; bei ~em Leibe elusalt, elusana lebensbejahend vt. lebenbejahend lebensfreudig, lebensfroh elurõõmus lebensgefährlich eluohtlik lebenslänglich eluaegne; eluajaks Lebenslauf m ~(e)s, .. läufe elu, elukäik; (lühike) elulookirjeldus, elulugu

Lebensmittel pl toiduained Lebensniveau [.. vo:] n ~s, ~s elatustase .

lebensüberdrüssig elust tüdinud Lebensunterhalt m ~(e)s elatus, ülalpidamine

Lebenszeichen n ~s, ~ elumärk; ein

~ geben elumärki avaldama Leber f ~, ~n maks (-a); frei (frisch)

von der ~ weg reden pilti, otsekoheselt rääkima Lebertran m ~(e)s kalamaksaõli Leberwurst f~,., würste maksavorst Lebewesen n ~s, ~ elusolend Lebewõhl n ~(e)s, ~e e. ~s hüvastijätt; ~ sägen hüvasti jätma, lahkuma

lebhaft elav, vilgas, erk; ~er Verkehr

elav liiklus; elavalt, vilkalt Lebhaftigkeit f ~, ~en elavus, vilkus, erksus

Lebkuchen tn ~s, ~ piparkook, mesi-

kook leblos elutu; tuim

Lebzeiten: bei (zu) ~ eluajal; bei ~ seines Väters tema isa eluajal; zu seinen ~ tema eluajal

lechzen vi (nach D) (millegi järele)

janunema, ka pilti. leck lekkiv; ~ sein lekkima, (vedelikku) läbi laskma; der 'Eimer ist '`ämber lekib e. jookseb 'lecken vt, vi (an D) lakkuma 2lecken vi lekkima, (vedelikku) läbi laskma; das Schiff leckt laev lekib lecker isuäratav, hõrk; maias Leckerbissen m ~s, ~ maiuspala, delikatess

Leckermaul n ~(e)s., .. mäuler maiasmokk

Leder n ~s, ~ (park) nahk; j-m das ~ gerben pilti, kellegi nahka parkima, kedagi peksma ledern nahkne, nahast, nahk-; igav ledig vaba; vallaline lediglich ainult, üksnes leer tühi; tühjalt; ~ äusgehen ilma jääma; ~ läufen tehn. tühikäigul olema (masina kohta) Leere f ~ tühjus leeren vt tühjendama leerlaufen' (lief leer, leergelaufen) vi (s)

tühjaks jooksma (näit. vaadi kohta)

legäl legaalne, seaduslik, seaduspärane; legaalselt legalisieren vt legaliseerima, seaduslikuks tunnistama v. tegema Legalit'ät / ~ legaalsus, seaduslikkus Tegen vt panema, asetama; 'Eier ~ munema; Hand an etw. (ans Werk) ~ (tööd) alustama; sich ~ (pikali) heitma; vaibuma; sich auf etw. ~ millegagi (innuga) tegelema hakkama

Legende f ~, ~n legend Legierung f ~, ~en tehn. sulam legitimieren, sich (enda kohta) tõendavaid dokumente esitama Lehm tn ~(e)s, ~e savi lehmig savine

Lehne f ~, ~n käe- v. seljatugi (istmetel)

lehnen vt (an A) (millegi vastu) nõ-jatama, toetama; sich ~ nõjatuma, najatuma

Lehnsmann m ~(e)s, ..männer ja

.. leute aj. vasall Lehnstuhl tn ~(e)s, .. stühle tugitool Lehnwort n ~(e)s, . . wõrter laensõna Lehranstalt f ~, ~en õppeasutus Lehrbuch n ~(e)s, . . bücher õpik Lehre f ~; ~n õpetamine, õppus; õpetus; teooria; das soll ihm eine gutelehren

~ sein see olgu talle heaks õpetuseks

lehren vt õpetama

Lehrer m ~s, ~ õpetaja; Verdienter

~ des Volkes teeneline õpetaja Lehrerfortbildungsinstitut n ~(e)s, ~e

õpetajate täiendusinstituut Lehrerschaft f ~ õpetajaskond Lehrgang m ~(e)s, ..gänge (oppe-) kursus

Lehrgeld n ~(e)s, ~er opperaha; ~ zählen (geben) pilti, kooliraha maksma

lehrhaft õpetav, didaktiline Lehrjahr n ~(e)s, ~e õppeaasta Lehrling m ~s, ~e õpilane, õpipoiss Lehrmittel n ~s, ~ õppevahend lehrreich õpetlik

Lehrsatz m ~es, .. sätze tees; mat. teoreem

Lehrstuhl m ~ (e) s, .. stühle kateeder (kõrgemas õppeasutuses); Professor mit ~ kateedrijuhataja professor Leib m ~(e)s, ~er ihu, keha; kõht, mit ~ und Seele ihu ja hingega; gut bei ~e sein kehakas olema; j-m zu ~e gehen kellelegi kallale tungima; sich j-n vom ~(e) halten (kedagi) endast eemal hoidma; am eigenen ~ sp'üren pilti, oma nahal tunda saama Leibeigene m, f ~n, ~n pärisori Leibeigenschaft f ~ pärisorjus Leibeskraft f~,., kräfte kehaline _e. füüsiline jõud; aus Leibeskräften kõigest jõust Leibgericht n ~(e)s, ~e `lemmiktoit leiblich keha-, kehaline; päris, lihane;

~er Brüder lihane vend Leiche f ~, ~n laip leichenblaß kaame, surnukahvatu Leichenzug m ~(e)s, .. züge matuserong

Leichnam m ~(e)s, ~e laip leicht kerge; kergelt, kergesti Leichtathletik f ~ kergejõustik leichtfallen (fiel leicht, leichtgefallen) vi (s) (millegagi) kergesti hakkama saama; 'Englisch fällt ihm leicht inglise keelega saab ta kergesti hakkama

leichtfertig järelemõtlematu, kergemeelne; järelemõtlematult, kergemeelselt

Leichtgewicht n ~(e)s, ~e sport, kergekaal

leichtgläubig kergeusklik; kergeusklikult

leichthin möödaminnes, pealiskaudselt Leichtigkeit f ~, ~en kergus Leichtindustrie f ~, ..riien kergetööstus

Leichtsinn m ~-(e)s kergemeelsus leichtsinnig kergemeelne; kergemeelselt

leid: es tut mir ~ mul on sellest kahju, kahetsen väga; er tut mir ~ mul on temast kahju Leid n ~(e)s kurvastus, valu, mure; ~ trägen leinama; sich (D) ein ~ (än)tun pilti, kätt oma elu külge panema

Leideform f ~, ~en gramm, passiiv leiden (litt, gelitten) vt, vi (an D, unter D, durch A) kannatama; Hünger ~ nälga kannatama; vt sallima, taluma; ich kann ihn nicht ~ ma ei või teda taluda Leiden n ~s, ~ kannatamine, piin; haigus

Leidenschaft f ~, ~en kirg leidenschaftlich kirglik; kirglikult Leidensgefährte m ~n, ~n kaaskannataja

leider kahjuks; es ist ~ wahr kahjuks

on see tõsi leidlich talutav, keskpärane, mitte (väga) halb; kuidagiviisi, keskpäraselt Leidtragende m, f ~n, ~n leinaja Leier f ~, ~n muus. lüüra; leierkast, väntorel; immer die alte ~! pilti, ikka seesama laul! Leierkasten m ~s, ~e... kästen leierkast, väntorel leiern vi väntorelit mängima; vt leier-dama

leihen (lieh, geliehen) vt (D) laenutama; (von D) laenama; j-m seine Hilfe ~ kellelegi appi tulema: j-m sein Ohr ~ kedagi ära kuulama Leihhaus n ~es, .. häuser pandimaja leihweise laenuks

Leim m ~(e)s, ~e liim; aus dem ~ gehen pilti, liimist lahti minema; auf den ~ gehen pilti, liimile e. lõksu minema leimen vt liimima; tüssama (eriti mängu juures) Leine f ~, ~n nöör; ohi; (koera)rihm; j-n an der ~ häben pilti, kedagi oma võimu all hoidma leinen linane

Leinen n ~s, ~ linane riie Leinwand f ~ lõuend; kinoekraan leis(e) tasane; kerge; leiser Verdächt kerge kahtlus; tasa: kergelt; nicht imLeiste

131

2Kchten

leisesten zweifeln üldse mitte kahtlema

Leiste f ~, ~n liist; anat. kube leisten vt teostama, täitma; sich (D)

etw. ~ endale midagi lubama Leisten m ~s, ~ saapaliist; alles über einen ~ schlagen piltl. kõike ühe mõõdupuuga mõõtma Leistung f ~, ~en saavutus; fäüs.

võimsus; pl õppeedukus Leitartikel m ~s, ~ juhtkiri leiten vt juhatama; juhtima, ka füüs. Leiter tn ~s, ~ juhataja; füüs. juht 2Leiter f ~, ~n redel Leitfaden tn ~s, .. fäden õpik, käsiraamat

Leitfähigkeit f ~, ~en füüs. juhtivus;

elektrische ~ elektrijuhtivus Leitung / ~, ~en juhatamine, juhtimine; juhatus; tehn., ei. juhe, juhtmestik; liin; juhtivus; eine länge ~ häben pilti, pikkamisi taipama; ünter der ~ juhtimisel Lektion f ~, ~en õppetund, loeng; õp-petükk; noomitus, manitsus; das war eine gute ~ für ihn see oli talle heaks õpetuseks Lektor m ~s, Lektoren lektor Lekt'üre f ~, ~n lektüür Lende f ~, ~n nimme; puus Leninismus m ~ leninism Leninist tn ~en, ~en leninlane leninistisch leninlik

Leninpreisträger tn ~s, ~ Lenini preemia laureaat Leninsch leninlik; der ~e Kommunistische Jügendverband der Sowjetunion Üleliiduline Leninlik Kommunistlik Noorsooühing lenken vt juhtima; suunama Lenker tn ~s, ~ juht, juhtija lenksam kergesti juhitav, kuulekas Lenkstange f ~, ~n tehn. juhtraud

(näit. jalgrattal); tehn. keps Lenz tn ~es, ~e poeet, kevad Leopard m ~en, ~en leopard Lerche f ~, ~n lõoke lernbegierig õppimishimuline lernen vt õppima lesbar loetav; loetavalt Lese f ~, ~n lõikus, korjamine Lesebuch n ~(e)s, .. bücher lugemik lesen (las, gelesen) vt lugema; korja->> ma; välja noppima, välja valima

(näit. herneteri) Leser tn ~s, ~ lugeja; korjaja, noppija

leserlich kergesti loetav (näit. käekiri)

Lesung f ~, ~en (näit. seaduseelnõu)

lugemine (arutamine parlamendis) Lette m ~n, ~n lätlane lettisch läti

letzt viimne; viimane; ~en 'Endes lõppude lõpuks; bis zum Letzten (des Monats) kuu viimase päevani; ~en Sonntag möödunud pühapäeval; aufs ~e gefaßt sein kõigeks valmis olema

Letzt: zu guter ~ lõpuks letzthin hiljuti, äsja Leu m ~en, ~en poeet, lõvi leuchten vi helendama; särama; j-m ~ kellelegi tuld näitama, kellelegi teed valgustama Leuchter m ~s, ~ küünlajalg, lühter Leuchtgas n ~es, ~e vt. Brenngas Leuchtturm tn ~(e)s, ..türme tuletorn, majakas leugnen vt eitama, salgama Leumund m ~(e)s (hea v. halb) kuulsus, reputatsioon; er hat einen guten ~ tal on hea kuulsus Leute pl inimesed; unter die ~ kommen pilti, teatavaks saama Leutnant m ~s, ~e e. ~s leitnant leutselig sõbralik, lahke; sõbralikult, lahkelt

Leviten: j-m die ~ lesen kellelegi epistlit lugema, kedagi valjult noomima Lexikon n ~s, .. ka, ka .. ken leksikon, sõnaraamat, entsüklopeedia Liäne f ~, ~n bot. liaan Libelle f ~, ~n zool. (vesi)kiil; tehn.

vesilood, vaaderpass licht särav; hele; hõre Licht n ~(e)s, ~er valgus; valgustus; tuli; ~e pl poeet, küünlad; das ~ andrehen (anknipsen) (elektri) valgust sisse lülitama; etw. ans ~ bringen pilti, midagi päevavalgele tooma; ans ~ kommen pilti, ilmsiks tulema; mir geht ein ~ auf pilti, ma taipan; j-n hinters ~ führen pilti. kedagi petma e. tüssama; das ~ der Welt erblicken pilti, ilmale tulema, sündima; sein ~ unter den Scheffel stellen pilti, oma küünalt vaka all hoidma Lichtbild n ~(e)s, ~er foto Lichtbogen m ~s, ~, ka ..bögen ei.

kaarleek lichtecht mittepleekiv 'lichten vt hõrendama; sich ~ hõrenema

2lichten vt mer. hiivama; den Anker ~ ankrut hiivama

lichterloh ereda leegiga; ~ brennen

ereda leegiga põlema lichtscheu valgusekartlik, ka pilti Lichtspielhaus n ~es, .. häuser e.

Lichtspieltheater n ~s, ~ kino Lichtung f ~, ~en metsalagendik, paljak (metsas) Lid n ~(e)s, ~er (silma)laug; die ~er wären ihm schwer pilti, ta oli unine

lieb armas; meeldiv; das ist mir ~ see on mulle meelepärane, see meeldib mulle Liebe f ~ armastus; aus ~ armastusest

Liebelei f ~, ~en flirt

lieben vt armastama

liebenswürdig lahke, armastusväärne;

lahkelt, armastusväärselt Liebenswürdigkeit f ~, ~en lahkus,

armastusväärsus lieber adv meelsamini, pigem (ini) liebevoll õrn, hell; hellalt, täis armastust

liebgewinnen (gewann lieb, liebgewonnen) vt armastama hakkama liebhaben (hätte lieb, liebgehabt) vt

armastama Liebhaber m ~s, ~ austaja; asjaarmastaja, amatöör; teatr. armastaja liebkosen (2. part: geliebkost), harv. liebkosen (2. part: liebkost) vt kallistama, paitama, (kellegi vastu) õrn olema

lieblich armas, veetlev, meeldiv; armsalt, veetlevalt, meeldivalt Liebling m ~s, ~e lemmik Lied n ~(e)s, ~er laul; davon weiß ich ein ~ zu singen e. davon kann ich ein ~ singen pilti, sellest võiksin (kogemuste põhjal) nii mõndagi rääkida

liederlich korratu; liiderlik lief vt. laufen

Lieferant m ~en, ~en varustaja, hankija

liefern vt varustama, kätte toimetama; hankima; andma; er ist geliefert pilti, ta on kadunud inimene Lieferung f ~, ~en varustamine, kättetoimetamine; hange; kaubasaade-tis; anne, osa; das Buch erscheint in monatlichen ~en

raamatust ilmub iga kuu üks anne liegen (lag, gelegen) vi lamama; olema; asuma; sobima; Leningrad liegt an der Newa Leningrad asub Neeva ääres; es liegt an ihm

see oleneb temast; die Säche liegt so, daß ... asi on nii, et . .. ; wie die Dinge ~ antud olukorras; es liegt mir viel (nichts) darän see on mulle tähtis (tähtsusetu); es liegt auf der Hand on ilmne, selge liegenbleiben (blieb liegen, liegengeblieben) vi (5) lamama jääma; (kuhugi) maha jääma; pooleli jääma; gib acht, daß das Buch nicht liegenbleibt pane tähele, et raamat maha ei jääks; die 'Arbeit blieb liegen töö jäi pooleli

Liegenschaft / ~, ~en krunt, maavaldus

Liegestuhl m ~(e)s, .. stühle lamamis-

tool lieh vt. leihen ließ vt. lassen

Lift tn ~(e)s, ~s e. ~e lift, tõstuk liia lilla

lilafarben, lilafarbig lillavärviline

Lili|e f ~, ~n bot. liilia

Limonäde f ~, ~n limonaad

lind(e) mahe, leebe

Linde f ~. ~n pärn

lindern vt leevendama, vaigistama;

Schmerzen ~ valu leevendama Linderung † ~. ~en leevendus, vaigis-tus

Lineäl n ~s, ~e joonlaud Lini|e / ~, ~n .joon; ahelik; rida; liin; sõj. positsioon; ~ 25 der Sträßen-bahn 25. trammiliin; in vorderster ~ sõj. eesliinil; in erster ~ esijoones, eriti

Lini|enblatt n ~(e)s, .. blätter transparent, jooneleht lin(i)ieren vt lineerima, joonima link vasak(poolne); ~er Hand vasakut kätt; die ~e Seite vasak pool; pa'hupool, pahem pool (näit. riidel) Linke f ~n, ~n vasak käsi; zur ~n vasakut kätt; † ~n pahempoolsed (parlamendis) linkisch kohmakas, saamatu; kohmakalt, saamatult links vasakul; nach ~ vasakule; von ~ vasakult; j-n ~ liegenlassen kedagi tähele panemata jätma Linkshänder m ~s, ~ vasakukäeline (isik)

linksüm! vasak pool! (käsklus) Linnen n ~s, ~ vt. Leinen Linse f ~, ~n bot., anat., fiiüs. lääts Lippe f ~, ~n huul; er brächte kein Wort 'über die ~n ta ei lausunud ühtki sõna; j-m an den ~n h'ängenLippenstift

pilti, kedagi tähelepanelikult kuulama, mitte ühtki sõna kõrvust mõõda laskma Lippenstift tn ~(e)s, ~e huulepulk liquidieren vt likvideerima lispeln vi susistama, sisihäälikuid halvasti hääldama; sosistama; sahisema List f ~, ~en kavalus Liste f ~, ~n nimestik, loetelu listig kaval; kavalalt Litauer tn ~s, ~ leedulane litauisch leedu

Liter n (ka m) ~s, ~ liiter literarisch kirjanduslik; ~ t'ätig sein

kirjanduse alal tegutsema Literatur f ~, ~en kirjandus; die

sch'öne ~ ilukirjandus Litfaßsäule f ~, ~n kuulutustulp litt vt. leiden Live m ~n, ~n liivlane livisch liivi

Lkw, LKW m (Lastkraftwagen) veoauto

1. M. = läufenden Monats skp. = selle

kuu päeval Lob n ~(e)s kiitus; j-m ~ spenden kedagi kiitma loben vt kiitma; das lobe ich mir! see on hea!, nii see meeldib mulle!; 'über den gr'ünen Klee ~ üleliia kiitma lobenswert kiiduväärne lobhudeln (2. part: gelõbhudelt) vi (D) (harv. vt) liialdades meelitama; pilti. taevani tõstma Löblich tunnustusväärne, kiiduväärne Loch n ~(e)s, ~er auk; urg, auk (loomadel); urgas; auf dem letzten ~ pfeifen pilti, ühe jalaga hauas olema

lochen vt auke lööma, perforeerima Locher m ~s, ~ augulööja, perforaa-

tor (kantseleis) l'öch(e)rig auklik; urbne, poorne Locke f ~, ~n lokk, kihar 'locken vt (D) lokkima; sich ~ kähar-

duma

2Iõcken vt peibutama, (juurde) meelitama

Löckenwickel m ~s, ~ lokirull locker lahtine, logisev; kohev; lõtv; lodev, kergemeelne; lõdvalt; lodevalt lockerlassen (ließ lõcker, lockergelassen) vi järele andma; wir d'ürfen nicht ~ meie ei tohi järele anda lockern vt kobestama; lõdvendama; sich

~ kobestuma; lõdvenema lockig lokkis, kähar

Lockspitzel tn ~s, ~ provokaator lodern vi leekima, loitma L'öffel tn ~s, ~ lusikas; tehn. kopp; (jänese v. küüliku) kõrv; drei ~ (mit, voll) Mehi kolm lusikatäit jahu; j-n über den ~ barbieren (halbieren) pilti, kedagi petma l'öffeln vt lusikaga sööma v. tõstma,

helpima log vt. I'ügen

Logarithmus m ~, .. men mat. logaritm

Loge [io:3s] / ~, ~n loož Lõgik f ~ loogika

Logis [lo'^i:] n ~ [lo'5i:s], ~ [lo^iis]

korter, eluase logisch loogiline; loogiliselt Lõhe f ~, ~n (hele) lõõm, lõõsk Lohn m ~(e)s,- ~e töötasu; palk, tasu löhnen vt tasuma; sich ~ (end) tasuma; es lohnt (sich) nicht, dar'über zu reden ei tasu sellest rääkida; die M'ühe lohnt sich vaev tasub end Lohnkampf m ~(e)s, ..kämpfe palga-võitlus, võitlus töötasu tõstmise eest Lok f ~, ~s (Lokomotive) vedur Lokäl n ~(e)s, ~e lokaal, joogikoht;

ruum, paik Lokale n ~n kohalikud teated Lokälsatz m ~es, .. sätze gramm, kohalause Lokomotive f ~, ~n vedur Lorbeer m ~s, ~en loorber; sich auf seinen ~en äusruhen pilti, loorbereil puhkama

Lore f ~, ~n platvormvagun, lahtine

kaubavagun; vagonett Los n ~es, ~e saatus; loos (liisk; loteriipilet); das ~ soll entscheiden liisk otsustagu; das Gröẞe ~ peavõit . (loteriil)

los lahti; ~ sein lahti olema; der Hund ist ~ koer on lahti; was ist denn ~? mis siis lahti on?, mis on juhtunud?; ~! las käia! los- tegusõna lahutatav eesliide, mis osutab: J) millestki eraldamisele v. eraldumisele, millestki vabastamisele v. vabanemisele: lösbinden; 2) tegevuse algusele: lösfahren losbinden (band lös, lösgebunden) vt

lahti siduma losbrechen (brach lös, lösgebrochen) vt küljest raiuma, lahti murdma; vi (s) küljest langema, lahti murdu ma; puhkema losch vt. 'Löschen'löschen

134

Lügnerisch

'Löschen vt kustutama; (losch, gelöschen) vi (s) kustuma 2Löschen vt tner. lossima, (laeva) tühjendama

L'öscher tn ~s, ~ kustutaja; kustuti,

kustutusvahend; kirjapress Löschpapier n ~s, ~e kuivatuspaber 'L'öschung f ~, ~en kustutamine 2L7öschung f ~, ~en mer. lossimine,

(laeva) tühjendamine lösdrücken vt lahti vajutama; päästikule vajutama löse lahtine; järelemõtlematu, kergemeelne; ülemeelik; ~ Bl'ätter lahtised lehed; lahtiselt, nõrgalt; järelemõtlematult; das Brett ist nur ~ befestigt laud on ainult nõrgalt kinnitatud

L'ösemittel n ~s, ~ keem. lahusti,

lahustav aine losen vi liisku heitma, loosima Lösen vt lahti tegema; lõdvendama; tühistama; lahendama (näit. mõistatust); ostma, lunastama (piletit); lahustama; sich ~ lahti tulema e. minema; eralduma; lõdvenema; lahustuma; lõppema losfahren (fuhr lös, lösgefahren) vi (5) sõitma hakkama; (auf A) (kellegi kallale) sööstma

losgehen (ging lös, lösgegangen) vi (s) lahti minema (ka tulirelva kohta); algama loskommen (kam lös, lösgekommen) vi

(s) vabanema, pääsema Löslich keem. lahustuv Lösung f ~, ~en märgusõna, parool; loosung, üleskutse; liisuheitmine, loosimine

L'ösung / ~, ~en lahendus; tühistus; lahus (-e); die ~ des R'ätsels mõistatuse lahendus L'ösungsmittel n ~s, ~ vt. L'ösemittel löswerden (würde lös, losgeworden) vt (s) (kellestki, millestki) lahti saama, vabanema

Lot n ~(e)s, ~e lood (loodimisva-hend); mat. ristjoon; tehn. joodis; lood (endisaegne raskusmoõt); alles ist im ~ kõik on korras Löten vt jootma, tinutama L'ötkolben m ~s, ~ tehn. jootekolb L'ötlampe f ~, ~n tehn. jootelamp Lötse m ~n, ~n tner. loots Lotterie f~,., riien loterii L'öwe m ~n, ~n lõvi L'öwenzahn m ~(e)s võilill loyäl lojaalne

LPG f (ländwirtschaftliche Produktionsgenossenschaft) põllumajanduslik tootmiskooperatiiv (SDV-s) Luchs tn ~es, ~e ilves; er paßt auf wie ein ~ pilti, ta paneb teraselt tähele L'ücke f ~, ~n lünk, tühik; sein Wissen hat viele ~n tema teadmistes on palju lünki Lückenhaft lünklik; lünklikult lud vt. 'laden, 2läden Lüder n ~s, ~ raibe; so ein ärmes ~! vaeseke!

Luft f ~, ~e õhk; an die ~ gehen värske õhu kätte minema; nach ~ schnappen õhku ahmima; frische ~ sch'öpfen pilti, värsket õhku hingama; j-n an die ~ setzen pilti, kedagi välja viskama; in der ~ schweben , (h'ängen) pilti, õhus rippuma; in der ~ liegen pilti, ähvardama (toimuda); etw. aus der ~ greifen pilti. midagi õhust (laest) võtma; seinem Herzen ~ mächen pilti, oma südant kergendama, puistama Lüftabwehr f ~ õhukaitse Lüftballon m f.. lõ] ~s, ~s ja [.. lo:n]

~s, ~e õhupall, aerostaat lüftdicht õhukindel, hermeetiline; õhukindlalt, hermeetiliselt Lüftdruck tn ~(e)s õhurõhk Lüftdruckmesser m ~s, ~ baromeeter Lüften vt tuulutama; kergitama; den

Hut ~ kübarat kergitama, teretama Lüftfahrt f ~, ~en lennundus; lennuliiklus

Lüfthafen m ~s, ..häfen lennujaam lüftig kerge, õhuline; õhurikas; pealiskaudne, kergemeelne lüftleer õhutühi; ~er Raum õhutiihi ruum

Lüftpost † ~ lennupost Lüttröhre f ~, ~n anat. hingetoru Lüftschutz tn ~es vt. Lüftabwehr Lüftschutzkeller m ~s, ~ varjend Lüftstreitkräfte pl sõj. õhujõud pl Lüftzug m ~(e)s, .. züge tuuletõmbus Lug tn ~(e)s vale; mit ~ und Trug

vale ja pettusega L'üge f ~, ~n vale; ~n haben kürze Beine pilti, valel on lühikesed jalad; j-n ~n strafen pilti, kedagi valetamises süüdistama, kedagi valelt tabama

lügen vi välja vahtima, piiluma Lügen (log, gelogen) vi valetama Lügenhaft valelik; väär L'ügner tn ~s, ~ valetaja Lügnerisch vt. lügenhaftLüke 135 Magerkeit

Lüke f ~, ~n luuk

Lumineszenz f ~, ~en fiiiis. lumi-

nestsents L'ümmel m ~s, ~ mühakas Lump m ~en e. ~(e)s, ~en e. ~e

lurjus, närukael lümpen: sich nicht ~ lässen helde olema, mitte kitsi olema Lümpen m ~s, ~ (enamasti pl) kalts, räbal; er geht in ~ ta käib kaltsudes Itimpig alatu; vilets; närune, räbaldunud; alatult; viletsalt; näruselt Lünge f ~, ~n anat. kops Lüngenentzündung f ~, ~en kopsupõletik

löngern vi logelema, laisklema Lünte f ~, ~n süütenöör; ~ riechen

pilti, hädaohtu aimama Lüpe / ~, ~n luup; etw. unter die ~ nehmen pilti, midagi luubi alla võtma

Lurch m ~(e)s, ~e zool. kahepaikne, amfiib

Lust f ~, ~e lõbu, nauding; himu, soov; ~ häben zu etw. midagi taht-

ma, soovima; mit ~ und Liebe täie innuga

Lustbarkeit f ~, ~en lõbustus, meelelahutus

l'üstern himukas; ihar; iharalt lüstig lõbus; naljakas; sich ~ machen ('über A) (kellegi v. millegi üle) naerma, nalja heitma; lõbusalt Lüstspiel n ~(e)s, ~e naljamäng, komöödia

lüstwandeln (2. part: gelüstwandelt)

vi (5) jalutama lutherisch, lutherisch luteri usu lütschen vt, vi lutsima, imema Lütscher m ~s, ~ lutt (om. luti) luxuri'ös luksuslik, tore; luksuslikult Lüxus m ~ luksus, toredus Luzerne f ~, ~n bot. lutsern lynchen ['lyngan] vt lintsima Lyrik / ~ lüürika Lyriker m ~s, ~ lüürik lyrisch lüüriline

Lyze|um n ~s, ..ze|en lütseum (teat. õppeasutus)

M

m = Meter m = meeter

Maat m ~(e)s, ~e e. ~en mereväe

allohvitser, Il järgu vanem mächen vt tegema; er macht's nicht mehr länge ta ei ela enam kaua; das macht nichts pole viga; wieviel macht das? kui palju see kokku teeb (maksab)?; nichts zu ~ pole midagi parata; du hast mich lächen gemächt e. du hast mich lachen ~ sa panid mind naerma; sich (D) nichts aus etw. ~ millestki mitte hoolima; sich an etw. ~ midagi käsile võtma; sich an die 'Arbeit ~ tööle asuma Mächenschaft f ~, ~en (enamasti pl)

sepitsus, mahhinatsioon Mächerlohn m ~(e)s, ..löhne töötasu

(millegi valmistamise eest) (Macht f ~, ~e võim; võimsus; riik; die ~ der Gewohnheit harjumuse jõud

Mächthaber m ~s, ~ võimukandja m'ächtig võimas, vägev; hiiglasuur; einer Spräche ~ sein keelt valdama; seiner (selbst) nicht ~ sein end mitte valitsema; väga; es hat mich ~ gefreut see rõõmustas mind väga mächtlos jõuetu; jõuetult

Mächtwort: ein ~ sprechen otsustavat

sõna ütlema Machwerk n ~(e)s, ~e madalakvaliteediline töö, vusserdis M'ädchen n ~s, ~ tüdruk; neiu, tütarlaps; teenijatüdruk; um ein ~ anhalten tütarlapse kätt paluma; ~ für alles teenijatüdruk kõikideks töödeks, pilti, isik, keda rakendatakse igasugustele töödele M'ädchenname m ~ns, ~n tütarlapse-

nimi; neiupõlvenimi Made f ~, ~n tõuk M'ädel rt ~s, ~ tüdruk; neiu madig ussitanud; riknenud (näit. õun) mag vt. m'ögen

Magazin n ~s, ~e magasin (ait, ladu; kauplus; tulirelva salv); (ajaviiteline) pildiajakiri Magd / ~, "e taluteenija, teenijatüdruk

Mägen m ~s, ~ ja ~ magu; kõht; ich hab's (es liegt mir) im ~ pilti. mul on sellest küllalt, olen sellest tüdinud mägenleidend maohaige mäger kõhn, lahja; kehv, vilets; ein

~es 'Einkommen kehv sissetulek Mägerkeit f ~ kõhnus, lahjus; kehvus Lüke 135 Magerkeit

Lüke f ~, ~n luuk

Lumineszenz f ~, ~en fiiiis. lumi-

nestsents L'ümmel m ~s, ~ mühakas Lump m ~en e. ~(e)s, ~en e. ~e

lurjus, närukael lümpen: sich nicht ~ lässen helde olema, mitte kitsi olema Lümpen m ~s, ~ (enamasti pl) kalts, räbal; er geht in ~ ta käib kaltsudes Itimpig alatu; vilets; närune, räbaldunud; alatult; viletsalt; näruselt Lünge f ~, ~n anat. kops Lüngenentzündung f ~, ~en kopsupõletik

lüngern vi logelema, laisklema Lünte f ~, ~n süütenöör; ~ riechen

pilti, hädaohtu aimama Lüpe / ~, ~n luup; etw. unter die ~ nehmen pilti, midagi luubi alla võtma

Lurch m ~(e)s, ~e zool. kahepaikne, amfiib

Lust f ~, ~e lõbu, nauding; himu, soov; ~ häben zu etw. midagi taht-

ma, soovima; mit ~ und Liebe täie innuga

Lustbarkeit f ~, ~en lõbustus, meelelahutus

l'üstern himukas; ihar; iharalt lüstig lõbus; naljakas; sich ~ machen ('über A) (kellegi v. millegi üle) naerma, nalja heitma; lõbusalt Lüstspiel n ~(e)s, ~e naljamäng, komöödia

lüstwandeln (2. part: gelüstwandelt)

vi (5) jalutama lutherisch, lutherisch luteri usu lütschen vt, vi lutsima, imema Lütscher m ~s, ~ lutt (om. luti) luxuri'ös luksuslik, tore; luksuslikult Lüxus m ~ luksus, toredus Luzerne f ~, ~n bot. lutsern lynchen ['lyngan] vt lintsima Lyrik / ~ lüürika Lyriker m ~s, ~ lüürik lyrisch lüüriline

Lyze|um n ~s, ..ze|en lütseum (teat. õppeasutus)

M

m = Meter m = meeter

Maat m ~(e)s, ~e e. ~en mereväe

allohvitser, Il järgu vanem mächen vt tegema; er macht's nicht mehr länge ta ei ela enam kaua; das macht nichts pole viga; wieviel macht das? kui palju see kokku teeb (maksab)?; nichts zu ~ pole midagi parata; du hast mich lächen gemächt e. du hast mich lachen ~ sa panid mind naerma; sich (D) nichts aus etw. ~ millestki mitte hoolima; sich an etw. ~ midagi käsile võtma; sich an die 'Arbeit ~ tööle asuma Mächenschaft f ~, ~en (enamasti pl)

sepitsus, mahhinatsioon Mächerlohn m ~(e)s, ..löhne töötasu

(millegi valmistamise eest) (Macht f ~, ~e võim; võimsus; riik; die ~ der Gewohnheit harjumuse jõud

Mächthaber m ~s, ~ võimukandja m'ächtig võimas, vägev; hiiglasuur; einer Spräche ~ sein keelt valdama; seiner (selbst) nicht ~ sein end mitte valitsema; väga; es hat mich ~ gefreut see rõõmustas mind väga mächtlos jõuetu; jõuetult

Mächtwort: ein ~ sprechen otsustavat

sõna ütlema Machwerk n ~(e)s, ~e madalakvaliteediline töö, vusserdis M'ädchen n ~s, ~ tüdruk; neiu, tütarlaps; teenijatüdruk; um ein ~ anhalten tütarlapse kätt paluma; ~ für alles teenijatüdruk kõikideks töödeks, pilti, isik, keda rakendatakse igasugustele töödele M'ädchenname m ~ns, ~n tütarlapse-

nimi; neiupõlvenimi Made f ~, ~n tõuk M'ädel rt ~s, ~ tüdruk; neiu madig ussitanud; riknenud (näit. õun) mag vt. m'ögen

Magazin n ~s, ~e magasin (ait, ladu; kauplus; tulirelva salv); (ajaviiteline) pildiajakiri Magd / ~, "e taluteenija, teenijatüdruk

Mägen m ~s, ~ ja ~ magu; kõht; ich hab's (es liegt mir) im ~ pilti. mul on sellest küllalt, olen sellest tüdinud mägenleidend maohaige mäger kõhn, lahja; kehv, vilets; ein

~es 'Einkommen kehv sissetulek Mägerkeit f ~ kõhnus, lahjus; kehvusMagermilch

Mann

Magermilch f ~ kooritud piim Magnet m ~(e)s, ~e e. ~en, ~en magnet

magnetisch magnetiline; ~es Gewitter

magnetiline torm Magnetophõn n ~s, ~e, Magnettongerät n ~(e)s, ~e magnetofon Mahagoni n ~s mahagon (ipuu) Mahd f ~, ~en loog; niitmine M'ähder m ~s, ~ niitja M'ähdrescher tn ~s, ~ teraviljakom-bain

m'ähen vt niitma M'äher tn ~s, ~ niitja Mahl n ~(e)s, ~er ja ~e söök, toit; . pidusöök; söögiaeg mählen (mähite, gemählen) vt jahvatama

Mahlzeit f ~, ~en söögiaeg, -kord; wir häben drei ~en t'äglich me sööme kolm korda päevas; prost ~! säh sulle!; (gesegnete) ~! head isu! M'ähmaschine f ~, ~n niidumasin M'ähne f ~, ~n lakk (hobusel, lõvil) mähnen vt meenutama; manitsema;

(kelleltki) rahamaksmist nõudma Mähnmal n ~(e)s, ~e e. .. mäler

hoiatav mälestussammas M'ähre f ~, ~n hobusekronu, setukas A\ai m ~(e)s e. ~, ~e mai; des Lebens ~ poeet., pilti, elukevad, noo-rusaeg

Maid f ~, ~en poeet, tüdruk; neiu Mäiglöckchen n ~s, ~ maikelluke Mais m ~es, ~e mais Mäiskolben m ~s, ~ maisitõlvik Majon'äse f ~, ~en majonees Majör m ~s, ~e sõj. major Majorit'ät f ~, ~en vt. Mehrheit Mäkel m ~s, ~ häbiplekk; viga, puudus

mäkellos veatu, laitmatu; laitmatult Makkaroni pl makaronid mai kord; korda (korrutamisel); korraks, õige; das häbe ich schon ~ gesägt olen seda kord juba öelnud; acht ~ zwei ist sechzehn kaheksa korda kaks on kuusteist; komm ~ hei`! tule korraks e. õige siia!; sag ~! ütle õige! Mai n ~(e)s, ~e e. ~er märk, tähis* täpp; n ~(e)s, ~e kord, puhk; dieses ~ seekord, sedapuhku; ein änd(e)res ~ teinekord; mit einem ~(e) ühekorraga; von ~ zu ~ kord-korralt

mälen vt maalima; värvima; sich ~ kajastuma, peegelduma; auf seinem

'Antlitz mälte sich Entsetzen tema näos peegeldus hirm Mäler tn ~s, ~ maalikunstnik; maaler Malerei / ~, ~en maalikunst; maal mälerisch maaliline; maaliliselt mälnehmen (nahm mäl, mälgenommen)

vt mat. korrutama Malz n ~es linnased Mälzeichen n ~s, ~ mat. korrutusmärk A\amä / ~, ~s mamma, ema(ke) man (eri sõnaga eesti keelde ei tõlgita; tarvitatakse ainult N-ina sg; kaudsetes käänetes tarvitatakse: G eines, D einem, A einen); ~ spricht kõneldakse, räägitakse; wie schreibt ~ dieses Wort? kuidas seda sõna kirjutatakse?; das macht einem Freude see rõõmustab manch (m mäncher, f manche, n manches, pl mänche) mõni; ~er sagt so mõni ütleb nii; ~e von uns mõned meist; ~ ein Mann mõni mees mancherlei mitmekesine, -sugune manchmal mõnikord, vahel Mände| f ~, ~n mandel, ka anat. Mandoline f ~, ~n mandoliin Mänge / ~, ~n, 'Mängel f ~, ~n pesurull

2Mängel m ~s, ~ puudus; viga; aus ~ an (D) (millegi) puudusel; Vorzüge und ~ eelised ja puudused mängelhaft puudulik; er hat die Nöte «~» erhalten ta sai puuduliku hinde; puudulikult 'mängeln vi, vimp puuduma; es mangelt mir an (D) mul puudub (midagi)

2mängeln vt (pesu) rullima mängels (G) (millegi) puudusel mängen vt vt. 2mängeln Manier f ~, ~en maneer; güte ~en

häben hästi käituda oskama Manifest n ~es, ~e manifest; ~ der Kommunistischen Partei «Kommunistliku partei manifest» Mänko n ~s, ~s puudus, puudujääk Mann tn ~(e)s, ~er mees; inimene; abielumees; ~en pl läänimehed, vasallid; vier ~ hoch neljakesi; hundert ~ sada meest v. inimest; älle ~ an Deck! tner. kogu meeskond tekile!; mit ~ und Maus pilti. kõige täiega; seinen ~ stehen mehe eest väljas olema, vapralt käituma v. võitlema; etw. an den ~ bringen millestki lahti saama; eine Töchter an den ~ bringen tütart mehele pa-t

nema; ~s genüg sein küllalt mehine (otsusekindel) olema M'anriehen n ~s, ~ e. M'ännerchen meheke; isaloom; ~ mächen sitsima, (tagajalgadel) istuma männhaft mehine, vapper; mehiselt, vapralt

mannigfach, mannigfaltig mitmekesine;

mitmekesiselt m'ännlich mees-, mehe-; isa(s)-; mehelik; gramm, maskuliinne, meessoost Männschaft / ~, ~en meeskond; sõj.

reakoosseis Man'över n ~s, ~ manööver; sõj. manöövrid

Manschette f ~, ~n mansett, kätis Mäntel m ~s, ~ mantel; sinel; pilti. kate; unter dem ~ der Nacht pilti. pimeduse katte all; seinen ~ nach dem Winde h'ängen (drehen) pilti. nina tuule järgi seadma Manuskript n ~(e)s, ~e käsikiri,

manuskript Mappe f ~. ~n kaaned, mapp; portfell

VVärchen n ~s, ~ muinasjutt m'ärchenhaft muinasjutuline; muinasjutuliselt Märder tn ~s, ~ zool. nugis Margarine f ~ margariin Manienkäfer m ~s, ~ zool. lepatriinu Marine f ~, ~n merelaevastik; sõjalaevastik marinieren vt kok. marineerima !Mark f ~, ~ ja Märkstücke, Märkscheine mark (rahaühik); fünf ~ viis marka 2Mark f ~, ~en piir, raja; aj. mark

(-gi), piirimaa 3Mark n ~(e)s üdi; bot. sasi; er hat kein ~ in den Knochen pilti, tal ei ole jõudu; das geht mir durch ~ und Bein pilti, see käib mul luust ja lihast läbi Märke f ~, ~n märk, žetoon; mark (kaubamärk, sort; postmark); eine Wäre von ~ väga hea kaup; ~ für die Garderobe riidehoiunumber märkig jõuline, tugev Märkstein m ~(e)s, ~e piirikivi; pilti. tähis

Markt tn ~(e)s, ~e turg Märkthalle f ~, ~n turuhoone Märkttasche f ~, ~n turukott Marmeläde f ~, ~n marmelaad Märmor tn ~s, ~e marmor maröde roidunud, väsinud

'Marsch m ~es, ~e marss; rännak, vägede liikumine; die Fährzeuge setzten sich in ~ sõidukid asusid teele

2Marsch f ~, ~en marš, padur (viljakas madal rannikumaa v. jõeäärne ala, näit. Loode-Saksamaal) Märschall m ~s, . . schalle sõj. marssal

marschieren vi (s) marssima

Märter f ~, ~n piin; piinamine

märtern vt piinama

M'ärtyrer m ~s, ~ märter

Marxismus tn ~ marksism

Marxist tn ~en, ~en marksist

marxistisch marksistlik

März m ~(es), ~e märts; 'Ende ~

märtsi lõpus Marzipan m, n ~(e)s, ~e martsipan Masche f ~, ~n silm (kootud esemel)

Maschine / ~, ~n masin «Maschinenbau m ~(e)s masinaehitus Maschinenführer tn ~s, ~ masinist Maschinengewehr n ~(e)s, ~e kuulipilduja

Maschmenschreiberin f ~, ~nen masinakirjutaja (naine) Maschinenschrift f ~, ~en masinakiri maschineschreiben (schrieb Maschine, maschinegeschrieben) vi kirjutusmasinal kirjutama Maschineschreiberin f ~, ~nen vt.

Maschmenschreiberin Maschinist tn ~en, ~en vt. Maschinenführer Masern pl med. leetrid Maske f ~, ~n mask Maskulinum n ~s, .. na gramm.

meessugu; meessoost nimisõna maß vt. messen

Maß n ~es, ~e mõõt; määr; kann (-u); in reichem ~e rikkalikult; 'über alle ~en mõõtmatult, väga; in vollem ~e täiel määral /Massage [.. 'sai.^aj f ~, ~n massaaž Massaker n ~s, ~ veresaun, tapatalgud

Mässe / ~, ~n mass (hulk; aine); eine ~ 'Ameisen (suur) hulk sipelgaid; sie kämen in ~n nad tulid hulganisti Mäßeinheit f ~, ~en mõõtühik Mässenbedarfsartikel m ~s, ~ laia-tarbeese

massenhaft massiline, hulgaline; massiliselt, hulgaliselt mäßgebend, mäßgeblich mõõduandev, määrav

mäßhalten (hielt maß, mäßgehalten)

vi mõõtu pidama m'äßig mõõdukas; vaevalt rahuldav, peaaegu halb; ein ~er Preis mõõdukas hind; ein ~er Sch'üler vaevu edasijõudev õpilane; mõõdukalt; peaaegu halvasti m'äßigen, sich end valitseda püüdma, piiri pidama; die Hitze hat sich gemüßigt kuumus on järele andnud M'äßigkeit f ~ mõõdukus, parajus massiv massiivne; massiivselt Mäßlieb n ~(e)s, ~e, Mäßliebchen n

~s, ~ bot. kirikakar mäßlos mõõtmatu, piiritu..tohutu; piiritult

Mäßnahme / ~, ~n abinõu; ~n ergreifen (treffen) abinõusid tarvitusele võtma Mäßregel f ~, ~n vt. Mäßnahme Mäßstab m ~(e)s, .. stäbe mõõtejoon-laud, mõõdupuu; mõõtkava, mastaap; im ~ 1 : 10 mastaabis 1 : 10; den eigenen ~ anlegen pilti, oma mõõdupuu järgi mõõtma 'Mast tn ~es, ~e e. ~en mast (näit. laeval)

2Mast f ~, ~en nuum, nuumamine Mästdarm m ~(e)s, .. därme anat. pärasool m'ästen vt nuumama Material n ~s, ~ijen materjal Materialismus tn ~ materialism Materialist m ~en, ~en materialist materialistisch fil. materialistlik; die ~e Weltanschauung materialistlik maailmavaade Materi|e / ~ mateeria, aine materiell materiaalne, aineline; materiaalselt Mathematik f ~ matemaatika Mathemätiker tn ~s, ~ matemaatik Matratze f ~, ~n madrats Matrose tn ~n, ~n madrus matt tuhm, läiketu; roidunud, jõuetu, nõrk; matt (males); ~ setzen matis-tama (males); pilti võitlusvõimetuks tegema

'Mätte f ~, ~n matt (näit. jalgade

pühkimiseks) 2Mätte f ~, ~n mägikarjamaa v. -heinamaa (eriti Alpides) Mattheit f ~, Mattigkeit f ~ tuhmus; roidumus

Mäuer f ~, ~n müür

Maul n ~(e)s, ~er suu (loomal);

halt's ~! (jämedalt) pea suu!, vait! Mäulaffen: ~ feilhalten ammuli sui vahtima

Maulbeerbaum tn ~(e)s, ..bäume

mooruspuu mäulen vi mossitama, tusatsema Mäultier n ~(e)s, ~e zool. muul (-a) Mäulwurf m ~(e)s, .. würfe zool. mutt Maurer m ~s, ~ müürsepp mäurisch mauri; ~er Stil mauri stiil Maus f ~, "e hiir (-e) m'äus|chenstill hiirvaikne; es war ~ oli hiirvaikne, ei olnud kippu ega kõppu kuulda; hiirvaikselt Mäusefalle, M'äusefalle f ~, ~n hii-relõks

mäusen vi hiiri püüdma; vt näppama mäusern vi, sich mäusern sulgima;

piltl. oma arvamust muutma Mausole|um n ~s, ..le|en mausoleum Mäximum n ~s, .. ma maksimum,

ülemmäär Mechäniker m ~s, ~ mehaanik mechänisch mehaaniline; mehaaniliselt mechanisieren vt n|ehhaniseerima Mechanisierung j ~, ~en mehhaniseerimine

Mechanismus m~,., men mehhanism meckern vi mökitama; vahele rääkima; irisema

Medaille \ . 'dalja] f ~, ~n medal Medizin f ~ meditsiin, arstiteadus; f

~, ~en ravim, arstim Mediziner m ~s, ~ (algaja) arst;

arstiteaduse üliõpilane medizinisch meditsiiniline Medüse f ~, ~n zool. meduus Meer n ~(e)s, ~e meri; piltl (suur) hulk; die 'Ostsee — ein ~ des Friedens Läänemeri— rahumeri Meerbusen m ~s, ~ merelaht Meerenge f ~, ~n väin, merekitsus Meeresspiegel m ~s, ~ merepind Meerrettich m ~(e)s. ~e mädarõigas Meeting ['mi:..] n ~s,

~s miiting Mehl n ~(e)s, ~e jahu mehlig jahune; jahutaoline mehr rohkem, enam; immer ~ üha rohkem; nicht ~ enam mitte, mitte rohkem; nichts ~ muud midagi; um so ~ als seda enam, et; ~ oder weniger enam-vähem mehrdeutig mitmetähenduslik, mitmeti mõistetav

mehren vt rohkendama, suurendama; sich ~ rohkenema, suurenemamehrere

mehrere mitmed; er hat noch ~s zu

tun tal on veel mõndagi teha mehrfach korduv; mitmekordne; korduvalt, mitu korda; um ein ~es vergrößern tunduvalt suurendama Wehrheit / ~, ~en enamus; enamik; er würde mit überwältigender ~ gew ählt ta valiti rõhuva häälteenamusega mehrmalig korduv mehrmals korduvalt, mitu korda mehrstimmig mitmehäälne Mehrstufe f ~, ~n gramm, keskvõrre,

komparatiiv Mehrwert m ~(e)s ma], lisaväärtus Mehrzahl f ~ enamus, enamik;

gramm, mitmus meiden (mied, gemieden) vt vältima, (kellestki v. millestki) kõrvale hoiduma; er meidet ünsere Gesellschaft ta hoidub meist kõrvale Meierei f ~, ~en renditalu; meierei Meile f ~, ~n miil (tee pikkuse ühik) Meiler m ~s, ~ miil (seade söe valmistamiseks) mein m (f meine, n mein, pl meine) minu (oma); das Meine minu omand; die Meinen pl minu sugulased, omaksed

Meineid m ~(e)s, ~e valevanne meineidig valevanduja; ~ werden vannet murdma meinen vt arvama; silmas pidama; kavatsema; es gut mit j-m ~ kellelegi head soovima meinerseits minu poolt, omalt poolt meinesgleichen minusugune meinetwegen minu pärast; minugipärast

meinetwillen: um ~ minu pärast, minu tõttu

meinige: der (die, das) ~ minu oma, oma; die Meinigen pl minu sugulased, omaksed Meinung / ~, ~en arvamus; meiner

~ nach minu arvates Weinungsverschiedenheit f ~, ~en

lahkarvamus Yleise / ~, ~n tihane Meißel tn ~s, ~ meisel

mHst, die ^en suurem osa, enamik, die ^en Sch'üler enamik õpilasi; das ^e davon ist bekannt suurem osa sellest on teada; enamasti; am ^en kõige rohkem meistens enamasti

meistenteils suuremalt osalt, enamasti

Meister m ~s, ~ meister; das Werk

lobt den ~ töö kiidab tegijat meisterhaft meisterlik; meisterlikult meistern vi (millestki) jagu saama: valdama, oskama; er meistert die russische Spräche vollkommen ta valdab täielikult vene keelt Meisterschaft f ~, ~en meisterlikkus; meistritiitel (spordis); meistrivõistlused, esivõistlused Meiststufe f ~, ~n gramm, ülivõrre melden vt teatama, ette kandma; (kedagi) üles andma; sich ~ end esitlema (teenistuses); end üles andma (millekski); endast märku andma, kätt tõstma (koolis); sich krank ~ oma haigusest teatama; sich zum Wort (zu Worte) ~ sõna paluma Meldung f ~, ~en ametlik ettekanne,

raport; teade, sõnum Melioration f ~, ~en põll. melioratsioon, maaparandus melken (melkte e. [vananemas] molk,

gemolken) vt lüpsma Melkerin f ~, ~nen lüpsja (naine) Melodie / ~, ..diien meloodia melodisch meloodiline Melone f ~, ~n melon Membrän f ~, ~en, Membrane f ~,

~n anat., tehn. membraan Memme f ~, ~n memmepoeg, argpüks

Memoiren [.. 'moairon] pl memuaarid,

üleskirjutatud mälestused Menge f ~, ~n hulk; (suur) hulk,

palju; rahvahulk mengen vt segama, segi liigutama; sich ~ (in A) end segama (millessegi)

Mensch tn ~en, ~en inimene; ~en guten Willens hea tahtega inimesed

Menschenalter n ~s, ~ sugupõlv, generatsioon; (keskmine) inimiga Menschengedenken: seit ~ iidsetest

aegadest saadik Menschenskind! kulla sõber! Menschheit f ~ inimkond, inimsugu menschlich inimese-, inim-; inimlik;

inimlikult Menschlichkeit f ~, ~en inimlikkus Meridiän tn ~s, ~e meridiaan merkbar märgatav, tunduv; märgatavalt, tunduvalt merken vt tähele panema, märkama; sich (D) ~ meeles pidama; merke dir das! pea seda meeles!; sich (D) etw. nicht ~ lassen midagi mittemerklich

140

märgata laskma, midagi mitte välja näitama merklich vt. merkbar Merkmal n ~(e)s, ~e tunnus, tundemärk

merkwürdig tähelepanuväärne; kummaline

Meßapparat m ~(e)s, ~e mõõteriist Meßband n ~(e)s, .. bänder mõõdulint

Messe f ~, ~n missa (katoliku jumalateenistus; sellega seotud muusika, heliteos); mess (suur laat Lää-ne-Euroopa maades) messen (maß, gemessen) vt mõõtma; teatud suurust omama; sich mit j-m ~ kellegagi jõudu katsuma; sich mit den 'Augen ~ üksteist silmadega mõõtma 'Messer tn ~s, ~ mõõteriist; mõõtja

(näit. maamõõtja) 2Messer n ~s, ~ nuga Messerschalter tn ~s. ~ ei. vinnak-1 iil i ti

Messing n ~s, ~e messing, valgevask Met m ~(e)s mõdu Metall n ~s, ~e metall metällen, metallisch metall-, metallist, metalne Metallurgie f ~ metallurgia metallürgisch metallurgia-, metallur-giline

Meteorologie f ~ meteoroloogia Meter n (ka m) ~s, ~ meeter Methode f ~, ~n meetod Methodik f ~, ~en metoodika methodisch metoodiline; metoodiliselt Metro ['me:.. e. .. "tro:] f ~, ~s

metroo, allmaaraudtee Metzger m ~s, ~ lihunik Meuchelmörder m ~s, ~ salamõrvar meuchlings nurga tagant, reetlikult Meute f ~, ~n jahikoerte kari; jõuk meutern vi mässama, vastu hakkama MEZ = mitteleuropäische Zeit Kesk-

Euroopa aeg MG n (Maschinengewehr) kuulipilduja

Mi. = Mittwoch kesknädal miäuen vi näuguma mied vt. meiden

Miene / ~, ~n näoilme; güte ~ zum b'ösen Spiei mächen pilti, halva asja juures head nägu tegema Mienenspiel n ~(e)s, ~e miimika mies halb, vilets, inetu Miesmacher m ~s, ~ iriseja, hädaldaja

Ms'ete f ~, ~n üür

mieten vt üürima

Mieter tn ~s, ~ üürnik, üürija

Mikrophon n ~s, ~e mikrofon

Mikroskop n ~s, ~e mikroskoop

mikroskopisch mikroskoopiline

Milch f ~ piim; niisk (kalal), säure

(dicke) ~ hapupiim Milchstraße f ~ astr. Linnutee mild(e) leebe, mahe, õrn mildern vt leevendama, mahendama; ~de 'Umstände pl jur. süüd pehmendavad asjaolud mildtätig- heategev, helde Milieu |jmi'li0:] n ~s, ~s miljöö, keskkond

Müit'är ti ~s sõjavägi: sõjandus; tn

~s, ~s sõjaväelane Milit'ärdienst tn ~es, ~e sõjaväeteenistus

milit'ärfrei mittesõjaväekohustuslik Militarist m ~en, ~en militarist milit'ärpflichtig sõjaväekohustuslik Miliz f ~, ~en miilits Miiizion'är m ~s, ~e militsionäär Milliarde f ~, ~n miljard Millimeter n (ka tn) ~s, ~ millimeeter Million f ~, ~en miljon Million'är tn ~s, ~e miljonär Milz f ~, ~en anat. põrn Mimik f ~ miimika min e. Min. = Minute min. = minut minder halvem, väiksem; vähem Minderheit f ~, ~en vähemus; eine

nationäle ~ vähemusrahvus minderjährig alaealine mindern vt vähendama, kahandama;

leevendama minderwertig alaväärtuslik, halvakvaliteediline mindestens (kõige) vähemalt Mine f ~, ~n miin; (maagi) kaevandus; maa-alune käik; pliiatsisüsi; ai Je ~n springen lässen pilti, kõik abinõud tarvitusele võtma Mineräl n ~s, ~e e. ~ilen mineraal Mineräldiinger tn ~s, ~ mineraal-väetis

Mineralogie f ~ mineraloogia Minerälquelle f ~, ~n mineraalvee-allikas

Minerälwasser n ~s, . . wässer mineraalvesi

minieren vt mineerima; maa-aluseid

käike kaevama Minimum n ~s, .. ma miinimum,

alammäär Minister tn ~s, ~ ministerMinisterium

Ministerium n ~s, ..ri|en ministeerium; ~ des 'Innern siseministeerium; ~ für 'Auswärtige 'Angelegenheiten välisministeerium Ministerpräsident m ~en, ~en peaminister; stellvertretender ~ peaministri asetäitja Ministerrat m ~(e)s, . . räte ministrite nõukogu

Minorit'ät f ~, ~en vt. Minderheit Minuszeichen n ~s, ~ mat. miinusmärk

Minute f ~, ~n minut; auf die ~ minutipealt: alle drei ~n iga kolme minuti järel minutenlang mitme minuti pikkune;

mitme minuti jooksul Minze f ~, ~n piparmünt mir D sõnast ich; ~ nichts, dir nichts

pilti, asja ees, teist taga mischen vt segama, segi liigutama; sich ~ segunema; (in A) end segama (millessegi) Mischling tn ~s, ~e segavereline (inimene)

Mischung f ~, ~en segu Mischwald tn ~(e)s, .. wälder segamets

miseräbel armetu, väga halb; nurjatu;

väga halvasti: nurjatult miß- tegusõna ('enamasti) lahutamatu eesliide, mis osutab eitusele v. annab tegusõnale eitava tähenduse: mißtrauen, mißbrauchen mißächten, harv. mißachten vt mitte

lugu pidama, halvustama Mißbehagen n ~s ebamugav tunne,

vastumeelsus mißbilligen, ka mißbilligen vt mitte

heaks kiitma, laitma mißbrauchen, ka mißbrauchen vt kuritarvitama

mißdeuten, ka mißdeuten vt vääralt

tõlgitsema missen vt (millegi) puudumist tundma,

(millestki) ilma olema Mißerfolg m ~(e)s, ~e ebaedu, nurjumine

Mißernte f ~, ~n ikaldus Missetäter m ~s, ~ pahategija; roimar

mißfällen (mißfiel, mißfällen) vi (D)

(kellelegi) mitte meeldima Mißgeschick n ~(e)s, ~e õnnetus, äpardus

mißgl'ücken vi (s) (D) ebaõnnestuma, nurjuma

Mißgunst f ~ kadedus; ebasoosing

mißhandeln vt halvasti v. jõhkralt kohtlema

Mißhandlung, Mißhandlung f ~, ~en

halb v. jõhker kohtlemine Mißhelligkeiten pl lahkhelid Mißklang m ~(e)s, ..klänge ebakõla,

dissonants, ka pilti. Mißkredit m ~(e)s halb kuulsus; usalduse puudumine; j-n in ~ bringen kedagi diskrediteerima, kellegi autoriteeti v. usaldust vähendama v kaotama

mißläng vt. mißlingen mißlich täbar

mißlingen (mißläng, mißlungen) vi (s)

(D) ebaõnnestuma, äparduma mißlüngen vt. mißlingen mißmutig tusane; tusaselt mißraten (mißriet, mißraten) vi (s) (D) ebaõnnestuma; ülekäte minema mißtrauen vi (D) umbusaldama Mißtrauen n ~s umbusaldus mißtrauisch umbusklik; umbusklikult Mißvergnügen n ~s meelepaha, tusk Mißverständnis n ~ses, ~se arusaamatus

mißverstehen (mißverstand, mißverstanden) vt valesti mõistma Mist m ~es, ~e sõnnik; rämps Mistbeet n ~(e)s, ~e (sõnniku)lava mit (D) -ga, koos; ~ der Zeit aja jooksul; ~ sieben Jähren seitsmeaastasena; ~ dabei sein juures olema, viibima Mitarbeiter tn ~s, ~ kaastööline miteinänder üksteisega, teineteisega; ühiselt

Mitgefühl n ~(e)s kaastunne, sümpaatia

Mitgift f ~, ~en kaasavara Mitglied n ~(e)s, ~er (organisatsiooni, seltsi) liige mithin niisiis, järelikult Mitlaut m ~(e)s, ~e kaashäälik, konsonant

Mitleid n ~(e)s kaastunne; halastus; ~ haben mit j-m kellegi peale halastama, kellelegi kaasa tundma Mitleidenschaft: in ~ ziehen kaaskannatajaks tegema, kahjustama mitleidig kaastundlik; halastav mitnehmen (nahm mit, mitgenommen) vt kaasa võtma; kurnama, nõrgestama; mitgenommen aussehen kurnatud välja nägema mitnichten ei mingil juhul, kindlasti mitte

mitreißen (riß mit, mitgerissen) vtmitsamt

142

m'öglichst

endaga kaasa viima v. haarama; kaasa kiskuma, vaimustama mitsamt (D) ühes, koos (kellegagi, millegagi)

Mitschüler tn ~s, ~ kaasõpilane Mittag m ~(e)s, ~e keskpäev, lõunaaeg); n ~(e)s lõuna (söök); zu ~ essen lõunastama; er kommt Dienstag mittag ta tuleb teisipäeval lõuna ajal

Mittagessen n ~s, ~ lõuna (söök) mittags keskpäeval, lõunaajal Mittagsessen n ~s, ~ vt. Mittagessen Mittagskreis m ~es, ~e meridiaan Mittagspause f ~, ~n lõunavaheaeg Mittäter m ~s, ~ kaasosaline, kaassüüdlane

Mitte f ~, ~n keskkoht, tsenter; in der ~ keskel; ~ Jänuar jaanuari keskel; aus unserer ~ meie keskelt e. hulgast mitteilen vt teatama Mitteilung f ~, ~en teade, teadaanne mittel vt. mittlere

Mittel n ~s, ~ abinõu, vahend; ravivahend; mat. keskmine; pl ka raha, ressursid; sich ins ~ legen vahendama, vahetalitajaks olema v. hakkama; im ~ keskmiselt Mittelalter n ~s keskaeg mittelalterlich keskaegne mittelbar kaudne; kaudselt mittelländisch Vahemere-, mediter-

raanne mittellos rahata, vaene mittelmäßig keskpärane, keskmine;

keskpäraselt, keskmiselt Mittelmäßigkeit f ~, ~en keskpärasus Mittelpunkt m ~(e)s, ~e keskpunkt, ka pilti,

mittels (G) (millegi) abil, varal Mittelschule f ~, ~n keskkool Mittelstreckler tn ~s, ~ sport, keskmaajooksja Mittelwelle f ~, ~n raad. kesklaine Mittelwort n ~(e)s, . . wörter gramm.

kesksõna, partitsiip mitten keskel; keskele; ~ im Gedr'änge rahvatungi keskel; ~ am Tage päise päeva ajal; ~ durch ... keskelt läbi ...; ~ entzwei keskelt pooleks

Mitternacht f~,., nächte kesköö; um

~ keskööl mittlere keskmine, kesk-mittlerweile vahepeal, sellal Mittwoch tn ~(e)s, ~e kolmapäev;

(am) ~ morgen kolmapäeva hommikul

mitunter mõnikord, vahel Mitverfasser m ~s, ~ kaasautor Mitwelt f ~ kaasaegsed mitwirken vi kaasa töötama; kaastegev olema, esinema (näit. kontserdil)

Mitwisser m ~s, ~ kaasteadja mitzählen vt kaasa arvama; vi arvesse tulema; das zählt nicht mit see ei loe, see ei tule arvesse Mixtür f ~, ~en mikstuur, vedelravi-mite segu

mm = Millimeter mm = millimeeter Mo. = Montag esmaspäev M'öbel n ~s, ~ [enamasti pl) mööbel

mobilisieren vt mobiliseerima möchte vt. m'ögen modäl gramm, modaalne Modalverb n ~s, ~en gramm, modaalne tegusõna Mode f ~, ~n mood; das ist aus der ~ (gekommen) see on moest läinud; nach der ~ moe järgi Modell n ~s, ~e mudel; modell Modellbauer m ~s, ~ mudeliehitaja Modellflugzeug n ~(e)s, ~e mudel-lennuk

Modenschau f ~, ~en moedemonstratsioon

modern vi kõdunema, roiskuma modern nüüdisaegne, moodne; moodsalt

modisch moe-, moe järgi (tehtud), moodne

Mõdus m ~, .. di moodus (viis, laad;

gramm, kõneviis) mogeln vi petma, tüssama m'ögen (möchte, gemocht) vt, vi soovima, tahtma; meeldima; võima (ebakindla oletuse väljendamiseks)-, er mag das kennen võib-olla ta tunneb seda; sie mag Milch am liebsten ta joob kõige meelsamini piima; m'öge er kommen! las ta tuleb! (soov v. ähvardus); wer mag das sein? kes see võiks olla? m'öglich võimalik; soviel als (wie) ~ nii palju kui võimalik; sein ~stes tun tegema kõik, mis (vähegi) võimalik

Möglichkeit f ~, ~en võimalus; nach

~ võimalust mööda m'öglichst võimalikult; ~ schnell võimalikult kiiresti, nii ruttu kui võimalikMohn

Mohn m ~(e)s, ~e moon, magun

Mohr m ~en, ~en neeger

M'öhre f ~n, Mohrrübe f ~n

porgand

Moldauer tn ~s, ~ moldaavlane

moldauisch moldaavia

Mole f ~n mer. muul

Molekel / ~n, Molek'ül n ~s, ~e

molekul molk vt. melken

Molkerei f ~, ~en meierei; piimama-jandus

mollig hubane, mõnus; ümarate vormidega, priske; hubaselt Molybd'än n ~s keem. molübdeen Moment m ~(e)s, ~e hetk, silmapilk; n ~(e)s, ~e (otsustav) tegur, kaaluv asjaolu momentan silmapilkne, hetkeline; silmapilkselt, kohe Mönat m ~(e)s, ~e kuu (aeg); ~ für

~ kuust kuusse monatlich igakuune; iga (1) kuu(l) Mönch m ~(e)s, ~e munk Mond m ~(e)s, ~e kuu (planeedi-

kaaslane); Kuu (Maa kaaslane); der zunehmende ~ noorkuu; der abnehmende ~ kahanev kuu; der ~ nimmt ab kuu kahaneb Mondfinsternis f ~, ~se astr. kuuvarjutus

mondsüchtig kuutõbine Mongole m ~n, ~n mongol mongolisch mongoli Monolog m ~s, ~e monoloog Monopol n ~s, ~e monopol monoton monotoonne; monotoonselt Monotonie / ~, .. niien monotoonsus Montag m <`«(e)s, ~e esmaspäev Montage [.. 'ta^a] f ~, ~n montaaž,

monteerimine, kokkupanek Monteur [.. 't0:r] m ~s, ~e montöör montieren vt monteerima Monument n ~(e)s, ~e monument,

mälestussammas Moor n ~(e)s, ~e raba, kõrgsoo Möorbad n ~(e)s, .. bäder mudavann;

mudaravila Moos n ~es, ~e sammal; ~ ansetzen

pilti, vananema Alöosbeere / ~, ~n jõhvikas Mõped n ~s, ~s mopeed, mootorjalg-

ratas Moräl f ~ moraal moralisch moraalne; moraalselt Morast tn ~es, ~e e. . .'äste sooala;

mudane pinnas Mord m ~(e)s, ~e mõrv

morden vt tapma, mõrvama M'örder m ~s, ~ mõrvar m örderisch tappev; kole, kohutav Mordskerl m ~(e)s, ~e uljas inimene; täitsamees morgen homme; ~ früh homme hommikul; ~ äbend homme õhtul Morgen m ~s, ~ hommik; morgen (pinnamõõt); güten ~! tere hommikust!; am ~ e. des ~s hommikul; eines ~s ühel hommikul; heute morgen täna hommikul Morgengrauen n ~s hommikuhäma-rik, agu

Morgenrot n ~s, Morgenröte f

~ koit, koidupuna mõrgens hommikul; hommikuti morgig homne; tulevane; der ~e Tag homne päev; die ~e Generation tulevane põlvkond Morphologie f ~, .. gijen gramm.,

biol. morfoloogia morphologisch morfoloogiline morsch rabe, pehkinud M'örser m ~s, ~ uhmer; sõj. mortiir M'örtel tn ~s, ~ ehit. mört Motiv n ~s, ~e motiiv motivieren vt motiveerima, põhjendama

Motor m ~s, Motõren, ka Motor m

~s, ~e mootor Motorenwerk n ~(e)s, ~e mootoritehas

motorisieren vt motoriseerima Motorrad, Motorrad n ~(e)s, .. rä-

der mootorratas Motorroller tn ~s, ~ motoroller Mõtte f ~, ~n koi Mõtto n ~s, ~s moto M'öwe f ~, ~n kajakas Mücke / ~, ~n (enamasti pl) kapriis, tuju; die Sache hat ihre ~n pilti, asjal on oma konks M'ücke f ~, ~n sääsk mücksen vi piiksatama, kõssama m'üde (harv. müd) väsinud; tüdinud; ~ werden (ära) väsima; er ist des Wärtens ~ ta on ootamisest tüdinud; ich bin es ~ ma olen sellest tüdinud M'üdigkeit f ~ väsimus Muff m ~(e)s, ~e muhv (käte soojenduseks) Müffe f ~, ~n tehn. muhv müffig sumbunud, kopitanud; torisev, pahur

M'ühe f ~, ~n vaev, p'ingutus; sich (D) ~ geben püüdma, pingutama,m'ühelos

vaeva nägema; der ~ wert sein vaeva tasuma; mit Müh und Not

suure vaevaga m'ühelos vaevata, hõlbus, kerge; hõlpsalt

mühen vi ammuma

m'ühen, sich vaeva nägema, pingutama

m'ühevoll vaevarikas, tülikas, raske M'ühle f ~, ~n veski; das ist Wässer auf seine ~ pilti, see on vesi tema veskile

Mühme f ~, ~n tädi; vanemaealine

naissugulane m ühsam vaevarikas, pingutav; (suure) vaevaga Mulde f ~, ~n küna, mold; geogr.

nõgu, lohk Mull m ~(e)s, ~e marli Müll tn ~(e)s prügi, praht M'üller tn ~s, ~ mölder M'üllkasten m ~s, ..kästen e. ~ prügikast

M'üllschacht m ~(e)s, ..Schächte

prügišaht multiplizieren vt mat. korrutama Mund m ~(e)s, ~e e. ~e e. ~er suu; reinen ~ hälfen e. den ~ halten piltl. suud pidama; den ~ voll nehmen pilti, praalima, liialdama; j-m nach dem ~(e) reden piltl. kellegi meelt mööda rääkima; ~ und Näse äufsperren piltl. (imestusest) suu ammuli vahtima; etw. st'ändig im ~(e) führen piltl. midagi ühtesoodu korrutama Mündart f ~, ~en murre, dialekt M'ündel m, n ~s, ~ (ka f ~, ~n)

eestkostealune (isik) m'ünden vi suubuma Mündharmonika f ~<, .. ken e. ~s

suupill m'ündig täisealine m'ündlich suuline; suuliselt Mündstück n ~(e)s, ~e pits (piibul,

sigaretil); suurauad; muus. huulik M'ündung f ~, ~en suue Mündvoll m ~, ~ suutäis; ein paar

~ Fleisch paar suutäit liha Munition f ~ laskemoon münkeln vi salaja rääkima, kuuldusi levitama; man münkelt, daß ... liigub ringi kuuldus, et ... münter reibas, rõõmus; virge; er wird am Morgen so schwer ~ ta virgub hommikul nii raskesti; reipalt M'ünze f ~, ~n münt, metallraha; rahapaja; etw. für bäre ~ nehmen

pilti, midagi puhta kullana võtma; mit gleicher ~ zählen pilti, sama mõõdupuuga tasuma Münzfernsprecher m ~s, ~ taksofon

m ürbe (harv. mürb) mure, pehme, rabe; järeleandlik; j-n ~ mächen (bekommen) kellegi vastupanu, kangekaelsust murdma M'ürb(e)teig m ~(e)s, ~e kok mure-tainas

mürmeln vt pomisema; vi vulisema

(näit. oja kohta) Mürmellaut m ~(e)s, ~e redutseeru-

nud e-häälik [a] Mürmeltier n ~(e)s, ~e zool ümise-ja, koopaorav; wie ein ~ schlafen pilti, kaua ja raskesti magama mürren vi (gegen A, 'über A) nurisema (kellegi v. millegi üle) m ürrisch torisev, pahur Mus n ~es, ~e püree (näit. kartulitest v. puuviljast), povidlo Müschel f ~, ~n zool. karp; (kõrvadest

Muse|um n ~s, ..e|en muuseum

Musik f ~ muusika

musikalisch muusikaline, muusikaala-

ne; musikaalne Musikänt m ~en, ~en muusikant,

pillimees Musiker m ~s, ~ muusik Musikinstrument n ~(e)s, ~e muusikariist

Muskel m ~s, ~n muskel, lihas muskul'ös tugevate lihastega, lihaseline

muß vt. m'üssen

Muße f ~ vaba aeg, 'jõudeaeg; mit ~

ruttamata, rahulikult m'üssen (müßte, gemüßt) vi pidama, sunnitud olema; er muß es vergessen haben ta on selle tõenäoliselt unustanud m'üßig jõude-; tarbetu, mõttetu; in meiner ~en Zeit oma jõudeajal; ~e Reden tarbetud kõned; jõude, tegevuseta

M'üßiggänger m ~s, ~ jõudeolija, logeleja müßte vt. m'üssen

Muster n ~s, ~ näidis; eeskuju; muster; kaubaproov müstergültig, musterhaft eeskujulik, laitmatu

müstern vt silmitsema, vaatlema; mustriliseks tegemaMusterschüler

Musterschüler m ~s, ~ eeskujulik õpilane

Mut m ~(e)s julgus, vaprus, den ~ verlieren (sinken lassen) julgust kaotama; ~ fassen Dilti, südant rindu võtma; guten ~es sein heas meeleolus olema; ~ sch'öpfen julgust koguma, julgemaks muutuma M ütchen: sein ~ an j-m k'ühlen kellegi kallal oma viha lahutama mütig julge, vapper; julgelt, vapralt Mutter f ~, - ema; f ~, ~n tehn. mutter

m'ütterlich emalik; das ~e 'Erbe emapoolne pärand; emalikult

mütterlicherseits ema poolt Müttermal n ~(e)s, ~e sünnimärk mutterseelenallein ihuüksi Mütterwitz m ~es loomupärane vaimukus v. mõistus mutwillig ülemeelik, vallatu; ülemee--Ukult

M'ütze f ~, ~n müts (-i) Myrte f ~, ~n bot. mirt Mystik f ~ müstika mystisch müstiline; müstiliselt Mythus m~,., then müüt (muistend jumalatest v. kangelastest)

N

Näbe f ~, ~n rumm (-u) Näbel m ~s, ~ (harv.) anat. naba nach präp (D) -sse, -le; pärast; järgi; järel; ~ Riga Riiga; ~ meiner Meinung e. meiner Meinung ~ minu arvates, minu arvamuse järgi; adv: ~ und ~ järk-järgult, vähehaaval; ~ wie vor vana viisi nach- tegusõna lahutatav eesliide, mis osutab: l) liikumisele kellegi v. millegi järel: nächgehen; 2) matkimisele, kordamisele: nachmachen, nächsprechen nächahmen vt, vi matkima, järele aimama

Nächahmung f ~, ~en matkimine;

järeletehtud ese, imitatsioon Nächbar m ~s e. ~n, ~n naaber Nächbarschaft f ~, ~en naabrus; naabrid

nachdem adv pärast seda, hiljem; je ~ vastavalt (sellele); conj pärast seda kui

nächdenken (dächte nach, nächgedacht) vi ('über A) (millegi üle) järele mõtlema nachdenklich mõtlik; mõtlikult Nächdruck m ~(e)s rõhutamine, esiletõstmine; mit ~ rõhutatult; m ~(e)s, ~e triik. järeltrükk, kordustrükk

nächdrücklich tungiv, rõhutatud; tungivalt, rõhutatult nacheinänder üksteise v. teineteise järel, järjestikku Nächen m ~s, ~ lootsik nächerzählen vt ümber jutustama; (D) (kellestki midagi) rääkima; es wird

ihm Gütes nächerzählt temast räägitakse head Nächerzählung f ~, ~en ümberjutustus

Nachfolger m ~s, ~ järglane Nächfrage f ~, ~n maj. nõudmine; ('über A) järelepärimine; ~ und 'Angebot nõudmine ja pakkumine nächgeben (gab nach, nächgegeben)

vi järele andma nächgehen (ging näch, nächgegangen) vi (s) (D) järgnema; tegelema, tegema; põhjalikult uurima; seirama; die Uhr geht nach kell jääb järele; seiner 'Arbeit ~ oma tööd tegema; ich werde dieser Frage ~ ma uurin seda küsimust (põhjalikult) nächgeräde vähehaaval, aegamööda;

viimaks, lõpuks nachgiebig järeleandlik nachhaltig (püsivalt) mõjuv, kestev nachher pärast seda, hiljem Nächhilfe f ~, ~n järeleaitamine, toetus

nächholen vt tasa tegema Nächhut f ~, ~en sõj. järelvägi, ar-jergard

Nächkomme m ~n, ~n järeltulija, järglane

nächkommen (kam näch, nächgekommen) vi (s) hiljem v. järele tulema; (D) järele jõudma (kellelegi); (D) täitma (näit. käsku) Nachkommenschaft f ~, ~en järeltulev põlvkond, järglased Nachkömmling m ~s, ~e vt. Nächkomme

Nächlaß m .. lasses, ..lasse e. ..lasse pärand; hinnaalandus

Musterschüler m ~s, ~ eeskujulik õpilane

Mut m ~(e)s julgus, vaprus, den ~ verlieren (sinken lassen) julgust kaotama; ~ fassen Dilti, südant rindu võtma; guten ~es sein heas meeleolus olema; ~ sch'öpfen julgust koguma, julgemaks muutuma M ütchen: sein ~ an j-m k'ühlen kellegi kallal oma viha lahutama mütig julge, vapper; julgelt, vapralt Mutter f ~, - ema; f ~, ~n tehn. mutter

m'ütterlich emalik; das ~e 'Erbe emapoolne pärand; emalikult

mütterlicherseits ema poolt Müttermal n ~(e)s, ~e sünnimärk mutterseelenallein ihuüksi Mütterwitz m ~es loomupärane vaimukus v. mõistus mutwillig ülemeelik, vallatu; ülemee--Ukult

M'ütze f ~, ~n müts (-i) Myrte f ~, ~n bot. mirt Mystik f ~ müstika mystisch müstiline; müstiliselt Mythus m~,., then müüt (muistend jumalatest v. kangelastest)

N

Näbe f ~, ~n rumm (-u) Näbel m ~s, ~ (harv.) anat. naba nach präp (D) -sse, -le; pärast; järgi; järel; ~ Riga Riiga; ~ meiner Meinung e. meiner Meinung ~ minu arvates, minu arvamuse järgi; adv: ~ und ~ järk-järgult, vähehaaval; ~ wie vor vana viisi nach- tegusõna lahutatav eesliide, mis osutab: l) liikumisele kellegi v. millegi järel: nächgehen; 2) matkimisele, kordamisele: nachmachen, nächsprechen nächahmen vt, vi matkima, järele aimama

Nächahmung f ~, ~en matkimine;

järeletehtud ese, imitatsioon Nächbar m ~s e. ~n, ~n naaber Nächbarschaft f ~, ~en naabrus; naabrid

nachdem adv pärast seda, hiljem; je ~ vastavalt (sellele); conj pärast seda kui

nächdenken (dächte nach, nächgedacht) vi ('über A) (millegi üle) järele mõtlema nachdenklich mõtlik; mõtlikult Nächdruck m ~(e)s rõhutamine, esiletõstmine; mit ~ rõhutatult; m ~(e)s, ~e triik. järeltrükk, kordustrükk

nächdrücklich tungiv, rõhutatud; tungivalt, rõhutatult nacheinänder üksteise v. teineteise järel, järjestikku Nächen m ~s, ~ lootsik nächerzählen vt ümber jutustama; (D) (kellestki midagi) rääkima; es wird

ihm Gütes nächerzählt temast räägitakse head Nächerzählung f ~, ~en ümberjutustus

Nachfolger m ~s, ~ järglane Nächfrage f ~, ~n maj. nõudmine; ('über A) järelepärimine; ~ und 'Angebot nõudmine ja pakkumine nächgeben (gab nach, nächgegeben)

vi järele andma nächgehen (ging näch, nächgegangen) vi (s) (D) järgnema; tegelema, tegema; põhjalikult uurima; seirama; die Uhr geht nach kell jääb järele; seiner 'Arbeit ~ oma tööd tegema; ich werde dieser Frage ~ ma uurin seda küsimust (põhjalikult) nächgeräde vähehaaval, aegamööda;

viimaks, lõpuks nachgiebig järeleandlik nachhaltig (püsivalt) mõjuv, kestev nachher pärast seda, hiljem Nächhilfe f ~, ~n järeleaitamine, toetus

nächholen vt tasa tegema Nächhut f ~, ~en sõj. järelvägi, ar-jergard

Nächkomme m ~n, ~n järeltulija, järglane

nächkommen (kam näch, nächgekommen) vi (s) hiljem v. järele tulema; (D) järele jõudma (kellelegi); (D) täitma (näit. käsku) Nachkommenschaft f ~, ~en järeltulev põlvkond, järglased Nachkömmling m ~s, ~e vt. Nächkomme

Nächlaß m .. lasses, ..lasse e. ..lasse pärand; hinnaalandusnachlassen

nächlassen (ließ nach, nächgelassen) vt lõdvendama; järele jätma (pärandiks); (hinda) alandama; vi lakkama, vaibuma; vähenema nächlässig hooletu, lohakas: hooletult, lohakalt

Nächlässigkeit f ~, ~en hooletus, lohakus *

nächmachen vt järele tegema; (D)

(kedagi) matkima nächmalig pärastine nächmals pärast seda, hiljem Nächmittag m ~(e)s, ~e pärastlõuna; heute nachmittag täna pärastlõunal

nächmittags pärastlõunal; pärastlõuna-ti

Nächnahme / ~, ~n lunamaks; durch

(per, unter, mit) ~ lunamaksuga Nachnahmesendung f ~, ~en luna-saadetis

Nächrede f ~, ~n järellugu, epiloog; keelepeks, klatš; j-n in 'üble ~ bringen kellegi kohta laimu levitama

Nachricht f ~, ~en teade, sõnum Nächruf m ~(e)s, ~e nekroloog (kirjutis äsja surnud isiku mälestuseks), järelehüüe nächrufen (rief nach, nächgerufen) vt

(D) järele hüüdma nächsagen vt (D) (kellegi kohta midagi) väitma; (kellegi) sõnu kordama; man kann ihm nichts Schlechtes ~ tema kohta ei saa midagi halba öelda Nächschlagewerk n ~(e)s, ~e teatmeteos

nächschlagen (schlug nach, nächgeschlagen) vt (raamatust) järele vaatama, otsima; ein Wort im Wörterbuch ~ sõna sõnaraamatust otsima Nächschlüssel m ~s, ~ valevõti, järeletehtud võti nächschreiben (schrieb nach, nächgeschrieben) vt üles kirjutama (näit. loengut); ära v. maha kirjutama; (tagantjärele) juurde kirjutama Nächschrift f ~, ~en (loengu jne.)

üleskirjutus; järelkiri, postskriptum Nächschub tn ~(e)s, .. schübe sõj.

rindevõitlejate varustamine; abivägi Nächschuß m .. usses, .. üsse juurde-

v. lisamaks nächsehen (sah nach, nächgesehen) vi (D) (kellelegi v. millelegi) järele vaatama; vt läbi v. üle vaatama;

järele vaatama (näit. õpikust); leebelt suhtuma Nächsehen n ~s järelevaatamine; läbivaatamine; das ~ häben pilti, pika ninaga jääma, ilma jääma Nächsicht f ~ leebus, heatahtlik suhtumine; ~ 'üben leebe olema, heatahtlikult suhtuma nächsichtig leebe, heatahtlik; leebelt»

heatahtlikult Nächsommer m ~s, ~ järelsuvi Nächspeise f ~, ~n magusroog, dessert

Nächspiel n ~(e)s, ~e järelmäng; järellugu

nächsprechen (sprach näch, nächgesprochen) vt (D) (kellegi) sõnu kordama

nächst lähim; järgmine; das ~e Mai e. ~es Mai järgmine kord; prär> (D) päris lähedal; (kellegi) järel. ~ dir war er der Beste sinu järel oli tema parim nächstehen (stand näch, nächgestanden) vi (D) (kellestki) maha jääma (näit. töös) nächstehend alljärgnev; al'lpool n'ächstens lähemal ajal, varsti nächsuchen vi otsima, järele uurima, (um A) taotlema, paluma (midagi) Nacht / ~, ~e öö; in der ~ e. bei ~ öösel; die ~ 'über kogu öö, öö läbi; 'über ~ üleöö, äkki; bei ~ und Nebel ööpimeduses, salaja; gestern nacht eile öösel Nächteil m ~(e)s, ~e kahju; puudus, viga; im ~ sein halvemas olukorras olema nächteilig kahjulik, ebasoodus; kahjulikult, ebasoodsalt Nächtigall f ~, ~en ööbik n'ächtigen vi ööbima Nächtisch m ~es, ~e vt. Nächspeise Nächtlager n ~s, ~ öömaja; maga-

rnisase n'ächtlich öine

nächtragend kättemaksuhimuline, pika vihaga

nächträglich tagantjärele toimuv v. tehtav, täiendav; kahjulik, ebasoodus; tagantjärele, täiendavalt nachts öösel; öösiti • Nächtwandler tn ~s, ~ kuutõbine, lu-naatik

Nächweis m ~es, ~e tõestus; viide, juhatus

nachweislich tõestatav; kindlate andmete järgi Nächwelt f ~ järelpõlved, järeltulevad

põlvkonnad Nächwort n ~(e)s, ~e järelsõna Nächwuchs m ~es järelkasv, vahetus, noorsugu

Nachzügler m ~s, ~ hilineja, mahajääja

Nacken tn ~s, ~ kukal nackt paljas, alasti Näcktheit f ~ alastiolek Nädel f ~, ~n nõel; okas; wie auf ~n sitzen pilti nagu nõeltel istuma, kibelema nadeln vi okkaid maha laskma; die Fichte nädelt kuusk laseb okkaid maha

Nadelwald jn ~(e)s, . . wälder okas-mets

Nägel m ~s, ~ nael (kinnitusva-hend); küüs; etw. an den ~ h'ängen pilti millestki loobuma; den ~ auf den Kopf treffen pilti, märki tabama; die 'Arbeit brännte mir auf den ~n pilti mul oli tööga tuli taga nägeln vt naelutama nägelneu uhiuus, tuliuus nägen vi (an D) närima, ka pilti Näger tn ~s, ~, Nagetier n ~(e)s,

~e zool. näriline nah(e) lähedalolev, lähedane; lähedal; j-m zu nähe treten pilti, kedagi solvama

N'ähe f ~ lähedus; in der ~ lähedal nähegehen (ging nähe, nähegegangen) vi (s) (D) (kedagi) kurvastama, valusalt puudutama; das geht mir nähe see puudutab mind valusalt nähen vi (s) (D) lähenema n'ähen vt õmblema

N'ähere n ~n lähemad asjaolud, üksikasjad

N'äherin f ~, ~nen (pesu jms.) õmbleja

n'ähern, sich (D) vt. nähen nähezü peaaegu nahm vt. nehmen

N'ähmaschine f ~, ~n õmblusmasin n'ähren vt toitma; (kahtlust jne.) tundma; eine Hoffnung ~ lootust hellitama; sich ~ toituma; elatuma nährhaft toitev

N'ährstoff m ~(e)s, ~e toitaine Nährung f ~ toit; elatis Nährungsmittel n ~s, ~ toiduaine N'ährwert tn ~(e)s, ~e toiteväärtus Naht f ~, ~e õmblus; tehn. jootekoht;

eine ~ auftrennen õmblust üles harutama

N'ähterin f ~, ~nen vt. Näherin N'ähzeug n ~(e)s õmblustarbed na|iv naiivne; naiivselt Naiivit'ät f ~, ~en naiivsus Näme r- ~ns, ~n, Nämen tn ~s, ~ nimi; dem Nämen nach nime järgi, nimepidi: im Nämen (kellegi v. millegi) nimel; das Kind beim rechten Nämen nennen pilti asja õige nimega nimetama nämens nimega, (kellegi) .. nimeline;

(kellegi v. millegi) nimel Nämensvetter m ~s, ~n nimekaim nämentlich nimeline: nimepidi: eriti, esijoones

nämhaft nimekas, tuntud; nimetamisväärne, suur; j-n ~ mächen kellegi nime teada saama v. teatavaks tegema n'ämlich nimelt

n'ämliche seesama, sama; er sagt immer das ~ ta ütleb alati sedasama nännte vt. nennen nanü! tohoh!, vaat kus veel! Napf m ~(e)s, ~e napp, kausike Närbe f ~, ~n arm (-i); rohukamar närbig armiline, täkiline Narkose f ~, ~n med. narkoos narkotisch narkootiline Narr m ~en, ~en lollpea, tobu; narr, tola; j-n zum ~en hälten kedagi narrima v. pilkama; einen ~en an etw. (j-m) gefressen häben millessegi (kellessegi) narruseni kiindunud olema närren vt narrima, pilkama, ninapidi vedama

Närrheit f ~, ~en lollus, narrus n'ärrisch totter, naeruväärne, veider Narzisse f ~, ~n bot. nartsiss Nasäl m ~s, ~e nasaal, ninahäälik näschen vi, vt maiustama näschhaft maias

Näschwerk n ~(e)s maiustused Näse f ~, ~n nina; sich (D) die ~ putzen nina nuuskama; die ~ wäk-kelt ihm pilti ta valetab; j-m eine ~ drehen pilti kellelegi ninanipsu mängima; j-n an der ~ herümfüh-ren pilti, kedagi ninapidi

vedama; auf der ~ liegen pilti haige v. julguseta olema; alle ~n lang väga sageli

n'äseln vi inisedes e. läbi nina kõnelema

Nasenstüber m ~s, ~ ninanips

naseweis ninakas, ninatark; ninakalt Näshorn n ~(e)s, ..hörner (harv.

~e) ninasarvik naß märg; ~ bis auf die Knochen läbimärg N'ässe f ~ märgus Nation f ~, ~en rahvus, natsioon national rahvuslik, rahvus-Nationalit'ät f ~, ~en rahvus, rahvusse kuuluvus Nationalitätenstaat m ~(e)s, ~en

paljurahvuseline riik Nationaltracht f ~, ~en rahvariie Natrium n ~s keem. naatrium Nätter f ~, ~n zool. nastik Natür f ~ loodus; f ~en loomus Naturkunde f ~ looduslugu, loodusteadus

nat'ürlich loomulik; loomulikult; muidugi, mõistagi Natürlichkeit f ~ loomulikkus Naturschutzgebiet n ~(e)s, ~e looduskaitseala Naturwissenschaft f ~, ~en (enamasti pl) loodusteadused Näutik f ~ nautika, laevasõiduteadus Näzi m ~s, ~s (Nationalsozialist) nats (natsionaalsotsialism, saksa fa-šist

Nebel m ~s, ~ udu; (k'ünstlicher) ~

sõj. suitsukate Nebelhorn n ~(e)s, .. hörner mer.

udusireen nebelig udune

neben (D) (kellegi v. millegi) kõrval;

(A) (kellegi v. millegi) kõrvale nebenän kõrval, kõrvale, kõrvuti; sich

~ setzen (kellegi) kõrvale istuma nebenbei kõrval, kõrvuti; peale selle; muuseas

Nebenbeschäftigung f ~, ~en kõrval-

töö; kõrvaltegevus Nebenbuhler m ~s, ~ võistleja, rivaal

nebeneinander üksteise v. teineteise

kõrval v. kõrvale, kõrvuti Nebenfluß m . . flusses, .. flüsse lisajõgi

nebenher kõrval, kõrvuti; peale selle;

möödaminnes Nebensache f ~, ~n kõrvaline asi nebensächlich kõrvalise tähtsusega,

ebaoluline Nebensatz m ~es, .. sätze gramm.

kõrvallause neblig vt. nebelig

nebst (D) ühes, koos (kellegagi v. millegagi)

necken vt nöökama, tögama neckisch tögav; kentsakas; ülemeelik Neffe m ~n, ~n vennapoeg, õepoeg Negation f ~, ~en eitus, negatsioon negativ, negativ negatiivne Neger m ~s, ~ neeger nehmen (nahm, genommen) vt võtma, (D) (kelleltki) ära võtma; hõivama; vallutama; wie man's nimmt (olenevalt sellest,) kuidas võtta e. suhtuda; zu sich (D) ~ sööma, jooma; Platz ~ istet võtma; den 'Anfang ~ algama, tekkima; in Empfang ~ vastu võtma Neid m ~(e)s kadedus Neidhammel m ~s, ~ (harv. .. häm-

mel) kadekops, kade inimene neidisch (auf A) kade (kellegi peale);

kadedalt «»

neigen vt kallutama, alla painutama; vi (zu D) (millelegi) kalduma; der Tag neigt sich (dem 'Ende zu) päev kaldub õhtule: sich ~ end kallutama, alla painduma Neigung f ~, ~en kalle, kallakus; kalduvus: poolehoid nein ei

Nelke f ~, ~n nelk NE-Metall n ~s, ~e vt. Nichteisenmetall

nennen (nannte, genannt) vt nimetama; nimeks panema; sich ~ nime kandma; end nimetama nennenswert nimetamisväärne Nenner m ~s, ~ mat. nimetaja (murdarvul); auf den gleichen ~ bringen murde ühenimelisteks taandama

Nennform f ~en gramm, tegevusnimi, infinitiiv Nennwert m ~(e)s, ~e nominaalväärtus, nimiväärtus Neologismus tn ~. .. men neologism,

uudissõna Neon n ~s keem. neoon Nerv m ~s e. ~en, ~en närv, erk nerv'ös närviline; närvi-; närviliselt Nerz m ~es, ~e zool. naarits; naarit-

sanahk, nerts Nessel f ~, ~n nõges Nest n ~es, ~er pesa; kolgas, kõrvaline maanurk Nesthäkchen n ~s, ~ pilti, pesamuna nett kena; nägus, meeldiv; kenasti;

meeldivalt Netz n ~es, ~e võrk; das ~ auswerfen võrku heitma netzartig võrkjasnetzen

netzen vt märjaks tegema, niisutama neu uus; was gibt es Neues? mis uudist (kuulda)?; aufs ~e e. von

~em uuesti, veel kord neuerdings viimase! ajal; uuesti, veel kord

Neuerer m ~s, ~ uuendaja, novaator Neuerung f ~, ~en uuendus neugeboren vastsündinud; uuesti sündinud

Neugier, Neugierde f ~ uudishimu neugierig uudishimulik: uudishimulikult

Neuheit f ~, ~en uudus; uudisese Neuigkeit f ~, ~en uudis Neujahr n ~(e)s, ~e uusaasta Neuland n ~(e)s uudismaa neulich hiljuti, mõne aja eest Neuling m ~s, ~e uustulnuk, algaja Neumond m ~(e)s noorkuu neun üheksa

Neunauge n ~s, ~n silm (-u) neunzehn üheksateist neunzig üheksakümmend neutral neutraalne; neutraalselt Neutralität f ~ neutraliteet, mitteva-

helesegamine, erapooletus Neutrum n ~s, .. ra e. ., ren gramm.

kesksugu; kesksoost nimisõna Neuzeit f ~ uusaeg neuzeitlich uueaegne; tänapäeva-, moodne

NF f (Nationale Front des demokratischen Deutschland) (demokraatliku Saksamaa) Rahvusrinne nicht ei, mitte; ~ wahr? eks ole?, kas pole tõsi?; ~ doch! sugugi mitte!; ~ nur ..., sondern auch ... mitte ainult ..., vaid ka ... Nichte f ~, ~n vennatütar, õetütar Nichteisenmetall n ~s, ~e värviline metall

nichtig kehtetu; tähtsusetu, tühine Nichtraucher m ~s, ~ mittesuitsetaja nichtpaktgebunden blokiväline, (paktidega) mitte liitunud nichts ei midagi, ei miski; ~ ais muud midagi kui; das tut (macht, schadet) ~ see ei tee midagi; mir ~, dir ~ asja ees, teist taga; ~ Neues mitte midagi uut nichtsnutzig kõlbmatu, väärtusetu nichtssagend mittemidagiütlev, sisutu nichtswürdig alatu, nurjatu Nickel n ~s nikkel

nicken vi pead noogutama: tukkuma nie (ei) iialgi; ~ und nimmer ei mingi hinna eest

nieder alla; maha; ~ mit dem Krieg!

maha sõda!; madal; alam; alatu niederdeutsch alamsaksa Niederdeutsch n ~(s) alamsaksa keel Niederdruck m ~(e)s, ..drücke ma-dalrõhk

Niederfrequenz f ~, ~en ei. madalsagedus

niedergeschlagen rusutud, nukker Niedergeschlagenheit f ~ rusutus, nukrus

Niederlage f ~, ~n kaotus, lüüasaamine

niederländisch madalmaade, hollandi niederlassen, sich (ließ sich nieder, sich niedergelassen) istuma, istet võtma; elama asuma niederlegen vt maha panema; (millestki) loobuma; sich ~ maha heitma; voodisse heitma niedermetzeln vt maha nottima Niederschlag m ~(e)s, .. schläge me-

teor. sademed; sete niederschmetternd vapustav, põrutav niedersetzen, sich (maha) istuma, istet võtma

Niedertracht f ~ alatus, nurjatus niederträchtig alatu, nurjatu; alatult, nurjatult

Niederung f ~, ~en madalik, madal ala

niedlich armas, meeldiv, kena niedrig madal; alam; alatu; ~e Zählen

väiksed arvud; madalal; alatult niemals vt. nie

niemand ei keegi, ei ükski; ~ anders als er ei keegi muu kui tema; es ist ~ da (siin) ei ole kedagi Niemandsland n ~(e)s sõj. eikellegimaa

Niere f ~, ~n neer; das geht mir an (auf) die ~n pilti, see puudutab mind hellast kohast niesen vi aevastama; auf etw. ~ pilti. millelegi aevastama, millestki mitte lugu pidama Niet m ~(e)s, ~e tehn. neet Niete f ~, ~n tühi loos: nurjumine nieten vt tehn. neetima Nilpferd n ~(e)s, ~e jõehobu nimmer vt. nie

nimmermehr ei kunagi enam, (ei) iialgi enam

Nimmerwiedersehen: auf ~! hüvasti

alatiseks!

nippen vi (an D) väikeste lonksudega rüüpamanirgends

nirgends, nirgend(s)wo ei kuskil, mitte kusagil Nische f ~, ~n nišš, seinatühe nisten vi pesitsema Niveau [ni'vo:] n ~s, ~s nivoo Nixe f ~, ~n näkineid nobel suursugune; õilis; helde, suurejooneline; elegantne noch veel; ~ einmal veel kord, uuesti; ~ einmal so groß poole suurem; ~ immer ikka veel; ~ nicht veel mitte nochmalig veelkordne, teistkordne nochmals veel kord, uuesti Nocken m ~s, ~ tehn. nukk Nom. = Nominativ gramm, nimetav,

nominatiiv Nomäde m ~n, ~n nomaad, rändrahva liige nominäl nominaalne; gramm, käändsõnaline

Nominativ m ~s, ~e gramm, nimetav,

nominatiiv Nonne f ~, ~n nunn Nonsens m ~es e. ~ mõttetus, nonsenss

Nonstopflug m ~(e)s, .. flüge vahemaandumiseta lend Nord m ~(e)s, ~e põhjatuul; (artiklita) põhi, põhjakaar Norden (artiklita) põhi, põhjakaar; m

~s põhjamaa; põhjaosa nordisch põhja-, põhjamaine; skandinaavia; der Nordische Krieg Põhjasõda

n'ördlich põhja-, põhjapoolne; põhja pool(e)

Nordlicht n ~(e)s, ~er virmalised Nordost m ~(e)s, ~e kirdetuul; (artiklita) kirre Nordpol m ~s põhjanaba, põhjapoolus

Nordwest m ~(e)s, ~e loodetuul; (artiklita) loe Nörgelei / ~, ~en norimine, irisemine n'örgeln vi (an D) (kellegi kallal) norima, (millegi pärast) irisema Norm f ~, ~en norm normal normaalne; normaalselt Normäluhr f ~, ~en avalik ajanäitaja Norweger m ~s, ~ norralane norwegisch norra

Not f ~, ~e häda, viletsus; hädavaja-likkus; ~ leiden puudust kannatama; mit genauer (knapper) ~ entkommen vaevu pääsema; zur ~ hädavaevalt, kuidagiviisi; hädapärast; not tun vajalik olema; aus ~ häda sunnil

Notbehelf m ~(e)s, ~e hädaabinõu,

-vahend Notdurft f ~ vajadus notdürftig vaevalt rahuldav, napp,

kehv; kuidagiviisi, napilt, kehvalt Note f ~, ~n muus., poi. noot; rahatäht; hinne; omapära, ilme; nach ~n pilti, nagu kord ja kohus; tublisti

notfalls hädakorral notgedrungen häda sunnil, sunnitult Nõthilfe f ~ kiirabi notieren vt noteerima (märkima, üles

tähendama; kaupade hinda v. väärtpaberite kurssi börsil määrama) n'ötig vajalik, hädatarvilik; ~ häben vajama

n'ötigen vt (zu D) (millekski) sundima; tungivalt paluma; sich ~ lässen end paluda laskma nötigenfalls vajaduse korral Notiz f ~, ~en märge, notiits; ~ nehmen (von D) (millelegi) tähelepanu osutama, (midagi) teatavaks võtma

Notizbuch n ~(e)s, .. bücher märkmik

notlanden (notlandete, nõtgelandet) vi

hädamaanduma Notlandung f ~, ~en hädamaandumine

notleidend puudustkannatav Notwehr f ~ enesekaitse, hädakaitse notwendig vältimatu; hädavajalik Notwendigkeit f ~, ~en vältimatus;

hädavajalikkus Notzucht f ~ vägistamine Nov. = November nov. = november Novelle f ~, ~n novell November m ~(s), ~ november Nu: im ~ e. in einem ~ välkkiirelt,

silmapilkselt Nuance [ny'äsa] † ~, ~n nüanss, varjund

n'üchtern kaine; arukas; kainelt; arukalt; tühja kõhuga N'üchternheit f ~ kainus; arukus; kõ-

hutühjus Nüdel f ~, ~n nuudel Nudelholz n ~es, . . hölzer taignarull nukleär tuuma-; ~e Waffen tuumarelvad

null null; ~ Uhr zwölf kaksteist minutit pärast keskööd; ~ und nichtig täiesti kehtetu Null f ~, ~en null; tähtsusetu isik; das Thermometer steht auf ~ termomeeter on nullisNumerale

151

Numerale n ~(s), . .liien e. .. lia

gramm, arvsõna, numeraal numerieren vt nummerdama Numerus m ~, .. ri gramm arv Nümmer f ~, ~n number nun nüüd; siis; noh; von ~ an nüüdsest peale, edaspidi; ~ und? ja siis? nur ainult

Nuß f ~, N'üsse pähkel; eine härte ~

pilti, kõva pähkel Nußknacker tn ~s, ~ pähklitangid;

Pähklipureja (balletis, muinasjutus) N'üster f ~, ~n ninasõõre (eriti hobusel)

nützbar kasutatav, kasutamiskõlblik; zu etw. ~ mächen millekski ära kasutama

nützen, n'ützen vi kasulik olema, (millestki) kasu olema; vt kasutama Nützen m ~s, ~ kasu; es ist von ~ see on kasulik; ~ ziehen kasu saama

n'ützlich kasulik, tulus Nützlichkeit f ~ kasulikkus nutzlos kasutu, asjatu Nützlosigkeit f ~ kasutus, kasuta olek

Nütznießung f ~, ~en kasutus, kasutamine

Nylon ['nai..] n ~s nailon; ~s pl

nailonsukad Nymphe f ~, ~n miit., zoot. nümf

O

Oäse f ~, ~n oaas, kõrbesaar ob kas; ich weiß nicht, ~ er heute noch kommt ma ei tea. kas ta täna veel tuleb 'Obdach n ~(e)s peavari, ulualune obdachlos peavarjutu, kodutu õben ülal (pool); nach ~ üles (poole); von ~ ülalt; von ~ heräb kõrgilt, üleolevalt armulikult; von ~ bis unten pealaest jalatallani obendrein pealekauba, peale selle obenerwähnt ülalmainitud õbenhin pealiskaudselt, kergelt Oberbefehlshaber m ~s, ~ ülemjuhataja

õbere ülemine, pealmine 'Oberfläche f ~, ~n pealispind oberflächlich pealiskaudne, pinnapealne; pealiskaudselt, pinnapealselt 'Oberflächlichkeit f ~, ~en pealiskaudsus, pinnapealsus oberhalb (G) pealpool, ülalpool 'Oberhand: die ~ gewinnen ('über A) võidule pääsema, ülekaalu omandama (kellegi üle) 'Oberhaus n ~es (Inglise parlamendi) ülemkoda Oberkörper m ~s, ~ ülakeha 'Oberlauf m ~(e)s, ..läufe (jõe) ülemjooks

'Oberst m ~s e. ~en, ~en ooberst

(polkovnik) oberste ülim, kõrgeim; ülem, kõrgem; der 'Oberste Sowjet der UdSSR NSV Liidu Ülemnoukogu 'Oberteil tn, n ~ (e) s, ~e ülaosa obgleich kuigi, ehkki, olgugi et

Objekt n ~(e)s, ~e objekt (ese. asi;

gramm, sihitis) objektiv objektiivne; objektiivselt Objektiv n ~s, ~e füüs. objektiiv obliegen (lag öb e. õblag, obgelegen) vi (D) innuga täitma, pühenduma; (kellegi) kohustuseks olema; es liegt ihm ob, dar'über zu bestimmen tema kohustuseks on selle üle otsustada 'Obliegenheit f ~, ~en kohustus obligatorisch obligatoorne (kohustuslik, sunduslik): obligatoorselt 'Obrigkeit f ~, ~en ametivõimud obschõn vt. obgleich Obst n ~es puuvili 'Obstbau m ~(e)s puuviljakasvatus 'Obus m~e. ~ses, ~se ('Oberleitungsomnibus) trollibuss obwohl vt. obgleich 'Ochse m ~n, ~n härg; lollpea ochsen vi pähe tuupima; pingeliselt töötama

od. = öder v. = või; e. == ehk öd(e) tühi. kultiveerimata; üksluine,

igav oder või; ehk 'Ofen m ~s, '' ahi

offen avatud, lahtine; vakantne, siiras, otsekohene; die ~e See ulgumeri, avameri; lahti; siiralt, otsekoheselt; ~ geständen tõtt öelda offenbar, offenbär silmanähtav, ilmne;

silmanähtavalt, ilmselt offenbaren vt (D) ilmutama, avaldama

offenherzig puhtsüdamlik, siiras; puhtsüdamlikult, siiralt Numerale

151

Numerale n ~(s), . .liien e. .. lia

gramm, arvsõna, numeraal numerieren vt nummerdama Numerus m ~, .. ri gramm arv Nümmer f ~, ~n number nun nüüd; siis; noh; von ~ an nüüdsest peale, edaspidi; ~ und? ja siis? nur ainult

Nuß f ~, N'üsse pähkel; eine härte ~

pilti, kõva pähkel Nußknacker tn ~s, ~ pähklitangid;

Pähklipureja (balletis, muinasjutus) N'üster f ~, ~n ninasõõre (eriti hobusel)

nützbar kasutatav, kasutamiskõlblik; zu etw. ~ mächen millekski ära kasutama

nützen, n'ützen vi kasulik olema, (millestki) kasu olema; vt kasutama Nützen m ~s, ~ kasu; es ist von ~ see on kasulik; ~ ziehen kasu saama

n'ützlich kasulik, tulus Nützlichkeit f ~ kasulikkus nutzlos kasutu, asjatu Nützlosigkeit f ~ kasutus, kasuta olek

Nütznießung f ~, ~en kasutus, kasutamine

Nylon ['nai..] n ~s nailon; ~s pl

nailonsukad Nymphe f ~, ~n miit., zoot. nümf

O

Oäse f ~, ~n oaas, kõrbesaar ob kas; ich weiß nicht, ~ er heute noch kommt ma ei tea. kas ta täna veel tuleb 'Obdach n ~(e)s peavari, ulualune obdachlos peavarjutu, kodutu õben ülal (pool); nach ~ üles (poole); von ~ ülalt; von ~ heräb kõrgilt, üleolevalt armulikult; von ~ bis unten pealaest jalatallani obendrein pealekauba, peale selle obenerwähnt ülalmainitud õbenhin pealiskaudselt, kergelt Oberbefehlshaber m ~s, ~ ülemjuhataja

õbere ülemine, pealmine 'Oberfläche f ~, ~n pealispind oberflächlich pealiskaudne, pinnapealne; pealiskaudselt, pinnapealselt 'Oberflächlichkeit f ~, ~en pealiskaudsus, pinnapealsus oberhalb (G) pealpool, ülalpool 'Oberhand: die ~ gewinnen ('über A) võidule pääsema, ülekaalu omandama (kellegi üle) 'Oberhaus n ~es (Inglise parlamendi) ülemkoda Oberkörper m ~s, ~ ülakeha 'Oberlauf m ~(e)s, ..läufe (jõe) ülemjooks

'Oberst m ~s e. ~en, ~en ooberst

(polkovnik) oberste ülim, kõrgeim; ülem, kõrgem; der 'Oberste Sowjet der UdSSR NSV Liidu Ülemnoukogu

'Oberteil tn, n ~ (e) s, ~e ülaosa obgleich kuigi, ehkki, olgugi et

Objekt n ~(e)s, ~e objekt (ese. asi;

gramm, sihitis) objektiv objektiivne; objektiivselt Objektiv n ~s, ~e füüs. objektiiv obliegen (lag öb e. õblag, obgelegen) vi (D) innuga täitma, pühenduma; (kellegi) kohustuseks olema; es liegt ihm ob, dar'über zu bestimmen tema kohustuseks on selle üle otsustada 'Obliegenheit f ~, ~en kohustus obligatorisch obligatoorne (kohustuslik, sunduslik): obligatoorselt 'Obrigkeit f ~, ~en ametivõimud obschõn vt. obgleich Obst n ~es puuvili 'Obstbau m ~(e)s puuviljakasvatus 'Obus m~e. ~ses, ~se ('Oberleitungsomnibus) trollibuss obwohl vt. obgleich 'Ochse m ~n, ~n härg; lollpea ochsen vi pähe tuupima; pingeliselt töötama

od. = öder v. = või; e. == ehk öd(e) tühi. kultiveerimata; üksluine,

igav oder või; ehk 'Ofen m ~s, " ahi

offen avatud, lahtine; vakantne, siiras, otsekohene; die ~e See ulgumeri, avameri; lahti; siiralt, otsekoheselt; ~ geständen tõtt öelda offenbar, offenbär silmanähtav, ilmne;

silmanähtavalt, ilmselt offenbaren vt (D) ilmutama, avaldama

offenherzig puhtsüdamlik, siiras; puhtsüdamlikult, siiraltOffensive

Offensive f ~, ~n pealetung, ofensiiv; die ~ ergreifen pealetungi alustama

offenstehen (stand offen, offengestanden) vi lahti olema v. seisma; vaba valiku järgi midagi tegema v. tegemata jätma; es steht ihm offen, zu tun, was er will tal on võimalus teha, mida ta tahab 'öffentlich ühiskondlik; avalik; avalikult

'Öffentlichkeit / ~ üldsus, avalikkus; in die ~ bringen avalikkusele teatavaks tegema offizi|ell ametlik, ofitsiaalne; ametlikult

Offizier tn ~s, ~e ohvitser offizi'ös poolametlik, ofitsioosne; poolametlikult

'öffnen vt avama; sich ~ avanema 'Öffnung f ~, ~en ava, avaus; avamine

oft sageli, tihti; wie ~? mitu korda? 'öfter(s) sageli, tihtilugu; mõnikord, vahel

oftmalig sage, korduv oftmals sageli, mitu korda 'Oheim tn ~(e)s, ~e onu õhne (A) ilma, -ta; ~ weiteres pikema jututa; das ist nicht (so) ~ see pole halb, sel on mõte sees; ~ daß ilma et; ~ zu (mf-ga) ilma (midagi tegemata) ohnedies, ohnehin selletagi, niikuinii 'Ohnmacht f ~, ~en minestus; võimetus; in ~ fällen minestama ohnmächtig minestanud, meelemärku-setu; võimetu; ~ werden minestama

Ohr n ~(e)s, ~en kõrv; ganz ~ sein kogu tähelepanuga kuulama; die ~en spitzen pilti, kõrvu teritama, teraselt kuulatama; sich aufs ~ legen pilti. puhkama heitma; j-n 'übers ~ häuen pilti, kedagi tüssa-ma; zu ~en kommen kõrvu ulatuma; bis 'über die ~en kõrvuni; üleni; die ~en steifhalten julgust mitte kaotama Öhr n ~(e)s, ~e silm (-a) (näit. nõelal)

'Ohrfeige / ~, ~n kõrvakiil ohrfeigen vt kõrvakiilu andma Okkupant m ~en, ~en okupant Okkupation f ~, ~en okupatsioon okkupieren vt okupeerima Ökonomie f ~ ökonoomia, kokku-

hoid(likkus), majanduslikkus; öko-` noomika

ökonomisch ökonoomiline, majanduslik; ökonoomne, säästlik Okt. = Oktober okt. = oktoober Oktober tn ~(s), ~ oktoober Oktoberrevolution f ~ Oktoobrirevolutsioon; die Größe Sozialistische ~ Suur Sotsialistlik Oktoobrirevolutsioon

Öl n ~(e)s, ~e õli; nafta; ~ ins Feuer gießen (sch'ütten) pilti, õli tulle valama 'Ölbaum m ~(e)s, ..bäume oliivipuu.

õlipuu 'ölen vt õlitama 'ölig õline

Olive f ~, ~n oliivipuu, õlipuu; oliiv 'Ölleitung f ~, ~en naftajuhe 'Ölschiefer tn ~s, ~ põlevkivi Olympiäde f ~, ~n olümpiaad (olümpiamängude-vaheline nelja-aastane ajavahemik Vana-Kreekas); sport. olümpiamängud olympisch olümpia-; ~es Dorf sport. olümpialinnake; ~es Feuer sport. olümpiatuli; ~er Rekord sport. olümpiarekord; die Olympischen Spiele sport, olümpiamängud 'Omen n ~s, 'Omina ettetähendus,

enne, oomen 'Omnibus m ~ses, ~se autobuss.

omnibuss Onduliereisen n ~s, ~ lokitangid 'Onkel m ~s, ~ onu 'Oper f ~, ~n ooper; oopериteater Operation f ~, ~en operatsioon Operette f ~, ~n operett operieren vt med. opereerima; vi toimima, tegutsema 'Operngias n ~es, .. gläser teatribi-

nokkel Opfer n ~s, ~ ohver opfern vt ohverdama; sich ~ end ohverdama 'Opium n ~s oopium Opponent m ~en, ~en oponent, opo-neerija

opponieren vi oponeerima Opposition f ~, ~en opositsioon 'Optik f ~ optika Optimismus m ~ optimism optimistisch optimistlik; optimistlikult Orange [o'rä33] f ~n apelsin orange(n)farben, orange(n)farbig

[o'rä33(n) ..] oranž Orchester [.. 'kes ..] n ~s, ~ orkester, orkestriruum (teatris)Orden

153

'Orden tn ~s, ~ orden, aumärk; ordu

ordentlich korralik; korraline;- tubli;

korralikult, tublisti 'Ordenträger m ~s, ~ ordenikandja ordin'är tavaline; lihtne; labane ordnen vt korrastama; järjestama 'Ordner m ~s, ~ korrapidaja 'Ordnung f ~, ~en kord; järk, aste;

korraldus, eeskiri; bot., zool. selts 'Ordnungszahl f ~, ~en järgarv Ordonnanz f ~, ~en sõj. käskjalg;

korraldus, käsk Orgän n ~s, ~e organ; häälekandja; hääl

Organisation f ~, ~en organisatsioon; ~ der Vereinten Nationen

ühinenud Rahvaste Organisatsioon Organisator m ~s, Organisatoren organisaator organisch orgaaniline organisieren vt organiseerima Organismus m~,., men organism 'Orgel f ~, ~n orel orgeln vi orelit mängima 'Ori|ent tn ~(e)s orient, idamaa(d) ori|entalisch orientaalne, idamaine ori|entieren, sich orienteeruma Ori|entierung f ~, ~en orienteerumine

Original n ~s, ~e originaal originell originaalne; originaalselt Orkän m ~s, ~e orkaan, raju

Ort m ~(e)s, ~e koht, paik; asula; an ~ und Stelle (kindlaksmääratud) kohal (e) Orthographie f ~, ..phi|en ortograafia, õigekirjutus orthographisch ortograafiline 'örtlich kohalik, lokaalne ortsansässig kohalik 'Ortschaft f ~, ~en asula ortsfremd mittekohalik, (mujalt) saabunud; antud kohta mitte tundev 'Ortssinn m ~(e)s kohameel 'Öse † ~, ~n aas, silmus Ost m ~(e)s, ~e idatuul; [artiklita)

ida, idakaar 'Osten (artiklita) ida, idakaar; m ~s

idaosa; Ida, idapoolsed maad 'Ostern n~e.pl (enamasti artikli~

ta) rel. lihavõtted 'Österreicher tn ~s, ~ austerlane 'österreichisch austria 'östlich ida-, idapoolne "Otter m ~s, ~ zool. saarmas ^Otter † ~, ~n zool. rästik Ouvertüre [uver'tyiro] f ~, ~n muus.

avamäng, uvertüür oväl ovaalne

Ovation f ~, ~en ovatsioon Oxid, Oxyd n ~(e)s, ~e keem. hapend,. oksiid

'Ozean m ~s, ~e ookean Ozõn n ~s keem. osoon ozonreich osoonirikas

paar paar, mõned; mit ein ~ Worten

mõne sõnaga Paar n ~(e)s, ~e paar päarweise paariti, paariviisi Pacht f ~, ~en rent; rendimaks; in ~ geben (välja)

rentima, rendile andma

pachten vt rentima, rendile võtma P'ächter m ~s, ~ rentnik, rendilevõtja

Pack n ~(e)s kaabakad, jouk; m

~(e)s, ~e e. ~e pakk, komps päcken vt haarama; pakkima; sich ~ end minema koristama; packt euch! kasige minema! Päcken tn ~s, ~ pakk, komps päckend haarav, paeluv Päckung f ~, ~en pakend; pakk Päckwagen m ~s, ~ pagasivagun Pädagõg(e) m ..gen, ..gen pedagoog

Pädagogik f ~ pedagoogika pädagogisch pedagoogiline Paddelboot n ~(e)s, ~e süst (*a) Pak / ~, ~(s) (Panzerabwehrkanone) tankitõrjekahur Paket n ~(e)s, ~e pakk (eriti postisaadetisena) Pakt m ~(e)s, ~e poi. pakt, leping;

der Wärschauer ~ Varssavi leping Palais [. ,'le:] n ~ [. .'le:, ka . .'le:sj,. ~ [enamasti .. 'le:s], Paläst m ~es, ..'äste palee, loss Paletot ['patato:l m ~s, ~s meeste-palitu

Palme f ~, ~n palm Panier n ~s, ~e (sõja)lipp panieren vt kok. paneerima Pänik † ~ paanika, kabuhirm panisch paaniline; ~er Schrecken kar buhirm, paaniline hirm Orden

153

'Orden tn ~s, ~ orden, aumärk; ordu

ordentlich korralik; korraline;- tubli;

korralikult, tublisti 'Ordenträger m ~s, ~ ordenikandja ordin'är tavaline; lihtne; labane ordnen vt korrastama; järjestama 'Ordner m ~s, ~ korrapidaja 'Ordnung f ~, ~en kord; järk, aste;

korraldus, eeskiri; bot., zool. selts 'Ordnungszahl f ~, ~en järgarv Ordonnanz f ~, ~en sõj. käskjalg;

korraldus, käsk Orgän n ~s, ~e organ; häälekandja; hääl

Organisation f ~, ~en organisatsioon; ~ der Vereinten Nationen

ühinenud Rahvaste Organisatsioon Organisator m ~s, Organisatoren organisaator organisch orgaaniline organisieren vt organiseerima Organismus m~,., men organism 'Orgel f ~, ~n orel orgeln vi orelit mängima 'Ori|ent tn ~(e)s orient, idamaa(d) ori|entalisch orientaalne, idamaine ori|entieren, sich orienteeruma Ori|entierung f ~, ~en orienteerumine

Original n ~s, ~e originaal originell originaalne; originaalselt Orkän m ~s, ~e orkaan, raju

Ort m ~(e)s, ~e koht, paik; asula; an ~ und Stelle (kindlaksmääratud) kohal (e) Orthographie f ~, ..phi|en ortograafia, õigekirjutus orthographisch ortograafiline 'örtlich kohalik, lokaalne ortsansässig kohalik 'Ortschaft f ~, ~en asula ortsfremd mittekohalik, (mujalt) saabunud; antud kohta mitte tundev 'Ortssinn m ~(e)s kohameel 'Öse † ~, ~n aas, silmus Ost m ~(e)s, ~e idatuul; [artiklita)

ida, idakaar 'Osten (artiklita) ida, idakaar; m ~s

idaosa; Ida, idapoolsed maad 'Ostern n~e.pl (enamasti artikli~

ta) rel. lihavõtted 'Österreicher tn ~s, ~ austerlane 'österreichisch austria 'östlich ida-, idapoolne "Otter m ~s, ~ zool. saarmas ^Otter † ~, ~n zool. rästik Ouvertüre [uver'tyiro] f ~, ~n muus.

avamäng, uvertüür oväl ovaalne

Ovation f ~, ~en ovatsioon Oxid, Oxyd n ~(e)s, ~e keem. hapend,. oksiid

'Ozean m ~s, ~e ookean Ozõn n ~s keem. osoon ozonreich osoonirikas

paar paar, mõned; mit ein ~ Worten

mõne sõnaga Paar n ~(e)s, ~e paar päarweise paariti, paariviisi Pacht f ~, ~en rent; rendimaks; in ~ geben (välja) rentima, rendile andma

pachten vt rentima, rendile võtma P'ächter m ~s, ~ rentnik, rendilevõtja

Pack n ~(e)s kaabakad, jouk; m

~(e)s, ~e e. ~e pakk, komps päcken vt haarama; pakkima; sich ~ end minema koristama; packt euch! kasige minema! Päcken tn ~s, ~ pakk, komps päckend haarav, paeluv Päckung f ~, ~en pakend; pakk Päckwagen m ~s, ~ pagasivagun Pädagõg(e) m ..gen, ..gen pedagoog

Pädagogik f ~ pedagoogika pädagogisch pedagoogiline Paddelboot n ~(e)s, ~e süst (*a) Pak / ~, ~(s) (Panzerabwehrkanone) tankitõrjekahur Paket n ~(e)s, ~e pakk (eriti postisaadetisena) Pakt m ~(e)s, ~e poi. pakt, leping;

der Wärschauer ~ Varssavi leping Palais [. ,'le:] n ~ [. .'le:, ka . .'le:sj,. ~ [enamasti .. 'le:s], Paläst m ~es, ..'äste palee, loss Paletot ['patato:l m ~s, ~s meeste-palitu

Palme f ~, ~n palm Panier n ~s, ~e (sõja)lipp panieren vt kok. paneerima Pänik † ~ paanika, kabuhirm panisch paaniline; ~er Schrecken kar buhirm, paaniline hirmPanne

Panne f ~, ~n õnnetus, avarii (eriti

sõidukitel) pänschen vt (pettuseks) lahjendama

(näit. piima, veini); patsutama Pantoffel tn ~s, ~n {harv. ~) toa-tuhvel; unter dem ~ stehen pilti. naise tuhvli all olema Pänzer tn ~s, ~ soomusrüü; soomus-

(kate); sõj. tank Panzerwagen m ~s, ~ soomusauto Papa m ~s, ~s papa, isa(ke) Papagei m ~en, ~en e. ~(e)s, ~e papagoi

Papier n ~s, ~e paber; etw. zu ~ bringen midagi üles märkima, kirja panema; etw. in ~ (ein)wickeln

midagi paberisse mässima e. pakkima

Pappe f ~, ~n papp; das ist nicht

von ~ pilti, see on hea (väärtuslik)

Pappel f ~, ~n bot. pappel päppeln, p'äppeln vt väikest last

(pudruga) toitma; hellitama Pappenstiel m ~(e)s, ~e tühine asi; für einen ~ bekommen (Verkäufen) poolmuidu saama (müüma); das ist keinen ~ wert see pole krossigi väärt

Papst tn ~es, ~e paavst Paräbel f ~, ~n parabool Paräde f ~, ~n paraad Paradies n ~es paradiis Paragräph m ~en, ~en paragrahv parallel paralleelne; paralleelselt P'ärchen n ~s, ~ paarike Pardon [.. 'dõ] tn ~s vabandus, andestus;. ~! vabandust!; um ~ bitten armu paluma Parfüm n ~s, ~e parfüüm Park m ~(e)s, ~e e. ~s park (puiestik); masinapark Pärkanlage f ~, ~n park, puiestik pärken vi parkima (liiklemisvahendit kuhugi seisma jätma); nicht ~! parkimine keelatud! Parkett n ~(e)s, ~e parkett; teatr.

põranda esimeste ridade istekohad Parlament n ~(e)s, ~e poi. parlament

Partei f ~, ~en partei; pool (kohtus); für j-n ~ ergreifen (nehmen) kellegi eest välja astuma, kellegi pooldajaks hakkama Parteifunktionär tn ~s, ~e parteitöötaja

Parteihochschule f ~, ~n kõrgem parteikool

parteiisch erapoolik; erapoolikult parteilich partei-, parteiline Parteilichkeit f ~ parteilisus parteilos parteitu

Parteitag tn ~(e)s, ~e partei kongress

Parterre [. /terj n ~s [. /ters], ~s [.. 'ters] alumine korrus; teatr. põranda keskmiste ja tagumiste ridade istekohad;

parterre wöhnen alumisel korrusel elama Partie / ~, .. tijen partii; väljasõit, väike reis; osa, lõik; mit von der ~ sein kaasa tulema, kaasa tegema, osa võtma Partikel f ~, ~n gramm, partikkel, kildsõna

Partisän m ~s e. ~en, ~en, Parti-

säne m ~n, ~n partisan Partizip n ~s, ~ilen gramm, partitsiip, kesksõna Päspel tn ~s, ~ e. f ~, ~n ilupael,

kant (rõivastel) Paß tn Passes, P'ässe kitsustik, mäekuru; pass (eriti välispass) passabel talutav

Passagier [. .^isr] m ~s, ~e reisija Passänt m ~en, ~en möödamineja pässen vi passima (sobima; kaardimängus teat. mängujärgust kõrvale jääma) pässend sobiv, kohane passieren vt läbima; mööduma; vi (s) juhtuma; es ist ihm nichts passiert temaga ei ole midagi juhtunud Passierschein tn ~(e)s, ~e sissepää-suluba

passioniert kirglik, innukas

passiv ['pa .., ka .. 'si:f] passiivne;

passiivselt Pässiv n ~s, ~e gramm, passiiv Pastete / ~, ~n pasteet; lihapirukas Päte tn ~n, ~n ristiisa; šeff (šeflus-kohustuse võtnud asutus v. organisatsioon)

Pätenschaft f ~, ~en šeflus; die ~ übernehmen šeflusvahekorda astuma

patent tubli, suurepärane, oivaline Patent n ~(e)s, ~e patent pathetisch pateetiline Pathologie f ~ patoloogia, haigus-õpetus

pathologisch patoloogiline Päthos n ~ paatos Patient [..'tsient] m ~en, ~en patsient

Patriot m ~en, ~en patriootpatriotisch

patriotisch patriootiline Patriotismus tn ~ patriotism Patrone f ~, ~n padrun; muster, näidis; šabloon Pätsche f ~, ~n pori, lumelörts; in der ~ stecken (sitzen) pilti, pigis olema

Pauke f ~, -~n muus. iitaur päuken ui pähe tuupima pausbackig, pausbäckig paksupõseline Pause f ~, ~n vaheaeg; paus Pech n ~(e)s, ~e pigi; äpardus, ebaõnn; er hat ~ tal ei vea Pechvogel m ~s, .. vögel hädavares pedantisch pedantne Pein / ~ piin peinigen vt piinama peinlich piinlik; er ist in allem sehr

~ ta on kõiges ülitäpne Peitsche f ~, ~n piits peitschen vt piitsutama; tugevasti lõõma

Pelle f ~, ~n õhuke kest, nahk (eriti

vorstil), koor (eriti kartulil^ pellen vt koorima

Pellkartoffel f ~, ~n koorimata keedetud kartul Pelz m ~es, ~e karusnahk; kasukas; j-m auf den ~ r'öcken pilti, kedagi rõhuma, ängistama, kellelegi kallale kippuma Pendel n ~s, ~ pendel Pension [pä'siom] f ~, ~en pension;

kostiraha; pansion per (millegi) kaudu, läbi, -ga; eest; ~ Bahn raudteega; ~ Post posti teel; ~ Stück tüki eest perfekt perfektne (täiuslik; täielik); der Vertrag ist ~ geworden leping on (lõplikult) vormistatud Perfekt ['per.., ka .,'fekt] n ~(e)s,

~e gramm, täisminevik, perfekt Periode f ~, ~n periood periodisch perioodiline; perioodiliselt Perle f ~, ~n pärl Perlenfischer m ~s, ~ pärlipüüdja Perlmutt n ~s, Perlmutter f ~ pärlmutter

Perser m ~s, ~ pärslane; pärsia vaip

Persianer m ~s, ~ karakull (nahk) Persõn f ~, ~en isik; tegelane (näidendis jne.); gramm, pööre; ich für meine ~ mis minusse puutub; in (eigener) ~ isiklikult Personalabteilung f ~, ~en kaadriosa-kond

Personalausweis m ~es, ~e pass

Personalpronomen n ~s, ~e... mina

gramm, isikuline asesõna Personälstand m ~(e)s perekonnaseis

Persõnenstandswesen: Amt für ~ perekonnaseisuaktide büroo Personenzug tn ~(e)s, .. züge reisirong

persönlich isiklik; isikuline; isiklikult Persönlichkeit f ~, ~en isikupärasus; isiks.us

Persönlichkeitskult m ~(e)s, ~e isi-

kukultus Perspektive f ~n perspektiiv Peruaner m ~s, ~ peruulane Per'ücke f ~, ~n parukas Pessimismus m ~ pessimism pessimistisch pessimistlik; pessimistlikult Pest † ~ katk

Petersili|e / ~, ~n petersell Petrole|um n ~s petrooleum; nafta Petschaft n ~(e)s, ~e pitsat; pitser

(pitsatijäljend) Pf = Pfennig penn (rahaühik) Pfad m ~(e)s, ~e (tee)rada Pfäffe tn ~n, ~n papp (vaimulik) Pfahl m ~(e)s, ~e vai, teivas; in meinen vier "en pilti, minu juures kodus

Pfählbau m ~(e)s, ~ten vaiehitus Pfand n ~(e)s, ~er pant pfänden vt jur. (kellegi asju v. varandust) üles kirjutama; pantima, pandiks võtma Pfanne f ~, ~n pann Pfarrer m ~s, ~ koguduse vaimulik

(pastor, preester) Pfau m ~(e)s, ~en paabulind; der ~ schlägt ein Rad paabulind lööb saba laiali pfauchen vi vt. fäuchen Pfeffer m ~s, ~ pipar; geh hin, wo der ~ wächst! pilti, kao siit (kaugele)!; ~ und Salz pilti, musta-valgetäpiline (mustri kohta) Pfefferminze f ~ bot. piparmünt Pfeife f ~, ~n vile; piip; nach j-s ~ tänzen pilti, kellegi pilli järgi tantsima

pfeifen (pfiff, gepfiffen) vi, vt vilistama; vihisema; auf etw. (j-n) ~ pilti, vilistama millegi (kellegi) peale

Pfeil m ~(e)s, ~e nool Pfeiler m ~s, ~ ehit. piilar, (kandiline) tugipost; pilti, tugiPfennig

Pfennig tn ~(e)s, ~e penn (rahaühik)

Pferd n ~(e)s, ~e hobune; zu ~e hobuse seljas; sich aufs höhe ~ setzen pilti, end tähtsaks tegema Pferderechen m ~s, ~ iooreha pfiff vt. pfeifen Pfiff m ~(e)s, ~e vile Pfifferling tn ~s, ~e kukeseen; das ist keinen ~ wert pilti, see pole midagi väärt pfiffig kaval, nupukas Pfingsten «~e. pl. rel. nelipühad Pfingstrose f ~, ~n pujeng Pfirsich m ~(e)s, ~e virsik Pflanze f ~, ~n taim pflänzen vt istutama Pflanzenkost f ~ taimetoit Pflänzenkostesser m ~s, ~ taimetoitlane

Pflanzenschädling m ~s, ~e taime-

kahjur

Pflanzer m ~s, ~ istutaja; plantaa-

tor

Pflaster n ~s, ~ plaaster; sillutis; das ~ treten pilti, linnas lõnkuma, hulkuma; Paris ist ein teures ~ pilti. Pariisis elamine on kallis (lõbu) pflastern vt sillutama Pflaume f ~, ~n ploom Pflege f ~, ~n hoolitsus, hooldamine

Pflegeeltern pl kasuvanemad pflegen vt, vi hoolitsema, hooldama; tegelema; (midagi) harrastama; etw. zu tun ~ midagi teha tavatsema Pflicht f ~, ~en kohus (-e); kohustus pflicht(ge)treu kohusetruu; kohusetruult

Pflock m ~(e)s, ~e (väike) vai, pulk pfl'ücken vt noppima Pflug tn ~(e)s, ~e ader pfl'ügen vt kündma Pforte f ~, ~n värav Pförtner m ~s, ~ väravavaht, uksehoidja

Pfosten m ~s, ~ post, tulp; piit

Pfõte f ~, ~n käpp

Pfriem m ~(e)s, ~e, ka Pfriemen m

~s, ~ naaskel Pfropfen m ~s, ~ kork, prunt Pfuhl m ~(e)s, ~e mädasoo; veelomp;

mülgas pfui! ptüi!, vuih!

Pfund n ~(e)s, ~e nael (endisaegne kaaluühik, Saksamaal = 500 g; rahaühik); ein ~ Sterling naelsterling (Inglise rahaühik)

pfuschen vi vussima, vusserdama Pfuscherei f ~, ~en vusserdis, haltuura

Pfütze f ~, ~n veelomp, loik Phantasie f ~, ..si|en fantaasia phantastisch fantastiline; fantastiliselt Pharmazeut m ~en, ~en farmatseut,

rohuteadlane Phase f ~, ~n faas Phenol n ~s keem. fenool, karbolhape Philolõg(e) m .. gen, .. gen filoloog Philologie f~,., gijen filoloogia philologisch filoloogiline Philosoph m ~en, ~en filosoof Philosophie / ~, .. phi|en filosoofia philosophisch filosoofiline phlegmatisch flegmaatiline Phonetik f ~ foneetika phonetisch foneetiline Phosphat n ~(e)s, ~e keem. fosfaat,

fosforhappe sool Phosphor m ~s keem. fosfor Phöto n ~s, ~s vt. Fõto Photogräph m ~en, ~en vt. Fotograf photographieren vt vt. fotografieren Phrase f ~, ~n fraas Physik f ~ füüsika physikalisch füüsikaline Physiker m ~s, ~ füüsik physisch füüsiline 'Pickel m ~s, ~ (kerge) kirka 2PickeI m ~s, ~ vistrik picken vt nokkima; vi (nokaga) täk-

sima, toksima piepen, piepsen vi piiksuma, piuksuma Pike f ~, ~n piik; er hat von der ~ auf gedient pilti, ta hakkas teenima alamast astmest peale Pilger m ~s, ~ palverändaja pilgern vi (s) palverännakut tegema Pille f ~, ~n med. pill Pilot tn ~en, ~en mer. loots; tüürimees; lenn. piloot, lennukijuht Pilz m ~es, ~e seen Pinsel m ~s, ~ pintsel; tutt, tupsuke Pinzette f ~, ~n pintsett, näpits Pionier m ~s, ~e pioneer Pioniergruppe f ~, ~n pioneerisalk Pionierleiter m ~s, ~ pioneerijuht Pionierpalast m ~es, .. läste pioneeride palee

Pirät m ~en, ~en piraat, mereröövel Pirõl m ~s, ~e zool. peoleo, vihmakass

Pistol n ~s, ~e, Pistõle / ~, ~n püstol; wie aus der Pistöle geschossen pilti, nagu püssist (äkitselt ning kiiresti)Pkw 157 Polizei

Pkw (ka PKW) m (Personenkraftwagen) sõiduauto pladdern vimp (vihma) ladistama Plädoyer [. .doa'je:] n ~s, ~s prokuröri ja kaitsja sõnavõtt v. lõppsõna (kohtus) Plage f ~, ~n vaev; nuhtlus Plagegeist m ~es, ~er vaevaja, tüütaja

plagen vt vaevama, tüütama; sich ~

end vaevama, vaeva nägema Plakat n ~(e)s, ~e plakat Plan m ~(e)s, ~e plaan; ~e schmieden pilti, plaane sepitsema plänen vt kavatsema; planeerima,

plaani koostama Plänerfüllung f ~, ~en plaani täitmine

Planet tn ~en, ~en planeet Planetarium n ~s, .. riien planetaa-rium

Planke † ~, ~n plank (-gu) Plänkelei f ~, ~en tulevahetus, kokkupõrge

plänmäßig plaanipärane; plaanipäraselt Planschbecken n ~s, ~ lastebassein planschen vi (vees) pladistama, sulistama

Plänsoll n ~(s), ~(s) plaaniline ülesanne

Plantäge [.. 3»] f ~, ~n plantaaž,

istandik plantschen vi vt. plänschen Plänübererfüllung f ~, ~en plaani

ületamine plänvoll plaanikindel, läbimõeldud Plänwirtschaft f ~, ~en plaanimajandus

pläppern vi, vt latrama, vadistama Plast m ~es, ~e plastmass pl'ätschern vi (vees) pladistama, sulistama; vulisema, sulisema platt lame, tasane; vaimuvaene; siruli plättdeutsch alamsaksa Plättdeutsch n ~ (s) alamsaksa keel Plätte † ~, ~n plaat; (lame) vaagen v. taldrik; kandik; geogr. lavamaa, platoo; etw. auf die ~ bannen pilti. midagi fotografeerima Pl'ätteisen n ~s, ~ triikraud pl'ätten vt triikima Plättform f ~, ~en platvorm Platz m ~es, ~e

koht, plats; väljak; ruum; ~ nehmen istet võtma; j-m ~ mächen kellelegi ruumi tegema; ~ da! eest ära!, andke teed!; den ~ einnehmen kohale istuma, kohale asuma; ~ greifen levima, tarvita-

mist leidma; solche Scherze sind hier nicht am ~ säärased naljad pole siin kohased platzen vi (s) plahvatama, lõhkema; pragunema: prahvatama; sie platzt vor Neugierde (Zorn) pilti, ta on uudishimust (vihast) lõhkemas Plätzregen m ~s, ~ äge vihmavaling,

paduvihm plaudern vi vestlema, lobisema Pleite f ~, ~n maksujõuetus, pankrot Plenum n ~s, .. na pleenum Pleuelstange † ~, ~n tehn. keps Plombe f ~, ~n plomm Pl'ötze f ~, ~n zool. särg pl'ötzlich äkiline, ootamatu; äkki, järsku

plump kohmakas; kohmakalt Plumpheit f ~, ~en kohmakus plümpsen vi (s) potsatama, sulpsa-tama

Plunder m ~s koli, rämps pl'ündern vt rüüstama, (paljaks) riisuma

Plur. = Plural, Plurăl mitmus Plural ['plui.., ka . /rail] m ~s, ~e

gramm, mitmus, pluural Plusquamperfekt n ~(e)s, ~e gramm.

enneminevik, pluskvamperfekt Pluszeichen n ~s, ~ plussmärk pochen vi (an A) koputama; tuksuma; (auf A) (millelegi toetudes) visalt nõudma; (millegagi) hooplema: vt peeneks taguma (maaki) Pocken pl med. rõuged pockennarbig rõugearmiline Po|esie f ~, (harva) ..si|en poeesia Po|et m ~en, ~en poeet, luuletaja po|etisch poeetiline; poeetiliselt Pokäl m ~s, ~e pokaal, karikas p'ökeln vt (liha, kala) sisse soolama Pol m ~s, ~e poolus Polärlicht n ~(e)s, ~er polaarvalgus,

virmalised Põle m ~n, ~n poolakas Polemik f ~, ~en poleemika, avalik vaidlus

polieren vt poleerima, läikima hõõruma Poliklinik f ~, ~en polikliinik Politik f ~, (harva) ~en poliitika; die ~ der friedlichen Koexistenz rahuliku kooseksisteerimise poliitika; die ~ der St'ärke jõupoliitika politisch poliitiline; ~e Ökonomie

poliitiline ökonoomia; poliitiliselt Politökonomie f ~ poliitiline ökonoomia

Polizei f ~ politseiPolizist

Polizist m ~en, ~en politseinik polnisch poola Polnisch n ~(s) poola keel Polster n ~s, ~ polster poltern vi kolistama: kolisema; käratsema

Polymer n ~s, ~e keem. polümeer Polystyrol n ~s, ~e keem., tehn. po-

lüstürool polytechnisch polütehniline oomädig pikatoimeline; loid, tuim Pomp m ~(e)s toredus, hiilgus pomphaft, pomp'ös pompoosne, tore, hiilgav

Pony ['poni] m, n ~s, ~s poni (hobune)

popul'är populaarne Popularität f ~ populaarsus populärwissenschaftlich populaarteaduslik

Portier [. /tie:] m ~s, ~s portjee,

uksehoidja Portion f ~, ~en portsjon Porträt [. /trei] n ~s, ~s, ka [. .'trett]

n ~(e)s, ~e portree Portugiese m ~n, ~n portugallane portugiesisch portugali Porzellan n ~s, ~e portselan Posaune f ~, ~n muus. tromboon posaunen vi trombooni mängima; pasundama Põse f ~, ~n poos Position f ~, ~en positsioon positiv ['po:.. e. . /tirfj positiivne Positiv m ~s, ~e gramm, algvõrre Posse f ~, ~n jant, farss Possessivpronomen n ~s, ~ e. ..mina

gramm, omastav asesõna possierlich naljakas, kentsakas; naljakalt, kentsakalt Post f ~, ~en post; postkontor, side-kontor; sõnum, teade; mit der ~ schicken posti teel saatma; auf die (zur) ~ gehen postkontorisse minema

Postamt n ~(e)s, .. ämter postkontor,

sidekontor Postanweisung f ~, ~en rahakaart,

rahaülekanne Põstbote m ~n, ~n kirjakandja Posten m ~s, ~ töökoht: sõj. vahi-post; sõj. tunnimees; (arve- v. konto) summa; kaubasaadetis, partii; einen ~ bekleiden (mingil) ametikohal olema; sõj. (auf) ~ stehen (vahi) postil seisma Postkarte f ~n postkaart

postlagernd nõudmiseni (postisaadetise kohta) postwendend järgmise v. lähema postiga

potentiell potentsiaalne Potenz f ~, ~en potents, (jõudlus-) võime; mat. aste; zweite ~ von zwei (22) kaks ruudus potenzieren vt mat. astendama potztäusend! tont võtku! Pracht f ~ toredus, hiilgus pr'ächtig, prächtvoll tore, hiilgav; oivaline; oivaliselt Prädikat n ~(e)s, ~e hinnang;

gramm, öeldis, predikaat Prädikativ n ~s, ~e, Prädikativum

n ~s, .. va gramm, öeldistäide Präfix n ~es, ~e prefiks, eesliide pr'ägen vt kujundama, looma; (kujutist) sisse v. peale muljuma; müntima, raha lööma; ~ Sie sich das in Ihr Ged'ächtnis! pilti, jätke see endale hästi meelde! prählen vi (mit D) (millegagi) praalima, hooplema prahlerisch praaliv, hooplev Prählhans m ~es, .. hänse kiidukukk, hoopleja

Prahm m ~(e)s, ~e e. ~e praam Praktikum n ~s, .. ken e. ..ka (üliõpilaste) praktikum, praktika praktisch praktiline; praktiseeriv (näit.

arst); praktiliselt praktizieren vi praktiseerima, erialal tegelema

prall pingul (olev); in der ~en Sõnne

kõrvetava päikese käes prallen vi (s) (an A, gegen A) (kellegi v. millegi vastu) põrkama Pr'ämiie f ~, ~n preemia präm(i)ieren vt premeerima prangen vi ilutsema, toretsema; (mit

D) (millegagi) uhkeldama Pranger m ~s, ~ häbipost; an den ~

stellen pilti, häbiposti naelutama Pranke f ~, ~n (suure röövlooma) eeskäpp

Präparät n ~(e)s, ~e preparaat präparieren vt prepareerima Präposition f ~, ~en gramm, eessõna,

prepositsioon Prärie f ~, ..rijen preeria (rohtla

Põhja-Ameerikas) Pr'äsens n ~, Präsentia e. Präsenzijen

gramm, olevik, preesens präsentieren vt presenteerima, esitama, pakkuma, ulatamaPräsident

Präsident m ~en, ~en presiden`t; esimees, eesistuja Präsidium n ~s, ..di|en presiidium, juhatus (näit. koosolekul); presi-deerimine, juhatamine; das ~ führen juhatajaks olema, (koosolekut) juhatama

prasseln vi pragisema, praginal sadama

prassen vi prassima, priiskama Präteritum n ~s, .. ta gramm, preteeritum, minevik, verbi minevikuvorm üldse

Präxis f ~, .. xen praktika Präzision f ~, ~en täpsus, pretsisioon predigen vt, vi jutlustama Predigt f ~, ~en jutlus Preis m ~es, ~e hind; auhind; kiitus; zum ~(e) (von D) hinnaga ...; um jeden ~ pilti, iga hinna eest; um keinen ~ pilti, ei mingi hinna eest; die ~e in die H'öhe schrauben pilti, hindu kõrgele kruvima Preisausschreiben n ~s, ~ auhinna-

mõistatus Preiselbeere f ~, ~n pohl preisen (pries, gepriesen) vt kiitma, ülistama

preisgeben (gab preis, preisgegeben) vt saatuse hooleks jätma, maha jätma; dem Hunger ~ nälga jätma; ein Geheimnis ~ saladust reetma Preisliste f ~, ~n hinnakiri preiswert hinnale vastav, mitte liiga

kallis; vastavalt hinnale prellen vt (millegi vastu) ära lööma, vigastama (näit. põlve); petma, tüs-sama; põrgatama, üles lennutama (pinguletõmmatud riidel) Premiere [pre'mieira] f ~, ~n esietendus

Premierminister [pre'mie: ..] m ~s,

~ peaminister Presse f ~, ~n press; f ~ ajakirjandus

pressen vt pressima

Prestige [./tii3(»)] n ~s prestiiž,

lugupeetavus preußisch preisi

prickelnd kõditav; erutav, pikantne

pries vt. preisen

Priester m ~s, ~ preester

prima parim, esmaklassiline; das ist

ja ~! see on ju oivaline! primitiv primitiivne; primitiivselt Prinzip n ~s, ~e e. ~i|en printsiip, põhimõte; die ~i|en der friedlichen

Koexistenz pol. rahuliku kooseksisteerimise põhimõtted prinzipiell printsipiaalne; printsipiaalselt

Prise f ~, ~n priis (soja ajal merel äravõetud laev v. laevalaadung"); näputäis (näit. soola) Pritsche f ~, ~n nari, lavats privat privaatne, era-; eraviisiliselt Privileg n ~(e)s, ~i|en, Privilegium

n ~s, .. gi|en privileeg, eesõigus pro poolt; eest, kohta; ein Rübel ~

Person üks rubla isiku kohta Probe f ~, ~n proov; j-n auf die ~

stellen kedagi proovile panema proben vt (osa, laulu) kätte harjutama, repeteerima probieren vt proovima, katsetama Problem n ~s, ~e probleem problematisch problemaatiline Produkt n ~(e)s, ~e produkt (toode,

saadus; tulemus); mat. korrutis Produktion f ~, ~en produtseerimine,

tootmine; toodang Produktionsberatung f ~, ~en toot-

misnõupidamine Produktionsmittel pl tootmisvahendid Produktiõnstag tn ~(e)s, ~e (toot-

mis)praktikapäev Produktiönsunterricht tn ~(e)s toot-misõpetus

Produktionsverhältnisse pl tootmissuh-ted

produktiv produktiivne; produktiivselt Produktivität f ~ produktiivsus Produktivkräfte pl tootlikud jõud Produzent m ~en, ~en produtseerija, tootja

produzieren vt produtseerima, tootma; näitama, esitama; sich ~ oma oskust näitama

Prof. = Professor prof. = professor Professor tn ~s, Professoren professor Profil n ~s, ~e profiil Profit tn ~(e)s, ~e profiit (kasum; kasu)

Prognose f ~, ~n prognoos Programm n ~s, ~e programm Progreß tn .. esses, .. esse progress progressiv progressiivne; progressiivselt

Projekt n ~(e)s, ~e projekt Proletariat n ~(e)s, [harva) ~e proletariaat

Proletari|er tn ~s, ~ proletaarlane; ~ äller L'änder, vereinigt euch! Kõigi maade proletaarlased, ühinege! proletarisch proletaarnePromenade

Promenade f ~, ~n jalutuskäik; jalutustee, promenaad prominent väljapaistev, prominentne prompt kiire; täpne; löögivalmis; otsekohe, kiiresti Pronomen n ~s, ~e... mina gramm.

asesõna, pronoomen Pronominaladverb n ~s, ~iien gramm.

asesõnaline määrsõna Propaganda f ~ propaganda Propagandist m ~en, ~en Propagandist

propagieren vt propageerima Propeller m ~s, ~ propeller Prophet m ~en, ~en prohvet prophezeien (2. part prophezeit) vt ennustama prophylaktisch profülaktiline Proportion f ~, ~en proportsioon Prorektor m ~s, ~en prorektor; ~ für Lehre und Forschung prorektor õppe- ja teadusliku töö alal Prõsa f ~ proosa

prõsit!, prost! proosit!, terviseks!; ~

Neujahr! head uut aastat'. Protest m ~es, ~e protest; ~ erheben (einlegen) protesti avaldama protestieren vi protesteerima Protokoll n ~s, ~e protokoll; etw. zu ~ geben midagi protokollida laskma; das ~ Führen protokollima Protokollführer tn ~s, ~ protokollija Protz m ~en, ~en e. ~es, ~e upsakas inimene, hoopleja Protze f ~, ~n sõj. eelik prötzig hooplev, upsakas Proviant m ~(e)s, ~e toidumoon, -varu

Provinz f ~, ~en provints provisorisch provisoorne, esialgne, ajutine; provisoorselt Provokateur [. /t0:r] m ~s, ~e provokaator

Provokation f ~, ~en provokatsioon provozieren vt provotseerima Prozedur f ~, ~en protseduur, toimimisviis, menetlus Prozent n ~(e)s, ~e protsent; den Plan zu (mit) 120 ~ erfüllen plaani 120%-liselt täitma Prozentsatz m ~es, .. sätze protsendimäär

Prozeß m . . esses, .. esse protsess; einen ~ anstrengen kohtuasja algatama

pr'üfen vt (järele) proovima, kontrollima, järele vaatama; eksamineerima

Pr'üfling m ~s, ~e eksaminand, eksamineeritav Pr'üfung f ~, ~en (järele)proovimine, kontroll(imine), järelevaatus;-eksam; die ~ der Kräftwagen mootorsõidukite järelevaatus; eine ~ in 'Englisch ablegen inglise keele eksamit sooritama

Pr'ügel m ~s, ~ malakas, kaigas; pl

peks; ~ kriegen peksa saama Prügelei f ~, ~en kaklus, lööming pr'ügeln vt peksma; sich ~ kaklema,

kisklema Prunk m ~(e)s luksus, toredus prunken vi toretsema, uhkeldama prünkvoll luksuslik, tore; luksuslikult prüsten vi puristama, turtsuma PS = Pferdestärke hj. = hobujõud Pseudonym n ~s, ~e pseudonüüm,

varjunimi psychisch psüühiline; psüühiliselt Psychologie f ~ psühholoogia psychologisch psühholoogiline Publikum n ~s publik; das breite ~ üldsus

publizieren vt trükis avaldama, välja

andma; teatavaks tegema publizistisch publitsistlik Pudding m ~s, ~e e. ~s puding Püdel m ~s, ~ puudel (teat. tõugu koer); eksimus, viga; wie ein begossener ~ pilti, julgusetult, häbi täis; des ~s Kern pilti, asja tuum; einen ~ mächen eksima, viga tegema

püdeln^ß läbimärg Puder m ~s, ~ puuder püdern vt puuderdama Puff m ~(e)s, ~e e. ~e müks, tõuge Püffärrnel m ~s, ~ puhvkäis Püffer tn ~s, ~ tehn. puhver Pullover m ~s, ~ pullover Puis tn ~es, ~e pulss; j-m den ~ f'ühlen kellelgi pulssi katsuma; piltl. kelleltki (midagi) välja uurima Pülsader f ~, ~n tuiksoon, arter Pult n ~(e)s, ~e pult Pülver [.. far] n ~s, ~ pulber; püssirohi; kein ~ riechen k'önnen piltl. arg olema; er hat das ~ nicht erfunden pilti, ta pole eriti tark Pümpe / ~," ~n pump pümpen vt pumpama; (von, bei D) laenama, laenuks võtma; (D) laenutama, laenuks andma Pumps [p\mps] pl. loodotškad (teat. naistekingad)Pumpwerk

Pumpwerk n ~(e)s, ~e pumbamaja;

pumbajaam Punkt m ~(e)s, ~e punkt; täpp; ~ (punkt) acht Uhr täpselt kell kaheksa; in diesem ~(e) ses suhtes punkten, punktieren ut punkteerima p'ünktiich täpne; täpselt Pünktlichkeit f ~ täpsus Punktum: (und damit) ~! küllalt!, aitab!

Punsch m ~es, ~e e. ~e punš (magus

alkohoolne jook) Pupille f ~, ~n anat pupill, silmaava Püppe f ~, ~n nukk, ka zool.\ bis in die ~n pilti, väga kaugele, väga kaua

pur puhas, selge, ehtne Püree n ~s, ~s e. f ~, ~s kok. püree

Pürzelbaum m ~(e)s, ..bäume kukerpall; einen ~ Schlägen (schießen) kukerpalli laskma

purzeln vi (s) uperkuuti kukkuma pusten vi puhuma; puhkima, ähkima Pute f ~n emakalkun Puter m ~s, ~ isakalkun puterrot tulipunane

Putsch m ~es, ~e pol. putš (vande-seltslaste avantüristlik riigipöördekatset

Putz m ~es, ~e ehis, kaunistus (rõivaste juurde); nägus riietus; krohv; in vollem ~ toredasti riietatud pützen vt puhastama; ehtima pützig kentsakas; veider Pützmacherin f ~, ~nen modist Pützsucht f ~ keigarlikkus pützsüchtig keigarlik, moealp Pyjama [py'ja:ma, ka pi'd^aima] m, n

~s, ~s pidžaama Pyramide / ~, ~n püramiid

Q

Quacksalber m ~s, ~ ebaarst, arstina tegutsev võhik Quadrat n ~(e)s, ~e kvadraat, ruut; mat. teine aste; muus. bekarr, kee-lumärk

Quadratkilometer n, m ~s, ~ ruutkilomeeter Quadratmeter n, m ~s, ~ ruutmeeter Quadrätnestpflanzung f ~, ~en ruut-

pesiti istutamine Quadratwurzel / ~, ~n mat. ruutjuur quäken vi krooksuma; prääksuma Qual f ~, ~en piin qu'älen vt piinama Qu'äler m ~s, ~ piinaja Quälerei f ~, ~en piinamine Qu'älgeist m ~es, ~er piinaja; tüütaja

Qualifikation / ~, ~en kvalifikatsioon

qualifizieren vt kvalifitseerima, kvalifikatsiooni andma v. tõstma qualifiziert kvalifitseeritud Qualit'ät f ~, ~en kvaliteet qualitativ kvalitatiivne; kvalitatiivselt Qualit ätsware f ~, ~n kvaliteetkaup Quälle f ~, ~n zool. millimallikas,

meduus Qualm m ~(e)s paks suits qualmen vi paksu suitsu ajama; tossama; tugevasti suitsetama qualvoll piinarikas, piinav

Quantit'ät / ~, ~en kvantiteet quantitativ kvantitatiivne; kvantitatiivselt

Quäppe f ~, ~n zool. luts; kulles

(konna vastne) Quarantäne [ka ..]f ~, ~n karantiin Quark m ~(e)s kohupiim; mõttetus,

(naeruväärne) pisiasi Quartal n ~s, ~e kvartal, veerandaasta

Quartett n ~(e)s, ~e (harva ~en)

muus. kvartett Quartier n ~s, ~e korter, ööbimis-

paik, ka sõj. Quaste f ~, ~n tups, tutt Quatsch m ~es loba, jama quätschen vi lobama, jamama Quecksilber n ~s elavhõbe; das Kind hat ~ im Leibe pilti, laps on nagu tulesäde

Quell m ~ (e)s, ~e, Quelle f ~, ~n allikas, läte, ka pilti.; etw. aus güter (erster) Quelle wissen pilti, midagi kindlast allikast teadma quellen vt leotama; (quoll, gequöllen) vi (s) välja purskama; punduma, tursuma; ihm quöllen die 'Augen aus dem Köpfe ta silmad olid pungis quer põigitine, põikne; põigiti, risti Quere f ~ põiksuund; der ~ nach põigiti; j-m in die ~ kommen kel-

Pumpwerk n ~(e)s, ~e pumbamaja;

pumbajaam Punkt m ~(e)s, ~e punkt; täpp; ~ (punkt) acht Uhr täpselt kell kaheksa; in diesem ~(e) ses suhtes punkten, punktieren ut punkteerima p'ünktiich täpne; täpselt Pünktlichkeit f ~ täpsus Punktum: (und damit) ~! küllalt!, aitab!

Punsch m ~es, ~e e. ~e punš (magus

alkohoolne jook) Pupille f ~, ~n anat pupill, silmaava Püppe f ~, ~n nukk, ka zool.\ bis in die ~n pilti, väga kaugele, väga kaua

pur puhas, selge, ehtne Püree n ~s, ~s e. f ~, ~s kok. püree

Pürzelbaum m ~(e)s, ..bäume kukerpall; einen ~ Schlägen (schießen) kukerpalli laskma

purzeln vi (s) uperkuuti kukkuma pusten vi puhuma; puhkima, ähkima Pute f ~n emakalkun Puter m ~s, ~ isakalkun puterrot tulipunane

Putsch m ~es, ~e pol. putš (vande-seltslaste avantüristlik riigipöördekatset

Putz m ~es, ~e ehis, kaunistus (rõivaste juurde); nägus riietus; krohv; in vollem ~ toredasti riietatud pützen vt puhastama; ehtima pützig kentsakas; veider Pützmacherin f ~, ~nen modist Pützsucht f ~ keigarlikkus pützsüchtig keigarlik, moealp Pyjama [py'ja:ma, ka pi'd^aima] m, n

~s, ~s pidžaama Pyramide / ~, ~n püramiid

Q

Quacksalber m ~s, ~ ebaarst, arstina tegutsev võhik Quadrat n ~(e)s, ~e kvadraat, ruut; mat. teine aste; muus. bekarr, kee-lumärk

Quadratkilometer n, m ~s, ~ ruutkilomeeter Quadratmeter n, m ~s, ~ ruutmeeter Quadrätnestpflanzung f ~, ~en ruut-

pesiti istutamine Quadratwurzel / ~, ~n mat. ruutjuur quäken vi krooksuma; prääksuma Qual f ~, ~en piin qu'älen vt piinama Qu'äler m ~s, ~ piinaja Quälerei f ~, ~en piinamine Qu'älgeist m ~es, ~er piinaja; tüütaja

Qualifikation / ~, ~en kvalifikatsioon

qualifizieren vt kvalifitseerima, kvalifikatsiooni andma v. tõstma qualifiziert kvalifitseeritud Qualit'ät f ~, ~en kvaliteet qualitativ kvalitatiivne; kvalitatiivselt Qualit ätsware f ~, ~n kvaliteetkaup Quälle f ~, ~n zool. millimallikas,

meduus Qualm m ~(e)s paks suits qualmen vi paksu suitsu ajama; tossama; tugevasti suitsetama qualvoll piinarikas, piinav

Quantit'ät / ~, ~en kvantiteet quantitativ kvantitatiivne; kvantitatiivselt

Quäppe f ~, ~n zool. luts; kulles

(konna vastne) Quarantäne [ka ..]f ~, ~n karantiin Quark m ~(e)s kohupiim; mõttetus,

(naeruväärne) pisiasi Quartal n ~s, ~e kvartal, veerandaasta

Quartett n ~(e)s, ~e (harva ~en)

muus. kvartett Quartier n ~s, ~e korter, ööbimis-

paik, ka sõj. Quaste f ~, ~n tups, tutt Quatsch m ~es loba, jama quätschen vi lobama, jamama Quecksilber n ~s elavhõbe; das Kind hat ~ im Leibe pilti, laps on nagu tulesäde

Quell m ~ (e)s, ~e, Quelle f ~, ~n allikas, läte, ka pilti.; etw. aus güter (erster) Quelle wissen pilti, midagi kindlast

allikast teadma quellen vt leotama; (quoll, gequöllen) vi (s) välja purskama; punduma, tursuma; ihm quöllen die 'Augen aus dem Köpfe ta silmad olid pungis quer põigitine, põikne; põigiti, risti Quere f ~ põiksuund; der ~ nach põigiti; j-m in die ~ kommen kel-

lelegi tee peale põiki ette tulema, ka pilti.

quer'über põiki, risti (näit. üle tänava) (asetsema v. elunema) quetschen vt pigistama, muljuma qufek(s)en vi kiljuma, kiunuma quietschen vi kiljuma: kriuksuma, krigisema

Quirl m ~(e)s, ~e mänd (o/n. männa); paigalpüsimatu, rahutu isik quirlen vt (toitu v. vedelikku) segama

quitt tasa, arved õiendatud; nun sind wir ~ nüüd oleme tasa

Quitte f ~, ~n bot. küdoonia, aivaa quittieren vt kviteerima (kviitungit v. vastuvõtuallkirja andma; reageerima, vastu võtma); den Dienst ~ teenistusest lahkuma; erru minema Quittung f ~, ~en kviitung, tähik Quiz(z) n ~ viktoriin quoll vt. quellen

Quorum n ~s kvoorum (koosoleku otsustusvõimelisuseks tarvilik liikmete arv)

Quote f ~, ~n kvoot (osa, norm) Quoti|ent m ~en, ~en mat. jagatis

r = Radius r = raadius r = R'öntgen r = röntgen (röntgeni-

kiirguse ühik) Rabatt m ~(e)s, ~e rabatt, hinna-aland

Rabatte f ~, ~n rabatt (reväär; kitsas lillepeenar) Rabe m ~n, ~n ronk rabenschwarz ronkmust, süsimust rabiät raevune, maruvihane Rache f` ~ kättemaks; ~ 'üben (nehmen) (an D) (kellelegi) kätte maksma

Rächen m ~s, ~ kurk (-gu); neel,

lõuad, suu (loomal) r'ächen vt kätte maksma; sich an j-m (für etw.) ~ kellelegi (millegi eest) kätte maksma; es rächt sich bitter see annab end hiljem kibedasti tunda R'ächer m ~s, ~ kättemaksja, tasuja

rächgierig, rächsüchtig kättemaksuhimuline

Racker tn ~s, ~ kelm, võrukael Rad n ~(e)s, ~er ratas; jalgratas Radargerät n ~(e)s, ~e ei. raadiolo-kaator

Radäu m ~s kära, mürgel; ~ mächen

käratsema, mürgeldama radebrechen (rädebrechte, geräd(e)-brecht) vt purssima, (mingit keelt) viletsalt, vigaselt rääkima rädeln vi (h) jalgrattaga sõitma R ädelsführer m ~s, ~ eestvedaja, ninamees

radfahren (fuhr Räd, rädgefahren) vi

(s) vt. rädeln Rädfahrer m ~s, ~ jalgrattur

Radiation f ~, ~en füüs. kiirgus,

radiatsioon radieren vt radeerima Radiergummi m ~s, ~(s) kustutuskumm

Radies|chen n ~s, ~ redis radikal radikaalne

Radio n ~s, ~s raadio; raadieaparaat radioaktiv radioaktiivne Radioaktivität f ~ radioaktiivsus Radium n ~s keem. raadium Rädius m~,., di|en raadius radizieren vt mat. juurima Rädler m ~s, ~ vt. Rädfahrer Rädsportler m ~s, ~ jaTgrattasport-tane

räffen vt kahmama; (pikka kleiti või mantlit) kergelt kokku võtma ning kergitama

rägen vi kõrguma, kõrgusse ulatuma Rahm m ~(e)s (rõõsk) koor; den ~ äbschöpfen piima koorima; pilti, parimat osa endale võtma Rähmen m ~s, ~ raam; ich hielt mich im ~ meiner 'Aufgaben ma püsisin oma ülesannete piirides Rain m ~(e)s, ~e põllupeenar r'äkeln, sich vt. rekeln, sich Rakete / ~, ~n rakett Raketentechnik f ~

raketitehnika rämmen vt rammima (sisse taguma;

otsa sõitma) Rämpe f ~, ~n (ehitise ette viiv) kallak sõidutee: laadimisplatvorm; teatr. ramp Rand m ~(e)s, "er äär, serv, rant; nicht zu ~e kommen (millegagi) mitte toime tulema, mitte valmis jõudma; äußer ~ und Band sein ülemeelik, nagu arust ära olema quer'über

162

lelegi tee peale põiki ette tulema, ka pilti.

quer'über põiki, risti (näit. üle tänava) (asetsema v. elunema) quetschen vt pigistama, muljuma qufek(s)en vi kiljuma, kiunuma quietschen vi kiljuma: kriuksuma, krigisema

Quirl m ~(e)s, ~e mänd (o/n. männa); paigalpüsimatu, rahutu isik quirlen vt (toitu v. vedelikku) segama

quitt tasa, arved õiendatud; nun sind wir ~ nüüd oleme tasa

Quitte f ~, ~n bot. küdoonia, aivaa quittieren vt kviteerima (kviitungit v. vastuvõtuallkirja andma; reageerima, vastu võtma); den Dienst ~ teenistusest lahkuma; erru minema Quittung f ~, ~en kviitung, tähik Quiz(z) n ~ viktoriin quoll vt. quellen

Quorum n ~s kvoorum (koosoleku otsustusvõimelisuseks tarvilik liikmete arv)

Quote f ~, ~n kvoot (osa, norm) Quoti|ent m ~en, ~en mat. jagatis

r = Radius r = raadius r = R'öntgen r = röntgen (röntgeni-

kiirguse ühik) Rabatt m ~(e)s, ~e rabatt, hinna-aland

Rabatte f ~, ~n rabatt (reväär; kitsas lillepeenar) Rabe m ~n, ~n ronk rabenschwarz ronkmust, süsimust rabiät raevune, maruvihane Rache f` ~ kättemaks; ~ 'üben (nehmen) (an D) (kellelegi) kätte maksma

Rächen m ~s, ~ kurk (-gu); neel,

lõuad, suu (loomal) r'ächen vt kätte maksma; sich an j-m (für etw.) ~ kellelegi (millegi eest) kätte maksma; es rächt sich bitter see annab end hiljem kibedasti tunda R'ächer m ~s, ~ kättemaksja, tasuja

rächgierig, rächsüchtig kättemaksuhimuline

Racker tn ~s, ~ kelm, võrukael Rad n ~(e)s, ~er ratas; jalgratas Radargerät n ~(e)s, ~e ei. raadiolo-kaator

Radäu m ~s kära, mürgel; ~ mächen

käratsema, mürgeldama radebrechen (rädebrechte, geräd(e)-brecht) vt purssima, (mingit keelt) viletsalt, vigaselt rääkima rädeln vi (h) jalgrattaga sõitma R ädelsführer m ~s, ~ eestvedaja, ninamees

radfahren (fuhr Räd, rädgefahren) vi

(s) vt. rädeln Rädfahrer m ~s, ~ jalgrattur

Radiation f ~, ~en füüs. kiirgus,

radiatsioon radieren vt radeerima Radiergummi m ~s, ~(s) kustutuskumm

Radies|chen n ~s, ~ redis radikal radikaalne

Radio n ~s, ~s raadio; raadieaparaat radioaktiv radioaktiivne Radioaktivität f ~ radioaktiivsus Radium n ~s keem. raadium Rädius m~,., di|en raadius radizieren vt mat. juurima Rädler m ~s, ~ vt. Rädfahrer Rädsportler m ~s, ~ jaTgrattasport-tane

räffen vt kahmama; (pikka kleiti või mantlit) kergelt kokku võtma ning kergitama

rägen vi kõrguma, kõrgusse ulatuma Rahm m ~(e)s (rõõsk) koor; den ~ äbschöpfen piima koorima; pilti, parimat osa endale võtma Rähmen m ~s, ~ raam; ich hielt mich im ~ meiner 'Aufgaben ma püsisin oma ülesannete piirides Rain m ~(e)s, ~e põllupeenar r'äkeln, sich vt. rekeln, sich Rakete / ~, ~n rakett Raketentechnik f ~

raketitehnika rämmen vt rammima (sisse taguma;

otsa sõitma) Rämpe f ~, ~n (ehitise ette viiv) kallak sõidutee: laadimisplatvorm; teatr. ramp Rand m ~(e)s, "er äär, serv, rant; nicht zu ~e kommen (millegagi) mitte toime tulema, mitte valmis jõudma; äußer ~ und Band sein ülemeelik, nagu arust ära olemarang

rang vt. ringen

Rang m ~(e)s, järk; auaste; teatr. rõdu; von ~ silmapaistev, nimekas (näit. kunstnik); j-m den ~ ablaufen pilti, kellestki ette jõudma (näit. töös)

Rangierbahnhof ra'piir . .J m ~(e)s, . . bahnhõfe sorteerimisjaam (raudteel)

Ränke f ~, ~n bot. kõitraag, vää-nel

R'änke pl salasepitsused, intriigid; ~ schmieden salasepitsema. intrigeerima

ränken, sich väänduma, ümber põimuma

R'änkeschmied m ~(e)s, ~e intrigant

rann vt. rinnen

rannte vt. rennen

Ränzen m ~s, ~ ranits

ränzig mõrkjas, kibekas

Räppe m ~n, ~n ronkmust hobune

rapportieren vt raporteerima

rar haruldane, napp; sich ~ mächen

end harva näitama Rarit'ät f ~, ~en rariteet, haruldane ese

rasch kiire, väle; kiiresti, väledasti rascheln vi sahisema, kahisema räsen vi raevutsema; (s) kihutama,

sööstma Räsen m ~s, ~ muru räsend raevune, maruvihane; kihutav; pööraselt

rasieren vt raseerima, habet ajama;

sõj. maatasa tegema Rasierklinge f ~, ~n žiletitera Rasierzeug n ~(e)s, ~e habemeaja-

misgarnituur Rasse f ~, ~n rass, tõug rässeln vi kõlisema, tärisema Rast f ~, ~en puhkus, (lühike) puhkeaeg (peamiselt matkal) rasten vi puhkama; puhkuseks peatuma (matkal) rästlos väsimatu; väsimatult Rat tn ~ (e)s, 'e nõukogu; nõunik; (pl Rätschläge) nõu, nõuanne; nõupidamine; um ~ fragen (kelleltki) nõu küsima; j-n zu ~e ziehen kellegagi nõu pidama, kedagi konsulteerima; mit ~ und Tat nõu ja jõuga; einen ~ geben nõu andma; ~ halten nõu pidama Räte f ~, ~n osamaks; in ~n zählen

osakaupa maksma räten (riet, geräten) vt, vi nõu andma; (ära) mõistatama, (mõistatust)

lahendama; sich (D) nicht (mehr) zu ~ wissen nõutu olema Räthaus n ~es, . . häuser raekoda ratifizieren vt poi. ratifitseerima (rahvusvahelist lepingut kinnitama) Ration f ~, ~en ratsioon, portsjon,

norm, päevamoon rational ratsionaalne, mõistuspärane;

ratsionaalselt rationell ratsionaalne, otstarbekas; ratsionaalselt rätlos nõutu; nõutult ratsam soovitav, otstarbekohane Rätschlag m ~(e)s, ..schlage nõu, nõuanne

rätschlagen (impf ratschlagte) vi nõu pidama

R'ätsel n ~s, ~ mõistatus r'ätselhaft mõistatuslik Rätte f ~, ~n rott Raub m ~(e)s rööv(imine), riisumine; röövsaak; ein ~ der Flämmen werden pilti, tuleroaks saama räuben vt röövima, riisuma R äuber tn ~s, ~ röövel R'äuberhauptmann m ~(e)s, . . haupt-

leute röövlipealik r äuberisch röövellik raubgierig röövihimuline Räubtier n ~(e)s, ~e röövloom, kiskja

Rauch tn ~(e)s suits; in ~ und Flämmen aufgehen ära põlema räuchen vt suitsetama; vi suitsema Räucher tn ~s, ~ suitsetaja r'äuchern vt suitsutama; suitsuga des-

lnfitseerima räuchig suitsune

Räuchware / ~« ~n (enamasti pl)

karusnahakaup r'äudig kärnane, kärntõves (olev) Räufbold tn ~(e)s, ~e riiukukk, kakleja

räufen vt kitkuma, kiskuma; vi ja sich

~ kaklema, kisklema Rauferei f ~, ~en kaklus, lööming räuflustig kaklushimuline rauh kare; konarlik; jäme, toores;

karm; räme; kõle Räuhbein n ~(e)s, ~e mühakas Rauhreif m ~(e)s härmatis (kord)

(näit. puudel, majadel) Raum m ~(e)s, ~e ruum r'äumen vt tühjendama, vabastama; kõrvaldama; koristama; maha jätma, lahkuma Räumfahrer m ~s, ~, Räumflieger m ~s, ~ kosmonaut

iiRaumflug

Räumflug tn ~(e)s, .. flüge kosmoselend

Räuminhalt m ~(e)s ruumala r'äumlich ruumiline; ruumiliselt Räumlichkeit f ~, ~en ruum Raumschiff n ~(e)s, ~e kosmoselaev R'äumung f ~, ~en tühjendamine, vabastamine; kõrvaldamine; (kusagilt) lahkumine: evakueerimine räunen vt, vi sosistama, pomisema; das B'ächlein raunt im Wälde ojake vuliseb metsas Räupe / ~, ~n zool. röövik; tehn. roomik (veolint traktoril, tankil) Raupenschlepper m ~s, ~ linttraktor,

roomiktraktor Rausch m ~es, ~e viinauim, joobnud

olek; joovastus rauschen vi sahisema, mühisema Räuschgift n ~(e)s, ~e uimastusaine r'äuspern, sich (häält puhtaks) kohatama

Rayon [re'jõ] m ~s, ~s rajoon Räzzia f ~, ~s e. .. zziien haarang Rbl. = Rübel rbl. = rubla Reagenzglas n ~es, .. gläser keem.

katseklaas reagieren vi reageerima Reaktion f ~, ~en reaktsioon; f ~

poi. reaktsioon (ileer) reaktion'är reaktsiooniline; reaktsiooniliselt

Reaktion är tn ~s, ~e reaktsionäär Reäktor m ~s, Reaktoren reaktor real reaalne, tõeline Realismus m ~ realism; der sozialistische ~ sotsialistlik realism realistisch realistlik; realistlikult Realität f ~, ~en reaalsus, tõelisus;

tõsiasi, fakt Rebe f ~, ~n viinamarjaväät Rebell m ~en, ~en mässaja rebellisch mässuline Rebhuhn n ~(e)s, . . hühner põldpüü Rebstock m ~(e)s, ..stocke viinapuu Rebus m, n ~, ~se piltmõistatus rechen vt rehitsema, rehaga riisuma Rechen m ~s, ~ reha; rest, võre; varn Rechenbrett n ~(e)s, ~er arvelaud Rechenmaschine / ~, ~n arvutusmasin, aritmomeeter Rechenschaft f ~ aruandmine; ~ ablegen aru andma; j-n zur ~ ziehen kedagi vastutusele võtma Rechenschaftsbericht m ~(e)s, ~e aruanne

Rechenschieber m ~s, ~ mat. arvu-tuslükati

rechnen vi arvutama; (auf A, mit D) (kellelegi, millelegi) .lootma (jääma), (kellegagi, millegagi) arvestama; vt (zu D) (millegi hulka) arvama e. (millekski) lugema Rechnen n ~s aritmeetika; arvutamine Rechnung f ~. ~en arve; arvestus; etw. in ~ ziehen e. ~ trägen (D) (midagi) arvesse võtma, (millegagi) arvestama: nach meiner ~ minu arvestuse järgi Rechnungsführer m ~s, ~ arveametnik

Rechnungsführung / ~, ~en arvepidamine

recht õige; sobiv; parempoolne; zur ~en Zeit õigel e. parajal ajal; ~er Hand paremat kätt; ~er Winkel täisnurk; ~ und billig täiesti. õiglane; õigesti; õige; häbe ich ~ verständen? kas` ma õigesti aru sain?; ~ viel õige palju Recht n ~(e)s, ~e õigus; er ist im ~(e) tal on õigus; von ~s wegen seaduse järgi; õigupoolest; die ~e studieren õigusteadust õppima; er behielt recht osutus, et tal on õigus; recht geben (kellelegi) õigust andma: recht häben (kellelgi) õigus olema Rechte f ~n, ~n parem käsi; zur ~n paremat kätt; f ~n parempoolsed (parlamendis) Rechteck n ~(e)s, ~e mat. ristkülik rechteckig täisnurkne: täisnurkselt rechtfertigen (rechtfertigte, gerechtfertigt) vt õigustama; sich ~ end õigustama

Rechtfertigung / ~, ~en õigustus rechthaberisch (kangekaelselt) oma

õigust nõudev rechtmäßig õiguspärane, seaduslik rechts paremal; nach ~ paremale; von

~ paremalt Rechtsanwalt m ~(e)s, ~e e. .. an-

wälte advokaat rechtschaffen aus, õiglane, korralik; ich häbe einen ~en Hünger ma olen väga näljane; tublisti Rechtschreibung f ~, ~en õigekirjutus, ortograafia Rechtspflege / ~. ~n õigusemõistmine, kohtumõistmine; jur. kohtumenetlus

Rechtsstreit tn ~(e)s, ~e tsiviilkoh-

tuasi, protsess rechtsüm! (käsklus) parem pool! rechtswidrig jur. õigusvastane, seadusvastane; seadusvastaseltRechtswissenschaft

Rechtswissenschaft f ~, ~en õigusteadus, juura rechtwinkelig täisnurkne; täisnurkselt

rechtzeitig õigeaegne; õigeaegselt Reck n ~(e)s, ~e sport, kang Recke m ~n, ~n sangar, vägilane recken vt sirutama, venitama; sich ~

end (välja) sirutama Redakteur [.. 't0:r] m ~s, ~e toimetaja, redaktor Redaktion f ~, ~en toimetus; redigeerimine, toimetamine Rede f ~, ~n kõne; nicht der ~ wert pole kõne väärt; der langen ~ kürzer Sinn lühidalt öeldes; j-m in die ~ fällen pilti, kellelegi vahele rääkima, kedagi katkestama; j-m ~ stehen kellelegi aru andma; j-n zur ~ stellen kelleltki aru pärima v. seletust nõudma; es geht die ~, daß ... räägitakse, et ...; in der ~ abbrechen vait jääma reden vt, vi kõnelema; von sich ~ mächen tähelepanu äratama, endast kõnelema panema Redensart f ~, ~en kõnekäänd; sisuta

väljend, fraas Redeteil tn ~(e)s, ~e gramm, sõnaliik

Redewendung f ~, ~en kõnekäänd redigieren vt redigeerima redlich aus, kohusetruu; ausalt; väga Redner m ~s, ~ kõneleja, kõnemees; er ist der geborene ~ ta on kõnelejaks nagu sündinud redselig jutukas, sõnaohter; sõnaohtralt Redseligkeit f ~ jutukus, sõnaohtrus Reede f ~, ~n tner. reid Reederei / ~, ~en laevandusselts reell tegelik; usaldusväärne; ausameelne)

Referat n ~(e)s, ~e referaat Referent m ~en, ~en referent Referenz f ~, ~en referents, soovitus,

hinnang referieren vt refereerima reflektieren vt reflekteerima, peegeldama; vi (auf A) (midagi) taotlema, (millelegi) pretendeerima; ('über A) (millegi üle) mõtisklema Reflex m ~es, ~e refleks reflexiv gramm, enesekohane; ~es Zeitwort enesekohane tegusõna Reflexivpronomen n ~s, ~ e. ..mina

gramm, enesekohane asesõna Reform f ~, ~en reform Refrain [ro'fre] tn ~s, ~s refrään

Refräktor tn ~s, Refraktoren astr. ret-

raktor, läätsteleskoop Regäl n ~s, ~e riiul Regätta f ~, .. tten sport, regatt rege elav, toimekas, vilgas; ein ~r

Verkehr elav liiklus Regel f ~, ~n reegel, juhis; in der ~

üldreeglina, tavaliselt regelmäßig reeglipärane, korrapärane;

reeglipäraselt, korrapäraselt regeln vt korraldama, reguleerima regelrecht tõeline, päris Regelung f ~, ~en korraldamine, reguleerimine regen vt liigutama; sich ~ end liigutama, liikuma Regen m ~s, ~ vihm; vom ~ in die Traufe kommen pilti, vihma käest räästa alla sattuma Regenbogen m ~s, ~ vikerkaar Regenschirm tn ~(e)s, ~e vihmavari Regie [. /3h] f~,., giien režii (lavateose v. filmi kunstiline juhtimine) regieren f. /gi: ..] vi valitsema; vt valitsema, juhtima; gramm, nõudma; die Präposition bei regiert den Dätiv eessõna bei nõuab daativit Regierung f ~, ~en valitsus; valitsemine

Regime [re'3i:mj n ~s, ~s e. ~

{.. '3i:mo] režiim Regiment n ~(e)s, ~e valitsemine, võim; n ~(e)s, ~er polk, rügement Region f ~, ~en ala, piirkond regional regionaalne, piirkondlik Regisseur re3i's0:r] tn ~s, ~e režis-

söör, näitejuht Register n ~s, ~ register Registratur f ~, ~en registratuur registrieren vt registreerima Regler m ~s, ~ tehn. regulaator reglos liikumatu; liikumatult Reg|ung J ~, ~en vt. Regelung regnen vimp (vihma) sadama; es regnet Bindfaden e. es regnet in Str'ömen vihma valab nagu oavarrest

regnerisch vihmane regsam vt. rege

regul'är regulaarne, korrapärane, reeglipärane; regulaarselt regulieren vt reguleerima Regung f ~, ~en meeleliigutus, tundepuhang; eine ~ von Zorn viha-puhang

regungslos liikumatu; liikumatult Reh n ~(e)s, ~e metskitsReibe

Reibe f ~, ~n riiv (toidu puruks-

hõõrumise vahend) reiben (rieb, gerieben) vt hõõruma; rii-vima; sich an j-m ~ kellegagi tiili norima

Reiberei f ~, ~en hõõrumised, lahkhelid

Reibung f ~, ~en hõõrumine; hõõrdu-

mine; hõõrumised, lahkhelid reich (an D) rikas (millegi poolest);

rikkalik; in ~em Mäße rikkalikult Reich n ~(e)s, ~e riik reichen vt ulatama, andma; vi jätkuma, piisama; ulatuma, küündima reichlich rikkalik; ohtrasti, rikkalikult Reichtum m ~(e)s, "er rikkus reif küps, valminud Reif tn ~(e)s härmatis Reife f ~ küpsus; die ~ (das Zeugnis der ~) erlangen küpsustunnis-tust saama reifen vi (s) küpsema, valmima Reifen m ~s, ~ tünni- v. rattavits; auto- v. jalgrattakumm; rõngas, võru

Reifeprüfung f ~, ~en küpsuseksam Reifezeugnis n ~ses, ~se küpsustunnistus

reiflich põhjalik, läbimõeldud Reigen m ~s, ~ ringtants; den ~

er'öffnen pilti, alustama Reihe f ~, ~n rida; sport., sõj. kolonn; järjekord; in Reih und Glied rivistatult; der ~ nach e. nach der ~ järjekorras, kordamööda; jetzt bist du an der ~ e. die ~ ist an dir nüüd on sinu (järje) kord Reihenfolge f ~, ~n järjestikkus, järjekord reihenweise reastikku Reiher m ~s, ~ zool. haigur Reim tn ~(e)s, ~e riim reimen vt riimima; vi e. sich ~ riimuma, riimis olema: kooskõlas olema

rein puhas; etw. ins ~e bringen midagi ära korraldama v. selgitama; mit j-m ins ~e kommen kellegagi kokku leppima, kellegagi vahekordi selgitama; etw. ins ~e schreiben midagi puhtalt ümber kirjutama; 'über (mit) etw. im ~en sein millegi suhtes selgusel olema; täiesti: ~ unmöglich täiesti võimatu; eine ~ persönliche 'Angelegenheit puhtisiklik asi

Reinemachefrau f ~, ~en koristaja

Reinemachen n ~s kraamimine, puhastamine Reinheit f ~ puhtus reinigen vt puhastama, puhtaks tegema

Reinigung f ~, ~en puhastus, puhastamine

reinlich puhtusearmastaja; puhas, korralik

Reinmachefrau f ~, ~en vt. Reinemachefrau Reinmachen n ~s vt. Reinemachen Reinschrift f ~, ~en puhtand 'Reis n ~es, ~er oksake; võsu 2Reis m ~es, ~e riis Reise f ~, ~n reis (-i) reisen vi (s) reisima Reisende m. f ~n, ~n reisija; kaubareisija Reisig n ~s hagu

Reißaus: ~ nehmen jalga laskma, plehku panema reißen (riß, gerissen) vt kiskuma; rebima; an sich ~ omastama, anastama; vi (s) katkema, (katki) rebenema: ihm wird bald die Geduld ~ ta kannatus katkeb varsti; sich um etw. ~ midagi õhinal püüdlema, millelegi tormi jooksma; ich häbe mich am Bein gerissen ma kriimus-tasin oma jala reißend käre, äge; die Wäre fand ~en 'Absatz kaupa osteti õhinal; ~es Tier kiskja Reißer m ~s, ~ tõmbenumber; diese neue Wäre ist ein ~ see uus kaup on eriti nõutav Reißfeder f ~, ~n joonsulg Reißnagel m ~s, .. nägel rõhknael, knopka

Reißverschluß m .. verschlusses, .. Verschlüsse tõmblukk Reißzeug n ~(e)s. ~e sirklikarp Reißzwecke f ~, ~n vt Reißnagel Reitbahn j ~, ~en maneež reiten (ritt, geritten) vi (5), vt (h)

ratsutama Reiter m ~s, ~ ratsanik Reiterei f ~, ~en ratsavägi Reiz m ~es, ~e ärritus; võlu, sarm;

ahvatlus reizbar kergesti ärrituv Reizbarkeit f ~ ärrituvus reizen vt ärritama; ahvatlema reizend veetlev, hurmav, ahvatlev;

veetlevalt Reizker m ~s, ~ bot. riisikasrekeln

167

rekeln, sich ringutama; lohakalt, lodevalt käituma, aelema Reklame f ~, ~n reklaam reklamieren vt reklameerima (nõudlema, kaebust esitama) rekonstruieren vt rekonstrueerima (uuesti ehitama, endist kuju taastama; uutel alustel ümber korraldama)

Rekord tn ~(e)s, ~e rekord rekrutieren vt sõj. värbama, rekrutee-rima

Rektion f ~, ~en gramm, rektsioon,

käändeline sõltumine Rektor m ~s, Rektoren rektor Relais [ra'ie:] n~[.. 'le:s], ~ [.. 'le:s] ei. relee

relativ relatiivne, suhteline; relatiivselt

Relativität f ~ relatiivsus Relativit'ätstheorie f ~ füüs. relatiivsusteooria Relativpronomen n ~s, ~e... mina

gramm siduv asesõna Religion f ~, ~en religioon, usund remis fra'mi:] viiki (mängima) (males); er müßte sich mit ~ begn'ügen ta pidi viigiga leppima; ~ mächen viiki mängima Rendezvous f'rädevu] n ~ [.. vus], ~

[.. vus] randevuu, kohtumine Rennbahn f ~, ~en võidusõidutee rennen (rännte, gerannt) vi (s) (kiiresti) jooksma, sööstma, tormama; võidu jooksma v. ratsutama v. sõitma

Rennen n ~s, ~ ratsavõistlused; võidujooks, võidusõit Remitier n ~(e)s, ~e põhjapõder Rennwolf tn ~(e)s, . . wölfe tõukekelk

renommieren vi praalima, hooplema renovieren vt renoveerima, uuendama,

korda seadma Rente f ~, ~n tulu (kapitalimahutuselt); pension Rentenempfänger tn ~s, ~ pensionär Rentier n ~(e)s, ~e vt. Renntier Reparatur f ~, ~en parandus, repara-

tuur, remont reparieren vt repareerima, parandama Repertoire [. /toa:r] n ~s, ~s repertuaar

Reportage [. .'tai^o] f ~, ~n repor-taaž

Reporter m ~s, ~ reporter repräsentieren vt esindama, representeerima; (väärtust) omama

Reproduktion f ~, ~en reproduktsioon

Reptil ri ~s, ~e e. ~iien zool. roomaja, reptiil Republik f ~, ~en vabariik republikänisch vabariiklik Reseda f ~,

..den, Resede f ~, ~n

bot reseeda Reserve / ~, ~n reserv; reserveeritus (tagasihoidlikkus, jahedus) reservieren vt reserveerima reserviert reserveeritud, varuks hoitud; tagasihoidlik, jahe; ~e Pl'ätze reserveeritud kohad; reserveeritult (tagasihoidlikult, jahedalt) resolüt resoluutne, otsustav, meelekindel; resoluutselt Resolution f ~, ~en resolutsioon Respekt m ~(e)s respekt (aukartus,

lugupidamine) Rest tn ~es, ~e e. ~er (üle)jääk, rest; j-m den ~ geben piltl. kellelegi viimset h`oopi v. surmavat lööki andma

Restaurant Iresto rä] n ~s, ~s restoran

Restauration f ~, ~en [restau ..] restauratsioon, taastamine; fresto ..] söökla v. restoran v. kohvik restlich järelejäänud restlos jäägitu, täielik; jäägitult Resiillät n ~(e)s, ~e tulemus, resultaat

Retorte / ~, ~n keem. retort, destil-

leerimisnõu retten vt päästma Retter m ~s, ~ päästja Rettich m ~(e)s, ~e rõigas Rettung / ~, ~en päästmine, pääste Rettungsboot n ~(e)s, ~e päästepaat rettungslos päästmatu; päästmatult Reue f ~ kahetsus reuen: es reut mich ma kahetsen reuig, reumütig kahetsev Reuse f ~, ~n rüsa, mõrd Revier [.. v ..] n ~s, ~e ringkond; metskond; maa-ala; jaoskond; hai-getuba (kasarmus) Revision f ~, ~en revisjon Revisionismus m ~ revisionism Revisor m ~s, Revisoren revident Revölte . v ..] f ~, ~n mäss, rahutus

Revolution / ~, ~en revolutsioon revolutionär revolutsiooniline: revolutsiooniliselt Revolutionär m ~s, ~e revelutsio-

näärRevue

168

Rohkost

Revue [ra'vyi] f ~, [.. vyian] teatr.

revüü; (ajaviiteline) pildiajakiri Rezensent m ~en, ~en retsensent rezensieren vt retsenseerima, arvustavalt hindama Rezension f ~, ~en retsensioon, arvustus

Rezept n ~(e)s, ~e retsept Rhabarber m ~s rabarber Rhapsodie f~,., di|en rapsoodia Rheuma n ~s, Rheumatismus m ~,

.. men med. reumatism Rhinozeros n ~ e. ~ses, ~se ninasarvik

rhythmisch rütmiline; rütmiliselt Rhythmus m ~, .. men rütm richten vt suunama; seadma; korda seadma; kohut mõistma; sich ~ (nach D) (kellegi v. millegi järgi) end seadma, joonduma; sich ~ (an A) (kellegi poole) pöörduma; suunduma; richt'(t) euch! sõj. joondu! Richter m ~s, ~ kohtunik Richtfunklini|e / ~, ~n ei. raadiore-leeliin

richtig õige; tõeline; õigesti; väga; ~!

õige!, õigus! Richtigkeit f ~ õigsus Richtlini|e f ~, ~n (enamasti pl) direktiiv, juhtnöör Richtschnur f ~, ~en juhend, instruktsioon

Richtung / ~, ~en suund rieb vt. reiben

riechen (roch, gerochen) vt haistma; vi (an D) (midagi) nuusutama; (nach D) (millegi järele) lõhnama rief vt. rufen

Riegel tn ~s, ~ riiv (sulgemisvahend) 'Riemen tn ~s, ~ rihm; vöö 2Riemen tn ~s, ~ aer; sich (t'üchtig) in die ~ legen tugevasti aerutama; pilti agaralt tegevusse asuma Riemenscheibe f ~, ~n tehn. rihmara-tas

Riese tn ~n, ~n hiig'lane, hiid rieseln vi nirisema, vulisema; es rieselt mir kalt 'über den R'ücken mul jookseb külmajudin üle selja riesengroß hiiglasuur riesig hiiglasuur; väga riet vt. räten

Riff ri ~(e)s, ~e riff, kari, rahu Rille f ~, ~n soon(eke), vaoke, ren-nike

Rind n ~(e)s, ~er veis Rinde / ~, ~n (puu)koor; koorik, kooruke

Rindfleisch n ~es loomaliha, veiseliha Ring rn ~(e)s, ~e rõngas, ring; sõrmus; sport, poksiring ringen (rang, gerungen) vi maadlema; võitlema; vt väänama; (käsi) ringutama Ringer rn ~s, ~ maadleja Ringkampf m ~(e)s, ..kämpfe maadlus

rings, ringsüm, ringsumher ümberringi, igast küljest Rinne f ~, ~n renn rinnen (rann, gerönnen) vi (s) voolama; (/i) lekkima, vedelikku läbi laskma

Rinnsal n ~(e)s, ~e nire, väike oja

Rinnstein m ~(e)s, ~e rentsel

Rippe f ~, ~n ribi, roie

Risiko n ~s, ~s e. .. ken riisiko, risk

riskant riskantne

riskieren vt riskima

riß vt. reißen

Riß m Risses, Risse rebend; lõhe, pragu; tehn. visand ritt vt. reiten

Ritt m ~(e)s, ~e ratsutus, ratsasõit;

in einem ~ pilti, katkestamatult Ritter m ~s, ~ rüütel ritterlich rüütli-; rüütellik; rüütellikult rittlings ratsa, kaksiti Ritz m ~es, ~e, Ritze f ~, ~n pilu,

(kitsas) pragu; kriimustus ritzen vt kriipima, sisse lõikama; krii-mustama; er hat sich (A) an der Hand geritzt ta kriimustas oma käe Riväle [..v..] m ~n, ~n võistleja, rivaal

Rizinusöl n ~(e)s riitsinusõli Robbe f ~, ~n zool. loivaline; hüljes robüst robustne; robustselt roch vt. riechen

r'öcheln vi rögisema, korisema Rock m ~(e)s, ~e seelik; kuub, pintsak ~T Rödel tn ~s, ~ spordikelk Rodelbahn f ~, ~en kelgumägi rodeln vi (h, s) kelgutama rõden vt raadama (maad metsast ja

võsast puhastama, põlluks tegema) Rögen m ~s, ~ kalamari Rõggen m ~s rukis roh toores (mitteküps; jõhker); töötlemata; seine 'Arbeit ist im ~en fertig tema töö on veel viimistlemata; toorelt Roheisen n ~s, ~ (toor) malm Roheit / ~, ~en toorus, jõhkrus Rohkost f ~ kok. toortoitRohling

röcklings

Rohling m ~s, ~e toorutseja, jõhkard

Rohr n ~(e)s, ~e (pilli) roog; toru Röhre f ~, ~n (väike) toru; raadio-

lamp: praeahi R'öhricht n ~s, ~e (pilli)rootihnik Röhrpost f ~, ~en torupost (kirjade ja muu posti kiireks edasitoimetamiseks)

Röhrstuhl m ~(e)s, ..stühle roog-

põhjaga tool Rohstoff tn ~(e)s, ~e tooraine Rolladen (poolitamisel: Rõll-laden) m ~s, ~ e. ..läden žalusii (kitsastest puuliistudest aknakate) Rölle f ~, ~n rull; pesurull; valts; roll, osa; die stümme ~ teatr. sõnadeta osa

rõllen vt veeretama; rullima; vi (s) veerema; der Donner rollt kõu kõmiseb

Roller m ~s, ~ tõukeratas (lastel) Röllo (ka Rollö) n ~s, ~s rullkar-din, ruloo

Rõllstuhl m ~(e)s, ..stühle ratastool (haigeile)

Rolltreppe f ~, ~n eskalaator (iseliikuv trepp) Roman tn ~s, ~e romaan Romantik f ~ kirj., kunst, romantism;

romantika Romantiker m ~s, ~ romantik romantisch romantiline R'ömer m ~s, ~ roomlane römisch rooma; die ~en Ziffern rooma numbrid röntgen vt röntgenikiirtega läbi valgustama

rösa roosa; alles durch die ~ Brille sehen pilti, kõike läbi roosade prillide nägema rosafarben, rosafarbig roosavärviline Röse f ~, ~n roos, ka med. rõsig roosa; roosiline; alles in ~(st)em Licht(e) sehen pilti, kõike roosilises valguses nägema Rosine / ~, ~n rosin; er hat große ~n im Kopf pilti, tal on kõrgelennulised plaanid Roß n Rösses, Rösse hobu, ratsu; murdeline hobune; auf dem höhen ~ sitzen pilti, ülbe, ennast täis olema 'Rost tn ~es, ~e rest, röst 2Rost m ~es rooste; roostehaigus (taimedel)

rösten vi (s, h) roostetama rösten vt röstima; (lina, kanepit) leotama

rostig roostene, roostes rostfrei roostevaba rot punane; ~ werden punastama rotbackig, rotbäckig punapõseline R'öte f ~ puna

R'öteln pl med. punetised (nakkushaigus)

Rotkäppchen tl ~s Punamütsike (muinasjutus)

Rõtkelchen n ~s, ~ punarind, puna-

kurguke (lind) r'ötlich punakas Rottanne f ~, ~n kuusk Rotte f ~, ~n salk, jõuk Rotwelsch n ~(s) (saksa) varaste, sulide žargoon Rõtwurst f~,., würste verivorst Route ['ru:to] f ~, ~n (kindlaksmääratud) tee Routine [ru ..]f~ rutiin Rowdy ['raudi] m ~s, ~s jõhkard. R'übe f ~, ~n naeris; rõte ~ peet; gelbe ~ porgand; weiße ~ kaalikas

Rübe| m ~s, ~ rubla Rubrik f ~, ~en lahter, järk; pealkiri

ruchbar avalik, üldtuntud; ~ werden

(juttude kaudu) avalikuks tulema ruck!: hau ~! e. ho ~! üks, kaks, korraga!

Ruck m ~(e)s, ~e nõksak, rops; mit einem (auf einen) ~ ühe ropsuga; sich einen ~ geben pilti, endast (millegi tegemiseks) võitu saama R'ückblick m ~(e)s, ~e tagasivaade r'ücken vt nihutama, (paigast) liigutama; vi (s) nihkuma, liikuma R'ücken m ~s, ~ selg; ~ an ~ sel-jakuti, seljad vastamisi; hinterm ~ pilti, (kellegi) teadmata, tagaselja; j-m in den ~ fällen pilti, kellelegi selja tagant kallale tungima R'ückfahrkarte f ~, ~n edasi-tagasi-pilet

R'ückfall m ~(e)s, ..fälle jur., med. retsidiiv (korduv kuritegu; haiguse taaspuhkemine) R'ückgang m ~(e)s, .. gänge langus,

kahanemine; tagasikäik r'ückgängig: etw. ~ mächen midagi tühistama

R'ückgrat n ~(e)s, ~e selgroog, lüli-sammas

R ückhalt tn ~(e)s tugi, toetus R'ückkehr f ~ tagasitulek, tagasipöördumine r'iicklings tagurpidi; seliliR'ückreise

R'ückreise / ~, ~n tagasireis Rucksack m ~(e)s; .. säcke seljakott R'iickschritt tn ~(e)s, ~e tagasiminek, regress Rückschrittlich reaktsiooniline R'ückseite f ~, ~n tagakülg R'ücksicht f ~, ~en silmaspidamine, (kellestki v. millestki) hoolimine; in (mit) ~ auf ... (kedagi v. midagi) arvestades; ~ nehmen (auf A) (kedagi v. midagi) arvestama, (kellestki v. millestki) hoolima rücksichtslos hoolimatu, jõhker; hoolimatult, jõhkralt rücksichtsvoll teisi arvestav, tähelepa

nelik, vastutulelik; vastutulelikult R'ücksprache f ~, ~n läbirääkimised; mit j-m ~ nehmen kellegagi (veel kord) läbi rääkima R'ückstand tn ~(e)s, ..stände maksuvõlg; (üle) jääk; im ~ mit einer Zählung sein teatud summat tähtajaks mitte ära tasuma rückständig maksmata, saamata; mahajäänud (vaadete, arvamuste jne. kohta)

R'ücktritt.m ~(e)s, ~e (ametist) lahkumine, erruminek rückwärts tagurpidi; ~ gehen tagurpidi minema R'ückzug m ~(e)s, .. züge sõj. taganemine

r'üde toores, jäme; toorelt, jämedalt Rüdel n ~s, ~ kari, salk, trobikond Rüder n ~s, ~ aer; tüür; ans ~ kommen

pilti, võimule tulema Rüderer m ~s, ~ aerutaja, sõudja rüdern vi (h, s) aerutama, sõudma Rudrer m ~s, ~ vt. Rüderer Ruf m ~(e)s, ~e hüüe; (hea v. halb) kuulsus, reputatsioon; kutse; telefoninumber; einen güten ~ haben e. in gutem ~ stehen heas kuulsuses olema

rufen (rief, gerufen) vt, vi hüüdma; kutsuma

Rufname rti ~ns, ~n (kõnetamisel

tarvitatav) eesnimi R'üge f ~, ~n noomitus; laitus r'ügen vt laitma; noomima Rühe / ~ rahu, vaikus; puhkus; in ~ lassen rahule jätma; zur ~ gehen magama minema; sich zur ~ setzen oma senisest ametist tagasi tombu ma, pensionile minema; der ~ pflegen puhkama Rühegehalt n ~(e)s, .. gehälter pension

rühelos rahutu, püsimatu; rahutult, püsimatult

rühen vi puhkama; seisma (näit. töö

kohta); lasuma Rühestand tn ~(e)s pensionilolek; im

~(e) pensionil Rüheständler m ~s, ~ pensionär Rühetag m ~(e)s, ~e puhkepäev rühig rahulik; vaikne; rahulikult Ruhm m ~(e)s kuulsus r'ühmen vt ülistama, kiitma; sich ~ (Ci e. mit D) (millegagi) kiitlema, hooplema rühmvoll kuulsusrikas Ruhr f ~ med. verine kõhutõbi, düsenteeria

R'ührei n ~(e)s, ~er munapuder r'iihren vt (paigast) liigutama; segama, segi liigutama; (meelt) liigutama; vi (an A e. an D) puudutama, ka piltl.`, (von D) pärinema; sich ~ end liigutama; rührt euch! sõj. (käsklus) vabalt! rührend (meelt)liigutav Ruin m ~s kokkuvarisemine, laostumine

Ruine f ~, ~n vare (om. vareme) r'ülpsen vi rohitama, rohitsema Rum'äne m ~n, ~n rumeenlane rum'änisch rumeenia Rum'änisch n ~(s) rumeenia keel Rümmel m ~s kärarikas askeldus;

koli, vana kraam Rümmelplatz m ~es, .. plätze (laada-)

lõbustuste plats, rahvalõbustuskoht rumoren vi lärmama, kolistama; mühisema

Rumpelkammer f ~, ~n kolikamber Rumpf m ~(e)s, ~e kere r'ümpfen: die Näse ~ ('über A) pilti.

nina kirtsutama rund ümmargune, ümar; ümardatud; ümmarguselt, ligikaudu; ümberringi); etw. ~ heräussagen midagi otse (ilma pikema jututa) välja ütlema

Ründe f ~, ~n ring; ringkäik; sport.

ring, voor ründen vt ümmarguseks tegema, ümar-dama

Rundfahrt f ~, ~en ringsõit Ründfunk m ~s ringhääling, raadio Ründfunkempfänger m ~s, ~ raadiovastuvõtja Ründgesang m ~(e)s, .. gesänge ring-laul

rundherum ümberringi Rundschau f ~, ~en ringvaaderundweg

rundweg otsustavalt, pikema jututa Runenschrift f ~, ~en ruunikiri (vanade germaanlaste raidkiri) Rünzel f ~, ~n korts runzelig kortsuline runzeln vt kortsutama runzlig vt. runzelig rupfen vt tirima, kiskuma; kitkuma;

(kedagi) koorima Ruß m ~es tahm, nõgi Russe tn ~n, ~n venelane R'üssel m ~s, ~ lont; kärss rußig tahmane, nõgine russisch vene Russisch n ~(s) vene keel r'üsten vt ette valmistama; relvasta-

ma; vi e. sich ~ valmistuma; rel-vastuma R'iister f ~, ~n bot. jalakas röstig kõbus, reibas; kõbusalt, reipalt Rüstung f ~, ~en valmistumine; relvastumine; raudrüü Rüstungsindustrie f ~, ..riien sõjatööstus

R üstungsrennen n ~s võidurelvastumine

Rüte f ~, ~n vits, ritv Rutschbahn f ~, ~en liumägi rutschen vi (s) libisema; kõrvale nihkuma: liugu laskma r'vtteln vt, vi (an D) raputama, sapu-tama; darän ist nicht zu ~! see jääb nii!

s. = sieh(e)! vt. == vaata

S. == Seite lk. = lehekülg

Sa. = Sonnabend laup. = laupäev

Saal m ~(e)s, S'äle saal

Saat f ~, ~en külvis, külviseeme;

külv(amine); oras, tõusmed Saatgut n ~(e)s külvis, külviseeme S'äbel m ~s, ~ saabel, kõver mõõk; mit dem ~ rasseln pilti, relvi täristama, sõjaga ähvardama Sabotage [.. 'taiga] f ~ sabotaaž Saboteur [.. 't0:r] m ~s, ~e sabotee-rija

sabotieren vt saboteerima Sache f ~, ~n asi; zur ~! asja juurde!; gemeinsame ~ mächen (kellegagi) ühel nõul tegutsema v. olema

sächkundig asjatundlik

Sachlage f ~, ~n olukord; asjaolu

sächlich asjalik; objektiivne; asjalikult;

objektiivselt s'ächlich gramm, kesksoost (sõna) Sachschaden tn ~s, .. schäden materiaalne kahju sacht(e) tasane; leebe; tasa; aegamööda

Sachverhalt tn ~(e)s, ~e vt. Sachlage

Sachverständige m, f ~n, ~n asjatundja, ekspert Sack m ~(e)s, ~e kott (otn. koti); mit ~ und Pack kimpsude-kompsu-dega

Säckgasse f ~, ~n umbtänav s'äen vt külvama

Safe [seif] m ~s, ~s seif (tulekindel

rahakapp) Safran m ~s bot., kok. safran Saft m ~(e)s, ~e mahl säftig mahlakas, mahlane Säge f ~, ~n muinaslugu, muistend S'äge f ~. ~n saag S'ägemehl n — (e) s saepuru sägen vt ütlema, lausuma; das hat nichts zu ~ see ei tähenda midagi, sel pole mingit tähtsust s'ägen vt saagima sägenhaft muinaslooline, legendaarne S'ägewerk n ~(e)s, ~e saeveski sah vt. sehen

Sähne f ~ (rõõsk) koor; säure ~

hapukoor Saison [se'zõ] f ~, ~s hooaeg Säite f ~, ~n keel (mänguriistal); ändere ~n aufziehen pilti, (suhtlemisel) tooni v. käitumisviisi muutma

Salät tn ~(e)s, ~e salat; da hast du den ~! säh sulle!, vaat kus luga! Sälbe / ~, ~n salv, võie sälben vt salvima, salviga võidma salbungsvoll võltspaatosega, teeseldud

heldimusega Sälmiakgeist tn ~es nuuskpiiritus Salüt m ~(e)s, ~e saluut salutieren vi (D) saluteerima; sõj. au

andma, tervitama Sälve f ~, ~n kogupauk; eine ~ äb-

feuern kogupauku andma Salz n ~es, ~e sool sälzen (2. part gesalzt e. gesalzen; pilti, ainult gesalzen) vt soolama; rundweg

rundweg otsustavalt, pikema jututa Runenschrift f ~, ~en ruunikiri (vanade germaanlaste raidkiri) Rünzel f ~, ~n korts runzelig kortsuline runzeln vt kortsutama runzlig vt. runzelig rupfen vt tirima, kiskuma; kitkuma;

(kedagi) koorima Ruß m ~es tahm, nõgi Russe tn ~n, ~n venelane R'üssel m ~s, ~ lont; kärss rußig tahmane, nõgine russisch vene Russisch n ~(s) vene keel r'üsten vt ette valmistama; relvasta-

ma; vi e. sich ~ valmistuma; rel-vastuma R'iister f ~, ~n bot. jalakas röstig kõbus, reibas; kõbusalt, reipalt Rüstung f ~, ~en valmistumine; relvastumine; raudrüü Rüstungsindustrie f ~, ..riien sõjatööstus

R üstungsrennen n ~s võidurelvastumine

Rüte f ~, ~n vits, ritv Rutschbahn f ~, ~en liumägi rutschen vi (s) libisema; kõrvale nihkuma: liugu laskma r'vtteln vt, vi (an D) raputama, sapu-tama; darän ist nicht zu ~! see jääb nii!

s. = sieh(e)! vt. == vaata

S. == Seite lk. = lehekülg

Sa. = Sonnabend laup. = laupäev

Saal m ~(e)s, S'äle saal

Saat f ~, ~en külvis, külviseeme;

külv(amine); oras, tõusmed Saatgut n ~(e)s külvis, külviseeme S'äbel m ~s, ~ saabel, kõver mõõk; mit dem ~ rasseln pilti, relvi täristama, sõjaga ähvardama Sabotage [.. 'taiga] f ~ sabotaaž Saboteur [.. 't0:r] m ~s, ~e sabotee-rija

sabotieren vt saboteerima Sache f ~, ~n asi; zur ~! asja juurde!; gemeinsame ~ mächen (kellegagi) ühel nõul tegutsema v. olema

sächkundig asjatundlik

Sachlage f ~, ~n olukord; asjaolu

sächlich asjalik; objektiivne; asjalikult;

objektiivselt s'ächlich gramm, kesksoost (sõna) Sachschaden tn ~s, .. schäden materiaalne kahju sacht(e) tasane; leebe; tasa; aegamööda

Sachverhalt tn ~(e)s, ~e vt. Sachlage

Sachverständige m, f ~n, ~n asjatundja, ekspert Sack m ~(e)s, ~e kott (otn. koti); mit ~ und Pack kimpsude-kompsu-dega

Säckgasse f ~, ~n umbtänav s'äen vt külvama

Safe [seif] m ~s, ~s seif (tulekindel

rahakapp) Safran m ~s bot., kok. safran Saft m ~(e)s, ~e mahl säftig mahlakas, mahlane Säge f ~, ~n muinaslugu, muistend S'äge f ~. ~n saag S'ägemehl n — (e) s saepuru sägen vt ütlema, lausuma; das hat nichts zu ~ see ei tähenda midagi, sel pole mingit tähtsust s'ägen vt saagima sägenhaft muinaslooline, legendaarne S'ägewerk n ~ (e)s, ~e saeveski sah vt. sehen

Sähne f ~ (rõõsk) koor; säure ~

hapukoor Saison [se'zõ] f ~, ~s hooaeg Säite f ~, ~n keel (mänguriistal); ändere ~n aufziehen pilti, (suhtlemisel) tooni v. käitumisviisi muutma

Salät tn ~(e)s, ~e salat; da hast du den ~! säh sulle!, vaat kus luga! Sälbe / ~, ~n salv, võie sälben vt salvima, salviga võidma salbungsvoll võltspaatosega, teeseldud

heldimusega Sälmiakgeist tn ~es nuuskpiiritus Salüt m ~(e)s, ~e saluut salutieren vi (D) saluteerima; sõj. au

andma, tervitama Sälve f ~, ~n kogupauk; eine ~ äb-

feuern kogupauku andma Salz n ~es, ~e sool sälzen (2. part gesalzt e. gesalzen; pilti, ainult gesalzen) vt soolama;Salzfaß

S'äule

gesalzene Preise pilti, soolased hinnad

Salzfaß tl . . fasses, .. fässer soolatoos sälzig soolane

S'ämaschine f ~, ~'n külvimasin Säme m ~ns, ~n. Sämen tn ~s, ~

seeme

sammeln vt (kokku) koguma, korjama; sich ~ kogunema; end koguma

Sammler m ~s, ~ koguja, kollektsionäär; ei. aku, akumulaator Sammlung f ~, ~en kogumine, korjandus; kogu, kollektsioon; es fehlt mir noch an ~ ma pole end veel kogunud

Sämstag tn ~(e)s, ~e laupäev samt (D) ühes, koos; ~ und sonders

kõik eranditult, viimane kui üks Saint tn ~(e)s. ~e samet s'ämtlich kõik, kogu; ~e Werke koguteosed, kogutud teosed Sanatorium n ~s, ..ri|en sanatoorium Sand tn ~(e)s, ~e liiv; j-m ~ in die 'Augen streuen pilti, kellelegi puru silma ajama; im ~(e) verlaufen pilti, tühja jooksma, tagajärjetult lõppema

Sandbank f ~, . . bänke leetseljak sändig liivane sandte vt. senden

sanft leebe, mahe, õrn; laugjalt tõusev; leebelt, mahedalt S'änfte f ~, ~n kandetool Sänftmut f ~ leebus, mahedus sang vt. singen

Sang m ~(e)s, ~e laul; ohne ~ und

Kiang pilti, pidulikkuseta, kärata S'änger tn ~s, ~ laulja S'ängerfest n ~es, ~e laulupidu Sanit'äter m ~s, ~ sanitar Sanit'ätstasche f ~. ~n sanitaarpaun sank vt. sinken

sanktionieren vt sanktsioneerima, kinnitama, heaks kiitma sann vt. sinnen

Sarg tn ~(e)s, ~e kirst, puusärk saß vt. sitzen

Satellit tn ~en, ~en satelliit Satin [sa'tt] tn ~s, ~s satään Satire f ~, ~n satiir satirisch satiiriline

satt küllastunud; sügav (värvi kohta): sich ~ essen kõhtu täis sööma; ich bin ~ mul on kõht täis; etw. ~ häben (bekommen) millestki tüdinud olema; sich ~ sehen (an D) (kedagi v. midagi) isti täis vaatama

Sättel tn ~s, ~ sadul; in ällen ~n gerecht sein iga asja peale meister olema, kõigeks sobima sätteln vt saduldama s'ättigen vt (kellelgi) kõhtu täis söötma; küllastama, ka keem.-, sich ~ (an D) endal kõhtu täis sööma; (millestki) küllastuma Sättler tn ~s, ~ sadulsepp sättsam küllaldane, piisav; küllalt, piisavalt

Satz m ~es, ~e lause; garnituur (üh-tekuuluvate esemete kogu); hüpe; sete, (kohvi) paks; määr, norm; sett (tennises); zusämmengezogener ~ gramm, koondlause; zusammengesetzter ~ gramm, liitlause; m ~es (triiki) ladu Sätzaussage f ~, ~n gramm, öeldis Sätzbau tn ~(e)s gramm, lauseehitus Sätzgefüge n ~s. ~ gramm, põimlause

Sätzgegenstand tn ~(e)s, ..stände

gramm, alus Sätzglied n ~(e)s, ~er gramm, lauseliige

Sätzlehre f ~ gramm. lauseõpetus, süntaks

Sätzreihe f ~, ~n gramm, rindlause Satzung f ~, ~en põhikiri Sätzverbindung f ~, ~en vt. Sätzreihe Sätzzeichen n ~s, ~ kirjavahemärk Sau f ~, ~e e. ~en emis; siga säuber puhas; puhtalt Säuberkeit f ~ puhtus s'äubern vt puhastama Säuberung f ~, ~en puhastus Sauce ['zo:so] f ~, ~n vt. Soße säuer hapu; raske, vaevaline, ebameeldiv; in den säuren 'Apfel beißen pilti, ebameeldivale paratamatusele alistuma, midagi vastumeelset v. ebameeldivat tegema Säuerampfer tn ~s, ~ hapuoblikas Säuerkraut n ~(e)s hapukapsas s'äuerlich hapukas Säuerstoff m ~(e)s keem. hapnik säufen (soff, gesoffen) vt jooma (loomade kohta); vi purjutama S'äufer tn ~s, ~ joodik, joomar säugen (sog, gesögen, ka säugte, gesäugt) vt, vi imema s'äugen vt imetama S'äugetier n ~(e)s, ~e zool. imetaja S'äugling tn ~s, ~e imik, rinnalaps S'aule f ~, ~n sammas, kolonn; pilti. tugiSaum

Saum m ~(e)s, ~e palistus; äär, serv

(näit. metsal) •s'äumen vt palistama 2s'äumen vi viivitama, kõhklema Säumtier n ~(e)s, ~e kandeloom

(näit. eesel) S'äure f ~, ~n hapusus; keem. hape Saus: in ~ und Braus leben priisates

ja lõbutsedes elama s'äuseln vi sahisema, kahisema säusen vi (s) kihutama, sööstma; [h)

kohisema, mühisema Säuwetter n ~s, ~ koerailm Saxophon n ~s. ~e saksofon S-Bahn f (Städtbahn, Sehnellbahn) lin-naraudtee; elektrirong linna- ja linnalähedaseks liikluseks Schäbe / ~, ~n kaap (-bi); zool. tarakan

schäben vt kaapima, kraapima; riivirna

Schabernack tn ~(e)s, ~e naljatemp,

vingerpuss sch'äbig vilets; kulunud; ihne, kitsi; viletsalt; sich ~ benehmen ebavääri-kalt käituma Schablone f ~, ~n šabloon Schach n ~(e)s male (mäng); j-n im (in) ~ hälten pilti, kedagi vaos, pinge all hoidma; ~ spielen maletama

schächern vi sahkerdama, hangeldama Schacht m ~(e)s, ~e saht, kaevus Schächte| f ~, ~n karp (-bi) schäde: (es ist) ~, daß ... (on) kahju, et ... ; es ist ~ (um A) (kellestki v. millestki) on kahju Sch'äde| m ~s, ~ pealuu, kolp; pea Schäden vi (D) kahjustama, kahju tekitama; es schadet nichts pole viga, see ei tähenda midagi Schäden m ~s, ~ kahju; ~ erleiden kahju saama; ~ zufügen kahju tekitama, kahjustama; sich (D) (einen) ~ tun end vigastama schädhaft vigastatud, rikutud sch ädigen vt vt. schaden sch'ädlich kahjulik; kahjulikult Sch'ädling m ~s, ~e kahjur Schaf n ~(e)s, ~e lammas Schäfbock m ~(e)s, . . böcke oinas Sch'äfer m ~s, ~ lambur schäffen vt, vi (kuhugi) toimetama; toimima, tegelema, töötama; toime tulema; hankima; j-m viel zu ~ mächen kellelegi palju tüli tegema e. sekeldusi valmistama; er hat damit nichts zu ~ see temasse ei puutu;

'Ordnung ~ korda looma; (schuf, geschaffen) vt looma Schäften n ~s töö, tegevus; loomine; looming

Schäffner m ~s, ~ konduktor, vagunisaatja

Schafott n ~(e)s, ~e tapalava Schaft m ~(e)s, ~e varb, varras; sõj.

püssilaad; vars; saapasäär sch'äkern vi naljatama. edvistama schal lääge, liisunud; labane Schal m ~s, ~e e. ~s sall 'Schäle f ~, ~n kauss, tass 2Schäle f ~, ~n koor. kest; pilti, välimus

sch'älen vt koorima, (kestadest) puhastama schälkhaft kelmikas; kelmikalt Schall m ~(e)s, ~e e. ~e heli, hääl, kõla

schälldicht helikindel

schällen (schallte, ka scholl, geschällt)

vi kõlama, kajama schallend kõlav; kõlavalt Schällplatte f ~, ~n heliplaat Schalmei f ~, ~en pajupill, vilepill schalt vt. schelten

schälten vt tehn. lülitama, ühendama, (autol) käiku vahetama; vi ('über A, mit D) (midagi, millegi üle) käsutama, (millegi üle) valitsema; ~ und wälten lässen (kedagi) oma äranägemise järgi toimida laskma Schälter m ~s, ~ ei. lüliti, katkesti;

(kassa)luuk Schältjahr n ~(e)s, ~e lisapäeva-aas-ta

Schältsatz m ~es, .. sätze gramm.

kiillause Scham f ~ häbi sch'ämen, sich häbenema schämhaft häbelik; häbelikult schämlos häbitu, häbematu; häbitult,

häbematult Schände f ~, (harva) ~n häbi, häbiasi

sch'änden vt rüvetama, teotama; moonutama; häbistama, vägistama sch'ändlich häbiväärne; häbiväärselt

Schändtat f ~, ~en häbitegu Schänktisch m ~es, ~e baarilett Schänze f ~, ~n kants; sport, trampliin

Schar / ~, ~en hulk, salk; parv, kari; in hellen ~en herbeiströmen murruna tulema v. kogunema schären, sich kogunema scharf terav; terane; äge, kange, tu-Sch'ärfe

gev; ~ mächen teritama; teravalt; v teraselt; ägedalt; ~ schießen sõj. lahingupadrunitega tulistama; ~ hinter einer Sache her sein midagi väga ihaldama

Sch'ärfe f ~, ~n teravus; terasus;

ägedus, kangus, tugevus sch'ärfen vt teritama; teravdama schärfmachen vt ässitama, (üles) kihutama

Schärfrichter tn ~s, ~ timukas Schärfschütze tn ~n, ~n täpsuslaskur Schärfsinn tn ~(e)s terasus; teravmeelsus

schärfsinnig teravmeelne; teravmeelselt

Schärlach tn ~s, ~e sarlakpunane värvus; tn e. n ~s sarlakid Scharm m ~s sarm, veetlus, võlu scharmant sarmikas, veetlev, võluv Scharm ützel n ~s, ~ (relvastatud)

kokkupõrge, (väike) tulevahetus Sch'ärpe f ~,- ~n särp (ümber keha

v. üle õla kantav lai lint) schärren vi kraapima, siblima schartig täkiline, sakiline, hambuline Schatten tn ~s, ~ vari; in den ~

stellen pilti, varju jätma, ületama schattieren vt varjustama (näit. joonistamisel); varjundama Schattierung f ~, ~en varjustamine;

varjund, nüanss schättig varjuline, varjukas Schatülle f ~, ~n šatull, laekake, kastike (väärtasjade jne. säilitamiseks)

Schatz m ~es, ~e aare; kallim, armastatu

sch'ätzen vt hindama; lugu pidama, austama: (millekski) pidama, arvama; sich gl'ücklich ~ end õnnelikuks pidama schätzungsweise ligikaudu, umbes Schau f ~, ~en näitus, demonstratsioon; zur ~ stellen (trägen) (avalikult) näitama, demonstreerima Schaubühne j ~, ~n (näite)lava Schauder tn ~s, ~ õudus-, jubedus-

tunne; (külma-, hirmu)värin schauderhaft õudne, jube; õudselt, jubedalt

schäuen vi vaatama, silmitsema Schäuer tn ~s, ~ võbin, värin; vihmahoog

Schaufel } ~, ~n labidas, kühvel;

tehn. laba, tiib sehäufeln vt kühveldama Schaufenster n ~s, ~ vaateaken

Schaukel f ~, ~n kiik schaukeln vt kiigutama, õõtsutama; vi (s, Ii) e. sich ~ kiikuma, õõtsuma schaulustig uudishimulik Schaum m ~(e)s, "e vaht (om. vahu) sch'äumen vi vahutama Schäumgummi m ~s vahtkummi Schäumlöffel tu ~s, ~ vahukulp Schäumlöscher m ~s, ~ vahtkustuti Schäumschläger m ~s, ~ vispel Schäuplatz m ~es, .. platze tegevuskoht

Schauspiel n ~(e)s, ~e näidend; vaatepilt

Schäuspieler tn ~s, ~ näitleja Scheck m ~s, ~s e. (harv.) ~e

tšekk

scheckig laiguline, lapiline scheel kõõritav; kade; kõõrdi; kadedalt

Scheibe f ~, ~n seib; ketas; loik, viil; (akna-, peegliklaas; märklaud; litter (jäähokis) scheibenförmig kettakujuline Scheich m ~s, ~e seik Scheide f ~, ~n tupp; piir, raja Scheidemünze f ~, ~n vahetusraha, peenraha

scheiden (schied, geschieden) vt eraldama, lahutama; (abielu) lahutama; vi (s) lahkuma Scheidewand f~... wände

vahesein Scheidewasser n ~s keem. lämmastikhape, salpeeterhape Scheideweg m ~(e)s, ~e teelahe Scheidung f ~, ~en eraldamine, lahutamine; abielulahutus Schein m ~(e)s, ~e välimus, näivus; paiste, valgus; tõend, tunnistus; pan-gatäht; der ~ trügt välimus on petlik; nur zum ~ ainult näilikult scheinbar näiv, näilik; näilikult scheinen (schien, geschienen) vi paistma, särama; näima; er scheint mich zu kennen ta näib mind tundvat scheinheilig vagatsev, silmakirjalik;

vagatsevalt, silmakirjalikult Scheintod tn ~(e)s varjusurm Scheinwerfer tn ~s, ~ helgiheitja, prožektor; esilatern (autol, mootorrattal)

Scheit n ~(e)s, ~e (ka ~er) puuhalg

Scheitel m ~s, ~ (juukse)lahk; pealagi; kõrgeim punkt, lagipunkt; vom ~ bis zur Sohle pilti, pealaest jalatallani, täiesti scheiteln vt (juukseid) lahku kammimaScheitelpunkt

Scheitelpunkt m ~(e)s, ~e haripunkt,

kõrgpunkt Scheiterhaufen m ~s, ~ tuleriit scheitern vi (s) madalikule v. karile

jooksma, hukkuma; nurjuma Schelle f ~, ~n kuljus, kell(uke); kõrvakiil; pl ruutu (mast kaardimängus); pl käerauad (vangil) schellen vi helistama, kõlistama Schelm m ~(e)s, ~e kelm; naljahammas, võrukael schelmisch kelmikas; kelmikalt schelten (schalt, geschölten) vt, vi

tõrelema; sõimama Schema n ~s, ~s e. ~ta skeem schemätisch skemaatiline; skemaatiliselt

Schemel m ~s, ~ taburet; jalapink Schenke f ~, ~n kõrts Schenkel tn ~s, ~ reis, kints; tehn. haar, haru (näit. sirklil, tangidel); mat. haar schenken vt kinkima; sisse valama, kallama; j-m Verträuen ~ kedagi usaldama

Scherbe f ~, ~n (nõu) kild, tükk; in

~n gehen purunema Schere f ~, ~n käärid; sõrg (vähil) 'scheren (schor, geschoren, ka scherte,

geschert) vt lõikama, pügama 2scheren vt (kellessegi, millessegi) puutuma; was scherte es ihn! mis see temasse puutus!; sich ~ (um A) (kellestki, millestki) hoolima; er scherte sich nicht darum ta ei hoolinud sellest; sich ~ jalga laskma; scher dich! tee, et kaod! Schererei f ~, ~en sekeldus, tülin Scherz m ~es, ~e nali; aus (im) ~ naljapärast, naljatades; ~ beiseite! aitab naljast! scherzen vi naljatama scheu kartlik, arg; peru; das Pferd würde ~ hobune hakkas perutama; kartlikult, aralt Scheu f ~ kartus, argus; öhne ~ julgelt, kartmatult Scheuche f ~, ~n hernehirmutis scheuen vt kartma, pelgama; er scheut keine 'Arbeit ta ei pelga ühtegi tööd scheuern vt küürima; hõõruma Scheune f ~, ~n küün Scheusal n ~(e)s, ~e koletis, peletis scheußlich kole, jälk; koledasti, hirmsasti

Schi m ~s, ~er e. (harv.) ~ suusk; ~ laufen suusatama; ~ Heil! head libisemist! (suusatajate tervitus)

Schicht f ~, ~en kiht, kord; geol. lade; vahetus (tööl); vahetus (töölisi); ~ mächen tööd lõpetama schick šikk, elegantne; elegantselt schicken vt saatma, läkitama; sich ~ sünnis e. kohane olema; (in A) (millelegi) alistuma . schicklich sünnis, kohane; sündsalt Schicksal n ~(e)s, ~e saatus schieben (schob, geschöben) vt lükkama, nihutama; hangeldama, spekuleerima

Schieber m ~s, ~ siiber; sahkerdaja,

spekulant Schiebetür f ~, ~en lükanduks Schieblehre f ~, ~n tehn. nihkkalii-ber

Schiebtür / ~, ~en vt. Schiebetür schied vt. scheiden

Schiedsrichter tn ~s, ~ vahekohtunik schief viltune; väär, ebaõige; viltu Schiefer m ~s, ~ kiltkivi schiefgehen (ging schief, schiefgegangen) vi (s) viltu minema, ebaõnnestuma

schielen vi kõõritama, kõõrdi vaatama; (nach D) (kedagi v. midagi) vargsi vaatama, piiluma schien vt. scheinen

Schiene } ~, ~n rööbas; med. lahas Schienenstrang tn ~(e)s, ..stränge rööbastee

Schienenübergang tn ~(e)s, .. gänge

ülesõidukoht (raudteel) schießen (schoß, geschössen) vi, vt tulistama; vi (s) sööstma, tormama; Tr'änen schössen ihr in die 'Augen (äkki) ta silmad täitusid pisaratega Schießen n ~s, ~ tulistamine; das ist (ja) zum ~! pilti, see ajab naerma! Schießstand m ~(e)s, ..stände tiir, laskerada

Schiff n ~(e)s, ~e laev; ehit. lööv;

tehn. süstik Schiffahrt (poolitamisel Schiff-fahrt) f

~ laevasõit, navigatsioon schiffbar laevatatav Schiffbruch m ~(e)s, .. brüche laeva-hukk; ~ (er)leiden laevahukku üle elama, merehätta sattuma; pilti, nurjuma, äparduma schiffbrüchig merehädaline Schiffchen n ~s, ~ laevuke, väike

laev; tehn. süstik Schiffer tn ~s, ~ laevnik Schikane / ~, ~n šikaan, kius; mit allen ~n pilti, kõigi mõeldavate mugavustegaschikanieren

schikanieren vt šikaneerima, kiusama, raskusi valmistama Schilauf tn ~(e)s, .. läufe suusatamine

Schiläufer m ~s, ~ suusataja Schild rn ~(e)s, ~e kilp; j-n auf den ~ heben pilti, kedagi kilbile tõstma, (oma) juhiks kuulutama; etw. im ~e Führen midagi salaja sepitsema; n ~(e)s, ~er silt; nimesedel, etikett

Schildbürger m ~s, ~ kilplane Schilddrüse f ~, ~n anat. kilpnääre schildern vt (kujukalt) kirjeldama Schilderung f ~, ~en (ilmekas) kirjeldus

Schildkröte / ~, ~n kilpkonn Schildrung f ~, ~en vt. Schilderung Schildwache f ~, ~n tunnimees, va-hisõdur; ~ stehen vahipostil seisma

Schilf n ~(e)s, ~e kõrkjas; (pilli-) roog

schillern vi sillerdarna, helklema Schilling tn ~s, ~e šilling (Inglise

ja Austria rahaühik) Schimmel tn ~s hallitus; m ~s, ~

kimmel, valge hobune schimmelig hallitanud schimmeln vi hallitama Schimmer rn ~s, ~ kuma; helk, sära; er hat keinen ~ von Latein tal ei ole ladina keelest aimugi; in ihm ist nicht ein ~ von Vernünft tal ei ole aruraasugi schimmern vi helkima, särama; kumama

schimmlig vt. schimmelig

Schimpf m ~(e)s, ~e sõim, teotus;

mit ~ und Schände häbiga schimpfen vt, vi sõimama Schindel f ~n sindel (soonega ka-

tuselauake) schinden (schund, geschünden) vt piinama, vaevama, ekspluateerima; nülgima; pilti, nöörima; sich ~ end vaevama, raskesti töötama Schindluder: ~ mit j-m treiben (spielen) kedagi mõnitama Schinken m ~s, ~ sink; kints; ein älter ~ vana (seanahkses köites) raamat; halb maal Schippe f ~, ~n kühvel, labidas; nalj.

mossis suu Schirm m ~(e)s, ~e sirm (vari, näit.

vihmavari; mütsinokk); kaitse schirmen vt kaitsma, varjama schirren vt ette rakendama

Schiwachs n ~es, ~e suusamääre Schlacht f ~, ~en lahing schiächten vt tapma Schlechter m ~s, ~ lihunik Schiächtfeld n ~(e)s, ~er lahinguväli; das ~ behäupten lahingut võitma, lahinguväljalt mitte taganema Schlächthof m ~(e)s, . . höfe tapamaja

Schläcke / ~, ~n šlakk, räbu Schlaf m ~ (e)s uni Schl'äfe / ~, ~n oim, meelekoht schlafen (schlief, geschlafen) vi magama; sich ~ legen magama heitma; laßt die Sache ~! pilti, jäägu' see asi (esialgu) sinnapaika! schi'äfern vimp: es schl'äfert mich e. mich schl'äfert mulle kipub uni peale, ma olen unine schlaff lõtv; loid; lõdvalt; loiult

schläflos unetu; unetult Schläflosigkeit f ~ unetus, unepuudus Schläfmittel n ~s, ~ unerohi Schläfmütze f ~, ~n öömüts; pilti.

unimüts, unekott schl'äfrig unine; loid; uniselt; loiult schläftrunken unine; uniselt Schläfwagen m ~s, ~ magamisvagun Schläfzimmer n ~s, ~ magamistuba Schlag m ~(e)s, ~e löök, hoop; med. rabandus; (vankri v. auto) uks; tu-vila; raielank; laad, liik; (lindude) laksutamine; der ~ hat ihn ger'ührt (getroffen) ta sai rabanduse; ihr zwei seid vom gleichen ~ teie kahekesi olete samalaadsed inimesed; ~ auf ~ hoop hoobi järel; ~ zehn (Uhr) täpselt kell kümme; mit einem ~ korraga, järsku Schlägader f ~, ~n anat. arter, tuiksoon

Schläganfall m ~(e)s, ..anfalle med. rabandus

Schlägbaum m ~(e)s, ..bäume tõkkepuu

Schlägen (schlug, geschlagen) vt lööma, taguma; (metsa) raiuma; (vaenlast) võitma; vi (h, s) lööma, taguma; tuksuma; laulma, laksutama (lindude kohta); sich ~ pöörduma, minema: (kellegagi) kaklema; võitlema; sich auf die Seite der Revolutionäre ~ revolutsionääride poolele asuma schlägend tabav; veenev; ein ~er Beweis veenev tõestus Schläger m ~s, ~ šlaager, lööklaul; moetants v. moes olev tantsuviis;Schl'äger

Schiit i

kassatükk (menukas lavateos); moekaup

Schl'äger m ~s, ~ kakleja, riiukukk; sport, rapiir; reket; (hoki-, golfi-) kepp

Schlägerei / ~, ~en kaklus, lööming schlägfertig löögivalmis Schläginstrument n ~(e)s, ~e muus. löökpill Schlägsahne f ~ vahukoor Schlägzeile f ~, ~n suur, mitme veeru laiune pealkiri (ajalehe esiküljel)

Schlamm m ~(e)s, ~e muda; pori Schlämmbad n ~(e)s, . . bäder med.

mudavann schlämmig mudane; porine schlämpig lohakas; lohakalt schlang vt. schlingen Schlänge f ~, ~n madu; voolik; (ootajate) järjekord; ~ stehen järjekorras seisma schl'ängeln, sich looklema, väänlema schlank sale, sihvakas Schlankheit f ~ saledus, sihvakus schlapp vt. schlaff

Schlappe f ~, ~n lüüasaamine; nurjumine; eine ~ erleiden lüüa saama, kaotuse osaliseks saama schlappmachen vi mitte vastu pidama, mitte toime tulema (näit. raskustega); minestama Schlaräffenland n ~(e)s (muinasjutuline) logardite õnnemaa Schlaraffenleben n ~s jõudeelu schlau kaval; kavalalt Schlauch m ~(e)s, ~e voolik Schläu'neit f ~, ~en kavalus schlecht halb, paha; mir ist ~ mu süda on paha; halvasti, pahasti; es steht ~ mit ihm (um ihn) temaga on lood halvad; ~ und recht kuidagi, kuidagiviisi schlechterdings täiesti; tingimata; das ist ~ unm'öglich see on täiesti võimatu

schlechthin ilma pikema jututa, lihtsalt; täiesti schleichen (schlich, geschlichen) vi (s) hiilima; väga aeglaselt minema v. mööduma; die Zeit schleicht aeg venib

Schleichhandel m ~s seadusvastane

kaubitsemine Schleier m ~s, ~ loor; ünter dem ~

der Nacht öö katte all schleierhaft ebaselge, mõistatuslik

Schleifbock tn ~(e)s, . . bõcke tehn.' käi

Schleife f ~, ~n "lehv (aasa seotud

pael); ristlips; silmus; (jõe)käär schleifen (schliff, geschliffen) vt teritama, ihuma; lihvima; (schleifte, geschleift) vt lohistama; (kindlustusi) maatasa tegema; vi lohisema Schleifer tn ~s, ~ teritaja; lihvija Schleim tn ~(e)s, ~e lima; tumm (-i) schlemmen vi prassima, oriiskama schlendern vi (s) lonkima schlenkern vt, vi viibutama, õõtsutama; die Schühe von den F'üßen ~ kingi jalast viskama Schleppdampfer tn ~s, ~ puksiir,

puksiirlaev Schleppe f ~, ~n slepp (pikk kleidisaba)

schleppen vt lohistama, järele vedama; vi lohisema; sich ~ vaevaliselt kõndima v. roomama (kuhugi) Schlepper

tn ~s, ~ puksiir, puksiirlaev; traktor Schleppnetz n ~es, ~e traal, laeva

taga veetav noot Schlepptau n ~(e)s, ~e pukseerimis-tross, veoköis; ins ~ nehmen sleppi võtma, ka pilti. schleudern vt paiskama; vi kõrvale libisema (sõiduki tagarataste kohta) Schleuderpreis tn ~es. ~e väga madal hind schleunigst ülikiiresti, jalamaid Schleuse j ~, ~n lüüs; die ~n des Himmels 'öffneten sich pilti, taevaluugid avanesid, (vihma) sadas nagu oavarrest schlich vt. schleichen Schlich tn ~(e)s, ~e riugas, vigur; salatee

schlicht lihtne; sie hat ~es Haar tal

on siledad juuksed; lihtsalt schlichten vt siluma; lahendama (näit. tüli)

schlief vt. schlafen schließen (schloß, geschlössen) vt sulgema; lukustama; lõpetama; (lepingut, sõprust) sõlmima; (rahu) tegema; vi sulguma; lõppema; (aus, von D) (millestki) järeldama; die Tür schließt nicht uks ei sulgu; sich ~ (an A) (millelegi) järgnema schließlich viimaks, lõppude lõpuks schliff vt. schleifen Schliff tn ~(e)s, ~e lihvimine; lihv, ka pilti.

schlimm halb, paha; haige; er hat einen ~en Finger ta sõrm on haige; halvasti, pahasti; es steht ~ um ihn temaga on lood halvad schlimmstenfalls halvimal e. äärmisel juhul

Schlinge f ~, ~n silmus; linnupael, püünis

Schlingel m ~s, ~ võrukael, vemmal 'schlingen (schlang, geschlungen) vt põimima: sich ~ põimuma, väänlema

Behlingen (schlang, geschlungen) vt

(alla) kugistama, õgima Schlingpflanze f ~, ~n vääntaim Schlips m ~es, ~e lips, kaelaside Schlitten m ~s, ~ saan, regi, kelk Schlittschuh m ~(e)s, ~e uisk; ~

läufen uisutama Schlittschuhbahn f ~, ~en uisutee, liuväli

Schlittschuhläufer m ~s, ~ uisutaja Schlitz m ~es, ~e pilu, pragu; lõhik (lõhe, sisselõige mantlil, seelikul jne.)

schlitzäugig pilusilmne schlohweiß lumivalge schloß vt. schließen

Schloß n .. õsses, . /õsser lukk (om.

luku); loss Schlosser tn ~s, ~ lukksepp Schlat m ~(e)s, ~e, ka ~e (vabriku-) korsten

schlottern vi värisema, lõdisema; lotendama, lõdvalt ripnema Schlucht f ~, ~en (kitsas) kuristik schluchzen vi nuuksuma Schluck m ~(e)s, ~e e. ~e lonks, sõõm Schluckauf tn ~s luksumine schlucken vt, vi neelama; luksuma; er schluckte seinen Zorn pilti, ta hoidis oma viha tagasi Schlucken m ~s vt. Schluckauf Schlucker: ärmer ~ vaene mehike, vaeseke

schludern vi lohakalt töötama schlug vt. schlagen

schlümmern vi (väikest) uinakut tegema, kerget und magama Schlund m ~(e)s, ~e anat. neel; ava

(näit. koopal); sügavik schl'üpfen vi (s) lipsama;_ (in A) (midagi) selga (jalga) tõmbama; sie schl'üpfte rasch in den Mantel ta tõmbas kiiresti mantli selga schl'üpfrig libe; kahemõtteline, nilbe Schlüpfrigkeit) ~, ~en libe'dus; kahemõttelisus, nilbus

Schlüpfwinkel m ~s, ~ peiduurgas, redupaik

schl'ürfen vt kirinal jooma, lürpima Schluß tn .. üsses, ..'üsse lõpp; järeldus; Schl üsse ziehen (aus D) (millestki) järeldusi tegema, järeldama Schl'üssel m ~s, ~ võti Schlüsselblume f ~, ~n bot. nurmenukk

Schl'üsselbund n. ka m ~(e)s, ~e

võtmekimp schlüsselfertig sissekolimiseks valmis

(maja kohta) Schlüsselstellung f ~, ~en pilti.

võtmepositsioon Schlüßfolgerung f ~, ~en lõppjärel-dus

Schmach f ~ häbi, alandus schmächten vi vaevlema, nälga v. janu kannatama; (nach D) (kellegi järele) igatsema schm'ächtig kõhetu, kõhn; nõrk, kidur schmäckhaft maitsev; maitsvalt schm'ähen vt sõimamα, laimama, maha tegema

schmal kitsas; napp, kehv; er hat nur ein ~es 'Einkommen tal on ainult kehv sissetulek Schmälfilmkamera f ~, ~s kitsasfil-

mikaamera Schmälhans: hier ist ~ Küchenmeister pilti, siin ollakse poolnäljas, siin elatakse kehvalt Schmälspurbahn f ~, ~en kitsarööpmeline raudtee Schmalz n ~es, ~e (sulatatud) rasv Schmarotzer m ~s, ~ parasiit (teise isiku v. ühiskonna tööviljast elatuv isik; bot. nugitaim; zool. nugiloom) Schmaus tn ~es, ~e isuäratav söök; pidusöök

schmecken vt maitsma, proovima; (millegi) maitset tundma; vi maitsma; das 'Essen schmeckt ihm söök maitseb talle; (nach D) (mingit) maitset v. kõrvalmaitset omama Schmeichelei f ~, ~en meelitus schmeichelhaft meelitav schmeicheln vi (D) (kedagi) meelitama

Schmeichler tn ~s, ~ meelitaja schmeißen (schmiß, geschmissen) vt

viskama, virutama, loopima Schmelz m ~es, ~e email, vaap; sära, helk

schmelzen (schmelzte, geschmelzt, ka schmolz, geschmolzen) vt sulatama; die Sõnne schmelzt (schmilzt)Schmelzpunkt

Schneemann

den Schnee päike sulatab lund; (schmolz, geschmolzen) vi (s) sulama; kahanema; der Schnee schmilzt lumi sulab Schmelzpunkt m ~(e)s, ~e füüs. su-

lamispunkt Schmerz m ~es, ~en valu schmerzen vi, vt valutama; mir schmerzt der Kopf mul valutab pea; es schmerzt mich, das zu h'ören mul on valus seda kuulda schmerzhaft valus, valuline; valusalt schmerzlich valus, kurvastav; valusalt schmerzlos valutu: valutult Schmetterling m ~s, ~e liblikas schmettern vt paiskama, virutama; valjusti laulma; vi valjusti kõlama Schmied m ~(e)s, ~e sepp; der ~ seines Glück(e)s pilti, oma õnne sepp

Schmiede f ~, ~n sepikoda schmieden vt sepistama; Pl'äne ~

plaane tegema schmiegen, sich end (vastu) suruma, liibuma; sich nach j-s Willen schmiegen kellegi tahtele alistuma schmiegsam painduv, nõtke; järeleand-lik

'Schmiere f ~, ~n määre; vilets rändtrupp v. rändteater 2Schmiere: ~ stehen valvet pidama (eriti kuriteo v. mingi vembu sooritamise ajal) schmieren vt, vi määrima; altkäemaksu andma; es geht wie geschmiert pilti, läheb nagu lepse reega

schmierig määrdunud, kleepuv (mustusest); räpane Schmierseife f ~, ~n vedelseep, roheline seep

Schminke f ~, ~n mink, jumestus-vahend

schminken vt minkima, jumestama; ilustama, kaunistama; sich ~ end minkima

Schmiß m . isses, . . isse löögihaav; arm, vorp; hoog; sein 'Auftreten hat ~ tema esinemisel on hoogu Schm'öker m ~s. ~ vana, alaväärtuslik raamat; kerge ajaviitelektüür schmollen vi (mit D) mossitama schmolz vt. schmelzen schmoren vt kok. hautama, moorima; vi kok. hauduma; er schmort in der Hitze piltl. ta leemendab kuumuse käes

schmuck nägus, kena

Schmuck m ~(e)s, (harva) ~e ilustus. kaunistus; ehe, ehted schm'ücken vt ehtima, kaunistama;

sich ~ end ehtima Schmuggel m ~s salakaubavedu schmuggeln vt (midagi) salakaubana (sisse) tooma v. viima; vi salakau-bitsemisega tegelema Schmuggler tn ~s, ~ salakaubavedaja schmunzeln vi muhelema Schmutz m ~es mustus, pori; mit ~ besudeln pilti, teotama, laimama, mustama

Schmutzfink m ~en, ~en must e. räpane inimene schmutzig must, määrdunud; räpane, ka pilti.

Schnäbel m ~s, ~ nokk; tila (vala-mistoru kannul); suu; er redet, wie ihm der ~ gewächsen ist pilti, ta

kõneleb oma loomu kohaselt (ilustamata) Schnälle f ~, ~n pannal schnällen vt rihmaga kinnitama v.

kinni siduma schnälzen vi laksutama (keelega, piitsaga), nipsutama schnäppen vt kinni nabima; vi (s) järsku sulguma v. avanema; nach etw. ~ midagi napsama; nach Luft ~ õhku ahmima Schnäppschuß m .. schusses, . .schüsse

fot. moment (üles) võte Schnaps tn ~es, ~e naps. viin schnärchen vi norskama schnättern vi kaagatama (hane häälitsuse kohta); prääksuma; vadis-tama, latrama; vor K'äite ~ külma tõttu hambaid plõgistama, värisema

schnäuben (schnaubte, geschnäutet e. schnob, geschnöben) vi puhkima, ähkima; puristama; (vor) Wut ~ raevust meeletu olema; sich ~ nina nuuskama Schnäuze f ~, ~n koon, kärss; tila Schnecke f ~, ~n tigu, ka anat. ja tehn.

Schnee m ~s lumi; kok. vahustatud

munavalge schneeballen (schneeballte, gesohnee-

ballt) vi lumesõda pidama Schneeflocke f ~, ~n lumehelves Schneegestöber n ~s, ~ lumetuisk Schneeglöckchen n ~s, ~ bot. lumikelluke

Schneemann tn ~(e)s, . .männer lumememmSchneeschuh 1

Schneeschuh m ~(e)s, ~e suusk; ~

laufen suusatama Schneewehe f ~, ~n lumehang Schneewittchen n ~s Lumivalgeke

(muinasjutus) Schneide f ~, ~n (lõike)tera; es steht auf des Messers ~ pilti, see ripub juuksekarva otsas schneiden (schnitt, geschnitten) vt lõikama; ignoreerima; sich ~ endale sisse lõikama; lõikuma, ristuma Schneider m ~s, ~ rätsep Schneidezahn m ~(e)s, .. zähne anat.

lõikehammas schneidig vahva, südi Schneidstahl m ~(e)s, ..stähle, ka

~e tehn. lõiketera schneien vitnp lund sadama; es schneit

sajab lund Schneise f ~, ~n metsasiht: linnu-paei

schnell kiire, väle; kiiresti, väledalt Schnelligkeit f ~, ~en kiirus Schnepfe f ~, ~n nepp (lind) schneuzen, sich vt schnauben, sich Schnippchen: j-m ein ~ schlagen kellelegi vingerpussi mängima schnippisch nipsakas, ninakas; nipsakalt, ninakalt schnitt vt. schneiden Schnitt m ~(e)s, ~e lõige; (vilja-, heina)niit; fassong; einen ~ mächen]niiti šnitti tegema, äritsemisel kasu saama Schnittblume f ~, ~n lõikel iil Schnittbohne f ~, ~n aeduba, türgi uba

Schnitte f ~, ~n lõik, viil Schnitter m ~s, ~ niitja, viljalõikaja schnittig küps (teravilja kohta); elegantne, uhke Schnittlauch m ~(e)s murulauk Schnittpunkt m ~(e)s. ~e mat. lõi-

kumispunkt Schnitzel n ~s, ~ šnitsel (lihatoit);

n, m ~s, ~ lõiguke, tükike schnitzen vt nikerdama Schnitzer m ~s, ~ nikerdaja; viga, eksimus

schnöd(e) alatu, põlastusväärne; halvustav, põlastav; ein schn'öder Verrät alatu reetmine; alatult; halvustavalt; j-n ~ behandeln kedagi halvustavalt .kohtlema Schn'örkel m ~s, ~ tarbetu ilustus

(keerutus), tarbetu konks (kirjas) schn'üffeln vi nuuskima, nuhkima Schnuller m ~s, ~ lutt (om. luti)

sch'öpfen

Schnupfen m ~s, ~ nohu schnüppe: das ist mir ~ see on mulle ükskõik

Schnur f ~, ~e (harv. ~en) nöör; ei nöörjuhe; 'über die ~ hauen pilti liiale minema Schn'ürchen n ~s, ~ nöörike; das geht wie am ~ pilti see läheb nagu õlitatult schn'üren vt kinni noorima, kinni siduma

Schnürrbart m ~(e)s, . . bärte vurrud schnurren vi vurisema; nurru lööma schnurrig naljakas, veider Schn'ürsenkel m ~s, ~ kingapael, saapapael

schnürsträcks jalamaid, viibimata; otse,

otseteed schob vt. schieben

Schober tn ~s, ~ (heina-, vilja)kuhi 'Schock n ~(e)s, ~e kuuskümmend tükki: 2 ~ 'Eier sada kakskümmend muna; er brächte ein ganzes ~ Neuigkeiten ta tõi terve hulga uudiseid

2Schock tn ~(e)s, ~e e. ~s med. šokk

Sch'öffe m ~n, ~n kohtukaasistuja

(SDV-s) Schoff'ör tn ~s, ~e autojuht Schokolade f ~, ~n šokolaad Schölle f ~, ~n mulla- v. jääpank;

lest (kala) schon juba; ~ gut hea küll, olgu pealegi; das ~, äber .. seda küll, aga.. .

schön ilus, kena; ~en Dank palju

tänu!; ilusasti, hästi schönen vt hoidma, säästma; schöne deine 'Augen! hoia oma silmi!; sich ~ end hoidma, end säästma Schöner m ~s, ~ mer. kuunar Sch'önheit f ~, ~en ilu; iludus, kaunitar

sch'öntun (tat sch'ön, sch'öngetan) vi

(D) (kedagi) meelitama Schönung f ~, ~en hoidmine, säästmine, halastus, hoolivus; hoiumets schonungslos halastamatu, armutu;

halastamatult, armutult Schönzeit f ~, ~en keeluaeg (jahipidamisel) Schopf m ~(e)s, ~e juuksetutt, juuksetukk; j-n beim ~ fassen kedagi tutti-pidi kinni haarama sch'öpfen vt ammutama; endlich kann ich wieder Luft ~ pilti lõpuks võin ma jälle vabalt hingata181

schrill

Schöpfer m ~s, ~ looja; ammuti,

kopp, kopsik schöpferisch loov; loovalt Schoppen m ~s, ~ šoppen, kann (näit.

õlut) schor vt. 'scheren

Schornstein m ~(e)s, ~e korsten; eine Summe in den ~ schreiben

pilti, raha korstnasse kirjutama Schornsteinfeger m ~s, ~ korstnapühkija schoß vt. schießen

Schoß rjots] m ~es, ~e süli, rüpp; üsk; (kuue)hõlm, (fraki) saba; auf (in) dem ~ sitzen (kellegi) süles istuma; im ~ der 'Erde pilti, maapõues; die H ande in den ~ legen käsi rüppe panema, ka'pilti. Schößling ['.fees ..] m ~s, ~e võsu Schöte f ~, ~n kaun Schotte m ~n, ~n šotlane Schotter m ~s, ~ kiviprügi; jäme

kruus schottisch šoti

Schõttländer tn ~s, ~ vt. Schotte schräffen, schraffieren vt viirutama,

šrafeerima schräg viltune, kaldne; viltu, kaldu, põigiti; ~ gegen'über põigiti vastas; das Schiff liegt ~ laev on kaldu Schr'äglini|e f ~, ~n mat. diagonaal

Schramme f ~, ~n kriimustus Schrank m ~(e)s, ~e kapp (riiete,

sööginõude jms. hoidmiseks) Schränke f ~, ~n tõke, tõkkepuu; piir; ~n setzen (D) (millelegi) piiri panema, (midagi) piirama; für j-n in die ~n treten pilti, kellegi kaitseks (avalikult) välja astuma schränkenlos piiramatu; ohjeldamatu;

piiramatult; ohjeldamatult Schraube f ~, ~n kruvi; eine ~ öhne 'Ende pilti, lõpmatult kestev nähtus, alatine kulu

schrauben vt (kinni) kruvima; eine geschraubte Spräche pilti ülespuhutud keel

Schraubenzieher m ~s, ~ kruvikeeraj'a

Schraubstock m ~(e)s, ..stocke tehn.

kruustangid Schreck m ~(e)s. ~e ehmatus, kohkumus; vor ~ ehmatusest; einen ~ bekommen ehmuma, kohkuma; j-m einen ~ einjagen kedagi ehmatama, kohutama

Schrecken tn ~s, ~ vt. Schreck; in

~ (ver)setzen ehmatama, kohutama; in ~ geraten ehmuma, kohkuma; die ~ des Krieges sõjakoledused

schrecken vt ehmatama, hirmutama schrecklich hirmus, kohutav; hirmsasti,

kohutavalt Schrecknis n ~ses, ~se koledus, õudus

Schrei tn ~(e)s, ~e karje, karjatus; einen ~ ausstoßen karjatama; der letzte ~ pilti, viimane moekarje, viimane uudis moe alal schreiben (schrieb, geschrieben) vt kirjutama; man schrieb das Jahr 1945 oli aasta 1945; ein Wort klein (groß) ~ sõna väikese (suure) algustähega kirjutama; ich schreibe mich ... (järgneb nimi) mu nimi on . . . ; den wievielten ~ wir heute? milline kuupäev täna on?; der Arzt hat ihn für drei Tage krank geschrieben arst andis talle kolmeks päevaks haiguslehe Schreiben n ~s kirjutamine; n ~s, ~ kiri; (ametlik) paber, dokument Schreibmaschine f ~, ~n kirjutusmasin

Schreibtisch m ~es, ~e kirjutuslaud Schreibwaren pl kirjutustarbed schreien (schrie, geschrie (e)n) vi

karjuma, kisendama schreiend karjuv, ka pilti.-, ~es 'Unrecht pilti, karjuv ülekohus; ~e Färben pilti kriiskavad värvid Schreihals m ~es, . . hälse kisakõri Schrein m ~(e)s, ~e kast, kirst, kapp Schreiner m ~s, ~ tisler Schreitbagger m ~s, ~ sammuv ekskavaator

schreiten (schritt, geschritten) vi (s) sammuma, astuma; (zu D) (millegi kallale) asuma schrie vt schreien schrieb vt. schreiben Schrift f ~, ~en kiri, šrift; käekiri; teos; die lateinische ~ ladina kiri; sie hat eine sch'öne ~ tal on ilus käekiri; gesämmelte ~en kogutud teosed

Schriftleiter m ~s, ~ toimetaja, redaktor * schriftlich kirjalik; kirjalikult Schriftsprache f ~, ~n kirjakeel Schriftsteller m ~s, ~ kirjanik Schrifttum n ~(e)s kirjandus schrill läbilõikav, kriiskav; läbilõikavalt, kriiskavaltschrillen

Schuß

schrillen vi läbilõikavalt kõlama, kostma

schritt vt. schreiten

Schritt tn ~(e)s, ~e samm; ~ hälten (mit D) (kellegagi, millegagi) sammu pidama; ~ für ~ samm-sam-mult; pilti, järk-järgult; auf ~ und Tritt igal sammul, igal pool; j-m auf ~ und Tritt folgen kellegi kannul käima; die n'ötigen ~e tun (einleiten) pilti, vajalikke samme astuma schroff järsk; ein ~er Gegensatz terav vastuolu; järsult Schrot n, tn ~(e)s, ~e haavlid; sõme-rik (jäme jahu); von echtem ~ und Korn tubli, soliidne Schrott m ~(e)s, ~e vanaraud schrubben vt (kõva harjaga) küürima Schrulle f ~, ~n veider idee v. tuju schrumpfen vi (s) kortsu tõmbuma;

kokku tõmbuma, kahanema Schübkarre f ~. ~n. Schubkarren m

~s, ~ käsikäru Schüblade f ~, ~n laegas, sahtel

(näit laual) Schüblehre f ~, ~n vt. Schieblehre schübsen vt tõukama, lükkama sch'üchtern arglik, häbelik; arglikult, häbelikult

Schüchternheit f ~ arglikkus, häbelikkus

schuf vt. schäffen

Schuft m ~(e)s, ~e lurjus, kaabakas schüften vi kõvasti e. rängasti töötama Schuh m ~(e)s, ~e king; jalg (pik-

kusmõõt); j-m etw. in die ~e schieben pilti, midagi kellegi kraesse ajama, süüd kellegi peale veeretama; er weiß, wo ihn der ~ drückt pilti, ta teab. kust king pigistab Schuhmacher tn ~s, ~ kingsepp Schülalter n ~s kooliiga Schulbank f~,., bänke koolipink; die ~ dr'ücken pilti, koolipinki nühkima, koolis käima Schuld f ~, ~en (pl enamasti tähenduses 'võlad') võlg; süü; süütegu; in ~en stecken võlgades olema; (die) ~ trägen (an D) (milleski) süüdi olema; es ist seine ~ see on tema süü

schuld: ~ sein (an D) (milleski) süüdi olema

schulden vt (D) (kellelegi) võl_gu olema, võlgnema; ich schulde dir mein

Leben ma võlgnen sulle .oma elu schuldig süüdlane, vastutav; vajalik, nõutav; võlguolev; ~ sein süüdi ole-

ma; võlgu olema; du bist mir 10 Rubel ~ sa oled mulle 10 rubla võlgu; sich ~ bekennen end süüdi tunnistama

Schuldigkeit f ~ kohus, kohustus; er hat seine ~ getän ta on oma kohust täitnud schüldlos süütu; süütult Schüldner tn ~s, ~ võlgnik, võlglane Schüle f ~, ~n kool; koolkond; die ~ besüchen e. zur ~ gehen koolis käima; in die ~ gehen koolis käima; kooli minema; aus der ~ schwätzen (plaudern) (midagi) välja lobisema; die ~ schw'änzen koolist poppi tegema; ~ mächen matkimist esile kutsuma schülen vt välja õpetama Sch'üler tn ~s, ~ õpilane Sch'ülerschaft f ~, ~en õpilaskond, õpilased

schulfrei õppetööst vaba; wir häben ~

meil pole tunde Schülfunk tn ~(e)s kooliraadio, raadiosaade kooliõpilastele: kooli raadiosõlm

Schüljahr n ~(e)s, ~e kooliaasta Schulpflicht f ~ koolikohustus schulpflichtig koolikohustuslik Schüller f ~, ~n õlg (om. õla); ~ an ~ õlg õla kõrval, ka piltl.\ etw. auf die leichte ~ nehmen pilti, millessegi kergelt suhtuma Schulterblatt rt ~(e)s, . . blätter abaluu

schültern vt sõj. (püssi) õlale võtma schund vt. schinden Schund m ~(e)s rämps, praht Schüppe f ~, ~n soomus (näit. kalal); kõõm: es fiel ihm wie ~n von den 'Augen pilti, ta silmad avanesid, tal langes nagu kae silmilt schüppen vt (kala) soomustest puhastama

Schuppen m ~s, ~ kuur; ait, ladu;

katusealune schüp(p)sen vt vt. schübsen Sch'üreisen n ~s, ~ roop sch'üren vt (tuld) kohendama, (tükke) liigutama; (tuld) lõkkele puhuma; õhutama, sütitama, ässitama Schürke m ~n, ~n lurjus, kaabakas Sch'ürze f ~, ~n põll Schuß tn Schusses, Sch'üsse lask, pauk; löök (jalgpallimängus); väike kogus, veidi; es fiel ein ~ kõlas lask; in ~ kommen hoogu minema; käiku183

schweben

minema; das ist keinen ~ Pulver wert piltl. see pole midagi väärt Sch'üssel f ~, ~n vaagen, kauss;

roog (om. roa) Schußwaffe f ~n laskerelv Schuster m ~s, ~ kingsepp; vusserdaja; auf ~s Rappen piltl. jalgsi;

bleib bei deinem Leisten! piltl kingsepp jäägu oma liistude juurde Schutt tn ~(e)s praht, rusu Sch'üttelfrost m ~es, . . fröste vappe-

külm, ägedad külmavärinad sch'ütteln vt raputama; loksutama; sich ~ end raputama; (naerust, hirmust) rappuma, vappuma schnitten vt puistama, valama; es

sch'üttet valab vihma Schutz m ~es, (ainult tehn.) ~e kaitse; in ~ nehmen kaitse alla võtma Sch'ütze m ~n, ~n laskur; kütt sch'ützen vt (vor D, gegen A) (kellegi

v. millegi eest v. vastu) kaitsma Sch'iitzengraben tn ~s, .. gräben sõj. kaevik

Schützfärbung / ~, ~en kaitsevärvus Schützinsel f ~, ~n kaitseplatvorm

(tänaval) Sch'ützling tn ~s, ~e kaitsealune schützlos kaitsetu; kaitsetult Schützmann tn ~(e)s. ..manner e.

.. leute politseinik schwach nõrk; lahja (joogi kohta); der Käffee ist ~ kohv on lahja; nõrgalt Schw'äche f ~, ~n nõrkus schw ächen vt nõrgestama schw'ächlich nõrgavõitu; haiglane, kidur

Schwächsinn m ~(e)s nõdrameelsus schwächsinnig nõdrameelne Schwadron f ~, ~en eskadron (ratsa-

väeüksus) schwadronieren vi latrama; praalima Schwäger m ~s, " õemees; naisevend;

mehevend, küdi Schw'ägerin f ~, ~nen vennanaine;

naiseõde, käli; meheõde Schwälbe f ~, ~n pääsuke; eine ~ macht noch keinen Sõmmer piltl. üks pääsuke ei too veel kevadet Schwall nt ~(e)s, ~e vool, valing; der ~ seiner Worte piltl. tema sõnade valing schwamm vt. schwimmen Schwamm tn ~(e)s, ~e käsn; seen; tael (kuiv puukäsn); ~ dr'über! unustame selle! Schwan m ~(e)s, ~e luik schwand vt. schwinden

schwang vt. schwingen

Schwang: im ~(e) sein käibel, moes

olema schwänger rase

Schwängerschaft / ~, ~en rasedus Schwank m ~(e)s, ~e nali, naljatemp;

naljajutuke; kirj. jant schwänken vi kõikuma, vaaruma; kõhklema; die Preise ~ hinnad kõiguvad

Schwanz tn ~es, ~e saba schw'änzen vt põhjuseta puuduma,.

poppi tegema Schwär m ~(e)s, ~e, Schw'äre f

~n mädapaise Schwärm tn ~(e)s, ~e trobikond, parv; sümpaatia, kiindumus; ein ~ Bienen sülem (mesilaspere pereheitmisel); Musik ist mein ~ ma olen muusikast vaimustuses; dieses M'ädchen ist sein ~ see neiu on tema sümpaatia

schw'ärmen vi (von D) (kellestki v. millestki) unistama; (für A) (kellestki v. millestki) väga vaimustatud olema; peret heitma (mesilaste kohta), lendlema; pummeldama, prassima

Schw'ärmer m ~s, ~ unistaja; entusiast; fanaatik Schwärte / ~, ~n kamar; vana (alaväärtuslik) raamat schwarz must; es wird ihm ~ vor den 'Augen tal läheb silmade ees mustaks; ~ auf weiß must valgel Schwarz n ~ (es) must (värvus); in ~ (gekleidet) leinariides, musta riietatud Schwärzbeere / ~, ~n mustikas Schw'ärze f ~, ~n must värv; trükr-must

schw'ärzen vt mustaks värvima Schwärzhörer tn ~s, ~ raadiojänes,

loata raadiokuulaja schw'ärzlich mustjas, mustavõitu Schwärzseher m ~s, ~ pessimist Schwärzweißfilm tn ~(e)s, ~e mustvalge film schwätzen vi, vt lobisema, vadistama Schw'ätzer m ~s, ~ lobiseja, lobasuu schwatzhaft lobisemishimuline, jutukas Schwebe: die Sache ist noch in der ~

asi on veel otsustamata Schwebebahn f ~, ~en rippraudtee schweben vi (ii, s) hõljuma; olema, viibima; otsustamata olema; er schwebt zwischen Leben und Tod ta kõigub elu ja surma vahel; sein NämeSchwede

schwebt mir auf der Zunge (auf den Lippen) pilti, ta nimi on mul keelel Schwede tn ~n, ~n rootslane schwedisch rootsi Schwedisch n ~ (s) rootsi keel Schwefel m ~s väävel Schwefelsäure f ~ väävelhape Schweif tn ~(e)s, ~e (pikk) saba schweifen vi (s) rändama, uitama, ekslema

schweigen (schwieg, geschwiegen) vi vaikima

Schweigen n ~s vaikimine, vaikus; zum ~ bringen vaikima sundima; sich in ~ h'üllen pilti, salapäraselt vaikima

schweigsam sõnaaher, jutukehv Schwein n ~(e)s, ~e siga; wildes ~ metssiga; n ~(e)s õnn; ~ haben vedama, õnne olema Schweinerei f ~, ~en kasimatus, mustus; sigadus Schweinestall tn ~(e)s, ..stalle sigala Schweinezucht f ~ seakasvatus Schweiß tn ~es, ~e higi; in ~ geräten

higistama hakkama schweißen vt keevitama Schweißer tn ~s, ~ keevitaja schweißig higine

Schweißung f ~, ~en keevitamine Schweizer tn ~s, ~ šveitslane; uksehoidja, portjee; (nimisõna ees täiendina) šveitsi; ~ K'ase šveitsi juust schweizerisch šveitsi; die ~en 'Eisenbahnen Šveitsi raudteed schwelen vi hõõguma, aeglaselt leegita põlema schwelgen vi priiskama, mõnuledes elama; (in D) (midagi) nautima Schwelle f ~, ~n lävi, künnis; liiper; an der ~ einer neuen Zeit pilti, uue aja künnisel schwellen (schwoll, geschwollen) vi (s) paistetama; paisuma; tõusma (vee kohta); er ist geschwollen pilti, ta on ennast täis; (schwellte, geschwellt) vt paisutama, täis puhuma; der Wind schwellt die Segel tuul paisutab purjesid Schwemme f ~, ~n ujutamiskoht schwemmen vt ujutama schwenken vi (s) (kaares) pöörduma; (käsklus) rechts schwenkt — marsch! parem õlg ees, sammu marss!; vt lehvitama, viibutama; loputama; W'äsche ~ pesu loputama

schwer raske; kange (näit. jook); ~ von Begriff sein pilti, kõva peaga olema; raskelt, raskesti, rängalt Schwerathletik f ~ raskejõustik Schwere f ~ raskus, ränkus Schwerelosigkeit f ~ kaalutus; der

Zustand der ~ kaaluta olek schwererziehbar raskesti kasvatatav schwerfallen (fiel schwer, schwergefallen) ui (s) raskeks minema, raskusi tekitama; das Lernen fällt ihm schwer tal on õppimisega raskusi schwerfällig kohmakas, raskepärane;

kohmakalt Schwergewicht n ~(e)s, ~e sport, ras-

kekaal; pilti, raskuspunkt schwerhörig kõva kuulmisega (olev) Schwerindustrie f ~, ri|en rasketöös-tus

Schwerkraft f ~ fiiüs. (külge) tõmbejõud, raskusjõud schwerlich vaevalt

Schwermut f ~ kurvameelsus, raskemeelsus, melanhoolia schwermütig kurvameelne, raskemeelne, melanhoolne; kurvameelselt, raskemeelselt, melanhoolselt Schwerpunkt tn ~(e)s, ~e raskuspunkt; fiiüs. raskuskese Schwert n ~(e)s, ~er mõõk Schwertlili|e f ~, ~n bot. iiris, võhumõõk

Schwester / ~, ~n õde; meditsiiniõde

schwesterlich õelik schwieg vt. schweigen Schwiegereltern pl abikaasa vanemad,

äi ja ämm Schwiegermutter / ~, . . mütter ämm Schwiegersohn tn ~(e)s, ..söhne väimees

Schwiegertochter / ~, .. töchter minia Schwiegervater m ~s, . . väter äi Schwiele f ~, ~n mõhn (nahapak-

send), rakk schwielig mõhnaline, rakkus, kare schwierig raske; keeruline, täbar; eine

~e Fräge raske küsimus Schwierigkeit f ~, ~en raskus; keerulisus, täbarus schwimmen (schwamm, geschwömmen)

ui (li, s) ujuma Schwimmer tn ~s, ~ ujuja; õngekork; ujuk

Schwindel tn ~s peapööritus; vale, pettus

schwindelerregend peadpööritav schwindelig peapöörituse all kannatav:schwindeln

peadpööritav; mir wird ~ mul hakkab pea pööritama; in ~er H'öhe peadpööritavas kõrguses schwindeln vi valetama, tüssama; vitnp: mir schwindelt mul pea pööritab; in ~der Tiefe peadpööritavas sügavuses

schwinden (schwand, geschwunden) vi (s) kahanema, vähenema; kaduma Schwindler m ~s, ~ ke'lm, petis schwindlig vt. schwindelig Schwindsucht f ~ tiisikus schwindsüchtig tiisikushaige schwingen (schwang, geschwungen) vt viibutama, lehvitama, keerutama; vi võnkuma, õõtsuma; sich in den Sätte! ~ sadulasse hüppama Schwingung f ~, ~en võnkumine; võnge

schwirren vi (h, s) vihisema, vinguma schwitzen vi higistama schwoll vt. schwellen schwor vt. schwören schw'ören (.schwur e. schwor, geschwören) vt, vi vanduma, vandega kinnitama v. tõotama; veendunud olema schwül lämmatavalt soe, lämbe; pilti. ängistav

Schw'üle / ~ lämmatav soojus, lämb schw'ülstig ülespuhutud, kõrgelennuline; (kaunistustega) ülekuhjatud Schwund m ~(e)s kahanemine; kadu Schwung m ~(e)s, ~e hoog; in ~ bringen käima panema, hoogu andma; in ~ kommen (geräten) hoogu sattuma

Schwüngrad n ~(e)s, . . räder tehn. hooratas

schwüngvoll hoogne, innukas; hoogsalt, innukalt schwur vt. schw'ören Schwur m ~(e)s, ~e vanne; einen ~ leisten (ablegen, tun) vannet andma Seal [si:l] m ~s, ~s kotik (merikaru;

merikaru nahk) sechs kuus sechzehn kuusteist sechzig kuuskümmend Sechziger m ~s, ~ 60—70-aastane (mees)

SED f (Sozialistische 'Einheitspartei Deutschlands) SSÜP (Saksamaa Sotsialistlik ühtsuspartei) See m ~s, ~n järv; † ~, ~n meri; in ~ gehen (stechen) merele minema; an die ~ reisen mere äärde reisima

seefest merehaiguse all mittekannatav

Seegang m ~(e)s lainetus Seehund m ~(e)s, ~e hüljes seekrank merehaige Seele f ~n hing; j-m aus der ~ sprechen kellegi arvamusega täiesti ühtivat arvamust avaldama; er ist eine ~ von Mensch ta on väga hea inimene

seelenvergnügt väga rõõmus v. rahulolev; väga rõõmsalt v. rahulolevalt seelisch hingeline, psüühiline Seemann m ~(e)s, .. leute, ka ..manner meremees Seenot f ~ merehäda Seerose f ~, ~n vesiroos Segel n ~s, ~ puri; mit vollen (prallen) ~n täies purjes, ka pilti.; die ~ streichen purjesid alla laskma; pilti, järele andma, alistuma Segelflieger m ~s, ~ purilendur Segelflugzeug n ~(e)s, ~e purilennuk segeln vi (h, s) purjetama Segen m ~s, ~ õnnistus; õnn, edu;.

~ bringen õnne tooma Segler tn ~s. ~ purjekas, purjelaev;

purilennuk; purjetaja Segment n ~(e)s, ~e mat. segment segnen vt õnnistama; gesegnete Mahlzeit! jätku leivale! sehen (sah, gesehen) vt nägema, vaatama; ich häbe es kommen ~ ma nägin seda ette; sich ~ lässen end näitama; nähtavale tulema; ich soll nach dem Rechten ~ ma pean korra järele valvama Sehen n ~s nägemine; ihm verging ~ und H'ören pilti, ta sai' nagu puuga pähe, ta oli äärmiselt jahmunud sehenswert, sehenswürdig vaatamisväärne

Sehenswürdigkeit / ~, ~en vaatamisväärsus

Sehne f ~, ~n kõõlus; vibunöör; mat. kõõl

sehnen, sich (nach D) (kellegi järele

v. midagi) igatsema sehnig sooniline; tugev, sitke sehnlich palav, kirglik (näit. soov) Sehnsucht f ~, (harva) ..süchte igatsus

sehnsüchtig igatsev; igatsevalt sehr väga; zu ~ liiga Sehrohr n ~(e)s, ~e periskoop (allveelaeval)

seicht madal; pealiskaudne, pinnapealne Seide f ~, ~n siid Seidel n ~s, ~ (õlle) kann, -kruus seiden siidne, siidi- seidig

186

seidig siidjas (siiditaoline), siidine

(siidpehme) Seife f ~, ~n seep seifen vt seebitama seifig seebine; seepjas, seebitaoline Seihe f ~, ~n kurn, filter seihen vt kurnama, filtreerima Seil n ~ (e)s, ~e köis Seilbahn f ~, ~en köisraudtee 'sein tn (/ seine, n sein, pl seine) tema (oma); das Seine tema omand; die Seinen pl tema sugulased, omaksed 2sein (war, gewesen) vi (5) olema; abiverb er ist gefahren ta on sõitnud, ta sõitis Sein n ~s olemine, olemasolu seinerseits tema poolt seinerzeit omal ajal, kord seinesgleichen temasugune; er hat nicht

~ tal ei ole omasugust seinetwegen tema pärast seinetwillen: um ~ vt. seinetwegen seinige: der (die, das) ~ tema oma; die Seinigen pl tema sugulased, omaksed; er wird das Seinige tun tema (omalt poolt) teeb, mis võimalik

seit präp (D) (millestki, mingist ajast) peale, (millestki) saadik; ~ gestern eilsest saadik; ~ einigen Tägen mõned päevad; ~ kurzem lühikest aega, mitte ammu; ~ langer Zeit (juba) ammu; eoni sestsaadik kui, sest ajast peale kui; ~ er hier ist sestsaadik kui ta siin on seitdem adv sestsaadik, sest ajast peale; cotij sestsaadik kui, sest ajast peale kui

Seite f ~, ~n külg, pool; lehekülg; i-m zur ~ stehen pilti, kedagi aitama; j-n von der ~ ansehen pilti. kellegi peale

viltu vaatama; j-n auf die ~ schaffen pilti, kedagi kõrvaldama e. tapma; ~ an ~ külg külje kõrval; auf ~ 9 9. leheküljel Seitengewehr n ~(e)s, ~e tääk seitenlang mitu lehekülge pikk; lehekülgede kaupa seitwärts kõrvale; kõrval Sek. = Sekunde sek. = sekund Sekret'är m ~s, ~e sekretär Sekt tn ~(e)s, ~e sekt, vahuvein Sekte f ~, ~n sekt, usulahk Sektierer m ~s, ~ sektant, lahkusu-line

Sektion f ~, ~en sektsioon (osakond,

eriharu; med. lahkamine) Sektor m ~s, Sektoren sektor, ka mat.

Sekunde f ~, ~n sekund selber ise

selbst ise; das versteht sich von ~

see on enesestmõistetav; isegi selbständig iseseisev; iseseisvalt Selbständigkeit / ~ iseseisvus Selbstbedienung f ~ iseteenindamine Selbstbedienungsladen tn ~s, .. läden

iseteeninduskauplus Selbstbeherrschung f ~ enesevalitsus Selbstbestimmungsrecht n ~(e)s poi.

enesemääramisõigus selbstbewußt iseteadev: kõrk; iseteadvalt; kõrgilt Selbstbildnis n . . ses, .. se autoportree

Selbstbiographie /' ~, . . phijen autobiograafia Selbstkosten pl omahind Selbstkritik f ~, ~en enesekriitika selbstkritisch enesekriitiline Selbstlaut m ~(e)s, ~e täishäälik, vokaal

selbstlos omakasupüüdmatu, mitteise-kas; ennastsalgav; omakasupüüdmatult; ennastsalgavalt Selbstlosigkeit f ~ omakasupüüdmatus; eneses`algavus Selbstmord m ~(e)s, ~e enesetapmine; ~ begehen oma elu enesetapmisega lõpetama Selbstsucht f ~ omakasupüüdlikkus, isekus

selbstsüchtig omakasupüüdlik, isekas selbsttätig isetöötav, automaatne; automaatselt

selbstverständlich enesestmõistetav;

enesestmõistetavalt Selbstverständlichkeit f ~, ~en enesestmõistetavus selig õnnis; kadunud, surnud; mein ~er Mann mu kadunud (surnud) mees

Seligkeit f ~, ~en õndsus Sellerie tn ~s, ~s e. / ~, ..riien seller

selten haruldane, harv; harva; eriti;

~ gut eriti hea Seltenheit f ~, ~en haruldus seltsam kummaline, imelik, võõrastav Semester n ~s, ~ semester Semikolon n ~s, ~s e. .. la semikoolon

Seminar n ~s, ~e seminar Semmel ,f ~, ~n saiake; diese Wäre geht ab wie wärme ~n pilti, see kaup läheb nagu soojad saiad sen. = senior sen. = seenier, vanem187

Si'ebensacherr

Sendefolge / ~, ~n raad. saadete-seeria

senden (sandte, gesandt e. sendete, gesendet) vt saatma, läkitama; (2. aart ainult gesendet) raadio teel üle kandma

Sender m ~s, ~ saatja; saatejaam Sendung f ~, ~en saadetis; (vastutav) ülesanne, missioon; raad. saade

Senf m ~(e)s, ~e sinep; seineri ~ dazugeben pilti, ka oma sõna e. arvamust ütlema sengen vt kõrvetama senior seenior, vanem senken vt alla laskma, (pead) langetama, (pilku, silmi) maha lööma, (häält) madaldama. (hindu) alandama; sich ~ vajuma, alanema Senklot n ~(e)s, ~e ehit. nöörlood senkrecht püstloodis, vertikaalne; vertikaalelt

Senkrechte f ~n, ~n mat. ristjoon Sensation f ~, ~en sensatsioon sensationell sensatsiooniline sensationslüstern sensatsioonihimuline Sense f ~, ~n vikat sentimentäl sentimentaalne, härdani eelne

Separatismus tn ~ separatism Sept. = September sept. = september

September tn ~(s), ~ september Serbe m ~n, ~n serblane serbisch serbia

Serenäde f ~, ~n serenaad Sergeant [. /^ant] tn ~en, ~en seersant

Seri|e f ~, ~n seeria, sari seri|enweise seeriaviisiline; seeriaviisiliselt

seri'ös tõsine; tähtis

Serpentine f ~, ~n looklev joon; kää-

nakuline tõusev tee (mägedes) servieren vt serveerima Serviererin / ~, ~nen ettekandja

(näit. kohvikus) Servi|ette f ~, ~n salvrätik, servjett Sessel m ~s, ~ tugitool seßhaft paikne: ein ~er Gast külaline,

kes nii pea ära ei lähe setzen vt asetama, panema; istuma panema: trük. laduma; vi (s) hüppama; er setzte über den Gräben ta hüppas üle kraavi; sich ~ istuma, istet võtma, sadestuma; vajuma Setzer m ~s, ~ trük laduja Setzerei f ~, ~en trük. ladumisruum

Seuche f ~, ~n taud seufzen vi ohkama, õhkama Seufzer m ~s, ~ ohe, ohkamine sezieren vt lahkama sich (A) ennast; (D) enesele; teineteist, üksteist; an und für ~ iseenesest, õigupoolest Sichel f ~, ~n sirp sicher kindel; ohutu; kindlalt; kindlasti Sicherheit f ~, ~en kindlus (kindelolek); ohutus; tagatis, garantii; in ~ bringen ohutusse kohta viima, päästma

Sicherheitsfaktor m ~s, ~en tehn. va-rutegur

Sicherheitsnadel / ~, ~n vedrunõel Sicherheitsrat tn ~(e)s Julgeolekunõukogu (DRO-s) sicherlich kindlasti, kahtlemata sichern vt kindlustama; tagama; unsere Zükunft ist gesichert meie tulevik on kindlustatud Sicherung / ~, ~en kindlustamine (ohu eest); kaitse (om. kaitsme); ei. kaitsekork Sicht / ~ nähtavus; in ~ sein nähtaval olema; täiesti lähedal olema-; äußer ~ sein väljaspool vaatepiiri, mittenähtav olema: ein Plan auf länge (weite) ~ pikaajaline plaan sichtbar nähtav; ilmne, silmanähtav sichten vt silmama; välja valima; läbi

vaatama, uurima sichtlich ilmne, silmanähtav; ilmselt.

silmanähtavalt Sichtwerbung f ~, ~en agitatsiooni plakat; agitatsioonitöö plakatite abil' sickern vi (5) nirisema, nõrguma sie (G ihrer, D ihr, A sie) tema (naissugu); (G ihrer, D ihnen, A sie) nemad; Sie (G 'Ihrer, D 'Ihnen, A Sie) Teie

Sieb n ~(e)s, ~e sõel; Wässer mit einem ~ sch'öpfen piltl. sõelaga vett kandma •sieben vt sõeluma, ka piltl. 2sieben seitse

Sieben f ~, ~ e. ~en (number) seitse; eine b'öse ~ pilti, kuri, riiakas naine

Siebenjahrplan m ~(e)s, . . pläne seitsme aasta plaan Siebenmeilenstiefel pl seitsmepenikoor-masaapad (muinasjutus); mit ~tr seitsmepenikoormasaabastega, väga kiiresti

Siebensachen pl koli, kimpsud-komp-si'eb(en)te

snd; seine ~ packen oma asju (äraminekuks) kokku panema sieb(en)te seitsmes siebzehn seitseteist siebzig seitsekümmend siech põdur, haiglane siechen vi (s) põdema sieden (sott, gesotten, ka siedete, gesiedet) vt keetma; vi keema; ~d heiß e. siedendheiß keev, kuum Siedepunkt m ~(e)s, ~e fiiüs. keemispunkt

Siedlung f ~, ~en asula; asundus;

asustamine Sieg m ~(e)s, ~e võit; den ~ davontragen (erringen) võitu saavutama

Siegel n ~s, ~ pitser; j-m etw. ünter dem ~ der Verschwiegenheit änver-trauen kellelegi midagi saladuskatte all usaldama; ein Buch mit sieben

~n pilti, suur saladus, arusaamatu asi

Siegellack m ~(e)s, ~e kirjalakk siegeln vt pitseerima siegen vi ('über A) (kedagi) võitma Sieger tn ~s, ~ võitja

Siegerehrung f ~, ~en austusavaldus võitjatele siegreich võidukas; võidukalt siezen vt teietama Signäl n ~s, ~e signaal Silage [./Iai3a] f ~ silo(sööt); silo-

valmistamine Silbe I ~, ~n silp; davön hat er mir keine ~ gesägt sellest ei lausunud ta mulle sõnagi Silbentrennung f ~, ~en sõnade poolitamine

Siiber n ~s 'hõbe; hõbenõud, lauahõbe silbern hõbe-, hõbedast, hõbedane; die

~e Hochzeit hõbepulmad Silhouette [zilu'eto] f ~, ~n siluett Silikät n ~(e)s, ~e silikaat (ränihap-pe sool)

Silizium n ~s keem. räni, siliitsium Silo tn ~s, ~s silohoidla; elevaator Silofutter n ~s silosööt Silvester m, ri ~s, ~ vana-aasta (31.

detsember) Silvesterabend m ~s, ~e vana-aasta õhtu

Sims m, n ~es, ~e simss, karniis simulieren vt simuleerima, teesklema Sinfonie f~,., niien muus. sümfoonia sinfonisch muus. sümfooniline Sing. = Singular ainsus singbar lauldav

singen (sang, gesungen) vt laulma; davon weiß er ein Lied zu ~

pilti, ta võiks sellest (kogemuste põhjal) üht-teist pajatada Singular m ~s, ~e gramm, ainsus, singular

Singvogel tn ~s, . . vögel laululind sinken (sank, gesunken) vi (s) langema, alanema, vajuma; er ist sehr gesunken pilti, ta on alla käinud Sinn m ~(e)s, ~e meel; mõte, tähendus; bei ~en sein täie teadvuse juures olema; von ~en sein meeletu olema; dem ~ nach tähenduse järgi; für etw. ~ häben millekski kalduvust omama; er hat ~ für Humor tal on huumorimeelt; das hat ~ sel (asjal) on mõtet; aus dem ~ kommen pi'lti, meelest ära minema, ununema; in den ~ kommen pilti. meelde tulema Sinnbild n ~(e)s, ~er võrdkuju, sümbol

sinnbildlich sümboolne sinnen (sann, gesonnen) vi järele mõtlema, mõtisklema; plaanitsema; er ist gesonnen, etw. zu unternehmen ta kavatseb midagi ette võtta sinnig arukas; mõtlik sinnlich meeleline; himur, ihar sinnlos meeletu; mõttetu; meeletult Sinnspruch tn ~(e)s, . . sprüche mõttetera, aforism Sinus m ~, ~ e. ~se mat. siinus Sippe f ~, ~n sugukond Sippschaft f ~, ~en sugulaskond;

kamp, klikk Sirene f ~, ~n sireen Sitte f ~, ~n komme, tava sittenlos ebamoraalne sittlich kõlbeline, moraalne Sittlichkeit f ~ kõlblus, moraal sittsam tagasihoidlik, kombekas; tagasihoidlikult, kombekalt Situation f ~, ~en situatsioon Sitz m ~es, ~e iste; istekoht; asukoht; ein 'Anzug mit gutem ~ häs-tiistuv ülikond sitzen (saß. gesessen) vi istuma; asuma; der Mäntel sitzt ausgezeichnet mantel istub oivaliselt; er hat schon gesessen pilti, ta on juba (vanglas) istunud; ~ bleiben istuma jääma, mitte tõusma; der Schuß saß lask tabas märki sitzenbleiben (blieb sitzen, sitzengeblieben) vi (s) istuma jääma (kur-sitzenlassen 189 Sonnenuntergang

sust kordama jääma; vanatüdrukuks jääma)

sitzenlassen (ließ sitzen, sitzengelassen) vt (kedagi) maha jätma Sitzfleisch: er hat kein ~ ta ei püsi

paigal, tal pole püsi Sitzung f ~, ~en istung Siziliäner m ~s, ~ sitsiillane Skäla f ~, .. len e. ~s, Skäle / ~,

~n skaala Skandäl m ~s, ~e skandaal skandal'ös skandaalne skandieren vt skandeerima skeptisch skeptiline; skeptiliselt Ski [J`i:] m ~s, ~er e. (harv.) ~

vt. Schi Skizze f ~, ~n skits, visand Skläve tn ~n, ~n ori Sklaverei j ~, ~en orjus sklävisch orjalik; orjalikult Skrupel tn ~s, ~ (enamasti pl) kahtlus, südametunnistuse piinad skrupellos südametunnistuseta, jultunud; häbematult Skulptur f ~ skulptuur, raidkunst; f

~, ~en skulptuur, raidkuju Slalom m ~s, ~s sport, slaalom Slawe rn ~n, ~n slaavlane slawisch slaavi

so nii, nõnda; ~? või nii?, kas tõesti?; ~ ein niisugune; ~ etw. e. ~ was midagi niisugust; ~ oder ~ kas nii või teisiti; conj ~ daß ... nii

et . ..

So. = Sönntag pühapäev

s.o. = sieh(e) õben! vt. ülal (pool)! =

= vaata ülal(pool)! sobäld niipea kui

Sõcke f ~, ~n sokk (otn. soki); sich auf die ~n mächen pilti, ära minema, kiirustama; j-m auf den ~n sein pilti, kedagi jälitama Sockel m ~s, ~ ehit. sokkel Sockenhalter tn ~s, ~ sokihoidja Sõda / ~ e. n ~s sooda sodänn siis, pärast seda Sodbrennen n ~s kõrvetis soeben just praegu •Sõfa n ~s, ~s sohva sofern kui (ainult), juhul kui; kuivõrd soff vt. säufen sofort kohe, jalamaid sog vt. säugen

sog. = sogenannt nn. = niinimetatud sogar isegi, koguni sogenannt niinimetatud sogleich kohe, jalamaid Sohle f ~, ~n 'tald

Sohn m ~(e)s, ~e poeg

soläng(e) niikaua kui, samal ajal kui

solch [tn solcher, / solche, n solches"

pl solche) niisugune, selline solcherlei seesugune Soldat m ~en, ~en sõdur S'öldner m ~s, ~ palgasõdur solid tugev; vastupidav; mõõdukas;

väärikas, soliidne, usaldatav, tubli solidarisch solidaarne Solidarität f ~ solidaarsus solide vt. solid

Soll n ~ (s), ~ (s) kohustus, plaani-ülesanne; maj. deebet: das ~ erfüllen plaani täitma: das ~ und (das) Häben deebet ja kreedit; ünser Kolchos hat sein ~ an Kartoffeln abgeliefert meie kolhoos on oma kohustusliku kartulinormi andnud sollen (sollte, gesollt) vi pidama, kohustatud olema; was soll das? milleks see?, mis see tähendab?; er soil krank sein ta olevat haige; er soil nur kommen! tulgu ta ainult! Sölo n ~s, .. li soolo somit seega, niisiis

Sommer m ~s, ~ suvi; des ~s e.

im ~ suvel Sommerfrische f ~, ~n suvituskoht; suvitus

Sommerfrischler m ~s, ~ suvitaja Sommergetreide n ~s, ~ suvivili sommerlich suvine, suve-; suviselt Sommersprosse f ~, ~n tedretäht sommersprossig tedretäheline Sonäte f ~, ~n muus. sonaat Sonderausgabe / ~, ~n eriväljaanne sonderbar iseäralik, kummaline; iseäralikult, kummaliselt Sonderfrieden tn ~s. ~ poi. separaat-rahu

sonderlich eriline; eriti, eriliselt Sonderling m ~s, ~e veidrik sondern vt eraldama, lahutama; conj vaid; nicht nur ich, ~ auch er mitte ainult mina, vaid ka tema Sonnabend m ~s, ~e laupäev • Sõnne f ~, ~n päike sonnen, sich päevitama Sonnenaufgang m ~(e)s, .. gänge

päikesetõus Sonnenblume / ~, ~n päevalill Sonnenfinsternis f ~, ~se päikesevarjutus

sõnnenklär päevselge, ilmne Sonnenschirm m ~(e)s, ~e päevavari Sonnenuntergang m ~(e)s, ..gänge päikeseloojaksonnig

sonnig päikesepaisteline; rõõmsameelne; ein ~es Kind rõõmsameelne laps Sonntag m ~(e)s, ~e pühapäev: des ~s e. am ~ pühapäeval; es ist nicht älle Täge ~ pilti, iga päev pole pidupäev sonntäglich pühapäevane: pühapäeviti sonntags pühapäeval; pühapäeviti sonst peale selle, veel; muidu, muul juhul, vastasel korral. ~ noch etw.? veel midagi?; ~ nichts muud (ei) midagi

sonstig muu, teine; kunagine sönstwo kusagil mujal Sorge f ~, ~n mur?; hool, hoolitsus; laß das meine ~ sein! jäta see minu hooleks v. minu mureks! sorgen vi (für A) (kellegi v. millegi eest) hoolitsema; sich ~ (um A) (kellegi v. millegi pärast) muretsema, mures olema sorgenlos muretu; muretult sorgenvoll murelik; murelikult Sorgfalt f ~ hoolikus, täpsus sorgfältig hoolikas; hoolikalt sorglos hooletu; hooletult Sorte / ~, ~n sort sörtenecht sordiehtne Sößе f ~, ~n kaste (om. kastme) sott vt. sieden

Souvenir fsuv(a)'ni:r] n ~s, ~s suveniir, mälestusese souverän [suva..] suveräänne, iseseisev; üleolev Souveränität [suva..] / ~ suveräänsus

soviel niipalju; ~ für heute nii palju tänaseks; conj niipalju kui; ~ ich weiß niipalju kui mina tean Sowchõs n, m ~, ~e, Sowchose / ~,

~n sovhoos soweit siiamaani, teataval määral; es ist ~ aeg (millekski) on käes; conj niipalju kui; ~ mir bekannt ist niipalju kui ma tean sowie niipea kui; samuti, aga ka sowiesö niikuinii

Sowjet [. /vjet, ka 'sa. .j m ~s, ~s nõukogu; der 'Oberste ~ der UdSSR NSV Liidu Ülemnõukogu; der ~ der Union Liidunõukogu; der ~ der Nationalit'äten Rahvuste Nõukogu; die ~s der Deputierten der Werktätigen töörahva saadikute nõukogud Sowjetarmee / ~ Nõukogude armee sowjetisch nõukogude Sowjetmacht f ~ nõukogude võim sowohl: ~ ... als (auch) ... e. ~

... wie (auch) ... nii ... kui (ka) ...; ~ ich als (auch) er lieben die Musik nii mina kui tema armastame muusikat soziäl sotsiaalne; sotsiaalselt Soziäldemokrat m ~en, ~en sotsiaaldemokraat Sozialdemokratie f ~ sotsiaaldemokraatia

sozialdemokratisch sotsiaaldemokraatlik

Sozialismus tn ~ sotsialism Sozialist m ~en, ~en sotsialist sozialistisch sotsialistlik Sozialversicherung f ~, ~en sotsiaalkindlustus sozusagen nii-öelda sp'ähen vi (nach D) piiluma, (kedagi

v. midagi) luurama Sp'äher tn ~s, ~ luuraja, piilur; spioon, nuhk Spalt tn ~(e)s, ~e pragu, lõhe Spälte / ~, ~n pragu, lõhe; trük. veerg; in den ~n ünserer Zeitung meie ajalehe veergudel spä|ten (2. part gespaltet, ka gespalten) vt lõhestama; er spaltet Holz ta lõhub puid; sich ~ lõhestuma: die Welt spaltete sich in zwei Läger maailm jagunes kahte leeri Span m ~(e)s, ~e laast, pilbas; mach (bloß) keine ~e! ära (ainult) vigur-da!

Spänge f ~, ~n (ehis)pannal Späniier m ~s, ~ hispaanlane spänisch hispaania; das kommt mir ~ vor see tundub mulle võõrana (v. kummalisena) Spänisch n ~(s) hispaania keel spann vt. spinnen

Spännbeton [.. tõ] tn ~s, ~s e.

[.. to:n] tn ~s, ~e ehit. pingbetoon spännen vt pinguldama; vinna tõmbama; (an e. vor A) (ette) rakendama; mit j-m auf gespänntem Füße stehen kellegagi pinevas vahekorras olema; vi liiga pingul (ümber) olema; ich bin sehr gespännt darauf ma olen selle suhtes väga põnevil spannend põnev, kaasakiskuv Spännung f ~, ~en pinguldamine;

pingulolek; põnevus; pinge; pinevus spären vt, vi kokku hoidma, kõrvale panema; hoidma, säästma; er sparte nicht mit Lob ta polnud kiitusega kitsi; die M'ühe h'ättest du dir ~ k'önnen sa nägid asjatult vaeva Spargel tn ~s, ~ spargelSparkasse

Sparkasse f ~n hoiukassa sp'ärlich kasin, hõre; kasinalt, hõredalt; die Versammlung war ~ besucht koosolekust võttis vähe rahvast osa

sparsam kokkuhoidlik; kokkuhoidlikult Sparsamkeit f ~ kokkuhoidlikkus Spartakiade f ~, ~n sport, spartakiaad

Spaß m ~es, ~e nali; zum ~ naljapärast; ~ beiseite! aitab naljast! späßen vi naljatama; damit ist nicht

zu ~ sellega ei maksa naljatada spaßeshalber naljapärast spaßhaft, späßig naljakas Spaßvogel m ~s, .. vögel naljahammas

Spat tn ~(e)s, ~e e. ~e pagu (teat. mineraal)

spät hiline; wie ~ ist es? mis kell on0; hilja

Späten tn ~s, ~ labidas sp'äterhin pärastpoole, hiljem sp'ätestens (kõige) hiljemalt Spotgeschäft n ~(e)s, ~e valvekaup-lus

Sp'ätherbst tn ~es, ~e hilissügis Spatz tn ~en, ~en (harv. ~es, ~e) varblane; die ~en pfeifen es von ällen D'ächern

piltl. kõik teavad seda spazieren vi (s) jalutama Spazierengehen (ging spazieren, spazierengegangen) vi (s) vt. spazieren

Spaziergang m ~(e)s, .. gänge jalutuskäik

Spaziergänger tn ~s, ~ jalutaja SPD f (Sozialdemokratische Partei Deutschlands) SSDP (Saksamaa Sotsiaaldemokraatlik Partei) Specht tn ~(e)s, ~e rähn Speck m ~(e)s, ~e pekk Speer tn ~(e)s, ~e oda Speerwerfer m ~s, ~ sport, odaviskaja

Speiche f ~, ~n kodar; anat. kodar-, luu

Speichel tn ~s sülg, ila Speichellecker tn ~s, ~ tallalakkuja,

orjameelne pugeja Speicher m ~s, ~ ladu, ait speien (spie, gespie(e)n) vi, vt sülitama; oksendama Speise / ~, ~n toit, söök; roog Speisekammer f ~, ~n sahver Speisekarte f ~, ~n toidukaart, menüü

speisen vi sööma; vt toitma; eine

Lichtanlage (mit Strom) ~ valgus-tusseadet (vooluga) toitma Speiseröhre f ~n anat. söögitoru Speisesaal m ~(e)s, ..sale söökla Speisetisch m ~es, ~e söögilaud Speisewagen m ~s, ~ restoranvagiin Speisezimmer n ~s, ~ söögituba Spektakel m ~s, ~ spektaakel (lärm, lament)

Spekulation / ~, ~en spekulatsioon spekulieren ui (mit D) spekuleerima Spelunke f ~, ~n halva kuulsusega

kõrts; urgas; vilets eluruum Spende f ~, ~n annetus spenden vt annetama spendieren vt heldelt annetama; (heldelt) kostitama Sperling rn ~s, ~e varblane sperrangelweit pärani (lahti) Sperre /` ~, ~n sulgemine, juurdepääsu tõkestamine; teesulg; maj. embargo sperren vt sulgema, juurdepääsu tõkestama; (kedagi kuhugi) lukustama; (trükikirja) sõrendama; sich ~ tõrkuma Spesen pl kulud

Spezialist tn ~en, ~en eriteadlane Spezialit ät f ~, ~en eriala spezi|ell spetsiaalne, eriline, eri-; spetsiaalselt

Spezi|es / ~, ~ liik, sort; rnat. tehe spezifisch eri-, spetsiifiline; ~es Gewicht erikaal; ~er Widerstand ei. eritakistus ^

Sph'äre / ~, ~n sfäär sj)ie vt. speien Spiegel tn ~s, ~ peegel Spiegelei n ~(e)s, ~er kok. härjasilm

(praetud muna) spiegeln vi särama, läikima; vt peegeldama; sich ~ peegelduma Spiel n ~(e)s, ~e mäng; alles aufs ~ setzen pilti, kõike mängu panema; das ~ verderben pilti, mingit üritust nurja ajama; sein ~ mit j-m treiben kellegi kulul nalja heitma, kedagi tögama Spielart f ~, ~en teisend spielen vt, vi mängima Spielerei f ~, ~en mänglemine, naljatlemine

Spielfilm tn ~(e)s, ~e kunstiline film Spielleitung f ~, ~en vt. Regie Spielmann tn ~(e)s, .. leute sõj. signalist, trummilööja; rändlaulik ja -muusikant (keskaegsel Saksamaal) Spielverderber tn ~s, ~ tujurikkuja, nurjaajajaSpielzeug

Spielzeug n ~(e)s, ~e mänguasi, -asjad

'Spieß m ~es, ~e piik, oda; den ~ umkehren pilti, omalt poolt ründama (vastase relvi v. meetodeid kasutades); der schreit wie am ~ pilti, see karjub nagu ratta peal 2Spieß m ~es, ~e ora, praevarras Spießbürger tn ~s, ~ väikekodanlane spießbürgerlich väikekodanlik spießen vt vardasse ajama, läbistama Spießer m ~s, ~ vt. Spießbürger Spießgeselle tn ~n, ~n kaasosaline,

kaassüüdlane Spinat m ~(e)s, ~e spinat Spindel / ~, ~n värten spindeld'ürr äärmiselt kõhn Spinne f ~, ~n ämblik spinnefeind: j-m ~ sein kellegi veri-

vaenlane olema spinnen (spann, gespönnen) vt ketrama; sepitsema (näit. intriige); vi fantaseerima; nurru lööma Spinn(en)gewebe n ~s, ~ ämblikuvõrk

Spinnrad n ~(e)s, .. räder vokk (otn. voki)

Spiön m ~s, ~e spioon, salakuulaja Spionage [./nas.^a] f ~ spionaaž, salakuulamine spionieren vi spioneerima Spiräle f ~, ~n spiraal spiralförmig spiraalne; spiraalselt Spiritus m ~, ~ e. ~se piiritus Spitäl n ~s, ~e e. "er haigla; vanadekodu

spitz terav; salvav; salvavalt; ~ zü-laufen otsast teravnema, teravikuga lõppema

Spitzbube m ~n, ~n petis, varas; võrukael

Spitze f ~, ~n teravik; tipp; eesosa; pits (riiete kaunistamiseks); an der ~ eesotsas; j-m die ~ bieten pilti. kellelegi vastu hakkama; etw. auf die ~ treiben pilti, midagi äärmuseni viima Spitzel m ~s, ~ nuhk spitzen vt teritama; sich auf etw. ~

millegi suhtes lootusi hellitama Spitzenleistung / ~, ~en tippsaavutus spitzfindig kaval, leidlik, riukaline Spitzname m ~ns, ~n (pilkeline)

hüüdnimi Splitter m ~s, ~ kild; pind splitternackt ihualasti spontan spontaanne; spontaanselt Sporn m ~(e)s, Spören (enamasti pl)

kannus; sich die Spören verdienen

pilti, kannuseid teenima spornstreichs suurima kiiruga, tuhatnelja

Sport [Jp ..] tn ~(e)s, ~e sport; ~

treiben sportima Sportart f ~, ~en spordiala Sportler tn ~s, ~ sportlane sportlich sportlik; sportlikult Spörtwettkampf tn ~(e)s, ..kämpfe

spordivõistlus Spott m ~(e)s pilge; seinen ~ mit

j-m treiben kedagi pilkama spottbillig naeruväärselt odav; naeruväärselt odavalt spotten vi ('über A, G) (kedagi v. midagi) pilkama; (millestki) mitte hoolima;'er spottete der Gefähr ta ei hoolinud ohust; das spottet jeder Beschreibung see on kirjeldamatult halb

Sp'ötter tn ~s, ~ pilkaja sp'öttisch pilkav, tögav; pilkavalt Spöttpreis m ~es, ~e naeruväärselt madal hind; zu einem ~ naeruväärselt odavalt sprach vt. sprechen Spräche f ~, ~n keel; kõne; er will nicht recht mit der ~ heraus ta ei taha seda öelda, mida meie tahame teada; einer ~ m'ächtig sein mingit keelt valdama; etw. zur ~ bringen midagi kõne alla võtma sprächkundig keelt v. keeli tundev v. valdav

sprächlich keeleline; keeleliselt sprächwidrig keeleliselt vigane, ebaõige Sprächwissenschaft / ~, ~en keeleteadus sprang vt. springen Sprechbühne f ~, ~n kõnetool, tribüün

sprechen (sprach, gesprochen) vt, vi ('über A, von D) (kellestki v. millestki) rääkima, kõnelema; j-n schuldig ~ kedagi süüdi tunnistama; ist Genösse Saar zu ~? kas seltsimees Saar võtab jutule?; gut auf j-n zu ~ sein kellestki heas arvamuses olema

Sprecher tn ~s, ~ kõnemees; aruandja, referent; raad. teadustaja, diktor

Sprechstunde f ~, ~n kõnetund spreizen vt harki, harali v. kohevile ajama; sich ~ end tähtsaks tegema, peenutsemasprengen

sprengen vt õhkima, õhku laskma, lahti murdma, purustama; niisutama, kastma; die Versammlung würde gesprengt koosolek aeti laiali; vi (s) kihutama, tuhatnelja ratsutama Sprengstoff tn ~(e)s, ~e lõhkeaine Sprengwagen tn ~s, ~ tänavakast-misauto

Spreu f ~ aganad; die ~ vom Weizen

sondern (scheiden) pilti, teri aga-naist välja valima Sprichwort n ~(e)s, .. wörter vanasõna

sprießen (sproß, gesprössen) vi (s, Ii)

tärkama, kasvama Springbrunnen tn ~s, ~ purskkaev springen (sprang, gesprungen) vi (s)

hüppama; mõranema; purskuma Springer m ~s, ~ hüppaja; ratsu (males)

Springinsfeld tn ~(s), ~e tuisupea Sprint m ~(e)s, ~s sport, sprint Sprinter m ~s, ~ sport, sprinter Spritze f ~, ~n prits, süstal; süst (-i); der Mann an der ~ pilti, mõjukas mees spritzen vi pritsima, purskuma; vt

kastma, pritsima spr'öde habras, rabe; nipsakas, ligipääsmatu; ~ tun nipsakas olema sproß vt. sprießen

Sproß tn .. össes, .. össe e. .. össen

võsu; järglane Sprösse f ~, ~n redelipulk Spr'ößling m ~s, ~e vt. Sproß Sprotte f ~, ~n kilu; sprott Spruch m ~(e)s, ~e mõttetera, mõt-

tesalm; kohtuotsus, otsus Spruchband n ~(e)s, ..bände loo-

sung(ikangas) sprudeln vi pulbitsema, kihisema; esile purskuma

spr'iihen vt laiali pilduma, piserdama; vi laiali lendama, piserduma; sädelema, kiirgama; es sprüht tibab vihma

Spr'ühregen tn ~s, ~ uduvihm Sprung m ~(e)s, ~e hüpe; mõra, pragu; nur auf einen ~ ainult minutiks e. lühiajaliseks külastuseks; sie k'önnen keine großen ~e mächen pilti, nad ei saa (raha puudusel) midagi suuremat ette võtta Sprungfeder f ~, ~n vedru sprünghaft hüppeline, järsk; hüppeliselt

Sprünglauf m ~(e)s sport, suusahüpped (trampli'inilt)

Sprüngschanze / ~, ~n sport, suusa-

hüppetrampliin Sprüngseil n ~(e)s, ~e hüppenöör, hüpits

spucken vi, vt sülitama Spuk tn ~(e)s, ~e viirastus, kummitus spüken vi kummitama Spüle f ~, ~n pool (-i) sp'ülen vt loputama: uht(u)ma Spund tti ~(e)s, ~e punn, prunt Spur / ~, ~en jälg; auf der ~ sein jälil olema; eine ~ Salz natuke soola

sp'üren vt tundma, märkama; vi (kedagi) jälitama, otsima spurlos jäljetu; jäljetult Spurt tn ~s, ~e e. ~s sport, spurt spürten vi sport, spurtima Spürweite f ~, ~n rööpavahe (raudteel)

spüten, sich ruttama, tõttama Sputnik m ~s, ~s e. ~i sputnik Staat tn ~(e)s, ~en riik; m ~(e)s toredus, hiilgus; ~ mächen (mit D) (millegagi) uhkeldama staatlich riiklik, riigi-Stäatsangehörigkeit / ~ kodakondsus Staatsanwalt m ~(e)s, ~e e. an-

wälte prokurör Staatsstreich tn ~(e)s, ~e riigipööre Stab tn ~ (e)s, "e kepp, ritv, varb; teivas; staap; den ~ 'über j-n brechen kedagi hukka mõistma Stäbhochsprung tn ~(e)s, ..sprünge ` teivashüpe stabil stabiilne; stabiilselt Stabilit ät f ~ stabiilsus Stäbreim m ~(e)s, ~e alliteratsioon stach vt. stechen

Stachel m ~s, ~n nõel (näit. mesilasel); okas Stächelbeere f ~, ~n karusmari Stächeldraht tn ~(e)s, ., drähte okastraat

stäch(e)lig okkaline, ka pilti. Städion n ~s, ..dilen staadion Stadium n ~s, ..di|en staadium, arenemisaste, järk Stadt f ~, ~e linn St'ädter tn ~s, ~ linlane ät'ädtisch linnalik, linna-Stäffel f ~, ~n aste (otn. astme);

sõj. eskadrill (lennuväeüksus) Staffellauf tn ~(e)s, ..läufe teatejooks stahl vt. stehlen

Stahl tn ~(e)s, ka ~e teras;

röstfreier ~ roostevaba teras

st'ählen vt karastama, ka tehn.\ sich

~ karastama st'ähiern terasene, terasest stak vt. stecken Staket n ~(e)s, ~e lattaed Stall tn ~(e)s, ~e laut, tall Stamm tn ~(e)s, ~e tüvi; hõim, suguharu; suguvõsa; põhikoosseis, kaader

Stämmbaum tn ~(e)s, ..bäume sugupuu

stammeln vi kogelema; vt pomisema Stämmen vi (von D, aus D) (5) pärinema

Stämmgast tn ~es, .. gäste alatine

külaline (näit. mõnes kohvikus) st'ämmig tugev, jässakas stampfen vt kinni v. puruks tampi-ma; vi jalaga (vastu maad) lööma, trampima; raskelt astuma stand vt. stehen

Stand tn ~(e)s, ~e seis; (asu)koht; kiosk, müügilaud; olukord; perekonnaseis; seisus; einen schweren ~ haben raskes seisundis olema; ein Sprung aus dem ~ spnrt. hoota hü-pe

Ständard m ~s, ~s standard Ständbild n ~(e)s, ~er (raid)kuju St'ändchen n ~s, ~ serenaad St'änder tn ~s, ~ alus, tugi; (noodi-) pult; varn; tugisammas, tulp; ei. staator

Ständesamt n ~(e)s, ..ämter perekonnaseisuaktide büroo Ständgericht n ~(e)s, ~e sõj. väli-kohus

ständhaft vankumatu, kindlameelne;

vankumatult, kindlameelselt ständhalten (hielt stand, ständgehalten) vi (D) (millelegi) vastu panna, vastu pidada suutma st'ändig alatine, pidev; alati, pidevalt

Ständort tn ~(e)s, ~e seisukoht; asukoht; garnison Ständpunkt tn ~(e)s, ~e asukoht,

vaatekoht; arvamus, seisukoht Ständuhr / ~, ~en kappkell Stänge f ~, ~n ritv, latt; pulk, kepike; õrs; varras; kang (metall-latt); bei der ~ bleiben pilti, kindlaks jääma, mitte kõrvale kalduma; das kostet eine ~ Geld see maksab palju raha stank vt. stinken stänzen vt tehn. stantsima Stäpel tn ~s, ~ virn, riit; ladu, lao-

plats; staapel (laevaehituskoht kaldal, kust laev vette lastakse); ein Schiff vom ~ (läufen) lassen laeva vette laskma Stäpelfaser f ~, ~n staapelkiud Stäpellauf tn ~(e)s, ..läufe (laeva)

vettelaskmine stapfen vi raskelt astuma; durch den

Schnee ~ lumes sumama 'Star tn ~(e)s, ka ~en, ~e zool. kuldnokk

2Star tn ~(e)s, ~e med. kae; j-m den ~ stechen kellelgi kaed opereerima; piltl. kellelgi silmad avama 3Star ist..] tn ~s, ~s staar, kinotäht,

lavatäht (kodanlikes maades) starb vt. sterben

stark tugev; tüse, paks; ~er Tee kange tee; das ist zu ~! see on liig!; tugevasti, väga; sie ist ~ erk'ältet ta on tugevasti külmetunud St'ärke f ~, ~n tugevus; jõud; kangus; tärklis; die ~ der Mäuer müüri paksus st'ärken vt tugevdama; tärgelda'ma;

sich ~ keha kinnitama starr liikumatu, jäik; liikumatult starren vi (auf A) (kellegi otsa v. midagi) üksisilmi vahtima, põrnitsema

Starrkopf tn ~(e)s, ..köpfe põikpea starrköpfig, stärrsinnig kangekaelne,

jonnakas; kangekaelselt, jonnakalt Start tn ~(e)s, ~e e._~s start stärten ai (s) startima Stärter tn ~s, ~ starter (sport, lähetaja; tehn. käiviti) Stätik f ~ füiis. staatika Station f ~, ~en jaam; peatuskoht; er mächte in Leipzig ~ ta peatus Leipzigis; freie ~ prii korter ja söök

Stationsvorsteher m ~s, ~ jaamaülem Statist tn ~en, ~en statist (laval v. filmis)

Statistik f ~, ~en statistika statistisch statistiline statt (G) (kellegi v. millegi) asemel; ~ meiner minu asemel; conj selle aseme! et St'ätte f ~, ~n koht, paik stättfinden (fand statt, stattgefunden)

vi aset leidma, toimuma stättlich silmapaistev, esinduslik Stätue f ~, ~n (raid)kuju Statür f ~, ~en kuju, kehakasv Statüt n ~(e)s, ~en statuut (põhikiri, -määrus)Staub

Staub rn ~(e)s, (harva) ~e e. ~e tolm; põrm: sich aus dem ~(e) mächen jalga laskma Stäubecken n ~s, ~ veehoidla stäuben vi tolmama st'äubern vt tolmust puhastama stäubig tolmune

Stäubsauger rn ~s, ~ tolmuimeja Staudamm m ~(e)s, ..dämme pais-(tarnm)

Staude } ~. ~n puhmas, põõsake staueu vt paisutama; sich ~ kogunema, kuhjuma staunen vi ('über A) (kellegi v. millegi üle) hämmastuma staunenswert hämmastav, üllatav Std. — Stünde t. = tund Stearin n ~s, ~e keem. steariin stechen (stach, gestochen) vt torkama, pistma; nõelama; graveerima; (män-feukaarti) lööma; vi: die Sõnne sticht päike kõrvetab Steckbrief m ~(e)s, ~e (avalik) ar-

reteerimiskäsk (isikukirjeldusega) Steckdose f ~, ~n ei. seinakontakt,

pistikupesa stecken vt pistma, (millegi külge) kinnitama; istutama, (kartuleid) panema; (stak e. steckte, gesteckt) vi olema, viibima; wo steckt sie? kus ta (peidus) on?; dahinter steckt etw. selle taga peitub midagi steckenbleiben (blieb stecken, steckengeblieben) vi (s) takerduma, toppama jääma (ka kõnes) Steckenpferd n ~(e)s, ~e kepphobu-ne (laste mänguasi); lemmikajavii-de, eriharrastus Stecker m ~s, ~ ei. pistik Steckkontakt m ~(e)s, ~e vt. Steckdose

Stecknadel f ~, ~n nööpnõel Steg m ~(e)s, ~e kitsas jalgrada; purre

Stegreif: aus dem ~ ettevalmistamatult, eksprompt stehen (stand, geständen) vi seisma; olema; (riiete kohta) sobima; es steht schlecht um ihn temaga on lood halvad; wie steht's? kuidas lood on?; ich stehe mich gut mul on küllaldaselt raha; ich stehe mich - gut mit ihm ma saan temaga hästi läbi; das kommt mir (harv. mich) teuer zu ~ see läheb mul kalliks maksma; vor Schreck ~ ihm die Häare zu Berge hirmu pärast tõusevad tal juuksed püsti

stehenbleiben (blieb stehen, stehengeblieben) vi (s) peatuma, seisma jääma

stehend püsiv, alatine; ~e Redensart

püsiv (stereotüüpne) kõnekäänd Stehkragen tn ~s, ~ püstkrae Stehlampe f ~, ~n põrandalamp stehlen (stahl, gestohlen) vt (D) (kelleltki) varastama; er kann mir gestohlen werden (bleiben) pilti, ma ei taha temaga tegemist teha; sich aus dem Häuse ~ vargsi majast lahkuma

Stehplatz m ~es, .. plätze seisukoht

(näit. staadionil) steif jäik, kange, ka pilti.-, pingutatud, sunnitud (näit. vestlus, olek); ein ~er Wind kõva tuul; ~ vor K'äite külmast kangestunud; ein ~er Brei paks puder; kangelt; etw. ~ und rest behäupten midagi kategooriliselt väitma Steigbügel tn ~s, ~ jalus (sadulal) steigen (stieg, gestiegen) vi (s) tõus-# ma, ülespoole liikuma; (sõidukisse) astuma, sisenema; aufs Pferd ~ hobuse selga istuma; vom Pferd ~ hobuse seljast maha tulema steigern vt tõstma, suurendama; gramm, võrdlema, kompareerima; die Produktion soll gesteigert werden toodangut tuleb tõsta; sich ~ tõusma, suurenema, kasvama Steigerungsstufe f ~, ~n gramm.

võrdlusaste, võrre steil järsk

Steilheit f ~ järskus Stein m ~(e)s, ~e kivi; es friert ~ und Bein on kõva pakane; bei j-m einen ~ im Brett häben pilti, kellegi juures heas kirjas olema steinalt igivana

Steinbock m ~(e)s, .. böcke kaljukits; Kaljukits (tähtkuju) Steinbruch m ~(e)s, . . briiche kivimurd

steinern kivist, kivi-Steingarten m ~s, . . gärten kiviktaimla

steinigen vt kividega surnuks viskama

Steinkohle f ~, ~n kivisüsi Steinmetz tn ~en, ~en kiviraiuja Steinobst n ~es luuvili (näit. kirss, ploom)

Steinpilz in ~es, ~e bot. kivipuravik

steinreich tohutu rikas

Steiß m ~es, ~e tagumik, istmik

Stelldichein n ~(s), ~ kohtumine, randevuu

Stelle f ~, ~n koht, paik; teenistuskoht; ametiasutus; an j-s ~ treten kedagi asendama, kellegi asemele astuma; j-s ~ vertreten kedagi asendama, kellegi aset täitma; auf der ~ jalamaid, viibimata; zur ~ sein kohal olema: ich an deiner ~ w'äre gl'iicklich sinu asemel oleksin ma õnnelik stellen vt asetama, panema: (kella) õigeks seadma; sich ~ asetuma, endale kohta võtma: teatud hoiakut võtma, suhtuma; teesklema; der T'äter hat sich der Miliz (freiwillig) gestellt süüdlane andis end miilitsale (vabatahtlikult) välja; er muß sich in diesem Jahr ~ ta peab sel aastal sõjaväeteenistusse astuma; weshälb stellst du dich feindselig gegen sie? miks sa suhtud temasse vaenulikult?; er stellte sich # schlafend ta teeskles magajat stellenweise kohati, paiguti Stellung / ~. ~en hoiak, asend; seisukoht; ametikoht; asetus; sõj. positsioon: eine höhe ~ bekleiden kõrgel (ameti)kohal olema; zu etw. ~ nehmen millegi suhtes seisukohta võtma

Stellungnahme f ~ seisukohavõtt Stellvertreter m ~s, ~ asetäitja Stelze f ~, ~n kõmp (laste mängu-kark); (auf) ~n laufen kõmpidel käima; wie auf ~n gehen peenutsema, uhkeldama Stemmeisen n ~s, ~ peitel stemmen vt (raskust) üles suruma; (tugevasti) toetama (millegi vastu); peitliga raiuma: die 'Arme in die Seiten ~ käsi puusa panema; sich ~ (tugevasti) toetuma; tõrkuma

Stempel m ~s, ~ tempel (vahend tembeldamiseks; tembeldamise jäljend); tehn. stants; bot. emakas stempeln vt tembeldama, ka pilti.', j-n zum L'ügner ~ kedagi valetajaks tembeldama Stengel tn ~s, ~ vars Stenograf, Stenograph tn ~en, ~en

stenografist, kiirkirjutaja Stenotypistin f ~, ~nen stenotüpist

(kiir- ning masinakirjutaja) Steppe f ~, ~n geogr. stepp 'steppen vt teppima 2steppen vi steppima

sterben (starb, gestorben) vi (s) surema

Sterbenswort e. Sterbenswörtchen: kein

~ ei sõnakestki Sterbetag m ~(e)s, ~e surmapäev sterblich surelik

Sterblichkeit f ~ surelikkus; suremus Stereometrie f ~ mat. stereomeetria stereotyp stereotüüpne steril steriilne; steriilselt sterilisieren vt steriliscerima Stern m ~(e)s, ~e (taeva)täht; tärn; staar (kinotäht, lavatäht kodanlikes maades) Sternbild n ~(e)s, ~er astr. tähtkuju sternklär täheselge (öö kohta) Sternkunde f ~ astronoomia Sternschnuppe f ~, ~n meteoor, langev täht

Sternwarte f ~, ~n tähetorn, observatoorium stetig alatine, pidev stets alati, pidevalt

Steuer n ~s, ~ tüür, rool; f ~, ~n

maks (-u) Steuererleichterung f ~, ~en maksude

vähendamine Steuermann tn ~(e)s, .. rnänner e.

.. leute tüürimees steuern vt juhtima; vi (s) sõitma, suunduma; (h) maksma, tasuma; einer Seuche ~ taudi vastu võitlema

Steward ['stjuiart] tn ~s, ~s stjuuard Stewardeß f'stjuiardes] f~,., dessen

stjuardess, naisstjuuard stibitzen vt ('D) (kelleltki) näppama Stich tn ~(e)s, ~e torge, piste; kunst, vase- v.

teraselõige; tihi (kaardimängus); j-n im <~(e) lassen pilti, kedagi hädas maha jät ma

Stichelei f , ~en salvavate märkuste tegemine, teravuste ütlemine; teravus, salvav märkus stichhaltig paikapidav, põhjendatud Stichprobe f —, ~n huupiproov,

valikkontroll Stichwort n -~(e)s, e ja .. wörter

märksõna (näit. sõnastikus) sticken vt tikkima. välja õmblema;

—d heiß lämmatavalt kuum Stickerei f —, —en tikand Stickstoff m —(e)s lämmastik stieben (stob, gestöben, ka stiebte, gestiebt) vi (s) sööstma, (laiali) lendama

Stiefbruder m — s,.. . brüder poolvendStiefel

Stiefel m ~s, ~ saabas Stiefeltern pl võõrasisa ja -ema * Stiefmutter f . . mütter võõrasema Stiefmütterchen n ~s, ~ bot. võõrasema, aedkannike Stiefschwester f ~, ~n poolõde Stiefsohn m ~(e)s, ..söhne võõras-poeg

Stieftochter f .. töchter võõrastütai Stiefvater m ~s, .. väter võõrasisa stieg vt. steigen

Stiege f ~, ~n (järsk kitsas) trepp Stieglitz tn ~es, ~e ohakalind Stiel tri ~(e)s, ~e vars; käepide Stier m ~(e)s, ~e pull, sonn; den ~ bei den H'örnern fassen pilti, h`ärjal sarvist kinni haarama stieren vi (auf A) (kellegi otsa v. midagi) üksisilmi vahtima, põrnitsema Stierkampf tn ~(e)s, ..kämpfe härjavõitlus stieß vt. stoßen

Stift rn ~(e)s, ~e tikk, tihvt; pliiats stiften vt asutama, rajama; kinkima,

annetama; tegema, tekitama Stil tn ~(e)s, ~e stiil; ajaarvamine;

neuen ~s uue ajaarvamise järgi Stilistik f ~, ~en stilistika, stiiliõpe-tus

stilistisch stilistiline stiil vaikne, rahulik; salajane; ~e Wässer sind tief pilti, vaga vesi, sügav põhi; vaikselt; im ~en salaja, vargsi

Stille f ~ vaikus, rahu; in aller ~ e.

in der ~ vaikselt, salamahti stillegen (poolitamisel: still-legen) vt seiskama, seisma panema (näit. tehast)

stillen vt (janu, nälga) kustutama; vaigistama; . (last) imetama; die Blutung ~ verejooksu sulgema stillgestanden! valvel! (käsklusena) stillhalten (hielt still, stillgehalten) vi peatuma, vait jääma; vait olema, kannatlikult taluma Stillstand m ~(e)s seisak, soikumus stilvoll stiilikas (stiililt ilmekas), stiilne (stiilipärane) Stimme f ~, ~n hääl; seine ~ abgeben hääletama stimmen vt häälestama, ka pilti.-, der Brief stimmte mich freudig kiri viis mind rõõmsasse meeleollu; ich bin gut gestimmt ma olen heas meeleolus; vi hääletama; tõele vastama, õige olema; (kokku) sobima; es stimmt! õigus!, sobib!

Stimmgabel / ~, ~n muus. helihark,

kammerton stimmhaft heliline; ein ~er Laut heliline häälik stimmlos helitu; ein ~er Laut helitu häälik

Stimmrecht n ~(e)s hääleõigus Stimmung f ~, ~en meeleolu, tuju; häälestamine; bei ~ e. in guter ~ heas tujus stimmungsvoll meeleolukas Stimmwechsel tn ~s häälemurre Stimmzettel m ~s, ~ hääletussedel stimulieren vt stimuleerima stinken (stank, gestunken) vi (nach D) (millegi järele) haisema; die Säche stinkt zum Himmel pilti, see on ennekuulmatu asi stinkfaul purulaisk stinkig haisev

Stint m ~(e)s, ~e tint (kala) Stipendium n ~s, . . di|en stipendium Stippbesuch tn ~(e)s, ~e lühiajaline külastus

Stirn f ~, ~en laup; j-m die ~ bieten pilti, kellelegi vastu hakkama stob vt. stieben

st'öbern vi sorima, tuhnima: lendlema; es st'öbert tuiskab stochern vi torkima, urgitsema (eriti hambaid)

Stock m ~(e)s, ~e kepp, jalapakk (vangi jaoks); 'über ~ und Stein üle kivide- ja kändude; tn (mõnikord n) ~(e)s, ~ e. Stockwerke korrus (välja arvatud esimene korrus)

stõckdümm pururumal

stöckdünkel kottpime

stocken vi peatuma, katkema; (kõnes)

takerduma stockfinster vt. stöckdünkel Stöckfisch m ~es, ~e kuivatatud

tursk; pilti, tuim, igav inimene Stöckung f ~, ~en peatumine, seisak Stockwerk n ~(e)s, ~e korrus Stoff m ~(e)s, ~e aine, mateeria;

materjal; kangas, riie st'öhnen vi oigama, ägama Stöllen m ~s, ~ stoll (maapinnale avanev horisontaalne käik kaevanduses)

stolpern vi (s) ('über A) (millegi

otsa) komistama stolz uhke; silmapaistev; ~ sein (auf A) (kellelegi v. millelegi) uhke olema; uhkelt Stolz m ~es uhkus; upsakusstolzieren

stolzieren vi (s) uhkeldades käima Stomatologie f ~ med. stomatoloogia stopfen vt toppima; nõeluma, parandama; j-m den Mund ~ pilti, kellegi suu kinni panema Stöppel / ~, ~n kõrs, kõrretüügas;

habemetüügas Stöppelfeld n ~(e)s, ~er kõrrepõld_ stöppen vt peatama; stopperiga mõõtma; vi peatuma, toppama Stopplicht ti ~(e)s, ~er stopptuli Stöppuhr I ~, ~en stopper St'öpsel tn ~s, ~ kork, prunt Stör tn ~(e)s, ~e tuur(akala) Storch m ~(e)s, ~e toonekurg st ören vt segama, häirima St'örenfried tn ~(e)s, ~e rahurikkuja st'örrisch tõrges, kangekaelne St'örung j ~, ~en segamine, häirimine; viga, rike; ei. raadiohäire Stoß m ~es, ~e tõuge, müks; virn;

tehn., eliit, põkk Stößarbeiter tn ~s, ~ lööktööline Stößbrigade f ~, ~n lööktööbrigaad stoßen (stieß, gestoßen) vt tõukama; piiskama; peeneks tampima; vi (s) (an A) (millegagi) piirnema; (an A, auf A) (millegi vastu) põrkama; (auf A) v(kedagi) juhuslikult kohtama, (millelegi) juhuslikult sattuma; sich ~ tõuklema, riiselema Stoßseufzer m ~s, ~ sügav ohe Stoßverkehr m ~(e)s tipptunnid (suurima koormuse tunnid liikluses) Stößzahn m ~(e)s, .. zähne kihv stottern vi kogelema, kokutama Str. = Straße tn. = tänav stracks otseteed; jalamaid sträfbar karistatav Sträfbarkeit / ~ karistatavus Sträfe f ~, ~n karistus; (raha)trahv strafen vt karistama Straferlaß tn .. asses, .. asse armuandmine, amnestia straff pingul (olev); vali, range; pingul (e)

Sträfgesetzbuch n ~(e)s, .. bücher

iur. kriminaalkoodeks Str äfling m ~s, ~e vang, vahialune sträfwürdig karistusväärne Strahl tn ~(e)s, ~en kiir (-e); juga;

ein ~ Wässer veejuga strählen vi kiirgama; särama Strählung f ~, ~en kiirgus; sära Strahlungsgürtel tn ~s, ~ kiirgus-vöönd

Str'ähne f ~, ~n juuksesalk; lõugav'iht

stramm pingul(olev); sirge; tugev, jõuline; range; pingul; energiliselt, reipalt

Strämpelhös|chen n ~s, ~ siputus-

püksid (imikutel) strampeln vi siputama, rabelema Strand tn ~(e)s, ~e rand; mererannik Stränden vi (s) randa v. madalikule kinni jooksma; randa paiskuma: pilti, nurjuma, äparduma Strang tn ~(e)s, ~e veorihm, treng; köis; 'über den ~ ('über die ~e) schlagen pilti, üle aisa lööma, liiale minema; wenn alle ~e reißen pilti. kui enam miski (muu) ei aita, äärmise häda korral; zum Tod durch den ~ verürteilen poomissurma mõistma

Strapäze f ~, ~n (suur) pingutus, vintsutus

strapazieren vt üle pingutama; ära kandma, ära kulutama; sich ~ end üle pingutama Sträße f ~, ~n tänav; (maan)tee; väin

Sträßenbahn f ~, ~en tramm Sträßenbahner m ~s, ~ trammitöö-ta ja

Strateg m ~en, ~en, Stratege m ~n.

~n strateeg Strategie / ~ strateegia strategisch strateegiline Stratosph'äre f ~ meteor. stratosfäär str'äuben vt turri ajama; sich ~ turri minema; (gegen A) (kellelegi v. millelegi) vastu punnima, tõrkuma Strauch tn ~(e)s, ~er põõsas sträucheln vi (h, s) komistama, tuikuma; vääratama, eksima "Strauß m ~es, ~e lillekimp: poeet. võitlus

2Strauß tn ~es, ~e jaanalind streben vi (nach D) (millegi poole)

püüdlema, (midagi) taotlema Streben n ~s püüdlus Streber m ~s, ~ karjerist strebsam püüdlik Strebsamkeit f ~ püüdlikkus Strecke f ~, ~n vahemaa, distants: jaamavahe (raudteel); mat. lõik; mäend strekk (maapinnale mitte-avanev horisontaalne käik); zur ~ bringen (jahilooma) surmama strecken vt sirutama; venitama; tehn. valtsima; (nach D) (millegi järele) kätt sirutama; sich ~ end sirutama Streckenwärter m ~s, ~ raudteevahtStreich

Streich tn ~(e)s, ~e hoop, löök; vemp; j-m einen ~ spielen kellelegi vingerpussi mängima streicheln vt paitama, silitama streichen (strich, gestrichen) vt silitama. silum`a; peale määrima, värvima; maha kustutama; (lippu) langetama; der L öffel ist gestrichen voll lusikas on triiki täis; frisch gestrichen värskelt värvitud; vi (s) käima, uitama Streichholz n ~es, . . hölzer tuletikk Streichinstrument n ~(e)s, ~e vibu-

e. poogenpill (näit. viiul, tšello) Streife f ~, ~n patrull; haarang streifen vt riivama, puudutama; (von D) ära võtma (näit. seljast, peast), (maha) tõmbama; vi (s) uitama, matkama

Streifen tn ~s, ~ riba; vööt, triip; film

Streiflicht n ~(e)s, ~er (millestki) kiiresti ülelibisev valgus; ~er auf etw. werfen pilti, midagi põgusalt ning kriitiliselt vaatlema Streik tn ~(e)s, ~s (harv. ~e) streik Streikbrecher tn ~s, ~ streigimurdja streiken vi streikima Streikende m, f ~n, ~n streikija Streikposten tn ~s, ~ (streigi)pikett (kapitalistlikes maades streikijate valvesalk streigimurdjate tõkestamiseks)

Streit tn ~(e)s, ~e tüli, riid; vaidlus; võitlus; in ~ geräten tülli minema streitbar sõjakas

streiten (stritt, gestritten) vi tülitsema, riidlema; vaidlema; võitlema streitig vaieldav; j-m etw. ~ mächen

kellegi õigust mitte tunnustama Streitkräfte pl relvastatud jõud, sõjajõud (mitmus) streitsüchtig riiakas; vaidlemishimu-line

streng vali, range; käre, terav; ~e K'äite käre külm; ein ~er Gerüch terav lõhn; valjult, rangelt; täpselt; ~ nach Vorschrift täpselt eeskirja järgi

strenggenommen kui täpselt võtta,

õieti öelda Streu f ~, ~en aluspõhk, allapanu streuen vt (laiali) puistama strich vt. streichen

Strich tn ~(e)s, ~e joon, kriips; maariba; maa-ala; j-m einen ~ durch die Rechnung mächen piltl.

kellegi plaanist kriipsu läbi tõmbama; j-n aut` dem ~ häben pilti, kellegi peale hammast ihuma; das geht mir gegen (wider) den ~ pilti, see on mulle vastumeelt Strichpunkt tn ~(e)s, ~e punktkoma,

semikoolon Strichvogel tn ~s, . . vögel vt. Zugvogel

strichweise paiguti, kohati Strick m ~(e)s, ~e köis; võllaroog, vemmal; wenn alle ~e reißen pilti. kui enam miski (muu) ei aita, äärmise häda korral stricken vt (varrastel v. masinaga) kuduma

Strickerei f ~, ~en kudumine Strickjacke f ~, ~n kampsun, kootud jakk

Stricknadel / ~, ~n kudumisvarras,

sukavarras Strippe f ~, ~n tripp, aas, pael;

nöör; nalj. telefoniliin stritt vt. streiten strittig vaieldav

Stroh n ~(e)s õlg, õled; leeres ~ dreschen pilti, tühja tuult tallama, sõelaga vett kandma Strohmann tn ~(e)s, . . männer õlgedest hernehirmutis; varikuju Strolch tn ~(e)s, ~e hulkur, hulgus Strom tn ~(e)s, ~e suur jõgi; vool, ka pilti.; elektrivool; gegen (wider) den ~ schwimmen vastuvett ujuma, ka pilti.\ es regnet in ~en valab vihma strömäb(wärts) pärivett strõmäuf(wärts) vastuvett str 'ömen vi (h, s) (hulgana) voolama; (hulgana) suunduma e. liikuma (kuhugi) Strömling tn ~s, ~e räim, silk Stromlinienform f ~ voolujoonelisus

stromlinienförmig voolujooneline; ~ verkleidet sein voolujooneline olema

Strommesser tn ~s, ~ ei. ampermee-ter

Stromschnelle f ~, ~n kärestik, kosk Strömung f ~, ~en vool Stromzähler tn ~s, ~ ei. voolumõõtja Strophe f ~, ~n stroof, salm strotzen vi (von D) (millestki) tulvil olema; er strotzt von Gesundheit ta lõkendab tervisest Strüdel tn ~s, ~ veekeeris; keeris Struktur f ~, ~en struktuur200

Stüte

Strukturalismus m ~ strukturalism

(suund kaasaja keeleteaduses) Strumpf m ~(e)s, ~e sukk; sich auf die ~e mächen minekut tegema, jalga laskma Strumpfhalter tn ~s, ~ sukatripp Strumpfhaltergürtel m ~s, ~ sukahoidja

Strunk m ~(e)s, ~e juurikas struppig sasine, sassisjuukseline Strüw(w)elpeter m ~s, ~ Kahupea-

Kaarel (kuju lasteraamatuis) Stühe f ~, ~n tuba Stübenhocker tn ~s, ~ kodusistuja Stuck m ~(e)s krohv, stukk (kips-krohv)

Stück n ~(e)s, ~e tükk; zehn ~ 'Eier kümme muna; ~ für ~ tükkhaaval; ein h'übsches ~ Geld kenake summa raha; aus freien ~en vabatahtlikult; große ~e auf j-n halten kedagi kõrgesti hindama st'ückwcise tükiviisi, tükikaupa Student m ~en, ~en üliõpilane Studentenheim n ~(e)s, ~e üliõpilaste

ühiselamu, internaat Studentenschaft f ~, ~en üliõpilaskond

Stüdiienbuch n ~(e)s, .. bücher (üliõpilase) õpinguraamat Stüdi|enjahr n ~(e)s, ~e õppeaasta

(kõrgemas õppeasutuses) studieren vt uurima; (midagi kõrgemas õppeasutuses) õppima; er hat Geschichte studiert ta õppis (kõrgemas õppeasutuses) ajalugu; vi (kõrgemas õppeasutuses) õppima Studio n ~s, ~s stuudio Studium n ~s, .. di|en uurimine; stuudium (õppimine, õpingud kõrgemas õppeasutuses) Stüfe f ~, ~n aste Stüfenwechsel tn ~s astmevaheldus stüfig astmeline

Stuhl tn ~(e)s, ~e tool; j-m den ~ vor die Tür setzen pilti, kedagi välja viskama; kellegagi suhted katkestama; das Kind hat keinen ~ lapsel on kõht kinni Stüile / ~, ~n võileib Stülpe f ~, ~n käänis; kätis st'ülpen vt (pähe) panema v. vajutama; ära pöörama stumm tumm; vaikiv, hääletu; vaikides Stumme| tn ~s, ~ jupp; koni Stümmheit / ~ tummus; vaikus St'ümper tn ~s, ~ käpard, vusserdaja

Stümperei f ~, ~en vusserdamine;

vusserdis, madalakvaliteediline töö stumpf nüri, tömp; tuim; tuhm, läi-ketu; ~er Winkel mat. nürinurk; tuimalt

Stumpf tn ~(e)s, ~e (millegi) tömp ots, könt; känd; mit ~ und Stiel äusrotten juurteni hävitama, jäljetult kaotama Stümpfnase f ~, ~n nösunina Stümpfsinn m ~(e)s niirimeelsus stümpfsinnig nürimeelne; nürimeelselt Stünde f ~, ~n tund; von Stund an nüüdsest peale; von ~ zu ~ tundtunnilt; zu güter ~ parajal ajal stünden vt (D) (kellegi) maksetähtaega pikendama stündenlang tunde kestev; tundide viisi

Stündenplan tn ~(e)s, .. pläne tunniplaan

...stündig ... tunni (li) ne st'ündlich iga tund; tunniti; tund-tun-nilt

Stündung / ~, ~en maksetähtaja pikendamine stupid(e) rumal, nürimeelne Sturm m ~(e)s, ~e torm, maru; tor-mijooks, rünnak; der ~ und Drang torm ja tung (suund saksa kirjanduses 18. sajandi 2. poolel); im ~ nehmen

tormijooksuga vallutama st'ürmen vt tormijooksuga vallutama; vi tormi jooksma, ründama; (s) tormama, sööstma; vimp tormitse-ma; es stürmt (väljas) tormab St'ürmer tn ~s, ~ sport, ründemängi-

Ja

Stürmflut / ~, ~en eriti kõrge mere-

tõus (tormi tõttu) st'ürmisch tormine; tormiline; tormiliselt

Sturz m ~es, ~e (äkiline) kukkumine, langus; der ~ einer reaktion'ären Regierung reaktsioonilise valitsuse kukutamine st'ürzen vt kukutama; tõukama; kummutama; einen Pudding ~ pudin-git vormi seest välja lööma; vi (s) (äkitselt) kukkuma; sööstma, tormama; sich ~ end kukutama; (auf A) (kellelegi v. millelegi) viskuma Stürzflug tn ~(e)s, .. flüge sõj. pikee-ring

Stürzregen m ~s, ~ vihmahoog, vihmavaling Stürzsee f ~, ~n murdlaine Stüte / ~, ~n märaSt'ütze

Stütze f ~, ~n tugi stützen vi järsku, üllatunult peatuma; hämmastuma; vt kärpima, lühemaks lõikama

stützen vt toetama; sich ~ (auf A)

(kellelegi, millelegi) toetuma Stützer m ~s, ~ keigar, moenarr stützig hämmastunud, üllatunud; ~

mächen hämmastama, üllatama Stützpunkt tn ~(e)s, ~e tugipunkt; sõj. baas

SU = Sowjetunion Nõukogude Liit s. u. = sieh(e) ünten! vt. all (pool)!

= vaata all (pool)! Subjekt n ~(e)s, ~e gramm, alus;

põlastavalt subjekt, isik subordinieren vt subordineerima (allutama, alistama, ka gramm.) Sübstantiv n ~s, ~e gramm, nimisõna, substantiiv; ein zusammengesetztes ~ liitnimisõna Substanz f ~, ~en substants (mateeria, ollus); olemus subtrahieren vt mai. lahutama subtropisch i'zup . ., ka .. 'tro:..] geogr.

subtroopiline, lähistroopiline Süche f ~ otsimine, otsing; auf die ~

gehen otsima minema süchen vt, vi otsima; taotlema; püüdma

Sucht f ~, ~e (nach D) (haiglane v.

kirglik) himu (millegi järele) Süd m ~(e)s, ~e lõunatuul; (artiklita`) lõuna(kaar) Sudäner tn ~s, ~, Sudanese tn ~n,

~n sudaanlane S'üden (artiklita) lõuna (kaar); tn ~s lõunamaad, lõunaosa; im ~ Frankreichs Prantsusmaa lõunaosas; nach dem ~ reisen lõunasse reisima s'üdlich lõuna-, lõunapoolne; ~

von ... (millestki) lõuna pool Südost tn ~(e)s, ~e kagutuul; (artiklita) kagu S'üdpol m ~s lõunapoolus Südwest m ~(e)s, ~e edelatuul;

(,artiklita) edel Suffix tl ~es, ~e sufiks, tuletusliide S'ühne / ~, ~n (süü) lunastus; lepitus

s'ühnen vt (süüd) lunastama Sujet [sy'^e:] n ~s, ~s süžee S'ülze / ~, ~n sült Summe f ~, ~n summa sümmen vt ümisema; vi sumisema; undama

summieren vt summeerima; sich ~ rohkenema, kasvama

Sumpf tn ~(e)s, soo sümpfig soine Sund m ~(e)s, ~e väin S'iinde / ~, ~n patt S'iindenbock m ~(e)s, . . böcke patuoinas

S'ündengeld: das kostet ein ~ see

maksab pööraselt palju S'ünder tn ~s, ~ patune, patustaja s'ündhaft, s'ündig patune; s'ündhaft

teuer äärmiselt kallis s'ündigen vi (gegen A) (kellegi v.

millegi vastu) patustama Süperlativ tn ~s, ~e gramm, superlatiiv, ülivõrre Süperoxid, Süperoxyd n ~(e)s. ~e keem. ülihapend Süppe f ~, ~n supp; j-m die ~ versälzen pilti, kellegi plaane nurja ajama

sürren vi surisema, porisema

süß magus; ein ~es IVVädel piltl.

veetlev tüdruk v. neiu S'üßholz n ~es, .. hölzer lagritsa-põõsas; ~ räspeln piltl. meelitusi ütlema

S üßigkeit f ~, ~en magusus; pl

maiustused s'üßlich magusavõitu; lääge, imal; ~e Freundlichkeit piltl. teeseldud lahkus

S'üßspeise f ~, ~n magustoit S'üßstoff tn ~(e)s, ~e sahhariin S'üßwaren pl maiustused S'üßwasser n ~s mage vesi Sweater f'svetor] tn ~s, ~ sviiter Symbol n ~s, ~e sümbol symbolisch sümboolne; sümboolselt Symmetrie / ~, . . ri|en sümmeetria symmetrisch sümmeetriline; sümmeetriliselt

Sympathie f~,., thiien sümpaatia, poolehoid; ~ häben für j-n kellegi vastu sümpaatiat tundma sympathisch sümpaatne sympathisieren vi sümpatiseerima Symphonie / ~, .. ni|en vt. Sinfonie symphonisch vt. sinfonisch Symptom n ~s. ~e sümptoom, tunnusmärk

synchron [../kro:n] sünkrooniline synchronisieren vt sünkroniseerima;

(filmi) dubleerima Syndikät n ~(e)s, ~e maj. sündikaat Synonym n ~s, ~e e. Synonyma sünonüüm

syntaktisch gramm, süntaktiline; süntaktiliselt `Syntax

Syntax f ~ gramm, süntaks, lauseõpetus

Synthese f ~, ~n süntees synthetisch sünteetiline; sünteetiliselt System n ~s, ~e süsteem systematisch süstemaatiline; süstemaatiliselt

systematisieren vt süstematiseerima Szene f ~, ~n (näite)lava; teatr. etteaste; stseen (sündmus; tõsine sõnavahetus); in ~ setzen lavastama

t = Tönne t = tonn Täbak m ~(e)s, ~e tubakas Tabelle f ~, ~n tabel Tablett n ~(e)s, ~e kandik Tablette f ~, ~n tablett Tädel m ~s, ~ laitus tadellos laitmatu; laitmatult tädeln vt laitma

Tadshike [./d^i: . .j m ~n, ~n tad-

žikk

Täfel f ~, ~n tahvel; (kaetud) söögilaud; tabel; die ~ aufheben pilti, söögiaega lõpetama Täfelrunde f ~, ~n laudkond, laua-seltskond

Tag m ~(e)s, ~e päev; güten ~! tere päevast!, tervist!; ~ für ~ iga päev; von ~ zu ~ päev`päevalt; eines ~(e)s ükskord, kunagi; es wird ~ läheb valgeks, koidab; an den ~ bringen päevavalgele tooma, paljastama; in den ~ hinein pilti, muretult, mõtlematult; ünter ~e arbeiten allmaakaevanduses töötama; 'über ~e arbeiten pealmaa-kaevanduses töötama; bei ~(e) päeval; an den ~ legen pilti, näitama, avaldama (näit. poolehoidu) tagäus: ~, tagein päevast päeva Tägebuch n ~(e)s, . . bücher päevik;

ein ~ führen päevikut pidama tagelang päevi kestev; päevade kaupa Tagelöhner m ~s, ~ päevatööline tägen vi istungit pidama; toimuma (koosoleku, konverentsi kohta); vimp valgeks minema, koitma Tagesordnung f ~, ~en päevakord; auf der ~ stehen päevakorras olema; an der ~ sein päevakorral olema

täglich igapäevane; iga päev, päevas tags päeval; ~ darauf järgmisel päeval; ~ zuvor eelmisel päeval tagsüber päeva jooksul tagt'äglich päevast päeva, iga päev

Tagundnachtgleiche † ~, ~n astr. võrdpäevsus, ekvinoktsium (21. märtsil ja 23. sept.) Tagung f ~, ~en kongress; (kongressi) istung; istungjärk Taifün m ~s, ~e meteor. taifuun Taiga f ~ taiga Taille ['taljo] f ~, ~n talje

Täkelwerk n ~(e)s mer. taglas Takt m ~(e)s, ~e takt Täktik / ~, ~en taktika taktisch taktikaline taktlos taktitu; taktitult taktvoll taktiline, peenetundeline; peenetundeliselt Tal n ~(e)s, "er org Talent n ~(e)s, ~e talent, (vaimu-) anne

talentiert andekas, talendikas

Tal«r m ~(e)s, ~e rasv (eriti veise-

ja lambarasv) Tälsperre f ~, ~n pais, tamm tälwärts piki orgu alla (poole) Tand m ~(e)s kassikuld; tühi-tähi;

mänguasjad t'ändeln vi (mit D) (kellegagi) mäng-

lema, vallatlema, armatsema Tang tn ~(e)s, ~e bot. merevetikas Tängens m ~, ~ mat. tangens Tängo m ~s, ~s tango Tank m ~(e)s, ~s, ka ~e tank tänken vi tankima Tänker m ~s, ~ tanklaev Tankstelle f ~, ~n bensiinijaam Tankwart m ~(e)s, ~e bensiinijaama

teenindaja Tänne f ~, ~n bot. nulg Tänte f ~. ~n tädi Tanz tn ~es, ~e tants Tänzboden tn ~s, . . bõden tantsusaal, -põrand tänzen vt, vi [h, s) tantsima T'änzer m ~s, ~ tantsija Tapet: etw. aufs ~ bringen midagi

kõne alla võtma Tapete f ~, ~n tapeet tapezieren vt tapeetima Syntax

Syntax f ~ gramm, süntaks, lauseõpetus

Synthese f ~, ~n süntees synthetisch sünteetiline; sünteetiliselt System n ~s, ~e süsteem systematisch süstemaatiline; süstemaatiliselt

systematisieren vt süstematiseerima Szene f ~, ~n (näite)lava; teatr. etteaste; stseen (sündmus; tõsine sõnavahetus); in ~ setzen lavastama

t = Tönne t = tonn Täbak m ~(e)s, ~e tubakas Tabelle f ~, ~n tabel Tablett n ~(e)s, ~e kandik Tablette f ~, ~n tablett Tädel m ~s, ~ laitus tadellos laitmatu; laitmatult tädeln vt laitma

Tadshike [./d^i: . .j m ~n, ~n tad-

žikk

Täfel f ~, ~n tahvel; (kaetud) söögilaud; tabel; die ~ aufheben pilti, söögiaega lõpetama Täfelrunde f ~, ~n laudkond, laua-seltskond

Tag m ~(e)s, ~e päev; güten ~! tere päevast!, tervist!; ~ für ~ iga päev; von ~ zu ~ päev`päevalt; eines ~(e)s ükskord, kunagi; es wird ~ läheb valgeks, koidab; an den ~ bringen päevavalgele tooma, paljastama; in den ~ hinein pilti, muretult, mõtlematult; ünter ~e arbeiten allmaakaevanduses töötama; 'über ~e arbeiten pealmaa-kaevanduses töötama; bei ~(e) päeval; an den ~ legen pilti, näitama, avaldama (näit. poolehoidu) tagäus: ~, tagein päevast päeva Tägebuch n ~(e)s, . . bücher päevik;

ein ~ führen päevikut pidama tagelang päevi kestev; päevade kaupa Tagelöhner m ~s, ~ päevatööline tägen vi istungit pidama; toimuma (koosoleku, konverentsi kohta); vimp valgeks minema, koitma Tagesordnung f ~, ~en päevakord; auf der ~ stehen päevakorras olema; an der ~ sein päevakorral olema

täglich igapäevane; iga päev, päevas tags päeval; ~ darauf järgmisel päeval; ~ zuvor eelmisel päeval tagsüber päeva jooksul tagt'äglich päevast päeva, iga päev

Tagundnachtgleiche † ~, ~n astr. võrdpäevsus, ekvinoktsium (21. märtsil ja 23. sept.) Tagung f ~, ~en kongress; (kongressi) istung; istungjärk Taifün m ~s, ~e meteor. taifuun Taiga f ~ taiga Taille ['taljo] f ~, ~n talje Täkelwerk n ~(e)s mer. taglas Takt m ~(e)s, ~e takt Täktik / ~, ~en taktika taktisch taktikaline taktlos taktitu; taktitult taktvoll taktiline, peenetundeline; peenetundeliselt Tal n ~(e)s, "er org Talent n ~(e)s, ~e talent, (vaimu-) anne

talentiert andekas, talendikas

Tal«r m ~(e)s, ~e rasv (eriti veise-

ja lambarasv) Tälsperre f ~, ~n pais, tamm tälwärts piki orgu alla (poole) Tand m ~(e)s kassikuld; tühi-tähi;

mänguasjad t'ändeln vi (mit D) (kellegagi) mäng-

lema, vallatlema, armatsema Tang tn ~(e)s, ~e bot. merevetikas Tängens m ~, ~ mat. tangens Tängo m ~s, ~s tango Tank m ~(e)s, ~s, ka ~e tank tänken vi tankima Tänker m ~s, ~ tanklaev Tankstelle f ~, ~n bensiinijaam Tankwart m ~(e)s, ~e bensiinijaama

teenindaja Tänne f ~, ~n bot. nulg Tänte f ~. ~n tädi Tanz tn ~es, ~e tants Tänzboden tn ~s, . . bõden tantsusaal, -põrand tänzen vt, vi [h, s) tantsima T'änzer m ~s, ~ tantsija Tapet: etw. aufs ~ bringen midagi

kõne alla võtma Tapete f ~, ~n tapeet tapezieren vt tapeetimatapfer

tapfer vapper, vahva: vapralt, vahvalt

Tapferkeit f ~ vaprus, vahvus tappen vi komberdama; kobama t'äppisch saamatu, kohmakas; saamatult, kohmakalt Tarif tn ~s, ~e tariif (maksu- v. töötasumäärade nimekiri); maksu- v. töötasumäär tärnen vt moondama, maskeerima Tarnung f ~, ~en moondamine, maskeerimine

Täsche f ~, ~n tasku; (raha-, käe-, kande)kott; j-m auf der ~ liegen

pilti, kellegi kulul elama Taschenspieler m ~s, ~ mustkunstnik,

taskukunstnik Taschentuch n ~(e)s, .. tücher taskurätik

Tasse f ~, ~n tass Taste f ~, ~n klahv tästen vt, vi kompima; kobama, kompama; sich ~ kobamisi teed otsima

Tästsinn m ~(e)s kompimismeel tat vt. tun

Tat f ~, ~en tegu; in der ~ tõepoolest

Tatar tn ~en, ~en tatarlane Tätbestand m ~(e)s, ..bestände

asjaolud, asjade seisund tätenfroh teorõõmus tatenlos tegevusetu; tegevusetult T'äter tn ~s, ~ tegija; süüdlane, roimar

tätfroh vt. tätenfroh

t'ätig tegev, toimekas, aktiivne; (ais

N) ~ sein (kellenagi) töötama T'ätigkeit f ~, ~en tegevus T'ätigkeitsform f ~, ~en gramm. aktiiv

T'ätigkeitswort n ~(e)s, .. vvörter

gramm, tegusõna, verb tätkräftig agar, energiline; agaralt,

energiliselt t'ätlich: ~ werden kätele vaba voli andma

Tätort m ~{e)s, ~e kuriteopaik Tätsache f ~, ~n tõsiasi, fakt Tätsachenbericht m ~(e)s, ~e repor-taaž (informatsioon, teated, näit. ajalehes)

tatsächlich tegelik, faktiline; tegelikult, faktiliselt Tätze f ~, ~n käpp 'l`au m ~(e)s, {harva) ~e kaste (om. kaste); vor ~ und Tag varavalgel, enne kukke ja koitu

2Tau n ~{e)s, ~e jäme köis, tross taub kurt. tühi; tuim (jäsemete kohta); sich ~ stellen kurti teesklema; die Nuß ist ~ pähkel on tühi Taube / ~, ~n tuvi Taubenschlag m ~(e)s, ..schlage tuvila

Täubheit } ~ kurtus täubstumm kurttumm tauchen vi (h, s) sukelduma; vt (in

A) (vedelikusse) kastma Täucher tn ~s, ~ tuuker Tauchsieder m ~s, ~ (elektri)keedu-pulk

täuen vimp langema (kaste kohta); vi (s), vimp sulama (lume ja jää kohta); es taut kaste langeb; sulab, on sula

Täufe / ~, ~n rel. ristsed, varrud;

nime panek (näit. laevale) täufen vt rel. ristima Taufpate m ~n, ~n rel. ristiisa; f

~, ~n ristiema täugen vi (zu D, für A) (millekski v. kellelegi) kõlbama; das taugt nichts see ei kõlba mitte kusagile, see ei ole mitte midagi väärt Täugenichts m ~ e. ~es, ~e logard,

päevavaras täuglich (zu D) (millekski) kõlblik Täuglichkeit f ~ kõlblikkus täuig kastene

täuineln vi (h, s) tuikuma, vaarurna Tausch tn ~es, ~e vahetamine, vahetus

täuschen vt, vi vahetama t'äuschen vt eksitusse viima, petma; sich ~ (in D) (kellegi v. millegi suhtes) eksiarvamusel olema, (kelleski v. milleski) pettuma; ~d 'ähnlich üllatavalt sarnane, äravahetamiseni sarnane T'äuschung f ~, ~en eksitus; pettus; pete

täuschweise vahetuse teel täusend tuhat

Tausend n ~s, ~e, ka ~ (enamasti pl) tuhat; ~e und äber ~e musttuhat; zu ~en tuhandete kaupa Tausender m ~s, ~ tuhandeline Tausendkünstler tn ~s, ~ iga töö

peale meister; võlur Täuwetter n ~s sula, sulailm Täxe f ~, ~n taks (kindlaksmääratud hind, määr); takso Täxi n ~ (s), ~(s) takso Täxifahrer m ~s, ~ taksojuhtTechnik

'204

Thema

Technik f ~en tehnika; die ~ des

'Arbeitsschutzes ohutustehnika Techniker in ~s, ~ tehnik Technikum n ~s, . . ka e. . . ken tehnikum

technisch tehniline;, tehniliselt Technolog tn ~en, ~en, Technologe

m ~n, ~n tehnoloog Technologie / ~ tehnoloogia technologisch tehnoloogiline; tehnoloogiliselt

Tee m ~s. ~s tee (jook) Teer m ~(e)s, ~e tõrv teeren vt tõrvama Teich m ~(e)s, ~e tiik Teig in ~(e)s, ~e taigen Teil m (ka n) ~(e)s, ~e osa, jagu; jur. pool; zum ~ osalt, osaliselt; ich für mein ~ mis minusse puutub, mina omalt poolt; er hat sein ~ ta sai oma jao v. oma karistuse kätte

teilbar jagatav, ka mat. teilen vt jagama; jaotama; 27 geteilt durch 9 ist 3 27 jagatud 9 on 3; sich ~ jagunema; (mit D) (kellegagi) omavahel jagama; in diesem Punkte sind wir geteilter Meinung selles suhtes oleme eri arvamusel Teilhaber tn ~s, ~ osanik Teilnahme f ~ osavõtt (ka kuriteo toimepanekust); osavõtlikkus; kaastunne; seine ~ aussprechen kaastunnet avaldama teilnahmslos osavõtmatu, ükskõikne;

ükskõikselt teilnahmsvoll osavõtlik; osavõtlikult teilnehmen (nahm teil, teilgenommen)

vi (an D) (millestki) osa võtma Teilnehmer tn ~s, ~ (an D) (millestki) osavõtja teils osalt

Teilung f ~, ~en jagamine; jaotamine; jagunemine teilweise osaline; osakaupa; osalt Teint [te] tn ~s, ~s jume, näovärv Tel. = Telegramm telegramm Tel. = Telefon tel. = telefon Telefon n ~s, ~e telefon telefonieren vi (mit D) (kellegagi; telefoni kaudu kõnelema, telefoneerima; vt telefoni kaudu edasi andma telefonisch telefoniline; telefoni teel Telefonzelle f ~, ~n telefonikabiin telegrafieren vt telegrafeerima telegrafisch telegraafiline; telegraafi teel

Telegrämm n ~s, ~e telegramm; ein

~ äufgeben telegrammi saatma telegraphieren vt vt. telegrafieren telegräphisch vt. telegrafisch Telephon n ~s, ~e vt. Telefon telephonieren vi, vt vt. telefonieren telephõnisch vt. telefonisch Telephõnzelle f ~, ~n vt. Telefonzelle Teller m ~s, ~ taldrik Tempel m ~s, ~ tempel (hoone usu-

talitusteks) Temperament n ~(e)s. ~e temperament

temperamentvoll temperamentne; temperamentselt Temperatür f ~, ~en temperatuur Tempo n ~s, ~se... pi tempo Temporalsatz m ~es, . . sätze gramm.

ajalause Tendenz / ~, ~en tendents tendenzi'ös tendentslik; tendentslikult Tennis n ~ tennis Tennisschläger m ~s, ~ tennisereket Tenor m ~s, . . n'öre tenor; tenorilaulja Tentämen n ~s, .. mina tentaamen,

arvestus Teppich m ~s, ~e vaip Termin tn ~s, ~e tähtaeg; tähtpäev;

kohtuistung Terrasse f ~, ~n terrass Terrine f ~, ~n tirin (supinõu) territoriäl territoriaalne Territorium n ~s, . . ri|en territoorium Terror tn ~s terror terrorisieren vt terroriseerima Terrorist tn ~en, ~en terrorist Testament n ~ (e)s, ~e testament teuer kallis; wie ~ ist das? kui kallis see on?, kui palju see maksab?; das wird ihm (ihn) ~ zu stehen kommen pilti, see läheb talle kalliks maksma; kallilt Teuerung f ~, ~en elukallidus Teufel m ~s, ~ kurat, saatan; hol ihu der ~! kurat teda võtaks!; ein ärmer ~ vaeseke teuflisch kuratlik, saatanlik Text tn ~es, ~e tekst; der ~ (zu) einer 'Oper ooperi libreto; einen ~ vertonen teksti viisistama Textili|en pl tekstiiltooted Theater n ~s, ~ teater; zum ~ gehen pilti, näitlejaks saama theatralisch lavaline; teatraalne Theke f ~, ~n lett (näit. restoranis, poes)

Thema n ~s, .. men e. ~ta teema;thematisch

'über ein ~ schreiben mingil teemal kirjutama; vom ~ abkommen teemast kõrvale kalduma thematisch temaatiline Theorem n ~s, ~e mat. teoreem theoretisch teoreetiline; teoreetiliselt Theorie f~,., riien teooria Thermodynamik f ~ termodiinaamika Thermometer n ~s, ~ kraadiklaas, termomeeter; das ~ fällt (steigt) temperatuur langeb (tõuseb) Thermosflasche f ~, ~n termospudel These f ~, ~n, Thesis f ~, Thesen tees

Thron m ~(e)s, ~e troon ticken vi tiksuma

tief sügav; madal; in ~er Nacht hilisööl; sügavalt, sügavasti; madalalt; das läßt ~ blicken pilti, see lubab palju järeldada, see paneb mõtlema Tief n ~s, ~s meteor. madalrõhuala Tiefe f ~, ~n sügavus; madalus; sügavik

tiefsinnig sügavamõtteline; raskemeelne

Tiegel m ~s, ~ tiigel (tulekindel sula-

tusnõu); triik. tiigelpress Tier n ~(e)s, ~e loom, elajas; ein großes (hohes) ~ pilti, tähtis isik, «suur nina» tierisch looma-, loomne; loomalik, elajalik

Tiger m ~s, ~ tiiger tilgen vt hävitama; (võlga) kustutama

Tinte / ~, ~n tint; in der ~ sitzen

pilti, pigis olema Tintenfaß n .. fasses, .. fässer tindipott

'tippen vi (sõrmeotsaga) kergelt puudutama; j-m auf die Schülter ~ kellelegi õrnalt õlale koputama 2tippen vt tippima, kirjutusmasinal kirjutama

Tisch m ~es, ~e laud; am ~(e) sitzen laua taga istuma; sich an den ~ setzen laua taha istuma; bei ~(e) sitzen lauas istuma; zu ~(e) gehen lauda istuma Tischler m ~s, ~ tisler Tischlerei f ~, ~en tisleritöökoda;

tisleriamet Tischtennis n ~ lauatennis, pingpong Tischtuch n ~(e)s, .. tücher laudlina Titel m ~s, ~ tiitel (ameti- v. aunimetus; pealkiri) toben vi märatsema, möllama; hullama, lärmama

Töchter f " tütar Tod m ~(e)s, (harva) ~e surm; iuni ~e verurteilen surma mõistma; zu ~e fallen surnuks kukkuma t'ödlicb surmav; ~es Schweigen surmavaikus; surmavalt tödm üde surmani väsinud Toilette [toa'leta] f ~, ~n tualett; ~

mächen (hästi) riietuma toll hull; marutõbine; pöörane; das ist

zu ~! see on liig!; hullusti tollen vi (h, 5) hullama Töllhaus n ~es, .. häuser hullumaja Tollwut f ~ marutõbi

tollwütig marutõbine Tolpatsch tn ~es, ~e, T'ölpel tn ~s,

~ mühakas, kohmakas inimene Tomäte f ~, ~n tomat 'Ton m ~(e)s. ~e sau (puhas savi-aine)

2Ton m ~(e)s, ~e toon; rõhk; den ~

angeben pilti, tooni andma tönangebend tooniandev, mõõduandev Tõnarm tn ~(e)s, ~e tehn. helipea, adapter

Tonband n ~(e)s, . . bänder helilint; auf ~ aufnehmen helilindistama; auf ~ sprechen helilindile rääkima Tonbandgerät n ~(e)s, ~e magnetofon

Tönblende f ~, ~n raad. tämbri regulaator

Tondichter tn ~s, ~ helilooja t'önen vi kõlama, helisema; vt toonima Tonfilm tn ~(e)s, ~e helifilm Tonleiter f ~, ~n muus. heliredel, gamma

tonlos hääletu, helitu; rõhutu; hääletult

Tönne / ~, ~n tünn; tonn; mer. poi Topf tn ~(e)s, ~e pott; alles in einen ~ werfen pilti, kõike ühte patta heitma

T'öpfer tn ~s, ~ pottsepp Töpferei f ~, ~en pottsepatöökoda;

pottsepaamet Tor n ~(e)s, ~c värav; ein ~ schießen sport, väravat lööma, palli väravasse lööma 2Tor tn ~en, ~en narr, rumal inimene

Torf tn ~(e)s, ~e turvas; ~ stechen

turvast lõikama Torheit / ~. ~en rumalus t'öricht rumal; rumalasti Tornister tn ~s, ~ (sõduri) selja-paun

Torpedo tn ~s, ~s sõj. torpeedoTorpedoboot

206

Torpedoboot n ~(e)s, ~e sõj. torpee-dopaat

Tõrte f ~, ~n tort (kook) Torwart m ~(e)s, ~e sport, väravavaht

tosen vi mühisema, kohisema, müri-

sema tot surnud; elutu total totaalne; täiesti Tote tn, f ~n, ~n surnu t'öten vt surmama, tapma; suretama

(näit. närvi) tötenbläß, tötenbleich surnukahvatu, kaame

Tötengräber tn ~s, ~ hauakaevaja Tötenstille f ~ surmavaikus tötlachen, sich pilti, end surnuks naerma 1 Tour [tu:r] f ~. ~en sõit, reis, matk;

tuur, tiir; in einer ~ lakkamatult Tourist [tu ..] tn ~en, ~en turist Trab m ~(e)s traav; ~ reiten traavi ratsutama; sich in ~ setzen traavi-ma hakkama Trabant tn ~en, ~en satelliit träben vi (s, li) traavima; ruttama Tracht f ~, ~en rõivastus; rõivas; eine ~ Holz selja- v. sületäis puid; eine ~ Pr'ügel keretäis peksa trachten vi (nach D) (millegi poole)

püüdlema, (midagi) taotlema Tradition f ~, ~en traditsioon traditionell traditsiooniline traf vt. treffen träg vt. tr'äge

Trägbahre f ~, ~n kanderaam trägbar kantav; kandmiseks kõlblik; talutav

tr'äge pikaldane, loid, inertne; pikaldaselt, loiult, inertselt trägen (trug, geträgen) vt kandma; taluma

Tr'äger m ~s, ~ (ideede jne.) kandja; pakikandja; tala Tr'ägerrakete f ~, ~n kanderakett Tr'ägerrock tn ~(e)s, .. röcke pihik-seelik

Trägfläche f ~, ~n kandepind, (lennuki) tiib Tr'ägheit f ~ laiskus, loidus, inertsus trägisch traagiline; traagiliselt Trag'ödiie f ~, ~n tragöödia Train rtre] tn ~s, ~s sõj. voor (-i) Trainer ftre:..] tn ~s, ~ treener trainieren [tre..] vt treenima (võistlusele ette valmistama); (sich) ~ treenima (võistlusele ette valmistuma)

Training ['tre: ..] n ~s, ~s treening Trainingsanzug ['tre:..] tn ~(e)s,

. . anzüge treeningdress traktieren vt (halvasti) kohtlema; kostitama; vi (mit D) (kellegagi) läbirääkimisi pidama Träktor tn ~s, Traktoren traktor Traktorist tn ~en, ~en traktorist tr'äilern vt trallitama trampeln vi trampima Trampeltier n ~(e)s, ~e kahe küüruga kaamel; kohmakas, saamatu inimene

Tran tn ~(e)s, ~e traan, rääs Tr'äne f ~, ~n pisar; ~n vergießen pisaraid valama, nutma; in ~n äusbrechen nutma puhkema tränieren vt vt. trainieren trank vt. trinken Trank tn ~(e)s, ~e jook Tr'änke / ~, ~n (loomade) jootmis-

koht v. -nõu tr'änken vt jootma, juua andma; (läbi) immutama Transformator tn ~s, .. matõren cl.

transformaator transitiv gramm, sihiline, transitiivne;

~es Verb sihiline tegusõna transkontinentäl transkontinent aalne,

üle mandri ulatuv Transparent n ~(e)s, ~e transparent (kujutis v. kiri läbipaistval paberil); loosung (ikangas) Transport m ~(e)s, ~e transport transportieren vt transportima Trapez n ~es, ~e trapets trat vt. treten Tratsch tn ~es loba, klatš Träube f ~, ~n kobar; pl viinamarjad

Träubenzucker m ~s glükoos, viina-

marjasuhkur träuen vi (D) (kedagi, midagi) usaldama; sich ~ söandama, julgema; vt laulatama Trauer J ~ lein, kurbus; leinarõivad träuern vi (um A) (kedagi) leinama, ('über A) (millegi üle) kurvastama Träuerspiel n ~(e)s, ~e kurbmäng, tragöödia

Trätife f ~, ~n räästas; vom (aus dem) Regen in die ~ kommen pilti. vihma käest räästa alla sattuma tr'äufeln vt tilgutama; vi tilkuma, nõrguma

träulich kodune, intiimne, südamlik Traum tn ~(e)s, ~e unenägu; unelm tr'äumen vt, vi und nägema; unes nä-

gema; unelema. unistama; das h'ätte ich mir nicht ~ lassen seda poleks ma osanud uneski näha Träumerei f ~, ~en unelus, unistus tr'äumerisch unelev, unistav träurig kurb, nukker; hale, armetu;

kurvalt, nukralt Traurigkeit f ~, ~en kurbus, nukrus traut armas, kallis; hubane, kodune,

intiimne Trauung f ~, ~en laulatus Trawler f'troilor] tn ~s, ~ kalandus traaler

Trecker tn ~s, ~ traktor Treff n ~s, ~s risti (mast kaardimängus)

treffen (traf, geträffen) vt_ tabama; kohtama; vi (auf A) (kell'elegi, millelegi) sattuma; sich getroffen fühlen end puudutatuna tundma; sich ~ kohtuma; juhtuma; es traf sich, daß ... juhtus, et . ..; wie sich das trifft! kui hästi see kõik sobib!, milline õnnelik juhus! Treffen n ~s, ~ kohtumine; kokkutulek; kokkupõrge, väike lahing treffend tabav, õige; tabavalt, õigesti Treffer m ~s, ~ tabamus; võidunum-

ber (näit. loteriil) trefflich oivaline, suurepärane; oivaliselt, suurepäraselt Treibeis n ~es ajujää treiben (trieb, getrieben) vt ajama; taga sundima; sisse taguma; (millegagi) tegelema, (midagi) harrastama; etw. zu weit (arg) ~ pilti. millegagi liiale minema; vi (s) ajuma, triivima; kasvama Treiben n ~s askeldamine Treibhaus n ~es, .. häuser kasvuhoone

Treibjagd f ~, ~en ajujaht Treibstoff tn ~(e)s, ~e mootorikütus Treid(e)ler m ~s, ~ aj. burlakk trennbar lahutatav; ~es Präfix lahutatav eesliide trennen vt lahutama, eraldama, katkestama; (lahti v. üles) harutama; ein Wort richtig ~ sõna õigesti poo-litama; sich ~ (von D) (kellestki) lahku minema, (millestki) eralduma, eemalduma Trennschärfe / ~, ~n raad. selektiivsus

Trennung j ~, ~en lahutamine, eraldamine; lahkuminek, hüvastijätt; lahusolek treppäuf, treppab trepist üles-alla

Treppe f ~n trepp; drei ~n hoch

neljandal korrusel Treppenhaus n ~es, .. häuser trepikoda

treten (trat, getreten) vi (s) astuma; der Fluß trat 'über die Ufer jõgi tõusis üle kallaste; vt jalahoopi andma; tallama, sõtkuma treu truu, ustav; täpne; truult, ustavalt; täpselt Treue f ~ truudus, ustavus; täpsus; auf Treu und Glauben usaldades: meiner Treu! ausõna! treuherzig puhtsüdamlik, siiras; puhtsüdamlikult, siiralt treulos truudusetu Treulosigkeit f ~, ~en truudusetus Tribunal n ~s, ~e tribunal Trib'üne f ~, ~n tribüün; vaatajaskond

Trichter m ~s, ~ lehter; lehtrikujuline

mürsuauk v. kraater v. jõesuue trichterförmig lehtrikujuline Trick tn ~s, ~s e. ~e trikk, osav

võte trieb vt. treiben

Trieb tn ~(e)s, ~e aje, tung; instinkt;

kalduvus: võsu Triebfeder f ~, ~n ajamvedru, kellavedru; pilti, ajend Triebwagen m ~s, ~ mootorvagun Triebwerk n ~(e)s, ~e tehn. ajam triefen (triefte, getrieft, vanemad vormid: troff, getröffen) vi (Ii, s) tilkuma, vett jooksma Trift f ~, ~en karjamaa triftig kaaluv, mõjuv Trigonometrie f ~ trigonomeetria trigonometrisch trigonomeetriline Trikot [. /ko:] tn, n ~s, ~s trikoo; tri-kooese

Triller tn ~s, ~ muus. tri Her; (lõo) lõõritus

trillern vi trillerdama; lõõritama Trilogi'e f .. gi|en kirj. triloogia trinkbar joodav

trinken (trank, getrunken) vt jooma Trinkgeld n ~(e)s, ~er jootraha Trinkspruch m ~(e)s, ..Sprüche toost Trinkwasser n ~s joogivesi trippeln vi (s) tippama, sibama Tritt m ~(e)s, ~e astumine, samm; jalahoop; astmelaud (näit. autol); ~ halten (ühte) jalga käima Trittbrett n ~(e)s, ~er astmelaud

(näit. autol) Triümph tn ~(e)s, ~e triumf; ~e feiern hiilgavat edu saavutamatrocken

trocken kuiv, tahe; auf dem trocknen sitzen pilti. kimpus olema; im trocknen sein pilti, väljaspool hädaohtu olema; kuivalt Trockenheit f ~, ~en kuivus trockenlegen vt kuivendama; einen S'äugling ~ imikule kuivi mähkmeid panema trocknen vt kuivatama; vi (s) kuivama Troddel f ~, ~n tups, tutt Tr'ödel tn ~s kolu, vana kraam; vana

kraamiga kaubitsemine tr'ödeln vi asjata aega viitma, viivitama; vana kraamiga kaubitsema Tr'ödler m ~s, ~ venivillem, pikaldane inimene; vanakraamikaupmees trog vt. tr'ügen Trog m ~(e)s, ~e küna Trollblume f ~, ~n bot. kullerkupp Trolleybus ['troli..] m ~ses, ~se trollibuss

Trommel f ~, ~n trumm; trummel; die ~ schlagen (r'ühren) trummi lööma

Trommelfell n ~(e)s, ~e trumminahk;

anat. trummikile Trommelfeuer n ~s, ~ sõj. marutuli trommeln vi trummi lööma; vt, vi trummeldama

Trömmler m ~s, ~ trummar, trummilööja

Trompete f ~, ~n trompet Trompeter tn ~s, ~ trompetimängija Tropen pl troopika(ala) Tropf tn ~(e)s, ~e tobu tröpfeln, tropfen vt tilgutama; vi tilkuma; es tr'öpfelt tibab (vihma) Tröpfen m ~s, ~ tilk, piisk tropfenweise tilkhaaval Tröpfstein m ~(e)s, ~e geol. tilkekivi Troph'äie / ~, ~n trofee tropisch piltlik, ülekantud; geogr. troopiline

Troß tn .. össes, .. össe sõj. voor (-i);

saatjaskond, trobikond Trost tn ~es lohutus; j-m ~ züspre-chen kedagi lohutama; nicht ganz bei ~(e) sein (veidi) napakas e. peast põrunud olema tr'östen vt lohutama; sich ~ end lohutama

tröstlich lohutav; rõõmustav trostlos lohutamatu; lootusetu; üksluine, igav trotz (G, D) (millestki) hoolimata,

kiuste; ~ des Regens e. ~ dem Regen vihmast hoolimata; ~ äll(e)dem kõigest sellest hoolimata, kõige kiuste

Trotz tn ~es trots, jonn (akus); j-m zum ~ kellegi kiuste; ~ bieten vastupanu osutama trõtzdem sellest hoolimata, ikkagi; olgugi et, kuigi trotzen vi trotsima, jonnima trötzig trotslik, jonnakas; jonnakalt Trotzkopf m ~(e)s, ..köpfe põikpea trüb(e) sogane, tuhm; sombune; kurb; im tr'iiben fischen pilti, sogases vees kalu püüdma; tuhmilt; kurvalt Trübe| tn ~s sagimine, virvarr Tr'übsal f ~, ~e kurvastus, mure;

~ blasen nukrutsema, kurb olema Tr'übsinn tn ~(e)s nukrus; raskemeelsus

tr'übsinnig nukker; raskemeelne; nukralt; raskemeelselt trug vt. trägen Trug tn ~(e)s pettus; pete tr'ügen (trog, getrogen) vt petma tr'ügerisch petlik; petlikult Truhe f ~, ~n kirst, kast Tr'ümmer pl rusud; in ~ gehen purunema; in ~ schlagen puruks lööma, purustama Trumpf m ~(e)s, ~e trump; seinen ~ ausspielen pilti, oma trumpi välja mängima

Trunk m ~(e)s, ~e joomine, jooma-tõbi; jook; lonks, sõõm; einen ~ tun (korraks) rüüpama; ein ~ Wäs-ser(s) lonks vett trunken joobnud, purjus; ~ von

(vor)... millestki joobunud Trunkenbold tn ~(e)s, ~e joodik Trünkenheit f ~ joobnud olek; joobumus, joovastus Trupp tn ~s, ~s salk, rühm Trüppe f ~, ~n väeosa; pl sõjavägi; trupp

Trust [trust, ka tr.vst] m ~(e)s, ~e e.

~s tnaj. trust Trüthahn m ~(e)s, .. hähne isakalkun Truthenne f ~, ~n emakalkun Tscheche tn ~n, ~n tšehh tschechisch tšehhi Tschechisch n ~(s) tšehhi keel Tübe f ~, ~n tuub Tuberkelbazillus tn ~, .. illen med.

tuberkuloosipisik Tuberkulöse f ~, ~n med. tuberkuloos

Tuch n ~(e)s, ~e kalev; n ~(e)s, "er rätt

t'üchtig tubli; korralik; tublisti; nagu

kord ja kohus T'üchtigkeit f ~ tublidus; korralikkusT'ücke

209

'über

T'ücke f ~, ~n salakavalus; salakaval temp t'ückisch salakaval; salakavalalt Tügend f ~, ~en voorus tügendhaft vooruslik; vooruslikult Tüll m ~s, ~e tüll Tülpe f ~, ~n tulp (orn. tulbi) tummeln, sich vallatlema, hullama; kiirustama, ruttama Tumült tn ~(e)s, ~e lärm, mürgel,

möll; rahutus, ärevus tun (tat, getän) vt tegema; panema; viima; er hat viel zu ~ tal on palju tegemist (tööd); mit j-m zu ~ häben kellegagi tegemist olema; das tut nichts see ei tee midagi, see pole tähtis; das tut nichts zur Sache see ei kuulu siia, see pole siin oluline; es ist ihm sehr darum zu ~ see on talle väga tähtis; tu nicht so beleidigt! ära teeskle solvunut! Tun n ~s tegemine, toimimisviis; das ~ und Lassen (Treiben) eluviis, käitumine

T'ünche / ~, ~n lubjakord, krohv;

pilti, väline lihv t'ünchen vt lupjama, krohvima Tündra / ~, .. ren tundra Tuneser e. Tunesi|er tn ~s, ~ tuneeslane

Tünichtgut m ~ e. ~(e)s, ~e logard, päevavaras Tünke f ~, ~n kaste (otn. kastme) tünken vt (in A) (millessegi) kastma

Tünne| tn ~s, ~(s) tunnel T'üpielchen n ~s, ~ täpike, tähn; das ~ aufs i setzen i peale punkti panema, ka pilti. Tür f ~, ~en uks; vor der ~ stehen

(sein) oiltl. ukse ees olema (näiteks eksami kohta); j-m die ~ weisen pilti, kellelegi ust näitama, kedagi (uksest) välja viskama; mit der ~ ins Haus fällen pilti, (millestki) ettevalmistuseta kõnelema hakkama, (midagi) ootamatult esile tooma; zwischen ~ und 'Angel pilti. kimpus (olema); viimasel hetkel, rutates

Turbine f ~, ~n turbiin T'ürke tn ~n, ~n türklane t'ürkisch türgi

Turkmene m ~n, ~n turkmeen turkmenisch turkmeeni Turm m ~(e)s, ~e torn; vanker (males)

't'ürmen vt (üles) kuhjama; sich ~

kuhjuma, kõrguma 2t'ürmen vi (s) plehku panema türnen vi võimlema Turnen n ~s võimlemine Türner tn ~s, ~ võimleja Türnhalle f ~, ~n võimla Turnier n ~s, ~e turniir türteln vi kudrutama Tüsche / ~, ~n tušš (värvaine) tüscheln vi (mit D) (kellegagi) omavahel sosistama T'üte f ~, ~n paberkott; tuutu, torbik tüten vi tuututama Typ m ~s, ~e e. ~en tüüp Typhus tn ~ tüüfus typisch tüüpiline

Typografie, Typographie f ~ tüpograafia, trükikunst Typus tn ~, .. pen vt. Typ Tyrann tn ~en, ~en türann Tyrannei f ~, ~en türannia tyrannisieren vt türanniseerima

u. = und ja, ning

'U-Bahn f ~, ~en ('Untergrundbahn)

allmaaraudtee, metroo 'iibel halb, paha; nicht ~ päris kena, mitte halb; mir wird ~ mind ajab iiveldama, mul hakkab halb; halvasti, pahasti; ~ dran sein halvas e. täbaras olukorras olema 'Übel n ~s, ~ pahe, halbus; haigus; das kleinere ~ kahest pahest väiksem

'Übelkeit f ~, ~en iiveldus, pööritus 'übellaunig halvatujuline; halvatujuliselt

'übelnehmen (nahm 'übel, 'übelgenommen) vt (D) (kellelegi midagi) pahaks panema 'Übelstand tn ~(e)s, ..stände halbus,

varjukülg, puudus 'Übeltäter tn ~s, ~ pahategija, kurjategija

üben vt harjutama; teostama; Kritik ~ (an D) (kedagi v. midagi) kritiseerima; sich ~ (in D) (midagi) harjutama 'über präp (D) kohal; (A) üle; kohale; ~ hündert Rübel üle saja rubla; ~

dem Lesen lugedes; ein Buch —

T'ücke f ~, ~n salakavalus; salakaval temp t'ückisch salakaval; salakavalalt Tügend f ~, ~en voorus tügendhaft vooruslik; vooruslikult Tüll m ~s, ~e tüll Tülpe f ~, ~n tulp (orn. tulbi) tummeln, sich vallatlema, hullama; kiirustama, ruttama Tumült tn ~(e)s, ~e lärm, mürgel,

möll; rahutus, ärevus tun (tat, getän) vt tegema; panema; viima; er hat viel zu ~ tal on palju tegemist (tööd); mit j-m zu ~ häben kellegagi tegemist olema; das tut nichts see ei tee midagi, see pole tähtis; das tut nichts zur Sache see ei kuulu siia, see pole siin oluline; es ist ihm sehr darum zu ~ see on talle väga tähtis; tu nicht so beleidigt! ära teeskle solvunut! Tun n ~s tegemine, toimimisviis; das ~ und Lassen (Treiben) eluviis, käitumine

T'ünche / ~, ~n lubjakord, krohv;

pilti, väline lihv t'ünchen vt lupjama, krohvima Tündra / ~, .. ren tundra Tuneser e. Tunesi|er tn ~s, ~ tuneeslane

Tünichtgut m ~ e. ~(e)s, ~e logard, päevavaras Tünke f ~, ~n kaste (otn. kastme) tünken vt (in A) (millessegi) kastma

Tünne| tn ~s, ~(s) tunnel T'üpielchen n ~s, ~ täpike, tähn; das ~ aufs i setzen i peale punkti panema, ka pilti. Tür f ~, ~en uks; vor der ~ stehen

(sein) oiltl. ukse ees olema (näiteks eksami kohta); j-m die ~ weisen pilti, kellelegi ust näitama, kedagi (uksest) välja viskama; mit der ~ ins Haus fällen pilti, (millestki) ettevalmistuseta kõnelema hakkama, (midagi) ootamatult esile tooma; zwischen ~ und 'Angel pilti. kimpus (olema); viimasel hetkel, rutates

Turbine f ~, ~n turbiin T'ürke tn ~n, ~n türklane t'ürkisch türgi

Turkmene m ~n, ~n turkmeen turkmenisch turkmeeni Turm m ~(e)s, ~e torn; vanker (males)

't'ürmen vt (üles) kuhjama; sich ~

kuhjuma, kõrguma 2t'ürmen vi (s) plehku panema türnen vi võimlema Turnen n ~s võimlemine Türner tn ~s, ~ võimleja Türnhalle f ~, ~n võimla Turnier n ~s, ~e turniir türteln vi kudrutama Tüsche / ~, ~n tušš (värvaine) tüscheln vi (mit D) (kellegagi) omavahel sosistama T'üte f ~, ~n paberkott; tuutu, torbik tüten vi tuututama Typ m ~s, ~e e. ~en tüüp Typhus tn ~ tüüfus typisch tüüpiline

Typografie, Typographie f ~ tüpograafia, trükikunst Typus tn ~, .. pen vt. Typ Tyrann tn ~en, ~en türann Tyrannei f ~, ~en türannia tyrannisieren vt türanniseerima

u. = und ja, ning

'U-Bahn f ~, ~en ('Untergrundbahn)

allmaaraudtee, metroo 'iibel halb, paha; nicht ~ päris kena, mitte halb; mir wird ~ mind ajab iiveldama, mul hakkab halb; halvasti, pahasti; ~ dran sein halvas e. täbaras olukorras olema 'Übel n ~s, ~ pahe, halbus; haigus; das kleinere ~ kahest pahest väiksem

'Übelkeit f ~, ~en iiveldus, pööritus 'übellaunig halvatujuline; halvatujuliselt

'übelnehmen (nahm 'übel, 'übelgenommen) vt (D) (kellelegi midagi) pahaks panema 'Übelstand tn ~(e)s, ..stände halbus,

varjukülg, puudus 'Übeltäter tn ~s, ~ pahategija, kurjategija

üben vt harjutama; teostama; Kritik ~ (an D) (kedagi v. midagi) kritiseerima; sich ~ (in D) (midagi) harjutama 'über präp (D) kohal; (A) üle; kohale; ~ hündert Rübel üle saja rubla; ~

dem Lesen lugedes; ein Buch —

Pflanzenschädlinge raamat taime-kahjuritest: ('heute) ~ ein Jahr (täna) aasta pärast: ~ kurz öder lang varem või hiljem: Fehler ~ Fehler

viga vea peale; adv: den ganzen Tag ~ kogu päeva, päev otsa; ~ und ~ täiesti, üleni -überall igal pool, kõikjal überanstrengen, sich end üle pingutama

Überanstrengung f ~, ~en ülepingutus

überarbeiten, sich end üle töötama überaus väga, erakordselt, tohutult 'Überbau m ~(e)s, (liarva) ~e filos.

pealisehitus überbieten (überbot, überböten) vt (kellestki) enam pakkuma, ületama (näit. normi) Überbleibsel n ~s, ~ (üle) jääk;

jäänus, igand Überblick m ~(e)s, ~e ülevaade überbringen (überbrächte, überbrächt)

vt üle andma, kätte toimetama überbrücken vt (millestki) silda üle ehitama; pilti, (millestki) üle saama, (midagi) ületama iiberb'ürden vt (tööga) üle koormama überdäs, überdem, überdies peale selle.

(sellele) lisaks 'Überdruck m ~(e)s, ..drücke fiiils. ülerõhk

Überdruß m .. drusses tüdimus überdrüssig tüdinud; ich bin das Läufen (des Läufens) ~ ma olen jooksmisest tüdinud übereilt ennatlik, järelemõtlematu; ennatlikult, järelemõtlematult übereinänder üksteise v. teineteise

peal(e), ülestikku übereinkommen (kam überein, übereingekommen) vi (s) (mit D, 'über A) (kellegagi millegi suhtes) kokku leppima Übereinkommen n ~s, Übereinkunft / ~, .. künfte kokkulepe; mit j-m eine Übereinkunft treffen kellegagi kokku leppima übereinstimmen vi kooskõlas olema;

üksmeelel olema; gramm, ühilduma Übereinstimmung f ~, ~en kooskola;

vastavus; üksmeel (ne nõusolek) 'überempfindlich ülitundlik 'übererfüllen vt ületama; er 'übererfüllt

den Plan ta ületab plaani Übererfüllung f ~, ~en ületamine

überessen, sich (überaß sich, sich übergössen) liiga palju sööma überfahren (überführ, überfähren) vt (sõites) alla ajama, (sõidukiga) otsa ajama

'Überfahrt f ~, ~en ülesõit; ülesõidu-koht

'Überfall m ~(e)s, ..fälle (ootamatu)

kallaletung, äkkrünnak Überfällen (überfiel, Überfällen) vt (ootamatult) kallale tungima; nalj. (ootamatult) külastama überfliegen (überflog, überflögen) vt (millestki) üle lendama; kiiresti <?. põgusalt läbi lugema; ein zärtes Rot überflog ihre Wangen õrn puna libises üle ta pale Überfluß m . . flusses (an D) (millegi) ohtrus, (iili)küllus; zum ~ lisaks, ülearu überflüssig ülearune, liigne, tarbetu überflüten vt üle ujutama, ka pilti 'überführen (ka überführen) vt (kuhugi) üle viima überführen vt (kellegi) süüd tõendama, süüd kindlaks tegema Überführung f ~, ~en viadukt überfüllen vt tulvil täitma, täis kiiluma; der Saal ist überfüllt saal on täis kiilutud 'Übergabe / ~, ~n üleandmine 'Übergang m ~(e)s, ..gänge üleminek; ülekäik, ülekäigukoht; der ~ vom Sozialismus zum Kommunismus üleminek sotsialismilt kommunismile

'Übergangsexamen n ~s, ~e... mina

üleminekueksam 'Übergangsperiode f ~, ~n üleminekuperiood

übergeben (übergab, übergeben)'vt üle

andma; sich ~ oksendama übergehen (überging, Übergängen) vt tähele panemata jätma, (kedagi) vahele v. välja jätma, (millestki) üle minema; mit Stillschweigen ~ (millestki) vaikides mööda minema 'Übergewicht n ~(e)s ülemäärane kaal; ülekaal, üleolek: das ~ häben ülekaalus olema 'überglücklich üliõnnelik iiberh'äufen vt (mit D) üle kuhjama,

üle külvama (näit. hellitustega) überhäupt üldse; ~ nicht üldse mitte überheblich üleolev; ülbe; üleolevalt: ülbelt

überholen vt (eesliikujast) mööduma: ennetama, ületama; remontima,überh'ören

(hoolikalt) üle vaatama (näit. mootorit): überholt vananenud; überholte Normen iganenud normid überh'ören vt mitte kuulma. Dilti kõrvust mööda laskma; (kellegi) teadmisi kontrollima 'überklug ülitark; ülitargalt 'überkochen vi (s) üle keema, ka pilti. überkommen (überkam, überkommen) vt saama, päranduma; (oma võimusesse) haarama; ein Gefühl der Verlassenheit überkäm ihn mahajäetusetunne haaras teda überladen (überlud, überladen) vt liiga täis laadima, iile koormama: ein mit Verzierungen überläd(e)nes Bauwerk ilustustega ülekuhjatud ehitis Überlägerungsempfänger nt ~s, ~

raad. supervastuvõtja überlassen (überließ, überlassen) vt (D) (kellelegi midagi) loovutama; (kellegi) hooleks jätma; j-n sich selbst ~ kedagi iseenese hooleks jätma; sich ~ (millelegi) anduma Überlästung f ~, ~en ülekoormus 'überlaufen (lief 'über, 'übergelaufen) vi (s) üle jooksma; üle voolama; er ist zum Feind 'übergelaufen ta jooksis vaenlase poolele üle Überläufen (überlief, Überläufen) vt (kellelegi, millelegi) tormi jooksma; dieser Arzt wird von Kränken ~ haiged jooksevad sellele arstile tormi; es überlief mich kalt mul käis hirmu-judin üle selja; etw. mit den 'Augen ~ midagi põgusalt läbi vaatama 'Überläufer tn ~s, ~ ülejooksik überleben vt üle elama, kauem elama; er hat seinen Sohn überlebt ta elas oma pojast kauem; sich ~ vananema (näit. vaated, moed) Überlebende tn, f ~n, ~n ellujäänu überlegen vt kaalutlema, järele mõtlema; er hat es sich (D) anders überlegt ta on selle (pärast kaalutlemist) teisiti otsustanud; adj üleolev; ein ~es L'ächeln üleolev naeratus; mit ~er Rühe külmavereliselt; j-m ~ sein kellestki võimekam, ülekaa- lukam olema; er ist dir an Kraft ~ ta on sinust tugevam; adv ülekaalukalt; ünsere Elf hat ~ gesiegt meie jalgpallimeeskond võitis ülekaalukalt

Überlegenheit f ~ üleolek, ülekaal Überlegung f ~, ~en järelemõtlemine, kaalutlus

überliefern vt edasi andma; parandama; välja andma (näit. vaenlasele) Überlieferung f ~, ~en pärimus, traditsioon

überlisten vt kavalusega üle. trumpama v. võitma 'Übermacht f ~ ülevõim, ülekaal übermannen vt (kellestki) võitu saama, (kellegi üle) võimust saama; der Schlaf übermannte ihn uni sai temast võitu t

'übermäßig ülemäärane, liiga suur;

ülemäära, liiga palju 'übermenschlich üleinimlik übermitteln vt kätte toimetama, saatma

'übermorgen ülehomme Überm'üdung } ~, ~en liigväsimus, kurnatus

'Übermut m ~(e)s ülemeelikus; ülbus, upsakus

'übermütig ülemeelik; ülbe, upsakas;

ülemeelikult; ülbelt, upsakalt 'übernächst ülejärgmine; am ~cn

Morgen ülejärgmisel hommikul übernachten vi ööbima 'übernächtig (magamata öõ tõttu) väsinud

'Übernahme f ~, ~n ülevõtmine; enda

peale võtmine 'übernatürlich üleloomulik übernehmen (übernahm, übernommen) vt üle võtma; enda peale võtma; sich ~ endale (millegagi) liiga tegema, end üle pingutama 'überplanmäßig üleplaaniline; üleplaaniliselt

'Überproduktion f ~, ~en maj. ületootmine, ületoodang 'Überproduktionskrise f ~, ~n ma].

ületootmiskriis überpr'üfen vt uuesti üle vaatama,

kontrollima überqueren vt ületama, üle minema; er hat die Straße überquert ta läks üle tänava

überragen vt (suuruse v. tähtsuse poolest) ületama; von ~der Bedeutung erakordselt tähtis überraschen vt üllatama; ootamatult tabama

überräschend üllatav; ootamatu; üllatavalt; ootamatult Überraschung † ~, ~en üllatus überreden vt (kedagi) keelitama, pilti.

auku pähe rääkima überreichen vt (pidulikult) kätte e. üle andma

14"überreif

Übertreibung

'überreif ülikiips

überrumpeln vt ootamatult ründama, äkkrünnakuga võitma v. vallutama; üllatama (näit. külastusega) iibers'ättigen vt iile küllastama (näit.

lahust); sich ~ üle küllastuma übersch'ätzen vt üle hindama 'Überschau f ~ ülevaade überschauen vt üle vaatama, ülevaadet

ornama; (lähemalt) silmitsema 'Überschicht f ~, ~en ületunnitöö 'überschlagen (schlug 'über, 'übergeschlagen) vt peale viskama, üle laotama (näit. rätikut õlgadele); die Beine ~ üht jalga üle teise tõstma Überschlägen (überschlug, Überschlägen) vt ligikaudselt arvutama; vahele jätma (näit. raamatulehte lugemisel); sich ~ uperkuuti minema 'überschnappen: er ist wohl (leicht) 'übergeschnappt ta on (veidi) peast põrunud

überschreiten (überschritt, überschritten) vt üle astuma: (midagi) ületama

'Überschrift f ~, ~en pealkiri, tiitel 'Überschuh tn ~(e)s, ~e botik 'Überschuß tn .. schusses, .. schüsse

tulu, ülejääk; suurenemine, kasv 'überschüssig (üle) liigne, ülejääv übersch'ütten vt üle kallama, üle puistama; er hat mich mit Vorwürfen iibersch'üttet ta külvas mind etteheidetega üle 'Überschwang tn ~(e)s tulv, üliküllus überschwemmen vt üle ujutama Überschwemmung f ~, ~en üleujutus, uputus

'überschwenglich ülirikkalik; määratu 'Übersee (/) ~ ookeanitagused maad; nach ~ gehen ookeanita gustesse maadesse sõitma 'Überseedampfer tn ~s, ~ ookeaniaurik

'übersee|isch ookeanitagune übersehbar pilguga haaratav, ülevaadet võimaldav übersehen (übersah, übersehen) vt mitte nägema v. märkama, tähele panemata jätma; pilguga haarama, ülevaadet omama; du hast den Fehler ~ sa jätsid vea tähele panemata; du hast den großen Platz nicht ~ k'önnen sa ei suutnud kogu suurest väljakust ülevaadet saada 'übersetzen vt üle viima e. toimetama (näit. jõest); vi (s) iile sõitma (näit. jõest)

übersetzen vt tõlkima; aus dem 'Estnischen ins Deutsche ~ eesti keelest saksa keelde tõlkima Übersetzer m ~s, ~ tõlkija Übersetzung f ~, ~en tõlge; telin.

transmissioon 'Übersicht f ~. ~en ülevaade 'übersichtlich ülevaatlik; ülevaatlikult 'Übersichtlichkeit / ~ ülevaatlikkus 'übersiedeln [impf ka übersiedelte, 2. part ka übersiedelt) vi (5) üle kolima, (teise kohta) elama asuma: er ist nach Keila 'übergesiedelt (ka übersiedelt) ta kolis Keila üle überspännt ülepingutatud; liialdatud; pentsik, ekstsentriline; ~e 'Anforderungen liialdatud nõuded Überspännung f ~, ~en ülepingutus;

tehn. ülepinge überstehen (überstand, überständen) vt vastu pidama, ületama; die Gefähr ist überständen hädaoht on ületatud, möödas übertreffen (übertraf, übertröffen) vt ületama

'überströmen vi [s. Ii) üle voolama, von Lob ~ kiidulaulu laulma, ülistama

überstr'ömen vt üle ujutama 'Überstunde f ~, ~n ületund; ~n mächen ületunde tegema überst'ürzen, sich ülepeakaela toimima, üleliia kiirustama; die Ereignisse überstürzten sich sündmused kuhjusid üksteise otsa, üks .sündmus järgnes kiiresti teisele übert'önen vt (millestki) üle kõlama.

(midagi) oma häälega summutama Überträgen (übertrüg, Überträgen) vt üle kandma, ka raad.\ tõlkima; (D) (kellelegi) ülesandeks tegema; sich ~ üle kanduma (näit. haiguse kohta); adj ülekantud, piltlik; ~e Bedeutung ülekantud tähendus Übertrágung f ~, ~en ülekanne; tõlge; ülekandumine übertreffen (übertraf, übertröffen) vt (an D) (millegi poolest) üle olema, (midagi) ületama; er übertraf mich an Begäbung ta oli minust andekuse poolest üle; du hast alle Erwärtun-gen übertröffen sa ületasid kõik ootused

übertreiben (übertrieb, übertrieben) vt liialdama

Übertreibung f ~, ~en liialdamine;

liialdus'übertreten

'übertreten (trat 'über, 'übergetreten) vi (5) siirduma, üle minema (näit. teise organisatsiooni); üle kallaste tõusma

übertreten (übertrat, übertreten) vt rikkuma (seadust jne.) Übertretung / ~, ~en (seaduse- jne.)

rikkumine übertrieben liialdatud; liialt 'Übertritt m ~(e)s, ~e siirdumine,

üleminek übertrümpfen vt üle trumpama Übervölkern vt üle asustama; das Land ist stark übervölkert maa on tugevasti üle asustatud Übervölkerung f ~, ~en üleasustus,

ülerahvastus übervorteilen vt tüssama, pügama überwachen vt (kellegi v. millegi üle)

valvama, jälgima überw'ältigen vt võitma, jagu saama;

pilti, vallutama, haarama überwältigend tohutu suur, võimas; die ~e Mehrheit rõhuv enamus; tohutult, üliväga überweisen (überwies, überwiesen) vt (raha) üle kandma; siirma, üle e. edasi andma überwendlich: ~ n'ähen üle ääre õmblema; ~e Naht üleääreõmblus überwerfen, sich (überwarf sich, sich überwörfen) (mit D) (kellegagi) tülli minema überwiegen (überwog, überwögen) vi ülekaalus olema: ülekaalu saavutama

überwiegend ülekaalukas, domineeriv; die ~e Mehrheit rõhuv enamus; enamasti, peamiselt überwinden (überwand, überwunden) vt võitma, jagu saama, ületama: sich ~ endast võitu saama Überwindung f ~, ~en

ülesaamine, jagusaamine; endast võitu saamine; das hat mich (mir) große ~ gekostet see maksis mul palju vaeva, see polnud mul kerge überwintern vi talvitama (talve veetma), talvituma (ületalve elama) 'Überzahl f ~ arvuline ülekaal; in der

~ sein arvuliselt ülekaalus olema 'überzählig (üle) liigne, ülearune, üle-määraline

überzeugen vt (von D) (milleski) veenma; sich ~ (von D) (milleski) veenduma überzeugend veenev; veenvalt

Überzeugung f ~, ~en veenmine;

veendumus überziehen (überzog, überzögen) vt katma, üle tõmbama; ein Bett frisch ~ voodipesu vahetama; sich ~ (millegagi) kattuma; der Himmel überzog sich (mit Wölken) taevas läks pilve 'Überzieher tn ~s, ~ meestemantel 'Überzug m ~(e)s, .. züge kate; padjapüür

'üblich tavapärane, kombekohane, tavaline; das ist nicht mehr ~ see pole enam kombeks 'U-Boot n ~(e)s, ~e ('Unterseeboot) allveelaev

'übrig ülejäänud, muu; im ~en muide; muidu; er tat ein ~es ta tegi enam kui tarvis; ~ sein järel (e jäänud) olema; für j-n etw. ~ häben kellegi vastu sümpaatiat tundma 'übrigbleiben (blieb 'übrig, 'übriggeblieben) vi (s) järele v, üle jääma 'übrigens muide; muidu 'übriglassen (ließ 'übrig, 'übriggelassen) vt järele v. üle jätma 'Übung f ~, ~en harjutus; oskus, vilumus; aus der ~ kommen vilumust kaotama, oskust unustama 'Übungsplatz m ~es, . . plätze harju-tusväljak

u. dgl. (m.) = und dergleichen (mehr)

jms. = ja muud säärased UdSSR f (Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken) NSVL (Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit) 'U-Eisen n ~s, ~ tehn. U-raud 'Ufer n ~s, ~ kallas; 'über die ~

treten üle kallaste tõusma Uhr f ~, ~en kell; nach der ~ sehen kella vaatama; wieviel ~ ist es? mis kell on?

'Uhrmacher m ~s, ~ kellassepp 'Uhrwerk n ~ (e)s, ~e kellamehhanism 'Uhu tn ~s, ~s (harv. ~e) zool. kassikakk

Ukrainer [ukra'i:nar, ka u'kraTnor] m

~s, ~ ukrainlane ukrainisch [.. a'i:n .., ka u'krain . .} ukraina

UKW f ('Ultrakurzwelle) füüs. ultra-liihilaine

Ulk tn ~(e)s, ~e nali, lõbus vemp ulken vi naljatama, vembutama ülkig naljakas, koomiline 'Ulme f ~, ~n bot. jalakas Ultimatum n ~s, .. ten e. ~s poi. ultimaatum•214

umklammern

'Ultrakurzweife 'f ~n füiis. ultra-lühilaine

Ultrarot füiis. intrapunane; ~e Strählen infrapunased kiired 'Ultraschall m ~(e)s füiis. ultraheli um präp (A) ümber; võrra; eest; paiku, ajal; ~ den Tisch (herum) laua ümber; ~ drei Jähre j'üng`er kolme aasta võrra noorem; ~ keinen Preis ei mingi hinna eest; ~ vier Uhr kell neli; ~ Witternacht kesköö paiku; ~ so mehr seda enam; conj: ~ zti (inf-ga) (selleks) et; ~ zu helfen (selleks) et aidata; adv ``und ~ ümberringi; põhjalikult um- tegusõna eesliide — 1. lahutamatu, osutab ümbritsemisele, liikumisele millegi ümber: umgeben; 2. lahutatav, osutab 1) pöördele, tiirule: umdrehen, 2) ümber asetusele, muutmisele: umstellen umarmen vt embama, kaisutama Umarmung / ~, ~en embus, kaisutus umbauen vt ümber ehitama umbilden vt muundama, ümber kujundama

umblättern vt (raamatulehte) ümber

pöörama; (läbi) lehitsema umblicken, sich ringi vaatama; tagasi vaatama

umbringen (brächte üm, umgebracht)

vt surmama, tapina umdrehen vt ümber pöörama; (võtit) ringi keerama: sich ~ (ümber) pöörduma; pöörlema, keerlema umfahren (fuhr üm, umgefahren) vt (sõites) maha paiskama, otsa sõitma; vi (s) ringi (mitte otseteed) sõitma

umfallen (fiel üm, ümgefallen) vi [s)

ümber kukkuma; maha kukkuma 'Umfang m ~s ümbermõõt; maht, ulatus

umfängen (umfing, umfangen) vt embama; ümbritsema, hõlmama (pimeduse jne. kohta) umfangreich (laia)ulatuslik, mahukas,

kogukas

umfassen vt ümbert kinni võtma; ümber haarama, ümber piirama; (endas) sisaldama umfassend laialdane, ulatuslik; ~e

Kenntnisse laialdased teadmised 'Umformer m ~s, ~ ei. muundaja 'Umfrage f ~, ~n (ring)küsitlus; ~ halten küsitlema

'Umgang m ~(e)s (mit D) (kellegagi) suhtlemine; ~ häben mit j-m kellegagi suhtlema umgänglich seltsiv

'Umgangssprache f ~, ~n (igapäevane) kõnekeel umgangssprachlich kõnekeelne; (igapäevases) kõnekeeles umgeben (umgäb, umgeben) vt ümbritsema

Umgebung f ~, ~en iimbrus(kond) ümgehen (ging üm, umgegangen) vi (s) ringi liikuma; kummitama: (kellegagi) suhtlema; (millegagi) ümber käima, (kedagi) kohtlema, (midagi) käsitsema; er weiß mit Kindern umzugehen ta oskab lapsi kohelda: er weiß mit dem Traktor umzugehen ta oskab traktorit käsitseda

umgehen (umging, umgangen) vt ringi minema; sõj. ümber haarama; (seadusest jne.) mööda hiilima umgehend kohe, viivitamatult; ~ änt-worten kohe vastama, järgmise postiga vastust saatma ümgekehrt vastupidine; ümberpöördult, vastupidi

ümgestalten vt muundama, ümber kujundama

'Umgestaltung f ~, ~en muundamine, ümberkujundamine ümgießen (goß üm, umgegossen) vt

ümber valama, ümber kallama ümgruppieren vt ümber grupeerima ümhaben (hätte üm, umgehabt) vi (kellelgi) üll e. seljas olema; du hast keinen Mantel ümgehabt sul ei olnud mantlit seljas umher sinna-tänna; ringi, ümber umherirren vi (s) ringi ekslema umhinkönnen (könnte umhin, umhingekonnt): nicht ~ pidama (midagi tegema), teisiti mitte saama; ich kann nicht umhin zu l'ächeln ma ei saa naeratusest hoiduda umh'iillen vt (sisse) mässima, katma umkehren vi (s) tagasi pöörduma, tagasiteele asuma; vt ümber v. pea peale pöörama; sich ~ ümber pöörduma

umkippen vi (s) ümber v. kummuli minema; vt ümber v. kummuli ajama

umklammern vt tugevasti ümbert kinni haarama v. ümbert kinni hoidma, ümber klammerduma; sõj. (vaenlast) ümber haaramaumkleiden

umkleiden vt ümber riietama; sich ~

ümber riietuma umkommen (kam lim, umgekommen) vi (5) hukkuma, otsa saama, hävima

'Umkreis tn ~es ümbrus(kond); ring-joon; im ~ von 10 km 10-kilomeetri-

lise raadiusega umkreisen vt (kellegi, millegi) ümber tiirlema

'Umlauf m ~(e)s, .. läufe ringlus; käive; ringkiri; in ~ sein käibima; in ~ geben käibele laskma 'Umlaut tn ~(e)s, ~e metafoonia, täishäälikute palataliseerumine

(näit. a : ä) umleiten vt (liikluse jne.) suunda muutma

umliegend ümberkaudne; ~e 'Ortschaften ümberkaudsed asulad ümmodeln vt ümber kujundama v. vormima

umnächtet vaimuhaige umrahmen vt raami (sta)ma, ümbritsema

umrechnen vt ümber arvutama umreißen (umriß, umrissen) vt visan-darna; üldjoontes kirjeldama v. iseloomustama umringen vt ümbritsema (inimeste kohta); von Kindern umringt lastest ümbritsetud 'Umriß m .. risses, . . risse piirjoon, kontuur

umsatteln vt ümber saduldama, sadulat vahetama; vi elukutset vahetama

'Umsatz m ~es, .. sätze käive; läbimüük

umschalten vt ümber lülitama 'Umschalter tn ~s, ~ ei. ümberlüliti 'Umschau f ~ ringvaade; ~ halten

ringi vaatama umschauen, sich ringi v. tagasi vaatama

umschiffen vt (laevaga) ümber (millegi) sõitma 'Umschlag tn ~ (e)s, .. schläge ümbris; kompress; järsk muutus; ümbrik; ümberlaadimine umschlagen (schlug üm, umgeschlagen) vt ümber panema; ümber pöörama (näit. raamatulehte); ümber laadima; vi (s) ümber paiskuma; järsku muutuma; das Wetter ist umgeschlagen ilm muutüs järsku umschließen (umschloß, umschlössen) vt ümbritsema, piirama; (ümbert)

kinni hoidma; hõlmama, endas sisaldama

umschreiben (schrieb üm. umgeschrieben) vt ümber kirjutama umschreiben (umschrieb, umschrieben) vt teisiti väljendama e. sõnastama; piiritlema

umschulen vt uut eriala õpetama, ümber kvalifitseerima: (õpilast) teise kooli ümber paigutama 'Umschweife (pl): õhne ~ otsekoheselt, põiklemata; keine ~ mächen kõrvalekaldumatult eesmärki taotlema, otsekoheselt rääkima 'Umschwung m ~(e)s, .. schwünge pööre (om. pöörde); murrang, pöörde järk

umsehen, sich (sah sich üm, sich umgesehen) ringi v. tagasi vaatama; otsima: sich nach einer 'Arbeit umsehen tööd otsima umsein (war üm, umgewesen) vi (s) läbi olema, möödas olema; die Zeit ist um aeg on läbi umsetzen vt ümber paigutama v. istutama: (millekski) muutma, muundama; käibele, müügile laskma; (kaupu) läbi müüma, realiseerima 'Umsichgreifen n ~s levik, levimine 'Umsicht f ~ ettenägelikkus umsichtig ettenägelik; ettenägelikult umsiedeln vt ümber asustama; vi [s)

ümber asuma umsonst asjata, ilmaaegu; muidu, tasuta

'Umspanner m ~s, ~ ei. transformaa-tor

'Umspannwerk n ~(e)s, ~e ei. trafo-alajaam

'Umstand m ~(e)s, ..stände asjaolu, seik; [enamasti pl) tseremoonia, formaalsus; unter 'Umständen teataval juhul; unter keinen 'Umständen ei mingil juhul; 'Umstände mächen tseremoonitsema; ohne 'Umstände lihtsalt, vabalt umständlich aeganõudev, üksikasjaline; pikalt ja laialt 'Umstandswort n ~(e)s, ..Wörter

gramm, määrsõna, adverb umstehend järgmisel leheküljel, pöördel

'Umsteigekarte f ~, ~n ümberistu-mispilet

umsteigen (stieg üm, umgestiegen) vi (s) ümber istuma (teisele rongile jne.)'Unisteigkarte

Umsteigkarte f ~n vt. 'Unisteigekarte

umstellen vt ümber paigutama; kohandama, ümber seadma umstellen vt ümber e. sisse piirama;

ümbritsema umstimmen vt muus. ümber häälestama; (kedagi) ümber veenma, teisele arvamusele viima umstoßen (stieß üm, umgestoßen) vt ümber ajama; ümber lükkama; ä'ra muutma, tühistama umstritten vaieldav, vaidlusalune 'Umsturz m ~es, .. stürze (võimu)

kukutamine, (riigi) pööre umstürzen vi (s) ümber paiskuma,

kokku varisema umtauschen vt ümber vahetama 'Umtriebe pl salasepitsused, intriigid 'Umwälzung f ~, ~en

pööre, murrang

umwandeln vt muutma, iimber kujundama

'Umwar.d(e)lung f ~, ~en muutmine,

ümberkujundus 'Umweg m ~(e)s, ~e ring, kaudne (pikem) tee; etw. auf ~en zu erreichen suchen pilti, midagi (lubamatuid) kõrvalteid kasutades taotlema

'Umwelt f ~, ~en ümbritsev maailm,

ümbrus; keskkond, miljöö umwenden (wendete üm, umgewendet, harv. wandte üm, umgewandt) vt ümber püörama (ka raamatulehte); sich ~ (ümber) pöörduma umwerten vt ümber hindama umw'ölken, sich pilve minema; sünges-tuma

umz'äunen vt tarastama Umz'äunung / ~, ~en tara, aed umziehen (zog üm, umgezogen) vi (s) ümber kolima; vt ümber riietama; sich ~ ümber riietuma umzingeln vt sõj. ümber e. sisse piirama

'Umzug tn ~(e)s, .. züge (ümber)kolimine; pidulik rongkäik, protsessioon

un- eitav, abessiivne eesliide mitte-,

eba-, -tu, -ta UN pl (Vereinte Nationen, inglise keeles United Nations) vt. 'UNO ünabhängig sõltumatu, iseseisev; sõltumatult

Unabhängigkeit f ~ sõltumatus, iseseisvus

unabl'ässig lakkamatu; lakkamatult

unabsehbar tohutu (suur), määratu;

ettenähtamatu unabwendbar paratamatu, vältimatu;

paratamatult unachtsam tähelepanematu, hooletu;

tähelepanematult 'Unachtsamkeit f ~, ~en tähelepanematus, hooletus unangebracht ebakohane, sobimatu;

ebakohaselt unangenehm ebameeldiv; ebameeldivalt unannehmbar vastuvõtmatu 'Unannehmlichkeit f ~, ~en ebameeldivus

unansehnlich vähe silmapaistev, ilmetu unanständig ebasünnis, sündsusetu;

viisakusetu; ebasündsalt 'Unanständigkeit f ~, ~en sündsusetus; viisakusetus 'Unart f ~, ~en üleannetus; m ~(e)s,

~e üleannetu laps ünartig üleannetu; üleannetult unauffällig miitemärgalav, silmapaistmatu; märkamatult unaufhaltbar, unaufhaltsam tõkestamatu, ohjeldamatu, tagasihoidmatu: tõkestamatult, ohjeldamatult unatifh'örlich lakkamatu; lakkamatult ünaufmerksam tähelepanematu; tähelepanematult 'Unaufmerksamkeit f ~ tähelepanematus

unausbleiblich vältimatu unausführbar teostamatu ünausgesetzt lakkamatu; lakkamatult unausl'öschbar, unauslöschlich kustutamatu, jäädav unaussprechlich väljendamatu, kirjeldamatu

unausstehlich talumatu; talumatult unbändig ohjeldamatu; määratu unbarmherzig halastamatu; halastamatult

unbedacht, ünbedachtsam (järele) mõtlematu, ennatlik; (järele) mõtlematult

unbedenklich kahtlust_ mitteäratav,

usaldatav, kindel; kõhklematult unbedeutend tähtsusetu, tühine ünbedingt tingimata vajalik, tingimatu, absoluutne; tingimata unbefangen loomulik, siiras; erapooletu, eelarvamusteta: vabalt; erapooletult

'Unbefangenheit f ~ loomulikkus, siirus; erapooletus unbefriedigend mitterahuldav (ka hinne)217

unbefugt (millekski) õigust mitteomav, mitteõiguspädev; 'Unbefugten Eintritt verböten võõrastele sisseminek keelatud unbegreiflich arusaamatu 'Unbehagen n ~s ebameeldiv tunne,

ebamugavus (tunne) unbehaglich ebameeldiv, ebamugav;

ebameeldivalt, ebamugavalt unbeholfen kohmakas, saamatu; kohmakalt, saamatult 'Unbeholfenheit f ~ kohmakus, saamatus

unbekannt tundmatu, võõras 'Unbekannte m, / ~n, ~n tundmatu,

võõras (isik) unbekümmert muretu; muretult unbeliebt mittearmastatud, ebapopulaarne

unbemittelt varatu, vaene unbequem ebamugav; tülikas, ebameeldiv (näit. külaline); ebamugavalt unberechtigt õigustamatu unberücksichtigt arvesse võtmata, arvestamata; etw. ~ lassen midagi arvestamata jätma unbeschädigt vigastamata, terve unbescholten laitmatu (reputatsiooniga)

unbeschreiblich kirjeldamatu; kirjeldamatult unbesiegbar võitmatu unbesonnen (järele) mõtlematu, ennatlik; (järele) mõtlematult unbeständig püsimatu, muutlik, ebakindel; püsimatult 'Unbeständigkeit f ~ püsimatus, muutlikkus, ebakindlus unbestimmt ebamäärane, ebakindel; gramm, umbmäärane, indefiniitne; ebamääraselt unbestreitbar, ünbestritten vaieldamatu

unbetont rõhutu, mitterõhuline; rõhutult

unbeugsam paindumatu, järeleandmatu, vankumatu unbewandert asjatundmatu, võhiklik, vilumatu

unbeweglich, unbeweglich liikumatu;

liikumatult unbewohnt asustamata, elaniketa unbewüßt, unbewußt ebateadlik, vaistlik; ebateadlikult, vaistlikult 'Unbilden pl ebameeldivused, hädad;

die ~ der Witterung halb ilm unbillig ebaõiglane, ülekohtune; ebaõiglaselt

und ja, ning; ~ ob! ja kuidas veel!;

~ so weiter ja nii edasi 'Undank m ~(e)s tänamatus undankbar tänamatu; tänamatult undenkbar kujutlematu, mõeldamatu undenklich: seit ~en Zeiten iidsetest

aegadest (peale) ündeutlich ebaselge; ebaselgelt ündicht hõre; läbilaskev undurchdringlich läbitungimatu, läbipääsmatu; veekindel unecht ebaehtne, järeletehtud ünehelich mitteabieluline, vallas-üneigentlich piltlik, ülekantud (sõna

tähenduse kohta) uneingeschränkt, uneingeschr änkt piiramatu, absoluutne unempfindlich tundetu, tuim unendlich lõpmatu; lõpmatult unentbehrlich hädatarvilik unentgeltlich tasuta, prii unentschieden otsustamata; sport, viigiline; ~ bleiben otsustamata jääma; sport, viiki, jääma unentschlossen otsustusvõimetu, kõhklev

'Unentschlossenheit f ~ otsustusvõimetus

unentwegt vankumatu, kindel; vankumatult, kõigest hoolimata unerh'ört (enne) kuulmatu unerklärlich seletamatu unerm'üdlich väsimatu; väsimatult unerschöpflich ammendamatu unerschrocken kohkumatu, kartmatu;

kartmatult unersetzbar, unersetzlich asendamatu unerträglich väljakannatamatu, talumatu; talumatult unerwartet, unerwartet ootamatu; ootamatult

unerwünscht, unerw ünscht ebasoovitav ünerzogen kasvatamatu unfähig mittevõimeline, andetu 'Unfall m ~(e)s, ..fälle õnnetusjuhtum

'Unfallstation f ~, ~en kiirabijaam,

traumapunkt unförmig vormitu, kujutu unfreundlich ebasõbralik, ebalahke;

ebasõbralikult, ebalahkelt unfruchtbar sigimatu; viljakandmatu 'Unfug m ~(e)s ulakus, korrarikkumine; ~ treiben ulakusi tegema, korda rikkuma üngar ebaküps, valmimatu 'Ungar m ~n, ~n ungarlane ungarisch ungari'Ungarisch

'Ungarisch n ~ (s) ungari keel ungeachtet, ungeachtet mittelugupee-tud; präp (G) (millestki) hoolimata, (millelegi) vaatamata; ~ dessen hoolimata sellest, ikkagi; ~ daß ... sellest hoolimata et .... ungeahnt etteaimamata, ootamatu ungebeten kutsumata, palumata; ein ~er Gast kontvõõras, kutsumata külaline

üngebunden köitmata; sidumata, vaba; ohjeldamatu; ~e Rede sidumata kõne, proosa 'Ungeduld f ~ kannatamatus, kärsitus

ungeduldig kannatamatu, kärsitu; kannatamatult üngefähr ligikaudne; ligikaudu, umbes;

von ~ juhuslikult üngefäliig vastutulematu, ebalahke;

ebalahkelt Ungefälligkeit / ~, ~en vastutulematus, ebalahkus ungehalten vihane, pahane, rahulolematu; vihaselt üngeheuer koletu; tohutu (suur); tohutult

'Ungeheuer n ~s, ~ koletis, monstrum üngehörig ebasobiv, ebasünnis; ebasündsalt üngehorsam sõnakuulmatu 'Ungehorsam tn ~s sõnakuulmatus 'üngeladen kutsumata, palumata Eingeladen laadimata üngeiegen ebakohane, ebasobiv; ebasobival ajal üngelenk(ig) paindumatu, kohmakas 'Ungemach n ~(e)s, ~e ebameeldivus, äpardus; häda, kurvastus ungemütlich ebamugav ungenau ebatäpne; ebatäpselt üngeniert [. . . .] sundimatu, vaba (käitumises), piinlikkust mittetun-dev; sundimatult, piinlikkust tundmata

üngenießbar mittesöödav, joogiks kõlbmatu; talumatu üngenügend mitteküllaldane, ebapiisav; mitterahuldav; er hat (die Note) «~» erhalten ta sai mitterahuldava hinde; ebapiisavalt 'üngerade paaritu (arvude kohta) 2üngerade mittesirgjooneline üngerecht ebaõiglane, ülekohtune; ebaõiglaselt

'Ungerechtigkeit f ~, ~en ebaõiglus, ülekohus

ungereimt riimitu; mõttetu, absurdne; ~es Zeug schwätzen mõttetusi rääkima

'Ungeschicklichkeit f ~, ~en saamatus, kohmakus ungeschickt saamatu, kohmakas; saamatult

'Ungeschicktheit f ~, ~en vt. 'Ungeschicklichkeit ungeschoren pügamata; j-n ~ lassen

kedagi rahule jätma ungesellig seltsimatu, inimesepelglik ungesetzlich ebaseaduslik; ebaseaduslikult

ungestört häirimatu, rahulik; häirimatult

ungestüm tormiline, äge. taltsutamatu;

tormiliselt 'Ungetüm n ~(e)s, ~e koletis, hiiglasuur ese ungewiß teadmatu, ebakindel; im ün-gewissen sein ('über A) (millegi kohta) teadmatuses olema Ungewißheit f ~, ~en teadmatus,

ebakindlus ungewohnt harjumatu 'Ungeziefer n ~s, ~ zool. nugiputu-

kas, parasiitputukas unglaublich uskumatu; uskumatult ungleich ebavõrdne; ebaühtlane, erinev; ebavõrdselt: ebaühtlaselt; ~ besser kaugelt parem(ini) 'Unglück n ~(e)s, ~e ebaõnn; õnnetus; zum ~ õnnetuseks unglücklich õnnetu: õnnetult üngültig kehtetu; (für) ~ erkl'ären

kehtetuks tunnistama 'Ungunst f ~ ebasoosing; ebasoodsus; zu meinen ~en minu kahjuks, minule ebasoodsalt ungünstig ebasoodus; ebasoodsalt üngut: nichts für ~! palun mitte pahaks panna! 'Unheil n ~(e)s õnnetus, häda, hukatus

unheilbar ravimatu; parandamatu unheilvoll hukatuslik ünheimlich õudne, jube; es würde ihm ~ zumute tal hakkas jube; õudselt unhöflich ebaviisakas; ebaviisakalt Uniform f ~, ~en vormiriietus Uniön f ~, ~en unioon, liit Unionsrepublik f ~, ~en liiduvabariik universäl universaalne Universit ät f ~, ~en ülikool; an der

~ studieren ülikoolis õppima Universum n ~s universum, kogu maailmunklar

unklar ebaselge, selgusetu; im ~en sein (milleski) ebaselgusel olema, nõutu olema; ebaselgelt 'Unkosten pl kulud; j-n in ~ st'ürzen

kellelegi kulu tegema 'Unkraut n ~(e)s, .. kräuter umbrohi;

~ vergeht nicht pilti umbrohi ei kao unlängst äsja, hiljuti unleserlich mitteloetav, ebaselge; ebaselgelt

ünlieb ebameeldiv, vastumeelne 'Unlust f ~ vastumeelsus; mit ~

vastumeelselt 'Unmasse f ~, ~n tohutu hulk unmäßig ebamõõdukas, liialeminev;

väga, liialt 'Unmenge f ~, ~n vt. 'Unmasse unmenschlich, unmenschlich ebainimlik; ebainimlikult unmittelbar vahetu, otsene; vahetult unmöglich võimatu; ich kann es ~ tun mul on võimatu seda teha, seda on mult võimatu nõuda 'Unmut m ~(e)s rahulolematus, tusk unnahbar ligipääsmatu ünnütz kasutu, asjatu; asjata, asjatult 'UNO e. 'Uno f (Organisation der Vereinten Nationen, inglise keeles United Nations Organization) ÜRO (Ühinenud Rahvaste Organisatsioon)

unordentlich korratu; korratult 'Unordnung / ~, ~en korratus, korralagedus; in ~ geraten korrast ära minema, korratusse sattuma unparteiisch erapooletu, objektiivne unpäßlich mitte täiesti terve, haiglane unpersönlich asjalik, erapooletu; isikupäratu; gramm, umbisikuline, impersonaalne unpraktisch ebapraktiline; ebapraktiliselt

'Unrat m ~(e)s mustus, praht, rämps ünrecht ebaõige, väär; ebaõiglane, ülekohtune; zur ~en Zeit ebaõigel v. ebasobival ajal 'Unrecht n ~(e)s ebaõiglus, ülekohus; er ist im ~ e. er hat ünrecht tal ei ole õigus; ~ leiden ülekohut kannatama

ünredlich ebaaus, kõlvatu; ebaausalt ünregelmäßig ebakorrapärane; ~e Verben ebakorrapärased tegusõnad Unruhe f ~, ~n rahutus, erutus; ~n in den Koloni|en rahutused asumaades

ünruhig rahutu, erutatud; rahutult unrühmlich kuulsusetu; kuulsusetult

unsagbar, uns'äglich väljendamatu,

kirjeldamatu; väga unschätzbar hindamatu unschicklich ebasünnis, ebakohane;

ebasündsalt unschlüssig kõhklev, nõutu; nõutult 'Unschuld f ~ süütus ünschuldig süütu; süütult ünselig, unselig õnnetu, hukatuslik ünser pron pers (G sõnast wir) meie; ~ sind drei e. wir sind ~ drei meid on kolm, me oleme kolmekesi; pron poss m (f üns(e)re, n ünser, pl üns(e)re) meie (oma); das 'Uns(e)-re meie omand; die 'Uns(e)ren pl meie omad; meie omaksed unsereiner, ünsereins meie, meiesugune v. meiesugused ünsererseits meie poolt ünseresgleichen meiesugused unsertwegen meie pärast, meie poolest unsertwillen: um ~ vt. unsertwegen unsicher ebakindel; ohtlik; ebakindlalt unsichtbar nähtamatu 'Unsinn m ~(e)s mõttetus, rumalus unsinnig mõttetu, rumal; väga, meele-r tult

ünsrerseits vt. ünsererseits ünsresgleichen vt. ünseresgleichen ünsrige: der (die, das) ~ meie oma; die 'Unsrigen pl meie omad; meie omaksed; das 'Unsrige meie omand; wir m'üssen das 'Unsrige tun meie (omalt poolt) peame tegema, mis võimalik unsterblich surematu Unsterblichkeit / ~ surematus unstet püsimatu, muutlik; ekslev, rahutu

unstreitig, ünstreitig vaieldamatu,

kindel; vaieldamatult 'Unsumme f ~, ~n tohutu summa unsymmetrisch ebasümmeetriline 'Untat f ~, ~en roim, kuritegu üntätig jõude-; jõude, tegevuseta üntauglich kõlbmatu ünten all (pool); nach ~ alla (poole);

von ~ alt (poolt) ünter (D) all; seas; ajal; saatel; (A) alla; sekka; ~ dieser Bedingung sel tingimusel; ~ sich omavahel 'Unterarm m ~(e)s, ~e anat. küünarvars

'Unterart f ~, ~en alaliik (alajaotus) 'Unterbelastung f ~, ~en alakoorma-tus

unterbewußt alateadlik; alateadlikult 'Unterbewußtsein n ~s alateadvusunterbleiben

unterbleiben (unterblieb, unterblieben)

vi (s) ära jääma, mitte toimuma unterbrechen (unterbrach, unterbrochen) vt katkestama Unterbrecher m ~s, ~ tehn. katkesti Unterbrechung f ~, ~en katkestus; sich ohne ~ der Produktiõnsarbeit weiterbilden tootmistööd katkestamata edasi õppima unterbreiten vt alla laotama unterbreiten vt (D) (kellelegi) esitama; er hat seinen Vorschlag unterbreitet ta esitas oma ettepaneku unterbringen (brächte unter, untergebracht) vt (ära) paigutama, mahutama, majutama unterderhand altkäe, salaja unterdes(sen) sel ajal; sel ajal kui 'Unterdruck m ~(e)s, ..drücke füiis. alarõhk

unterdrücken vt maha suruma; rõhuma; tagasi hoidma (näit. naeru) Unterdrücker tn ~s, ~ rõhuja Unterdrückung f ~, ~en mahasurumine; rõhumine üntere alumine; alam; madalam untereinänder omavahel unterernährt alatoidetud 'Unterernährung f ~ alatoitlus; med.

alatoitumus 'Untergang tn ~(e)s, . . gänge hukkumine, häving; loojang; dem ~ geweiht hukkumisele määratud Untergebene tn, f ~n, ~n alluv, käsualune

untergehen (ging unter, untergegangen) vi (s) hävima; põhja vajuma, hukkuma; loojuma untergraben (untergrub, untergräben)

vt õõnestama, ka pilti. 'Untergrundbahn f ~, ~en allmaaraudtee, metroo 'Untergruppe f ~, ~n alagrupp unterhalb (G) (millestki) allpool 'Unterhalt tn ~(e)s toetus; elatis; elatus

unterhalten (unterhielt, unterhalten) vt elatama, ülal pidama; korras pidama, alal hoidma; (kellegi) meelt lahutama, lõbustama; sich ~ ('über A, von D) (millegi üle) vestlema; (oma) meelt lahutama, (oma) aega viitma

unterhältsam paeluv, huvitav Unterhältung f ~, ~en vestlus; ajaviide; alalhoid, korrashoid unterhandeln vi (mit D) (kellegagi) läbirääkimisi pidama

Unterhändlung f ~, ~en läbirääkimine

'Unterhaus n ~es (Inglise parlamendi) alamkoda 'Unterhose f ~, ~n aluspüksid unterirdisch maa-alune unterjochen vt orjastama ünterkommen (kam unter, untergekommen) vi (s) peavarju e. ulualust leidma, end (kusagil) sisse seadma 'Unterkommen n ~s, ~ peavari, ulualune

unterkriegen vt (kellestki) jagu v. võitu saama; sich nicht ~ lassen mitte alistuma

'Unterkunft / ~, .. künfte vt. 'Unterkommen

'Unterlage f ~, ~n alus; tõend 'Unterlaß: ohne ~ lakkamatult, järelejätmatult Unterlässen (unterließ, unterlassen) vt (midagi) tegemata jätma, (millegi tegemisest) loobuma 'Unterlauf tn ~(e)s, ..läufe alamjooks (jõel) unterlegen vt alla panema; (kellelegi,

millelegi midagi) omistama unterlegen nõrgem; võidetud; er ist

mir ~ ta on minust nõrgem 'Unterleib tn ~(e)s, ~er allkeha, kõht unterliegen (unterlag, unterlegen) vi (s) (võitluses, võistluses) alla jääma, kaotajaks (pooleks) osutuma; das unterliegt keinem Zweifel selles ei ole kahtlust 'Unterlippe f ~. ~n alahuul 'Untermiete: zur (in) ~ wohnen (kellegi juures) allüürnikuna elama 'Untermieter tn ~s, ~ allüürnik unternehmen (unternahm, unternommen) vt ette võtma, üritama Unternehmen n ~s, ~ ettevõte; üritus; ein ~ von 'Allunionswichtigkeit (Allunionsbedeutung) üleliidulise tähtsusega ettevõte Unternehmer tn ~s, ~ ettevõtja; üritaja

Unternehmungsgeist tn ~(e)s ettevõtlikkus, südidus unternehmungslustig ettevõtlik, hakkaja

Unteroffizier tn ~s, ~c allohvitser ünterordnen vt allutama; gramm, sub- .

ordineerima, alistama Unterredung / ~, ~en jutuajamine, läbirääkimine'Unterricht

'Unterricht m ~(e)s õpetamine, õppetöö, õppetunnid; ~ in Sprächen keelte õpetamine unterrichten vt (in D) (midagi) õpetama; ('über A) (kellegi v. millegi kohta) teateid andma, informeerima 'Unterrock m ~(e)s, .. röcke kombinee

untersagen vt (ära) keelama untersch'ätzen vt alahindama unterscheiden (unterschied, unterschieden) vt eristama, vahet tegema; sich ~ erinema 'Unterschenkel tn ~s, ~ anat. säär

'Unterschied tn ~(e)s, ~e erinevus, vahe; zum (im) ~ von (D) erinevalt (kellestki v. millestki); das macht keinen ~ see on ükskõik unterschlagen (unterschlug, unterschlagen) vt omastama, (võõrast omandit) kõrvaldama; varjama, mitte mainima 'Unterschlupf tn ~(e)s, ..schlüpfe pelgupaik, peidukoht, peavari; sõj. (kerge) varjend unterschreiben (unterschrieb, unterschrieben) vt alla kirjutama 'Unterschrift f ~, ~en allkiri 'Unterseeboot n ~(e)s, ~e allveelaev untersee|isch veealune, merealune untersetzt jässakas untersinken (sank unter, untergesunken) vi (s) põhja vajuma, põhja minema

'Unterstand tn ~(e)s, .stände sõj.

varjend, punker; peavari, ulualune 'Unterstation f ~, ~en ei. alajaam unterstehen (unterstand, unterständen) vi (D) (kellelegi, millelegi) alluma; sich ~ söandama, endale lubama (midagi teha); untersteh dich! katsu ainult!, eks sa katsu! unterstellen vt (D) (kellelegi, millelegi) allutama; (D) (kellelegi midagi vääralt) omistama, süüks panema; oletama, eeldama unterstreichen (unterstrich, unterstrichen) vt alla kriipsutama, ka pilti. 'Unterstufe f ~, ~n nooremad klassid (koolis)

unterstützen vt toetama, abistama Unterstützung f ~. ~en toetus, abi Unterstützungsempfänger tn ~s, ~

toetuse saaja` untersüchen vt uurima; med. läbi vaatama; jur. juurdlema, juurdlust teostama

Untersuchung f ~, ~en uurimine; uurimus; med. läbivaatus; jur. juurdlus

Untersuchungshaft f ~ für. eel(uuri-

mis) vangistus Untersuchungsrichter m ~s, ~ kohtu-uurija

Untertäg(e)arbeiter m ~s, ~ allmaa-kaevur

'Untertan tn ~s (vanem: ~en), ~en alam

untertänig truualamlik, alandlik; truualamlikult, alandlikult 'Untertasse / ~, ~n alustass untertauchen vi (s) sukelduma; kaduma; vt sukeldama (vee alla kastma v. vajutama) 'Unterteil m, n ~(e)s, ~e allosa, alumine osa

unterteilen, unterteilen vt jaotama, tükeldama; die Skäla ist in 10 Teile üntergeteilt (unterteilt) skaalal on

10 jaotust Unterwäschen (unterwusch, unterwaschen) vt (kallast) altpoolt ära uhtma, õõnsaks uhtma unterwegs (nach D) teel (kuhugi); reisil; er ist oft ~ ta on sageli reisil unterweisen (unterwies, unterwiesen)

vt õpetama, juhendama 'Unterwelt f ~, ~en allmaailm, ka miit.

unterwerfen (unterwärf, unterworfen) vt alistama, alla heitma; etw. einer Pr'iifung ~ midagi proovile panema; sich ~ alistuma unterw'ürfig, unterwürfig alandlik,

lömitav; alandlikult unterzeichnen vt alla kirjutama unterziehen, sich (unterzog sich, sich unterzögen): sich einem 'Eingriff (einer Operation) unterziehen end opereerida laskma; sich einer Kur unterziehen ravikuuri läbi tegema untief madal, mittesügav 'Untiefe f ~, ~n madalik (meres);

(harv.) sügavik untrennbar lahutamatu; ~e Präfixe lahutamatud eesliited: lahutamatult untreu truudusetu, ebatruu 'Untreue f ~ truudusetus untr'östlich lohutamatu, trööstí (ma) tu untr'üglich eksimatu, kindel unüberlegt kaalutlematu, mõtlematu;

mõtlematult unübertrefflich ületamatu unüberwindlich võitmatu, ülesaamatu222

unumgänglich hädatarvilik, vältimatu; vältimatult unumschr'änkt piiramatu unumwunden otsekohene,

avameelne;

otsekoheselt, avameelselt ununterbrochen lakkamatu, pidev; lakkamatult

unveränderlich, unveränderlich muutmatu; muutumatu unverantwortlich, unverantwortlich

vastutustundetu; vastutustundetult unverbesserlich parandamatu unverbindlich mittekohustuslik, (millekski v. midagi tegema) mitte kohustav

unverbl'ümt ilustamata, varjamatu;

. varjamatult unverbr'üchlich murdumatu, vankumatu unverb'ürgt tagamata, kinnitamata,

ebakindel, mitteusaldusväärne unverdrossen väsimatu, tüdimatu;

väsimatult unverehelicht, unverehelicht vt. unverheiratet

unverfroren, unverfroren häbematu,

jultunud; häbematult unvergeßlich unustamatu unvergleichlich võrreldamatu, võrratu;

võrreldamatult unverheiratet, unverheiratet vallaline

unverhofft ootamatu, üllatav; ootamatult

unverhohlen varjamatu, otsekohene;

varjamatult, otsekoheselt unverkennbar ilmne, mitte valesti mõistetav, kaheldamatu; ilmselt unverk'ürzt, unverkürzt lühendamata, kärpimata

unvermeidlich paratamatu, vältimatu; sich ins Unvermeidliche fügen paratamatusega leppima; paratamatult unvermutet ootamatu; ootamatult unverrichteterdinge, unverrichtetersache midagi saavutamata, tulemusteta

unverschämt häbematu, jultunud; häbematult, jultunult 'Unverschämtheit f ~, ~en häbematus, jultumus unversehens äkitselt, ootamatult unversehrt vigastamatu, puutumatu,

terve; vigastamatult unvers'öhnlich lepitamatu; leppimatu unverständlich arusaamatu, ebaselge; ebaselgelt

unverträglich ühtesobimatu, sallimatu, riiakas

unverw'üstlich alati reibas; hävimatu, vastupidav; eine ~e Gesündheit pilti, raudne tervis unverzagt mehine, kartmatu, kindlameelne: mehiselt, kartmatult unverzeihlich andestamatu unverz'üglich viivitamatu; viivitamatult

unvollendet lõpetamata ünvollständig mittetäielik unvorhergesehen ettenägemata (näit. ^ kulud)

ünvorsichtig ettevaatamatu; ettevaatamatult

'Unvorsichtigkeit f ~ ettevaatamatus unwahrscheinlich ebatõenäoline, väheusutav

unwegsam, unwegsam läbipääsmatu unweigerlich vastuvaidlematu; vastuvaidlematult, tingimata ünweit (G, von D) (millestki) mitte kaugel

'Unwesen n ~s ulakus, korrarikkumine; sein ~ treiben korda rikkuma. ulakusi (skandaali) tegema unwesentlich ebaoluline; ebaoluliselt 'Unwetter n ~s, ~ tugev äike, maru

vihmasajuga unwiderlegbar, unwiderleglich ümberlükkamatu: ümberlükkamatult unwiderruflich tühistamatu, lõplik; lõplikult

unwiderstehlich vastupandamatu, kõikevõitev

'Unwille(n) tn .. ens meelepaha, nördimus

unwillig pahane, nördinud: pahaselt unwillk'ürlich tahtmatu; tahtmatult 'unwirsch tusane, ebasõbralik; tusaselt.

ebasõbralikult 'Unwissenheit f ~ teadmatus; võhiklus, nõmedus unwohl: ~ sein haiglane olema; sich ~ fühlen end haiglasena e. halvasti tundma

'Unwohlsein n ~s haiglane olek 'Unzahl f ~ tohutu arv, musttuhat unz'ählig loendamatu, arvutu 'Unze f ~. ~n unts (endisaegne

kaaluühik) 'Unzeit: zur ~ ebasobival ajal unzerbrechlich murdumatu, purune-tnatu

unzertrennlich lahutamatu 'Unzucht f ~ kõlvatus, liiderlikkus ünzufrieden rahulolematu; rahulolematult

'Unzufriedenheit / ~ rahulolematusunzugänglich

unzugänglich ligipääsmatu, kättesaamatu

unzulänglich ebapiisav, mitteküllaldane; ebapiisavalt unzurechnungsfähig jur. süüdimatu,

vastutusvõimetu unzureichend vt. unzulänglich unzweifelhaft kaheldamatu; kahtlemata, kahtlematult 'üppig rikkalik; lopsakas; lopsakalt Ur tn ~(e)s, ~e ürgveis (teat. väljasurnud imetaja) 'Urahn tn ~(e)s e. ~en, ~en, 'Urahne m ~n, ~n vanavanaisa, vaarisa; esivanem üralt igivana Urän n ~s keem. uraan 'Uraufführung f ~, ~en esietendus (näidendi, filmi jne. esimene etendus üldse) urbar harimiskõlblik (maa kohta);

~ mächen (maad) üles harima 'Ureinwohner tti ~s, ~ päriselanik,

põlisel anik 'Urenkel tn ~s, ~ lapselapse poeg 'Urgroßvater tn ~s, .. väter vanavanaisa, vaarisa 'Urheber tn ~s, ~ algataja, süüdlane; autor, looja 'Urkunde f ~, ~n ürik, dokument 'Urlaub tn ~(e)s, ~e (ameti)puhkus; auf (in) ~ puhkusel(e); den ~ äntreten puhkusele minema; bezahlter ~ tasuline puhkus 'Urlauber m ~s, ~ (ameti)puhkusel olija

'Urmensch rn ~en, ~en ürginimene

'Urne f ~, ~n urn

'Ursache f ~, ~n põhjus, ajend;

keine ~! pole tänu väärt! 'Urschrift f ~, ~en originaal (tekst),

algupärand 'Ursprung m ~(e)s, . . sprünge päritolu; lähtepunkt; seinen ~ nehmen pärinema

ursprünglich, ursprünglich esialgne; esialgselt

'Urteil n ~(e)s, ~e kohtuotsus; otsus urteilen vi ('über A) (kellegi v. millegi üle) otsustama, oma arvamust avaldama

'Urwald m ~(e)s, .. wälder ürgmets US(A) pl [die Vereinigten Staaten (von Amerika), inglise keeles United States (of America)] USA (Arneerika Ühendriigid) Usbeke m ~n, ~n usbekk usbekisch usbeki

usf. = und so fort jne. = ja nii edasi 'Usus m ~ uusus (komme, tava, harjumus)

usw. = und so weiter jne. = ja nii edasi

Utopie f~,., piien utoopia utopisch utoopiline Utopist m ~en, ~en utopist 'UV-Lampe f ~, ~n kvartslamp, kõr-

gustikupäike 'UV-Strahlen pl ultraviolettkiired u. Z. = unserer Zeitrechnung m. a. j.

= meie ajaarvamise järgi üzen vt nöökama, tögama u. zw. = und zwar ja nimelt

vag ebakindel; ebamäärane Vagabund m ~en, ~en vagabund,

hulkur väge vt. vag

vakänt vakantne, vaba, täitmata Vaku|um n ~s, .. kua füüs. vaakuum Valuta / ~, .. ten tnaj. valuuta Vanille [va'niljo] f ~ vanill Vanillin n ~s vanilliin variäbel muutlik, varieeruv; eine variäble Gr'öße mat muutuv suurus Variation f ~, ~en variatsioon (teisendus; teisend, ka muus.) variieren vt varieerima, teisendama; vi varieeruma, teisenduma, vahelduma • Vasall tn ~en, ~en vasall, läänimees

Vase f ~, ~n vaas Väter m ~s, " isa väterländisch isamaaline, isamaa-v'äterlich isalik; isalikult v'äterlicherseits isa

poolt Väterstadt f ~, ..städte kodulinn; sünnilinn

VEB m (Volkseigener Betrieb) tööstuslik rahvaettevöte (SDV-s) VEG n (Volkseigenes Gut) põllumajanduslik rahvaettevöte, rahvamõis (SDV-s)

Vegetariäner in ~s, Vegetäriler m

~s, ~ taimetoitlane Vegetation / ~, ~en bot. vegetatsioon Veilchen n ~s, ~ kannike Vene f ~, ~n veen, tõmbsoon unzugänglich

unzugänglich ligipääsmatu, kättesaamatu

unzulänglich ebapiisav, mitteküllaldane; ebapiisavalt unzurechnungsfähig jur. süüdimatu,

vastutusvõimetu unzureichend vt. unzulänglich unzweifelhaft kaheldamatu; kahtlemata, kahtlematult 'üppig rikkalik; lopsakas; lopsakalt Ur tn ~(e)s, ~e ürgveis (teat. väljasurnud imetaja) 'Urahn tn ~(e)s e. ~en, ~en, 'Urahne m ~n, ~n vanavanaisa, vaarisa; esivanem üralt igivana Urän n ~s keem. uraan 'Uraufführung f ~, ~en esietendus (näidendi, filmi jne. esimene etendus üldse) urbar harimiskõlblik (maa kohta);

~ mächen (maad) üles harima 'Ureinwohner tti ~s, ~ päriselanik,

põlisel anik 'Urenkel tn ~s, ~ lapselapse poeg 'Urgroßvater tn ~s, .. väter vanavanaisa, vaarisa 'Urheber tn ~s, ~ algataja, süüdlane; autor, looja 'Urkunde f ~, ~n ürik, dokument 'Urlaub tn ~(e)s, ~e (ameti)puhkus; auf (in) ~ puhkusel(e); den ~ äntreten puhkusele minema; bezahlter ~ tasuline puhkus 'Urlauber m ~s, ~ (ameti)puhkusel olija

'Urmensch rn ~en, ~en ürginimene

'Urne f ~, ~n urn

'Ursache f ~, ~n põhjus, ajend;

keine ~! pole tänu väärt! 'Urschrift f ~, ~en originaal (tekst),

algupärand 'Ursprung m ~(e)s, . . sprünge päritolu; lähtepunkt; seinen ~ nehmen pärinema

ursprünglich, ursprünglich esialgne; esialgselt

'Urteil n ~(e)s, ~e kohtuotsus; otsus urteilen vi ('über A) (kellegi v. millegi üle) otsustama, oma arvamust avaldama

'Urwald m ~(e)s, .. wälder ürgmets US(A) pl [die Vereinigten Staaten (von Amerika), inglise keeles United States (of America)] USA (Arneerika Ühendriigid) Usbeke m ~n, ~n usbekk usbekisch usbeki

usf. = und so fort jne. = ja nii edasi 'Usus m ~ uusus (komme, tava, harjumus)

usw. = und so weiter jne. = ja nii edasi

Utopie f~,., piien utoopia utopisch utoopiline Utopist m ~en, ~en utopist 'UV-Lampe f ~, ~n kvartslamp, kõr-

gustikupäike 'UV-Strahlen pl ultraviolettkiired u. Z. = unserer Zeitrechnung m. a. j.

= meie ajaarvamise järgi üzen vt nöökama, tögama u. zw. = und zwar ja nimelt

vag ebakindel; ebamäärane Vagabund m ~en, ~en vagabund,

hulkur väge vt. vag

vakänt vakantne, vaba, täitmata Vaku|um n ~s, .. kua füüs. vaakuum Valuta / ~, .. ten tnaj. valuuta Vanille [va'niljo] f ~ vanill Vanillin n ~s vanilliin variäbel muutlik, varieeruv; eine variäble Gr'öße mat muutuv suurus Variation f ~, ~en variatsioon (teisendus; teisend, ka muus.) variieren vt varieerima, teisendama; vi varieeruma, teisenduma, vahelduma • Vasall tn ~en, ~en vasall, läänimees

Vase f ~, ~n vaas Väter m ~s, " isa väterländisch isamaaline, isamaa-v'äterlich isalik; isalikult v'äterlicherseits isa poolt Väterstadt f ~, ..städte kodulinn; sünnilinn

VEB m (Volkseigener Betrieb) tööstuslik rahvaettevõte (SDV-s) VEG n (Volkseigenes Gut) põllumajanduslik rahvaettevõte, rahvamõis (SDV-s)

Vegetariäner in ~s, Vegetäriler m

~s, ~ taimetoitlane Vegetation / ~, ~en bot. vegetatsioon Veilchen n ~s, ~ kannike Vene f ~, ~n veen, tõmbsoonVentil

Ventil n ~s, ~e ventiil Ventilation f ~, ~en ventilatsioon Ventilator m ~s, Ventilatoren ventilaator

ver- tegusõna lahutamatu eesliide, mis osutab: 1) tegevuse v. olukorra järkjärgulisele lakkamisele v. kadumisele: verhallen; 2) ebaõnnestumisele tegevuses: sich versprechen 'kõneldes eksima'; 3) tegevusele, mis muudab eseme asukohta v. olukorda: verlegen, veralten; 4) eemaldumisele: verreisen; peale selle annab ta mõnel juhul 5) tegusõnale vastandliku tähenduse: verächten veräbreden vt (millegi kohta) kokku leppima; sich ~ (mit D) (kellegagi) kohtamist määrama Verabredung / ~, ~en kokkulepe verabscheuen vt jälestama, (kellegi v.

millegi vastu) vastikust tundma veräbschieden vt vallandama; erru laskma; jur. jõustama; sich ~ (von D) hüvasti jätma, lahkuma verächten vt põlgama; alahindama,

mitte hoolima verächtlich põlastusväärne; põlastav;

põlastavalt Verachtung / ~ põlgus; halvakspanu verallgemeinern vt üldistama Verallgemeinerung / ~, ~en üldistus,

üldistamine veralten vi (s) vananema Verända f~,., den veranda veränderlich muutlik, heitlik; muudetav

Veränderlichkeit / ~, ~en muutlikkus; muutuvus verändern vt muutma; sich ~ muutuma` kohta vahetama Veränderung f ~, ~en muutmine;

muudatus; muutumine; muutus Veränlagung f ~, ~en (vaimu)anne,

kalduvus; maksude määramine veranlassen vt mõjutama, põhjustama, ajendama

veranschaulichen vt näitlikustama,

näitlikuks tegema Veränschaulichung f ~, ~eri näitli-

kustamine veränstalten vt korraldama, organiseerima, toime panema Veranstaltung f ~, ~en korraldamine,

organiseerimine; üritus verantworten vt (millegi eest) vastutama; sich ~ aru andma, end õigustama, vastutust kandma

veräntwortlich vastutav; j-n ~ für etw. mächen kedagi millegi eest vastutavaks tegema Verantwortung f ~, ~en vastutus;

zur ~ ziehen vastutusele võtma verarbeiten vt töötlema, ümber töötama; seedima Verärbeitung f ~, ~en töötlus, ümbertöötamine

verargen vt (D) (kellelegi midagi)

pahaks panema verarmen vi (5) vaesuma, vaeseks jääma

ver'äußern vt (ära) müüma Verb n ~s, ~en gramm, verb, tegusõna

verbäl suuline; gramm, pöördsõnaline Verbänd tn ~(e)s, ..bände (haava-)

side; liit verbännen vt pagendama Verbannung f ~, ~en pagendus; maapagu

verbeißen (verbiß, verbissen) vt alla suruma, tagasi hoidma; ich müßte (mir) das Lächen ~ ma pidin naeru maha suruma; sich ~ (vihase kiindumusega) kinni klammerduma verbergen (verbarg, verborgen) vt peitma, varjama; sich ~ end peitma, end varjama verbessern vt parendama; (ära) parandama

Verbesserung / ~, ~en parandus, parandamine, parendamine Verbesserungsvorschlag tn ~(e)s, .. schlage ratsionaliseerimisettepa-nek; einen ~ einbringen ratsionaliseerimisettepanekut tegema verbeugen, sich (vor D) (kellelegi) kummardama, kummardust tegema Verbeugung / ~, ~en kummardus verbiegen (verbög, verbögen) vt pai_gast ära v. kõveraks v. viltu painutama

verbieten (verbot, verböten) vt keelama; keelustama verbinden (verbänd, verbünden) vt ühendama; (haava) siduma; kohustama; j-m verbünden sein kellelegi tänu võlgnema; sich ~ ühinema; kohustuma verbindlich kohustuslik; vastutulelik, viisakas, lahke; dänke ~(st)! suurim tänu!

Verbindlichkeit f ~, ~en kohustuslikkus; kohustus; vastutulelikkus, viisakus

Verbindung / ~, ~en ühendamine;verbissen

ühendus, side; ühend; pl suhted; ~en haben suhteid omama, mit j-m in ~ treten kellegagi ühendusse astuma verbissen kangekaelne, äge, vihane; (vaevaga) tagasihoitud (näit. naer); kangekaelselt, vihaselt verbitten, sich (verbat sich, sich verbeten): sich (D) etw. verbitten midagi paluma tegemata jätta, midagi enda suhtes mitte lubama; ich verbitte mir solche Grobheiten! ma ei luba enda suhtes sääraseid jäme-dusi!

verblassen vi (s) kahvatuma; pleekima, luituma verblenden vt pilti, pimestama; katma.

vooderdama verblichen pleekinud, luitunud; poeet. surnud

verbl'üffen vt hämmastama, hämmeldama; sich nicht ~ lassen mitte hämmeiduma verbl'ühen vi (s) ära õitsema verbl'ümt varjatud, mõistukõneline;

mõistu, vihjamisi, pilti, läbi lillede verbluten vi (s) ja sich ~ verest tühjaks jooksma verborgen peidetud, varjatud, salajane; im ~en salaja Verbot n ~(e)s, ~e keeld; keelustamine

verboten vt. verbieten

Verbrauch m ~(e)s (an D) (millegi) kulu, kulutus; (millegi) tarbimine verbräuchen vt (ära) kulutama; tarbima

Verbraucher tn ~s, ~ tarbija Verbrechen n ~s, ~ kuritegu, roim Verbrecher m ~s, ~ kurjategija, roimar

verbreiten vt levitama; sich ~ ('über A) levima (millegi üle); (kellegi v. millegi kohta) pikalt ja laialt kõnelema

verbrennen (verbrännte, verbrännt) vt ära põletama; vi (s) ära põlema; sich ~ end kõrvetama Verbrennungsmotor tn ~s, ~en tehn.

sisepõlemismootor verbringen (verbrächte, verbrächt) vt

veetma, (aega) mõõda saatma verbr'üdern, sich (mit D) (kellegagi)

venna'stuma Verbum n ~s, . . ba vt. Verb verb'ünden, sich (mit D) (kellegagi)

liitu astuma Verb'ündete tn, f ~n, ~n liitlane

verdolmetschen

verbürgen, sich (für A) tagama,

vastutama verb'üßen: eine Strafe ~ (millegi

eest) karistust (ära) kandma Verdächt m ~(e)s kahtlus, kahtlustus; — gegen j-n hegen kedagi kahtlustama; gegen j-n ~ sch'öpfen kedagi kahtlustama hakkama; er ist 'über jeden ~ erhaben ta on kõigist kahtlustustest kõrgemal verd'ächtig kahtlusalune; kahtlane; sich ~ mächen enesele kahtlust tõmbama

verd'ächtigen vt kahtlustama verdämmen vt taunima, hukka mõistma; needma verdämmt! neetud!

verdämpfen vi (s) aurustuma, ära au-rama

verdanken vt (D) (kellelegi, millelegi)

tänu võlgnema verdärb vt. verderben verdauen vt seedima, ka pilti verdäulich seeditav, seeduv Verdauung f ~ seedimine Verdeck n ~(e)s, ~e mer ülatekk, laevalagi; kumm, kate (näit. tõllal) verdecken vt kinni katma, varjama verdenken (verdächte, verdächt) vt (D) (kellelegi midagi) pahaks panema

verderben (verdärb, verdorben) vt rikkuma; hukutama; es mit j-m ~ kellegagi vahekorda rikkuma; vi (5) rikneina, halvaks minema Verderben n ~s rikkumine; hukatus, hävi

verderblich kergesti riknev; hukatuslik,

kahjulik

verdeutlichen vt selgitama, selgeks tegema

verdeutschen vt saksa keelde tõlkima;

saksastama verdichten vt tihendama; sich ~ tihenema

Verdichter iii ~s, ~ tehn. kompressor verdienen vt teenima; pälvima, väärima

Verdienst tn ~es, ~e teenistus, töötasu; n ~es* ~e teene; nach ~ teenete järgi

verdient teenitud, pälvitud; teeneline; Verdienter Arzt des Volkes teeneline arst; Verdienter Meister des Sports teeneline meistersportlane; sich um etw. ~ mächen millelegi teeneid osutama verdolmetschen vt (suuliselt) tõlkima

verdoppeln vt kahekordistama verdorben vt. verderben verdr'ängen vt välja tõrjuma verdrehen vt paigast keerama, ära väänama; moonutama, võltsima; die 'Augen ~ silmi pööritama; j-m den Kopf ~ pilti, kellelgi pead segi ajama

verdreifachen vt kolmekordistama verdrießen (verdroß, verdrössen) vt meelepaha valmistama, tuska tegema; sich etvv. nicht ~ iässen midagi senise innuga jätkama, end millestki mitte heidutada laskma verdrießlich tusane; pahandav; tusaselt

verdroß vt. verdrießen verdrössen vt. verdrießen; rahulolematu, tusane Verdruß m .. tisses, .. usse meelepaha, tusk

verdunkeln vt pimendama Verdünk(e)lung f ~, ~en pimendamine

verd'ünnen vt lahjendama, lahjemaks

tegema; õhendama verdursten vi (s) janusse surema verd'üstern vt tumestama, süngestama;

sich ~ süngestuma, tumestuma verdutzt jahmunud, hämmeldunud;

jahmunult veredeln vt õilistama; vääristama, poo-

kima; (tõugu) aretama verehelichen, sich abielluma verehren vt austama; kinkima Verehrer m ~s, ~ austaja verehrt austatud, lugupeetud vereiden, vereidigen vt vannutama Verein m ~(e)s, ~e ühing, selts; im

~ mit (ühes) koos vereinbaren vt kokku leppima, kooskõlastama Vereinbarung j ~, ~en (kokku)lepe vereinen vt vt. vereinigen; die Vereinten Nationen Ühinenud Rahvad, ORO

vereinfachen vt lihtsustama vereinigen vt ühendama, liitma; sich

~ ühinema, liituma vereinzelt üksik (uit esinev); üksikult, kohati

vereiteln vt nurja ajama verenden vi (s) lõppema, kõngema vererben vt (D) (kellelegi) pärandati! a

verewigen vt igaveseks jäädvustama, surematuks tegema

verfähren (verführ, verfahren) vt sõiduks kulutama (näit. aega, bensiini); piltl. sassi ajama, ära rikkuma; eine ~e Läge keeruline, segane olukord; vi (h, s) (mit D, gegen A) (kellegagi) talitama, (kedagi) kohtlema; sich ~ valeteed sõitma, (sõites) teelt eksima Verfähren n ~s, ~ talitusviis, menetlus

Verfäll m ~(e)s langus, laostumine;

(makse)tähtaja möödumine verfallen (verfiel, Verfällen) vi (s) laostuma, langusse sattuma, alla käima; (auf A) (millelegi) tulema; (in A) pilti, langema, sattuma; die 'Eintrittskarten ~ pääsmed muutuvad kehtetuks verfälschen vt. võltsima verfänglich kahtlane, täbar, salakaval verfässen vt koostama, kirjutama Verfasser m ~s, ~ autof, koostaja Verfässung f ~, ~en koostamine; põhiseadus, konstitutsioon; seisund, meeleolu

verfäulen vi (s) ära mädanema, roiskuma

verfechten (verfocht, verföchten) vt (millegi eest) välja astuma, võitlema

Verfechter tn ~s, ~ eestvõitleja, kaitsja; ein ~ des Friedens rahu eest võitleja

verfehlen vt mitte tabama, mitte saavutama; minetama, (võimalust) mööda laskma; den Zug ~ rongile hilinema; nicht ~ zu... (midagi) mitte tegemata jätma verfertigen vt valmistama, tootma verfilmen vt filmima; ekraniseerima verfinstern vt pimendama; tumestama;

sich ~ pimenema; süngestuma verfliegen (verflog, verflögen) vi (s) haihtuma, hajuma; kiiresti mööduma v. kaduma; sich ~ lennates (teelt) eksima verflixt neetud

verflössen möödunud, läinud verflüchen vt (ära) needma verfolgen vt jälitama; taga kiusama; jälgima; ein Ziel ~ eesmärki taotlema

Verfölger tn ~s, ~ jälitaja; tagakiu-saja

Verfolgung f ~, ~en jälitamine; tagakiusamine; jälgimine; taotlemine verfr'üht enneaegne verfügen vt korraldama, korraldust te-4 Verfügung

verhandeln

gerna; määrama, otsustama; vi ('über A) (midagi kellegi käsutuses) olema, omama Verfügung f ~, ~en korraldus, määrus; kasutus; zur ~ stehen (D) (kellegi) käsutuses olema verführen vt ahvatlema, (ära) võrgutama

Verführer m ~s, ~ ahvatleja, võrgutaja

verführerisch ahvatlev, võrgutav vergangen möödunud, läinud Vergangenheit f ~, ~en minevik verg'änglich mööduv, kaduv Vergaser m ~s, ~ tehn. karburaator • vergäß vt. vergessen vergeben (vergab, vergeben) vt andestama; ära andma, välja andma, käsutusse jätma; sich ~ (mängukaar-te) valesti jagama; er hat sich (D) damit nichts ~ ta pole sellega oma väärikust kahjustanud vergebens asjatult; tagajärjetult vergeblich asjatu; tagajärjetu; asjatult; tagajärjetult Vergebung / ~, ~en äraandmine, väljaandmine; andestamine; (ich bitte um) ~! (palun) vabandust! vergehen (verging, vergangen) vi (5) mööduma, (otsa) lõppema; nõrkema, hääbuma; hukkuma; sich ~ (an D, gegen A) (kellegi, millegi vastu) eksima, patustama Vergehen n ~s, ~ eksimus, üleastumine; filos. hävimine, kadumine vergelten (vergalt, vergölten) vt (D) (kellelegi) tasuma, hüvitama: kätte tasuma

vergesellschaften vt ühiskonnastama,

sotsialiseerima vergessen (vergäß, vergessen) vt

unustama; sich ~ end unustama Vergessenheit f ~ unustus; in ~ geraten ununema vergeßlich unustlik, kergesti unustav Vergeßlichkeit f ~ unustlikkus, halb mälu

vergeuden vt (ära) raiskama, (ära) pillama

vergewaltigen vt vägistama; (kellegi, millegi kallal) vägivalda tarvitama vergewissern, sich (G, 'über A) (milleski) veenduma, selgusele jõudma vergießen (vergoß, vergössen) vt (pisaraid, verd jne.) valama vergiften vt

mürgistama vergilben vi (s) kolletuma, kollaseks ` muutuma

Vergiftung \ ~, ~en mürgistus Vergißmeinnicht n ~(s), ~ bot. meelespea, lõosilm Vergleich m ~(e)s, ~e võrdlus; (kokku) lepe; im ~ mit (zu) ... võrreldes ...

vergleichen (verglich, verglichen) vt võrdlema, kõrvutama; sich ~ (mit D) end (kellegagi) võrdlema; (kellegagi) kokkuleppele jõudma vergn'ügen. sich lõbutsema, oma meelt lahutama

Vergn'ügen n ~s, ~ rõõm, lõbu; lõbustus, meelelahutus; ~ finden (an D) (millestki) rõõmu v. lõbu tundma

vergn'ügt lõbus, rahulolev; lõbusalt,

rahulolevalt vergolden vt kuldama verg'öttern vt jumaldama vergraben (vergrub, vergraben) vt maasse kaevama, maasse matma; sich ~ kaevuma, end kuhugi sisse kaevama, ka sõj.\ pilti süvenema; er vergrub sich in seine(n) B'ücher(n) pilti, ta süvenes oma raamatuisse vergr'ämt murelik, kibestunud, kurb vergriffen läbi müüdud vergrößern vt suurendama Vergrößerungsglas n ~es, .. gläser

luup, suurendusklaas Vergünstigung / ~, ~en soodustus verg'iiten vt hüvitama Verg'ütung f ~, ~en hüvitus verhaften vt vahistama, arreteerima Verhäftung f ~, ~en vahistus, arreteerimine

verhallen vi (s) vaibuma, (kaugusse) kaduma

verhalten (verhielt, verhalten) vt tagasi hoidma, alla suruma; sich ~ käituma; suhtuma; wie verh'ält es sich damit? kuidas sellega (lugu) on?; sich abwartend ~ äraootaval seisukohal olema Verh'ältnis n ~ses, ~se suhe, proportsioon; vahekord; im ~ zu ... võrreldes . .. ; pl olud, tingimused; ünter diesen ~sen neis oludes, seesuguses olukorras verhältnismäßig suhteline, relatiivne; proportsionaalne; suhteliselt; proportsionaalselt; võrdlemisi Verh'ältniswort n ~(e)s, . . wörter

gramm, eessõna, prepositsioon verhandeln vi ('über A) (millegi kohta) läbirääkimisi pidama; vt, vi (kohtulikult) arutamaVerhandlung

228

Verhandlung f ~, ~en läbirääkimine, nõupidamine; (kohtulik) arutamine; ~en anbahnen (einleiten) läbirääkimisi alustama verh'ängen vt (kinni) katma, ette riputama: määrama, välja kuulutama (näit. trahvi, Üikluskeeldu) Verh'ängnis ri ~ses, ~se saatus verhängnisvoll saatuslik, hukatuslik verharren vi (s. Ii) (millegi juures) püsima, (millegi juurde) jääma, er ver-härrte auf (bei) seiner Meinung ta jäi oma arvamuse juurde verh'ärten vt kõvastama; pilti, kalgista-ma: sich ~ kõvastuma: pilti, kalgis-tuma verhaßt vihatud

verh'ätscheln vt (ära) hellitama Verhäu m ~(e)s, ~e tõke; sõj. (raid-) tõke'

verhauen (verhaute, verhauen) vt kõnekeeles läbi kolkima, läbi peksma; valesti tegema, ära rikkuma; sich ~ kõnekeeles jämedalt eksima verheeren vt laastama. rüüstama verhehlen vt varjama, salajas hoidma verheimlichen vt salajas hoidma verheiraten vt naitma; sich ~ naituma, abielluma verheiratet abielus

verheißen (verhieß, verheißen) vt tõotama

verhelfen (verhält", verholten) vi (D zu D) (kellelgi midagi) saavutada aitama verherrlichen vt ülistama Verherrlichung f ~, ~en ülistus verhindern vt ära hoidma; takistama; er ist am Kommen verhindert ta ei saa (mingi takistava asjaolu tõttu) . tulla

verh'öhnen vt mõnitama, pilkama Verh'ör n ~(e)s, ~e ülekuulamine verh'ören vt üle kuulama; sich ~ valesti kuulma, valesti aru saama verh'üüen vt kinni katma; peitma, varjama

verhungern vi (s) nälga surema verh'iiten vt (õnnetust, ebameeldivust)

ära hoidma verirren, sich ära eksima verj'ähren vi (s) aeguma verj'üngen, sich noorenema; kahanema, ahenema verkälken ui (s) lupjurna Verkäuf m ~(e)s, . . k'äufe müük verkaufen vt (ära) müüma Verk'äufer m ~s, ~ müüja

verkäuflich müüdav

Verkehr m ~(e)s liiklus; suhtlemine,

läbikäimine; käive verkehren vi (Ii. .?) liiklema; käigus olema; (mit D) (kellegagi) suhtlema. läbi käima; der Bus verkehrt bis 24 Uhr bussiliiklus kestab kella 24-ni vt muundama, moonutama Verkehrsampel / ~, ~n valgusfoor Verkehrsflugzeug n ~(e)s, ~e reisilennuk

Verkehrsinsel f ~, ~n ohutussaareke Verkehrsmittel n ~s, ~ liiklusvahend Verkehrsregel f ~, ~n liikluseeskiri Verkehrsregelung f ~, ~en liikluse

reguleerimine verkehrsreich elava liiklusega Verkehrsstockung f ~, ~en liiklemisummistus

Verkehrsübertretung f ~, ~en liikluseeskirjade rikkumine Verkehrszeichen n ~s, ~ liiklusmärk verkehrt väär; ümberpöördud; pahem-pidine (silm, näit. kudumisel); vääriti; ümberpöördult; pahempidi (näit. kuduma); pahupidi verkennen (verkannte, verkannt) vt mitte ära tundma, mitte aru saarna; alahindama, mitte tunnustama verklägen vt (kedagi) kohtusse kaebama

verkleiden vt katma, vooderdama; sich

~ (maskeerumiseks) ümber riietuma

verkleinern vt vähendama, kahandama verkn'üpfen vt ühendama, siduma verkommen (verkam, verkommen) vi (s) alla käima, demoraliseeruma; (riknemise läbi) kasutamiskõlbmatuks muutuma (näit. toidu kohta) verkorken vt kinni kerkima verk'örpern vt kehastama verkriechen, sich (verkroch sich, sich

verkröchen) peitu pugema verk'ümmern vi (.s) känguma, kiduraks jääma, kiratsema verk'ünd(ig)en vt välja kuulutama,

teatavaks tegema verk'ürzen vt lühendama; kärpima verladen (verlud, verladen) vt (peale)

laadima (ärasaatmiseks) Verlag m ~(e)s, ~e kirjastus verlangen vt nõudma; vi (nach D) (kedagi v. midagi) igatsema, tungivalt soovima; es verlängt mich (zu -f-inf) mul on tahtmine (midagi teha) Verlangen n ~s, ~ tarvidus; igatsus; nõudmine, nõue; auf ~ võrzu-verlängern

zeigen nõudmisel ette näidata (näit. pääsme kohta) verl ängern vt pikendama verlängsamen vt aeglustama Verläß: es ist kein ~ auf ihn (dar-äuf) temale (sellele) ei saa lootma jääda

verlassen (verließ, verlassen) vt maha jätma, hülgama; (kellestki, millestki) lahkuma; sich ~ (auf A) (kellelegi, millelegi) lootma (jääma); ~ adj mahajäetud; adv mahajäetult Verlassenheit f ~ mahajäetus, üksildus

verl'ässig, verl'äßlich usaldatav, kindel

Verläub: mit ~ Teie (lahke) loaga, kui

(Te) lubate Verlauf rn ~(e)s, . . 1'äufe kulg. käik; im ~ (G, von D) jooksul, kestel; nach ~ (G, von D) pärast, möödudes

Verläufen (verlief, verlaufen) vi (s) mööduma, kulgema; sich ~ (joostes v. käies) ära eksima; laiali valguma verläuten vitnp teatavaks saama, kuulduma

verleben vt veetma, mööda saatma verlebt elatanud, vanaks jäänud 'verlegen vt (kuhugi) pistma (nii et pärast enam üles ei leia); üle viima, ümber paigutama: edasi lükkama: kirjastama; (teed) sulgema, tõkestama; paigaldama (näit. torusid); sich ~ (auf Al (midagi tegema) hakkama

2verlegen kohmetunud, hämmeldunud,

arg; aralt, hämmeldunult Verlegenheit f ~. ~en kohmetus; kimbatus; j-n in ~ bringen kedagi kohmetuks tegema v. kimbatusse viima

Verleger m ~s, ~ kirjastaja verleiden vt (D) (kellelgi rõõmu, meeleolu jne.) rikkuma, (midagi) vastumeelseks tegema verleihen (verlieh, verliehen) vt laenutama, välja laenama; andma (näit. jõudu); autasustama (näit. ordeniga)

verleiten vt (zu D) ahvatlema, keelitama (midagi tegema) verlernen vt (õpitut v. oskust) unustama

verlesen (verläs, verlesen) vt ette lugema, teatavaks tegema; välja valima, sorteerima; sich ~ lugedes eksima, valesti lugema

verletzen vt vigastama; solvama; (midagi) rikkuma, (millegi vastu) eksima

Verletzung f ~, ~en vigastamine; solvamine; rikkumine. üleastumine (näit. seadusest) verleugnen vt (maha) salgama: sie ließ sich (vor ihnen) ~ ta laskis (neile) teatada, et teda pole kodus verleumden vt laimama verleumderisch laimav Verleumdung f ~, ~en laimamine, laim

verlieben, sich (in A) (kellessegi) armuma verliebt armunud

verlieren (verlor, verlören) vt kaotama, sich ~ kaduma Verlies n ~es, ~e maa-alune vangla verließ vt. verlassen verloben, sich (mit D) (kellegagi) kih-luma

Verlobung / ~, ~en kihlus verlockend ahvatlev, meelitav; ahvatlevalt verlogen valelik

Verlogenheit f ~, ~en valelikkus verlor vt. verlieren

verlören vt. verlieren; kadunud; kaotatud; asjatu, ilmaaegne; ~e M'ühe asjatu vaev verlorengehen (ging verlören, verlören-

gegangen) vi (s) kaotsi minema verl'öschen (verlösch, verlöschen) vi

(5) kustuma verlosen vt (välja) loosima Verlosung j ~, ~en (välja)loosimine verlottern vi (s) alla käima, pätistuma verlumpen vi (5) närudeks kuluma v. kandma (riietuse kohta); alla käima, pätistuma Verlust m ~(e)s, ~e kaotus, kadu; kahju (m)

verlustig: ~ gehen (G) (midagi) kaotama, (millestki) ilma jääma vermachen vt (D) (kellelegi) testamendiga pärandama Verm'ächtnis n ~ses, ~se (vaimne)

pärand; jur. legaat verm'ählen vt naitma; sich ~ naituma. abielluma Verm'ählung / ~, ~en abiellumine vermauern vt kinni müürima vermehren vt rohkendama, suurendama, paljundama; vermehrte 'Auflage täiendatud trükk: sich ~ rohkene-ma, suurenema; siginema, paljunemavermeiden 230 verrechnen, sich

vermeiden (vermied, vermieden) vt vältima, kõrvale hoiduma, (midagi) ära hoidma

vermeinen vt (ekslikult) arvama, oletama

vermeintlich (ekslikult) arvatav, oletatav; (ekslikult) arvates, oletades vermengen vt (läbi) segama; ära segama, segi ajama Vermerk m ~(e)s, ~e märge, notiits vermerken vt üles märkima, märkmeid tegema; das würde ihm 'übel vermerkt seda pandi talle pahaks vermessen (vermaß, vermessen) vt (ära) mõõtma; sich ~ valesti mõõtma, mõõtmisel eksima; (millegi tegemiseks) küllalt jultunud olema; ~ adj jultunud, ülbe; riskantne vermieten vt üürile andma, välja üürima

vermindern vt vähendama, kahandama Verminderung f ~, ~en vähendus vermischen vt (läbi) segama; sich ~ segunema

vermissen vt leidma puudu olevat; (kellegi v. millegi) puudumist teravalt tundma; ein Soldät wird vermißt sõdur on teadmatult kadunud Vermißte m, / ~n, ~n teadmatult

(jäljetult) kadunu vermitteln vt (D) (kellelegi midagi) hankima, muretsema: vi (zwischen D) (kellegi vahel) vahendama vermittels (G) vt. mittels Vermitt(e)lung / ~, ~en hankimine, muretsemine: vahendus; telefonikeskjaam

vermodern vi (s) (ära) kõdunema, roiskuma

vermöge (G) (millegi) jõul, põhjal verm'ögen (vermöchte, vermocht) vt

suutma, võima Verm'ögen n ~s, ~ vara(ndus); võime. suutmine; das steht nicht in meinem ~ see ei ole minu võimuses

verm'ögend võimeline, suuteline; jõukas

vermottet koitanud

vermummen vt riietesse mässima;

(maskeerimiseks) ümber riietama vermuten vt oletama, arvama vermutlich oletatav, tõenäoline; oletatavasti, tõenäoliselt Vermutung f ~. ~en oletus, aimus vernachlässigen vt hooletusse jätma, lohakile jätma

vernageln vt kinni naelutama; er ist (wie) vernagelt ta on vaimselt piiratud

vernärren, sich (in A) (kellessegi v. millessegi) meeletult armuma, kiinduma

vernehmen (vernahm, vernommen) vt kuulma, teada saama; üle kuulama, küsitlema

vernehmlich kuuldav, selge; kuuldavalt,

selgelt

Vernehmung f ~, ~en ülekuulamine, küsitlus

verneigen, sich (vor D) (kellelegi)

kummardama, kummardusi tegema verneinen vt eitama, salgama Verneinung f ~, ~en eitamine, eitus vernichten vt (ära) hävitama Vernichtung f ~, ~en hävitamine, hävitus

Vernunft f ~ mõistus, aru; ~ annehmen mõistust pähe võtma; zur ~ bringen mõistust pähe panema vern'ünftig mõistlik, arukas; mõistlikult. arukalt veröffentlichen vt (välja) kuulutama;

trükis avaldama, publitseerima verordnen vt (arstimit) välja kirjutama, (ravi viisi) ette kirjutama; määrama. korraldust tegema Verordnung f ~, ~en määrus, korraldus, ettekirjutus verpachten vt rendile andma, välja rentima

verpäcken vt (sisse) pakkima verpassen vt minetama, (võimalust) mööda laskma; (rongist) maha jääma; selga proovima Verpflegung † ~, ~en toiduga varustamine: toitlustamine; toidumoon verpflichten vt kohustama; sich ~ ko-hustumg

Verpflichtung f ~, ~en kohustus verpfuschen vt ära vussima, ära rikkuma

verpr'ügeln vt läbi kolkima, läbi peksma

verputzen vt krohvima; kõnekeeles ära tarvitama, ära raiskama, ära sööma; ich kann ihn nicht ~ ma ei talu teda

Verrät m ~(e)s reetmine; ~ an j-m

begehen ('üben) kedagi reetma verraten (verriet, verraten) vt reetma Verr äter rn ~s, ~ reetur verräterisch reetlik: reetlikult verrechnen, sich arvutamise! eksima; (oma arvestustes) eksima231

verrecken vi (s) lõppema, köngema verreisen vi (s) ära sõitma, ära reisima

verrenken vt nihestama, (liigest D?.i-

galt) ära väänama verrichten vt tegema, teostama, sooritama, õiendama verriegeln vt riivistama, riivi panema verringern vt vähendama, kahandamd verrinnen (verrann, verrönnen) vi (s) ära voolama, valguma: mööduma (aja kohta) verrosten vi (5) roostetama verrucht nurjatu, häbiväärne verr'ückt hullumeelne; meeletu verrufen halva kuulsusega Vers tn ~es, ~e värss; ich kann mir keinen ~ darauf (daraus) mächen ni3 ei suuda seda mõista versagen vt keelduma, ära ütlema; ilma jätma; vi üles ütlema, mitte töötama; er hat dabei versägt ta ei tulnud sellega toime; der Motor versagte mootor ütles üles; vor 'Aufregung versagte ihr die Stimme erutusest jäi tal hääl kurku kinni versalzen (2. part versalzt e. versalzen. piltt. ainult versälzen) vt üle soolama; pilti, nurja ajama versammeln vt kokku koguma, kokku kutsuma; sich ~ kogunema, kokku tulema

Versämmlung f ~, ~en koosolek; in eine (zu einer) ~ gehen koosolekule minema Versand tn ~(e)s ärasaatmine, edasitoimetamine, ekspeditsioon vers'äumen vt minetama, (võimalust) mööda laskma; (koolist) puuduma; (rongist) maha jääma Vers'äumnis f ~, ~se e. n ~ses, ~se minetamine; tegemata jätmine; puudumine; viivitus verschaffen vt (D) (kellelegi midagi)

muretsema, hankima versch'ämt häbelik; häbelikult Verschämtheit f ~ häbelikkus versch'ärfen vt teravdama; tugevdama; kiirendama (tempot); sich ~ teravnema; tugevnema; kiirenema (tempo kohta) verscharren vt maasse kaevama, maasse matma verscheiden (verschied, verschieden) vi (s) surma läbi lahkuma, surema verscherzen vt naljatades veetma v. mööda saatma; kergemeelselt kaotama, käest minna laskma

verscheuchen vt eemale peletama verschicken vt (ära v. välja) saatma verschieben (verschob, verschöben) vt (paigast) nihutama; (teisele tähtajale) edasi lükkama: maha sahkerdama

verschieden erinev, iahkuminev; mitmesugune; erinevalt; mitmeti Verschiedenheit f ~en erinevus,

lahkuminek; mitmesugusus verschiffen vt laevaga ära saatma, laevale laadima verschimmein vi (s) (ära) hallitama verschlafen (verschlief, verschlafen) vt (midagi) maha magama; välja magama; sich ~ liiga kauaks magama jääma; ~ adj unine; igav Verschlag tn ~(e)s, .. schl'äge vahesein; laudseinaga eraldatud ruum verschlagen kaval; salakaval Verschlagenheit f ~ kavalus; salakavalus

verschlechtern vt halvendama; sich ~

halvenema Verschlechterung f ~, ~en halvenemine

verschleppen vt laiali tassima; küüditama; (nakkust) levitama; (millegagi) viivitama verschließen (verschloß, verschlössen) vt lukustama, lukku panema; (kuhugi) lukutama, luku taha panema; sich ~ osavõtmatuks jääma (näit. kellegi palvete suhtes); end (kuhug') lukutama

verschlimmern vt vt. verschlechtern;

sich ~ vt. sich verschlechtern verschlingen (verschlang, verschlungen) vt alla neelama, õgima, kugistama

verschlössen lukustatud, suletud; kinnine, sõnaaher; bei (hinter) ~en Türen kinniste uste taga verschlucken vt alla neelama; sich ~

(midagi) hingekurku neelama Verschluß tn . . schlüsses, .. schl'üsse

suigemisvahend, lukk Verschlußlaut tn ~(e)s, ~e sulghäälik, klusiil verschm'ähen vt hülgama, ära põlgama verschmelzen (verschmolz, verschmölzen) vi (s) (mit D) (millegagi) kokku e. ühte sulama verschmitzt kaval; kavalalt verschnäufen vi ja sich ~ hinge tagasi tõmbama, puhkama verschneien vt lumetama (lumega katma. lund täis sadama)verschollen

verschöllen teadmatult kadunud; ammu

möödunud verschönen vt (kedagi) säästma, (kellegi peale) armu heitma; (kedagi) mitte tülitama (millegagi) verschöne(r)n vt ilustama, kaunistama

verschössen luitunud, pleekinud verschr'änken vt ristama, ristamisi v.

vaheliti panema verschreiben (verschrieb, verschrieben) vt kirjalikult (välja) tellima, (arstimit) kirjutama; (kellegi) nimele kirjutama; kirjutades ära tarvitama; sich ~ kirjalikult kohustuma; kirjutades eksima verschroben pentsik, ogar verschrotten vt vanarauaks muutma verschulden vt (oma süü läbi) põhjustama v. tekitama (midagi) Verschulden n ~s süü; durch sein ~

tema süü läbi verschuldet võlgadega koormatud, võ-lastunud

versch'ütten vt maha loksutama; täis ajama, kinni ajama; (mulla, liiva jne. alla) matma verschweigen

(verschwieg, verschwiegen) vt maha vaikima, (meelega) ütlemata jätma verschwenden vt (ära) pillama, (ära) raiskama

Verschwender tn ~s, ~ pillaja, raiskaja

verschwenderisch pillav, raiskav; pii- j lavalt

verschwiegen vaikiv, kinnine, diskreetne; vaikne, varjatud verschwinden (verschwand, verschwunden) vi (s) kaduma, hääbuma verschwömmen ebaselge, ähmane verschwören, sich (gegen A) (kellegi

vastu) vandenõu sepitsema Verschw örer tn ~s, ~ vandenõulane,

vandeseltslane Verschwörung f ~, ~en vandenõu versehen (versah, versehen) vt varustama; täitma, teostama; sich ~ eksima; (mit D) (millegagi) varustu-ma; ehe man sich's versieht enne kui asjast arugi saad Versehen n ~s. ~ eksimus; aus ~

eksikombel, ekslikult; kogemata versehentlich eksikombel, ekslikult: kogemata

versenden (versandte, versandt e. versendete, versendet) vt ära saatma. | edasi toimetama, ekspedeerima

versengen vt ära kõrvetama versenken vt põhja laskma, uputama; sügavale sisse laskma; sich ~ süvenema

versessen: auf etw. ~ sein midagi kirglikult v. hullupööra ihaldama, millessegi pööraselt kiindunud olema

versetzen vt ümber paigutama; (õpilast) järgmisse klassi üle viima; tõkestama; panti panema; (hoopi) andma, virutama; vastama; in Furcht (Schrecken) ~ hirmu peale ajama versichern vt kinnitama, veenma, tõendama; (gegen A) (millegi vastu) kindlustama Versicherung f ~, ~en kinnitus;

kindlustus, kindlustamine versiegeln vt kinni pitseerima versiegen vi (s) ära kuivama; kaduma

versilbern vt hõbetama versinken (versank, versunken) vi (s) põhja vajuma, uppuma; (sisse, alla) vajuma; süvenema versinnbildlichen vt sümboliseerima versklaven vt orjastama versöhnen vt lepitama: sich ~ (mit

D) (kellegagi) leppima versöhnlich leplik; leplikult Versöhnung f ~, ~en lepitamine, lepitus; leppimine versonnen mõttesse süvenenud, unistav

versorgen vt varustama; hoolitsema; toimetama, (teenistuskohustusi) täitma; sich ~ (mit D) (millegagi) va-rustuma

Versorgung / ~, ~en varustamine verspäten, sich hilinema Verspätung f ~, ~en hilinemine versperren vt tõkestama, sulgema, varjama

verspielen vt maha mängima, mängus kaotama

versprechen (versprach, versprochen) vt lubama, tõotama; sich ~ kõneldes eksima; (mit D) (kellegagi) kih luma; ich verspreche mir nicht viel davon ma ei looda sellest (kuigi) palju

Versprechen n ~s, (harva) ~, Versprechung f ~, ~en lubadus, tõotus

versp'iiren vt tundma, tajuma, märkama

verstäatlichen vt riigistama, natsiona-

liseerimaVerstand

Verstand tn ~(e)s mõistus, aru; den

~ verlieren hulluks minema verständigen vt teada andma, teadet . saatma, informeerima; sich ~ (mit D) (kellegagi) vastastikusele arusaamisele v. kokkuleppele jõudma; üksteisest v. teineteisest aru saama Verständigung / ~, ~en teadete andmine, informeerimine; vastastikune arusaamine; kokkuleppele jõudmine; eine

~ zwischen den Völkern anstreben rahvastevahelist vastastikust arusaamist taotlema verständlich arusaadav; (selgesti) kuuldav; arusaadavalt: (selgesti) kuuldavalt Verständnis n ~ses (für A) (kellestki, millestki) arusaamine, (kellegi, millegi) mõistmine verstärken vt tugevdama; suurendama;

ei. võimendama Verstärker m ~s, ~ ei. võimendi Verst ärkung f ~, ~en tugevdamine;

suurendamine; sõj. abivägi, toetusvä-g"

verstäuben vi (s) tolmuma, tolmuga kattuma; eine verstäubte Weltanschauung pilti, vananenud maailmavaade

verstauchen vt (ära) nikastama, ni-hestama

Versteck n ~(e)s, ~e peidukoht; ~

spielen peitust mängima verstecken vt peitma; sich ~ end peitma

verstehen (verstand, verständen) vt aru saama, mõistma; (selgesti) kuulma; oskama; sich auf etw. ~ midagi oskama, mingi! alal asjatundja olema; sich mit j-m ~ teineteist mõistma, kellega'gi üksmeelel olema; es versteht sich von selbst see on endastmõistetav; versteht sich! muidugi!, mõistagi! versteifen, sich kangestuma, jäigastuma; tugevnema (näit. tuule kohta); (auf A) (millelgi) kangekaelselt püsima

versteigern vt enampakkumisel e. oksjonil müüma Versteigerung / ~, ~en enampakkumine, oksjon versteinern vi (s) ja sich ~ kivistuma, ka pilti. verstellen vt ümber asetama; sulgema, tõkestama; moonutama (näit. häält); sich ~ teesklema, simuleerima

verstimmen vt meeleolu rikkuma verstimmt: ~ sein tujust ära olema; häälest ära olema (muusikariista kohta)

verstohlen salajane; vargsi verstopfen vt kinni toppima; ummistama

Verstopfung f ~, ~en kinnitoppimine;

ummistus; kõhukinnisus Verstorbene tn, f ~n, ~n surnu, lahkunu

Verstoß in ~es, .. st'öße (gegen A)

(mängureegli jne.) rikkumine verstoßen (verstieß, verstoßen) vt ära tõukama, hülgama; vi (gegen A) (millegi vastu) eksima, patustama verstreichen (verstrich, verstrichen) vi

(s) mööduma (aja kohta) verstümmeln vt vigaseks tegema, (vigastades) moonutama verstiimmen vi (s) tummaks jääma;

vaikima, vait jääma Versüch tn ~(e)s, ~e (teaduslik) katse, eksperiment; katse, proov, üritus versuchen vt katsetama; proovima; üritama, katsuma; kiusatusse viima, ahvatlema Versuchsgut n ~(e)s, .. güter katsemajand

Versüchsstation f ~, ~en katsejaam versüchsweise katseks Versuchung f ~, ~en kiusatus, ahvatlus; in ~ kommen (geraten) kiusatusse sattuma versumpfen vi (s) soostuma, sooks muutuma; pilti, põhja langema, alla käima

vers'ündigen, sich (an D) (kellegi v.

millegi vastu) patustama vers'üßen vt magusaks tegema vertagen vt (teisele tähtajale) edasi lükkama

Vertagung / ~, ~en (teisele tähtajale) edasilükkamine vertändeln vt (aega) kasutult (ära) viitma

vertäuschen vt ümber vahetama;

(juhuslikult) ära vahetama verteidigen vt kaitsma, ka jur. Verteidiger tn ~s, ~ kaitsja, ka jur., sport.

Verteidigung f ~, ~en kaitsmine; kaitse

verteilen vt (an A) välja jagama;

(auf A) jaotama, ositama verteuern vt (millegi) hinda tõstma vertiefen vt süvendama; sich ~ (in A)

(millessegi) süvenema

Vertiefung / ~, ~en süvendamine; süvenemine; süvend; nõgu, lohk vertieren vi (s) loomastuma vertilgen vt hävitama vertonen vt viisistama, helidesse seadma

Vertrag m ~(e)s, .. tr'äge leping vertragen (vertrüg, vertragen) vt taluma, (välja) kannatama; (rõivaid) ära kandma, läbi kulutama; sich ~ (mit D) (kellegagi) ära leppima; (kellegagi) (hästi v. halvasti) läbi saama; (millegagi) sobima vertr'äglich leplik; talutav; leplikult verträuen vi (D, auf A) (kedagi) usaldama; (kellelegi, millelegi) lootma; vt (D) (kellelegi) (saladust) usaldama

Verträuen n ~s usaldus: im ~ usalduslikult: zu j-m ~ häben kedagi usaldama; sich in j-s ~ schleichen meelitustega (kavalusega) kellegi usaldust võitma verträuensselig usaldav, kergeusklik verträuenswürdig usaldusväärne verträulich usalduslik (intiimne; konfidentsiaalne); usalduslikult verträut hästi tuttav v. tuntud; usalduslik, intiimne: sich mit etw. ~ mächen millegagi tutvuma; mit etw. ~ sein midagi hästi tundma, mingil alal hästi kodus olema vertreiben (vertrieb, vertrieben) vt ära ajama, minema kihutama: (aega) veetma; (kaupu) turustama vertreten (vertrat, vertreten) vt (kedagi) asendama; (kellegi) huve kaitsma v. õigustama; esindama; (D) (kellelegi) (teele) ette astuma, (teed) sulgema; sich (D) den Fuß ~ (endal) jalga nikastama Vertreter m ~s, ~ asetäitja, asemik;

esindaja; kaubaagent Vertrieb m ~(e)s, ~e (kaupade) turustus, müük vertrocknen vi (s) ära kuivama vertr'ödeln vt (aega) asjata viitma vertun (vertät, vertän) vt (ära) pillama. (ära) raiskama; die Zeit mit etw. ~ aega millegagi (kasutult) viitma

vertuschen vt summutama, varjama ver'iibeln vt pahaks panema ver'üben vt toime panema, korda saatma

verunglücken vi (s) õnnetusjuhtumi läbi kannatada v. surma saama; ebaõnnestuma, nurjuma

verünstalten vt inetuks tegema, moonutama

verüntreuen vt omastama, (võõrast

vara) kõrvaldama verürsachen vt põhjustama, tekitama verürteilen vt taunima, hukka mõistma; süüdi mõistma; sein Plan war zum Scheitern verürteilt tema plaan oli nurjumisele määratud Verürteiiung f ~. ~en taunimine,

hukkamõistmine; süüdimõistmine vervielfachen vt korrutama vervielfältigen vt paljundama vervollkommnen vt täiustama Vervollkommnung f ~, ~en täiustamine, täiustus vervollständigen vt täiendama Vervollständigung f ~, ~en täiendamine, täiendus verwächsen (verwuchs, verwachsen) vi (s) kokku kasvama, ka pütt. (näit. tööga); kinni kasvama, armis-tuma

verwahren vt säilitama, alal hoidma; sich ~ (gegen A) end (millegi eest) kaitsma, (millegi vastu) protesteerima

verwährlosen vi (5) hooletusse jääma;

vt hooletusse jätma Verwährung i ~, ~en (alal)hoid, säilitamine; protest, vastuväide; in (zur) ~ (über)geben hoiule andma verwaisen vi (s) orvuks jääma verwälten vt valitsema, juhtima, haldama

Verwäiter tn ~s, ~ valitseja, juhataja, haldaja

Verwältung f ~, ~en valitsemine, juhtimine, haldamine; valitsus, juhatus verwandeln vt muutma, muundama, ümber kujundama; ich f'ühle mich wie verwändelt ma tunnen end uue inimesena; sich ~ muutuma, muunduma

Verwändlung f ~, ~en muutmine, muundamine, ümberkujundamine; muutumine, muutus, ümberkujundus

verwandt suguluses (olev), sugulas-; piltl. sarnane, analoogiline; wir sind nähe ~ meie oleme lähedalt sugulased; ~e Sprächen sugulaskeeled Verwandte tn, f ~n, ~n sugulane Verwändtschaft f ~, ~en sugulus; sugulased, sugulaskond verwandtschaftlich sugulaslik verwärnen vt hoiatama Verwarnung f ~. ~en hoiatusverwaschen

verwaschen ebaselge, ähmane, laialivalgunud

verwechseln vt ära vahetama, segi ajama

Verwechs(e)lung f ~, ~en äravahetamine, segiajamine verwegen hulljulge; hulljulgelt verwehen vt ära v. laiali puhuma; hajutama

verweig`ern vt (D) (millestki) keelduma, (kellelegi midagi) keelama verweilen vi (kusagil) viibima, olema, peatuma

verweint (ära)nutetud (näit. silmad) 'Verweis m ~es, ~e noomitus, laitus 2Verweis m ~es, ~e viide •verweisen (verwies, verwiesen) vt

noomima, laitma 2verweisen (verwies, verwiesen) vt viitama; (kuhugi) juhatama, saatma; välja saatma (näit. maalt) verwelken vi (s) (ära) närtsima verwenden (verwendete, verwendet e. verwandte, verwändt) vt tarvitama, (ära) kasutama, rakendama; kõrvale pöörama (näit. pilku); sich ~ (für A) (kellegi kasuks) välja astuma, (kellegi eest) kostma Verwendung f ~, ~en tarvitamine, kasutamine, rakendamine; (kellegi eest) kostmine verwerfen (verwarf, verworfen) vt kõrvale heitma; tagasi lükkama, mitte heaks kiitma verwerflich kõlbmatu, laiduväärne verwerten vt (ära) kasutama; realiseerima (leiutist, patenti) verwesen vi (s) kõdunema, roiskuma, lagunema

verwickeln vt sisse mässima; sassi ajama; sich ~ end sisse mässima; sassi minema verwickelt keeruline, ebaselge verwildern vi (5) metsistuma verwinden (verwand, verwunden) vt (millestki) üle saama, (midagi) ära kannatama verwirklichen vt teostama, realiseerima

Verwirklichung f ~, ~en teostamine, realiseerimine; täitumine, teostumine

verwirren vt sassi ajama; hämmeldama, segadusse ajama Verwirrung f ~, ~en segadus, virvarr;

hämmeldus, kohmetus verwischen vt ära v. laiali pühkima; sich ~ pilti, kustuma, kaduma

verwittern vi (5) (ilmastiku mõjul)

murenema, lagunema verwitwet lesestunud verwohnen vt (ära) hellitama verworfen alatu, kõlvatu, paheline verworren ebaselge, segane; ebaselgelt,

segaselt verwunden vt haavama verwundern vt imestama panema; sich ~ imestama, (midagi) imeks panema

Verwunderung f ~, ~en imestus Verwundete m, / ~n, ~n haavatu verw'ünschen vt (lira) needma; (ära)

nõiduma; verwünscht! neetud! verw'üsten vt laastama, rüüstama verzägen vi (s) julgust kaotama, meelt heitma

verzänken, sich tülli minema verz'ärtein vt ära hellitama, õrnaks muutma

verzaubern vt ära nõiduma, (kellekski v. millekski) nõiduma; pilti, võluma

verzehren vt (ära) sööma; ära tarvitama; pilti, kurnama, närima verzeichnen vt üles tähendama, registreerima; ära märkima; valesti joonistama, valesti välja joonistama (näit. kirjanduslikku kuju) Verzeichnis n ~ses, ~se loend, nimestik

verzeihen (verzieh, verziehen) vt (D) (kellelegi) andestama; ~ Sie! vabandage!, lubage! verzeihlich andestatav Verzeihung f ~ andestus; um ~ bitten andeks paluma: ~! andestage)!, (palun) vabandust! verzerren vt viltu v. kõveraks tõmb_ama (näit. suud); moonutama; ein verzerrtes Gesicht (raevust v. vihkamisest) moonutatud nägu 'verzetteln vt sedeldama, sedelitele välja kirjutama 2verzette!n vt ära raiskama, laiali pillama

Verzicht m ~(e)s, ~e loobumine, loo-bumus; ~ leisten loobuma, lahti ütlema

verzichten vi (auf A) (millestki) loobuma, lahti ütlema verziehen (verzög, verzögen) vt viltu v. kõveraks tõmbama (näit. suud); (last) valesti kasvatama; vi (s) elukohta vahetama, ümber kolima; sich ~ lakkama, üle minema (valu. äikese kohta); kaardu tõmbumaverzieren

(puidu kohta); hajuma (udu kohta); (mujale) siirduma verzieren vt ehistama, kaunistama Verzierung f ~, ~en ehis, kaunistus verz'ögern vt (pikale) venitama, viivitama

verzollen vt tollima, tolli määrama verz'ücki ekstaatiline (joovastunud,

ekstaasis olev) Verzug m ~(e)s viivitus; mit einer Zählung im ~ sein summat tähtajaks mitte ära tasuma; es ist Gefahr im ~ viivitamine on ohtlik; ähvardab oht verzweifeln vi (h, s) meelt heitma,

igasugust lootust kaotama verzweifelt meeleheitlik; er ist ~ ta on meeleheitel; meeleheitlikult; väga Verzweiflung f ~ meeleheide, ahastus verzweigen, sich hargnema, harunema

Vestib'ül n ~s, ~e vestibüül, suurem

eesruum Veteran m ~en, ~en veteran Veterin'är m ~s, ~e loomaarst Veto n ~s, ~s veto, keeld Vetorecht n ~(e)s, ~e poi. vetoõigus Vetter m ~s, ~n onupoeg, tädipoeg Vetternwirtschaft f ~ onupojapoliitika, nepotism vgl. = vergleich (e)! vrd. — võrdlc-via kaudu; ~ Tallinn Tallinna kaudu vibrieren vi vibreerima, võnkuma, värisema

Videotelefon n ~s, ~e kaugnägemis-telefon

Vieh n ~(e)s kariloom, kariloomad;

elajas

viehisch looma-, loomalik; elajalik;

elajalikult Viehzucht f ~ loomakasvatus, karjakasvatus

viel palju; ~e (die ~en) paljud; gleich ~ ühepalju; ~ zuviel liiga palju; ~ zuwenig liiga vähe; mit ~(er) AVühe suure vaevaga; um ~es größer palju suurem Vieleck n ~(e)s, ~e mat. hulknurk,

polügoon vielerlei mitmesugune, mitut liiki vielerorten, vielerorts paljudes kohtades

vielfach mitmekordne, korduv; sage; mitu korda, korduvalt; mitmekordselt; sageli vielleicht võib olla, vahest, ehk vielmal(s) mitu korda, korduvalt; sageli; dänke ~ palju tänu; ich bitte ~

um Entschuldigung palun väga vabandust

vielmehr pigem(ini); (just) vastupidi vielseitig mitmekülgne; mitmekülgselt vielversprechend paljutõotav; paljutõotavalt

Vielzeller m ~s, ~ biol. hulkrakne

organism; pl hulkraksed vier neli; auf ällen ~en neljakäpakil Vier f ~, ~en neli (number, hinne) Viereck n ~(e)s, ~e nelinurk viereckig nelinurkne vierfach, vierfältig neljakordne; neljakordselt

Viertel n ~s, ~ veerand; linnaosa, kvartal; es ist (ein) ~ nach sieben e. es ist (ein) ~ (auf) acht kell on veerand kaheksa; es ist drei ~ acht kell on kolmveerand kaheksa vierzehn neliteist vierzig nelikümmend vierziger: in den ~ Jähren neljakümnendatel aastatel Vierziger tn ~s. ~ 40—50-aastane mees

Vi|etnamese tn ~n, ~n vietnamlane vi|etnamesisch vietnami Villa f ~. .. llen villa, luksuslik suvila

violett violetne Violine f ~, ~n viiul Virtuös(e) m . . ösen, .. öst`n virtuoos Virus ti, rti ~, . . ren med. viirus Visier n ~s. ~e visiir (aj. nägu kattev osa kiivril); sihik, sihtimisseadis visieren vt viseerima, viisaga varustama; sihtima Visiõn / ~, ~en nägemus, visioon Visite f ~, ~n visiit, külastus Visum n ~s, .. sa viisa Vitamin n ~s, ~e vitamiin Vitrine f ~, ~n vitriin Vize .. viitse-, ase-

v. J. — vorigen Jähr(e)s möödunud aasta; am 5. Jüni ~ möödunud aasta 5. juunil v. M. = vorigen Monats möödunud kuu; am 5. ~ möödunud kuu 5. kuupäeval VN vt. UN

Vögel m ~s, ~ lind; ein lockerer

(loser) ~ kergemeelne sell; einen ~ häben pilti, peast veidi põrunud e. napakas olema Vögelbeerbaum m ~(e)s, ..bäume pihlakas

vögelfrei lindprii; für ~ erkl'ären lindpriiks kuulutamaVogelschau

Vogelschau: aus der ~ linnulennult Vogt m ~(e)s, "e fwogt (feodaalaegne

haldusametnik v. kohtunik) Vokabel f ~, ~n (üksik)sõna Vokal m ~s, ~e vokaai, täishäälik Volk n ~(e)s, "er rahvas: (põldpüüde, tuvide) parv Völkerfreundschaft f ~ rahvaste sõprus

Völkerkunde f ~ etnograafia Völkerrecht n ~(e)s rahvusvaheline

õigus

Völkerwanderung / ~, ~en aj. rahvasterändamine Völksbefragung f ~, ~en poi. rahvaküsitlus, referendum Volksdemokratie f~,., iien rahvade-

mokraatiamaa; rahvademokraatia volksdemokratisch rahvademokraatlik; die ~en L'änder rahvademokraatia-maad

Volksdichtung f ~, ~en rahvaluule volkseigen rahvale kuuluv, rahva-; ein ~es Gut põllumajanduslik rahvaettevõte, rahvamõis (SDV-s); ein ~er Betrieb tööstuslik rahvaettevõte (SDV-s) Völksfront f ~, ~en poi. rahvarinne Völkshochschule f ~, ~n rahvaülikool, õhtuülikool Völksrepublik f ~, ~en poi. rahvavabariik

Völkstracht f ~, ~en rahvariie volkstümlich rahvalik, rahva-; populaarne

Völksvertretung f ~, ~en rahvaesindus

Völkswirtschaft } ~, ~en rahvamajandus.

voll täis, täidetud; täiesti purjus; kogu, terve; täidlane; täielik; ~ und ganz täielikult, täiel määral; j-n für ~ nehmen (ansehen) kedagi tõsiselt, täie eest võtma; täiesti, täielikult vollauf ohtrasti, küllalt vollberechtigt täieõiguslik vollbringen (vollbrächte, vollbrächt)

vt teostama, korda saatma Volldampf: mit ~ täie auruga vollenden vt lõpule viima, lõpetama vollends täiesti; seda enam, peale selle voller vt. voll; der Saal ist ~ Leute

saal on inimesi täis Volleyba!? ('vali..] m (ka n) ~(e)s võrkpall

vollführen vt teostama, korda saatma,

täide viima v'öllig täielik; täielikult, täiesti

volljährig täisealine Volljährigkeit f ~ täisealisus vollkommen täiuslik; täielik; täiuslikult; täielikult, täiesti Vollmacht / ~, ~en volitus; volikiri (kirjalik volitus); j-m ~ erteilen kedagi volitama vollschlank täidlusele kalduv vollständig täielik; täielikult, täiesti vollstopfen vt täis toppima vollstrecken vt täide saatma, ekseku-teerima

Vollstreckung f ~, ~en (otsuse) täideviimine

Vollversammlung f ~, ~en pleenum

(täiskogu koosolek, plenaaristung); peaassamblee vollziehen (vollzog, vollzögen) vt täide saatma, eksekuteerima; teostama; ~de Gewalt täidesaatev võim; sich ~ toimuma, aset leidma Volumen n ~s, ~ e. ..mina voluumen

(ruumala; kirjarull. köide) vom = von dem; ~ Morgen bis zum

'Abend hommikust õhtuni von (D) -lt; -st; (kellegi v. millegi) poolt; ~ der Sträße tänavalt; ~ Beruf elukutselt; ~ Tällinn bis Tär-tu Tallinnast Tartuni; ein Roinän ~ 'Anna Seghers Anna Seghersi romaan; ~ morgen an homsest peale; ~ drei Meter L'änge kolme meetri pikkune; ein Kind ~ drei Jähren kolmeaastane laps; ~ A bis Z pilti. algusest lõpuni vonn'öten: ~ sein (häda)vajalik olema

vonstätten: ~ gehen kulgema, edenema

vor (D) ees, (A) ette; eest, tagasi {ajaliselt)-, pärast, tõttu; ~ fünf Jähren viie aasta eest; ~ K'äite külmast, külma

pärast; ~ sich hin endamisi

Vorabend, m ~s, ~e eelõhtu; am ~

eelõhtul voran ees. eesotsas

vorangehen (ging vorän, vorangegangen) vi {s) ees (otsas) käima; eelnema; pilti, edenema; die 'Arbeit geht gut vorän töö edeneb hästi vorarbeiten vi eeltööd tegema; ette töötama

voräus ette; ees; etw. im ~ wissen

midagi ette teadma; im ~ dänken ette tänama; er war den ändern ~

ta oli teistest ees voraushaben (hätte voräus, voräusge-Voraussage

habt) vt ees olema; etw. vor j-m ~ milleski kellestki ees olema Voraussage f ~, ~n ennustus, prognoos

voraussagen vt ennustama, ette kuulutama

voraussehen (sah voraus, vorausgesehen) vt ette nägema voraussetzen vt eeldama Voraussetzung f ~, ~en eeldus; unter

der ~, daß ... eeldades, et ... voraussichtlich oletatav, oodatav, tõenäoline; tõenäoliselt Vorbedacht: mit ~ ettekavatsetult.

tahtlikult; õhne ~ ettekavatsematult Vorbehalt m ~(e)s, ~e varutingimus, endale iäetud õigus, reservatsioon; tingimus

vorbehalten (behielt vor, vorbehalten)

vt varuma, reserveerima vorbei möödas; (an D) (kellestki, millestki) mööda: es ist 8 Uhr ~ kel! on kaheksa läbi; aus und ~! otsas!, läbi!

Vorbeigehen: im ~ mööda minnes, möödumisel; möödaminnes, muuseas Vorbeimarsch tn ~es, . . märsehe möö-

damarssimine vorbereiten vt ette valmistama; sich

~ ette valmistuma Vorbereitung f ~, ~en ettevalmistus;

~en treffen ettevalmistusi tegema vorbestraft varemini kohtulikult karistatud

vorbeugen vt ette(poole) kallutama; vi (D) (midagi) (aegsasti) ära hoidma, vältima; sich ~ end ette (poole) kallutama vorbeugend (ette) ärahoidev, preventiivne; med. profülaktiline Vorbeugung f ~, ~en ette (poole) kallutamine; (ette) ärahoidmine, vältimine: med. profülaktika Vorbild n ~(e)s, ~er eeskuju; näidis vorbildlich eeskujulik; eeskujulikult Vorbote m ~n, ~n kuulutaja, enne

(otn. ende), eelsümptoom vorbringen (brächte vör, vorgebracht) vt ette v. esile tooma; kuuldavale tooma, lausuma; etw. zu seiner Entschuldigung ~ midagi oma vabanduseks ette tooma vordere eesmine, ees-Vördergruiid m ~(e)s, ..gründe esi-

plaan; im ~ esiplaanil, ka pilti. vorderhand esialgu

Vorderhaus n ~es, . . häuser tänavapoolne maja

vordringen (drang vör, vorgedrungen) vi (5) ette tungima; sõj. edasi tungima

voreilig ennatlik, järelemõtlematu; ennatlikult, järelemõtlematult voreingenommen (gegen A) erapoolik, eelarvamuslik (kellegi v millegi suhtes) vorenthalten (enthielt vor, vorenthalten) vt (ülekohtuselt) kinni pidama, mitte käite andma vorerst kõigepealt, esijoones; esialgu vorerwähnt eelmainitud Vorfahr m ~en, ~en esivanem, eellane

Vorfall tn ~(e)s, ..fälle juhtumus, sündmus

vorfallen (fiel vor, vorgefallen) vi (s)

ette langema; juhtuma, toimuma vorfinden (fand vor, vorgefunden) vt

eest leidma vorfristig ennetähtaegne; ennetähtaegselt

Vorfrühling tn ~s, ~e varakevad Vorführung f ~, ~en näitamine, demonstratsioon; etendus; seanss; jur. sundtoomine Vorgabe f ~. ~n males etteandmine;

sport, händikäp Vorgang m ~(e)s, .. gänge toimus, protsess; juhtumus, sündmus; nach seinem ~ tema eeskujul, teda matkides

Vorgänger tn ~s, ~ eelkäija vorgeben (gab vor, vorgegeben) vt ette(poole) andma, ulatama; males ette andma (vigurit); (midagi) ettekäändeks tooma Vorgebirge n ~s. ~ eelmäestik; (kõrgete kallastega) neeme ots Vorgefühl n ~(e)s, ~e eelaimus vorgehen (ging vör, vorgegangen) vi (s) ette minema; sõj. edasi liikuma, ründama; toimuma, sündima; tähtsuselt ületama, tähtsam olema; ette käima (kella kohta) vorgerückt hiline (aja kohta); kõrge

(ea kohta) Vorgeschichte f ~ esiajalugu Vorgesetzte m, f ~n, ~n ülemus vorgestern üleeile vorgestrig üleeilne

vorhaben (hätte vor, vorgehabt) vt kavatsema, plaanitsema; (millegagi) tegevuses olema; sie hat eine Maske vor tal on mask ees Vorhaben n ~s, ~ kavatsus, nõu vorhalten (hielt vör, vorgehalten) vtVorhaltung

ees hoidma; (D) (kellelegi millegi pärast) etteheiteid tegema; vi vastu pidama, jätkuma Vorhaltung f ~, ~en etteheide, tõsine

noomitus, manitsus vorhanden olemasolev; ~ sein olemas olema

Vorhang tn ~(e)s, ..hänge eesriie vorhängen vt ette riputama, ette panema (näit. lukku) Vorhängeschloß n .. schlosses,.. schlös-

ser taba (lukk) vorher enne, varem

vorhergehen (ging vorher, vorhergegangen) vi (s) eelnema, eel käima vorherrschen vi ülekaalus olema, domineerima Vorhersage f ~, ~n ennustus, ettekuulutus

vorhersagen vt ennustama, ette kuulutama vorhin hiljuti

Vorhut / ~, ~en eelvägi, avangard vőrig eelmine, möödunud Vorjahr n ~(e)s, ~e möödunud aasta

vorjährig mullune, möödunudaastane Vorkämpfer m ~s, ~ eestvõitleja, teerajaja

Vorkenntnis f ~, ~se (enamasti pl)

eelteadmised vorkommen (kam vör, vorgekommen) vi (5) ette tulema, esinema, juhtuma; (D) näima Vorkommen n ~s, ~ esinemine, olemasolu; juhtum; (maavara) leiu-koht, lademed Vorkommnis n ~ses, ~se juhtumus, sündmus

vorladen (lud vör, vorgeladen) vt kohtusse kutsuma Vorladung f ~, ~en kutse ametiasutusse ilmumiseks, peamiselt kohtukutse

Vorlage f ~, ~n näidis, muster; seaduseelnõu; jalgpallis sööt; eine ~ einbringen seaduseelnõu esitama vorlassen (ließ vör, vorgelassen) vt

ette laskma Vorlauf tn ~(e)s, .. läufe sport, eel-jooks

Vorläufer m ~s, ~ eelkäija, teerajaja vorläufig esialgne; esialgselt, esialgu vorlaut ninakas, esiletükkiv; ninakalt vorlesen (las vör, vorgelesen) vt ette lugema

Vorlesung f ~, ~en loeng; ettelugemine; eine ~ halten loengut pida-

ma; zu einer ~ gehen loengule minema vörietzt eelviimane

Vorliebe f ~ (für A) (kellegi v. millegi) eelistamine; mit ~ eelistavalt, meelsasti

vorliebnehmen (nahm vorlieb, vorliebgenommen) vi (mit D) (millegagi v. kellegagi) rahulduma, leppima vorliegen (lag vör, vorgelegen) vi (olemas) olema; es liegt kein Grund vor ... pole põhjust ... vorliegend käesolev, antud; im ~en

Fail(e) käesoleval juhul vorlügen (log vor, vorgelogen) vt (D) (kellelegi midagi) ette valetama

vormachen vt ette panema, külge seadma (näit. riivi uksele); (D) (kellelegi) ette näitama, ette tegema; j-m etw. ~ pilti, kellelegi puru silma ajama võrmalig endine vörmals varemalt

Vormarsch m ~es, .. märsche sõj.

edasiliikumine, pealetung Vormittag tn ~(e)s, ~e ennelõuna;

heute vormittag täna ennelõunal vormittags enne lõunat, ennelõunal Vormund tn ~(e)s, ~e e. .. münder

eestkostja Vormundschaft f ~, ~en eestkoste vorn ees (otsas); von ~ eest (poolt);

alguse'st peale; nach ~ ette (poole) Vorname m ~ns, ~n eesnimi vornehm üllas, õilis; suursugune, aristokraatne; üllalt; ~ tun suurt saksa mängima, end tähtsaks tegema vornehmen (nahm vor, vorgenommen) vt ette panema (näit. põlle); ette võtma, käsile võtma; sich (D) ~ (zu -j- inf) (kindlalt) ette võtma (midagi teha); sich (D) etw. ~ millegagi tegelema hakkama; sich (D) j-n ~ kedagi käsile võtma, kellelegi peapesu tegema vornehmlich eriti, esijoones vornherein: von ~ algusest peale, kohe Vörort tn ~(e)s, ~e linnalähedane koht

Vörort(s)zug rn ~(e)s, . . züge linnalähedane rong Vorposten tn ~s, ~ sõj. eelpost; auf

~ eelpostil Vorprüfung f ~, ~en eelkatse, eeleksam, arvestusVorrang

Vorrang m ~(e)s paremus, üleolek; den ~ vor j-m Haben kellestki üle olema, kellestki parem olema Vorrat m ~(e)s, . .räte tagavara, varu; aut ~ kaufen tagavaraks ostma

vorrätig tagavaras olev; etw. ~ halten

midagi tagavaras hoidma Vorratskammer / ~, ~n laoruum; sahver

Vorrecht n ~(e)s, ~e eesõigus, privileeg

Vorrede/ ~. ~n eessõna, sissejuhatus Vorrichtung / ~, ~en seadeldis; seadis vorrücken vt ette nihutama v. lükkama; vi (s) edasi liikuma, sõj. peale tungima võrsagen vt ette ütlema Vorsatz tn ~es, .. sätze (kindel) kavatsus

vorsätzlich ettekavatsetud, tahtlik; ettekavatsetult, tahtlikult Vorschein: zum ~ kommen ilmuma,

nähtavale tulema vorschieben (schob vör, vorgeschoben) vt ette lükkama v. nihutama; ettekäändena esitama vorschießen (schoß vör, vorgeschossen) vt (D) (kellelegi) (raha) laenama; (kellelegi) ette maksma, avansina maksma; vi (s) välja v. ette ulatuma; ette sööstma Vorschlag m ~(e)s, . . schläge ettepanek, esildis; esimene löök; muus. eellöök

vorschlagen (schlug vör, vorgeschlagen) vt esildama, ettepanekut tegema

vorschnell ennatlik, mõtlematu; ennatlikult, mõtlematult Vorschrift / ~, ~en eeskiri, juhend Vorschub: ~ leisten (D) (midagi) soodustama, toetama, (kedagi) abistama

vorschulisch koolieelne Vorschuß tn .. schusses, .. schüsse ettemaks, avanss vorschützen vt (midagi) ettekäändeks, vabanduseks tooma; er sch'ützte Krankheit vor ta tõi ettekäändeks haiguse

vorschweben vi (D) viirastuma, meeles mõlkuma vorschwindeln vt (D) ette luiskama,

puru silma ajama vorsehen (sah vör, vorgesehen) vt ette nägema, plaanima; sich ~ ettevaatlik, valvas olema

vorsetzen vt ette asetama; lauale

kandma, serveerima Vorsicht / ~ ettevaatus: ~! ettevaatust!

vorsichtig ettevaatlik; ettevaatlikult vorsichtshalber ettevaatuse pärast Vorsilbe / ~, ~n eesliide, prefiks vorsingen (sang vör, vorgesungen) vt

(D) (kellelegi) ette laulma vorsintflutlich pilti, noaaegne, vananenud

Vorsitz m ~es (koosoleku, organisatsiooni v. asutuse) juhatamine, juhatajaks olemine, den ~ führen juhatajaks olema, juhatama; unter dem ~ (kellegi) juhatusel Vorsitzende tn, f ~n, ~n esimees, juhataja

Vorsommer tn ~s, ~ varasuvi Vorsorge f ~ ettenägelikkus, hoolikus; ~ treffen aegsasti hoolitsema (millegi eest) vorsorglich ettenägelik, hoolikas; ettenägelikult vorspannen vt ette rakendama Vorspeise / ~, ~n eelroog vorspiegeln vt (D) (kellelegi) peitepilte maalima, petlikke lubadusi andma

Vorspiel n ~(e)s, ~e muus. avamäng,

eelmäng; kirj. proloog, ka pilti. vorsprechen (sprach vör, vorgesprochen) vi (bei D) (kedagi) külastama, (kellegi juurde) sisse astuma vorspringen (sprang vör, vorgesprungen) vi (s) ette ulatuma, esile ulatuma; välja kargama, esile sööstma Vörsprung tti ~(e)s, ..sprünge etteulatuv osa, eend; edumaa Vörstadt f~,., städte eeslinn, agul Vorstand m ~(e)s, ..stände juhatus, juhataja

vorstehen (stand vör, vorgestanden) vi ette ulatuma, eenduma; (D) (millegi) eesotsas, juhatajaks olema

vorstehend ülaltoodud, eespool mainitud; im ~en ülalpool, eespool Vorsteher tn ~s, ~ juhataja, ülem vorstellen vt esitlema; ette (poole) asetama; (kella) ette seadma; endast kujutama; sich ~ (D) end (kellelegi) esitlema; sich (D) etw. ~ midagi kujutlema, ette kujutama Vorstellung / ~, ~en etendus; seanss; kujutelm; esitlemine, esitlus; vastuväide, manitsus241 Waagschale

Vorstoß

Vorstoß rn ~es, .. stoße rünnak, edasitung, sööst; kant. ääris (eriti vorrni-rõivastel)

vorstrecken vt (D) (kellelegi) (raha) laenama; (kellelegi) ette maksma, avansina maksma: ette(poole) v. välja sirutama Vortag tn ~(e)s, ~e eelpäev vortäuschen vt teesklema, simuleerima

Vorteil rn ~(e)s, ~e kasu; paremus, eelis; im ~ sein paremas olukorras olema; sie hat sich zu ihrem ~ verhindert ta on kenamaks muutunud

vorteilhaft kasulik, soodus; kasulikult, soodsalt

Vortrag m ~(e)s, ..träge ettekanne vortragen (trug vör, vorgetragen) vt

ette kandma, esitama vortrefflich oivaline, väga hea; oivaliselt, väga hästi vortreten (trat vör, vorgetreten) vi (s)

ette astuma Vortritt m ~(e)s esikoht; paremus, üleolek; j-m den ~ lässen kellelegi esikohta loovutama Vortrupp m ~s, ~s sõj. eelsalk vortun (tat vör, vörgetan) vt ette tegema, demonstreerima; ette panema (näit. põlle); einen Riegel ~ riivi ette lükkama, riiviga sulgema vor'iiber möödas; mööda: ~ sein möödas olema vor'übergehend lühiajaline, ajutine,

mööduv; ajutiselt Vorübung / ~, ~en eelharjutus Voruntersuchung f ~, ~en jur. eeluurimine

Vorurteil n ~(e)s, ~e eelarvamus vorurteilsfrei, vorurteilslos eelarvamustest vaba; eelarvamusetult võrurteilsvoll eelarvamuslik Vorvergangenheit f ~, ~en gramm.

enneminevik, pluskvamperfekt Vorverkauf rn ~(e)s, . . käufe eelmüük vorvorgesternületunaeile, kolme päeva eest

Vörwand m ~(e)s, ..wände ettekää-

ne; ünter dem — (G) (millegi) ettekäändel

Vorwärmer tn ~s, ~ tehn. eelsoojendi vorwärts edasi, ettepoole vorwärtskommen (kam vorwärts, vorwärtsgekommen) vi [S) edasi jõudma, edusamme tegema vorwegnehmen (nahm vorweg, vorweggenommen) vt (eest) ara võtma; ennetama

vorweisen (wies vor, vorgewiesen) vt

ette näitama, esitama vorwerfen (warf vor, vorgeworfen) vt ette viskama; ette heitma, etteheiteid tegema vorwiegend eriti, esijoones Vorwissen: ohne mein ~ minu teadmata

Vorwitz m ~es pealetükkiv uudishimu; ninakus vorwitzig pealetükkivalt uudishimulik: ninakas

Vorwort n ~(e)s, ~e eessõna Vorwurf tn ~(e)s, ..würfe etteheide, laitus

vorwurfsvoll etteheitev, laitev; etteheitvalt

Vorzeichen n ~s, ~ enne (om. ende) vorzeigen vt ette näitama, esitama Vorzeit f ~, ~en iirgaeg vorzeitig enneaegne; enneaegselt, enne aegu

vorzeitlich ürgaegne, muinasaegne vorziehen (zog vor, vorgezogen) vt esile v. välja tõmbama; ette tõmbama; (D) eelistama (midagi millelegi)

Vorzimmer n ~s, ~ esik, eesruum Vorzug m ~(e)s, .. züge eelis, paremus: (plaanipärasele rongile) eelnev lisarong; den ~ geben eelistama vorz'üglich oivaline, suurepärane: oivaliselt, suurepäraselt vorzugsweise eelistavalt, esijoones VP f (Volkspolizei = Deutsche Völkspolizei) rahvapolitsei (SDV-s) vulg'är vulgaarne, labane, vulgaarselt Vulkän m ~s, ~e tulemägi, vulkaan v. u. Z. = vor unserer Zeitrechnung e. m. a. = enne meie ajaarvamist

W

Wäage f ~, ~n kaalud; sich (D)

die ~ halten tasakaalus olema wäag(e)recht rõhtne, horisontaalne; rõhtsalt

Wäag(e)rechte / ~n, ~n rõhtjoon,

horisontaal (joon) Waagschale f ~, ~n vaekauss; jedes Wort auf die ~ legen pilti, iga sõna hoolikalt kaaluma 241 Waagschale

Vorstoß

Vorstoß rn ~es, .. stoße rünnak, edasitung, sööst; kant. ääris (eriti vorrni-rõivastel)

vorstrecken vt (D) (kellelegi) (raha) laenama; (kellelegi) ette maksma, avansina maksma: ette(poole) v. välja sirutama Vortag tn ~(e)s, ~e eelpäev vortäuschen vt teesklema, simuleerima

Vorteil rn ~(e)s, ~e kasu; paremus, eelis; im ~ sein paremas olukorras olema; sie hat sich zu ihrem ~ verhindert ta on kenamaks muutunud

vorteilhaft kasulik, soodus; kasulikult, soodsalt

Vortrag m ~(e)s, ..träge ettekanne vortragen (trug vör, vorgetragen) vt

ette kandma, esitama vortrefflich oivaline, väga hea; oivaliselt, väga hästi vortreten (trat vör, vorgetreten) vi (s)

ette astuma Vortritt m ~(e)s esikoht; paremus, üleolek; j-m den ~ lässen kellelegi esikohta loovutama Vortrupp m ~s, ~s sõj. eelsalk vortun (tat vör, vörgetan) vt ette tegema, demonstreerima; ette panema (näit. põlle); einen Riegel ~ riivi ette lükkama, riiviga sulgema vor'iiber möödas; mööda: ~ sein möödas olema vor'übergehend lühiajaline, ajutine,

mööduv; ajutiselt Vorübung / ~, ~en eelharjutus Voruntersuchung f ~, ~en jur. eeluurimine

Vorurteil n ~(e)s, ~e eelarvamus vorurteilsfrei, vorurteilslos eelarvamustest vaba; eelarvamusetult võrurteilsvoll eelarvamuslik Vorvergangenheit f ~, ~en gramm.

enneminevik, pluskvamperfekt Vorverkauf rn ~(e)s, . . käufe eelmüük vorvorgestern ületunaeile, kolme päeva eest

Vörwand m ~(e)s, ..wände ettekää-

ne; ünter dem — (G) (millegi) ettekäändel

Vorwärmer tn ~s, ~ tehn. eelsoojendi vorwärts edasi, ettepoole vorwärtskommen (kam vorwärts, vorwärtsgekommen) vi [S) edasi jõudma, edusamme tegema vorwegnehmen (nahm vorweg, vorweggenommen) vt (eest) ara võtma; ennetama

vorweisen (wies vor, vorgewiesen) vt

ette näitama, esitama vorwerfen (warf vor, vorgeworfen) vt ette viskama; ette heitma, etteheiteid tegema vorwiegend eriti, esijoones Vorwissen: ohne mein ~ minu teadmata

Vorwitz m ~es pealetükkiv uudishimu; ninakus vorwitzig pealetükkivalt uudishimulik: ninakas

Vorwort n ~(e)s, ~e eessõna Vorwurf tn ~(e)s, ..würfe etteheide, laitus

vorwurfsvoll etteheitev, laitev; etteheitvalt

Vorzeichen n ~s, ~ enne (om. ende) vorzeigen vt ette näitama, esitama Vorzeit f ~, ~en iirgaeg vorzeitig enneaegne; enneaegselt, enne aegu

vorzeitlich ürgaegne, muinasaegne vorziehen (zog vor, vorgezogen) vt esile v. välja tõmbama; ette tõmbama; (D) eelistama (midagi millelegi)

Vorzimmer n ~s, ~ esik, eesruum Vorzug m ~(e)s, .. züge eelis, paremus: (plaanipärasele rongile) eelnev lisarong; den ~ geben eelistama vorz'üglich oivaline, suurepärane: oivaliselt, suurepäraselt vorzugsweise eelistavalt, esijoones VP f (Volkspolizei = Deutsche Völkspolizei) rahvapolitsei (SDV-s) vulg'är vulgaarne, labane, vulgaarselt Vulkän m ~s, ~e tulemägi, vulkaan v. u. Z. = vor unserer Zeitrechnung e. m. a. = enne meie ajaarvamist

W

Wäage f ~, ~n kaalud; sich (D)

die ~ halten tasakaalus olema wääg(e)recht rõhtne, horisontaalne; rõhtsalt

Wääg(e)rechte / ~n, ~n rõhtjoon,

horisontaal (joon) Waagschale f ~, ~n vaekauss; jedes Wort auf die ~ legen pilti, iga sõna hoolikalt kaalumaVVäbe

Wäbe f ~, ~n meekärg wach ärkvel olev; ärgas; ~ sein ärkvel olema; ~ bleiben ärkvele jääma; ~ werden ärkama Wache f ~, ~n tunnimees; vahtkond; valveruum; sõj. vahiteenistus; auf ~ sein e. (auf) ~ stehen vahipostil seisma

wachen vi ärkvel olema; valvama wachhabend vahikorral olev wachhalten (hielt wäch, wachgehalten) vt erksana hoidma,' elavana säilitama (näit. mälestust, huvi); sie hielten die Erinnerung an die Töten wach neil säilis mälestus surnutest elavana

Wacholder tn ~s, ~ kadakas Wachposten m ~s, ~ tunnimees Wachs n ~es, ~e vaha; määre (suuskade jaoks); er ist weich wie ~

pilti ta on pehme kui vaha, järeleandlik

wachsam valvas, tähelepanelik Wachsamkeit f ~ valvsus 'wächsen (wuchs, gewachsen) vi (s) kasvama; j-m

gewachsen sein kellegagi võrdvõimeline olema, kellelegi vääriliseks vastaseks olema; einer Sache gewachsen sein millegagi toime tulema, millestki iagu saama 2wächsen vt vahatama; (suuski) määrima

w'ächsern vahast; vahajas, vahakarva Wächstuch n ~(e)s, ~e, ka .. tücher vahafiie

Wachstum n ~(e)s kasv, kasvamine,

areng

Wächte| f ~, ~n zool. põldvutt W'ächter tn ~s, ~ valvur, vaht wäckeüg kõikuv, logisev; ebakindel, heitlik

wackeln vi (h, s) kõikuma, vaaruma, logisema

vväcker tubli; vahva; vahvasti; tublisti wacklig vt. wäckelig Wäde f ~, ~n sääremari Wäffe f ~, ~n relv; zu den ~n greifen relvi haarama; die ~n strek-ken (niederlegen) relvi maha panema, alla andma; mit den ~n rässeln pilti relvi täristama, sõjaga ähvardama

Waffel f ~. ~n vahvel Wäffengefährte tn ~n, ~n võitluskaaslane, relvavend Wäffenrock tn ~(e)s, .. röcke (sõjaväelase) vormikuub Waffenstillstand tn ~(e)s vaherahu

Wäffenstreckung f ~, ~en sõj. kapitulatsioon, alistumine Wägehals tn ~es, .. hälse hulljulge inimene, uljaspea wagehalsig hulljulge; hulljulgelt wägen vt julgema, söandama; mängu panema, riskima; ich wäge mich nicht zu ihm ma kardan tema juurde minna

w'ägen (wog, gewogen) vt kaaluma,

ära kaaluma Wägen tn ~s, ~ vanker; tõld; auto; vagun; der Größe ~ astr. Suur Vanker; der Kleine ~ astr. Väike Vanker

Waggon [va'gõ, ka va'goin] m ~s,

~s vagun vväghalsig vt. wägehalsig Wägnis n ~ses, ~se risk; julgustükk,

riskantne üritus Wahl f ~, ~en valik; valimine; sort, kvaliteet; j-n zur ~ vorschlagen kellegi kandidatuuri valimistel üles seadma w'ählbar valitav Wählbarkeit f ~ valitavus» wählberechtigt valimisõiguslik w'ählen vt valima W.'ähler m ~s, ~ valija w'ählerisch väga valiv, nõudlik wählfrei valikuvaba, fakultatiivne Wähllokal n ~(e)s, ~e valimisruum,

valimisjaoskond Wahlspruch m ~(e)s, .. sprüche juhtlause, deviis Wähl vorstand tn ~(e)s, ..stände valimiskomisjon Wahn m ~(e)s eksiarvamus, pettekujutlus

w'ähnen vt (ekslikult v.. põhjendamatult) arvama, (ekslikult) kujutlema; sich gl'ücklich ~ end õnnelikuks pidama

Wahnsinn tn ~(e)s hullumeelsus wahnsinnig hullumeelne, hull Wahnwitz tn ~es hullus, meeletus wahr tõeline; õige; ~e Geschichten

tõestisündinud lood währen vt kaitsma, hoidma, säilitama w'ähren vi kestma, vältama w'ährend präp (G, ka D) (millegi) vältel, jooksul; ~ fünf Jähre e. ~ fünf Jähren viie aasta jooksul: conj sel ajal kui währenddem, währenddes, währenddessen sellal; sel ajal kui währhaft, währhäftig lõearmastaja, tõemeelne; tõesti, tõepoolestWahrheit

Wahrheit i ~, ~en tõde; um die ~

zu sägen tõtt öelda wahrheitsgemäß, wahrheitsgetreu tõepärane, tõele vastav; tõepäraselt, tõele vastavalt währlich tõesti, tõepoolest währnehmen (nahm währ, währgenommen) vt tajuma; märkama; silmas pidama: (ära) kasutama (näit. juhust); j-s Interessen ~ kellegi huve silmas pidama; einen Termin ~ kohtuistungist osa võtma währsagen (wahrsagte, gewährsagt) vt ennustama, tulevikku kuulutama Wahrsager m ~s, ~ ennustaja wahrscheinlich tõenäoline, arvatav;

arvatavasti, vististi Wahrscheinlichkeit f ~, ~en tõenäosus; äiler ~ nach tõenäoliselt Währung f ~, ~en vääring, valuuta Währungsreform f ~, ~en rahareform

Währzeichen n ~s, ~ tunnus, tundemärk

Wäise f ~, ~n, Wäisenkind n ~(e)s,

~er orb, vaenelaps Wal tn ~(e)s, ~e vaal, valaskala Wald tn ~(e)s, ~er mets Wäldhorn n ~(e)s, .. hörner muus.

metsasarv wäldig metsane wäldreich metsarikas Waldung t ~, ~en mets, metsamassiiv wäldwärts metsa poole, metsa suunas Wälfang m ~(e)s, ..fänge vaalapüük Wälfänger tn ~s, ~ vaalapüügilaev Wälfisch tn ~es, ~e vaal, valaskala walken vt vanutama; kolkima Wall tn ~(e)s, ~e vall, muldvall Wällach m ~(e)s, ~e ruun wällen vi pulbitsema, keema; voogama

wällfahren (wällfahrte, gewällfahrt) vi (s) rel. palverännakut tegema, ka piltl.

Wällfahrer m ~s, ~ rel. palverändaja, ka pilti.

Wällfahrt f ~, ~en rel. palverännak, ka pilti.

Walnuß f~,., nüsse kreeka pähkel Walroß n .. rosses, .. rosse zool. merihobu

wälten vi ('über A) (kellegi v. millegi üle) valitsema, toimima, seines 'Amtes ~ ametikohuseid täitma; hier wältet Frieden siin valitseb rahu Wälze / ~, ~n valts, rull; immer die älte ~! piltl. ikka sama laul!

j wälzen vt tehn. valtsima; vi valssi tantsima

w'äizen vt veeretama; sich ~ end veeretama, püherdama Wälzer m ~s, ~ valss; valtsija Wams n ~es, ~er lühike kitsas meeste-

kuub v. -jakk wand vt. winden

Wand f ~, ~e sein; ~ an ~ leben (korteris v. majas) naabriteks olema; mit dem Kopf durch die ~ wollen pilti, peaga vastu seina jooksma

Wändbrett n ~(e)s, ~er seinariiul Wändel m ~s muutus; muudatus; (elu) viis, käitumine; ~ schäffen muutma wändelbar muutlik

Wändelhalle / ~, ~n fuajee, jalutusruum; jalutusgalerii, kolonnaad wändeln vi (s) käima, kõndima; vt

muutma; sich ~ muutuma Wändelstern m ~(e)s, ~e rändtäht, planeet

Wändeiung / ~, ~en muutus; muudatus; ei. transformatsioon, muundamine

Wänderbühne / ~, ~n rändteater Wänderer tn ~s, ~ matkaja; rändur Wänderfahne f ~, ~n rändpunalipp Wänderkino n ~s, ~s rändkino wändern vi (h, s) matkama; rändama Wänderpreis tn ~es, ~e rändauhind Wänderschaft / ~ rännak; auf der ~

sein rännakul olema Wanderung f ~, ~en matk; rännak Wändervogel tn ~s, .. vögel rändlind Wändler m ~s, ~ ei. muundaja, moo-tetrafo

Wändleuchte / ~, ~n seinalamp Wändlung f ~, ~en vt. Wändeiung Wändrer m ~s, ~ vt. Wänderer Wändrung f ~, ~en vt. Wänderung Wändspruch m ~(e)s, .. sprüche loosung, tsitaat (seinal) wändte vt. wenden Wändzeitung f ~, ~en seinaleht Wänge † ~, ~n põsk, pale Wänkeimut m ~(e)s kõikuvus, kõhk-

levus, vankuvus wänkelmütig kõikuv(a meelega), kõhklev, vankuv wänken vi (/;, s) vaaruma, tuikuma; pilti, vankuma, ebakindlaks v. kartlikuks muutuma wann millal; seit ~? mis ajast peale? Wänne f ~, ~n vann; pali Wanst tn ~es, ~e vats

Wanze f ~, ~n lutikas Wappen n ~s, ~ vapp wappnen vt relvastama, varustama; dagegen war ich nicht gewappnet

seda ma ei oodanud, ma polnud selleks ette valmistatud war vt. 2sein warb vt. werben Wäre f ~, ~n kaup Warenhaus n ~es, .. häuser kaubamaja, universaalkauplus warf vt werfen

warm soe. das 'Essen ~ stellen sööki

^ooja panema; soojalt warmblütig soojavereline W'ärme f ~ soojus Wärmekraftwerk n ~(e)s, ~e soojuselektrijaam W ärmeleiter tn ~s, ~ füüs. soojusjuht Wärmeleitfähigkeit f ~, ~en füüs.

soojusjuhtivus Wärmemesser m ~s, ~ füüs. kalori-

meeter; termomeeter w'ärmen vt soojendama W armflasche f ~, ~n soojenduskott, -pudel

Wärmhalteflasche f ~, ~n termos-pudel

warnen vt hoiatama Warnung f ~, ~en hoiatus Warfe f ~, ~n vaatlustorn warten vi (auf A) (kedagi, midagi) ootama; j-n ~ lässen kedagi oodata laskma: vt hoolitsema (näit. haige v. lapse eest), hooldama, teenindama Wärter tn ~s, ~ valvur, vaht; (haige) talitaja. teenindaja Wartesaal m ~(e)s, .. säle (vaksali)

i`otesaal, -ruum Wartezimmer n ~s, ~ ooteruum warüm miks, mispärast Wärze f ~, ~n soolatüügas; (rinna-) nibu

was (G wessen, A was) mis; mida; midagi: ~ für ein missugune, milline; ~ Neues midagi uut Wäschanstalt / ~, ~en pesumaja Wäschbecken n ~s, ~ kraanikauss,

pesukauss Wäschblau ri ~s pesusine Wäsche f ~, ~n pesu; pesupesemine wäschecht pesuehtne, värvikindel; piltl. ehtne, tõeline, tüüpiline: ein ~er Berliner ehtne berliinlane Wäscheklammer f ~, ~n pesupulk Wäscheleine f ~, ~n pesunöör waschen (wusch, gewaschen) vt pe-

sema; eine Hand wäscht die ändere

pilti, käsi peseb kätt; sich ~ end pesema: ich wasche mir die H'ände ma pesen käsi Wäscherei f ~, ~en pesumaja Wäscherin f ~, ~nen pesunaine, pesupesija

Wäschestütze f ~, ~n pesupuu (pesunööri toetamiseks) Wäschlappen m ~s, ~ pesunuustik,

narts, ka piltl. Wäschmaschine † ~n pesupesemis-masin

Wässer n ~s, ~ e. ~ vesi; (kalliskivi) sära; zu ~ und zu Lände maal ja merel; maa- ja veeteed mööda; zu ~ werden piltl. luhta minema; das ~ lief ihm im Münde zusammen piltl. tal jooksis suu vett; sich 'über ~ hälten piltl end vee peal hoidma; er kann dir nicht das ~ reichen piltl. ta ei saa kaugeltki sinu vastu: stille ~ sind tief piltl. vaga vesi, sügav põhi wässerarm veevaene vvässerdicht veekindel Wässerfall tn ~(e)s, ..fälle juga, kosk Wässerglas n ~es, .. gläser veeklaas;

n ~es keem. vesiklaas Wässerhahn m ~(e)s, .. hähne veekraan wasserhaltig vett sisaldav Wässerhose f ~. ~n vesipüks w'ässerig vesine

Wässerjungfer f ~. ~n zool. (vesi)kiil Wässerkraftwerk n ~(e)s, ~e hüdroelektrijaam Wässerleitung f ~, ~en veejuhe, veevärk

wässern vi veepinnale maanduma (lennuki kohta) w'ässern vt niisutama; veega lahjendama; ihm w'ässert der Mund da-näch piltl. tal jookseb suu selle järele vett Wässernot j ~ veepuudus Wässerratte f ~, ~n zool. vesirott, mügri; piltl. merekaru, vilunud meremees; piltl. hea ujuja wässerreich veerikas Wässerrettuug f ~, ~en vetelpääste Wässerrettungsdienst m ~es, ~e ve-

telpäästejaam Wässerscheide f ~, ~n geogr. veelahe wässerscheu vettpelgav; med. marutõbine

Wässerspiegel tn ~s, ~ veepind Wässerstoff m ~(e)s vesinikWässerstotisuperoxid

Wässerstoffsuperoxid, .. oxyd n ~(e)s

keem. vesinikülihapend Wässerstraße f ~, ~n veetee Wassersucht f ~ med vesitõbi Wasserwaage f ~, ~n tehn. vesilood,

vaaderpass w'äßrig vt w'ässerig wäten vi {s. h) kahlama, sumama

(näit. läbi vee) wätscheln vi (s, h) paterdama Wätte f ~. ~n vatt (puuvill); du hast wohl ~ in den 'Ohren? pilti, oled sa kurdiks jäänud? WBDJ m (Weltbund der Demokratischen Jugend) Ülemaailmne Demokraatliku Noorsoo Föderatsioon weben vt (kangast) kuduma Weber m ~s, ~ kangur, kangakudu-ja

Webstuhl m ~(e)s, ..stühle kangas-puud

Wechsel m ~s, ~ muutus; muudatus; vaheldus; vahetus; mai veksel; sport teatepulga üleandmine Wechselfieber n ~s med malaaria Wechselgeld n ~(e)s, ~er vahetusraha

wechseln vt vahetama; vi muutuma;

vahelduma wechselseitig vastastikune; vastastikku

Wechselstrom m ~(e)s, ..ströme ei.

vahelduvvool wecken vt šratama. Wecker m ~s, ~ äratuskell wedeln vi (saba) liputama: (tuult)

lehvitama, vehkima weder: ~ ... noch ... ei . .. ega .. .;

~ du noch ich ei sina ega mina weg ära: ~ (da)! eest ära!; ganz ~ sein väga vaimustatud v. kütkestatud olema: in einem ~ katkestamatult, lakkamatult Weg m ~(e)s, ~e tee; den ~ verfehlen teelt eksima: sich auf den ~ mächen teele asuma; j-m im ~e stehen pilti, kellelgi teel ees olema, kellelgi jalus olema; aus dem ~e r'äumen pilti, (teelt) kõrvaldama; auf diesem ~e pilti, sel teel, sedaviisi; i-m aus dem ~e gehen pilti, kellegi teelt kõrvale hoiduma, kellegagi kohtumist vältima Wegbereiter tn ~s, ~ teerajaja wegbleiben (blieb weg, weggeblieben) vi (.?) ära jääma, tulemata jääma Wegelag(e)rer tn ~s, ~ teeröövel

Weggenosse in ~n, ~n teekaaslane wegen (G, ka D) pärast, tettu; ~ des Väters e. des Väters ~ isa pärast; von ~! ei mingil juhul! weghaben (hätte weg, weggehabt) vt lahti saama; eemaldama: taipama, hästi oskama wegkommen (kam weg, weggekommen) vi (s) ära tulema, lahkuma; kaotsi minema weglassen (ließ weg, weggelassen) vt ära laskma, minna laskma; vahele jätma (näit. lugemisel) wegmüssen (müßte weg, weggemußt)

vi lahkuma pidama Wegnahme f ~, ~n äravõt'mine: konfiskeerimine wegschaffen vt ära koristama v. viima, eemale toimetama wegstehlen (stahl weg, weggestohlen) vt ära varastama; sich ~ salaja lahkuma e. eemalduma wegtun (tat weg, weggetan) vt ära

v. kõrvale panema, ära koristama Wegweiser m ~s, ~ teejuht; teeviit wegwerfend halvustav, põlglik: halvustavalt, põlg'likult wegziehen (zog weg, weggezogen) vt (eest) ära tõmbama; vi (s) lahkuma: ära kolima; ära lendama (lindude kohta) weh valus; ~ tun valu tegema, valutama: o ~ ! oh häda!: ~ mir! häda mulle!

Web n ~(e)s. Wehe n ~s valu, häda, õnnetus; mit Ach und Web suure hädaga, hädavaevu wehen vi puhuma: lehvima wehklagen (wehklagte, gewehklagt) vi ('über A) (kellegi v. millegi üle) kurtma, hädaldama, halisema Wehmut f ~ nukrus, halemeelsus wehmütig nukker, halemeelne; nukralt,

halemeelselt Wehr f ~, ~en kaitse, vastupanu; sich zur ~ setzen kaitsele v. vastupanule asuma; n ~(e)s, ~e pais, (kala)tõke Wehrdienst m ~es sõjaväeteenistus wehren, sich end kaitsma Wehrfähigkeit f ~ kaitsevõime wehrlos kaitsetu; kaitsetult Wehrmacht f ~ veermaht (hitlerliku

Saksamaa sõjaväe nimetus) Wehrpflicht f ~ sõjaväekohustus wehrpflichtig sõjaväekohustuslik Weib n ~(e)s, ~er naineWeibchen

weiter

Weibchen n ~s, ~ emasloom weibisch (ära)hellitatud, naisernoega weiblich naiselik; nais-, naiste-; emas-; gramm, naissoost, feminiinne

weich pehme; mahe, leebe; pehmelt;

mahedalt, leebelt Weiche f ~, ~n pöörang, pööre (om. pöörme)

'weichen vt pehmitama, pehmeks tegema; leotama 2weichen (wich, gewichen) vi (s) järele andma; taganema, eemalduma Weichensteller tn ~s, ~ pöörmeseadja Weichheit / ~, ~en pehmus; mahedus, leebus

weichlich pehmevõitu; lõtv, jõuetu; pehmeloomuline Weichling tn ~s, ~e hellik, memmepoeg

Weichtier n ~(e)s, ~e zool. mollusk 5Weide f ~, ~n paju 2We>de f ~, ~n karjamaa weiden vt (loomi) karjatama; vi karjamaal sööma; sich ~ (an D) (millestki) naudingut tundma, (midagi) nautima, imetlema Weidenkätzchen n ~s, ~ pajuurb weidlich tubli; tublisti, nagu kord ja kohus

Weidmann tn ~(e)s, . . männer jahimees

Weidwerk n ~(e)s jahindus weigern, sich keelduma, tõrkuma Weihe f ~, ~n sisseõnnistamine, pühitsemine; pidulikkus weihen vt pühendama; pühitsema, sisse õnnistama; dem 'Untergang geweiht hukkumisele määratud; sich ~ (D) (millelegi) pühenduma Weihnachten n ~s e. pl rel. jõulud;

zu ~ jõuluajal, jõuluks Weihrauch tn ~(e)s viiruk weil sest et, sest

Weile f ~ ajavahemik, mõni aeg; eine ganze (länge) ~ tükk aega; nach einer kleinen ~ natukese aja pärast; damit hat es gute ~ sellega pole kiiret; eile mit ~! pilti, tasemini sõuad, kaugemale jõuad weilen vi viibima

Wein tn ~(e)s, ~e vein; viinamarjad; j-m reinen ~ einschenken pilti, kellelegi tõtt ütlema weinen vi nutma; um j-n ~ kedagi laga nutma

weinerlich nutune; nutukas (palju nuttev); nutuselt Weingeist tn ~es keem. etüülalkohol,

viinapiiritus Weinlese f ~, ~n viinamarjade kogumine

Weinstein tn ~(e)s keem. viinakivi Weinstock tn ~(e)s, ..stocke viinapuu

Weintraube f ~, ~n viinamarjakobar;

pl. viinamarjad weise tark; targalt

Weise f ~, ~n viis, laad; muus. meloodia, (laulu)viis; auf diese ~ sel viisil, niiviisi; auf. keine ~ ei mingil viisil, mitte kuidagi weisen (wies, gewiesen) vt osutama, näitama; juhatama, saatma; etw. von der Hand ~ midagi tagasi lükkama, ära põlgama; j-n zur Rühe ~ kedagi korrale kutsuma, kelleltki vaikust nõudma Weisheit f ~, ~en tarkus weismachen: j-m etw. ~ kedagi eksiarvamusele viima, kellelegi midagi ette luiskama 'weiß vt. wissen

2weiß valge; ein ~er Räbe pilti, valge vares

weissagen (weissagte, geweissagt) vt

ennustama, ette kuulutama Weißbrot n ~(e)s, ~e sai weißen vt valgendama, valgeks võõpa-

ma; (valgeks) lupjama Weißnäh(t)erin f ~, ~nen pesuõmb-leja

Weisung / ~, ~en juhend, käsk, korraldus

weit avar, lai; kauge; kaugel (e); kaugelt, palju; von ~em kaugelt; bei ~em nicht kaugeltki mitte: ~ und breit igal pool, kõikjal; die Tür stand ~ õffen uks oli pärani lahti; das ist nicht ~ her see pole suurem asi weitab kaugel, eemal weitaus kaugelt, palju, märksa; ~

besser palju parem (ini) Weite / ~, ~n kaugus; ulatus; suurus,

laius, avarus weiten vt laiendama, avardama; sich

~ laienema, avarduma weiter avaram, laiem; kaugem; edasine, järgnev; ohne ~e 'Umstände pikema jututa; edasi; edaspidi; kaugemal (ej; ~ nichts? muud midagi?; bis auf ~es esialgu; õhne ~es pikema jututawenig

Weiterbildung f ~, ~en õppimise jätkamine, kvalifikatsiooni tõstmine weiterhin edasi; edaspidi weitgehend laiaulatuslik, laialdane,

kaugeleulatuv, oluline weither kaugelt, eemalt weitherzig suuremeelne, helde weitläufig ulatuslik, laialdane; (liiga) üksikasjalik, laialivalguv; kauge (suguluse kohta); pikalt ja laialt, laialivalguvalt; wir sind ~ verwändt me oleme kaugelt sugulased weitschweifig sõnaohter, laialivalguv;

sõnaohtralt, laialivalguvalt weitsichtig kaugelenägev; pilti, ettenägelik

Weitsichtigkeit † ~ kaugelenägevus;

pilti, ettenägelikkus Weitsprung m ~(e)s, .. sprünge kaugushüpe

weittragend kaugelaske- (näit. kahur);

kaugeleulatuv, suure tähtsusega weitverbreitet laialt levinud; eine ~e

'Ansicht laialt levinud vaade Weizen m ~s nisu; sein ~ blüht pilti

tema käsi käib hästi welch (m welcher, f welche, n welches; pl wclche) missugune; kes, mis; mõni; es sind ~e hier siin on mõned

Welf tn ~(e)s, ~e, n ~(e)s, ~er koera- v. hundikutsikas welk närtsinud, lõtv welken vi (s) närtsima Wellblech n ~ (e)s, ~e laineline plekk Welle / ~, ~n laine; tehn. võll wellenartig lainetaoline Wellenbereich tn ~(e)s, ~e raad. laineala

Wellenlänge / ~, ~n fiiiis. lainepikkus wellig laineline; laineliselt Wels m ~es, ~e zool. säga welscb romaani; prantsuse; itaalia; die ~e Schweiz Lääne-Sveits, kus kõneldakse prantsuse keelt Welt f ~, ~en maailm; zur ~ bringen ilmale tooma, sünnitama; zur ~ kommen ilmale tulema, sündima; älle ~ kõik (inimesed), igaüks; die jünge ~ noorsugu; was in aller ~! mis (pagana pihta)! Weltall n ~s kogu maailm, universum, kosmos

Weltanschauung f ~, ~en maailmavaade

Weltfestspiele pl: ~ der Jugend und

Studenten ülemaailmne noorsoo- ja üliõpilaste festival weltfremd eluvõõras Weltfriedensbewegung f ~ ülemaailmne rahuliikumine Weltfriedenskongreß m . . kongresses, .. kongresse ülemaailmne rahu-kongress

Weltfriedensrat tn ~(e)s ülemaailmne

Rahunõukogu Weltgegend / ~, ~en ilmakaar welthistorisch maailmaajalooline Weltjugendlied n ~(e)s «Maailma

demokraatliku noorsoo hümn» Weltjugendtag m ~(e)s, ~e ülemaailmne noorsoopäev Weltkrieg tn ~(e)s, ~e maailmasõda Weltraum tn ~(e)s maailmaruum, kosmos

Weltraumfahrer tn ~s, ~ kosmonaut Weltrekord tn ~(e)s, ~e sport, maailmarekord Weltruf m ~(e)s ülemaailmne kuulsus; ein Gelehrter von ~ maailmakuulus teadlane Weltteil tn ~(e)s, ~e maailmajagu Wemfall tn ~(e)s, ..fälle gramm.

daativ, alaleütlev Wende / ~, ~n pöördepunkt, -koht; pööre (otn. pöörde); um die ~ des Jahrhünderts sajandivahetusel Wendekreis tn ~es, ~e geogr., astr. pöörijoon; ~ des Steinbocks astr. Kaljukitse pöörijoon e. lõunapööri-joon; ~ des Krebses astr. Vähi pöörijoon e. põhjapöörijoon Wendeltreppe f ~. ~n keerdtrepp wenden (wendete, gewendet) vi, vt ümber pöörama; (wendete, gewendet e. wandte, gewandt) vt ära v. kõrvale pöörama, suunama, sich ~ (wandte sich, sich gewandt e. wendete sich, sich gewendet) (an A) (kellegi poole) pöörduma; das Bl'ättchen wendete sich pilti, olukord muutus Wendepunkt tn ~(e)s, ~e pöördepunkt, -koht Wendung / ~, ~en pööre (otn. pöörde); väljend, kõnekäänd; die Sache nimmt (bekömmt) eine ändere ~ asi võtab teise pöörde Wenfall tn ~(e)s, ..fälle gramm, akusatiiv

wenig vähene; nur ~e Schritte mõned sammud, paar sammu; sein ~es Geld tema rahanatuke; ein ~ natu-wenigstens

ke, veidi; vähe; nichts ~er als ... sugugi mitte ... wenigstens vähemalt wenn kui; ~ auch kuigi, olgugi wenngleich, wennschon kuigi, olgugi et; isegi kui; wennschon, dennschõn! kui juba, siis juba! wer (G wessen, D wem, A wen) kes; ~ es (auch) immer sein mag olgu see kes tahes; ~ ist da? kes seal on?

werben (warb, geworben) vt värbama; vi (um A) (kedagi) kosima; (midagi) taotlema, püüdlema; (für A) (midagi) reklaamima Werber m ~s, ~ värbaja; kosilane Werbung f ~, ~en värbamine; kosimine; reklaam|itegemine) Werdegang tn ~(e)s, . . gänge arenemiskäik, areng werden (würde, geworden) vi (s) tekkima; (kellekski) saama, (millekski) minema, muutuma; wird's baid? kas saab juba?, tee (tehke) kähku!; daraus würde nichts sellest ei tulnud midagi välja; «werden» kui abiverb iüäb eesti keelde tõlkimata; es würde getänzt tantsiti;, das wird so sein arvatavasti on see nii Werfall m ~(e)s, . fälle gramm, nominatiiv, nimetav werfen (warf, geworfen) vt viskama, heitma; sünnitama (loomade kohta); den Feind ~ vaenlast põgenema lööma; vi mit etw. um sich (A) ~ midagi loopima, raiskama v. ohtralt kasutama; sich ~ kaarduma (puidu kohta); (auf A) (kellelegi v. millelegi) viskuma, (kellegi v. millegi kallale) sööstma Werft f ~, ~en laevatehas Werg n ~(e)s takk, takud Werk n ~(e)s, ~e töö, tegu; teos, looming; masinavärk, mehhanism; tehas; ans ~ gehen tööd v. ettevõtet käsile võtma, (tööga) peale hakkama; ins ~ setzen teostama, täide viima, käsile võtma Werkbank f ~, .. bänke tööpink werken vi tegev olema, töötama; vt

töötlema Werkhalle f ~, ~n tsehh Werkstatt f ~, .. stätten, Werkstätte

f ~, ~n töökoda Werkstück n ~(e)s, ~e töödeldav ese, toorik

Werktag rn ~(e)s, ~e argipäev, tööpäev

werktags argipäeviti, tööpäevadel werktätig töötav; tegev, toimekas, aktiivne

Werktätige m, / ~n, ~n töötaja Werkunterricht m ~(e)s tööõpetus;

tootmisõpetus Werkzeug n ~(e)s, ~e tööriist, tööriistad

wert austatud, lugupeetud, armas; väärt (olev), (millegi) vääriline; das ist mir viel ~ see on mulle palju väärt, seda ma hindan Wert m ~(e)s, ~e väärtus; auf etw. ~ legen midagi tähtsaks pidama, millelegi rõhku panema werten vt (midagi) väärtustama, hindama

Wertigkeit / ~, ~cn keem. `/alents wertlos väärtusetu Wertlosigkeit / ~ väärtusetus Wertsachen pl väärtasjad, -esemed wertschätzen vt kõrgesti hindama, lugu pidama wertvoll väärtuslik

Werwolf m ~(e)s, .. wõlfe libahunt, soend

Wešen n ~s, ~ loomus; olek, käitumisviis; olend, olevus; olemus; sein ~ treiben tegutsema, oma tempe tegema; viel ~(s) von (um) etw. mächen millegi pärast palju kära v. kõmu tegema wesentlich oluline, peamine, im ~en põhiliselt

Wesfall m ~(e)s, ..fälle gramm, genitiiv, omastav weshälb miks, mispärast Wespe f ~, ~n herilane West m ~(e)s, ~e läänetuul; (artiklita) läänekaar, lääs Weste f ~, ~n vest; er hat eine weiße (reine, säubere) ~ pilti, tal on puhas nimi

Westen (artiklita) lääs, läänekaar; m ~s lääneosa; Lääs, läänepoolsed maad

westlich lääne-, läänepoolne, ~ von...

(millestki) lääne pool weswegen vt. weshälb wett tasa; ~ sein tasa olema Wettbewerb m ~(e)s, ~e võistlus, konkurss; konkurents; .der sozialistische ~ sotsialistlik võistlus Wette f ~, ~n kihlvedu; eine ~ ein-Wetteifer

widerstehen

gehen (abschließen) kihla vedama; um die ~ võidu (näit. jooksma) Wetteifer m ~s võistlus, konkurents;

võistlusind wetteifern (2. part gewetteifert) vi (um

A) (millegi pärast) võistlema wetten vi (um A) (millegi peale) kihla vedama; so häben wir nicht gewettet piltl. nii me ei ole kokku leppinud, seda ma ei tunnista Wetter n ~s, ~ ilm; äike, maruilm; schlägende ~ pl mäend. kaevandus-gaasi ja õhu plahvatav segu; älle ~! tuhat ja tuline! Wetterbericht tn ~(e)s, ~e ilmateade Wetterfahne f ~, ~n tuulelipp, ka piltl.

wetterfest ilmastikukindel Wetterglas n ~es, .. gläser baromeeter Wetterkunde / ~ meteoroloogia, teadus ilmastikust Wetterleuchten n ~s põuavälk wettern vi kiruma, kärkima; es wettert

müristab, möllab (ilma kohta) Wettervorhersage f ~, ~n ilmaennustus

Wetterwarte / ~, ~n ilmajaam, meteoroloogiajaam wetterwendisch püsimatu, tujukas, heitlik

Wettfahrt f ~, ~en võidusõit Wettkampf rn ~(e)s, ..kämpfe võistlus

Wettkämpfer m ~s, ~ võistleja Wettlauf m ~(e)s, .. läufe võidujooks wettmachen vt tasa tegema, heaks tegema

Wettrüsten ti ~s võidurelvastumine Wettspiel n ~(e)s, ~e võistlus, matš wetzen vt käiama, teritama Wetzstein m ~(e)s, ~e luisk, kõvasi WEZ = westeuropäische Zeit Lääne-

Euroopa aeg WGB m (Weltgewerkschaftsbund) DAF (ülemaailmne Ametiühingute Föderatsioon) wich vt. ^weichen

Wichse ; ~, ~n viks, kingamääre; ainult sg peks; ~ kriegen kolki saama

wichsen vt viksima; poonima, vaha-

tama; kolki andma Wicht m ~(e)s, ~e olend, olevus; majavaim, kääbus; ärmer ~ vaene mehike

wichtig tähtis; ~ tun e. sich ~ mächen

end tähtsaks tegema; tähtsalt

Wichtigkeit / ~, ~en tähtsus; das ist

von größer ~ see on väga tähtis Wicke / ~, ~n bot. vikk wickeln vt mähkima, peale kerima; mässima

Wick(e)lung / ~, ~en ei. mähis Widder tn ~s, ~ jäär, oinas; müüri-

lõhkumismasin, taraan wider (A) vastu; ~ den Strom vastuvoolu; ~ Willen vastu tahtmist widerfähren (widerfuhr, widerfähren) vi (s) (D) (midagi kellegagi) juhtuma, (millegi) osaliseks saama widerhaarig kangekaelne Widerhall tn ~(e)s, ~e (vastu)kaja widerlegen vt väärama, ümber lükka ma

Widerlegung / ~, ~en vääramine, ümberlükkamine widerlich vastik, vastumeelne; vastikult

widerraten (widerriet, widerraten) vt

ära laitma, mitte soovitama widerrufen (widerrief, widerrufen) vt tühistama; valeks tunnistama, de-menteerima widersetzen, sich (D) (kellelegi, millelegi) vastupanu osutama, tõrkuma Widersinn m ~(e)s mõttetus, absurdsus

widersinnig mõttetu, absurdne widerspenstig sõnakuulmatu, tõrges widerspiegeln vt (vastu) peegeldama, ka pilti.\ sich ~ peegelduma, ka pilti

widersprechen (widersprach, widersprochen) vi (D) (kellelegi) vastu rääkima, vastu väitma; (millegagi) vastuolus olema widersprechend vasturääkiv, vastuoluline

Widerspruch tn ~(e)s, . . sprüche vastuväide; vastuolu, vasturääkivus; sich in Widersprüche verwickeln

vasturääkivustesse sattuma, vastuolulisi asju väitma Widerstand tn ~(e)s, ..stände vastupanu; füiis. takistus; ei. takisti; ~ leisten vastupanu osutama e. avaldama

Widerstandsbewegung / ~, ~en poi.

vastupanuliikumine widerstandsfähig vastupanuvõimel ine,

vastupidav Widerstandskämpfer tn ~s, ~ poi.

vastupanuliikumisest osavõtja widerstehen (widerstand, widerstän-widerstreben

den) vi (D) (kellelegi v. millelegi) vastu panema, vastu pidada suutma; (kellelegi) vastik olema, vastu hakkama

widerstreben vi (D) vastu panema, tõrkuma; vastumeelne olema; es widerstrebt mir see on mulle vastumeelt widerwärtig vt. widerlich Widerwille tn ~ns vastumeelsus widerwillig vastumeelne; vastumeelselt widmen vt (D) pühendama; sich ~

(D) pühenduma Widmung / ~, ~en pühendus widrigenfalls vastasel korral, muidu wie kuidas; nagu; kui; ~ dem auch sei olgu sellega kuidas tahes; ~ bitte? e. ~ beliebt? kuidas Te ütlesite?, vabandust?, palun? wieder jälle, uuesti, taas Wiederäufbau m ~(e)s taastamine,

taasülesehitamine wiederäufnehmen (nahm wieder auf, wiederaufgenommen) vt uuesti alustama; tagasi võtma, uuesti võtma (näit. organisatsiooni) Wiederäufrüstung / ~, ~en taasrel-

vastamine, remilitarisatsioon wiederbeleben vt taaselustama, taas

ellu äratama, ka pilti. Wiederbelebungsversuch tn ~(e)s, ~e elluäratamiskatse, taaselustamis-katse

wiederbringen (brächte wieder, wiedergebracht) vt tagasi tooma wiedererzählen vt ümber jutustama Wiedererzählung f ~, ~en ümberjutustus

Wiedergabe / ~, ~n tagastamine; edasiandmine, ettekandmine, reprodutseerimine wiedergeben (gab wieder, wiedergegeben) vt tagastama, tagasi andma; edasi andma, reprodutseerima Wiedergeburt f ~, ~en taassünd wiederherstellen vt taastama, ennistama; der Kränke ist noch nicht ganz wiederhergestellt haige ei ole veel täiesti paranenud wiederholen vt kordama; sich ~ korduma

wiederholt korduvalt,'mitu korda Wiederholung f ~, ~en kordamine;

kordumine Wiederhören: auf ~! jällekuulmiseni!

(näit. raadios) wiederkäuen vt mäletsema Wiederkäuer tn ~s, ~ zool. mäletseja

Wiederkehr f ~ tagasipöördumine, -tulek

wiederkehren vi (s) tagasi tulema, tagasi pöörduma; solch eine g'ünstige Gelegenheit kehrt nicht so bald wieder säärane soodus juhus niipea ei kordu

wiederkommen (kam wieder, wiedergekommen) vi (s) tagasi tulema Wiederkunft f ~ tagasitulek Wiedersehen n ~s jällenägemine; auf

~! nägemiseni! wiederum uuesti, veel kord; seevastu,

teiselt poolt Wiederwahl / ~, ~en taasvalimine,

tagasivalimine Wiege f ~, ~n häll, ka pilti.; von der ~ bis zur Bähre pilti, hällist hauani, kogu elu jooksul Wiegebrett n ~(e)s, ~er hakkimislaud Wiegemesser n ~s. ~ hakknuga 'wiegen vt kiigutama; peeneštama, peeneks tükeldama; sich ~ kiikuma, õõtsuma; sich in Hoffnungen ~ pilti, lootusi hellitama 2wiegen (wog, gewögen) vt (ära) kaaluma; vi kaaluma; seine Meinung wog am schwersten pilti, tema arvamusel oli kõige rohkem kaalu Wiegenlied n ~(e)s, ~er hällilaul wiehern vi hirnuma; kõvasti naerma wies vt. weisen Wiese f ~, ~n aas, heinamaa Wiesel n ~s, ~ nirk; flink wie ein ~

väga kärme, vilgas wiesõ kuidas nii, kuidas wieviel, wieviel kui palju, mitu wieviel(s)te mitmes; der ~ ist heute?

mitmes (kuupäev) täna on? wieweit kuivõrd, mil määral wiewöhl kuigi, ehkki wild metsik; taltsutamatu; kultiveerimata, vääristamata; ~e 'Ehe vabaabielu; ~es Fleisch liigliha; ~es Tier metsloom; metsikult Wild n ~(e)s uluk (id), jahiloom(ad),

metsloom (ad); metsloomaliha Wildbret n ~s metsloomaliha; uluk (id)

(emasloomad) Wilddieb tn ~(e)s, ~e salakütt Wilde m, f ~n, ~n metslane, metsinimene

Wilderer tn ~s, ~ vt. Wilddieb

wildern vi salaküttima

Wildfang tn ~(e)s, .. fänge võrukael

wildfremd võhivõõras

Wildheit f ~ metsikusWildling

Wildling m ~s, ~e vääristamata puu v. põõsas; aiand, pookealus; metsloom

Wildnis / ~, ~se kõnnumaa, asustamata maakoht: padrik, rägastik Wildschwein n ~(e)s, ~e metssiga will vt. 2wõllen

Wille m ~ns, (harva) ~n tahe, tahtmine; Menschen guten ~ns hea tahtega inimesed; mit ~n tahtlikult, meelega; j-m zu ~n sein kellegi tahtmist täitma willen: um... (G) ~ (kellegi v. millegi) pärast; um des Friedens ~ rahu pärast Wilien m ~s, (harva) ~ vt Wille willenlos tahtetu, tahtejõuetu; tahtetult willens: ~ sein kavatsema Willenskraft f~,., kräfte tahtejõud willfähren (2. part willfährt), willfahren (2. part gewillfahrt) vi (D) (kellegi soovile) vastu tulema willfährig järeleandlik, teenistusvalmis: järeleandlikult willig (zu etw.) (millekski) valmis (olev), (millegagi) nõustuv; abivalmis, kuulekas willkommen teretulnud; ~! tere tulemast!; ~ heißen tere tulemast ütlema, tervitama Willkür f ~ suva, heaksarvamine; omavoli

willkürlich suvaline, tahtlik; omavoliline; suvaliselt, tahtlikult; omavoliliselt

wimmeln vi (von D) kubisema, kihama wimmern vi v_aikselt oigama, nuuksuma. vinguma, kiunuma Wimpel m ~s, ~ vimpe'l Wimper f ~, ~n ripse, ohne mit der ~ zu zücken pilti, silma pilguta mata, täitsa rahulikult Wind m ~(e)s, ~e tuul; etw. in den ~ schlagen midagi tähele panemata, kasutamata jätma; ~ mächen pilti, hooplema; ~ kriegen von etw pilti, millestki haisu ninna saama, midagi teada saama Windbeutel tn ~s, ~ pilti, tuulepea Winde f ~, ~n pöör, vints, tungraud Windel f ~, ~n mähe; in den ~n (in den Kinderschuhen) stecken pilti. lapsekingades olema windeln vt mähkima windelweich: j-n ~ schlagen kedagi vaeseomaks peksma

winden (wand, gewunden) vt ümber mässima, kerima, keerutama; punuma, põimima; väänama; sich ~ väänlema; looklema Windhund m ~(e)s, ~e hurt; tuulepea, kergemeelne inimene windig tuuline; kergemeelne, tühine Windpocken pl med. tuulerõuged -Windsbraut f ~ äge tuul, tormipuhang windstill tuulevaikne Windung f ~, ~en looge, käär; tehn.

keerd, pööre Wink m ~(e)s, ~e viibe, märguanne; vihje; näpunäide; j-m einen ~ geben kellelegi märku andma; ein ~ mit dem Zäunpfahl pilti, liiga selge vihje

Winkel m ~s. ~ nurk; tehn. nurgik;

vaikne kohake Winkelmesser tn ~s, ~ mall, nurga-mõõtja

winken vi, vt viipama; märku andma;

signaliseerima winseln vi kiunuma, vinguma Winter m ~s, ~ talv; den ~ 'über

talve jooksul Wintergetreide n ~s, ~ talivili winterlich talvine; talviselt Wintersport m ~(e)s talisport Winzer tn ~s, ~ viinamari svata-

ja; viinamarjakoguja winzig pisike, pisitilluke Wipfel m ~s, ~ latv Wippe / ~, ~n (kaheõlgne) kiik wippen vt

viibutama, õõtsutama, kiigutama; vi kiikuma wir (G ünser, D uns, A uns) meie, me Wirbel m ~s, ~ keeris; (trummi-) põrin; pealagi, kiird; selgroolüli; vom ~ bis zur Zehe pealaest jalatallani wirbellos selgrootu

wirbeln vt keerutama; vi keerlema; auf der Trõmmel ~ trummi põristama

Wirbelsäule j ~, ~n selgroog Wirbeltier n ~(e)s, ~e selgroogne (loom)

wirken vt töötama, tegev olema; (auf A) mõjuma; vt tege'ma, põhjustama, looma: kuduma wirklich tõeline, tegelik; tõesti, tõeliselt

Wirklichkeit / ~, ~en tõelisus, tegelikkus; in ~ tegelikult, tõeliselt Wirklichkeitsform f ~, ~en gramm. kindel kõneviis, indikatiiv252

wirksam tegev, toimiv; tõhus, mõjus; tõhusalt

Wirksamkeit f ~, ~en tegevus; tõhusus Wirkung / ~, ~en mõju, toime, tagajärg; kehtivus; mit ~ vorn 1. Oktober (an) kehtivusega (alates) 1. oktoobrist Wirkungsgrad tn ~(e)s, ~e tehn.

kasutegur Wirkwaren pl silmuskoe-esemed wirr sasine; segane; sassis Wirrwarr tn ~s virvarr, segadus Wirt tn ~(e)s, ~e peremees wirtlich külalislahke; heaperemehelik, majanduslik; külalislahkelt; heaperemehelikult, majanduslikult Wirtschaft f ~, ~en majandus; majapidamine; majand; restoran wirtschaften vi majandama, majapidamisega tegelema wirtschaftlich majanduslik; kokkuhoidlik; majanduslikult; kokkuhoidlikult Wirtshaus n ~es, .. häuser kõrts; võõrastemaja Wirtsleute pl pererahvas Wisch tn ~es, ~e pühkimisvahend.

halvustavalt paberilipakas wischen vt pühkima Wismut n ~ (e) s keem. vismut wispern vi sosistama Wißbegier(de) f ~ teadmishimu wißbegierig teadmishimuline; teadmishimuliselt

wissen (wüßte, gewüßt) vt teadma; oskama; ~ lässen teada andma, teatama; wer weiß wo kes teab kus; nicht aus noch ein ~ nõutu olema; j-m Dank ~ kellelegi tänulik olema Wissen n ~s teadmine; teadmised; ohne mein ~ minu teadmata: meines ~s minu teada Wissenschaft f ~, ~en teadus Wissenschaftler tn ~s, ~ teadlane, õpetlane

wissenschaftlich teaduslik; teaduslikult wissentlich teadlik, tahtlik; teadlikult,

tahtlikult wittern vt haistma; pilti, aimama Witterung f ~, ~en ilmastik; haistmine

Witwe / ~, ~n lesk (naine) Witwer tn ~s, ~ lesk (mees) Witz m ~es, ~e nali; vaimukus; ~e reißen nalja heitma; ein fäuler ~ labane nali Witzblatt n ~(e)s, . . blätter humoristlik ajakiri

Witzbold m ~(e)s, ~e naljahammas.

naljaheitja witzig teravmeelne, vaimukas; teravmeelselt, vaimukalt wo kus: kui; von ~ kust (poolt) w. o. = wie õben riagu ülalpool woanders kusagil mujal wobei kusjuures, misjuures Woche f ~, ~n nädal: eine ~ lang terve nädala; in zwei ~r kahe nädala pärast Wochenblatt n ~(e)s, . . blätter nädalaleht

Wochenende n ~s, ~n nädalalõpp wochenlang nädalaid kestev; nädalate kaupa

Wochenschau / ~, ~en nädalaring-vaade

Wochenschrift / ~, ~en nädaiaajakiri Wochentag m ~(e)s, ~e nädalapäev;

argi-, tööpäev w'öchentlich iganädalane; nädaliti, iga nädal

wodurch misläbi, mistõttu wofür mille eest; milleks wog vt. w'ägen ja 2wiegen Wöge f ~, ~n kõrglaine, voog wogegen mille vastu wögen ui lainetama; voogama woher kust (poolt) wohin kuhu (poole) wohinter mille taga, kus wohl hästi; arvatavasti; küll; ~ öder 'iibel tahes-tahtmata; leben Sie ~! elage hästi!, hüvasti!: mir ist nicht ~ ma ei tunne end hästi Wohl n ~(e)s hüvang, heaolu; aut dein ~! sinu terviseks!; das ~ und Wehe rõõmud ja mured (hea) käekäik

wohlän!, wohläuf! läki süsi; hüva!, olgu nii!; er ist wohläuf ta on hea tervise juures wohlbekannt hästi tuntud Wöhlergeh(e)n n ~s hüvang, heakäe-

käik; tervis wohlfeil kõigile kättesaada ., odav; odavalt

Wohlgefallen tl ~s hea meel. meeldi-

mus, rahulolek wohlgefällig meeldiv; heatahtlik; meeleldi

wohlgemeint heatahtlik, hästi mõeldud

v. kavatsetud wohlhabend jõukas; jõukalt Wohlhabenheit f ~ jõukuswohlig

wörtlich

wohlig meeldiv, mõnus; meeldivalt,

mõnusalt wohlriechend healõhnaline Wohlsein n ~s heaolu; tervis; zum

~! terviseks! Wohlstand m ~(e)s hüvang, heaolu: jõukus; im ~ leben jõukalt elama Wohltat f ~, ~en heategu; mõnu, leevendus

Wohltäter tn ~s, ~ heategija wohltätig heategev; mõnus, soodne Wohltätigkeit f ~, ~en heategevus wohltun (tat wöhl, wõhlgetan) vi hästi mõjuma, mõnus olema; head tegema wohlverdient pälvitud, ärateenitud wohlwollen (wollte wohl, wohlgewollt) vi (D) ('kellelegi) head soovima, (kellessegi) heatahtlikult suhtuma Wohlwollen n ~s heatahtlikkus wohlwollend heatahtlik; heatahtlikult wohnen vi elunema, elama Wohnfläche f ~, ~n elamispind wohnhaft (kusagil) elunev, elav Wohnhaus n ~es, .. häuser elamu, elumaja

Wohnküche f ~, ~n pliidiga tuba wohnlich (elamiseks) sobiv, mugav Wohnsitz tn ~es, ~e (alaline) elukoht

Wohnung f ~, ~en korter Wohnungsamt n ~(e)s, .. ämter elamute valitsus Wohnungsbau m ~(e)s elamuehitus Wohnzimmer n ~s, ~ elutuba w'ölben, sich võlvuma. kummuma:

knmerduma Wolf m ~(e)s, ~e hunt: hakkmasin; mit den ~en heulen pilti huntidega koos uluma Wolfram n ~s keem. volfram Wölke / ~, ~n pilv: wie aus den ~n

gefallen nagu kuu pealt kukkunud Wõlkenbruch m ~(e)s, . . brüche paduvihm, äge vihmavaling Wolkenkratzer tn ~s, ~ pilvelõhkuja,

kõrghoone wolkenlos pilvitu, selge wõlkig pilvine

Wolle f ~, ~n vill (-a); viel Geschrei und wenig ~ pilti, palju kära, vähe villa 'wollen villane.

2wõllen vt, vi tahtma; dem sei, wie ihm wolle olgu sellega kuidas on; er will dich gestern gesehen haben ta väidab, et ta on sind eile näi-

nud; wir ~ sehen eks me näe; ~ wir gehen! mingem! wollig kohev, kähar Wollust f ~, .. lüste iharus, himurus wollüstig ihar, himur; iharalt womit millega

wonach mille järel, mispeale; mille järgi

Wõnne f ~, ~n ülim nauding, õndsus wönnig rõõmuküllane, õnnis worän mille küljes; mille külge; ~ liegt es? milles asi on?, mis on takistuseks?; ~ denkst du? millele sa mõtled?; ~ arbeitest du? mille kallal sa töötad?; ich weiß nicht, ~ ich bin ma ei tea, mis teha worauf mille peal: mille peale; mille järel, mispeale; ~ wartest du? mida sa ootad? woraus millest, kust Worfelmaschine / ~, ~n tuulamismasin worin milles, kus

Wort n ~(e)s, ~er (üksikute sõnade puhul) ja ~e (seoses olevate sõnade puhul, näit. Begr'üßungsworte) sõna; ~ für ~ sõna-sõnalt; aufs ~ sõnapealt, kohe; in ~en sõnadega (näit. dokumendis arvud): mit einem ~(e) ühe sõnaga; ums ~ bitten sõna paluma; in ~e fässen sõnastama; das ~ an j-n richten kedagi kõnetama; j-m ins ~ fällen kellelegi vahele kõnelema; das ~ ergreifen sõna võtma Wörtableitung f ~, ~en sõnade tuletamine

Wõrtart / ~. ~en gramm, sõnaliik Wortbildung f ~, ~en sõnade moodustamine

Wörtbruch tn ~(e)s, . . brüche sõna-murdmine

wortbrüchig sõnamurdlik; sõnamurdli-kult

Wörterbuch n ~(e)s, . . bücher sõnaraamat

Wörterverzeichnis n ~ses, ~se sõnade

loend, sõnastik Wortfolge f ~, ~n gramm, sõnajärjestus; geräde ~ otsene sõnajärjestus, ungerade ~ pöördne sõnajärjestus wortgetreu sõnasõnaline, täpne; sõnasõnaliselt, täpselt wortkarg sõnaaher

Wortklauberei f ~, ~en tähenärimine Wörtlaut tn ~(e)s (sõnasõnaline e

täpne) tekst wörtlich sõnasõnaline; ~e Rede254

gramm, otsene kõne; ~e Beleidigung sõnadega haavamine; sõna-sõnalt Wortschatz m ~es sõnavara Wörtwechsel m ~s, ~ sõnavahetus, sõnelus

wor'über mille üle; mille kohta worüm mille ümber; ~ handelt es

sich? milles asi seisneb? worunter mille all; mille alla; mille

hulgas; mille hulka wovõn millest

wovor mille ees; millest; ~ fürchtest

du dich? mida sa kardad? wozu milleks, misjaoks Wrack n ~(e)s, ~s e. ~e vrakk, kõlbmatuks muutunud laevakere wringen (wrang, gewrungen) vt (pesu) väänama Wucherer m ~s, ~ liigkasuvõtja wuchern vi vohama, jõudsasti kasvama; suurt kasu lõikama wuchs vt. wachsen

Wuchs m ~es, ~e kasv; von hõhem ~ suurekasvuline; von schlänkem ~ saleda kujuga Wucht f ~, ~en raskus, (raske) hoog, surve; unter der ~ der Beweise piltl. tõendite survel e. raskuse all; eine gänze ~ väga palju wuchtig ränk, jõuline; rängalt, jõuliselt w'ühlen vt kaevama, uuristama; vi tuhnima; (gegen A) õonestus- v. kihutustööd tegema; er wühlt nur so im Geld piltl. tal on raha kui raba Wühne f ~, ~n vt. Wüne Wulst m ~es, ~e e. f ~, ~e paksend wüistig: ~e Lippen paksud huuled v/und katkine, hõõrdunud, marraskil; vigastatud; sich (D) die F'üße ~ laufen endal jalad rakku jooksma, ka piltl.`, sich (D) die Finger ~ schreiben piltl. endal sõrmed rakku kirjutama; ein ~er Punkt piltl. orn koht

Wünde f ~, ~n haav Wünder n ~s, ~ ime; kein ~, daß ... pole ime, et ...; er glaubt, wünder was getän zu häben ta arvab kes teab mida teinud olevat; du wirst noch dein blaues ~ an (mit) ihm erleben piltl. sa saad temaga veel imeasju näha wünderbar imestusväärne, oivaline;

imestusväärselt, oivaliselt Wunderkind n ~(e)s, ~er imelaps wünderlich iseäralik, imelik, veider; ein ~er Kauz veidrik

wündern vt imestama, imestama panema; das wundert mich see paneb mind imestama; sich ~ ('über A) (kellegi v. millegi üle) imestama wünderschön imeilus; imeilusalt wündervoll oivaline; oivaliselt Wüne f ~, ~n jääauk Wunsch m ~es, ~e soov; pl õnnitlused, õnnesoovid; nach ~ soovi kohaselt; die besten ~e zum neuen Jahr parimad õnnitlused uueks aastaks; auf ~ soovil w'ünschen vt (D) (kellelegi) soovima; das läßt viel zu ~ 'übrig see jätab palju soovida w'ünschenswert soovitav, soovimis-väärne

Würde f ~, ~n auväärsus, väärikus; aukraad

Würdenträger tn ~s, ~ aukandja w'ürdevoli auväärne, väärikas; auväärselt, väärikalt w'ürdig auväärne, väärikas; (G) (millegi) vääriline; auväärselt, väärikalt; vääriliselt

w'ürdigen vt hindama; (G) (millegi)

vääriliseks pidama Würdigung f ~, ~en hindamine; arvestamine, arvessevõtmine Wurf tn ~(e)s, ~e vise, heide; pesakond; ein ~ Ferkel pesakond põrsaid; j-m in den ~ kommen kellelegi ette sattuma, kellelegi pihku sattuma

Würfel m ~s, ~ täring; kuubik, mat. kuup; der ~ ist gefallen pilti, liisk on langenud w'ürfeln vi täringut heitma w'ürgen vt kugistama; kägistama; vi: an einer 'Arbeit ~ tööga vaevaliselt edasi jõudma Wurm tn ~('e)s, ~er uss; j-m die ~er aus der Näse ziehen pilti, kelleltki (ettevaatlikult pärides) saladusi 'välja meelitama; n ~(e)s, ~er: das ärme ~ väetike, väeti laps würmen vt tuska tegema, vaevama; es wurmt mich see teeb mulle tuska, see närib

mind Wurmfortsatz tn ~es, .. sätze anat.

ussjätke (pimesoolel) wurmstichig ussitanud Wurst / ~, ~e vorst; ~ wider ~! pilti vorst vorsti vastu!; das ist mir ganz ~ (Wurscht) pilti, see on mulle täiesti ükskõik Würstchen n ~s, ~ viinerWürze

255

Würze f ~, ~n vürts Würze! f ~, ~n juur; sõnajuur; ~ schlagen (fassen) juurduma, ka pilti.; die ~ aus einer Zahl ziehen mal. arvu juurima Wurzelexponent tn ~en, ~en mat. juu-rija

würzein vi juurduma, ka pilti. Würzelzeichen n ~s, ~ mat. juure-märk

w'ürzen vt vürtsitama, ka piltl. w'iirzhaft, w ürzig vürtsine wusch vt. waschen wüßte vt. wissen

wüst tühi, kultiveerimata; segane, sassis; ohjeldamatu

Wüste f ~, ~n kõrb (-e) Wut f ~ raev, pöörane viha; maania, haiglane v. kirglik ägedus; in ~ geraten raevuma, maruvihaseks saama; seine ~ an j-m auslassen kellelegi oma viha välja valama w'üten vi raevutsema, maruvihas märatsema; möllama (eriti loodusjõudude ja taudide kohta) w'iitend raevune, maruvihane; maani-

line, pöörane, kirglik;- raevukalt Wüterich tn ~s, ~e julmur, verejanuline türann w'ütig vt. vv'ütend

X n ~, ~ x; j-m ein ~ für ein U vormachen kellelegi puru silma puistama, kedagi tüssama X-Beine pl x-jalad, räsasjalad 'X-beinig x-jalgne, räsasjalgne x-beh'ebig mis tahes, mingi

'x-mal kes teab mitu korda, lugematu

hulk kordi 'X-Strahien pl x-kiired, röntgenikiired Xylographie } ~, .. phijen kunst, ksü-lograafia (puulõikekunst; puulõige) Xylophon n ~s, ~e muus. ksülofon

Yacht / ~, ~en vt. Jacht

Yankee ['jerjkij m ~s, ~s jänki (Ameerika Ühendriikide elanike pilkenime-tus)

Yard [ja:rd] n ~s, ~s jard (inglise

pikkusmõõt) Ypsilon ['yp . .] n ~s, ~s üpsilon (kirjatäht y)

Zäcke f ~, ~n, Zacken m ~s, ~ sakk, haru (näit. kahvlil), (reha-, äkke-) pulk, pii

zäckig sakiline, hambuline; vahva, südi zaghaft arg; kõhklev; aralt; kõheldes zäh vintske, sitke; püdel, poolpaks (vedeliku kohta); visa; er hat ein ~es Leben pilti, tal on visa hing; visalt Z'ähigkeit f ~ vintskus, sitkus; püde-

lus (vedeliku kohta); visadus Zahl f ~, ~en arv; in größer ~ suurel arvul; in voller ~ kõik, täies koosseisus zählbar maksmisele kuuluv, makstav zählen vt maksma

z'ählen oMoendama, (üle.) lugema, arvu kindlaks tegema; die Stadt zählt fünftausend 'Einwohner linnas on viis tuhat elanikku; (zu D) (kel-

lekski v. millekski) lugema, pidama; vi (arve) lugema; das Kind kann schon bis hundert ~ laps oskab juba sajani lugeda; er kann nicht bis drei ~ piltl. ta on kohtlane, rumal; (zu D) (kellegi v. millegi hulka) kuuluma; (auf A) (kellelegi v. millelegi) lootma

Z'ähler tn ~s, ~ tehn mõõtja, loendi,

arvesti; mat. lugeja (murdarvul) Zählkarte f ~, ~n rahakaart, rahakaardi blankett zahllos loendamatu, arvutu zählreich rohkearvuline, arvukas; arvukalt

Zählung (~, ~en maksmine, makse Z'ählung / ~, ~en loendamine, loendus, (üie)lugemine zahlungsfähig maksevõimeline Würze

255

Würze f ~, ~n vürts Würze! f ~, ~n juur; sõnajuur; ~ schlagen (fassen) juurduma, ka pilti.; die ~ aus einer Zahl

ziehen mal. arvu juurima Wurzelexponent tn ~en, ~en mat. juu-rija

würzein vi juurduma, ka pilti. Würzelzeichen n ~s, ~ mat. juure-märk

w'ürzen vt vürtsitama, ka piltl. w'iirzhaft, w ürzig vürtsine wusch vt. waschen wüßte vt. wissen

wüst tühi, kultiveerimata; segane, sassis; ohjeldamatu

Wüste f ~, ~n kõrb (-e) Wut f ~ raev, püörane viha; maania, haiglane v. kirglik ägedus; in ~ geraten raevuma, maruvihaseks saama; seine ~ an j-m auslassen kellelegi oma viha välja valama w'üten vi raevutsema, maruvihas märatsema; möllama (eriti loodusjõudude ja taudide kohta) w'iitend raevune, maruvihane; maani-

line, püörane, kirglik;- raevukalt Wüterich tn ~s, ~e julmur, verejanuline türann w'ütig vt. vv'ütend

X n ~, ~ x; j-m ein ~ für ein U vormachen kellelegi puru silma puistama, kedagi tüssama X-Beine pl x-jalad, räsasjalad 'X-beinig x-jalgne, räsasjalgne x-beh'ebig mis tahes, mingi

'x-mal kes teab mitu korda, lugematu

hulk kordi 'X-Strahien pl x-kiired, röntgenikiired Xylographie } ~, .. phijen kunst, ksü-lograafia (puulõikekunst; puulõige) Xylophon n ~s, ~e muus. ksülofon

Yacht / ~, ~en vt. Jacht

Yankee ['jerjkij m ~s, ~s jänki (Ameerika Ühendriikide elanike pilkenime-tus)

Yard [ja:rd] n ~s, ~s jard (inglise

pikkusmõõt) Ypsilon ['yp . .] n ~s, ~s üpsilon (kirjatäht y)

Zäcke f ~, ~n, Zacken m ~s, ~ sakk, haru (näit. kahvlil), (reha-, äkke-) pulk, pii

zäckig sakiline, hambuline; vahva, südi zaghaft arg; kõhklev; aralt; kõheldes zäh vintske, sitke; püdel, poolpaks (vedeliku kohta); visa; er hat ein ~es Leben pilti, tal on visa hing; visalt Z'ähigkeit f ~ vintskus, sitkus; püde-

lus (vedeliku kohta); visadus Zahl f ~, ~en arv; in größer ~ suurel arvul; in voller ~ kõik, täies koosseisus zählbar maksmisele kuuluv, makstav zählen vt maksma

z'ählen oMoendama, (üle.) lugema, arvu kindlaks tegema; die Stadt zählt fünftausend 'Einwohner linnas on viis tuhat elanikku; (zu D) (kel-

lekski v. millekski) lugema, pidama; vi (arve) lugema; das Kind kann schon bis hundert ~ laps oskab juba sajani lugeda; er kann nicht bis drei ~ piltl. ta on kohtlane, rumal; (zu D) (kellegi v. millegi hulka) kuuluma; (auf A) (kellelegi v. millelegi) lootma

Z'ähler tn ~s, ~ tehn mõõtja, loendi,

arvesti; mat. lugeja (murdarvul) Zählkarte f ~, ~n rahakaart, rahakaardi blankett zahllos loendamatu, arvutu zählreich rohkearvuline, arvukas; arvukalt

Zählung (~, ~en maksmine, makse Z'ählung / ~, ~en loendamine, loendus, (üie)lugemine zahlungsfähig maksevõimeline Würze

Würze f ~, ~n vürts Würze! f ~, ~n juur; sõnajuur; ~ schlagen (fassen) juurduma, ka pilti.; die ~ aus einer Zahl ziehen mal. arvu juurima Wurzelexponent tn ~en, ~en mat. juu-rija

würzein vi juurduma, ka pilti. Würzelzeichen n ~s, ~ mat. juure-märk

w'ürzen vt vürtsitama, ka piltl. w'iirzhaft, w ürzig vürtsine wusch vt. waschen wüßte vt. wissen

wüst tühi, kultiveerimata; segane, sassis; ohjeldamatu

Wüste f ~, ~n kõrb (-e) Wut f ~ raev, püörane viha; maania, haiglane v. kirglik ägedus; in ~ geraten raevuma,

maruvihaseks saama; seine ~ an j-m auslassen kellelegi oma viha välja valama w'üten vi raevutsema, maruvihas märatsema; möllama (eriti loodusjõudude ja taudide kohta) w'iitend raevune, maruvihane; maani-

line, pöörane, kirglik;- raevukalt Wüterich tn ~s, ~e julmur, verejanuline türann w'ütig vt. vv'ütend

X n ~, ~ x; j-m ein ~ für ein U vormachen kellelegi puru silma puistama, kedagi tüssama X-Beine pl x-jalad, räsasjalad 'X-beinig x-jalgne, räsasjalgne x-beh'ebig mis tahes, mingi

'x-mal kes teab mitu korda, lugematu

hulk kordi 'X-Strahien pl x-kiired, röntgenikiired Xylographie } ~, .. phijen kunst, ksü-lograafia (puulõikekunst; puulõige) Xylophon n ~s, ~e muus. ksülofon

Yacht / ~, ~en vt. Jacht

Yankee ['jerjkij m ~s, ~s jänki (Ameerika Ühendriikide elanike pilkenime-tus)

Yard [ja:rd] n ~s, ~s jard (inglise

pikkusmõõt) Ypsilon ['yp . .] n ~s, ~s üpsilon (kirjatäht y)

Zäcke f ~, ~n, Zacken m ~s, ~ sakk, haru (näit. kahvlil), (reha-, äkke-) pulk, pii

zäckig sakiline, hambuline; vahva, südi zaghaft arg; kõhklev; aralt; kõheldes zäh vintske, sitke; püdel, poolpaks (vedeliku kohta); visa; er hat ein ~es Leben pilti, tal on visa hing; visalt Z'ähigkeit f ~ vintskus, sitkus; püde-

lus (vedeliku kohta); visadus Zahl f ~, ~en arv; in größer ~ suurel arvul; in voller ~ kõik, täies koosseisus zählbar maksmisele kuuluv, makstav zählen vt maksma

z'ählen oMoendama, (üle.) lugema, arvu kindlaks tegema; die Stadt zählt fünftausend 'Einwohner linnas on viis tuhat elanikku; (zu D) (kel-

lekski v. millekski) lugema, pidama; vi (arve) lugema; das Kind kann schon bis hundert ~ laps oskab juba sajani lugeda; er kann nicht bis drei ~ piltl. ta on kohtlane, rumal; (zu D) (kellegi v. millegi hulka) kuuluma; (auf A) (kellelegi v. millelegi) lootma

Z'ähler tn ~s, ~ tehn mõõtja, loendi,

arvesti; mat. lugeja (murdarvul) Zählkarte f ~, ~n rahakaart, rahakaardi blankett zahllos loendamatu, arvutu zählreich rohkearvuline, arvukas; arvukalt

Zählung (~, ~en maksmine, makse Z'ählung / ~, ~en loendamine, loendus, (üie)lugemine zahlungsfähig maksevõimeline Würze

255

Würze f ~, ~n vürts Würze! f ~, ~n juur; sõnajuur; ~ schlagen (fassen) juurduma, ka pilti.; die ~ aus einer Zahl ziehen mal. arvu juurima Wurzelexponent tn ~en, ~en mat. juu-rija

würzein vi juurduma, ka pilti. Würzelzeichen n ~s, ~ mat. juure-märk

w'ürzen vt vürtsitama, ka piltl. w'iirzhaft, w ürzig vürtsine wusch vt. waschen wüßte vt. wissen

wüst tühi, kultiveerimata; segane, sassis; ohjeldamatu

Wüste f ~, ~n kõrb (-e) Wut f ~ raev, pöörane viha; maania, haiglane v. kirglik ägedus; in ~ geraten raevuma, maruvihaseks saama; seine ~ an j-m auslassen kellelegi oma viha välja valama w'üten vi raevutsema, maruvihas märatsema; möllama (eriti loodusjõudude ja taudide kohta) w'iitend raevune, maruvihane; maani-

line, pöörane, kirglik;- raevukalt Wüterich tn ~s, ~e julmur, verejanuline türann w'ütig vt. vv'ütend

X n ~, ~ x; j-m ein ~ für ein U vormachen kellelegi puru silma puistama, kedagi tüssama X-Beine pl x-jalad, räsasjalad 'X-beinig x-jalgne, räsasjalgne x-beh'ebig mis tahes, mingi

'x-mal kes teab mitu korda, lugematu

hulk kordi 'X-Strahien pl x-kiired, röntgenikiired Xylographie } ~, .. phijen kunst, ksü-lograafia (puulõikekunst; puulõige) Xylophon n ~s, ~e muus. ksülofon

Yacht / ~, ~en vt. Jacht

Yankee ['jerjkij m ~s, ~s jänki (Ameerika Ühendriikide elanike pilkenime-tus)

Yard [ja:rd] n ~s, ~s jard (inglise

pikkusmõõt) Ypsilon ['yp . .] n ~s, ~s üpsilon (kirjatäht y)

Zäcke f ~, ~n, Zacken m ~s, ~ sakk, haru (näit. kahvlil), (reha-, äkke-) pulk, pii

zäckig sakiline, hambuline; vahva, südi zaghaft arg; kõhklev; aralt; kõheldes zäh vintske, sitke; püdel, poolpaks (vedeliku kohta); visa; er hat ein ~es Leben pilti, tal on visa hing; visalt Z'ähigkeit f ~ vintskus, sitkus; püde-

lus (vedeliku kohta); visadus Zahl f ~, ~en arv; in größer ~ suurel arvul; in voller ~ kõik, täies koosseisus zählbar maksmisele kuuluv, makstav zählen vt maksma

z'ählen oMoendama, (üle.) lugema, arvu kindlaks tegema; die Stadt zählt fünftausend 'Einwohner linnas on viis tuhat elanikku; (zu D) (kel-

lekski v. millekski) lugema, pidama; vi (arve) lugema; das Kind kann schon bis hundert ~ laps oskab juba sajani lugeda; er kann nicht bis drei ~ piltl. ta on kohtlane, rumal; (zu D) (kellegi v. millegi hulka) kuuluma; (auf A) (kellelegi v. millelegi) lootma

Z'ähler tn ~s, ~ tehn mõõtja, loendi,

arvesti; mat. lugeja (murdarvul) Zählkarte f ~, ~n rahakaart, rahakaardi blankett zahllos loendamatu, arvutu zählreich rohkearvuline, arvukas; arvukalt

Zählung (~, ~en maksmine, makse Z'ählung / ~, ~en loendamine, loendus, (üie)lugemine zahlungsfähig maksevõimelineZahlungsfähigkeit

Zählungsfähigkeit f ~ maksevõime Zählungsfrist / ~, ~en maksetähtaeg zählungsunfähig maksevõimetu. maksejõuetu

Zählwort n ~(e)s, ..Wörter gramm. arvsõna

zahm taltsas, taltsutatud; vagur z'ähmen vt taltsutama, taltsaks tegema; ohjeldama Zähmung } ~, ~en taltsutamine, taltsaks tegemine; ohjeldamine Zahn m ~(e)s, ~e hammas; pii; j-m auf den ~ fühlen pilti, sondeerima, pinda katsuma z'ähnefletschend hambaid irevile ajav;

hambad irevil zähnen vi hambaid saama, hammas-tuma; das Kind zahnt lapsel tulevad hambad Zähnfleisch n ~es ige Zähnlaut rn ~(e)s, ~e hainmashää-

iik, dentaal zahnlos hambutu, hammasteta Zahnrad n ~(e)s, . . räder hammas-ratas

Zähnstocher tn ~s, ~ hambaork Zänder m ~s, ~ koha, sudak Zänge / ~, ~n tangid, pihid Zank tn ~(e)s riid, sõnavahetus; mit j-m in ~ geraten kellegagi sõnavahetusse sattuma, riidu minema zanken, sich riidlema, sõnelema z änkisch, zänksüchtig riiakas Z'äpfchen n ~s, ~ anat. kurgunibu Zäpfer. m ~s, ~ prunt, naga; käbi;

tehn tapp Zapfenstreich m ~(e)s, ~e sõj. õhtu-signaai: den ~ bläsen õhtusignaali puhuma

Zapfstelle ; ~, ~n bensiinijaam

zappeln vi siplema, rabelema

Zar m ~en, ~en, ka ~s, ~e aj.

tsaar zart õrn; õrnalt

z'ärtlich õrn, hell; õrnalt, hellalt Zärtlichkeit f ~, ~en õrnus, hellus Zauber m ~s, ~ nõidus, lummus; võlu Zauberer m ~s, ~ nõid, võlur zauberhaft nõiduslik; võluv zäubern vi nõiduma Zäubrer tn ~s, ~ vt. Zäuberer zäudern ui viivitama, kõhklema Zaum m ~(e)s, ~e valjad, päitsed; im ~ halten pilti, vaos hoidma, valitsema

z'äumen vt valjastama, valjaid pähe panema; ohjeldama, taltsutama

Zaun m ~(e)s, ~e tara, (ümbritsev) aed

Zaungast m ~es, .. gäste piletita vaataja, «plangupiletiga» vaataja Zäunkönig m ~(e)s, ~e zool. käblik zäusen vt sakutama, rebima z. B. = zum Beispiel näit. = näiteks Zebra n ~s, ~s zool. sebra Zeche j ~, ~n kaevandus; arve (restoranis jne.); auf der ~ arbeiten kaevanduses töötama; die ~ bezählen pilti, teiste eest kahju kandma zechen vi pummeldama, joomingut pidama

Zeder f ~, ~n seeder, seedripuu Zeh tn ~(e)s, ~en, Zehe f ~, ~n varvas; auf den Zehen gehen varvastel käima zehn kümme

Zehner tn ~s, ~ kümneline zehnfach kümnekordne; kümnekordselt

Zehnkampf m ~(e)s, ..kämpfe kümnevõistlus Zehntel n ~s, ~ kümnendik zehren vi (von D) (millestki) elatuma, toituma; (an D) (midagi) kurnama, õõnestama Zehrgeld n ~(e)s, ~er elatusraha, söögiraha

Zeichen n ~s, ~ märk; tundemärk; märguanne, signaal; ein ~ geben märku e. signaali andma; er ist seines ~s (ein) Schneider elukutselt on ta rätsep; im ~ (G) (millegi) tähe all; die Stadt steht im ~ der iVlesse linn elab messi tähe all; zum ~ (G) (millegi) märgiks;.er gab mir die Hand zum ~ der Vers'öhnung ta ulatas mulle leppimise märgiks käe Zeichenfilm tn ~(e)s, ~e joonisfilm,

mul tiplikatsioon film Zeichenlehrer m ~s, ~ joonistusõpetaja

Zeichensetzung / ~ kirjavahemärkide

tarvitamine, interpunktsioon zeichnen vt joonistama; joonestama; märgistama, (ära) märkima; alla kirjutama

Zeichner tn ~s, ~ joonistaja; joonestaja

Zeichnung f ~, ~en joonistus; joo-

nestus; joonis; allakirjutamine Zeigefinger m ~s, ~ nimetissõrm zeigen vt, vi (auf A) näitama, osuta ma; sich ~ end näitama; ilmnemaZeiger

Zeiger m ~s, ~ osuti zeihen (zieh, geziehen) vt (G) (milleski) süüdistama; j-n des Verrats ~ kedagi reetmises süüdistama Zeile f ~, ~n rida Zeisig m ~(e)s, ~e zool. siisike zeit: ~ meines Lebens kogu minu

(oma) eluajal Zeit f ~, ~en aeg; von ~ zu ~ aegajalt; zur ~ praegusel ajal, nüüd; mit der ~ aja jooksul; es ist h'öchste ~ on ülim aeg; ach du liebe ~! sa armas aeg!, heldene aeg!; das hat ~ sellega on aega Zeitabschnitt m ~(e)s, ~e periood,

ajajärk, ajavahemik Zeitalter n ~s, ~ aeg, ajastu Zeitansage f ~, ~n õige aja teade e.

teatamine (raadios) zeitgemäß ajakohane; ajakohaselt Zeitgenosse m ~n, ~n kaasaegne (isik)

zeitgenössisch kaasaegne zeitig õigeaegne; varajane; õigel ajal; aegsasti, vara (kult); zu ~ enneaegselt, liiga vara Zeitkarte f ~, ~n hooajapilet, sesoo-

nipilet (näit. raudteel) Zeitlang: eine ~ mõni aeg, mõnda aega

zeitlebens adv eluaeg, kogu elu zeitlich ajalik, mööduv, maapealne; das

Zeitliche segnen piltl. surema Zeitmaß n ~es, ~e muus. tempo Zeitpunkt tn ~(e)s, ~e hetk, moment Zeitraum tn ~(e)s, ..räume ajavahemik, periood Zeitrechnung f ~, ~en ajaarvamine;

ünserer ~ meie ajaarvamise järgi Zeitschrift f ~, ~en ajakiri Zeitspanne f ~, ~n ajavahemik Zeitung f ~, ~en ajaleht Zeitvertreib tn ~(e)s, ~e ajaviide zeitweilig ajutine; ajutiselt zeitweise aeg-ajalt, mõnikord Zeitwort n ~(e)s, .. wörter gramm.

tegusõna, verb Zelle f ~, ~n kabiin, kamber; biol.

rakk; poi. rakuke; ei. element Zellhorn n ~(e)s vt. Zelluloid Zellophan n ~s tsellofaan zellulär, zellul'är raku- Zelluloid n ~(e)s tselluloid Zellulose f ~, ~n tselluloos Zellwolle f ~ tsellvill Zelt n ~(e)s, ~e telk zelten vi telgis elama

Zeltlager n ~s, ~ telklaager Zement m, n ~(e)s, ~e tsement Zenit m, n ~(e)s astr. seniit, lagipunkt

Zensur f ~ tsensuur; f ~, ~en hinne, number; wir kriegen heute ~en me saame täna (kooli)tunnistused Zentimeter n (ka m) ~s, ~ sentimeeter

Zentner m ~s, ~ 50 kilogrammi; der metrische ~ tsentner, 100 kilogrammi

Zentrale f ~, ~n tsentraal, keskus;

keskjaam Zentralheizung / ~, ~en keskküte zentralisieren vt tsentraliseerima Zentralkomitee n ~s, ~s keskkomitee; ~ der Kommunistischen Partei der Sowjetunion Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei Keskkomitee Zenträlrat m ~(e)s, .. räte kesknõukogu; ~ der Gewerkschaften der Sowjetunion Üleliiduline Ametiühingute Kesknõukogu zentrifugal tsentrifugaalne, tsentrifu-gaal-

Zentrifüge f ~, ~n tehn. tsentrifuug zentripetal tsentripetaalne, tsentripe--' taal-

Zentrum n ~s, .. ren keskosa, keskpunkt; kesk-, südalinn zer- tegusõna lahutamatu eesliide, mis osutab: 1) tükeldamisele v. tükeldu-misele: zerkleinern; 2) vigastamisele; hävitamisele: zerdr'ücken zerbrechen (zerbrach, zerbrochen) vt (katki) murdma, purustama; vi (s) (katki) murduma, purunema zerbrechlich kergesti murduv, habras zerdr'ücken vt lömastama, katki pigistama

Zeremonie f ~, ..ni|en, Zeremõniie f

~, ~n tseremoonia, pidulik kombe-talitus; formaalsus zerfahren paljust sõitmisest rikutud, lagunenud (tee); hajameelne; seosetu, segane Zerfahrenheit f ~ hajameelsus; seosetus, segasus Zerfäll m ~(e)s lagunemine zerfallen (zerfiel, zerfallen) vi (s) lagunema; (mit D) (kellegagi) tülli_ vastuollu minema zerfetzen vt tükkideks, räbalaiks rebima

zerfleischen vt puruks e. lõhki kiskumazerfließen

zerfließen (zerfloß, zerflössen) vi (s) laiali valguma; hajuma; in Tr'änen ~ pilti, ohtralt pisaraid valama zergehen (zerging, zergangen) vi (s)

(ära) sulama, lahustuma zergliedern vt liigendama, analüüsima zerkleinern vt peeneks tükeldama zerkl'üftet lõhestatud, lõheline zerknirscht süütundest raskesti rõhutud, sügavat kahetsust tundev zerknittern vt, zerkn'üllen vt ära kort-

sutama, kägardama zerlassen (zerließ, zerlassen) vt sulatama; ~e Bütter sulavõi zerlegen vt osadeks lahutama, tükeldama; liigendama; keem. lagundama zerlümpt räbaldunud, räbalais, närune zermälmen vt pihustama; lömastama zerm'iirben vt murendama, pudenda-

ma; kurnama, vastupanu murdma zerquetschen vt lömastama, katki muljuma

Zerrbild n ~(e)s, ~er pilkepilt, karikatuur

zerreißen (zerriß, zerrissen) vt katki kiskuma, lõhki rebima; vi (5) rebenema, purunema zerren vt rebima, tirima zerrinnen (zerrann, zerrönnen) vi (s) laiali valguma; tühja e. nurja minema

^err'ütten vt segi paiskama; vankuma panema, vapustama; rikkuma, ruineerima zers'ägen vt katki saagima zerschellen vi (s) purunema zerschlagen (zerschlug, zerschlagen) vt puruks lööma, purustama; ich fühle mich wie ~ pilti, ma olen nagu läbi pekstud; sich ~ purunema; nurjuma, tühja minema zerschmettern vt purustama zerschneiden (zerschnitt, zerschnitten)

vt katki lõikama zersetzen vt lagundama; laostama,

desorganiseerima zersplittern vt kildudeks purustama; killustama (näit. aega); vi (s) kildudeks purunema; sich ~ pilti, kil-lustuma

zerspringen (zersprang, zersprungen) vi (s) purunema; lõhkema, ka pilti. (näit. pea, süda) Zersfäuber m ~s, ~ pihusti, pulveri-saator

zersfören vt hävitama, purustama

Zerst'örer m ~s, ~ hävitaja, ka

sõj.; sõj. eskaadri miiniristleja Zerstörung f ~, ~en hävitus, purustamine, purustus zerstreuen vt hajutama, laiali ajama; (kellegi) meelt lahutama; sich ~ hajuma, laiali minema; (oma) meelt lahutama

zerstreut hajutatud, hajus; hajameelne; hajuvii, laiali; hajameelselt Zerstreutheit f ~, ~en hajusus, laiali-

piliatus; hajameelsus Zerstreuung f ~, ~en hajutamine; hajumine; meelelahutus, lõbustus; hajameelsus zerst'ückeln vt tükeldama zerteilen vt osadeks jaotama; laiali ajama, hajutama zertr'ümmern vt rusustama, purustama

Zerw'ürfnis n ~ses, ~se lahkheli(d), tüli

zerzäusen vt (ära) sasima, sassi ajama

zetern vi (kõigest jõust) kisendama,

(valjusti) hädaldama Zettel m ~s, ~ sedel Zeug n ~(e)s, ~e kraam, asjad; (toor) materjal; riie, rõivad; riistad; was das ~ hält niivõrd kui vähegi jaksu, kõigest jõust; sich ins ~ legen (millegi saavutamiseks) energiliselt tegevusse rakenduma; er hat das ~ dazü tal on selleks eeldusi, annet; dummes ~ mõttetus, rumalus

Zeuge m ~n, ~n tunnistaja zeugen vt sigitama; vi tunnistama,

tunnistust andma, ka pilti. Zeughaus n ~es, . . häuser relvaladu, arsenal

Zeugnis n ~ses, ~se tunnistus; ~ ablegen tunnistama, tunnistust andma

Zichori|e [.. '50; ..] / ~, ~n sigur Zicklein tl ~s, ~ kitsetall (-e) Zickzack m ~(e)s, ~e siksak Zider m ~s puuviljavein, (peamiselt)

õunavein Ziege / ~, ~n kits Ziegel m ~s, ~ tellis, telliskivi Ziegelei f ~, ~en tellisetehas Ziegenbock m ~(e)s, . . böcke sikk, sokk

Ziegenpeter m ~s med. mumps zieh vt. zeihen

Ziehbrunnen ih ~s, ~ vinnkaevziehen

ziehen (zog, gezögen) vt tõmbama, vedama: kasvatama; vi (an D) (millestki) tõmbama; (mit D) käima (malendiga jne.); (s) liikuma, siirduma; vimp tõmbama (tuule kohta); hier zieht's siin (tuul) tõmbab; sich ~

ulatuma, küündima; kaardu minema; sich in die L'änge ~ pikale venima Ziehharmonika f~,., ken e. ~s lõõtspill, harmoonika Ziehung f ~, ~en (võidu)loosimine Ziel n ~(e)s, ~e eesmärk, siht; sport. finiš; märk (laskmisel); maksetähtaeg; das ~ fehlen märgist mööda laskma

Zielband n ~(e)s, . . bänder sport. finišilint

zielbewußt sihikindel, -teadlik; sihiteadlikult

zielen vi (auf A) (kellegi v. millegi pihta) sihtima; (auf A) (kellegi v. millegi kohta) käima; das scheint auf mich zu ~ see näib minu kohta käivat

zielend gramm, sihiline, transitiivne; ~es Zeitwort sihiline tegusõna, transitiiv

Zielgerade f ~n, ~n sport, lõpusirge ziellos sihitu; sihitult Zielscheibe f ~, ~n märklaud, ka pilti. ziemen, sich sobima, sünnis olema ziemlich kaunis suur, kenake; eine ~e Menge kaunis suur hulk; kaunis, võrdlemisi; das ist ~ neu see on kaunis uus; ich bin mit der 'Arbeit ~ fertig ma olen tööga peaaegu valmis

Zierde f ~, ~n ehe; ilustus, kaunistus

zieren vt ehtima, kaunistama; sich ~

eputama, peenutsema Ziererei f ~, ~en eputamine, peenutsemine

Ziergarten tn ~s, .. gärten iluaed zierlich peen, kena; õrn, graatsiline;

peenelt, kenasti; graatsiliselt Ziffer f ~, ~n number; aräbische ~n araabia numbrid; r'ömische ~n rooma numbrid Zifferblatt n ~(e)s, .. blätter numbrilaud (kellal) Zigarette f ~, ~n sigaret Zigärre f ~, ~n sigar; kõnekeeles

noomitus Zigeuner m ~s, ~ mustlane Ziǩnmer n ~s, ~ tuba

Zimmerer rn ~s, ~ puusepp Zimmermann m ~(e)s, . . leute (harv. . . männer) puusepp; j-m zeigen, wo der ~ das Loch gelässen hat pilti. kellelegi ust näitama, kedagi (uksest) välja viskama zimmern vi puusepatööd tegema zimperlich peps, peenutsev Zimt m ~(e)s, ~e kaneel Zink n ~(e)s tsink Zinke f ~, ~n sakk, rehapulk, haru (näit. kahvlil); tapp (näit. seinapalgil)

Zinn n ~(e)s (inglis)tina zinnern (inglis)tinast, (inglis)tin`a-Zinnõber m ~s min., keem. kinaver Zins m ~es, ~en intress, protsendid (näit. laenult); tn ~es, ~e (ren-di)maks, üür Zipfel m ~s, ~ ots, siil (-u) Zipfelmütze f ~, ~n tuttmüts zirka circa, umbes

Zirkel m ~s, ~ sirkel; ring, õppering,

(harrastus) ring Zirkulär n ~s, ~e ringkiri, tsirkulaar Zirkulation f ~, ~en ringvool, ringlus, ringe zirkulieren vi ringlema, ringi käima Zirkus m ~, ~se tsirkus zirpen vi siristama, sirtsuma zischeln vi sosistama zischen vi sisisema, susisema; sisistama Zischlaut tn ~(e)s, ~e sisihäälik Zitadelle f ~, ~n tsitadell Zität n ~(e)-s, ~e tsitaat zitieren vt tsiteerima, tsitaadina esitama; kutsuma (näit. kohtu ette) Zitrone f ~, ~n sidrun Zitrusfrüchte pl tsitrusviljad zittern vi värisema, lõdisema, võbisema; um j-n ~ kellegi pärast värisema e. hirmu tundma Zitze f ~, ~n nisa zivil tsiviil-, era-, mittesõjaväeline;

~e Preise mõõdukad hinnad Zivil n ~s tsiviilelanikkond, eraisikud; tsiviil-, erariided; in ~ gehen erariides käima Zivilisation f ~, ~en tsivilisatsioon zivilisiert tsiviliseeritud Zivilist tn ~en, ~en tsiviil-, eraisik ZK n (Zentralkomitee) KK (keskkomitee); ~ der KPdSU NLKP KK Zöbel tn ~s, ~ zool. soobel; soobli-nahk

Zõfe f ~, ~n toatüdruk zog vt. ziehen

259'zufallen

z'ögern vi kõhklema, viivitama Z'ögling m ~s, ~e kasvandik, õpilane 'Zoll m ~(e)s, ~e toll, tollimaks ^Zoll m ~(e)s, ~ toll (endisaegne

pikkusmõõt) zõllen `vt pilti, avaldama, osutama; j-m Dank ~ kellelegi tänu avaldama

zonäl, zonär tsonaalne, teatud tsooni

kuuluv Zõne f ~, ~n tsoon Zõo m ~ (s), ~s zoopark, loomaaed Zo:olög(e) tn ..gen, ..gen zooloog Zo|ologie f ~ zooloogia zo|ologisch zooloogiline Zopf ni ~(e)s, ~e pats, juuksepalmik;

sg pilti, ka igand, mineviku jäänus Zorn m ~(e)s viha, raev; in ~ ge-

räten raevuma zõrnig vihane, raevukas; vihaselt, raevukalt

Zõte f ~, ~n nilbus, rõvedus; ~n

reißen rõvedusi rääkima zötig nilbe, rõve zõttig karvane, sasine z. T. = zum Teil osalt, osaliselt Ztr. = Zentner 50 kg zu präp (D) juurde, poole; -ks; -s, -1 (koha v. aja tähistamisel)-, ~ Leipzig Leipzigis; ~ rechter Zeit õigel ajal; ~ Hunderten sadade kaupa; ~ zweit (zweien) kahekesi; das Spiel steht 2 ~ 3 mängu seis on 2 : 3; adv liiga, liialt; partiklina inf-i ees jääb tõlkimata: er beäbsichtigt ~ lesen ta kavatseb lugeda zu- tegusõna lahutatav eesliide, mis osutab: 1) kuhugi suunamisele v. suundumisele: zulächeln; 2) sulgemisele: zümachen; 3) juurdelisamisele: zülegen zuallererst kõigepealt, ennekõike zuallerletzt kõige lõpuks Zubehör n (harv. m) ~(e)s, ~e (millegi, näit. riietuse) juurde kuuluvad esemed Züber m ~s, ~ toober zubereiten vt valmistama (sööki, arstimit)

zubinden (band zü, zugebunden) vt

kinni siduma zubringen (brächte zü, zügebracht) vt (juurde) tooma; veetma, (aega) mööda saatma; (suure vaevaga) sulgema

Zucht / ~ aretus; kasvatus; distsipliin z'üchten vt aretama, kasvatama

Z'üchter m ~s, ~ aretaja, kasvataja

Züchthaus n ~es, .. häuser sunnitöövangla; er würde zu 15 Jähren ~ verurteilt ta mõisteti 15 aastaks sunnitööle

Züchthäusler m ~s, ~ sunnitööline z'üchtig tagasihoidlik, kombekas, häbelik; tagasihoidlikult, kombekalt, häbelikult z'üchtigen vt (peksuga) karistama Z'üchtigkeit f ~ tagasihoidlikkus, kombekus

Z'üchtling m ~s, ~e vt. Züchthäusler züchtlos kombelõtv, distsiplineerimatu Züchtvieh n ~(e)s põll. tõukari Züchtwahl f ~ põll. tõuvalik; natürliche ~ biol. looduslik valik zücken vi tõmblema; sähvatama, sähvima (välgu kohta) z'ücken vt (relva) paljastama e. välja tõmbama

Zücker m ~s suhkur; klarer ~ peen-suhkur

Zückerdose f ~, ~n suhkrutoos zückerhaltig suhkrut sisaldav Zückerrohr n ~(e)s, ~e suhkruroog Zückerrübe f ~, ~n suhkrupeet zückers'üß suhkurmagus Zückerwerk n ~(e)s maiustused Zückung f ~, ~en tõmblus zudecken vt kinni katma zudem peale selle, (sellele) lisaks Züdrang m ~(e)s tung (kuhugi) züdrehen vt kinni keerama; (kellegi

poole) pöörama zudringlich pealetükkiv Züdringlichkeit f ~, ~en pealetükkivus

züdrücken vt kinni vajutama; ein 'Auge bei etw. ~ piltl. millegi suhtes üht silma kinni pigistama züeignen vt (D) (kellelegi) pühendama; sich (D) etw. ~ midagi omastama

Züeignung f ~, ~en pühendamine;

omastamine zueinander teineteise v. üksteise juurde

zuerst esmalt, algul; kõigepealt Zufahrtsstraße f ~, ~n juurdesõidu-

tee

Züfall m ~(e)s, ..fälle juhus; durch

~ juhuse tõttu, juhuslikult züfallen (fiel zü, zugefallen) vi (s) kinni langema; (D) (kellelegi) osaks langema

Izufällig

zugute

zufällig juhuslik; juhuslikult zufälligerweise juhuslikult Zufälligkeit f ~, ~en juhuslikkus zufliegen (flog zu, zugeflogen) vi (s) (D) (kellegi v. millegi juurde, poole) lendama; kinni prantsatama, kinni paiskuma zufließen (floß zü, zugeflossen) vi (s) (kuhugi) voolama; juurde voolama; kokku voolama, laekuma; der Fluß fließt der 'Ostsee zu jõgi suubub Läänemerre Zuflucht f ~, ~en varjupaik, kaitse; bei j-m ~ suchen kellegi juurest kaitset (varjupaika) otsima; seine ~ zu etw. nehmen millestki kaitset v. abi otsima Zufluchtsort tn ~(e)s, ~e, Zufluchtsstätte f ~, ~n pelgupaik, varjupaik

Zufluß tn .. flusses, .. flüsse juurdevool; lisajõgi zufõlge (G, D) (millegi) tagajärjel, (millegi) kohaselt; dem Befehl ~ e. ~ des Befehls käsu kohaselt zufrieden rahul (olev); ~ sein rahul olema

zufriedengeben, sich (gab sich zufrieden, sich zufriedengegeben) rahule jääma, rahulduma Zufriedenheit f ~ rahulolu, -olek zufriedenlassen (ließ zufrieden, zufriedengelassen) vt rahule jätma zufriedenstellen vt rahuldama zufrieren (fror zü, zugefroren) vi (s)

kinni külmuma zufügen vt lisandama, juurde lisama; (kellelegi midagi) tekitama v. tegema; j-m eine Beleidigung ~ kedagi solvama

Züfuhr f ~, ~en juurdevedu, kohale-

vedu; juurdevool Zug tn ~(e)s, ~e tõmme; sõõm; käik (males jne.); tõmbetuul, õhutõmbus; rong; rongkäik: retk, ränne; rida, parv; sõj. rühm; (näo-, iseloomu-jne.) joon; rakend; den ~ vers'äu-men rongist maha jääma; in einem ~ e. auf einen ~ ühe sõõmuga, ühe hingetõmbega; in den letzten ~en liegen suremas olema; in ~ kommen hoogu sattuma; in kürzen ~en lühidalt

Zügabe f ~, ~n lisa; lisapala (näit.

kontserdil) Zügang m ~(e)s, .. gänge juurdepääs, ligipääs; juurdekasv

zugänglich ligipääsetav, kättesaadav Zügänglichkeit f ~ ligipääsetavus,

kättesaadavus Zugbrücke f ~, ~n tõstesild, ülestõs-tetav sild

zügeben (gab zü, zügegeben) vt juurde andma, lisandama; möönma, nõustuma; üles tunnistama, omaks võtma

zugegen: ~ sein juures olema, `juures viibima

zügehen (ging zü, zugegangen) vi (s) (auf A) (kellegi v. millegi poole) suunduma; sulguma; toimuma; saabuma (näit. kirja kohta); hier geht es lüstig zu siin on lõbus (olemine); j-m etw. ~ lässen kellelegi midagi saatma zügehörig juurdekuuluv Zügehörigkeit f ~ kuuluvus; juurdekuuluvad esemed Z'ügel m ~s, ~ ohi; ratse (ratsahobuse juhtimiseks); die ~ straff än-ziehen ohje pingule tõmbama, ka piltl. z'ügellos ohjeldamatu, taltsutamatu Z'ügellösigkeit f ~, ~en ohjeldamatus,

taltsutamatus z'ügeln vt ohjeldama, taltsutama zugesellen, sich (D) (kellegagi) ühinema, seltsima Zügeständnis n ~ses, ~se mööndus,

järeleandmine zugestehen (gestand zü, zugestanden) vt möönma, tunnu_stama; eine Vergünstigung ~ nõustuma soodustust tegema zügetan (D) (kellessegi) kiindunud,

(kellelegi) poolehoidu osutav zugießen (goß zü, zugegossen) vt

juurde valama zügig tõmbetuuline, tuuletõmbusega Zügkraft f~,., kräfte tõmbejõud zugleich üheaegselt; ühtlasi zügreifen (griff zü, zügegriffen) vi kinni haarama; tegutsema; vahele astuma; bitte greifen Sie zu! palun võtke!

Zügriff m ~(e)s, ~e haare, võte zugründe: ~ gehen hukkuma; ~ legen aluseks võtma, (millelegi) rajama; ~ liegen (millelegi) aluseks olema; ~ richten hukutama, laostama Zügstück n ~(e)s, ~e tõmbetükk

(teatris). Zügtier n ~(e)s, ~e veoloom zugünsten (G) (kellegi) kasuks, heaks zugute: j-m etw. ~ halten midagi kel-
Zügvogel

legi kasuks v. vabanduseks arvesse võtma, mitte pahaks panema; ~ kommen (D) (kellelegi) kasuks tulema; sich (D) auf etw. ~ tun millegagi uhkustama Zugvogel m ~s, .. vögel rändlind Zügwind m ~(e)s, ~e tõmbetuul zuhalten (hielt zü, zugehalten) vt kinni hoidma, mitte avama; vi (auf A) (kellegi v. millegi poole) suunduma, kurssi hoidma; sich (D) die 'Ohren ~ endal kõrvu kätega kinni hoidma

zuhanden: ~ kommen kätte sattuma;

~ sein käepärast olema zuheilen vi (s) kinni kasvama (haava kohta)

zuhören vi (pealt) kuulama Zühörer tn ~s, ~ (pealt)kuulaja Zühörerschaft f ~, ~en kuulajaskond zujubeln vi (D) (kedagi) hõisates tervitama

züklappen vt klõpsatades sulgema; vi

(s) klõpsatades sulguma zukleben vt kinni kleepima zuknöpfen vt kinni nööpima; zugeknöpft sein pilti, kinnise iseloomuga olema

zukommen (kam zü, zugekommen) vi (5) (auf A) (kellelegi, millelegi) lähenema, (kellegi, millegi poole) suunduma: (D) (kellelgi) saada olema; (D) (kellelegi) sobima, sünnis olema; j-m etw. ~ lässen kellelegi midagi kätte toimetama zukorken vt kinni korkima Zükunft f ~ tulevik, ka gramm. zükünftig tulevane; tulevikus, edaspidi zulächeln vi (D) (kellelegi) naeratama

Zulage f ~, ~n palgalisa, lisatasu; lisand

zulände: bei uns ~ meie maal zülängiich küllaldane, piisav; küllaldaselt, piisavalt zülassen (ließ zü, zugelassen) vt lubama, sallima, võimaldama; ligipääsu võimaldama, (eksamile jne.) laskma; suletuks iätma zülässig lubatav

Zulauf m ~(e)s (rahva) kokkuvool; er hat großen (stärken) ~ tal on

`suur poolehoid (palju ostjaid, patsiente, kuulajaid jne.) zülegen vt lisandama, juurde lisama; sich (D) etw. ~ endale midagi soetama, muretsema

zuleid(e): j-m etw. ~ tun kellelegi

midagi paha tegema zuletzt viimaks, lõpuks: viimsena; viimati

zuliebe: j-m etw. ~ tun kellegi meeleheaks midagi tegema zum = zu dem

zümachen vt kinni panema, sulgema zumäl eriti, esijoones; ühekorraga, samaaegselt; ~ (da) seda enam et zumeist enamasti, suuremalt osalt zumute: wohl ('übel) ~ sein heas (halvas) meeleolus olema; wie ist 'Ihnen ~? kuidas teil enesetunne on? zumuten vt (D) (kedagi millekski) võimeliseks pidama; (kelleltki midagi) nõudma, ootama; sich (D) zuviel ~ oma jõudu v. võimeid üle hindama

Zumutung f ~, ~en (liialdatud) nõue v. ootus

zun'ächst adv kõigepealt, eeskätt; präp (D, harv. G) lähedal; dem Häuse ~ e. ~ dem Häuse (harv. ~ des Häuses) maja lähedal zünageln vt kinni naelutama zünähen vt kinni õmblema Zunahme f ~, ~n juurdekasv, iive,

suurenemine Züname m ~ns, ~n perekonnanimi;

(pilkeline) hüüdnimi z'ünden vt süütama; sütitama; vi süttima, tuld võtma Zünder tri ~s, ~ tael; tehn. tagi Z'ündhölzchen n ~s, ~ (tule)tikk Z'ündhütchen n ~s, ~ pistong, (padruni) sütik Z'ündkerze f ~, ~n tehn. süüteküünal

Z'ündschnur f ~, ~en e. . . schnüre süütenöör

zünehmen (nahm zü, zugenommen) vt juurde võtma, tüsenema, suurenema: die Tage nehmen zu päevad lähevad pikemaks; ~der Mond noorkuu züneigen vi ja sich ~ (kellegi v. millegi poole) kalduma; das Jahr neigt sich dem

'Ende zu aasta jõuab lõpule; j-m zugeneigt sein kellegi vastu poolehoidu, sümpaatiat tundma Zuneigung f ~, ~en poolehoid, sümpaatia

Zunft † ~, ~e tsunft (feodaalaegne seisuslik sama ala käsitööliste organisatsioon) Zünge f ~, ~n keel; die ~ im Zaum halten pilti, suud pidama, vait ole-z'üngeln 263 zurückziehen

ma; auf der ~ liegen (schweben)

pilti, keele peal olema (sõna kohta); eine schärfe ~ häben pilti, terava keelega olema z'üngeln vi loitlema (leegi kohta) zungenfertig kõneosav (enamasti halvustava varjundiga) Zungenfertigkeit f ~ kõneosavus (enamasti halvustava varjundiga) zunichte: ~ mächen nurja ajama, hävitama; ~ werden nurjuma, hävima zünicken vi (D) (kellelegi) noogutama zunütze: sich (D) etw. ~ mächen midagi ära kasutama, midagi enda kasuks tarvitama züpfen vt sikutama, tõmbama, näppima; j-n am 'Ärmel ~ kedagi käisest sikutama

Züpfinstrument n ~(e)s, ~e näppepill

(näit. harf) zur = zu der

züraten (riet zü, zügeraten) vi nõu

andma, soovitama zürechnen vt juurde arvutama, lisama; (kellegi v. millegi hulka) arvama; (kellelegi midagi) omistama (näit. süüd)

zürechnungsfähig vastutusvõimeline,

jur. süüdiv Zürechnungsfähigkeit f ~ vastutus-

võimelisus, jur. süüdivus zurechtfinden, sich (fand sich zurecht, sich zurechtgefunden) orienteeruma zurechtkommen (kam zurecht, zurechtgekommen) vi (s) õigeks ajaks tulema; (mit D) (millegagi) toime tulema, (millestki) jagu saama zurechtmachen vt korda seadma; valmistama; sich ~ end korda seadma, kauniks tegema zurechtstellen vt valmis panema; kohale asetama zurechtweisen (wies zurecht, zurechtgewiesen) vt (õiget) teed juhatama; korrale kutsuma, noomima Zurechtweisung f ~, ~en korralekutsumine, noomitus züreden vi (D) (kedagi) keelitama, veenma

züreichend küllaldane, piisav; küllaldaselt, piisavalt zürichten vt (ette) valmistama; armetusse seisukorda viima; j-n 'übel ~ kedagi vaeseomaks peksma züriegeln vt riivistama, riivi panema z'ürnen vi vihane olema, vihastama zur'ück tagasi

zurückbehalten (behielt zur'ück, zur'ückbehalten) vt. kinni pidama; endale jätma zurückbleiben (blieb zur'ück, zurückgeblieben) vi (s) maha jääma zurückfahren (fuhr zur'ück, zurückgefahren) vi (s) tagasi sõitma; (hirmu tõttu) tagasi põrkama Zurückgabe / ~, ~n tagastamine zurückgehen (ging zur'ück, zurückgegangen) vi (s) tagasi minema; taganema; alanema, langema zurückgezogen tagasitõmbunud, üksildane; tagasitõmbunult zurückhaltend tagasihoidlik, kinnine;

tagasihoidlikult Zurückhaltung f ~ tagasihoidlikkus, kinnisus

zurückkehren vi (5) tagasi pöörduma,

tagasi tulema zurücklassen (ließ zur'ück, zurückgelassen) vt jätma; maha, järele jätma zur'ücklegen vt tagasi panema; (raha jne.) talletama, kõrvale panema, varuks hoidma; (teatud vahemaad) katma, läbima; sich ~ tahapoole nõjatuma

zurücklehnen, sich seljaga toetuma,

tahapoole nõjatuma zur'ückprallen vi (s) tagasi põrkama zur'ücksetzen vt tagasi asetama; (kedagi) tagaplaanile jätma, tähele panemata jätma; Preise ~ hindu alandama

zurückstehen (stand zur'ück, zurückgestanden) vi maha jääma, mitte võrdne olema; 'Uno steht weit hinter ihm zur'ück Uno jääb temast kaugele maha, Uno pole temaga kaugeltki võrdne zurückstellen vt tagasi panema; (kella) tagasi lükkama; sõj. ajapikendust andma; kõrvale heitma zur'ücktreten (trat zur'ück, zurückgetreten) vi (s) tagasi

astuma; loobuma; erru minema zurückversetzen, sich mõttekujutuses

tagasi kanduma zurückweichen (wich zur'ück, zurückgewichen) vi (s) taanduma, taganema

zurückweisen (wies zur'ück, zurückgewiesen) vt tagasi lükkama, mitte vastu võtma zurückziehen (zog zur'ück, zurückgezogen) vt tagasi tõmbama; tagasi võtma; vi (s) tagasi liikuma, tagasizurufen

rändama; sich ~ tagasi tõmbuma, lahkuma; taganema zurufen (rief zu, zugerufen) vt (D) (kellelegi midagi) hüüdma e. hõikama

Züsage f ~, ~n lubadus; nõusolek zusagen vt lubama, tõotama; vi (D) (kellelegi) jaatavalt vastama, (kellegi) kutset vastu võtma; (D) (kellelegi) meeldima, (kellegi) maitsele vastama zusammen koos, ühiselt; kokku Zusammenarbeit f ~, ~en koostöö zusammenballen vt (paberit) kokku kägardama; (lund) kamakaks, palliks kokku suruma; sich ~ kogunema, kuhjuma, koonduma Zusammenbau m ~(e)s, ~e montaaž,

kokkupanek zusämmenbeißen (biß zusämmen, zusammengebissen) vt (hambaid) kokku pigistama, ka pilti. zusämmenbrechen (brach zusämmen, zusämmengebrochen) vi (s) kokku varisema, ka pilti. Zusämmenbruch m ~(e)s, .. brüche

kokkuvarisemine; krahh zusämmenfahren (fuhr zusämmen, zu-sämmengefahren) vi _ (s) võpatama; (mit D) kokku põrkama (näit. rongide kohta) zusammenfallen (fiel zusämmen, zu-sämmengefallen) vi (s) kokku langema, kokku varisema, kokku v. ühte langema, ühtima; otsa jääma, kõhnuma

zusämmenfassen vt kokku võtma, re-

sümeerima Zusämmenfassung f ~, ~en kokkuvõte, resümee zusämmenfügen vt kokku liitma, ühendama

zusämmengehören vi kokku e. ühte kuuluma

Zusämmengehörigkeit f ~ ühtekuuluvus

zusammengesetzt (kokku)liidetud, liit-;

~er Satz liitlause zusämmenhalten (hielt zusämmen, zu-sämmengehalten) vt koos hoidma; kõrvutama; kokku hoidma; vi koos seisma (mitte koost lagunema); ühte hoidma

Zusämmenhang m ~(e)s, ..hänge seos; in (im) ~ damit sellega seoses; in ~ bringen seostama, seosesse viima

zusämmenhängen (hing zusämmen, zusammengehangen) vi seoses olema (millegagi) zusämmenhängend seoslik; seoslikult zusammenhangslos seosetu, seoseta; seosetult Zusämmenklang m ~(e)s, ..klänge muus. kooskõla, harmoonia, ka pilti. zusämmenkommen (kam zusämmen, zusammengekommen) vi (s) kokku tulema, kogunema; (kellegagi) kokku saama, kohtuma Zusämmenkunft f~,., künfte kokkutulek, koosolek; kokkusaamine, kohtumine

zusämmenlaufen (lief zusämmen, zusammengelaufen) vi (s) (ühte kohta) kokku jooksma, koonduma; kokku valguma (värvide kohta); kokku minema (piima kohta); kokku tõmbuma (riide kohta) zusämmenlegbar kokkupandav zusämmenlegen vt kokku panema (näit. pesu, rahasummat); ühendama; zwei Schülklassen ~ kahte kooliklassi ühendama zusämmennehmen, sich (nahm sich zusämmen, sich zusammengenommen) end kokku võtma (end vaos hoidma; jõudu pingutama) zusämmenraffen vt kokku kahmama; sich ~ end (oma jõudu) kokku võtma

zusämmenrotten, sich salka v. salkadesse kogunema, jõuku v. jõuke moodustama

zusämmenrücken vt kokku nihutama;

vi (s) kokku nihkuma zusämmenscharren vt kokku kraapima

(ka raha kohta) zusämmenschießen (schoß zusämmen, zusämmengeschossen) vt laskudega purustama; (Geld) ~ (rahasummat) kokku panema, «klappima» zusämmensch|ießen, sich (schloß sich zusämmen, sich

zusammengeschlossen) ühinema, liituma Zusämmenschreibung / ~ kokkukir'jutamine

zusämmensetzen vi kokku seadma; koostama; liitma; sich ~ koosnema; (millegi otsustamiseks jne.) kogunema, ühtekokku istuma Zusämmensetzung f ~, ~en kokkuseadmine; koostis, koosseis; liitsõna zusämmenstecken vt kokku pistma; die K'öpfe ~ piltl. omavahel sosis-zusammenstellen

tama; vi (impf stak e. steckte zusammen) koos olema zusammenstellen vt kokku, ühte panema; koostama Zusammenstellung f ~, ~en kokkupanek; koostamine zusammenstimmen vi harmoneeruma

(kokku kõlama; kokku sobima) Zusammenstoß m ~es, . . stoße kokkupõrge

zusammenstoßen (stieß zusammen, zusammengestoßen) vt kokku lööma; vi (s) kokku põrkama; piirnema Zusammensturz m ~es, . . stürze kokkuvarisemine zusammenstürzen vi (5) kokku varisema

zusammentreffen (traf zusammen, zusammengetroffen) vi (s) kohtuma; kokku sattuma, kokku langema zusammenzählen vt liitma zusammenziehen (zog zusammen, zusammengezogen) vt kokku tõmbama; sich ~ kokku tõmbuma: kogunema, lähenema (näit. äikese kohta) Züsatz m ~es, .. sätze lisand, täiend züsätzlich lisa-, täiendav; täiendavalt zuschänden: ~ mächen nurja ajama; häbistama, teotama; ~ werden nurjuma; häbisse jääma; ein Pferd ~ reiten hobust ära ajama, poolsurnuks ratsutama züschauen vi (D) pealt vaatama Züschauer m ~s, ~ pealtvaataja züschicken vt (D) (kellelegi midagi) saatma

züschieben (schob zü, zugeschoben) vt kinni lükkama; (D) (kellegi poole) nihutama; (D) (kellelegi) veeretama (näit. süüd) züschießen (schoß zü, zugeschossen) vt juurde maksma; er schoß mir w'ütende Blicke zu pilti, ta vaatas mulle- raevunult otsa Züschlag m ~(e)s, ..schlage lisamaks; lisand (näit. mördi valmistamisel)

züschlagen (schlug zü, zugeschlagen) vt kinni lööma; (kellelegi, kellegi poole) lööma (näit. palli); juurde arvutama; vi pihta andma züschließen (schloß zü, zugeschlossen)

vt lukustama; sulgema Züschneider m ~s, ~ juurdelõikaja züschneien vi (s) kinni tuiskama zuschnüren vt kinni nöörima, ka pilti. zuschrauben vt kinni kruvima

züschreiben (schrieb zü, zugeschrieben) vt (millelegi) juurde kirjutama; (D) (kellegi) nimele kirjutama; (D) (kellelegi, millelegi) omistama; er hat es sich selbst züzuschreiben pilti, tal tuleb see oma arvele kirjutada, ta on ise selles süüdi zuschülden: sich (D) etw. ~ kommen lassen milleski süüdi olema, milleski eksima

Züschuß m .. scnusses, .. schüsse toetus; juurdemaks züsehen (sah zü, zügesehen) vi pealt vaatama; vaatama; ette vaatama; sieh zu, daß du rechtzeitig kommst! vaata, et sa õigeks ajaks tuled! züsehends silmanähtavalt züsein (war zü, zugewesen) vi (s)

suletud v. lukustatud olema züsetzen vt lisandama, juurde lisama;

vi (D) (kellelegi) peale käima züsichern vt (D) (kellelegi midagi)

lubama, tõotama züspitzen vt teravaks tegema; teravdama; sich ~ teravaks muutuma; teravnema züsprechen (sprach zü, zügesprochen) vt määrama, välja mõistma; j-m Mut ~ kedagi julgustama; vi (D) (kedagi) keelitama, veenma; (D) (söögist, joogist) tublisti lugu pidama

Züspruch To ~(e)s kõnetlus; lohutamine, julgustamine; poolehoid; diese 'Ausstellung hätte viel ~ seda näitust külastati elavalt, rohkearvuliselt

Züstand m ~(e)s, ..stände seisund, olukord

zustände: etw. ~ bringen midagi teostama, millegagi toime saama; ~ kommen teostuma, toimuma züständig asjaomane, vastav, kompetentne

Züständigkeit f ~ vastavus, asjaoma-

sus, kompetentsus zustatten: ~ kommen (D) (kellelegi) kasuks tulema, parajal ajal tulema züstecken vt kinni pistma (näit. nööpnõeltega); (D) (kellelegi midagi) salaja pihku pistma züstellen vt (D) (kellelegi midagi)

kätte toimetama, kätte andma Zustellung f ~, ~en kättetoimetamine züstimmen vi (D) nõustuma, (arvamusega jne.) ühinema Züstimmung f ~, ~en nõusolekzustopfen

zustopfen vt kinni toppima; kinni nõe-luma

zustoßen (stieß zü, zugestoßen) vt kinni lükkama; vi (s) (D) (kellegagi) juhtuma; es ist ihm ein 'Unglück zugestoßen temaga juhtus õnnetus Zustrom tn ~(e)s juurdevool, valgumine

züströmen vi (5) (millegi poole) voolama; (millegi juurde) kokku voolama v. valguma zutäge: ~ bringen päevavalgele tooma; ~ kommen e. ~ treten päevavalgele tulema; ~ liegen silmanähtav e. ilmne olema Zütat f ~, ~en lisand, manus; maitseaine

zuteil: j-m ~ werden kellelegi osaks langema

zuteilen vt jaotama, (välja) jagama;

määrama zutiefst väga, äärmiselt; sisimas zütragen (trug zü, zugetragen) vt juurde v. kohale tooma; (D) (kellelegi) edasi rääkima (näit. kuulujutte); sich ~ juhtuma, toimuma zuträglich kasulik; tervislik zutrauen: j-m etw. ~ kellestki midagi uskuma v. ootama, kedagi millegi võimeliseks pidama Zutrauen n ~s usaldus zütraulich usalduslik: usalduslikult zutreffen (traf zü, zugetroffen) vi õige olema; õigeks osutuma, teostuma; der Vergleich trifft für (auf) dich zu võrdlus käib sinu kohta zutreffend kohane, sobiv, õige; sobivalt, õigesti zutrinken (trank zü, zügetrunken): j-m

~ kellegi terviseks jooma Zutritt tn ~(e)s juurdepääs, sissepääs zütun (tat zü, zügetan) vt sulgema;

lisandama Zütun: ohne mein ~ minu kaasabita,

minu osavõtuta zuungunsten (kellegi) kahjuks zuverlässig usaldatav, kindel Züverlässigkeit f ~ usaldatavus, kindlus

Zuversicht f ~ kindel lootus, veendumus

züversichtlich kindel, veendunud; kindlalt, veendunult zuviel liiga (palju), liig; ~ des Güten tun üle pakkuma, ülearust agarust näitama; was ~ ist, ist ~! mis liig, see liig!

zuvõr kõigepealt, eelkõige; enne, varemalt

zuvorkommen (kam zuvor, zuvorgekommen) vi (5) (D) (kedagi) ennetama, (kellestki) ette jõudma; vastu tulema, vastutulelik olema zuvorkommend vastutulelik, lahke;

vastutulelikult, lahkelt Zuvorkommenheit f ~, ~en vastutulelikkus, lahkus Züwachs tn ~es iive, juurdekasv züwachsen (wuchs zü, zugewachsen) vi (s) juurde kasvama, suurenema; kinni kasvama zuwege: etw. ~ bringen midagi teostama, millegagi toime saama zuweilen mõnikord, vahetevahel züweisen (wies zü, zugewiesen) vt kätte juhatama, üle andma; suunama züwenden (wandte zü, zugewandt e. wendete zü, zügewendet) vt (D) (kellegi v. millegi poole) pöörama v. suunama; osutama (näit. tähelepanu); j-m sein Vertrauen ~ kedagi usaldama; sich ~ (D) (kellegi, millegi poole) pöörduma v. suunduma, siirduma zuwenig liiga vähe

züwerfen (warf zü, zugeworfen) vt kinni lööma (näit. ust); kinni ajama, täis ajama; (D) (kellelegi midagi) viskama; sie warf mir einen zornigen Blick zu pilti, ta heitis mulle vihase pilgu zuwider (D) (millegi) vastu, vastaselt;

ebasoodus; vastumeelt, vastik zuwiderhandeln vi (D) (seadust jne.) rikl <uma, (millegi vastaselt) toimima

Zuwiderhandlung f ~, ~en (seaduse-

jne.) rikkumine züwinken vi (D) (kellelegi) viipama Züwuchs m ~es, .. wüchse vt. Züwachs

züzahlen vt juurde maksma züzählen vt juurde arvama zuzeiten mõnikord, vahetevahel züziehen (zog zü, zugezogen) vt kinni v. kokku tõmbama; (kedagi konsultatsiooniks) juurde kutsuma; vi (s) (elama) asuma, sisse rändama; sich (D) etw. ~ (oma süü läbi) midagi saama (näit. haigust); er hat sich eine Grippe zügezogen ta sai gripi, ta haigestus grippi Züzügler m ~s, ~ saabunu, sisserän-dajazuzüglich

zuzüglich (G) juurde v. kaasa arvatud zwang vt. zwingen

Zwang m ~(e)s, ~e sund, sundus; vägivald; tun Sie sich keinen ~ an! tundke end nagu kodus! zw'ängen vt (jõuga) suruma, pigistama; sich ~ (kusagilt) läbi trügima v. läbi pugema zwänglos sundimatu, vaba; sundimatult, vabalt Zwänglosigkeit f ~, ~en sundimatus, vabadus

Zwängsarbeit f ~, ~en sunniviisiline

töö; sunnitöö zwangsläufig paratamatu; paratamatult

Zwängsvorstellung f ~, ~en kinnisidee

zwängsweise sunniviisil zwanzig kakskümmend Zwanziger m ~s, ~ 20—30-aastane (mees)

Zwanzigstel n ~s, ~ kahekümnendik zwar küll; und ~ ja nimelt Zweck m ~(e)s, ~e otstarve; eesmärk, siht; das hat keinen ~ see on mõttetu; zu diesem ~ selleks otstarbeks, selleks Zwecke f ~, ~n (lühike laia peaga)

nael, rõhknael zwecklos otstarbetu, mõttetu; mõttetult Zwecklosigkeit f ~ otstarbetus, mõttetus

zweckmäßig otstarbekas; otstarbekalt Zweckmäßigkeit f ~ otstarbekus zwecks (G) (millegi) otstarbel zwei kaks; zu ~en kahekaupa; kahekesi

Zwei f ~, ~en kaks (number, hinne)

zweibeinig kahejalgne

Zweidecker m ~s, ~ kahepinnaline

lennuk, biplaan zweideutig kahemõtteline; kahemõtteliselt

Zweideutigkeit f ~, ~en kahemõttelisus

zweieinhalb kaks ja pool

zweierlei kahesugune

zweifach kahekordne; kahekordselt,

kaks korda Zweifel m ~s, ~ kahtlus; in (im) ~ sein kahtlema; äußer ällem ~ väljaspool igasugust kahtlust; mir steigen ~ auf ma hakkan kahtlema zweifelhaft kahtlane, kahtlustäratav;

küsitav, ebakindel zweifellos kahtlematu; kahtlemata

zweifeln vi (an D) (milleski) kahtlema Zweifelsfall: im ~(e) kahtluse puhul zweifelsohne kahtlemata Zweifelsucht / ~ skeptitsism zweifelsüchtig skeptiline; skeptiliselt Zweifler m ~s, ~ kahtleja, skeptik zweiflerisch kahtlev, skeptiline Zweig m ~(e)s, ~e (peenike) oks; haru

Zweiggeschäft n ~(e)s, ~e harukaup-

lus, filiaal zweihöckerig kahekiiüruline zweijährig kaheaastane Zweikampf m ~(e)s, kämpfe kahevõitlus, duell zweimal kaks korda; ich habe es ihm ~ gesägt ma ütlesin talle seda kaks korda; zwei mal zwei ist vier kaks korda kaks on neli zweimalig kahekordne Zweimaster m ~s, ~ kahemastiline purjekas

Zweirad n ~(e)s, . . räder jalgratas zweireihig kaherealine (näit. ülikond) zweischläfig kahele magamiseks

(määratud); ~es Bett kaheinimesevoodi zweischneidig kaheteraline; ein ~es Schwert kahe teraga mõõk, ka pilti. Zweisitzer tn ~s, ~ kaheistmeline sõiduk

zweisitzig kaheistmeline Zweispänner m ~s, ~ kahehobuse-

tõld, -veok zweisprachig kaksikkeelne (kaht keelt

tarvitav; kahes keeles kirjutatud) zweistimmig kahehäälne zweistündig kahetunniline zweistündlich iga kahe tunni järel zweit: zu ~ kahekesi zweite teine; der ~ Weltkrieg Teine maailmasõda; das ist (bei) ihm zur ~n Natur geworden pilti, see on tal teiseks loomuseks saanud zweiteilig kaheosaline; mat. kaheliik-

meline zweitens teiseks

zweitgrößte suuruse poolest teine

zweitletzt eelviimane

Zweitschrift f ~, ~en koopia, teine

eksemplar zweiundeinhalb vt. zweieinhalb Zwerchfell n ~(e)s, ~e vahelihas, diafragma; j-m das ~ ersch'üttern pilti, kedagi valjusti naerma ajama Zwerg tn ~(e)s, ~e kääbus; pöialpoiss**Zwérgbaum** *m* ~(e)s, ..bäume kääbuspuu

zwérg(en)haft kääbuslik

zwícken *vt* näpistama

Zwícker *m* ~s, ~ näpitsprillid

Zwíckmühle: in der ~ sitzen (sich befínden) kimpus olema, täbaras olukorras olema

Zwíeback *m* ~(e)s, ..bäcke, *ka* ~e kuivik

Zwíebel *f* ~, ~n sibul

zwíefach, zwíefältig vt. **zwéifach**

Zwíegespräch *n* ~(e)s, ~e kahekõne, dialoog

Zwíelaut *m* ~(e)s, ~e kaksiktäishäälik, diftong

Zwíelicht *n* ~(e)s hämar valgus, hämarus, videvik

Zwíespalt *m* ~(e)s, (*harva*) ~e (seesmine) lõhestatus, vastuolu, lahkheli, riid

zwíespältig vastuoluline, lahkheliline

Zwíesprache *f* ~, ~n vestlus nelja silma all; **~ hálten** nelja silma all vestlema

Zwíetracht *f* ~ lahkheli, riid

Zwílling *m* ~s, ~e kaksik; *pl* **~e** kaksikud

zwíngen (zwang, gezwúngen) *vt* sundima; (millestki) jagu saama; **er kann's nicht ~** ta ei saa sellest jagu

Zwínger *m* ~s, ~ (keskaegse kindlustatud lossi) välismüüri ja sisemise müüri vahelmine käik; tarastatud ruum (metsloomade jaoks)

Zwíngherrschaft *f* ~, ~en vägivallavalitsus, despootia

zwínkern *vi* (mit D) (silmi) pilgutama

Zwirn *m* ~(e)s, ~e niit (-di)

zwi̍schen (D) vahel; (A) vahele

Zwi̍schenbemerkung *f* ~, ~en vahemärkus

zwi̍schendurch mõnikord, vahel

Zwi̍schenfall *m* ~(e)s, ..fälle vahejuhtum, intsident

Zwi̍schenfrucht *f* ~, ..früchte *põll.* vahekultuur

Zwi̍schenlandung *f* ~, ~en vahemaandumine

Zwi̍schenruf *m* ~(e)s, ~e vahelehüüe

zwi̍schenstaatlich riikidevaheline

Zwi̍schenzeit *f* ~, ~en ajavahemik; **in der ~** vahepeal

Zwist *m* ~(e)s, ~e, **Zwi̍stigkeit** *f* ~, ~en riid, lahkheli(d)

zwi̍tschern *vi* siristama, vidistama

zwo vt. **zwei**

zwölf kaksteist

Zwö̍lffingerdarm *m* ~(e)s, ..därme kaksteistsõrmik(sool)

zwö̍lfjährig kaheteistkümneaastane

Zyán *n* ~s *keem.* tsüaan

zýklisch tsükliline

Zyklón *m* ~s, ~e tsüklon, keeristorm

Zýklotron *n* ~s, Zyklotróne *füüs.* tsüklotron

Zýklus *m* ~, ..len tsükkel

Zyli̍nder *m* ~s, ~ silinder

zyli̍ndrisch silindriline, silindrikujuline

zýnisch küüniline; küüniliselt

Zyni̍smus *m* ~, ..men künism

Zýprer *m* ~s, ~ küproslane

Zyprésse *f* ~, ~n *bot.* küpress

Zypriót *m* ~en, ~en vt. **Zýprer**

z. Z. = zur Zeit praegusel ajal, nüüd VALIMIK GEOGRAAFILISI NIMESID

'Adria f e. Adriätisches Meer Aadria meri

Afghanistan e. Afghanistan n Afganistan

'Afrika n Aafrika Äg'äisches Meer Egeuse meri Ägypten n Egiptus 'Akkra n Akra

Älandsinseln ['o:. .] pl Ahvenamaa

(saarestik) Albani|en n Albaania; Völksrepublik

~ Albaania Rahvavabariik Algeri|en n Alžeeria; Demokratische Völksrepublik ~ Alžeeria Demokraatlik Rahvavabariik Algier fakiir] n Alžrir 'Alpen pl Alpid Amerika n Ameerika 'Amu-Därja e. Amu-Darjä m Amu-

Darja Amür tn Amuur

'Anden pl. Andi mäestik, Andid

Antärktis f Antarktika

Apenninen pl Apenniini mäestik.

Apenniinid 'Aralsee tn Araali meri Argentini|en n Argentiina 'Arktis f Arktika

'Ärmelkanal m La Manche [lamaanš] Armeni|en n Armeenia Armenische Sozialistische Sowjetrepublik (Armenische SSR) Armeenia Nõukogude Sotsialistlik Vabariik (Armeenia NSV) Aschchabäd n Ašhabad Aserbäidshan e. Aserbaidshän n Aser-baidžaan

Aserbaidshanische Sozialistische Sowjetrepublik (Aserbaidshanische SSR) Aserbaidžaani Nõukogude Sotsialistlik Vabariik (Aserbaidžaani NSV) 'Asi|en n Aasia

Asöwsches Meer Aasovi meri Athen n Ateena Äthiopi|en n Etioopia Atlantik m Atlandi ookean Atlantischer 'Ozean Atlandi ookean Austräli|en n Austraalia

Bäden-W'ürttemberg n Baaden-Vürtem-

berg Baku n Bakuu

Bälkanhalbinsel f Balkani poolsaar,

Balkan Bayern n Baieri Belgi|en n Belgia

Belorussische Sozialistische Sowjetrepublik (Belorussische SSR) Valgevene Nõukogude Sotsialistlik Vabariik (Valgevene NSV) Belorußland n Valgevene Beringmeer n Beringi meri Beringstraße f Beringi väin Berlin n Berliin Birma n vt. Bürma Biskäya f Biskaia laht Bolivi|en n Boliivia Brasili|en n Brasiilia Bremen n Breemen Bulgari|en « Bulgaaria; Völksrepublik

~ Bulgaaria Rahvavabariik Bundesrepublik Deutschland (BRD) Saksa Föderatiivne Vabariik (SFV) Bürma n Birma Byzänz n aj. Bütsants

Ceylon ['tsai . .J n Tseilon

Chabärowsk [x ..] n Habarovsk

Charkow l'xarkof] n Harkov

Chile ['tj`iile] n Tšiili

China [9 . .] n Hiina; Volksrepublik ~

Hiina Rahvavabariik Cüba n vt. Küba

D'änemark n Taani Dardanellen pl Dardanellid270

Kopenhagen

Deutsche Demokratische Republik (DDR) Saksa Demokraatlik Vabariik (SDV) Deutschland n Saksamaa Donau f Doonau

Dönezbecken n Donetsi (kivisöe) bassein

'England n Inglismaa 'Estland n Eesti, Eestimaa 'Estnische Sozialistische Sowjetrepublik ('Estnische SSR) Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik (Eesti NSV) Europa n Euroopa

Ferner 'Osten e. Fernost tn Kaug-Ida Feuerland n Tulemaa Finnischer Meerbusen Soome laht Finnland n Soome Florenz n Firenze

Frankfurt am Main, Frankfurt (Main) e. Frankfurt a. M. n Frankfurt Maini ääres

Fränkfurt an der 'Oder, Fränkfurt ('Oder) e. Fränkfurt a. d. O. n

Frankfurt Oderi ääres Fränkreich n Prantsusmaa

Gelbes Meer Kollane meri Genf n Genf Ghana ['ga . .] n Gaana Golfstrom tn Golfi hoovus Gotland n Gotland, Ojamaa Griechenland n Kreeka Gr'önland n Gröönimaa Großbritänni|en n Suurbritannia Grüsi|en e. Grusini|en n Gruusia Grusinische Sozialistische Sowjetrepublik (Grusinische SSR) Gruusia Nõukogude Sotsialistlik Vabariik (Gruusia NSV) Guatemala n Guatemaala Guayana [. .'jama] n Guajaana Guinea fgi'neia] n Ginea

Haiti n Haiiti

Haväna e. Havanna n Havanna Hawäii-Inseln pl Havai, Havai saarestik Helsinki n Helsingi Himälaja tn Himaalaja Hinterindi|en n Indo-Hiina Hiröschima n Hirošima Holland n vt. Niederlande Hudsonbai ['h vdsan ..] f Hudsoni laht

Indi|en n India

'Indischer 'Ozean India ookean

Indonesi|en n Indoneesia Ionisches Meer loonia meri Irak n, m Jraak Iran n, m Iraan Irland n Iiri, Iirimaa Irtysch m Irtõš Island n Island Israel n Iisrael Itali|en n Itaalia

Japan n Jaapan Jemen n, m Jeemen Jerewan n Jerevan Jordani|en n Jordaania Jugoslawi|en n Jugoslaavia; Sozialistische Föderative Republik ~ Jugoslaavia Sotsialistlik Föderatiivne Vabariik J'iitland n Jüütimaa

Kalkutta n Kalkuta Kambodscha n Kambodža Kamtschatka n Kamtšatka Kanada n Kanada

Kap der Güten Hoffnung n Hea Lootuse neem Kapstadt n Kaplinn Karatschi n Karatši Karelische Autonome Sozialistische Sowjetrepublik (Karelische ASSR) Karjala Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik (Karjala ANSV) Karibisches Meer Kariibi meri Karpaten pl Karpaadid, Karpaadi mäestik

Kasächische Sozialistische Sowjetrepublik (Kasächische SSR) Kasahhi Nõukogude Sotsialistlik Vabariik (Kasahhi NSV) Käsachstan e. Kasachstän n Kasahstan Kasän n Kaasan Käsbek e. Kasbek m Kazbek Käspisches Meer e. Käspisee tn Kaspia meri, Kaspia Kaukäsi|en n Kaukaasia Käukasus m Kaukasus Kenia n Keenia Ki|ew n Kiiev Kirgisi|en n Kirgiisia Kirgisische Sozialistische Sowjetrepublik (Kirgisische SSR) Kirgiisi Nõukogude Sotsialistlik Vabariik (Kirgiisi NSV) Kischinjõw n Kišinjov Kleinäsi|en n Väike-Aasia Kolumbi|en n Kolumbia Kopenhägen n KopenhaagenKorea

Korea n Korea

Koreanische Volksdemokratische Republik Korea Rahvademokraatlik Vabariik

Kostarika n Kostariika Kreta n Kreeta Krim f Krimm Krönstadt n Kroonlinn Kuba n Kuuba Kuibyschew n Kuibõšev Kurilen pl Kuriili saared, Kuriilid Kusnezkbecken n Kuznetski (kivisöe-) bassein

Ladogasee in Laadoga järv Läppland n Lapimaa Lateinamerika n Ladina-Ameerika Lena f Leena

Lenin-Wolga-Don-Schiffahrtskanal m

V. I. Lenini nimeline Volga—Doni laevatatav kanal Lettische Sozialistische Sowjetrepublik (Lettische SSR) Läti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik (Läti NSV) Lettland n Läti Libanon n, m Liibanon Liberia n Libeeria Libyen n Liibüa Litauen n Leedu

Litauische Sozialistische Sowjetrepublik (Litauische SSR) Leedu Nõukogude Sotsialistlik Vabariik (Leedu NSV)

Livland ['li:f..] n aj. Liivimaa L'übeck n Lüübek Lüxemburg n Luksemburg

Madrid n Madriid

Magalh'äesstraße f Magalhäesi väin Mailand n Milaano Makedoni|en n vt. Mazedoni|en Malaiischer Archipel Malai saarestik Mandschurei f aj. Mandžuuria Marokko n Maroko Mazedoni|en n Makedoonia Memel f vt. Njemen Mexiko n Mehhiko Mittelamerika n Kesk-Ameerika Mittelländisches Meer e. Mittelmeer n Vahemeri

Moldauische Sozialistische Sowjetrepublik (Moldauische SSR) Moldaavia Nõukogude Sotsialistlik Vabariik (Moldaavia NSV) Mongolei † Mongoolia Mongolische Völksrepublik Mongoolia

Rahvavabariik Moskau n Moskva

Moskwä f Moskva jogi

Näher 'Osten e. Nähost m Lähis-Ida Neapel n Naapoli Nepäl n Nepaal Neuseeland n Uus-Meremaa Newa f Neeva

Niagärafälle pl Niagaara juga

Niederlande pl Madalmaad, Holland

Nigeria n Nigeeria

Nikarägua n Nikaraagua

Nii tn Niilus

Njemen tn Neemen

Nordamerika n Põhja-Ameerika

N'ördliches 'Eismeer Põhja-Jäämeri

Nordsee f Põhjameri

Norwegen n Norra

Ob m Ob

'Oder f Oder

Okä f Okaa

'Österreich n Austria

'Ostsee f Läänemeri, Balti meri

Ozeäni|en n Okeaania

Palästina n Palestiina Pamir tn Pamiir

Paraguäy n Paraguai (riik); tn Paraguai (jõgi) Paris n Pariis

Pazifik e. Päzifik tn Vaikne ookean Pazifischer 'Ozean Vaikne ookean Peipussee tn Peipsi järv Persi|en n aj. Pärsia Peru e. Perü n Peruu Philippinen pl Filipiinid, Filipiini saared

Põlen n Poola; Völksrepublik ~ Poola

Rahvavabariik Polynesi|en n Polüneesia Portoriko n Puertoriiko Prag e. Präha n Praha Preußen n aj. Preisimaa Pyren'äen pl Pürenee mäestik, Püreneed

Republik S'üdafrika Lõuna-Aafrika Vabariik

Reykjavik ['rsikjavhk] n Reikjavik Rhein m Rein Riga n Riia Rom n Rooma

Rostöw am Don n Rostov Doni ääres Rötes Meer Punane meri Rührgebiet n Ruhrimaa Rum'äni|en n Rumeenia Rum'änische Volksrepublik Rumeenia RahvavabariikRSFSR

Russische Sozialistische Föderative Sowjetrepublik (RSFSR) Vene Nõukogude Föderatiivne Sotsialistlik Vabariik (Vene NFSV) Rußland n Venemaa

Saarland n baarimaa

Sachalin n Sahhalin

Sachsen n Saksi (maa)

Sahara e. Sahara f Sahaara

Sarätow ri Saraatov

Sardini|en n Sardiinia

Säudiarabi|en e. Säudarabi|en n Saudi

Araabia Schlesi|en n Sileesia Schleswig-Holstein n Slesvig-Holštein Schottland ri Šotimaa Schwaben n Svaabimaa Schwarzes Meer Must meri Schweden n Rootsi Schweiz f Šveits Serbi|en n Serbia Sibiri|en n Siber Sizili|en n Sitsiilia

Skandinavische Halbinsel Skandinaavia poolsaar Slowakei f Slovakkia Sowjetunion (SU) f Nõukogude Liit Späni:en n Hispaania Spitzbergen n Teravmäed Stiller 'Ozean vt. Pazifik Stockholm ['J'to .. e. 'sto . .j n Stokholm Straße von Gibraltar Gibraltari väin S'üdamerika n Lõuna-Ameerika Sudän m Sudaan 'Südsee / Lõunameri Süeskanal e. Süezkanal m Suessi kanal Syr-Därja e. Syr-Darjä m Sõr-Darja Syri|en n Süüria

Tadshikische Sozialistische Sowjetrepublik (Tadshikische SSR) Tadžiki Nõukogude Sotsialistlik Vabariik (Tadžiki NSV) Tadshikistan e. Tadshikistän n Tadži-

kistan Täiwan n Taivan Taschkent n Taškent Tasmäni|en n Tasmaania Tbilissi n Tbilisi Thäiland n Tai Themse f Thames [temz] Th'üringen n Tüüringi Tibet n Tiibet Tiräna n Tiraana Tirõl n Tirool

Transkaukäsi|en n Taga-Kaukaasia Tschechoslowakei f Tšehhoslovakkia

Tschechoslowakische Sozialistische Republik (CSSR e. CSSR) Tšehhoslovakkia Sotsialistlik Vabariik Tüla n Tuula Tunesi|en n Tuneesia Türkei f Türgi Turkmeni|en n Turkmeenia Turkmenische Sozialistische Sowjetrepublik (Turkmenische SSR) Turkmeeni Nõukogude Sotsialistlik Vabariik (Turkmeeni NSV) Tyrrhenisches Meer Türreeni meri

Ufä n Ufaa

Ukra|ine e. Ukraine f Ukraina Ukra|inische Sozialistische Sowjetrepublik (Ukra|inische SSR) Ukraina Nõukogude Sotsialistlik Vabariik .(Ukraina NSV) 'Ungarische Volksrepublik Ungari

Rahvavabariik 'Ungarn n Ungari

Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken (UdSSR) Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit (NSVL) Ural m Uraal(id), Uraali mäestik;

Uraal (jõgi) Uruguäy n Uruguai (riik); m Uruguai (jõgi)

Usbekische Sozialistische Sowjetrepublik (Usbekische SSR) Usbeki Nõukogude Sotsialistlik Vabariik (Usbeki NSV) Usbekistan e. Usbekistan n Usbekistan

Venedig [v . .] n Veneetsia Venezuela n Venetsueela Vereinigte Aräbische Republik (VAR) Araabia ühinenud Vabariik (ADV) Vereinigte Staaten von Amerika (USA)

Ameerika Ühendriigid Vesuv [v ..] in Vesuuv Vi|etnam n Vietnam; Demokratische Republik ~ Vietnami Demokraatlik Vabariik

Waldäihöhe f, Waldäihöhen pl Valdai

kõrgustik Wärschau n Varssavi Weichsel [Visla Weißes Meer Valge meri Weser f Weser Westfälen n Vestfaal

Wien n Viin Wõlga f Volga

Wölga-Don-Kanal m vt. Lenin-Wolga-

Don-Schiffahrtskanal Worönesh [.. J'] n Voronež

Zypern n Küpros GRAMMATILINE TEATMIK

Nimisõnade käänamine

Meessoost nimisõnad

Ainsus

N Berg Arbeiter Mensch Name (Namen)

G Berg(e)s Arbeiters Menschen Namens

D Berg(e) Arbeiter Menschen Namen

A Berg Arbeiter Menschen Namen

Mitmus

N Berge Arbeiter Menschen Namen

G Berge Arbeiter Menschen Namen

D Bergen Arbeitern Menschen Namen

A Berge Arbeiter Menschen Namen

Kesksoost nimisõnad

Ainsus

N Dorf Jahr Herz Auto

G Dorf(e)s Jahr(e)s Herzens Autos

D Dorf(e) Jahr(e) Herzen Auto

A Dorf Jahr Herz Auto

Mitmus

N Dörfer Jahre Herzen Autos

G Dörfer Jahre Herzen Autos

D Dörfern Jahren Herzen Autos

A Dörfer Jahre Herzen Autos

Naissoost nimisõnad

Ainsus

N Zeitung Stadt Tochter Villa

G Zeitung Stadt Tochter Villa

D Zeitung Stadt Tochter Villa

A Zeitung Stadt Tochter Villa

Mitmus

N Zeitungen Städte Töchter Villen

G Zeitungen Städte Töchter Villen

D Zeitungen Städten Töchtern Villen

A Zeitungen Städte Töchter Villen

Artiklite käänamine

Määrav artikkel Umbmäärane artikkel

Ainsus Mitmus Ainsus Mitmus

m n f m, n, f m n f

N der das die die N ein ein eine —

G des des der der G eines eines einer —

D dem dem der den D einem einem einer —

A den das die die A einen ein eine —

Asesõnade käänamine Isikulised asesõnad

Ainsus

I pööre II pööre III pööre

m n f

N ich du er es sie G meiner deiner seiner seiner ihrer

D mir dir ihm ihm ihr

A mich dich ihn es sie

Mitmus

I pööre II pööre III pööre

m, n, f

N wir ihr sie

G unser euer ihrer

D uns euch ihnen

A uns euch sie

Omastavad asesõnad

Ainsus Mitmus

tn ti f m, n, f

N mein mein meine N meine

G meines meines meiner G meiner

D meinem meinem meiner D meinen

A meinen mein meine A meine

Näitavad asesõnad

^insus Mitmus

m n f m, n, f

N dieser dies(es) diese N diese

G dieses dieses dieser G dieser

D diesem diesem dieser D diesen

A diesen dies (es) diese A diese275

Ainsus Mitmus

m n f m, n, †

N derselbe dasselbe dieselbe N dieselben

G desselben desselben derselben G derselben

D demselben demselben derselben D denselben

A denselben dasselbe dieselbe A dieselben

Siduv asesõna

Ainsus Mitmus

m n f m, n, f

N der das die N die

G dessen dessen deren G deren

D dem dem der D denen

A den das die A die

Küsivad asesõnad

Ainsus Mitmus

N wer was —

G , wessen wessen —

D wem — —

A wen was —

Ainsus Mitmus

m n f m, n, f

N welcher welches welche N welche

G welches welches welcher G welcher

D welchem welchem welcher D welchen

A welchen welches welche A welche

Umbmäärased asesõnad

Ainsus Mitmus

m n f

N jeder jedes jede —

G jedes jedes jeder —

D jedem jedem jeder —

A jeden jedes jede —

Ainsus Mitmus N jemand — G jemand(e)s — D jemand (em) — A jemand (en) —

Omadussõnade käänamine Tugev käändkond

Ainsus Mitmus

m n f m, n, f

N guter gutes gute N gute

G guten guten guter G guter

D gutem gutem guter D guten

A guten gutes gute A gute

J8*276

Nõrk käändkond

Ainsus Mitmus

m tl † m,n,f

N gute gute gute N guten

G guten guten guten G guten

D guten guten guten D guten

A guten gute gute A guten

Omadussõna käänamine umbmäärase artikli järel

Ainsus

m n f

N guter gutes gute

G guten guten guten

D guten guten guten

A guten gutes gute

Omadussõna käänamine omastava asesõna või asesõna

kein järel

Ainsus Mitmus

tn n f m, n, f

N guter gutes gute N guten

G guten guten guten G guten

D guten guten guten D guten

A guten gutes gute A guten

Arvsõnad

Põhiarvud Järgarvud Põhiarvud Järgarvud

1 eins der erste 17 siebzehn der siebzehnte

2 zwei der zweite 18 achtzehn der achtzehnte

3 drei der dritte 19 neunzehn der neunzehnte

4 vier der vierte 20 zwanzig der zwanzigste

5 fünf der fünfte 21 einundzwanzig der einundzwanzigste

6 sechs der sechste 22 zweiundzwanzig der zweiundzwanzigste

7 sieben der sieb(en)te 30 dreißig der dreißigste

8 acht der achte 40 vierzig der vierzigste

9 neun der neunte 50 fünfzig der fünfzigste

10 zehn der zehnte 60 sechzig der sechzigste

11 elf dereifte 70 siebzig der siebzigste

12 zwölf der zwölfte 80 achtzig der achtzigste

13 dreizehn der dreizehnte 90 neunzig der neunzigste

14 vierzehn der vierzehnte 100 hundert der hundertste

15 fünfzehn der fünfzehnte 200 zweihundert der zweihundertste

16 sechzehn der sechzehnte 1000 tausend der tausendste

Tegusõnade pööramine Abiverbid

I infinitiiv: haben sein werden

Indikatiiv Konjunktiiv Preesens

ich habe bin werde ich habe sei werde

du hast bist wirst du habest sei (e) st werdest

er1 hat ist wird er habe sei werde

wir haben sind werden wir haben seien werden

ihr habt seid werdet ihr habet seiet werdet

sie haben sind werden sie haben seien werden

1 Samuti ka sie ja es (kõigis aegades ja kõneviisides).277

Imperfekt

ich hatte war wurde ich hätte wäre würde

du hattest warst wurdest du hättest war (e) st würdest

er hatte war wurde er hätte wäre würde

wir hatten waren wurden wir hätten wären würden

ihr hattet wart wurdet ihr hättet wär(e)t würdet

sie hatten waren wurden sie hätten wären würden

Perfekt Indikatiiv

du" taS* } bist } bist }

jne. jne. jne.

Konjunktiiv

iu batst } n-H ä(e)5t } gewesen } geworden

jne. jne. jne.

Pluskvamperfekt Indikatiiv

ic„h baüä,} :"st}Zst} ««««te'

jne. jne. jne.

Konjunktiiv

ich hätte \ „ , , . wäre 1 wäre 1

du hättest / ^habt war (e) st |gewesen wär(e)st |geworden

jne. jne. jne.

I futuurum

Indikatiiv

ich werde \ . ,____werde 1 \n*erde 1

du wirst } haben wirst | setn wirst } werden

jne. jne. jne.

Konjunktiiv

ich werde \ . . werde 1 werde 1

du werdest } haben werdest } sein werdest / werden

jne. jne. jne.

I konditsionaal

ich würde \ . . „ würde 1 • würde \

du würdest / 1,aben würdest / seH1 würdest / Werden

jne. jne. jne.

* i t - -Imperatiiv

hab(e)! sei! werd(e)!

habt! seid! werdet!

haben Sie! . seien Sie! werden Sie!

I partitsiip: habend. seiend werdend fl partitsiip: gehabt gewesen geworden

II infinitiiv: gehabt haben gewesen sein geworden sein278

Nõrga tegusõna pööramine

Aktiiv

I infinitiiv: loben vt

Indikatiiv Konjunktiiv

Preesens

ich lobe ich lobe

du lobst du lobest

er lobt er lobe

wir loben wir loben

ihr lobt ihr lobet

sie loben sie loben

Imperfekt

ich lobte ich lobte

du lobtest du lobtest

er lobte er lobte

wir lobten wir lobten

ihr lobtet ihr lobtet

sie lobten sie lobten Perfekt

ich habe 1 , ., ich habe l ,,,,i~ht

du hast / ge,obt du habest / gelobt

jne. jne.

Pluskvamperfekt

£ IX« } **** du Hilles, } *"*t

jne. ;ne.

1 f u t u u r u m

ich werde 1 , ich werde \ , ,

du wirst / l0ben du werdest / ,oben

jne. jne.

1 konditsionaal

ich würde 1 j .. j . , loben du wurdest J

ine.

Imperatiiv: lob(e)!, lobt!, loben Sie!

I partitsiip: lobend

II partitsiip: gelobt

II infinitiiv: gelobt haben

Passiiv

indikatiiv Konjunktiiv

Preesens

ich werde 1 . . ich werde I , +

du wirst / gelobt du werdest / ^elobt

jne. jne.

Imperfekt

du wurdest (du würdest J gelobt

jne. jne.

Perfekt

du" bist } ^e,obt worden duh sei'(e) st } Selobt worden

ine. ine.279

Pluskvamperfekt

K 7/rs. } «** duh wär%)st }

ine. jne.

I futuurum

£ } «*» £ Ä }werden

jne. jne.

I konditsionaal

ich würde \ jobt werden du wurdest J ö jne.

I infinitiiv: gelobt werden

II infinitiiv: gelobt worden sein

Tugeva tegusõna pööramine

I infinitiiv: fahren vi Indikatiiv Konjunktiiv

Preesens

ich fahre ich fahre

du fährst du fahrest

er fährt er fahre

wir fahren wir fahren

ihr fahrt ihr fahret

sie fahren sie fahren

« Imperfekt

ich fuhr ich führe

du fuhrst du führest

er fuhr er führe

wir fuhren wir führen

ihr fuhrt ihr führet

sie fuhren sie führen

Perfekt

£ bis, ! E sei (e) st }

ine. ine.

Pluskvamperfekt ich war 1 „ ich wäre \ gefahren

du warst / Sefahren du war (e) st /

ine. jne.

I futuurum

ich werde \ f . ich werde 1 f .

du wirst / tahren du werdest (tahren

jne. jne.

I konditsionaal ich würde 1 du würdest / fahren jne.

Imperatiiv: fahr(e)!, fahrt!, fahren Sie!

I partitsiip: fahrend

II partitsiip: gefahren

II infinitiiv: gefahren sein280

Modaalsed tegusõnad

I infinitiiv: können dürfen sollen müssen wollen mögen

Indikatiiv

Preesens

ich kann darf soll muß will mag

du kannst darfst sollst mußt willst magst

er kann darf soll muß will mag

wir können dürfen sollen müssen wollen mögen

ihr könnt dürft sollt müßt wollt mögt

sie können dürfen sollen müssen wollen mögen

Imperfekt

ich konnte durfte sollte mußte wollte mochte

du konntest durftest solltest mußtest wolltest mochtest

er konnte durfte sollte mußte wollte mochte

wir konnten durften sollten mußten wollten mochten

ihr konntet durftet solltet mußtet wolltet mochtet

sie konnten durften sollten mußten wollten mochten

Perfekt (teise tegusõna inf-ga)

ich habe ((näit. lernen) können, dürfen, sollen, müssen, wollen, du hast J mögen jne.

Perfekt (teise tegusõna inf-ta)

du hast8 } Sek°nnt» gedurft, gesollt, gemußt, gewollt, gemocht

jne.

Pluskvamperfekt (teise tegusõna inf-ga)

ich hatte \ (näit. lernen) können, dürfen, sollen, müssen, wollen, du hattest J mögen jne.

Pluskvamperfekt (teise tegusõna inf-ta)

du hattest / Sekonrit- gedurft, gesollt, gemußt, gewollt, gemocht

jne.

1 futuurum

d°u wfrsl6 } können, dürfen, sollen, müssen, wollen, mögen

jne.

Konjunktiiv Preesens

ich könne dürfe solle müsse wolle möge

du könnest dürfest sollest müssest wollest mögest

er könne dürfe solle müsse wolle möge

wir können dürfen sollen müssen wollen mögen

ihr könnet dürfet sollet müsset wollet möget

sie können dürfen sollen müssen wollen mögen281

Imperfekt

ich könnte dürfte sollte müßte wollte möchte

du könntest dürftest solltest müßtest wolltest möchtest

er könnte dürfte sollte müßte wollte möchte

wir könnten dürften sollten müßten wollten möchten

ihr könntet dürftet solltet müßtet wolltet möchtet

sie könnten dürften sollten müßten wollten möchten

Perfekt (teise tegusõna inf-ga)

ich habe I (näit. lernen) können, dürfen, sollen, müssen, wollen, du habest J mögen jne.

Perfekt (teise tegusõna inf-ta)

ich hsbp I

du habest } gekonnt, gedurft, gesollt, gemußt, gewollt, gemocht jne

Pluskvamperfekt (teise tegusõna inf-ga)

ich hätte 1 (näit. lernen) können, dürfen, sollen, müssen, wollen, du hättest j mögen jne.

Pluskvamperfekt (teise tegusõna inf-ta) ich hätte I

du hättest I S^onnt, gedurft, gesollt, gemußt, gewollt, gemocht

jne.

I futuurum

du werdest } können, dürfen, sollen, müssen, wollen, mögen jne.

I konditsionaal

du würdest } können, dürfen, sollen, müssen, wollen, mögen jne.

Enesekohased tegusõnad 1

I infinitiiv: sich kämmen

Preesens Imperfekt

ich kämme mich ich kämmte mich

du kämmst dich du kämmtest dich

er kämmt sich er kämmte sich

wir kämmen uns wir kämmten uns

ihr kämmt euch ihr kämmtet euch

sie kämmen sich sie kämmten sich

J Enesekohastest tegusõnadest on toodud ainult indikatiivi vormid.282

Perfekt

Pluskvamperfekt

ich habe mich du hast dich er hat sich wir haben uns ihr habt euch sie haben sich

gekämmt

ich hatte mich du hattest dich er hatte sich wir hatten uns ihr hattet euch sie hatten sich

> gekämmt

I futuurum

ich werde rmch du wirst dich er wird sich wir werden un^ ihr werdet euch sie werden sich

kämmen

Tugevad ja ebareeglipärased tegusõnad

I infinitiiv Preesensi j ainsuse 3, pööre Imperfekti ainsuse 3. pööre li partitsiip backen bäckt buk e. backte gebacken befehlen befiehlt befahl befohlen beginnen beginnt begann begonnen beißen beißt biß gebissen bergen birgt barg geborgen bersten birst barst geborsten bewegen bewegt bewog bewogen biegen biegt bog gebogen bieten bietet bot geboten binden bindet band gebunden bitten bittet bat gebeten blasen bläst blies geblasen bleiben bleibt blieb geblieben braten brät briet gebraten brechen bricht brach gebrochen brennen brennt brannte gebrannt bringen bringt brachte gebracht denken denkt dachte gedacht dreschen drischt drasch e. drosch gedroschen dringen dringt drang gedrungen dünken dünkt, ka deucht dünkte, ka deuchte gedünkt, ka gedeucht dürfen darf durfte gedurft empfehlen empfiehlt empfahl empfohlen erschrecken erschrickt erschrak erschrocken essen ißt aß gegessen fahren fährt fuhr gefahren fallen fällt fiel gefallen fangen fängt fing gefangen fechten ficht focht gefochten finden findet fand gefunden flechten flicht flocht geflochten fliegen fliegt flog geflogen283 I infinitiiv Preesensi ainsuse 3. pööre imperfekti ainsuse 3. pööre II partitsiip fliehen flieht floh geflohen fließen fließt floß geflossen fressen frißt fraß gefressen frieren friert fror gefroren gären gärt gor. ka gärte gegoren, ka gegärt gebären gebiert gebar geboren geben gibt gab gegeben gedeihen gedeiht gedieh gediehen gehen geht ging gegangen gelingen gelingt gelang gelungen gelten gilt galt gegolten genesen genest genas genesen genießen genießt genoß genossen geschehen geschieht geschah geschehen gewinnen gewinnt gewann gewonnen gießen gießt goß gegossen gleichen gleicht glich geglichen gleiten gleitet glitt geglitten glimmen glimmt glimmte (glomm) geglimmt (geglommen) graben gräbt grub gegraben greifen greift griff gegriffen haben hat hatte gehabt halten hält hielt gehalten hängen hängt hing gehangen hauen haut hieb ja haute gehauen heben hebt hob gehoben heißen heißt hieß geheißen helfen hilft half geholfen kennen kennt kannte gekannt klimmen klimmt klomm (klimmte) geklommen (geklimmt) klingen klingt klang geklungen kneifen kneift kniff gekniffen kommen kommt kam gekommen können kann konnte gekonnt kriechen kriecht kroch gekrochen Maden lädt lud geladen 2laden lädt, ka ladet lud geladen lassen läßt ließ gelassen laufen läuft lief gelaufen leiden leidet litt gelitten leihen leiht lieh geliehen lesen liest las gelesen liegen liegt lag gelegen löschen lischt losch geloschen lügen lügt log gelogen mahlen mahlt mahlte gemahlen meiden meidet mied gemieden melken melkt (milkt) melkte (molk) gemolken messen mißt maß gemessen mißlingen mißlingt mißlang mißlungen mögen mag mochte gemocht müssen muß mußte gemußt nehmen nimmt nahm genommen nennen nennt nannte genannt284

I infinitiiv Preesensi ainsuse 3. pööre Imperfekti ainsuse 3. pööre II partitsiip pfeifen pfeift pfiff gepfiffen preisen preist pries gepriesen quellen quillt quoll gequollen raten rät riet geraten reiben reibt rieb gerieben reißen reißt riß gerissen reiten reitet ritt geritten rennen rennt rannte gerannt riechen riecht roch gerochen ringen ringt rang gerungen rinnen rinnt rann geronnen rufen ruft rief gerufen saufen säuft soff gesoffen saugen saugt sog (saugte) gesogen (gesaugt) schaffen schafft schuf geschaffen schallen schallt schallte, ka scholl geschallt scheiden scheidet schied geschieden scheinen scheint schien geschienen schelten schilt schalt gescholten scheren schert schor, ka scherte geschoren, ka geschert schieben schiebt schob geschoben schießen schießt schoß geschossen schinden schindet schund geschunden schlafen schläft schlief geschlafen schlagen schlägt schlug geschlagen schleichen schleicht schlich geschlichen schleifen schleift schliff geschliffen schließen schließt schloß geschlossen schlingen schlingt schlang geschlungen schmeißen schmeißt schmiß geschmissen schmelzen schmilzt schmolz geschmolzen schnauben schnaubt schnaubte, ka schnob geschnaubt, ka geschnoben schneiden schneidet schnitt geschnitten schreiben schreibt schrieb geschrieben schreien schreit schrie geschrie (e)n schreiten schreitet schritt geschritten schweigen schweigt schwieg geschwiegen schwellen schwillt schwoll geschwollen schwimmen schwimmt schwamm geschwommen schwinden schwindet schwand geschwunden schwingen schwingt schwang geschwungen schwören schwört schwur e. schwor geschworen sehen sieht sah gesehen sein ist war gewesen senden sendet sandte e. sendete gesandt e. gesendet sieden siedet sott, ka siedete gesotten, ka gesiedet singen singt sang gesungen sinken sinkt sank gesunken sinnen sinnt sann gesonnen sitzen sitzt saß gesessen sollen soll sollte gesollt spalten spaltet spaltete gespaltet, ka gespalten speien speit spie gespie (e)n285 1 infinitiiv Preesensi ainsuse 3. pööre Imperfekti ainsuse 3. pööre II partitsiip spinnen spinnt spann gesponnen sprechen spricht sprach gesprochen sprießen sprießt sproß gesprossen springen springt sprang gesprungen stechen sticht stach gestochen stecken steckt stak e. steckte gesteckt stehen steht stand gestanden stehlen stiehlt stahl gestohlen steigen steigt stieg gestiegen sterben stirbt starb gestorben stieben stiebt stob, ka stiebte gestoben, ka gestiebt stinken stinkt stank gestunken stoßen stößt stieß gestoßen streichen streicht strich gestrichen streiten streitet stritt gestritten tragen trägt trug getragen treffen trifft traf getroffen treiben treibt trieb getrieben treten tritt trat getreten triefen trieft triefte (troff) getrieft (getroffen) trinken trinkt trank getrunken trügen trügt trog getrogen tun tut tat getan verderben verdirbt verdarb verdorben verdrießen verdrießt verdroß verdrossen vergessen vergißt vergaß vergessen verlieren verliert verlor verloren verzeihen verzeiht verzieh verziehen wachsen wächst wuchs gewachsen wä gen wägt wog gewogen waschen wäscht wusch gewaschen weben webt webte (wob) gewebt (gewoben) weichen weicht wich gewichen weisen weist wies gewiesen wenden wendet wendete e. wandte gewendet e. gewandt werben wirbt warb geworben werden wird wurde geworden werfen wirft warf geworfen wiegen wiegt wog gewogen winden windet wand gewunden wissen weiß wußte gewußt wollen will wollte gewollt wringen wringt wrang gewrungen zeihen zeiht zieh geziehen ziehen . zieht zog gezogen zwingen zwingt zwang gezwungen286

Mõnede grammatiliste konstruktsioonide eestikeelsed vasted

Grammatiline konstruktsioon

haben ... zu -f- inf

sein ... zu -j- inf

(an)statt ... zu -f- inf ohne ... zu -f- inf um ... zu -+- inf

sehen (v. hören v. fühlen) -f* A -f-

inf .

laiend (id) -f` 1. v. 2. part zu -f- 1. part

Eestikeelne vaste

pidama -f- ma-tegevusnirm (vt. näidet 1)

pidama -f- ma-tegevusnimi v. tuleb

(tuli) -f- da-tegevusnimi (2)

selle asemel et + da-tegevusnimi (3)

ma/a-lauselühend (4)

(selleks) et + da-tegevusnimi (5)

nägema (v`, kuulma v. tundma)

-f ^/-lauselühend (6)

des- v. rcud-lauselühend (7)

täiendlause v. lauselühend

peasõnaga kuuluv (8)

Näited

1. Er hat diesen Text zu übersetzen. — Ta peab seda teksti tõlkima.

2. Dieser Text ist noch heute zu übersetzen. — Seda teksti peab veel täna tõlkima; või: see tekst tuleb veel täna tõlkida.

3. (An)statt mit der Straßenbahn zu fahren, gingen sie zu Fuß — Seile asemel et trammiga sõita, läksid nad jala.

4. Ohne uns zu sehen, ging er vorüber. — Ta läks mööda meid nägemata.

5. Sie fuhr nach Tartu, um dort zu studieren. — Ta sõitis Tartu, (selleks) et seal (kõrgemas õppeasutuses) õppida.

6. Ich sehe ihn kommen. — Ma näen teda tulevat.

7. Fröhliche Lieder singend, zogen die Pioniere an uns vorbei. — Lõbusaid laule lauldes möödusid meist pioneerid.

In Moskau angekommen, suchte er sogleich seinen alten Freund auf. — Saabunud Moskvasse, otsis ta kohe oma vana sõbra üles.

8. Der zu übersetzende Text ist schwierig. — Tekst, mida tuleb tõlkida, on raske; või: tõlkimisele kuuluv tekst on raske.

Eessõnade rektsioon

Genitiivi nõuavad: anstatt, außerhalb, diesseits, halber, hinsichtlich, infolge, inmitten, innerhalb, jenseits, kraft, mittels, oberhalb, statt, um ... willen, ungeachtet, unterhalb, unweit, vermöge, zeit.

Daativit nõuavad: aus, außer, bei, entgegen, gegenüber, gemäß, mit, nach, nächst, nebst, samt, seit, von, zu, zuwider.

Akusatiivi nõuavad: bis, durch, für, gegen, ohne, um, wider.

Genitiivi ja daativit nõuavad" binnen, dank, längs, laut, trotz, während, wegen, zufolge.

Daativit ja akusatiivi nõuavad: an, auf, hinter, in, neben, über, unter, vor, zwischen; entlang.